

מבחר עירונים

תזריע
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:16	07:54	07:36	06:23	ירושלים
08:14	07:52	07:38	06:38	בני ברק
08:16	07:54	07:38	06:30	חיפה
08:14	07:52	07:39	06:39	אשדוד
08:16	07:54	07:37	06:22	בית שמש
08:15	07:53	07:38	06:40	קרית גת
08:16	07:54	07:37	06:32	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

אמן ואמן

גודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן". יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש ניסן תשפ"ב | גליון קע"ז

אורח הכבוד

וכשרצה להזמין לראש השולחן בכדי לקבל ה'תעודת הוקרה' לא היה מסוגל להגיד עליו אך ורק דברי שבח בהלולים ותוארים, וכל זמן שהוא הגיד איזה שבח בקול רם, למשל - שהוא יהודי חשוב המדקדק בקלה כבחמורה, הוא התכופף לצד ואמר בלחש "שקר וכזב"... וכך המשיך לשפוף שבחים ותוארים לרוב, כשבין שבח לשבח הוא מוסיף בלחש דברי גנאי על הגביר.

אבל הבעל דרשן לא שם ליבו שבצד יש עוד רם-קול קטן, וכל פעם שהוא התכופף והגיד דברי הגנאי על הגביר, כל הציבור שמע ברור מאוד מה שהוא אומר, ובתוכם גם מיועדינו האורח... מובן מאליו שעסקני המוסד לא ידעו את נפשם מרוב בושה, ולא קבלו אף פרוטה מהאורח הנכבד...

הנמשל: מובא במדרש שכשיהודי נכנס לבית המדרש והוא עונה 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבא' הוא קושר כתרים למלך מלכי המלכים. לכל יהודי יש הזכות והזכיה האדיר להזמין ולשבח את ה"אורח הכבוד" היושב על כסא רם ונישא - מלך מלכי המלכים, המשפיע לו כל צרכיו בגשמיות וברחניות, אבל מה גדול הבושה והכלימה, אם בשעת כשמשבחים ומפארים את שם ה', מסתובבים לצד ומדברים דברים בטלים בשעת קדיש או בשעת התפילה, האם לא נראים כמו ה'טשעירמאן' הנ"ל ה"משבח" את האורח הכבוד???

(נוטרי אמן עמוד 17)

היה פעם אירגון חסד גדול שערכו "דינער" גדול במטרה לגייס כספים ותרומות לטובת המוסד. בסייעתא דשמיא הצליחו ל"הניח יד" על גביר אדיר שהתגורר באחד המדינות הרחוקות בארצות הברית, והוא הסכים להיות ה"אורח הכבוד" אצל הדינער הגדול, וכמובן שהתחייב לתרום סכום אדיר לקופת האירגון. רק בעי' קטנה היתה, שהנגיד הנ"ל היה יהודי חלש מאוד ביהדותו, אבל היות וראשי המוסד הזדקקו מאוד לכספו נתנו לו את ה"כיבוד" על אף מצבו הרוחני.

וכך התכוננו להערב הגדול כשעסקני המוסד עובדים לילות כימים לוודא שהכל מסודר על צד היותר טוב. צוות מיוחדת עמלו במיוחד לקבל את פני האורח הנכבד כדי שראשי המוסד ימצאו חן וחסד בעיניו ויוזיל כמה שיותר זהב מכיסו למען האירגון.

הערב הגדול שכל כך ציפו וחיכו לו הגיע, סביב לשולחנות ערוכים בכל טוב התיישבו כל תושבי העיר, ובשולחן המזרח הושיבו את רבני ונכבדי העיר ולידיהם האורחים הנכבדים מקבלי הפרסים של הערב. במשך המסיבה דרשו כמה בעלי דרשנים על פעולותיה הכבירות של המוסד, וגם חלקו "תעודות הוקרה" לכמה נכבדים שהתעטרו בתוארים מפוארים למיניהם, עד שהגיע הרגע הגדול, השיא של המעמד והתכוננו להזמין להבימה לקרוא להאורח הגדול ולתת לו את התעודה.

אבל כאן השתבש קצת הסיפור. לה'טשעירמאן' של הדינער היה איזה סכסוך עם האורח הנכבד הגביר האדיר,

לעילוי נשמת האבדן הרב **שרגא אליהו** ד"ל בן יבלחט"א ר' חיים אליעזר דוד שיחי' **גנשטעטנער** אשר בקולו הנעים זכה לעודד רבבות אלפי ישראל בגודל מעלת אמירת "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" על אלבומי "אמן ואמן" - נספה באסון הנורא במירון, ל"ג בעומר תשפ"א לפ"ק

לרפואת יהודית בת רות לרפו"ש

אפשר להשיג הגליזנות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילוי נשמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמטיל בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

שאת אוספתה או בהרת (יג, ב) - שאת היא גבהות הלב והגאווה, ספחת היא מדת הפעם המגנה, בהרת מרפזות על השקר, ונגע צרעת מרפזו על שאר העברות. ואם האדם במדרגה של ושער בנגע הפך לכן, שהוא השתרש כבר בחטא עד שהזקין ונגעשו שערותיו לבנות, אזי וראהו הכהן וטמא אתו, ואין מספיקים בידו לעשות תשובה. אולם ואם בהרת לבנה הוא, שלא האדים העון כל-כך ואף לא-אפשר הנגע שלא הוסיף לחטא עוד, אזי וטהרו הכהן בלמדו אותו את סדר התשובה. (רבנו אפרים)

והסגיר הכהן את-הנגע (יג, ד) - למה נאמר שהכהן מסגיר את הנגע, והלא הוא מסגיר את האדם המצוץ והיה צריך לומר והסגיר הכהן את-הנגע? אלא ללמדנו, שאין לכהן לראות את בעל הנגע אלא את הנגע עצמו. ומכאן מוסר השכל, שכאשר רואים אצל הזולת דבר שלילי, אין להביט באדם עצמו כנגוע ואין לשפט כל דמותו לשלילה. ולכן אמרו חז"ל שכהן הסומא באחת מעיניו אינו רואה נגעים, דהינו מי שרואה באדם רק את הנגע ואת הצד השלילי, ואינו רואה את הצד החיובי שבו, פסול הוא מלדון בגניאדם. וכך גם מתפרש המקרא והנה לא הפך הנגע את-עיניו, שעדין לא שוב ולא תקן את עינו הרעה לעין טובה, אזי טמא הוא ובאש תשרפו, דהינו באשה של אהבת ישראל וראית טובתם וזכותם. (ספרים)

כלו הפך לכן טהור הוא (יג, יג) - תבת פלו נוטריקון למפרע ואהבת לרעה כמותו, דהינו אם תהפך את תבת פלו באהבת הזולת, אזי לכן טהור הוא ותראה רק מעלתם וטהרתם. והתבות טהור הוא בגימטריה רל"ב, נוטריקון רחמנא לבא בעי, שזה רצון ה', פי הוא כלל גדול בתורה ואהבת לרעה כמותו. (אמרי אברהם)

וטמא טמא יקרא (יג, מה) - בגימטריה 418 כמנין אבנים מערה, פי על-ידי ציון אבנים על הקבר או בהטמנת המת במערה, קוראים בך על הטמאה שם ומרבים טהרה. (מטל השמים)

לטהרו או לטמאו (יג, נט) - אין דבר רע פלו או טוב פלו, אלא הכל נתן בידי האדם להטותו לטוב ולרע, לטהרו או לטמאו. (ארי במסתרים)

ספורים בפרשה

וראה הכהן את-הנגע (יג, ג)

בגאונותו העצומה, היה הגר"א מוילנא מוצא סמוכין בתורה לכל הלכה ומנהג, ותלמידיו היו משתאים אל מול חכמתו הכפירה. פעם שאלו אחד התלמידים על מקור הדין שאין רואים נגעים ביום מענן, והשיב מיד: "הרי נאמר בתורה והענן סר מעל האהל והנה מרים מצרעת כשלו, ומכאן שכל-זמן שהיה ענן פרוש על האהל, לא היו יכולים לראות את הנגע..."

נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל-הכהן (יג, ט)

רבי אשר מסטולין, בנו של רבי אהרן הגדול מקרלין, היה רגיל לומר: "החסידים שבזמננו דומים לאפרים של טיש ולקוקים של קש, כי כאשר הם באים אל הצדיק הם מסתירים את החלק השלילי שבהם ומבליטים את החלק החיובי. אך כאשר אני באתי אל רבי הקדוש רבי שלמה מקרלין, הסתתתי וזקא את הטוב שבי, שהרי וכי בכחו לתת שכר וענש?! והייתי מגלה וזקא את הרע שבי, כדי שימצא מזור ותעלה לנפשי. שנאמר 'נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל-הכהן', הוא הצדיק הורפא לנגעי הנפש".

לאחר פטירת רבי מנחם מנדל מקוצק ותלמידו ה"חדושי הרי"מ", נסעו רבים מחסידיו אל רבי זאב וולף הלוי לנדא מסטרקוב, בנו של רבי אברהם מטשכנב, אלא שהיה בהם אחד שלא רצה להפגוע אליו, בטענה שלא יתכן רבי שהשתלם במדת האמת אחרי הרבי מקוצק - עמוד האמת. לקימם חלה האיש ושלח את בנו להזכירו אצל הרבי מסטרקוב, וכשהגיע אמר לו הרבי כי על אביו לבוא עליו בעצמו, ואם אין בכחו להגיע אלי, שאהו במשתו לבאן". כשהגיע, אמר לו הרבי כך: "לבאונה תמוה, מפני מה לוקה ההולך רכיל בצרעת? והרי לא דברי שקר היו בפיו בשעה שספר לכהן כי פלוני דבר בו רעות. ואת ההפך הגמור מצאנו באהרן הכהן, שעליו נאמר שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וחז"ל מספרים עליו, שבכאשר היה רואה שני אנשים עברים נצים, היה בא אצל אחד ומספר לו פי איש-ריבו אמר עליו טובות, וכך היה מספר גם לשני, אך שהדבר לא היה באמת, וכך היה מקרב ביניהם ומשבין בהם שלום. ואם-כן יש כאן דבר והפוכו, ההולך רכיל שמספר אמת לוקה בצרעת, ואהרן הכהן שהיה משנה מר-האמת, נקרא איש שלום. אמתהא!?" "אלא כך פרושו של דברי, אמר הרבי, "אותו אחד שהולך רכיל ומדבר דברי אמת, סופו שהוא נאלץ להודקם לאותו 'שקרן', לאהרן הכהן, כדי שיטהר אותו מצרעתו, וכשנכנס תחתיו זוהי רפואתו..." הבין האיש את הדבר, ומאז קבל עליו את מרותו של הרבי מסטרקוב, ושב ורפא לו.

וטהר את-הנגע (יג, יז)

לאחר התמנותו של רבי מנדל מוורקא בהנהגת העדה, תמד בו רבי מנחם מנדל מקוצק שהעריכו מאד. לאחר חג השבעות הראשון לנשיאותו, באו וספרו בקוצק פי כשלת אלפי איש נהרו אליו כדי לעשות בצלו את חג מתורתנו. נהנה הרבי לשמע הדבר, ושאל את מקורביו: "האם נתן רבי מנדל את ידו לקבלת שלום מכל אחד ואחד מהבאים?" וכאשר השיבו לו בחיוב, שמח ואמר בצחות לשונו: "אם-כן הוא באמת רבי הראוי לתפקידו, פי הנותן יד לשלשת אלפי איש ואינו נעשה מצרע מקד, סמן ופה לו..."

והתגלח (יג, לג)

אחד מחסידיו רבי חנוך הניף הכהן מאלכסנדר, התאונן בפניו פי זה זמן רב שהוא משתעל, ואף שדרש ברופאים לא מצאו לו מרפא. הדבר היה בשבת תזריע, והרבי השיב לו בצחות: "הרי בפרשת השבוע נאמר 'והתגלח', והמלה נשמעת במבטאנו כמו 'היס-גלח' שמשמעותה באידיש 'ישתעל הגלח', הוא הפמר הנוצרי ולא אהה..." ואמנם מאז לא ידע האיש שעול מהו, ומחלתו עברה ממנו אל הפמר הנוצרי.

היה היה

והיה בעור-בשרו לנגע צרעת

לא רבים הם הספורים על גדולי ישראל, שלהם זהו ברור על מקור הספור איש מפי איש. ספור כזה המספר על הגר"א מוילנא, נמצא בהשגחה עליונה פשהו רשום בכתב-יד על פריכת "ספר הרשב"א על שבע שיטות", שנדפס בורשה תרמ"ג, ואף שלא מופיעה שם חתימת הפעלים, נפר כי בידו של רב נכבד נכתבו הדברים, וביחוד חשוכה פתיחתו: "מעשה ששמעתי מפי המפלג הישיש רבי מאיר בהן מוולוז'ין, ששמע מפה קדוש רבי חיים מוולוז'ין, ששמע מפי רבו החסיד מוילנא". מסתבר, כי הפנהג לרבי מאיר שלום ב"ר שמריוהו הכהן מקרלין, מתלמידיו הקרובים של רבי חיים מוולוז'ין, שזכה לשמשו במשך פארבע עשרה שנה, ולאחר מכן שלחו לעמד בראשות ישיבה בוילנא והרביץ תורה לרבים, ובשנת תקצ"ז עלה לארץ-הקודש ונפטר בה בט"ז בסיון תקצ"ט, וכדי להותיר את הניהוח הקדום של הספור הנפלא, נעתיקהו בלשונו הנמלצת, ונציין כי בכך נתנת עדות איתנה לנסיעת הגר"א מוילנא לארץ הקודמת אבות, ואף נמצא לאתרונה בפנקס קהל האג שבהולנד, כי בשנת תל"ח נתן ל"ו אליהו מוילנא ההולף לארץ-ישראל", כסוה של חמשה וחצי 'פלוז'ינים'.

"בעת שנסע החסיד לארץ-הקודש, נסע דרך אמשטרדם, ויהי בדרך נסעו, נתאכסן בבית אחד בכפר, אצל איש אחד נכבד עשיר מפלג, וגם בניו וחתניו מפלגים. והכשר בעיני החסיד לנוח שמה כמה שבועות מחלשא דאורחא, והכשר בעיניו לשיבת שמה, מחמת שהיה שמה מנון ערב ובקר וצהריים. וגם החסיד מצא חן בעיניו בעלי-הבית והיה ערך שלשה שבועות. ויהי היום לנסע למחוז-הפצו ויעשו לו לוינה פנהוג, וקם הפרד החסיד מאת בעלי-הבית הנ"ל, אמר לו בעלי-הבית כזה הלשון 'דואה אני את כבודו כי הוא מגדולי ישראל, והראיה במשך עכבו בביתו חזר משנתו ש"ס עם שארי חבורים. על-כן אבקשה את שאהבה נפשי, שיאמר לי איזה הדרך ישפן אור, כי לפי דעתי אני הולך בדרך הישר, ואם חסד-ושלום ראה איזה מנהג לא טוב אצלי, אז יאמר לי, ענה החסיד ואמר 'חסד-ושלום, בה לעד תלך בדרך תמים. אך דבר אחד ראיתי פה נגד הגמרא. אמרו חז"ל האוהב את אשתו כגופו, לא יותר, ועתה מדי יום יום בעת קומה ממטתה בבקר, אתה בעצמך מניח לה מים לרחץ ידיה, גם קאנע אתה נותן לה בעודה על מטתה, ואתה בעצמך אינה שותה קאנע'. ענה בעלי-הבית ואמר לחסיד: 'מבקש אני את כבוד תורתו לשמע תרוץ על קשיתו. הנה אני בן-גדולים, ואבי היה למדן גדול מפרסם, אך לא היה איש אמיד, והנה היה סמוך לעירנו איש אמונים אחד עשיר ולקח אותי לבתו לחתן. והנה אני הייתי בשעת התנאים כבן תשע שנים, והלביש והגעיל אותי, ושכר מלמד עד עת היותי בן ט"ו שנים. ביו פה ובין פה נתגלגל הדבר שהעני וירד מנכסיו מחתני, ואבי לצמן המגבל לחתנה, בא אצל מחתני בכדי להשליש הנדניא, ומחמת שירד עשר מעלות ונתמוטט מנכסיו, לא היה בידו למלאות קשרי התנאים, ולזאת נקראו התנאים. והנה סמוך לאותו כפר היה איש נכבד שהיה גם-כן עשיר, ולקח אותי לחתן לבתו, ותכף אחרי החתנה נחליתי, ושכר רופאים לרפואת אותי והעלה הרפואה לךד מסים, אך לא לעזר ולא להועיל. עד שנתגלגל הדבר כי מחתני נלאה בדרך הרפואה, וישלח אותי אל ההקדש פמהג. ושמה הייתי חלי גדול ורמנא לצלן, כמעט על אפן נחום איש גמזו. אז בקש אותי חותני שאתן גט לאשתי. בראותי כי אין תרופה למפתי, פטרתי אותה בגט פטורין. ויהי היום באו אנשים עניים אל ההקדש, ויתעץ אחד מהם ויאמר לי, הנה מעלתו למדן מפלג ומזונותיו בדיק פאשר אנכי רואה, על-כן אבקש מנחה אשר ייטיב לך גם, הינו שאקח עגלה אחת ואוליך את מעלתו מבית לבית ומחצר לחצר ומעיר לעיר פנהוג, ונדאי נרויח בכפלי-כפלים נגד שארי עניים המספבים, כי מי לא יחמל עליך ובפרט שאתה למדן. פה הנה, מדי יום היה מסובב עמדי מבית לבית, ואני הייתי מנח בעגלה, ובבואי לאיזו עיר הייתי מפרש איזה תוספות הצריך באור ומהרש"א, עד שהיה לנו פרנסתנו ברוח להחיות נפשותינו. ויהי היום, ובאו לעיר שאני שמה, עני אחד מוליך גם-כן אשה אחת בתולה חולנית, על אפן שלי כמעט, ומתפרנס עליה הצד. עשינו שתפוח בעסק הנ"ל, וכל מה שהיינו מאספים בנסיעתנו מבית לבית היה לחצאין, עד שבהמשך הזמן נתקשרנו בקשורי התנאים, ובאנו לעיר אחת אל ההקדש, ועשו חתנה בינינו, הגם שהיינו חולים עד מאד פנזר, וגם היתה חפה בינינו. ובעת היחוד, התחילה האשה בוכה ועינה זולגות דמעות. ואמרתי לה מה תכפלי והשיבה אמרה אלי, איך לא אבכה?! שאבי היה איש עשיר בשנים קדמוניות, ובהיותי בת תשע שנים לקח בעבורי חתן מפלג מגזע ישישים ומינים, והחזיק אותו קרוב לחמש שנים והגעיל אותו. אך מחמת שנתמוטט אבי וירד מנכסיו, ארע לי הדבר שיקראו התנאים, ועתה נתגלגל הדבר הזה שאהיה חולנית פזאת ואנשא לאיש עני פמותה, ומי יודע מאיזה משפחה אתה, והיאך לא אבכה?! בשמעי הדבר הזה נכנסתי עמה בדבור, עד שהפרנו זה את זה בברור שהיא ארוסתי מקדמת דנא, וזכיתי במקח ראשון, והיתה שמחה גדולה. בקצור הדבר, תכף אחר החתנה הוקל חלינו, וחזרנו לבריאוננו כמקדם. והנה עזר ה' לנו על צד ההצלחה פאשר אדוני רואה, וזכני ה' בכניסו ובנות טובים וכשרים ומפלגים. והנה אהובי ידידי, אם אני גרמתי לה היסורים כמה שנים, היאך לא מחיב אני בדבר לפקסה בכל מיני רצוי ופיזוי? על-כן אני עושה לה את הכבוד הזה, החסיד בשמעו את הדבורים הללו, החזיר מדרך לבית העשיר, והיה שמה עוד שני ימים וברך אותם ואת ביתם".

מאורות

רבי שמואל הלוי קלוין ה'מחצית השקל' זצ"ל ליום ההולולא א' בניסן תקס"ו

מגדולי הדורות, פוסק נודע ומרביץ תורה לרבים. מפרסם בפרושו 'מחצית השקל' על הפנהג אברהם לשלחן ערוך. נולד בקלוין שבבוקמיה וממנה שם משפחתו. מצעירותו למד בישיבה הנוודת בבוסקוביץ בראשות בעל "פרי גינוסר", והמשיך ללמד בישיבה זו במשך ששים שנה, פשהו מקרב רבי ימיו להצעות חשובות, כגון פרג, אויבן ופרשבורג ועוד. גם את ביתו הקים בבוסקוביץ, עם נכדת ראש הישיבה פן ה"צמח צדק", והיא פרנסתו במסחרה. לשיבתו נהרו רבים שקבלו לקח מפיו, בהם החת"ם סופר שהתודע אליו כמלווהו של רבו רבי נתן אורל שהתמנה לרבנות בוסקוביץ. מספר, כי מתנגדיו של רבי נתן הלשינו עליו כי בפרשתו טפי כסף שהיו ענודים על ספר התורה שלו, בעוד באותם ימים הכרו על אסוף כלי כסף וזהב לאוצר המלוכה. פאישון לילה חדר רבי שמואל אל עלית הגג של רבי נתן, ובפשיש אשר בידו הפרדי את טפי הנהג מצעי החיים של ספר התורה. רבי נתן חש ברחש שבפעלית הגג, ושלח את תלמידו הנאמן רבי משה סופר לבדק את הדבר, והוא הפתע לראות את בעל "מחצית השקל" כנגב במחירת. בבקר הגיעו פקידו המלך שקבלו את ההלשנה ממחנכיו רבי נתן, והפתעו לגלות, כי אך שקר העידו בו, ולאחר מכן השיב רבי שמואל את טפי הכסף... שלשה בנים מבחרים היו לו, ורגיל היה לומר בעניו: "אלו הייתי למדן כמו בני רבי וולף, ומתמיד בכני רבי יעקב, וחסיד כבני רבי יהודה, הייתי נחשב ליהודי חשוב..."

יוסיף דעת

בשבת שובה שנת ד"ש, עמד המהר"ל מפרא בבית-הכנסת החדש בעיר, והחריס ב"חרם גדול ונורא בעשרה ספרי תורה, חללי חכמי עיר פרא שכל אחד ספר תורה בידו, שלא יוציא שום אדם לעו על המתים ושלא להזכיר שם פגם 'נאדליר' על-ישיב אחד מירשאל. ויהוה זו מכה מתלכת באותם ימים, כאשר בני בלעיל היו מפיצים לשונוהרע על בני-יריבם כי מוצא מרוד פסול, והיו מכנים בכינוי המנוני 'נאדליר' שמשמעותו מוצא האסור לבוא כקהל לחם החומר הצטרף גם רבי מרדכי יפה בעל הלבושים, ואמרו אז דורשי רשומות, כי כאשר אר"ה שא"מ לא ירוא, רמו לגור ארית יהודה - המהר"ל, ומ" - נטריקון מרדכי יפה, ומי לא יירא מהפס? הוה מי ששיערו, כי המשעות המקורית של 'נאדליר' היא שומה ובלת, ומפני מעשה שאירע אז שראם נשא אז עמד לשאת את אחותו, ולכסוף הכירתו זו בשומה שלענינו, חרם השם 'נאדליר' לכינוי של ממזר. אולם בשנת תרמ"ח מורטמה שבועות יהודי בגרמנית, תעודה עתיקה ומעניינת ביותר שכתבה כקובץ בכתה ת, ובה נמסר "נפ"י בני של רבי פינחס הלוי מקראקא ששמעו מפי אביהם, שרבי אליעזר אשכנזי הגדול מחבר מעשי ה' סיפר לו על עצמו סיפור זה: רבי אליעזר היה חוכר את המכס במצרים מהשולטן התורכי במחוז גבזה, ושנה אחת כשעמד להפסיד, נאלץ לברוח לארץ אחרת. הגיע תחילה לירושלים עיר הקודש, שם פגש באיש נכבד בשם 'רבי אדם', ששימש כריש מתבימת ואב"ד לבוב והיה בן צ"ח בכניו לירושלים, ובסוראוו אז היה כבר בן מאה ועשרים שנה, וכשסיפר לו כי בדעתו להגר לפולין, ובקש לדעת עם מי יוכל להתחתן, אמר לו רבי אדם כי כל המשפחות כשרות וראויות להתחתן בהן, חוץ למשפחת אחת בשם 'נאדליר' שאין מתחתנים לגניזת פנים שבמחוז פוזנא. וכו' להכיר לימים, תחב לו סיכה מתחת לאוזן בן העור והבשר ורק ראש סיכה היה בולט ונראה. כסופו של רבי נהוג אבב השתדלון בידו ההגמון, והאם נסעה לפולין ולא ידעה מגורל בנה. (הוספך מילון ישיבת טייס פריס מרס 1974)

וְטָמָא טָמָא יִקְרָא

חַמְשָׁה אַרְזִים נִטַע הַמְּגִיד רַבִּי מִיכָל מְזֻלֻטְשׁוֹב, וְבָהֶם רַבִּי זָאב מְזַבְרִיז שְׂנוּדָע בְּצִדִיק תָּמִים בְּמַעֲשָׂיו, וְאֶהְבְּתוּ לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל הַיְּתֵה לְסַמֵּל וְדַגְמָה. אֲבִיו אָמַר עֲלָיו שֶׁהוּא קָדָשׁ קְדָשִׁים וְהוּא מְכֻן בְּגֵד סֶפֶר וַיִּקְרָא, וְהוּא עֲצָמוֹ הַתְּבַטָּא שֶׁהָיִל נֶאֱדוּת שֶׁל דְּמֻעוֹת לְחַקֵּק בּוֹ מִדַּת אֶהְבַּת יִשְׂרָאֵל. רַגְלֵי הָיָה לְכַנּוֹת כָּל יְהוּדֵי בְּתָאֵר 'צִדִיק', וְאִף לְפָחוּתִים קָרָא כֵּן. פֶּעַם נִכְנַס לְבֵיתוֹ יְהוּדִי שֶׁפָּל, שֶׁשָּׂמַשׁ כְּגוֹבָה הַמְּסִים בְּעִבּוֹר הַשְּׁלֻטָנוֹת, וְהַבְּרִיּוֹת הַתְּרַחְקוֹ מִמֶּנּוּ כַּמְּפַנֵּי הַנְּבִלָה. "מָה רוּצָה צִדִיק זֶה?" שָׁאַל בְּתַמִּימוֹת, וּבְגִייהַבִּית הַתְּקוּמָמוֹ: "רַבְנֵי, עַד-כֵּאֲנָן! וְכִי לָזֶה יִקְרָא צִדִיק?" אֹלֶם הוּא מִשָּׁד בְּכַתְפָיו בְּתַמִּימוֹת וְאָמַר: "אֵינִי מְכִיר אֶלָּא פְּסוּקֵי זֶה 'וְעַמְּךָ בְּלִמְ צִדִיקִים'. אֶלָּא מֵאִי? יֵשׁ לְכֶם קִשְׂיָה עַל הַתְּנַהֲגוֹת שֶׁל יְהוּדִי זֶה? סְבוּרֵנִי, כִּי מוּטֵב שֶׁתְּהַיְיָה קִשְׂיָה עֲלָיו, וְלֹא עַל הַפְּסוּקִים... גַּם אֵת הַשְּׁגָלוֹן הַנִּבְעֵר הָיָה מְכַנֵּה 'צִדִיק', וְהֵלֵךְ נִהְיָה מִהַתְּאָר הַמַּחְמִיא, שֶׁכֵּן אֲזַנְיֹו הַסְּפִינֵי לְשִׁמְעַ רַק גְּעֵרוֹת וְנִזְיוֹפּוֹת. פֶּעַם טַעַן שׁוֹטֵט זֶה בְּפָנָיו: "אִם אֲמַנֵּם צִדִיק אֲנִי, וְהַרְבִּי הָרִי מְפָרְסֵם בְּצִדִיק, אִם-כֵּן שׁוּיִם אֲנַחְנוּ בְּדַרְגָתֵנוּ, וְשָׂמָא אִפּוֹא נוֹכַל לְהַשְׁתַּדֵּף בִּינֵינוּ? בַּת יֵשׁ לִי שֶׁהַיְיָה לְפָרְקָה, וּמִבְּקַשׁ אֲנִי לְקַחַת אֵת כֵּן הַרְבִּי לְהִיּוֹת חַתָּנִי"... חֲדָד רַבִּי זָאב וְהַשִּׁיב בְּחֻמְקָה הַטְּמוּנָה בְּתַמִּימוֹתוֹ: "אֲכֹן כְּבוֹנִים דְּבָרִיד כִּי שְׂנֵינוּ צִדִיקִים לְפִי דְרַבְנֵי, אֶלָּא שֶׁעֲלִיד לְהַשְׁתַּדֵּף עִם צִדִיק כְּמוֹתָהּ, וְאֲנִי אֶשְׁתַּדֵּף עִם צִדִיק כְּמוֹתִי..."

בְּאַחַת הַשָּׁנִים נִקְלַע רַבִּי זָאב אֶל הַעִיר לְבוֹב הַגְּדוּלָה, וּבַעֲקֵבוֹת מֵאַרְעַ מַעֲנִין שְׂאַרַע לוֹ שֵׁם הַתְּבַרְר, כִּי לְאִמְתּוֹ שֶׁל דְּבַר חֻקֵּם מְחַפֵּם הוּא וּבְרִדְעַת, אֶלָּא שֶׁהוּא מְכַפֵּה אֵת עֲצָמוֹ בְּמַעֲטָה שֶׁל תְּמִימוֹת וּפְשֻׁטוֹת, וְשׁוֹבָה אֵת לֵב הַפְּרִיּוֹת בְּכָד. בְּאוֹתָם יָמִים הִדְקוּ הַשְּׁלֻטָנוֹת אֵת מַעֲבְרֵי הַגְּבוּלוֹת בֵּין הָעָרִים, וְכָל נְסִיעָה לְמַחֲזוֹ אַחַר דְּרַשׁ הַנְּפִקַת תְּעוּדַת-יַסַּע וְשִׁמִּית. רַבִּים מִהַיְיָוִדִים חָיו בְּמַצָּב שֶׁל 'טָמִיר וְנִעְלָם' מֵאִמַּת הַשְּׁלֻטָנוֹת וְהַצָּבָא, וְנִסְעוּ בְּחֻשָׁא מְקוּמָם לְמַקּוֹם. הַעִיר זְבִרִיז הַשְּׁתִּיבָה לְמַחֲזוֹ טְרַנּוּפּוֹל שֶׁבְּאוֹרְקָיָנָה, וְאִלוֹ לְבוֹב שֶׁמִּשָּׁה מֵאֵז חֲלֻקַּת פּוֹלִין הַרְאִשׁוֹנָה בְּשִׁנַּת תַּקְלָ"ב, בְּבִירַת גְּלִיץָה תַּחַת הַשְּׁלֻטוֹן הָאוֹסְטְרִי. הָיָה אִפּוֹא צָרָךְ בְּהוֹצָאת דְּרַבְּוֹרְמַעֲבֵר בֵּין שְׁנֵי הַמַּחֲזוֹת, אֶלָּא שֶׁשׁוּמְרֵי הַגְּבוּלוֹת הַעֲלִימוֹ עֵין מִהַנְּעִשָׂה בְּפַעַל, וְהַשְּׁרִיזוֹת חָיו מְצִוִּיּוֹת מְהֻכָּא לְהֵתֵם. עִם נְיַסְתּוֹ שֶׁל רַבִּי זָאב לְאִכְסִינְיָה שֶׁבְּלָבוֹב, הַגִּיחַ פְּנִימָה אַחַד מִתּוֹשְׁבֵי הַעִיר, שֶׁנִּצַּל אֵת הַהוֹדְמָנוּת פֶּאֶשֶׁר הַרְבִּי שָׁהָה לְבַדּוֹ בְּבִית, וְהַחַל בְּדַבְּרֵיו. הֵלֵךְ הָיָה אִישׁ שֶׁפָּל וּמִשְׁחַת, אִף שֶׁלְמֵרְאִיתֵנוּ הָיָה נֶרְאָה כְּבַעַל עֲמָיו וּבְאִישׁ נִבְכָד, אֹלֶם לְמַעֲשָׂה הָיָה מְלִשׁוֹן נֶאֱלָה, שֶׁהָיָה מוֹסֵר לְשְׁלֻטָנוֹת עַל הַנְּעִשָׂה מֵאַחֲוִיר הַקְּלַעִים בֵּין הַיְיָוִדִים, וְאוֹכַל קְרָצָא בְּפִנְיָהם בַּעַד צַעֲרֵ-כֶּסֶף. "רַבְנֵי, פְּנָה בְּחֻלְקִיּוֹתֵינוּ, וְעַטָּה עַל-עַצְמוֹ אֲרֻשַׁת מַתְּחַפְּרַת וְצַבוּעָה, 'כִּיּוֹן שִׁיּוּדַע אֲנִי כִּי אֵין בִּידּוֹ פְּסְפוּרְט וְשָׁמִי לְכַנְיָסָה לְבוּבָה, מוֹכֵן אֲנִי 'לְסַדֵּר' בְּשִׁבְלֵי אֵת הַדְּבָר, וּבְתַמְמוֹהָ לְסַכּוֹם 'צַוּעֵי' שֶׁל עֲשָׂרִים וְחֻמְשָׁה רְבָלִים 'בְּלְבַד', אֲדַאָּג לְסַתֵּם אֵת פִּיּוֹת הַמְּמַנִּים וְלְרַבִּי לֹא יֵאָהֵר כְּלִדְעִי". בְּטוֹחַ הָיָה הֵלֵךְ כִּי הַרְבִּי הַתָּמִים הַמְּפַלְגֵן יִשְׁקַל בִּידּוֹ עַל-אֲתָר אֵת הַסַּכּוֹם בְּלוֹ, וְאִף יִכִּיר לוֹ טוֹבָה עֲצוּמָה עַל-כֵּךְ שֶׁהִצִּילוֹ מִיַּד מְבַקְשֵׁי יָדָיו וְיַעֲלֶה אֵת קַרְנוֹ בְּעֵינֵי הַתּוֹשְׁבִים, אֹלֶם אֵת הַיְיָדִ שֶׁפָּשַׁל לְעַצְמוֹ בְּאוֹתָהּ עַת, לֹא שָׁכַח עַד סוֹף יָמָיו.

"שָׂמָא תֹאמַר לִי, מָה דִּינוֹ שֶׁל הַשְּׁוֹהָה כֵּאֵן בְּלִמְבָרָךְ בְּלִי 'נִירוֹת' מִתְּאִמִּים וּבְשָׂרִים?" שָׁאַל הַרְבִּי בְּאַרְשַׁת תְּמִימָה לְחֻלוּטִין, שֶׁלֹּא עוֹרְרָה תַחֲלָה חֲשָׁד בְּלָבוֹ שֶׁל הַמְּלַשִּׁין הַנְּתַעֲב. וְהֵלֵךְ הַשִּׁיב בְּלִהִישׁוֹת, בְּמַטְרָה לְהַגְדִּיל אֵת חַנוּ בְּעֵינֵי הַרְבִּי: "רַע וְמֵר גּוֹרְלוֹ שֶׁל אָדָם כְּזֶה, כִּי דִינוֹ לְשִׁבַת בְּמֵאָסֵר תַּחַת מוֹרְאָה שֶׁל-מְלַכּוֹת". עַל-אֲתָר הַתְּרוּמָם הַרְבִּי מְקוּמוֹ, וְהַמְּלַשִּׁין דָּמָה תַחֲלָה כִּי הוּא קָם לְכַבּוּדוֹ, וְכַמְעַט שֶׁהַחַל לְחַפֵּךְ אֵת דִּיוֹ בְּהַנָּה, אֶלָּא שֶׁהַרְבִּי לֹא שַׁת לְבוֹ אֵלָיו, אֶלָּא פְּנָה לְכַבֵּשׁ אֵת מַעֲלֵיו וּמְגַבְּעָתוֹ וְאָמַר לְצַאת מִדַּלַּת הַבַּיִת. "לֵאָן מוֹעֲדוֹת פְּנֵי הַרְבִּי?" שָׁאַל הָאִישׁ, וְחֲרָדָה סְמוּיָה הַחֲלָה לְחַדֵּר אֶל לְבוֹ. "מָה הַפְּרוּשׁ לֵאָן?" הַשִּׁיב הַרְבִּי בְּתַמִּימוֹת מַעֲשָׂה, "הֵלֵךְ אֲמַרְתָּ לִי שֶׁדִּינוֹ שֶׁל הָאָדָם הַנִּכְנַס הַעִירָה בְּלִי רְשׁוֹת הוּא לְשִׁבַת בְּמֵאָסֵר, וְהוֹלֵךְ אֲנִי אִפּוֹא לְמַסֵּר אֵת עֲצָמִי אֶל בֵּית-הַסֶּפֶר כְּדוֹן הַמְּדִינָה... הֵלֵךְ לֹא דַע אֵת נַפְשׁוֹ, וְנִסָּה לְהַעֲבִיר אֵת רַע הַגְּזֵרָה: "אֲנָא, רַבִּי, אֵל יִסְגִּיר אֵת עֲצָמוֹ בִּידְיָהֶם, וְאֲנִי אֲדַאָּג לְסַדֵּר אֵת הַעֲנִין בְּלִי תְמוּוֹהָ". אֹלֶם הַרְבִּי עָמַד עַל שְׁלוֹ: "לֹא וְלֹא, עָלִי לְצִיַת לְמוֹרְאָה שֶׁל-מְלַכּוֹת, וְאִם וְשִׁיבְתִי כֵּאֵן בְּעִיר מְנַגַּדַת לְחַקֵּי הַמְּשַׁלָּה, עָלִי לְמַסֵּר אֵת עֲצָמִי בִּידְיָהֶם"... הַרְבִּי כְּבָר עָמַד מִחוּץ לְפִתַח הַבַּיִת, וְהַמְּלַשִּׁין דָּלַק בְּעַקְבוֹתָיו וְנִסָּה שׁוּב וּשְׁבוּ לְמַנַּע מִמֶּנּוּ לְלַכַּת אֶל הַמֵּאָסֵר, כְּדִי לְהִצִּיל אֵת עֲצָמוֹ מִבוּשָׁה. בִּינְתָיִם הַתְּקַבְּצוֹ בְּמַקּוֹם עוֹבְרֵי-אֶרֶץ רַבִּים, שֶׁנִּהְיָוּ לְרִאוֹת בְּמַפְלַחַת שֶׁל הַמּוֹסֵר הַנְּלוֹז. "לֵאָן מוֹעֲדוֹת פְּנֵי הַרְבִּי?" שָׁאַל, וְהוּא הַשִּׁיב לָהֶם בְּתַמִּימוֹת: "בְּאֵי אֵלֵי 'צִדִיק' זֶה, וְסֶפֶר לִי, כִּי יוֹכַל הוּא לְסַדֵּר לִי בְּעַד תְּשֻׁלוֹם דְּרַבּוֹן בְּנִיָסָה לְעִיר, וְכִיּוֹן שֶׁהַבְּנֵי מִמֶּנּוּ שֶׁהַשְּׁוֹהָה כֵּאֵן בְּלִי תְעוּדָה עֲלָיו לְהֵאָסֵר, הוֹלֵךְ אֲנִי אִפּוֹא אֶל בֵּית הַמֵּאָסֵר"... וְעַל תְּשׁוּבָה זֶה חֲזַר שׁוּב וּשְׁבוּ בְּאֲזַנֵּי הַאֲסָפִים, "הַצִּדִיק הַזֶּה אֹמֵר שֶׁדִּינוֹ בְּמֵאָסֵר", וְכָל מְלָה שֶׁל הַרְבִּי נְדַמְתָּה לְמַלְשִׁין כְּתָרַב חֲדָה שֶׁנִּתְקַעַת הַיִּשׁוּר בְּלָבוֹ. הַבְּרִיּוֹנוֹת שֶׁל הָאִישׁ הַרְקִיעוֹ שְׁחָקִים, כְּבוֹדוֹ הַשְּׁפַל עַד-עַפְרָה, וְלִשְׁוֹא הָיָה כָּל תַחֲנוּנָיו בְּפְנֵי הַרְבִּי לְחוּס עֲלָיו וְלִשְׁבוּ הַבַּיִתָּה. רַק לְאַחַר שֶׁעָה אֲרָכָה, בָּהּ הַמְּשִׁיף הַרְבִּי לְטַעַן כִּי עֲלָיו לְעִשׂוֹת דְּבָרֵי הַצִּדִיק הֵלֵךְ, וְהַסּוֹבְבִים מְצָאוּ הַזְּמָנוֹת פֶּז לְהַתְּקַלֵּם בְּשִׁנּוּא-נִפְשָׁם וְלִשְׁחַק עַל מִשְׁבַּח, וְשִׁבַּח הֵלֵךְ וּפְרָץ בְּכִכֵּי מֵר, וּבְשֶׁהַרְבִּי רָאָה אֵת חֲרֻטּוֹ, הַמְּשִׁיף בְּתַמִּימוֹתוֹ וְאָמַר: "נָה, אִם אֹמַר אֲתָה שְׂאֵנִי יוֹכַל לְחַדֵּר לְבֵיתִי, אַעֲשֶׂה כֵּן". וְעוֹד זְמַן רַב הָיָה בְּנֵי לְבוֹב מְסַפְּרִים עַל 'תְּמִימוֹתוֹ' הַגְּדוּלָה שֶׁל רַבִּי זָאב מְזַבְרִיז, שֶׁלְמַד לְקַח מֵר אֵת הַמְּלַשִּׁין הַנְּתַעֲב, וְהַעֲמִידוֹ בְּמַקּוֹמוֹ הַרְאִי לוֹ... ♦

פְּנִינֵי אוֹר הַחַיִּים

מְדַבְּרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ עַל הַפְּרָשָׁה

אַשָׁה כִּי תִדְרִיעַ (ב. ג. א.) - עוֹד יִרְמוֹ הַכְּתוּב עַל כְּפִסְתֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מְצִינוּ שְׁנִקְרָאת אֲשָׁה כְּדָרִי הַכְּנִיאִים הַכְּתִיב כִּי בְעַלְלוֹ שְׁעִיר, וְכַתִּיב וְאֵשֶׁת גְּעוּרִים, וְכַתִּיב וְאִשְׁתּוֹתָי לִי וְגו', אִיזָה סֶפֶר כְּרִיּוֹת וְגו', וְעֲלֶיהָ אֹמֵר הַכְּתוּב אֲשָׁה כִּי תִדְרִיעַ, פְּרוּשׁ הוֹרַעַת מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, עַל-יְדֵיךָ אֹמְרוֹ וְרַעוּ לְכֶם לְצַדִּיקָה, וְיִלְדָה זָכָר פְּרוּשׁ, תְּהִיָה הוֹלְקָתָה זָכָר, פְּרוּשׁ דַּע כִּי בְחַיִּית הַזָּכָר הִיא בְּחַיִּית עֲלִיוֹנָה מְבַחֲשֵׁת הַנְּקִבָה, וְהַתּוֹרָה מִיַּחֲסַת בְּחַיִּיּוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת בְּבַחֲשֵׁת הַזָּכָר, וְהוֹדִיעַ הַכְּתוּב כִּי אִם כְּפִסַּת יִשְׂרָאֵל תִּדְרִיעַ וְדִיא שְׁתּוֹלִד הַדְּרִיגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהוּא מֵאֲמָרִים ז'ל עֲצָם הַפְּלַגַת הַפְּלִאוֹת אֲשֶׁר יִפְלֵא ה' בְּבִיאַת הוֹאֵל, אִם יִשְׂרָאֵל יִזְכוּ עַל-יְדֵי מַעֲשִׂיהֶם הַפְּשׁוּרִים, וְכֵן לְהַבְדִּיל בֵּין הַגְּאֻלָּה הַמְּחַפָּה לְגְאֻלָּה שְׁעָרָה שֶׁל מְצָרִים שְׁחָיו יִשְׂרָאֵל עֵידִים וְעִרְיָה, גַּם אָמַר הַכְּתוּב גו' מְקַרְב גו', וְאוֹתָהּ גְאֻלָּה תַּכְלִימָה לֹא עָמַד, כִּי נִתְרַב הַבַּיִת וְנִלְוָה וְהָיָה מוֹת שְׁחָיו, וְאִין טוֹבָה זוֹ בְּבַחֲשֵׁת זָכָר, אֲבָל הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה לְצַד שְׁעַל-כְּלִפְנֵים תְּהִיָה בְּאֲמַצְעוֹת זְכוּת יִשְׂרָאֵל, לוֹ יְהִיָה שְׁלֵא יְהִי רְאוּיִים, אִף-עַל-פִּי-כֵּן בְּאֲמַצְעוֹת אֲרָךְ הַגְּלוּת וְעַסַק הַתּוֹרָה דְּכַתִּיב לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי דְרַעו, עַל-כְּלִפְנֵים תְּהִיָה הַגְּאֻלָּה בְּבַחֲשֵׁת זָכָר, וְעַמְּדָה לְנַצַּח, וְאֹמְרוֹ וְטָמָא וְגו', כֵּאֵן רַמַּז תְּקוּן אֲשֶׁר יִעֲשֶׂה ה' לְהַשִּׁיב בְּחַיִּית הַזָּכָר, כִּי ז' שְׁנִים כְּיוֹן חֲבָלֵי מִשִּׁית, כְּאוֹמְרָם ז'ל שְׁבִיעֵי שְׁפָרְדוּךְ בָּא וְכו' לִיִּסְרָם וְלִזְקַקְסָם, וְהוּא אֹמְרוֹ וְטָמָא יַחַס הַיִּסוּר לְבַחֲשֵׁת הַטָּמָאָה כִּי הוּא הַטָּמָא הוּא הַמִּיּוֹסֵר, וְאָמַר ז' יָמִים פְּרוּשׁ שְׁבַע שְׁנִים, עַל-יְדֵיךָ אֹמְרוֹ תִשְׁבַּח הַנְּגִדָה אֲנֵנוּ יָמִים אוֹ עֲשׂוֹ, וְאָמַר ז'ל יָמִים שָׁנָה, בְּיָמִים הַשְּׁמִינִי וְגו' פְּרוּשׁ שְׂאֲחֵר עָבּוֹד ז' שְׁנִים בְּהַתְּחַלַּת יוֹם הַשְּׁמִינִי, מוֹל בְּשׁוֹר עָרְלָתוֹ, כִּי אֵז יַעֲבִיד ה' בְּחַיִּית הַעֲרָלָה מְהֻעָלָם, דְּכַתִּיב וְאֵתִידוּחַ הַטָּמָאָה אַעֲבִיר מִרְ-הָאָרֶץ, וְזֶה יְהִיָה בְּשַׁנָּה ח', וְיִדְוַע הוּא בְּחַיִּית הַעֲרָלָה שֶׁהִיא הַקְּלַפָּה:

דְּבַרֵי הַיָּמִים

בֵּין הַמַּצְבּוֹת הַתְּעִיָקוֹת שֶׁבְּמוֹשֶׁבָה יִבְנָאֵל שֶׁבְּגִלְגַּל, מוֹפִיעָה מַצְבָּה זוֹ: "הַקְּדוּשׁ הַצַּעִיר בַּיַּחֲסוֹ בֵּן מַנְדִּיל שְׁמִיד (נַפְחָ) נַפְטָר בְּעֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֵה בְּנִינִם שֶׁנִּתְּרַס הַתְּרַס ד' תַּנְצַב ח", אִין פְּרֻטִים עַל הָאִישׁ, אֹלֶם מִן שְׁבוּכּוֹתוֹ נוֹתַר נוֹסַח הַמַּצְבָּה, הוּא חוֹחֵק הַירוּשְׁלַמִּי ר' בַּיַּחֲסוֹ גְרֵאִיבְסַקֵּי, שֶׁבְּעוֹדוֹת נַמְלִים וּבְעוֹנֵי, לִיקַט תְּעוּדוֹת הַיִּסְטוֹרִיּוֹת לְתוֹלְדוֹת יְרוּשָׁלַיִם, פְּרַסֵם מֵאַמְרִים רַבִּים, וּבַעֲיַקֵּר הַדְּפִים יוֹתַר מִ170 חוֹבְרוֹת הַמַּחְלּוֹקוֹת לְסַדְרוֹת שְׁנוֹת: "מַגְנֵי יְרוּשָׁלַיִם" בַּה 58 חוֹבְרוֹת, לְתוֹלְדוֹת אִישִׁים וּמְאוֹרְעוֹת, אֲגֵרוֹת שְׁטוֹת וְתַעוּדוֹת; אֲבַנֵי זְכוּרֵן לְמַצְבּוֹת כְּתוּבוֹת וְצִיּוּנִים, וְכֵן מוֹפִיעָה הַמַּצְבָּה שֶׁבִּיבְנָאֵל, בְּנוֹת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם עַל נְשִׁים עַסְקָנִיּוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּפְעִילָהוּ, וְיִזְכּוּרֵן לְחוֹבְבֵי הַרְאִשׁוֹנִים' לְתוֹלְדוֹת בּוֹנֵי הַיִּישׁוּב, וְכֵן חוֹבְרוֹת עַל נוֹשָׂאִים שׁוֹנִים, הוּא טַבַּע אֵת הַפְּתַגֵּם הַקּוֹלַע "אִין שְׁמִירָה לְתַעוּדוֹת עֵתִיקוֹת אֵלָא בְּהַדְּפַסָּה", וְהַתְּחַנֵּן בְּחוֹבְרוֹתָיו ל'כָּל חוֹשֵׁשׁ עַל תְּעוּדוֹת הַתְּעִיָקוֹת שֶׁלֹּא תֵאבְדָנָה כְּלִיל וְלֹא יִהְיֶה זְכַר לָמוֹ, לְמִי שְׁחוּשׁ עַל זְכוּרּוֹתֵינוּ הַקְּדוּמִים מֵאוֹתָהּ הַתְּקוּפָה, תְּקוּפַת הַרַת הַיִּישׁוּב - יִשְׁתַּתֵּף בְּפֻרְסוּמוֹ, בְּהַדְּפַסְתָּן". וְכוּ: "חֻב קְדוּשׁ מוֹטַל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שִׁישׁ לוֹ אוֹ רַכֵּשׁ לוֹ, תְּעוּדָה אוֹ מַכְתָּב יִשׁוּ הַנוֹגַע לְקוֹרוֹת אֲרֻץ יִשְׂרָאֵל, לְהוֹצִיא מִמַּחְבָּאוֹ וּלְהַרְאוֹת לְעֵינֵי-כָּל לְגוֹת וּלְפֻרְסוֹת מְדוּפּוֹת". אֹלֶם קְרִיאָתוֹ נוֹתַר לְרוֹב לְלֹא מַעֲנָה, וְאֵת קִינָתוֹ שְׁכַח בְּדַם-לִבּוֹ, יוֹכִילִם גַּם מַחְבָּרִים רַבִּים בְּדוֹרְנוֹ לְקוֹנֵן: "עַמְלַתִּי, יַעֲתִי, אִסְפַּתִּי וּפְרַסְמַתִּי, רַעֲוֵתִי וְלֹא קְצַרְתִּי. הַקְּהֵל הַנִּכְבָּד מִשְׁלֵם בְּמַלְיוֹת, בְּתַהֲלוּת וּתְשַׁבּוּחַת', מִיַּנְיַמִּי-מַטְבַּעוֹת שְׂאִינֵן עוֹבְרוֹת בְּשׁוּק. אֵל תְּרַבּוּ לְפִזּוֹר לִי תְהַלּוֹת, בְּמַלְיוֹת נִשְׁבָּחוֹת וּמְשׁוּלִים, כִּי מִה-זֶה פּוֹדוֹן בְּמַלּוֹת, בְּמַקּוֹם שֶׁם קַמְצָנוֹת בְּשַׁקְלִים? יִצָּאֵה בְּתִקּוֹל וְאִמְרָה 'טוֹב לִי שְׁקַל אֶחָד, מֵאַלְפֵי תְהַלּוֹת וּתְשַׁבּוּחַת'!"...

משפח

מטעים

טמא | טמא יקרא (ב.ב.מ.)

התבות מתפרשות לשני אפנים, או שהמצרע קורא ומקריז פעמים טמא-טמא, או שמאמר נלמד שלא רק מצרע זה קורא עליעצמו שהוא טמא, אלא כל טמא יקריז עליעצמו טמא אני, כפי שדרשו חז"ל בספרא וטמא - טמא יקרא, כל טמא יקריז ויקרא טמא אני. ושני הפרושים רמזים בטעמי המקרא, כי התבות מחברות מחד במקרא טמא טמא לרמז לך שהמצרע מקריז עליעצמו כמכל לשון טמא-טמא, ומאידך יש פסק ביניהם, להורות שכל טמא קורא רק פעם אחת, והטמא האחר קורא והשני בא בעקבותיו, כמובא בזהר. ש הסבורים, כי הפסק נוסף בידי בעלי המסורה לאחר קביעת טעמי המקרא, ולעתים הוא בא לחלק על פסוק הטעמים ולהפריד ביניהם. ואף אונקלוס תרגם וקרא הסתאבו ולא הסתאבו יקריז, דהינו שהמצרע קורא פעמים אל טמאוי אלי, ולא תרגם שהמצרע קורא מסאב וטמא אני, כדי שלא יוציא דבר מגנה מפיו, ולכן הוא משתמש בלשון נקיה אל טמאוי אלי ולא אומר טמא אני. ויתכן גם לפרש את כפל ה'לשון' שלו, עלפי דברי חז"ל במסכת שבת, שהמצרע צריך להודיע צערו לרבים ויבקשו עליו הרבים רחמים, ולכן קורא לעצמו טמא-טמא, הראשון כדי להורות שיתרחקו מעליו, והשני כדי להורות לרבים לבקש עליו רחמים שיפא. (פרשני)

מדגש

במקל דוד את יואב אמר: ואלתיקרת מבית יואב ובמצרע ומחזיק בפלך ונפל בהרב והסרי-לחם. חז"ל ומפרשי המקרא מבארים, כי המחזיק בפלך הוא הנשקן על מקלו מחמת הלי הרגלים, אולם הדבר טעון באור, כי הבטוי החזיק בדבר מתבאר במקרא תמיד בלשון תמיכה והזקק ולא בהשענות, כגון והחזקת בו, ואף פלך מתבאר כבישור שנישים טוהות בו. ופרש מענין כתב רבי הגוף הכהן ארנרואי ממינו, כי בעבר נהגו המצרעים לאחז בישור בידם כדי להורות כי מצרעים הם ועל הבריות להתרחק מהם, וכמובא בחז"ל שהמצרעים ישבו ברחובות רומי עם מסתוריותא בידם וטו סיבים לחושים, והיא קללה נודפת למצרע האמור קדם לבן, אלא שהמחזיק בפלך הוא כנראה הולך בצרעת קשה יותר וגם מדבקת. אצל רחל אמנו נמצא הבטוי בלשון חיובית, "תפסח פלך שתיקה".

ממלה

בישמוזל אהר, שכבר הגיע לדרגת "שאינו יודע לשאל", לאחר שזוהר הרבה ולא החזיר עד שכבר לא מצא ממי לשאל וללמוד, אמר פעם עליעצמו בכאב: "מעולם תמחתי על לשון הפסוק בפרשת תזריע וצא-ידך הוא ואין ידו משגת, והרי כפלי-לשון הוא, כי אם דל הוא, אזי ודאי גם אין ידו משגת, ומה מקום לומור זאת? אלא בי הדברים אמורים. לפנים, הייתי נקדר דל, ועדיו היתה ידי משגת, כאשר הבריות לא ידעו את מצבי האמת ונתנו לי מוזון בהלואה. אולם עתה הריני דל שבדלים ואין ידי משגת אפילו הלואה, ומצרע כמוני די לו במנחת סלת ומעט שמן..."

אל רבי אברהם אבלי פוסקל מוילנא, נכנס בפרי עשיר יחד עם חתנו הסמוך על-שלחנו, ואמר: "רבי, אני לא זכיתי ללמד תורה, והחלטתי לתת את בתי לאיש זה ולהעניק לו מזונות על שלחני ימים רבים, כדי שיוכל ללמד תורה ולהתעטר בכתר רבנות בישראל. מבקש אני אפוא מרבנו שיתנה על-כוננו, ויראה את בחו בתורה". נענה לו רבי אבלי בספר פנים ופות, נכנס עם האברך בשיחה תורנית, ולא הפתע נגלות כי הלה הנו כלי ריק ואין בו אף ריח שלי-תורה. אך מתוך מדת אהבת הבריות שבו לא רצה לביש את פני השנים, כיון שידע שעלול החזון להתעמר בחתנו ויבואו לידי מחלוקת, ולכן התחכם ואמר: "ערב אני לך, כי חתנה ראוי להיות רב בישראל". יצא הפכרי מביתו כשפניו מאירות בשמחה, ואף חתנו הלה אחריו בלב כל עם וציאתם פנה אחד התלמידים שנכח במקום אל הרב, ושאל: "יסלח לי מורי ורבי אם אשאל אותו, מה מצא בקנן ריק זה שערב בעדו כי ראוי הוא להיות רב בישראל? חנה רבי אברהם-אבלי ואמר: "הלא יודע אתה מה דינו של ערב. אם אין הלווה יכול לשלם, מחזיב הערב לשלם את החוב פלו במקומו. ובכו, כיון שאברך זה לא קרא ולא שנה, מוכר אני בחור ערב לשלם ולהשיב הלכות במקומו..."

בבני-ברק התגורר בעבר יהודי ישיש בשם רבי אהרן קמינר, ובבגלותו שם היתה חנות לספרים ותשימישי-קדשה. פעם ספר, כי יקנו התלנה בילדותו לאביו בנסיעתם לצנו אל ה"דברי חיים". הסב היה חסיד קוצק נלהב, והעריץ מאד את דמותו של רבי מנדל מקוצק, ולכן התפרכמו פניו בשעה שישב אצל ה"דברי חיים", ושמע איש חשוב ממשפחת הרבי מדבר סרה על רבו מקוצק, כיון שהיה חלוק עליו בשיטתו בעבודת-השם. הוא לא הספיק להבליג על הדבר, אולם לא היה מסוגל למחות בשעה שהרבי מצנו יושב ומקשה, עד שמחסר אונים צבט בחזקה את בנו הקטן שישב על פרקיו. הלה החל לבכות בקול, והרבי שאל בפליאה: "מדוע צווח הילד הקטן? והאב שלא הצליח לשלט ברוחו, השיב בכאב: "אם ה'שיגך' הזה מדבר על הרבי שלי, הכיצד לא יצוח הילד ויזעק? במקום השתרה דממת-מות, וכל הנוכחים עצרו את נשימתם לשמע את תגובת הרבי על הדברים החריפים. אולם הוא שתק זמן-מה, ולבסוף אמר: "המדבר איננו שיגך, אלא מאי? הוא זכה לימים לחתן מחסידי קוצק... ואמנם, לאחר שנים ארבות, נשא השפת אמת, שזכה לבקר פעמים בקוצק, לעת זקנותו את בתו של החשוב הלו, והתקיימה הנבואה של הרבי..."

ספר רבי יחיאל מיכל רבינוביץ מסטוצ'ין בעל "אפיקריים", כי פעם פנה אל ה"חפץ-חיים" בשאלה אודות ענין פרטי, שהתשובה עליה עלולה היתה לגרם בעקיפין לידי חשש של "אבק לשון הרע". וה"חפץ-חיים" ענה לו: "זה לי ששים שנה שאני נזהר מלשון הרע, ונבצר מפני אפוא להשיב לך על שאלה זו". וכמה נשתאה מול התבטאותו של ה"חפץ-חיים" עצמו, שאמר בערב-ימיו לחתנו רבי מנחם יוסף זקס: "עלה בדי, ברוך השם, להזהר אפלו מאבק לשון הרע".

בערב פסח תש"ט, עמד רבי יעקב גוטליב מאיחל, ממקרביו של רבי אהרן מבלז, והכין בחצר רבו תבשילי פשטידה עשויים תפוזי-אדמה, כדי שהאורחים הרבים יוכלו לסעד לבם ביום טרוד זה של ערב פסח. וכדי שלא ימתו הסועדים למעלה מן-המדה, הכין מראש 'פרימוס' גזול עם ארבע להבות לזרוז הבשול, והניח עליהם סיר ענק גדוש בתפוחי-אדמה. אנשי הבית באו לספר את הדבר לרבי, וכדי לגרם לו הנאה בקשו להכניס לחדרו את הסיר הגדול, אולם כיון שלא רצה לעכב את הבשול אפלו לרגע קט, יצא שלא בדרך והתמופף בעצמו תחת הסיר כדי לראות את הלהבות, ועל פניו נמסכה ארשת קרת-רוח והנאה ותרה. "הא, ר' יעקב זוכה להחיות לבותיהם של יהודים", אמר בשמחה, והעריץ שבחים על ראשו של איש החסד, פשוואי נהנה בעקר מן-ההבאים לא יצטרכו להתמתין אף רגע ויוכלו לחזק לבם בתוך טרדות החג. "פמה גדולה מדת אהבת ישראל של הרבי", אמר לימים אחד הנוכחים במקום, והוסיף: "אולם הרבי בעצמו לא הכניס שום דבר-מאכל לפיו עד עריכת הסדר בשעת הילה מאחרת, וגם אז נטל מעט מזער..."

רבי שרגא פיבל מנדלוביץ, מקים עלה של תורה בארצות-הברית, לא חסך את שבט בקרתו אף מעצמו, כפי שדרש מאחרים. פעם נודע לו על אסון כבד, באשר אברך צעיר נפטר לבית-עולמו והותיר אחריו אלמנה צעירה ויתומים רבים. תחלה קבל את הידיעה בשתיקה, אולם לאחר שחלפו רגעים אחדים פשהו שקוע בהרהורים, אמר לסובביו בכאב: "היכן מדת אהבת ישראל שלנו, וכיצד אפשר לקבל בשורה מרה כזו באדישות גמורה?" ולאחר רגע הוסיף: "ה'חפץ חיים' כתב את חבורו על אסור לשון הרע, אך לדידי צריך היה לחבר ספר על אהבת ישראל, כי מי שיש בו מדה זו של אהבת ישראל, ממילא ישלט ברוחו ולא ידבר סרה ודפי ביהודים אחרים..."

אחד ממקרביו של רבי יעקב קמינצקי בא לספר לו על מלמד חדש בתלמוד-תורה, שמספר הורים אינם מרצים מעבודתו ועומדים לפצותו עלימנת שיעזב את משנתו. מאן רבי יעקב להסכים לך, שכן חשש שאם יפטר הלה בשנתו הראשונה לא ימצא יותר משנת הוראה אחרת, ובקש מההורים להתחשב בו ולהמתין עד שיעלה על דרך-המלה. ואמנם, עד סוף אותה שנה, הפך לאחד המלמדים הטובים ביותר שלמדו את הפתח מעודה, והפך לאיש-חננה מבהק ומנסה.

מוסר השכל אנו למדים מן הצרעת. באשר היא נראית בהלמה על גופו של אדם, משמע עמקה וחבוייה היא ואי נגע צרעת היא. אכל אם פלו הפך לכן טהור הוא. ללמדך, שגרועה רוח הטמאה הנסתרת ואינה נראית לעין, מאשר זו הגלויה שנתן להזהר ממנה והנגוע יכול להתרפא ממנה... (פתשן הכתב)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע - ע"פ

יותר מבנו, והוא בכל זאת מל אותו. וכל כך למה? אמר רבי נחמן בר שמואל כדי לעשות רצון בוראו, הוא רואה בנו שופך דם ממילתו ומקבל עליו בשמחה.

אמר רבי חנינא ולא עוד אלא שהוא מוציא הוצאות ועושה אותו היום של שמחה מה שלא נצטוה, הוא שהכתוב אומר (תהלים עא, יד) 'ואני תמיד איחל והוספתי על כל תהלתך', ולא עוד אלא אדם הולך ולווה וממשכן עצמו ומשמח אותו היום.

הרה"ק בעל השפת אמת זי"ע אמר שלרוב עושים ההיפך מן הכתוב לעיל, (א.ה. "דעת בעלי בתים היפך דעת תורה" {הסמ"ע חו"מ ג, יג}) שהרי לגבי

סעודת ברית אמרו במדרש שאדם הולך ולווה וממשכן עצמו, ואנו רואים שהציבור מסתפק בסעודה קטנה, ואילו לגבי נישואין איתא בספרים את המליצה הידועה על סמיכות הפסוקים 'כי יקח איש אשה חדשה' ומיד אחר כך 'לא יחבול רחים ורכב' (דברים כד, ה-ו) - לומר לך שלא ימשכן עצמו בעבור הוצאות הנישואין, ובכל זאת הציבור נוהג שלא כראוי, ולקח הלוואות ומשתעבד לחובות מרובים

בעבור הסעודה של שמחת נישואין.

("ילקוט מאיש לרעהו - ליקוטי יהודה")

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או

בהרת" (יג, ב)

בהרת היא סוג הצרעת הקשה שבכולן, מניין? אנו לומדים זאת ממרים, אשר הצרעת שבה לקתה היתה בהירה כשלג, ונאמר עליה בתורה: (במדבר יב, י-יב) "והנה מרים מצורעת כשלג... אל נא תהי כמת".

אם כן מדוע נמנית הבהרת אחרונה מבין כל סוגי הצרעת? סדר זה בא ללמדנו על רחמיו של הקדוש ברוך הוא, אשר מעניש את האדם מן הקל אל הכבד.

אם לא חזר בתשובה לאחר צרעת קלה, מגיעה צרעת קשה יותר, כפי שאומר הרמב"ם שה' מביא על החוטא נגעי בתים, אם לא חזר בתשובה - מתקרבת הצרעת אליו יותר,

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

רבי ירוחם הגדול מפינסק הזדמן פעם לברית מילה. מכיוון שמוהל מומחה היה, בא אליו בעל הברית ושאל: "במה רצון רבינו להתכבד? בסנדקאות או במצות המילה?"

השיב רבי ירוחם: "חפץ אני לקיים מצות מילה". בשעת סעודת הברית, תמה אחד המסובים באזני רבי ירוחם ושאל: "הרי כולם מעדיפים להתכבד בסנדקאות, שהרי סגולה היא לעשירות, ומה ראה אפוא רבנו, להעדיף את המילה על פניה?"

השיב רבי ירוחם: "אמנם כן הוא, מי שהממון חשוב לו מהמצוה, מעדיף את הסנדקאות".

"וביום השמיני ימול

בשר ערלתו" (יב, ג)

מדוע צוה הקדוש ברוך הוא למול את התינוק רק ביום השמיני, ולא מיד בלידתו? ענו על כך חז"ל, שברחמיו של הקדוש ברוך הוא על הילד, צוה להמתין עד היום השמיני, כדי שיהיה בו כח לסבול את המילה.

ויש לשאול, מנין למדו חז"ל, שדווקא שמונה ימים ולא פחות, נצרכים לתינוק עד שיתחזק כחו?

ניתן ללמוד זאת ממה שאמרו, שהסיבה שמלים ביום השמיני ולא לפני כן, הוא כדי שיעבור על התינוק שבת בטרם ימול, וגם אם נולד ביום ראשון, יהיה שבת לפני היום השמיני.

הסיבה שמחכים שתעבור שבת לפני המילה היא, מפני שבשבת יורד לעולם שפע של כח חיוני, וזה משפיע כח על התינוק ואז הוא יהיה בן קיימא, וכמו שאמרו חז"ל, שקודם בריאת יום השבת היה העולם רופף ורועד, וכיוון שבאה השבת נתחזק העולם ונח. אם כן נמצא שהשבת נותנת כח, וזהו הכוח שמחזק את התינוק.

(אור החיים)

"וביום השמיני ימול בשר

ערלתו" (יב, ג)

במדרש תנחומא (תצוה א): אמר רבי שמעון בר יוחאי בוא וראה שאין חביב לפני האדם

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע - ע"פ

כאמור, נגע הצרעת בא בעקבות לשון הרע. כאשר אדם מספר לשון הרע, הוא גורם לריב ולפירוד לבבות, ועל כן טהרתו היא - לבוא אל הכהן. על אהרן הכהן נאמר שהיה "אוהב שלום ורודף שלום" (פרקי אבות א יב). כאשר יבוא בעל הלשון הרע אל הכהן, הוא ירפאו, וילמד אותו כיצד להרבות שלום ולהמעיט במחלוקת. (כלי יקר)

"וראה הכהן את הנגע" (יג, ג)

בגאונותו העצומה, היה הגר"א מוילנא מוצא סימוכין בתורה לכל הלכה ומנהג, ותלמידיו היו משתאים אל מול חכמתו הכבירה. פעם שאלו אחד התלמידים על מקור הדין שאין רואים נגעים ביום מעונן, והשיב מיד: "הרי נאמר בתורה והענן סר מעל האהל והנה מרים מצרעת כשלג, ומכאן שכל זמן שהיה ענן פרוש על האוהל, לא היו יכולים לראות את הנגע".

"נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן" (יג, ט)

רבי אשר מסטולין, בנו של רבי אהרן הגדול מקרלין, היה רגיל לומר: "החסידים שבזמננו דומים ל'איכרים של טיט' ול'קוזקים של קש', כי כאשר הם באים אל הצדיק הם מסתירים את החלק השלילי שבהם ומבליטים את החלק החיובי. אך כאשר אני באתי אל רבי הקדוש רבי שלמה מקרלין, הסתרתי דווקא את הטוב שבי, וכי בכוחו לתת שכר ועונש?! והייתי מגלה דוקא את הרע שבי, כדי שימצא מזור ותעלה לנפשי, שנאמר 'נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן', הוא הצדיק הרופא לנגעי הנפש".

ומופיעה כנגעי בגדים, ואם טרם למד החוטא את הלקח - מגיעה הצרעת אל גופו. (אזנים לתורה)

"לנגע צרעת" (יג, ב)

אמר ר' יוסי בן זימרא כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו (ערכין טו, ב) כמה קשה לשון הרע? משל לנכה רגלים שהיה מרעיש את המדינה, אמרו אילו היה שלם (בגופו) על אחת כמה וכמה, כך הלשון מחותך ומונח בתוך הפה והוא (עדיין) מרעיש את העולם.

למה הוא דומה, לכלב שהוא קשור בשלשלת וחבוש ונתון לפנים משלשה בתים והוא מנבח וכל העם מתייראים ממנו (למרות שהוא קשור וחבוש), אילו היה בחוץ מה היה עושה... כך לשון הרע נתון לפנים מן הפה ולפנים מן השפתים ומכה שאין לו סוף, אילו היה בחוץ על אחת כמה וכמה... אמר הקב"ה מכל צרות הבאות עליכם אני יכול להציל אתכם, אבל בלשון הרע הטמן עצמך ואין אתה מפסיד. משל לעשיר שהיה לו אוהב אחד בן כפר, הלך לשאול בשלזמו והיה שם כלב שוטה והיה נושך וממית את הבריות.

אמר אותו עשיר לאוהבו בני אם אתה חייב לאדם אני פורע ואל תתחבא ממנו, אבל אם ראית אותו כלב שוטה, ממנו תתחבא, שאם נושך איני יודע מה לעשות לך. כך אמר הקב"ה 'בשוט לשון תחבא ולא תירא משד כי יבוא' (איוב ה, כא) (ילקוט שמעוני על התורה תתקל"ג)

"והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל

אהרן הכהן או אל אחד

מבניו הכהנים" (יג, ב)

מה הטעם לכך שהמצורע נטהר דווקא אצל הכהן?

"אשרי אדם מפחד תמיד" (משלי כח, יד) דבריו תורה פתיב (ברכות ט, א)

כתב בפרשת דרכים (דרוש טו) משרשי מדת הענוה... להשתבח בתהלת מי שמשפיל עצמו בעסק התורה שאין לה מדה טובה הימנה. ע"כ. להכיר בשפלות שלנו זה מאוד מפחיד, זה פשוט לעזוב את כל האחיזות והתפיסות שלנו על עצמנו, להכיר בנטיות הטבעיות שלנו לשלילי ולרע, להבין עד כמה אנחנו חסרי כוח, לשחרר את כל ההצלחות ולקלט שכל הטוב שלנו הוא מהבורא, פשוט רק ממנו, לא קשור אלינו...

זה מאוד מפחיד, וכל כך הרבה אנשים אינם מעזים לעמד מול הפחד הזה! אבל 'אשרי אדם מפחד תמיד', אשרי האדם שאינו מהסס לעמד מול הפחד, ואינו נותן לפחד הזה להשפיע ממנו את המציאות שלו...

כך היא דרכה של תורה.

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע - ע"פ

ואמנם מאז לא ידע האיש שיעול מהו, ומחלתו עברה ממנו אל הכומר הנוצרי.

פירוש נאה אמר הרבי על דינו של המצורע. לכאורה תמוה, מפני מה לוקה ההולך רכיל בצרעת? והרי לא דברי שקר היו בפיו בשעה שספר לחברו כי פלוני דבר בו רעות, ואת ההפך הגמור מצאנו באהרן הכהן, שעליו נאמר שהיה אוהב שלום ורודף שלום, וחז"ל מספרים עליו, שכאשר היה רואה שני אנשים עברים נצים, היה בא אצל אחד ומספר לו כי איש ריבו אמר עליו טובות, וכך היה מספר גם לשני, אף שהדבר לא היה באמת, וכך היה מקרב ביניהם ומשכין בהם שלום.

אם כן יש כאן דבר והפוכו, ההולך רכיל שמספר אמת לוקה בצרעת, ואהרן הכהן שהיה משנה מן האמת, נקרא איש שלום. אתמהא!?

אלא כך פירושו של דבר, אמר הרבי, אותו אחד שהולך רכיל ומדבר דברי אמת, סופו שהוא נאלץ להזדקק לאותו שקרן, לאהרן הכהן, כדי שיטהר אותו מצרעתו...

"בדר ישב מחוץ למחנה מושבו" (יג, מו)

פעם בשעת צרת הכלל, ישב אצל הגה"ק רבי ישראל

מסלנט זיע"א, יהודי אחד שהחל לפשפש במעשיהם של אחרים ולחפש תקנה לחטאיהם.

אמר לו ר' ישראל, כשבאים נגעים על אדם שולחים אותו אל מחוץ למחנה, כדי שלא יראה את מעשיהם של אחרים ויהיה עסוק רק בתיקון עצמו.

"בדר ישב מחוץ למחנה" (יג, מו)

מה נשתנה מצורע [משאר טמאים] שאמרה תורה "בדר ישב מחוץ למחנה מושבו"? אלא הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל, לפיכך אמרה תורה בדר ישב (ערכין טז):

גם בפסוק "טמא יקרא" ישנה "מדה כנגד מדה". כשם שנהג הוא לגלות קלונם של אנשים בפרהסיא, כך עליו לגלות קלונו שלו. (שמירת הלשון ח"ב - פרק טז). סיפר הגאון רבי חיים קנייבסקי זיע"א, יהודי בעל

"נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן" (יג, ט) "וראה הכהן והנה נרפא הנגע" (יד, ג) מסופר על הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, ששלח יהודי אחד אל המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א עם פתקא, והיה כתוב שם, "המוכ"ז מכף רגלו ועד ראשו אין בו מתום וצריך תיקון".

הביט בו המגיד על כל גופו ואמר שאינו רואה בו שהוא בעל חטאים כמו שכתוב בפתקא, אבל אם הרה"ק מקארלין כתב הפתקא בודאי אמת הוא, רק ע"י הדרך שבא אלי היה לו תיקון קצת, כמו שכתוב "איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע", כלומר, שע"י ביאת האיש אל הכהן וע"י טורח הדרך שבא אל הצדיק, כבר נרפא הנגע.

"וטהר את הנגע"

(יג, יג)

לאחר התמנותו של רבי מנדל מוורקא בהנהגת העדה, תמך בו רבי מנחם מנדל מקוצק שהעריכו מאד.

לאחר חג השבועות הראשון לנשיאותו, באו וסיפרו בקוצק כי כשלת אלפי איש נהרו אליו כדי לעשות בצלו את חג מתן תורתנו.

נהנה הרבי לשמע הדבר, ושאל את מקורביו: "האם נתן רבי מנדל את ידו לקבלת שלום מכל אחד ואחד מהבאים?"

כאשר השיבו לו בחיוב, שמח ואמר בצחות לשונו: "אם כן הוא באמת רבי הראוי לתפקידו, כי הנותן יד לשלשת אלפי איש ואינו נעשה מצורע מכך, סימן יפה לו..."

"והתגלח" (יג, לג)

אחד מחסידיו של רבי חנוך העניך הכהן מאלכסנדר, התאונן פעם בפניו כי זה זמן רב שהוא משתעל, ואף שדרש ברופאים לא מצאו לו הללו ארוכה ומרפא.

הדבר היה בשבת קודש פרשת תזריע, והרבי השיב לאיש בדרך צחות: "הרי בפרשת השבוע נאמר 'והתגלח', והמילה נשמעת במבטאנו כמו 'היס גלח' שמשמעותה באידיש 'שתעל הגלח' הוא הכומר הנוצרי ולא אתה..."

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תזריע - ע"פ

לכן, פרץ ה' חפץ חיים' בבכי ואמר: אני מבקש מכם, קהל קדוש, השתדלו בכל כוחכם לפטור אותי מהבעיה החמורה שבה אעמוד, חלילה, בפני בית דין של מעלה, ותתנו את הקמחא דפסחא כפי דרישותיהם של ראשי הקהל שלכם.

כותבי הקורות מספרים, שהקהל התעורר מאוד למשמע דבריו של ה' חפץ חיים', והוציאו כסף מלוא חפניהם עד שהתמלאה וגדשה הסאה...

(הגדה של פסח 'חשוקי חמד')

ילדה מבנות ירושלים, נכנסה ביום בדיקת חמץ לביתו של הגאון רבי מיכל הורביץ, כדי לשאול בעניין מסוים.

מה רבה הייתה הפתעתה, כאשר ראתה שבבית אין תכונה ניכרת, כפי שמורגלים לראות ביום זה בכל בתי ישראל, וגם החמץ עדיין מונח על השולחן, ולא בפניה כלשהי בבית.

הרב שראה בהשתוממותה של הילדה, פתח ואמר: "דעי לך, שכל ההכנות והטרחות שיש בבתי ישראל לקראת חג הפסח, יש בהן עניינים נשגבים וחשובים עד מאוד, אך כל זה בתנאי שהדברים לא יביאו את האדם לידי כעס.

ברגע שיעלה קמצוץ של כעס בלב בני הבית, יתבטלו מאליהם כל העניינים הללו

ויהיו כעפרא דארעא. "היות והרבנית שלי חולה ל"ע", המשיך הרב והסביר לילדה, "הרי שאם אעמוד על כך שהיא תבצע את כל החומרות והסייגים, יגרום הדבר שנגיע לידי כעס, וגם מצב בריאותה עלול להידרדר, על כן מעדיף אני לקיים את ההלכה כפשוטה, ללא החומרות המרובות המתלוות אליה, ורק כשמגיע זמן הבדיקה, אני לוקח מטאטא ומתחיל לנקות היטב את החמץ.

"כל זאת, כדי שלא להכניס הביתה את החמץ החמור ביותר, שהוא הכעס"...

הילדה עמדה ושמעה את הדברים יוצאים מפי הרב, והושפעה מכך עד סוף ימי חייה.

(הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א)

מפעל לייצור ארונות הקפיד להתפלל במנין ג' תפילות ביום, ואולם היה מאחר לתפלה בקביעות.

רב בית הכנסת שהבחין בכך גער בו: "אם הנך מקפיד כל כך להגיע לתפילה, מדוע לא תקפיד גם להגיע בזמן?"

השיב לו הסוחר: "מה זה משנה, העיקר שאני מגיע לתפילה ומצליח להשלים את החלקים שהחסרת!"

באחד הימים הגיע הסוחר לבית הכנסת בשעה מוקדמת כשהוא בוש ונכלם. הוא פנה אל הרב ואמר: "קיבלתי את עונשי מדה כנגד מדה. בית המלאכה שלי נשרף כליל וזאת כעונש על שאיחרתי לתפלה."

התפלא הרב: זאת מנין לך שזה עונש כנגד זה!? השיב הסוחר: הזעקתי את מכבי האש

מיד, אלא שעברו דקות יקרות עד שהגיעו. כשגערתי בהם על האיחור, אמרו: מה זה משנה "העיקר שהגענו"! אבל אז כבר לא היה מה להציל"...

"שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום" (פסחים, ו, א)

ה' חפץ חיים' הגיע פעם לעיר אחת, וראשי הקהל הודיעו לו שסכומי הכסף שנאספו לקמחא דפסחא, עדיין לא מספיקים כדי לכלכל את נצרכי העיר, ובקשו ממנו לדרוש בפני הקהל ולעוררם בנושא.

נענה החפץ חיים לבקשתם, וכאשר התכנס הקהל, קם הכהן הגדול ואמר כדברים האלה: אני כבר אדם זקן, וגם אתם יודעים שלא אחיה לעולם... הנה כאשר אבוא ואתייצב בפני בית דין של מעלה, ישאלוני האם בעיר שלכם נתנו קמחא דפסחא בכמות מספקת? למשמע השאלה הזו, המשיך החפץ חיים, אהיה נתון בבעיה גדולה. אם אענה ואומר שנתתם את כל הסכום שהנכם יכולים לתת - הרי יהיה זה בגדר שקר! וכי הנכם חושבים שאני אוציא מפי מילה של שקר, ועוד לפני בית דין של מעלה!? אם אענה ואשיב לפני בית הדין שלא נתתם מספיק, הרי יחשב הדבר כלשון הרע! וכי אני שנוהרתי במשך כל ימי חיי מלדבר לשון הרע, אפתח שם את פי ואדבר לשון הרע על קהילה שלמה!?

"אני מאמין באמונה שלמה"
"כשם שצריך אדם להאמין בהשם יתברך
כה צריך אחר כה להאמין בעצמו"
(צדקת הצדיק קנר)

מכר ביותר מנהגו של אד"ש, כאשר נגשים אליו בחורים לבקש ברכה - אומר להם: **הלוואי שכלם יאמינו כך - כמו שאני מאמין כה!** הסביר האדמו"ר: מנסיון אני יכול להעיד, אמרתי את המשפט הזה מאות פעמים בחיי - ומעולם לא חטפתי סטיירה כתגובה על המלים הללו! מה אכפת לנו לתת מלה טובה לילד!? למה זה כל כך מפריע לנו!? אמרו להם מלים טובות! אל תחסכו במחמאות! הרעיפו עליהם טללי תחיה - ומבטח לכם, על מלים טובות לא חוטפים סטיירה... על מלים אחרות, אולי כן...
(נקודות של אור - ספינקא)

גליון 515
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קייטן על הסיפור לפרשת במדבר

סיפורי חז"ל

פרי צדיק עץ חיים

כשהיה בנו של רבי אלעזר ילד קטן, אמר לו רבי יוסי בן חלפתא, משורש צדיקים אתה, ואין אתה בן תורה, היתכן? ענה לו בנו של רבי אלעזר צדקת, אך מה ביכולתי לעשות? האם רוצה אתה ללמוד? שאלו רבי יוסי, וכשהשיב בחיוב, החל ללמד אותו פרק אחד, והמשיך ללמדו שני ושלישי. אחר כך הכניסו לבית הועד, ראה אותו שם רבי ושאל את רבי יוסי בתמיהה, האם אותו הכנסת לכאן אתך? ענה לו רבי יוסי, בן בנו של רבי שמעון בן יוחאי הוא, הלך אתו רבי יוסי לישיבה שבעיר צפורי, ושם למד אתו שנה תמימה. בשנה השניה שב אתו אל בית הועד, והיה בנו של רבי אלעזר גדול בתורה ומשיב על כל שאלה, עד שקרא עליו רבנו הקדוש, "פרי צדיק עץ חיים" ומי גרם לו שיהיה בן תורה, רבי יוסי בן חלפתא.

(תנ"י וירא ל"ח)

פרשת השבוע

וביום השמיני ימול בשר ערלתו
(י"ב - ג')

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, שכאשר היו מזמינים אותו לברית מילה, נהג היה להשיב שמוכן הוא לבוא ולהשתתף, בתנאי שיערכו סעודת מצוה כראוי. פעם שאל אותו אחד מתלמידיו לפרש התנאי והרבי הסביר: מאבקים קשים יש לי נגד השטן אשר בכל עת מחפש דרכים לקטרג על ישראל, לעומת השטן טוען אני שכאשר אדם מישראל מקיים מצוה כלשהי, הוא עושה את זה בשמחה וברצון, ואילו כאשר נכשל יהודי בעבירה, גורם לו הדבר צער רב ולבו נשבר בקרבו, ויש הוכחה לטענתי זאת, כיון שמעולם לא ראינו יהודי ואפילו הגרוע ביותר, שיערוך סעודה לרגל עבירה שעבר, ולעומת זאת כאשר יהודי עורך ברית מילה, בר מצוה ושאר מצוות. אז הוא שש ושמח ועורך סעודות מצוה, ומכיון שהשטן יודע את האמת, על כן מנסה הוא בכל כוחו למנוע מיהודי לערוך את סעודת המצוה, כדי שתהא לו סיבה מספקת לקטרג על ישראל, אני ולכן כשמזמינים אותי לשמחת מצוה, מוכן לבוא רק בתנאי שיערכו סעודת מצוה כראוי.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו
ויקרא י"ב - ג'

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:36 ת"א: 7:38 ר"ת: 8:14

פרשת תזריע-החודש

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:23 ת"א: 6:38

שואב המים בעל נשמה נעלית

סיפור השבוע מספר על שואב המים שבעיירה שנקרא בשם ר' יעקב. הוא היה יהודי צנוע ונעים הליכות. הכל אהבוהו וחיבבוהו, שכן בעל לב טוב ובעל חסד היה, שואב המים, ר' יעקב. סדר יומו היה קבוע. מידי יום היה משכים קום עם שחר, לומד שיעור קבוע בתורה והלכה, מתפלל תפילת שחרית בניגון ובנעימה, ולאחר כל זאת היה שואב המים מתפנה לעבודת יומו. הוא היה יוצא יום-יום אל מחוץ לעיר, ממלא את חביות המים מן הנהר ומחלק את המים ללקוחותיו ביושר ובאמונה. כסף רב לא השתכר מעבודה זו, אך מעולם לא התלונן. מסתפק במועט היה ר' יעקב ושמח בחלקו ובכל אשר לו. הבריות רחשו לו כבוד. כאדם ישר, שעמל על פרנסתו, וכיהודי יודע ספר.

על כן, רבה הייתה ההפתעה, כאשר ביום מן הימים החל ר' יעקב שואב המים להתהלך ברחוב, קופסת מתכת בידו אשר שימשה כקופת צדקה והוא מקבץ נדבות. בתחילה חשבו האנשים שזהו מעשה חד-פעמי. אולי הוא חייב לפרוע איזה חוב מעיק? או שמא מצבו דחוק זמנית? אך עם הזמן נוכחו, שעיסוק חדש זה היה לתופעה קבועה. בשעות הפנויות ממלאכת שאיבת-המים, היה ר' יעקב עוסק באיסוף תרומות וקיבוץ נדבות למטרה בלתי נודעת. עם הזמן החלו הבריות לרנן אחריו: "מה הוא עושה בכסף?", "מדוע אין הוא יכול להסתפק בשכרו משאיבת-המים?" היו מן התושבים שהביעו בקול רם את זעמם על שואב-המים המבקש להתעשר על חשבון הצבור. השמועות והרינונים הגיעו גם אל רב העיירה.

לא חלף זמן רב ור' יעקב קיבל לביתו הזמנה, ובה הוא מתבקש לסור לביתו של הרב. בביתו של הרב, התקבל ר' יעקב שואב המים בנועם ובחביבות. הרב החל להתעניין בשלומו ולשאלו על מצבו ועל ענייניו. ר' יעקב הבין מיד את מטרת השיחה וענה בקצרה: "הפרנסה אכן אינה ברוח", אמר לרב, "אך כהרגלי, ב"ה מסתפק במה שיש. ומודה לה' הטוב יום יום". הרב הופתע מתשובתו. הוא סבר שר' יעקב יספר על קשיים כלכליים ועל בעיות פרנסה, ולהפתעתו, הנה הוא שמח וטוב-לבב כבימים ימימה, ואין בפיו כל

טרוניה. מבלי כל שליטה פרצה השאלה מפיו מאליה: "מדוע, אם כן, הינך מקבץ נדבות בשוק?" דממה מתוחה השתררה בחדר. ר' יעקב לא זע ולא נע. הוא עמד דומם והרכין את ראשו, קפץ את שפתיו והחריש. הרב עודדו: "אינך צריך לחשוש, ר' יעקב בני. יכול אתה לספר כל שבליבך, ואשתדל לעזור לך". אך גם דברים אלו לא הועילו. ר' יעקב שתק כדג ולא היה מוכן לפצות את פיו. הרב ניסה שוב ושוב לדובב את בן שיחו ולשדלו בדברים על מנת שיספר לו את פשר עיסוקו החדש כקבצן - אך לשווא.

שתיקה זו התפרשה כהודאה באי הצדק, הייתה לרב הרגשה, שר' יעקב עצמו חש עתה, שמלאכת הקבצנות לא הייתה הוגנת, ועל כן הוא נמנע מלהשיב. הוא לא רצה להכביד עליו ורק ביקשו לחדול ממלאכה זו. תגובתו של ר' יעקב הייתה שוב שתיקה מוחלטת. כשראה הרב כי הוא אינו נענה בחיוב חזר על בקשתו, הפעם ביתר תקיפות. ר' יעקב הבין שאין הוא יכול להמשיך בשתיקתו ובשמירת סודו, ומלמל: "אי אפשר. לא אוכל להבטיח זאת שאפסיק את איסוף הצדקה". תמיהתו של הרב הלכה וגברה, ועימה גם החלה סבלנותו פוקעת. הן לא נשמע כדבר הזה. הרב שואל ואין משיבים לו, דורש ואין נענים, מתעניין ואין משתפים פעולה. הוא פנה אל ר' יעקב בחריפות: "כך אין הדבר יכול להמשיך. או שתסביר לי לשם מה הינך מקבץ נדבות, או שתחדל מכך מיד!".

דלת חדרו של הרב נפתחה בפתאומיות שעה בה היו דנים הרב ושואב המים במלאכת הקבצנות. בפתח נראה משה הנגיד, אחד מעשירי העיר. הוא נראה נתון בהתרגשות עזה. והתפרץ בדבריו לכיוון הרב: "רבי!", קרא כשכולו רועד מהתרגשות, "ר' יעקב זה צדיק הוא, צדיק נסתר!". משה הנגיד שאף אויר מלוא ריאותיו והחל להתנצל על התפרצותו הפתאומית. "המתנתי בחוץ כדי לשוחח עם הרב בעניין מסוים. ישבתי קרוב לדלת ובחוצפתי הרבה האזנתי לשיחה ושמעתי את הדברים. הרגשתי כי חייב אני להתערב בשיחה. אין בפי מילים לתאר את גדולתו של ר' יעקב היקר." עתה הוא הפנה מבטו אל ר' יעקב: "אין לך מה להסתיר, ר' יעקב. ספר לרב הכל, ספר לי". דמעות בצבצו בעיני הנגיד, הוא פרץ בבכי חרישי, יצא מהחדר, וסגר אחריו את הדלת.

משל ונמשל

ובלבד שהזולת לא יישאר מנוצח

באחת המדינות התפרסם שמו של צלף מומחה. האגדות סביבו עברו מפה לאוזן. סיפרו כי יש ביכולתו לפגוע בעצמים ממרחק ובדיוק מדהים. עוד סיפרו, כי במרדפים אחר חיות, במסעות הציד שלו, הוא יורה תמיד היישר לאזני החיה. זאת במטרה להשאיר את עור החיה שלם. האגדות 'תפסו כנפיים' והגיעו עד לארמונו של המלך. המלך, שהיה בעצמו חובב ציד מושבע וצלף מאומן, ביקש ליוזם תחרות קליעה ארצית ולהזמין את הצלף המומחה להתחרות מולו, הרצים יצאו דחופים, והתחרות אורגנה במהירות וביעילות. הצלף הגיע גם הוא והמתין לפתיחת התחרות. המלך שהגיע, מלווה בפמליה מכובדת, הורה על פתיחת התחרות. מנהל הטקסים כחכב בגרונו והזמין את המלך להראות את כישוריו בתחום קליעה למטרה. הרים המלך את רובה הצלפים המשוכלל שלו, ובתנועה קלילה החל יורה למרכזו של לוח הקליעה. צלף מומחה היה המלך, וכל הכדורים קלעו במרכז המטרה. העיגול שסימן את המטרה המרכזית, שהיה בגודל סנטימטרים בודדים, נוקב כולו, מקו לקו. אחרי המלך קם המומחה האגדי, נעמד מול לוח המטרה, הרים בתנועה פשוטה את רובהו והחל יורה. עשרות קליעים ירה הצלף וכולם פגעו באותו מקום, בשורה השלישית שמעל לנקודה המרכזית. כיוון ששום קליע לא פגע בנקודה המרכזית, מיהרו השופטים להכריז על נצחונו של המלך בתחרות לקול תרועת הנוכחים. עם סיום התחרות לחץ המלך את ידי מתחרהו והזמינו לסיוור מלכותי בארמון המפואר. כאשר היו השניים לבדם, פנה הצלף אל המלך ואמר: "שמח אני על ניצחונך בכל לבי, אולם רציתי כי תדע שהיה בכוחי לנצח בתחרות, אך מפאת כבודך הסטתי את הרובה מעט מעל המרכז ולשם קלעתי את כל הכדורים. תוכל להבחין, כי בניגוד לחור הגדול שנוצר במרכז המטרה שלך, בלוח שלי קיים רק חור בקוטר של כדור בודד. עשרות הקליעים שיריתי פגעו באותה נקודה בדיוק.

והמוסר השכל: מחשבה של חיפוש מעט פחות כבוד, מעט פחות הערכה, ובלבד שהזולת לא יישאר מנוצח. בכוחה של מחשבה זו להפוך את האדם לזרקור רב עוצמה המאיר בכנותו את הסביבה כולה.

עתה לאחר שקיבל את רשותו של משה הנגיד, הייתה לו האפשרות לספר. פתח ר' יעקב את סגור ליבו וסיפר. "ר' משה הנגיד הינו אחד מלקוחותיי הקבועים", החל בסיפורו. "במשך כל השנים היו הוא ובני- ביתו משלמים את שכרי עבור שאיבת המים בו במקום. לפני כמה חודשים קרא לי ר' משה וביקש שאסכים לקבל את הכסף בסוף החודש. הסכמתי. פעם או פעמים הוא אכן שילם את שכרי בסוף החודש, ולאחר מכן חדל לשלם.

"בוקר אחד, כשדפקתי בדלת ביתו ובידי כד המים, פתחה אשתו את הדלת. בעלה לא היה בבית והיא נצלה את ההודמנות כדי לספר לי את האמת על סיבת אי- התשלום. רק התנתה שלא אספר זאת לאיש. היא גילתה בפני, כי העסק המשגשג שבבעלותם הדרדר, והם ירדו מנכסיהם. מעתה אינם אלא עניים מרודים, אך הם מנסים בכל כוחם למנוע את פרסום הדבר. "סיפורה נגע ללבי", המשיך ר' יעקב בדבריו, כשהרב ישוב המום על כיסאו. "החלטתי לעזור למשפחה זו ככל יכולתי ולמנוע ממנה חרפה. כך התחלתי לאסוף תרומות, ואותן מסרתי לעקרת הבית, תוך השתדלות שהדבר לא יודע לאיש. "אני מודע ללעגם של בני העיירה אשר בזים לי על שאני מקבץ נדבות. אך אינני מתפעל מהם כלל וכלל. אני נחוש בדעתי להוסיף לתמוך במשפחתו של משה, עד שירווח לו". ר' יעקב סיים את סיפורו והשפיל את עיניו. "ימחל-נא לי כבוד הרב", אמר בהכנעה, "אך לא יכולתי להבטיח לו שאפסיק ממנהגי זה מחד, ומאידך לא יכולתי לספר לרב מבלי הסכמת הגביר, שכן הבטחתי לא לגלות את הסוד".

הרב לא יכול היה להשתלט על רגשותיו ועל סערת רוחו. שואב המים שישב מולו מבויש ונכלם, ונחשב עד לפני רגע כקבצן חוצפן, לבש עתה בעיניו דמות אצילית של צדיק בעל נשמה נעלית, של בעל צדקה וחסד לשמה. "אני צריך לבקש את סליחתך, ר' יעקב יקירי", אמר לו הרב, "הלוואי שירבו כמותך בישראל, אשריך, עלה והצלח, ואף הנני מוסיף מעתה את המלצתי עבור מעשי הצדקה והחסד שלך".

צ'ין אדם לחברו

לאהוב רשע גמור כמו שאוהבים

צדיק גמור

סיפר הרה"ק רבי זוסיא מאניפולי זיע"א, שמעתי מאחי הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, שכאשר היה תורו לעמוד ליד חדרו של המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, קרא לו פעם המגיד שייכנס לחדרו ואמר לו: שמע נא אלימלך מה אומרים במתיבתא דרקיעא, אהבת ישראל פירושה, לאהוב רשע גמור כמו שאוהבים צדיק גמור.

הנעלבין ואינן עולבין

מסופר על הרה"ק רבי אהרן ראטה זיע"א בעל "שומרי אמונים" (יומא דהילולא ו' ניסן), שסנדלר אחד מהמוני העם ביזה אותו ברבים בכל מיני בזיונות וגידופים, הרבי קיבל על עצמו באהבה רבה ולא ענה דבר, כשהגיע יום הכפורים, קם הצדיק, לקח עמו את אחד מחסידיו והלכו יחדיו אל הסנדלר הנ"ל שביזה את הצדיק, ואמר לו בזה הלשון: "לא ראיתוך זמן רב, מבין אני שבודאי יש בלבך עלי שום כעס, לכן היום יום הכפורים ובאתי לפייס אותך", הסנדלר בשמעו דברים אלו, התבייש מאד כי ידע היטב כי אדרבה הוא בייש את הרבי בצורה הגרועה ביותר, ועליו מוטל לפייס אותו, וכשראה צדקתו וענוותנותו זו של הרבי נתמלא לבו חרטה גמורה ואהבה נפשית ונתקרב אליו ולשיטתו ונעשה אחד מחסידיו הנלהבים.

זהירות בכבוד הבריות

אחד מהמשמשים אצל הרה"ק הרש"ב מליובאוויטש זיע"א (יומא

דהילולא ב' ניסן) לא היה מחונן בבינה יתרה. פעם אחת, כשהגיש המשמש לרבי צלחת מרק, הגיס הרבי בכף. אמר לו המשמש, רבי, הורד את הכף למטה יותר, ואז תמצא את האטריות. ענה לו הרבי, ממש החייתיני (האסט מיר ממש מחיה געווען)

הוי דן כל אדם לכף זכות

הרה"ק רבי זאב מזבאריו זיע"א (יומא דהילולא ג' ניסן) היה אוהב ישראל אמיתי, ומצדיק מעשיהם עד שהיה קורא לכל אחד ואחד צדיק. פעם עמדו חסידים וקנו לו שיעון. לימים נעלם השיעון, שאלו את הרבי: היכן השיעון? השיב בודאי בא צדיק ונטלו, תמחו עליו ושאלוהו: אדם עובר על לא תגנוב ורבנו אומר צדיק הוא? השיב: אולי הוא חייב להשכים לעבודה, וחושש שמא יאחר ולא יוכל להתפלל שחרית. לכן נטל את השיעון כדי שיוכל לדקדק.

לבדוק שלושה דברים עקרונים

פעם אחת שוחח הרה"ק מטשעביץ רבי דב בעריש ויינפלד זיע"א עם תלמידו בענייני שידוכין. שאלו התלמידים את רבם: מהו הדבר העיקרי שיש לבדוק כאשר מציעים שידוך, והרי הפרטים הם רבים כל כך ואיך נדע מה עיקר ומה תפל? ובכלל מה קודם למה? השיב הגאון: בשידוך יש להקפיד לבדוק שלושה דברים עקרונים, ומה הם אותם שלושה דברים? שאלו התלמידים. ענה להם רבם: שלושת הדברים האלה הם מידות, מידות ועוד פעם מידות.

הילולא דצדיקא

שבת קודש א' ניסן

נדב ואביהוא בני אהרן (ב"א תמ"ט)
הרה"ק רבי אלימלך מגראדזיסק ב"ר חיים מאיר יחיאל (אמרי אלימלך - תרנ"ב)
יום ראשון ב' ניסן
הרה"ק רבי שלום דוב בער מליובאוויטש ב"ר שמואל (תר"פ)
הרה"ק רבי יעקב יוסף ב"ר דוד מסקוורא (תשכ"ח)
יום שני ג' ניסן
הגה"ק רבי אפרים בן הגאון חכם צבי (תקל"ב)
הרה"ק רבי בנימין זאב מזבאריו ב"ר יחיאל מיכל מולאטשוב (תקפ"ב)
הרה"ק רבי אליעזר ירוחם מראדישיץ ב"ר ישראל יצחק (חתן הד"ח מצאנו - תרנ"ב)
יום שלישי ד' ניסן
הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר נפתלי הירץ הכהן מסטעפין (תלמיד המגיד - תקע"ד)
הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקע ב"ר מרדכי מטשרנוביל (תרנ"ה)
יום רביעי ה' ניסן
הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ב"ר שמואל (אוהב ישראל - תקפ"ה)
הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלאווב ב"ר דוד מדינוב (צבי לצדיק - תרפ"ד)
יום חמישי ו' ניסן
רבי חיים אבואלעפיא ב"ר יעקב (אב"ד טבריה - תק"ב)
הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה (שומרי אמונים - תש"ז)
יום שישי ז' ניסן
הרה"ק רבי יצחק מדראביטש ב"ר יוסף (תלמיד הבעש"ט - תק"ד)
הרה"ק רבי ישכר דוב מוידויטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "ב"א אורי" ו"פרוס יוסף הדר" על הפנינים.

לעבור בפני המתפלל (ח)

א) אם עוסק בתורה מותר לישב בתוך ארבע אמות של מתפלל, שכשעוסק בדברי קדושה אין גנאי בישיבתו, והוא שמוציא דברי תורה בפיו, אבל הרהור בדברי תורה, אינו מועיל לזה, שהרהור אינו נראה, וישיבתו נראית גנאי למקום קדוש. (שו"ע הרב, סימן ק"ב, סעיף א')

ב) העוסק בדבר מצוה, אסור לישב בתוך ארבע אמות של מתפלל. (חידושי הגהות על הטור בשם מהר"ל"ח).

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב
מכל החברות 052-7655-222

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לזכות

כ"ק מרן אדמו"ר ע"ט שליט"א
וכל הנילווים אליו
לאוי"ש"ט בשלימות הבריות

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת תְּזַרְיעַ - שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן

"אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ סִפְחַת אוֹ בְּהֶרֶת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ צָרְעַת" (ויקרא יג, ב)

הטוב ביותר הוא מה ששלמה המלך הביטיח לנו: "שִׁמְרֵם פִּי וּלְשׁוֹנֵי שִׁמְרֵם מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ".

יש לדעת שכוח הדיבור שבורא עולם נתן לאדם הוא כלי הנשק החזק ביותר שברא בבריאה. הטעם לכך מפני שעליו להיות הצינור שמחבר בין העליונים לתחתונים על ידי לימוד תורה ותפילה וכיוצא בזה.

כאשר בני אדם לא יודעים להשתמש בנשק זה כדבעי, אז כוח הדיבור שלהם הופך לכלי הרס נורא, כמו שעשו בדור המבול, שבדיבורים שלהם הפרידו לבבות וגרמו למחלוקת.

פעם אחת מרן ה'חפץ חיים' וחתנו ר' צבי לוינסון נסעו, בשליחות הישיבה בראדין. במהלך נסיעתם פגשו באחד מעשירי העיר מוסקבה, שהיה מחזיק תורה ובעל חסד מופלג. הוא קיבל אותם בכבוד גדול.

הם ישבו ושוחחו על הישיבה וצרכיה. תוך כדי השיחה ר' צבי יצא לחדר הסמוך כדי לנסח מברק בהול. ה'חפץ חיים' פנה לעשיר ואמר: "רואה אתה? בחדר הסמוך, יושבים כעת ומנסחים מברק וחושבים על כל מילה ומילה. אתה יודע מדוע? מכיוון ש**נדרשים לשלם על כל מילה ומילה!**"

בברכת שבת שלום,

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צפני לבת

ע"פ	כניסת לבת	צאת לבת	בינין תפ
י"ג	18: 23	19: 36	20: 21
ת"א	18: 41	19: 34	20: 19
מ"ט	18: 42	19: 35	20: 21
כ"ג	18: 42	19: 35	20: 21

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

דורשי רשומות אמרו שבסוף פרשת שמיני יש מ"ז (47) פסוקים שנאמר בהם איסור אכילת שרצים ושאר מאכלות אסורות. לעומת זאת, בפרשת תזריע- מצורע שעוסקת בדיני נגעים וצרעת שבאים על האדם בעוון לשון הרע שדיבר, יש קנ"ז (157) פסוקים, כלומר: יותר מפי שלוש! ממניין הפסוקים שבסוף פרשת שמיני. הטעם לדבר כי האדם צריך יותר להיזהר בדיבורים שהוא מוציא מפיו ממה שזוהר להכניס לתוך פיו.

ידוע שיש אנשים שמחמירים בכשרויות מהדרין בכל סוגי המוצרים. הם מקפידים לאכול רק מבד"ץ כזה או אחר, אבל הפה שלהם פתוח לדבר על פלוני או אלמוני ל"ע והכל בשם הדת- "מצוה לדבר עליו", "יש בזה תועלת" וכו' - כל אחד והתירוצים שלו.

הובא בספר 'עלינו לשבח' (ח"ג עמוד ר"מ) שמרן ה'חפץ חיים' אמר: לפני יום הדין אנשים מחפשים זכויות ומצוות שבהם צריכים להתחזק. העצה הטובה ביותר היא לא לדבר ולא לשמוע לשון הרע.

מלבד העובדה שחוסך ממנו עבירות דאורייתא לרוב, גם ינהגו איתו 'מידה כנגד מידה'. כמו שהוא נזהר מלשון הרע ומתרחק מלדבר ולשמוע רע, כך הקיטרוג למעלה לא יוכל לדבר עליו רע וממילא יצא זכאי בדינו.

כ"ק האדמו"ר מטאלנא שליט"א אמר: בנוהג שבעולם, אנשים מוכנים להוציא סכומי כסף גדולים והולכים לפסיכולוגים ולרופאים כדי להישמר או להיפטר ממועקה וחרדות. הדבר

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן גלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - הַחֹדֶשׁ - חֵלֶק ג'

מה עניינה של שבת פרשת החודש?

Ice ?

תשובה :

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

בפרשת החודש (שמות פרק יב פסוקים א-כ) רמוזים עניין קידוש החודש וכן שחודש ניסן הוא ראשון לחודשי השנה. על פי הדרש מופיעים בה גם ענייני קידוש החודש. מפורטים בה דיני קרבן פסח, וכן ציוויים לגבי חג הפסח. הקריאה גם באה להזכיר לנו, כי חודש ניסן בפתח או הגיע. לכן עלינו להתכונן לקראת חג הפסח.

משה רבינו חנך את המשכן בראש חודש ניסן, כמו שכתוב בתורה בפרשת שמות: "וַיְהִי בַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּת בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַיּוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן" (שמות מ, יז).

קריאה זו נעשית בשבת שסמוכה לראש חודש ניסן או בשבת, אם ראש חודש ניסן חל בשבת.

בשבת פרשת החודש מוציאים בד"כ שני ספרי תורה. בספר התורה הראשון קוראים את פרשת השבוע. בספר התורה השני קוראים את פרשת החודש. אם באותה שבת חל ראש חודש ניסן, מוציאים שלושה ספרי תורה. בספר התורה הראשון קוראים את פרשת השבוע, בספר התורה השני קוראים את הקריאה של ראש חודש, ובספר התורה השלישי את פרשת החודש.

מפטירים בנבואת יחזקאל. לשיטת הספרדים מתחילים ב-"כה אָמַר ה'... בְּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ תִּקַּח פֶּרֶךְ בֶּקֶר תָּמִים וְחִטָּאת אֶת הַמִּקְדָּשׁ" (יחזקאל מה, יח). ההפטרה עוסקת בדיני חג הפסח ובחונכת בית המקדש העתידי שעליו הנביא מתנבא וכן על הנשיא אשר יקריב קורבנות בבית-המקדש השלישי. לאחר שקראנו בפרשה על תחילת הולדתו של עם ישראל, שהרי עם יציאת העבריים ממצריים, הפכנו לעם ישראל. ההפטרה מרחיבה לגבי הגאולה העתידית.

לשיטת האשכנזים, מתחילים שני פסוקים לפני כן. הפסוקים עוסקים בנשיא ישראל, כבודו ותפקידיו.

בְּרַכַּת הָאֵילָנוֹת

הגאון רבי יעקב ענתיבי היה הרב הראשי ('חכם באשי') של דמשק בסוריה. תפקיד אותו מילא במשך כשלושים שנה. בתקופת עליית דמשק נאסר עם כמה מנכבדי הקהילה היהודית על ידי השלטונות בחשד לחטיפתם ורציחתם של נזיר נוצרי ומשרתו המוסלמי לצורך שימוש בדמם לאפיית מצות. בזכות השתדלותו של השר משה מונטיפיורי שוחרר ממאסרו. כעבור זמן מה עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים.

בימים שבהם רבי יעקב ענתיבי שימש כרבה הראשי של דמשק, הגיע לברך את ברכת האילנות, באחת הגינות שהוא ידע שצומחים שם עצי פרי. רבינו הגיע לשם ונקש בדלת. המשרת, שפתח את הדלת, שאל לבקשתו. רבינו ביקש להיכנס לגינה כדי לברך את ברכת האילנות.

המשרת נכנס לבית כדי לבקש רשות מבעל הבית. למרבה הפלא, בעל הגינה יצא אליו ואמר לו, שהוא מבקש ממנו שלא יעשה אצלו את ברכת האילנות, ושהרב יואיל ברוב טובו ללכת לגינה אחרת. הרב עמד משתומם. אומנם הוא לא דיבר בחוצפה, אבל מדוע זה מפריע לו שהרב יברך בגינה שלו את ברכת האילנות?

רבינו ביקש להבין מה עומד מאחורי הסירוב. בשנה שעברה רבינו בירך אצלו את ברכת האילנות. באותו הזמן בעל הבית הכניס את רבינו בשמחה לגינה שלו. הצדיק פנה לבעל הגינה ואמר לו: "ראה, אני אכבד את בקשתך. אנחנו נלך לגינה אחרת. אבל, הסבר לי בבקשה. מה הסיבה שאתה מסרב לתת לנו להיכנס לגינה?".

"הרי בשנה שעברה הסכמת שניכנס ונברך אצלך. אם כן, מה אכפת לך, שנברך אצלך ונזכה אותך במצווה חשובה זו שמתקיימת פעם אחת בשנה בלבד?". בעל הבית ענה לו: "כבוד הרב, בוודאי שאני שמח כשאתם מגיעים אלי לברכת האילנות ומזכים אותי במצווה יקרה זו".

הוא הביט ברב ואמר בצער: "כבוד הרב, אני רוצה לספר לרב. אחרי שהייתם אצלי בשנה שעברה וברכתם את ברכת האילנות אצלי בגינה, אותם האילנות, שהרב הסתכל עליהם בברכה – התייבשו לגמרי והפסיקו לתת פירות! כל מה שעשיתי עבור העצים לא עזר. כעת אני חושש, שאם כבוד הרב יבוא ויברך שוב את ברכת האילנות, עוד עצי פרי יתייבשו".

"אני לא רוצה להפסיד את כל העצים בגינה שלי. (בספרים הקדושים כתוב שיש נשמות שלאחר שנפטרו מתגלגלות בדומם, צומח, חי ומדבר. יש מהן מגולגלות בעלים, בענפים וכיו"ב. רבינו פִּינָן בברכת האילנות וכך תיקן את אותן הנשמות שמגולגלות ולכן פסקה החיות של אותם עצים).

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי
בטל' 052-6329144
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב צבי אלימלך שפירא מבלאז'וב זצ"ל

האדמו"ר הרב צבי אלימלך שפירא מבלאז'וב זצ"ל ה'צבי לצדיק' - נולד בשנת ה'תר"א (1840) בדינוב שבפולין. נקרא על שם סבו האדמו"ר ר' צבי אלימלך שפירא (ה'בני יששכר'), שנפטר בשנה שבה נולד נכדו. התחנך בצעירותו אצל גדולי מנהיגי תנועת החסידות בדורו. התפרסם בגיל שבע עשרה, לאחר שזכר בעל-פה את הספר 'ברית כהונת עולם'.

בהתחלה כיהן כרב בעיר ריבטיטש, שבה כיהן גם סבו. נמנה עם חבורת תלמידים מובחרים, שלמדו עם האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז וגם קיבל ממנו היתר הוראה. בשנת ה'תרל"ד (1874) לאחר פטירת אביו, התחיל לכהן כרב בעיר בלאז'וב ולנהוג באדמו"רות.

בשנת ה'תר"ע (1909) היגר לעיר ליבורניק שסמוכה לבלאז'וב. אחר כך התחיל לכהן בבלאז'וב. יסד את חסידותו ושימש כאדמו"ר הראשון לשושלת בלאז'וב. בזמן מלחמת העולם הראשונה עבר לבודפשט (בירת הונגריה). כאשר חזר לגליציה בשנת ה'תרפ"ג (1922) התיישב בריישא. יסד את קלויזת חסידי בלאז'וב בריישא. צדיק מופלג וגאון גדול. **בעל רוח-הקודש. בעל אהבת ישראל. כאבו ומצוקתו של איש יהודי באשר הוא- לא נתנה לו מנוח. רבים פנו אליו ונושעו.**

לרבינו היו 14 ילדים. כולם נפטרו בחייו חוץ מבנו ר' יהושע ובתו מרת אלטע מלכה. באחרית ימיו הירבה לדבר בענייני משיח. באותה תקופה אמר על הפסוק "ואחר עד עתה", שהגימ' של הפסוק עולה תרפ"ד. **כשנפטר רבינו בשנת תרפ"ד, הבינו את כוונתו למפרע.** הרה"ק מטיטשין התבטא אז לאמר, כי רבינו היה משיח בן יוסף. נפטר ב-ה ניסן ה'תרפ"ד (1924). חי כ-84 שנים. ציונו בריישא שבפולין.

סבו: האדמו"ר ר' צבי אלימלך שפירא (ה'בני יששכר' - מייסד חסידות דינוב). **אביו:** האדמו"ר ר' דוד שפירא (האדמו"ר השני לשושלת חסידות דינוב, ה'צמח דוד'). **אימו:** מרת רחל מינא. **אשתו:** מרת שרה (בת ר' משה הורוביץ מרזבודוב). **ילדיו:** האדמו"ר ר' יהושע שפירא (התמנה כממשיך דרכו של אביו ומונה כאדמו"ר השני מבלאז'וב ורב ריבטיטש), מרת אלטע מלכה (נישאה לר' ברכיה טייטלבוים מאוהל). **מרבתינו:** ר' ישראל פרידמן מרוז'ין (הרוז'ינר), ר' שלום רוקח (ר' שר שלום מבעלזא), ר' חיים הלברשטאם (מייסד חסידות צאנז). **מתלמידיו:** ר' אהרן ראטה (ה'שומר אמונים'). **מספריו:** **יצבי לצדיק- על התורה ועל המועדים וכן שו"ת.**

מעשה בחסיד, שלא נמנה על חסידי בלאז'וב, שהיה חייל במלחמת העולם הראשונה. כאשר הוא קיבל פעם חופשה לשבוע ימים, שהה אצל רבינו שהיה אז בפרמישלא. לפני שחזר לצבא, הוא נכנס לרבינו לבקש ברכה והצלחה בדרכו הקשה. כשנכנס מצא את רבינו כשהוא שוכב במיטתו. רבינו הושיט לו את ידו לשלום. **תוך שהוא אווז בידו רבינו התנמנם, וכך אחזו זמן רב.** היהודי, שראה כי בעוד מספר דקות יפסיד את הרכבת שנסעת למחוז הפצו, משך את ידו מיד רבינו, ובעקבות כך הצדיק התעורר.

מרוב פחד ובהלה היהודי התנצל בפני רבינו, כי הוא ממנה להגיע לתחנת הרכבת. לו רבינו אמר לו: "שתסע לאן שאתה צריך לנסוע, והקב"ה יעזור שתינצל". רבינו נפרד מהחסיד במילים אלו. החסיד לא הבין את דבריו הקדושים. **באמצע הנסיעה אירעה תאונה קשה, כאשר שני רכבות התנגשו זו בזו. נוסעים רבים נהרגו רח"ל, ואילו היהודי החסיד ניצל בחסדי השם. רק אז הבין בבירור את דברי רבינו, אשר רוח הקודש דיברה מתוך גרונו.**

באותם ימים היו מגייסים אלפים מבני המדינה לשרת בצבא. את אלו שסירבו והשתמטו היו לוקחים בכוח הזרוע ושולחים דווקא למקומות רחוקים מעיר מגוריהם. פעם התדפקו שלושה אנשים על דלת ביתו של רבינו, ומסרו קוויטל שיעתיר עבורם שיקבלו שחרור מהצבא.

רבינו עיין בקוויטל, ואמר לשניים מהם, שהיו כחושים ונמוכים, כי שחרורם יהיה קשה מעט, ולכן כדאי שיעשו לעצמם מום קטן. לשלישי, שהיה בעל קומה ושמן, רבינו אמר: **"אותך הם יזרקו מהצבא" ... ומובן מאליו, שכמו שאמר הצדיק כו היה.**

לד אחד מהעיר בלאז'וב חלה בחולי נדיר. ראשו היה מתנענע באופן חזק מאוד, והרופאים לא מצאו תרופה ומזור למחלתו. בצר להם אביו ואימו באו עם בנם אל רבינו, לבקש את ברכתו. רבינו לקח את הילד החולה אליו והניח את ידיו הקדושות על ראשו. הילד הבריא תיכף ומיד **והפסיק לנענע ראשו, ויהי לפלא.** פעמים רבות רבינו היה פועל ישועות גם עבור עכו"ם, ונעשה מזה קידוש השם גדול. כאשר אותם גויים רצו לתת לו כסף עבור הישועה שפעל עבורם, לא רצה לקבל מהם כלום.

רבינו נסע פעם למקום מרפא. כאשר היה שם יצא קול, שהדיין מדינוב, רבי דוד אלימלך שטראמלייפר, נפטר לבית עולמו. ביחד עם רבינו היה גם אחד מבניו של אותו דיין. בן הדיין נכנס אל רבינו לשאול כדת מה לעשות. **רבינו אמר לו שיסע לאיזה עיירה בסביבה, ושם תתברר לו האמת.**

הוא נסע לשם רק כדי לקיים את דברי רבינו. הוא לא הבין כלל מה יש לראות שם ואיזה אמת להתברר. בדיוק באותו זמן אדם אחד מגאליציה הגיע לשם, וסיפר לפי תומו שהדיין מדינוב חי, וכי השמועה החליפה אותו בדין מדמבראווא, שהוא נפטר לבית עולמו... ויהי לפלא.

אדם אחד שאביו היה מקורב לרבינו סיפר: אבי היה הולך עם הרה"ק מבלאז'וב ז"ע לטייל מחוץ לעיר. היו רועות שם בהמות. כאשר הרה"ק הגיע לשם, כל הבהמות הסתובבו עם פניהם נגד פני הרה"ק, ואמרו בלשונם: "מה, מה", אבי שמע שהרה"ק אמר לשה אחת: "כבר עברת מספיק בעולם". השה הלכה לצד, התיישבה ותיכף מתה. לשה השניה אמר: "סבלנות, עוד יגיע הזמן..."

כְּחָה שֶׁל תְּפִילָּה

יכול ורק הוא קובע מה יהיה. קיצרתי בתפילתי. ניגבתי את דמעותי שעל לחיי, ובעוז ובביטחון פניתי לרופאה וביקשתי ממנה שתנסה להפעיל את מכשיר הגז פעם נוספת.

הרופאה התפלאה מאוד מהבקשה ואמרה: "ראית שעשיתי כל מה שרק יכולתי. שום פעולה לא הצליחה. למה שהמכשיר ידלק עכשיו?".

אמרתי לה: "תראי, תרמתי כסף לצדקה, והתפללתי לבורא עולם שיעזור לי. אני מאמינה באמונה שלימה שהצדקה והתפילה יכולים לחולל נפלאות!".

הרופאה פרצה בצחוק מתגלגל, שהגיע עד למזכירות שישבו בקצה החדר. "אני לא מאמינה בשטויות האלה! אלו אמונות טפלות וחסרות כל שחר" (עפר לפיה).

"זה טיפשי לחשוב שכסף של צדקה או תפילה, כמו שאת קוראת לזה, ידליק את המכשיר. אני לא רואה שום טעם לנסות פעם נוספת!"

לא ויתרתי. האמונה שלי בבורא עולם יצוקה בנשמתי. ניגשתי אל הרופאה וביקשתי: "אנא ממך, הרי הזמן הזה הוא בעצם שלי. מה אכפת לך לעשות איתי חסד ולנסות פעם נוספת?"

הרופאה הביטה עלי בזלזול ואמרה בלגלוג: "טוב, אעשה כבקשתך", היא שוב חזרה על כך, שאלו אמונות טפלות חסרות כל טעם שלא מתאימות לאנשים מודרניים כמונו.

באותם רגעים, 'זעקה אילמת' מליבי פרצה שנשמעה מקצה העולם ועד קצהו. 'ריבונו של עולם! עשה למענך. אני בוטחת בך, הראה להם את גודלך וחוזק ידך...'

אני מתפללת, והרופאה ניגשה שוב למכשיר, הרימה את הכפתור ו...הלא יאומן קרה! המכשיר פתאום חזר לחיים, והתחיל לעבוד כרגיל כאילו לא אירע לו מאומה!

את ההלם והדממה ששרר בחדר היה אפשר לחתוך בסכין. הרופאה נאלמה דום, פניה חוורו, והיא לא ידעה היכן למקד את עיניה. היא נראתה כאילו קיבלה 'שוק חשמלי'...

המזכירות מקצה החדר, שהיו עדות לכל מה שהתרחש, זעקו בספונטניות "יש אלוקים!!!..."

לאחר ההלם, הרופאה בדקה את המכשיר, הוא נדלק וכבה ועבד כרגיל כאילו לא אירע לו מאומה. היא ניגשה שוב אלי ואמרה בקול נמוך:

"אומנם הזמן שלך בעצם כבר עבר, אבל אחרי מה שהיה פה, אני אטפל בילדה. התור של האחרים ידחה קדימה...". היא ניגשה אל הכיסא בשקט ובענווה והתחילה בטיפול.

להלן סיפור המעובד מתוך 'כולנו יודעי שמך'. סיפר אותו הרב יצחק ברבר. מתוך סיפור זה ניתן ללמוד עד כמה עצומה כוחה של תפילה. כך מספרת בעלת המעשה, שגרה באשדוד.

הבת שלנו בת העשר היתה צריכה לעבור טיפול שורש בשן. בגלל גילה הצעיר היינו זקוקים למרפאת שיניים שמטפלת עם גז צחוק.

באשדוד לא היה ניתן לקבל באותה תקופה שירות זה. מי שנזקק לזה נאלץ להדרימ לאשקלון. ביום המיוחל נסענו לאשקלון, ונכנסנו לחדר של הרופאה. זה היה חדר גדול מאוד. בקצהו ישבו שתי מזכירות ועשו את עבודתן.

מבטאה של הרופאה גילה, כי מוצאה מאחת ממדינות חבר העמים. היא קיבלה אותנו בחיוך קל ואמרה לבתי לשבת על הכיסא.

היא פנתה אל הסייעת ושאלה: "האם הכל מוכן?". לאחר שנענתה בחיוב, הרופאה הושיטה את ידה למכשיר הגז והרימה את הכפתור כדי להפעילו אותו.

מכשיר הגז לא נדלק. היא הביטה לעבר הסייעת כשואלת: "מה קרה?". היא ניסתה עוד מספר פעמים, אבל לשווא. המכשיר לא נדלק.

היא הוציאה חלק מסוים והחליפה אותו. זה חלק שהיו צריכים להחליף אותו מדי תקופה, אבל גם זה לא עזר, המכשיר פשוט שבק לגמרי!

היא ניגשה אל ארון החשמל וניסתה שם את מזלה, אבל לשווא. כל מאמצייה עלו בתוהו. היא ביקשה מאחת המזכירות, שישבה בירכתי החדר, להזמין דחוף טכנאי לתקן את המכשיר.

היא פנתה אלי בהתנצלות ואמרה: "אני מאוד מצטערת. אבל ראית בעינייך כי המכשיר התקלקל. ניסיתי לעשות כל מה שאני יודעת ויכולה, אבל כנראה שבמקרה הזה טכנאי מקצועי צריך לטפל בתקלה".

"אומנם ניתן לעשות את הטיפול ללא גז צחוק, אבל מן הסתם הילדה תפחד ותתנגד. נראה לי שאת תאלצי לגשת למזכירות לקבוע תור לפעם אחרת".

אני אדם עסוק מאוד. עשיתי כל כך הרבה מאמצים כדי לפנות את היום הזה. עכשיו צריך להתחיל הכול מהתחלה... או לבצע טיפול ללא גז צחוק? הרי לא עבור זה התאמצנו להגיע עד אשקלון.

זכרתי בסגולה לתרום לצדקה. הבטחתי לתרום לצדקה. נשאתי תפילה לבורא עולם מעומק ליבי, שיעשה איתי חסד ויקדש את שמו בעולם. להראות לכולם, כי הוא השליט והכל

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יצחק בן רחל ז"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	רחמים בן רחל ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
סעידה בת שמועון ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה	נעימה בת גורג'ה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	חי זידי בן קלרה ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	אורה בת נעימה ע"ה
לטיף בן פרחיה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	מישא אסתר בת זרהה ע"ה	מישא אסתר בת זרהה ע"ה
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	אברהם בן טובה ז"ל	אברהם בן טובה ז"ל
אביבה לויש ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל		
שרה בת נריקס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה		

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
סעידה בת שמועון ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	נעימה בת גורג'ה ע"ה	נעימה בת גורג'ה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	חי זידי בן קלרה ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	אורה בת נעימה ע"ה
לטיף בן פרחיה ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	מישא אסתר בת זרהה ע"ה	מישא אסתר בת זרהה ע"ה
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	אברהם בן טובה ז"ל	אברהם בן טובה ז"ל
אביבה לויש ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל		
שרה בת נריקס ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה		

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

או צרות הפרשה

פרשת "תזריע"

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג). ברית מילה – שמירה לדורות.

ברית מילה היא חותם שטבע הקב"ה בבשרו של יהודי. רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל היה אומר: במשך כל הגלות הארוכה שאנו נתונים בה, לכל מקום שילך יהודי, יש לו ברית מילה שהולכת עימו, ומבדילה אותו מן הגויים. ברית המילה היא השמירה שלנו מפני התערבות והתבוללות ביניהם.

לפני למעלה משמונה מאות שנה ארע סיפור מפעים שהראה זאת הלכה למעשה –

לרבי שמשון, מבעלי התוספות, היה תינוק קטן, כבן חודש ימים, שנקרא אלחנן. בראש השנה הלכו כולם לבית הכנסת, ואימו רצתה גם היא לשמוע קול שופר. קראה, אפוא, למשרתת הגויה וביקשה ממנה לשמור על התינוק המוטל בעריסה למשך זמן מה, עד שובה.

התבוננה המשרתת בילד, וראתה אותו נחמד וטוב למראה. חשבה בשטניות: ילד זה צריך להיות כומר! ובלי לאבד רגע עטפה אותו בשמיכתו וברחה משם. כששבה האם כעבור שעה קלה, גילתה לחרדתה את עריסת בנה ריקה. החלו חיפושים קדחתניים אחר המטפלת, אבל הנוכלת כבר הספיקה להימלט לעיר אחרת ולהביא את הילד לכומר. בדתה סיפור כי מצאה ילד יהודי עזוב שנראה פיקח וחכם, ונתנה אותו לכומר כדי שיגדל אותו. הכומר שש על המציאה ואימץ אותו לבן.

מאחר נותרו החורים דואגים ובוכים, ואין להם מנחם. עוד בעשרת ימי תשובה כתב עליו אביו קינה המובאת במחזורים עתיקים "א-ל חן נחלתו בנועם להשפר".

הילד הלך וגדל בבית הכומר, ומשנה לשנה נוכחו הכל לראות כי מדובר בילד פיקח במיוחד, בעל תפיסה מהירה כברק, וכוח זיכרון אדיר ונדיר. הילד החל ללמוד בספרי הנצרות, ועד מהרה ידע אותם על בורים. בהיותו כבן שבע שנים בלבד כבר נכנס לגנזכים, והחל לנבור בהם, על מנת למצוא לו עוד חומר שישביע את הצמא האדיר שלו לידע. הוא מצא את התנ"ך ולמד אותו בעל פה, מצא שם משניות וגמרות והתעסק בהן במשך שעות ארוכות. דרך הספרים הללו למד על קיומו של עם ישראל, ומסתר העם הזה ריתקו אותו למשך שעות ארוכות. עם בגרות הלכה וגברה התעניינותו בזהות הוריו הביולוגיים, אך הכומר הודיע לו כי הוריו נטשו אותו בגיל צעיר, וכמובן העלים כל פרט הקשור לזהותו היהודית.

הילד גדל ועשה לו שם. בגיל עשרים הוא התמנה לכומר בגרמניה, לאחר מכן מונה לבישוף. במהירות התקדם והגיע לוותיקן, וכשהיו צריכים לבחור אפיפיור נבחר למשרה הרמה. בן שלושים היה בסך הכל, אולם כבש את התפעלות כולם. שאלה אחת לא נתנה לו מנוח – הוא הבחין כי הוא מהול, ובזאת הוא שונה מכל שאר הנוצרים. מהי הסיבה לכך? על תמיהה זו לא היתה לו תשובה. כאפיפיור היתה לו גישה לכל המסמכים הסודיים ביותר. הוא חקר ובדק עד שהגיע לפנקס קטן שהכיל את קורות חייו. היה שם תיעוד לכל שלב מחייו – שם הוריו, שם העוזרת שחטפה אותו, שם הכומר שהטבילו לנצרות, וכמובן – שמו של הכומר שגידל אותו.

שמו האפיפיור כי שם אביו הוא רבי שמשון, ומקום מגוריו בצרפת, והרהר בדעתו איך יוכל להביאו אליו לאיטליה. לבסוף גזר על היהודים הצרפתים גזרה, ובשולי הכרוז הוסיף: אם תרצו לדבר איתי בעניין זה, או להסביר לי דבר מה, שלחו לי את רבכם, או איש אחר יודע ספר, ואשמח לשמוע מה בפיו.

לא חלף זמן רב ואל מעונו הגיעה משלחת נכבדת – שבעה רבנים נשואי פנים מצרפת. הרבנים הביאו איתם גם סכום כסף, כדי 'לשמן את הגלגלים', וביקשו להתקבל לפגישה עימו. כששמע האפיפיור על כך אמר כי אינו רוצה לדבר עם כולם, והוא מבקש שיבחרו לו איש אחד, ועימו ישוחח ביחידות. חברי המשלחת בחרו פה אחד ברבי שמשון, שהיה זקן האנשים.

פתח רבי שמשון והחל לספר על אברהם אבינו, משה רבנו, עם ישראל, ופרש לפניו בגאונות ובהירות את כל יסודות הדת היהדות. האפיפיור גילה התעניינות מרובה וגם הפגין ידע בנושא, מספרי היהדות שקרא עוד בילדותו. הוא שמע את רבי שמשון בקשב רב במשך שעות, ואף הוסיף ושאל שאלות נוספות בעניינים שהיו קשים לו, כמו יום כיפור, בשר בחלב ודיני טהרה. רבי שמשון ענה על כל שאלותיו, דבר דבור על אפניו, והתפעלותו של האפיפיור ממנו הלכה וגברה, עד שקרא: "היהדות מוצאת חן בעיני מאוד!"

לאחר מכן אמר: "עד כה, רבי, דיברנו על ענייני דתות, עתה רוצה אני לשמוע – צרות ורדיפות".

"האם עברת איזו טראומה מיוחדת? צרה נוראה שהותירה עליך רושם יותר מן הצרות האחרות?" – המשך האפיפיור להתעניין. אנטה גדולה בקעה מלבו של הרב: "אכן כן. היה לי בן יפה תואר, חכם, פיקח ועדין לגדולות. בהיותו בן חודש חטפה אותו המשרתת הנוכריה, ומאז הוא נעלם ואיננו..." "האם יש לך סימן בגופו? אולי נוכל לחפשו?" – המשך האפיפיור. "באתי לכאן כעת בעניין אחר" – הזכיר הרב – "לדבר בעניין הצרה שנגזרה על כלל ישראל בצרפת".

אך האפיפיור משכו בדברים, והרגיע אותו כי יהיה די זמן לטפל בכל הנושאים.

בסופו של דבר אמר הרב: "לאלחנן בני היתה בבטנו שומה בצל שמאל, והוא צריך להיות כיום בן שלושים שנה". הוא גם הוציא את הקינה שכתב והראה אותה לגוי שמולו.

ברגע זה הרים האפיפיור את שולי גלימתו השחורה, והראה לרב את השומה שעל גופו.

נדהם הרב: "בני אתה! אלחנן בני, מחמד לבי, אור עיני!"

"הלוא אתה מלת אותי" – אמר לו האפיפיור – "דע לך שכל מה שגזרתי נועד כדי שנפגש. אני עוקב אחריך כבר שנה ארוכה, ואני יודע שאתה חכם גדול. מאז שהתוודעתי לזהותי אין לי מנוח. רק אתה תוכל ליעץ לי כיצד לצאת מכאן, שהרי נתון אני במלכוד נורא. אם יוודע בעולם הנצרות כי נטשתי, הם לא ינחו ולא ישקטו עד שיעלוני על המוקד". הורה לו רבי שמשון שילך למדינה אחרת למסע התעוררות, לאחר מכן יבקש לנסוע לפראג הקסומה כדי לנוח מן המסע. יאכל וישתה שם וישוט בספינה, ותוך כדי כך ימלט על נפשו.

לאחר טלטלות מיגעות אכן הצליח אלחנן להימלט משם, בלי להותיר עקבות. הוא חזר לבית אביו, והתעלה עד שנעשה בעצמו מבעלי התוספות! מה שמר עליו בכל השנים הללו? מה הזכיר לו את שונותו מכל שאר הגויים שסביבו? – המילה שבבשרו! היא שגרמה לו לחקור ולא לשקוט עד שימצא את התייעוד לעברו, והיא שהובילה אותו לשוב לכור מחצבתו. "וצאצאיו חתם באות ברית קודש" – אומר רבי יהונתן אייבשיץ – החותמת הזו נמצאת בגופנו ממש, ומזכירה לנו עד כמה אנו שונים מהם, כדי שזכור תמיד להיבדל מעמי הארצות, וחלילה לא להתערב ביניהם (דורש ציון). "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" [יב, ג]. לימוד פרטי דינים במצות מילה.

שואלים המפרשים: הרי כבר בספר בראשית בפרשת לך לך מצווה התורה על מצוות מילה – "ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר לדורותיכם". מצוות מילה היא המצווה השנייה בתורה, לאחר מצוות פריה ורביה. מדוע, אם כן, שבה התורה וכפלה את מצוות מילה – "וביום השמיני ימול בשר ערלתו"?

אלא, שמפרשתנו אנו למדים כמה עניינים ודינים במצוות המילה, שלא נלמד מהפסוק שבפרשת לך לך: "מ"וביום" אנו למדים שמצוות מילה זמנה ביום ולא בלילה. כמו כן, למדים מ"וביום", שאף על פי שכל היום כשר למצוות מילה, מהנץ החמה עד שקיעתה, מכל מקום מצווה להקדים את המילה בתחילת היום, שזריזין מקדימין למצוות. ה"אור זרוע" כתב, שהמל אחרי ארבע שעות מתחילת היום מראה שמצוות בזויות עליו!

ישנה סיבה נוספת להקדים את ברית המילה לתחילת היום, כי כל רגע שהעורלה נמצאת בגוף התינוק היא מזיקה לנשמתו. אומר רבנו בחיי שהעורלה היא בגלל חטא אדם הראשון. בשבעת הימים הראשונים התינוק הוא תחת שלטון שבעת הכוכבים – שבת, צדק, מאדים, חמה, נהג, כוכב, לבנה. ביום השמיני הוא יוצא מתחת שלטון הכוכבים, לכן יש להזדרז למולו בתחילת היום. אם רוצים לעשות סעודה באולם ולא מסתדר לעשות זאת מוקדם בבוקר, אפשר להפריד בין הברית לסעודה. את ברית המילה יעשו בזמן הרצוי – בשעת בוקר מוקדמת, ואת הסעודה יערכו בהמשך היום.

אם יש ברית מילה בראש השנה, עושים את הברית קודם התקיעות. כך נהג מהרי"ל, גדול רבני אשכנז, שכשהיתה לו ברית בראש השנה, הוא בעצמו עשה את הברית קודם התקיעות ומצץ את הדם, ומיד לאחר מכן תקע, כדי שתעלינה שתי המצוות יחד. מה העניין למול קודם תקיעת שופר? ראשית, מהטעם שאמרנו, שיש להקדים ככל האפשר את מצוות ברית המילה, ואם יעשה אותה בסיום התפילה, אחרי מוסף, הוא מראה כאלו מצוות בזויות עליו ח"ו. כמו כן יש להסיר מוקדם ככל האפשר את הערלה מגופו, שלא תזיק לנשמתו.

ועוד, שהדין הוא "תדיר ושאינו תדיר – תדיר קודם". מצוות מילה ותקיעת שופר – שתיהן מצוות מדאורייתא, אך מצוות מילה תדירה לעומת תקיעת שופר שמתקיימת רק פעם אחת בשנה. ועוד, שברית מילה נקראת על שם אברהם אבינו, שהוא הנימול הראשון בעולם, ואלו תקיעת שופר היא לזכר אילו של יצחק, ואברהם האב קודם ליצחק בנו (דורש ציון).

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת, או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת" [יג, ב].

לא נורא - יהיה בסדר ???

נגע הצרעת בא לאדם על חטא לשון הרע וגסות הרוח. הצרוע נענש גם בהגליה, הרחקה, והוא עצמו חייב להכריז: "טמא טמא יקרא". אין ספק, שעונש זה של ביזיונות הוא חמור ביותר והוא פוגע בדבר הרגיש ביותר אצל האדם - כבודו נפגע ונרמס. ולפלא! התורה הרי יודעת לחוס על כבודו של אדם ומדוע כאן נענש האדם בביזיון גדול כל כך?

בספר "שערי שמחה" מבוארים הדברים באופן נפלא: נגעי בתים ונגעי בגדים משמשים כהתרעות מוקדמות; זהו שלב מכין לקראת השלב האחרון של נגעי האדם. הדברים אינם מגיעים בפתאומיות אלא דווקא בהדרגתיות. כדי שהאדם יהיה טמא בטומאת צרעת יש צורך שיהיה "נגע", כלומר שהבשר יהפך ללבן ובנוסף לכך "סימן טומאה", שיער לבן או בשר חי בתוך הנגע. כשהנגע פוגע באדם הוא מתהווה בשני שלבים: "שאת או ספחת", כלומר שהבשר נהפך ללבן ואח"כ הופך לצרעת.

מכאן מובנים הדברים היטב. העונש שמקבל האדם אינו מגיע רק על מה שהאדם חוטא אלא בעיקר בא לשמש לו כאזהרה, כתמרור "עצור!"- התבונן! אל תמשך בדרך בה התחלת! ולכן אמרו חז"ל: "קשה לפני הקב"ה לפרוט יד באדם זה אלא מתרה אותו ומשנה ביתו. חזר בו- יפה, ואם לאו- משנה בבגדו. חזר בו- יפה, ואם לאו- פוגע בגופו".

הקב"ה מצביע בפנינו תמרורי אזהרה וכאשר אנו לא שמים לב לתמרור- בא הפגע. יתכנו שני מצבים בהם הקב"ה מתרה בנו: האחד, האדם מגיב למצב של כמעט אסון כדוגמת מכונית שבלמה לפניו בפתאומיות בכביש, והנה התרחש הנס ולא נפגע כלל. הראיה צריכה להיות בבחינת "דע לך, שבעוד רגע יכולת לקפח חיך והקב"ה הצילך מדבר של 'כמעט אסון', שהוא מצב של סכנה. הוא מהווה תזכורת מן השמים גם אם הסכנה חלפה בסופו של דבר. ואם לא יטיב את דרכו ומעשיו עלולה הסכנה להפוך לאסון. "אם רואה אדם שייסורים באים עליו- יפשפש במעשיו", גם בראיה בעלמא יש צורך לפשפש במעשים כדי שלא יגיעו עליו באמת. התראה נוספת הקיימת היא כאשר הצרה בסופו של דבר פוגעת באדם. גם כאן בא הקב"ה להזהיר את האדם ולומר לו: התבונן וראה מה קורה לך- לעיתים מכה רודפת מכה ואין מרווחים בין הצרות. אך לצערנו האדם מסתכל על ההתרחסויות כדבר שבאקראי, ואינו רואה את המהלכים המתנהלים בעולמות העליונים. חסרה לאדם התמונה במלואה. הוא רואה חלק ועוד חלק ואינו רואה את כל המערכה.

מסופר על בדואי אחד, נבער מדעת, אשר מעולם לא היה במקום ישוב אלא כל חייו היה חי באוהל אשר במדבר, רועה צאן וחלב צאן ישתה, הנה נזדמן לו להגיע למקום ישוב בארץ.

המקום הראשון ממנו התפעל הייתה צומת כבישים גדולה. מכוניות, משאיות מכל הסוגים עוברים בארבעת כיווני הצומת והבדואי עומד ומשתאה, מתפעל מהסדר המופתי והכבוד שנוהגים הנהגים אלו באלו. פעם נוסעות המכוניות מצד צפון ופעם מצד מזרח. עודנו עומד ומתפעל ניגש אליו יהודי אחד ואומר לו: "ידידי, אל תסתכל למטה. תסתכל למעלה!". "מה יש למעלה?"- שאל הבדואי. ענה היהודי: "הינך רואה שם פנסים? אחד ירוק, אחד צהוב ואחד אדום. אלו סימנים המורים לנהגים כיצד עליהם להתנהג. נתאר לעצמנו מה היה קורה בצומת ללא הרמזורים: הצומת הייתה תקועה ולאחר כמה שניות אף אחד מהנהגים לא היה מוותר..."

תורתנו הקדושה ומצוותיה הם התמרורים והרמזורים שכאשר מקפידים עליהם יודעים מה לעשות ומה לא לעשות, איך מנהלים אורח חיים יהודי, אך כאשר אין רמזורים הצומת תקועה והישר בעינינו יעשה.

תורה- מלשון הוראה, היא המורה לנו את הדרך הנכונה. המצוות- הן הכלים אשר עימם עלינו לפעול בצורה הנכונה. אם רואה אדם שבאים עליו ייסורים, עליו לפשפש ולפעול לתיקון מעשיו. אדם שאינו משנה את דרכו, כשרואה את מצבו המידרדר, הרי שהייסורים יגרמו לו רק סבל וחבל שלא יקבל עליהם שכר (אור דניאל).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ נדב בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ מהרנגי בת טאוס ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש א ניסן תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 6:23 תל-אביב: 6:38 חיפה: 6:30 מוצאי שבת: ירושלים: 7:36 תל-אביב: 7:38 חיפה: 7:38 ר"ת: 8:15

פרשת תזריע

מדה כנגד מדה

כפי המדה שאדם נוהג עם הבריות כך נוהגים עמו מן השמים!

נלמד מהפסוק: "בדד ישב מחוץ למחנה" (פרק יג-מו)

ואמרו חז"ל מה נשתנה מצורע [משאר טמאים] שאמרה תורה "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו"? אלא הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל, לפיכך אמרה תורה בדד ישב (ערכין טז). גם בפסוק "טמא טמא יקרא" ישנה "מדה כנגד מדה". כשם שנהג הוא לגלות קלונו של אנשים בפרהסיא, כך עליו לגלות קלונו שלו. (שמיה"ל ח"ב – פרק טז).

מצאנו הרבה בדברי חז"ל, בתלמוד ובמדרש, שהקב"ה נוהג עם בריותיו מדה כנגד מדה, וכפי שמצינו בפרשתינו. וכן אמרו חז"ל (סוטה ח): במדה שאדם מודד, בה מודדין לו, והביאו מספר דוגמאות לכך. לפנינו דוגמא נוספת של הנהגת "מדה כנגד מדה", ובענייני ממון, זאת עפ"י ביאורו של רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהוידע):

הלכה ידועה היא (בגמרא ב"ק עט): שהגונב שור או שה וטבח ודנהו בבית דין, משלם הגנב קנס ד' על השה וה' על השור. ההבדל ביניהם, משום שהשור שהולך ברגליו ולא התבזה בו הגנב, משלם ה'. אך שה שנשאו הגנב על כתפו, חסה עליו התורה, לפי שהתבזה, וגדול כבוד הבריות, לכן משלם רק ד'.

ותמה הבן יהוידע: אם כן, מדוע שלא נאמר חילוק זה גם לגבי עצם הגניבה, שהרי דינו של גנב שנידון בבית דין, נקנס בתשלומי כפל, וא"כ נחלק ונאמר גם בזה שעל גניבת שה [שהתבזה בו] ישלם כפל, ואילו על גניבת שור ישלם ג'!?

ומתרץ הבן יהוידע, כי לאמיתו של דבר כל הקנס של תשלומי כפל הוא מטעם "מדה כנגד מדה", שכשם שהגנב רצה להוסיף ממון של חברו, על ממונו, עתה יחסר לו סכום זה מממונו, ויהיה נוסף לחברו. שכן כך היא מדתו יתברך לשלם מדה כנגד מדה.

מעשה, מובן שאם נחייבו על גניבת השור לשלם שלושה ולא כפל, נמצא שביטלנו את התשלום של "מדה כנגד מדה", וגם נצטרך לשנות את התשלום בכל דבר קשה שצריך לשאת על כתיפו, ובטל טעם "מדה כנגד מדה" במשפט זה של התשלום. מה שאין כן ענין טביחה ומכירה, אין תשלום הקנס בכך משום "מדה כנגד מדה", שהרי טעם זה של מדה כנגד מדה כבר נתקיים בתשלומים של הכפל, נמצא שהתוספת הוא קנס חדש שחידשה תורה בטביחה ומכירה....

אמרו חז"ל בגמרא (עירובין סג): כל המורה הלכה בפני רבו ראוי להכישו נחש. ויש להבין: הרי הקב"ה מנהיג עולמו בהנהגה של "מדה כנגד מדה", כדי שע"ז יתעורר האדם לשוב בתשובה על עונו, שלפי העונש שקיבל ידע העוון שעליו נענש, וא"כ יש לעיין מהו ה"מדה כנגד מדה" שיש במיוחד בעונש שריפה שבאה בדרך ההכשה של הנחש.

כל תיבה מדוייקת...

הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל היה אומר: מה שרואים בספרי ה"משנה ברורה" שחיבר בעל החפץ חיים, שכל תיבה ותיבה הכתובה בו היא מדוייקת עד לתכלית, זה משום "מדה כנגד מדה" - בזכות שמירת הלשון של החפץ חיים שנוהר בדיבורו בכל תיבה ותיבה שיוצאת מפיו, ועל כן זכה שכל "תיבה" שלו ב"משנה ברורה" מדוייקת.

לשכנו תדרשו

שריפה כנגד שריפה...

יהודי, ניצול שואה, נכנס לחזון איש ושאלו: "ראיתי במו עיני איך שנשרפו אלפים ורבות מישראל. איך יתכן דבר כזה? השיב לו החזו"א: מדוע אינך שואל היאך לקח נבוכדנצר הכח להחריב את בית המקדש ולהגלות את כלל ישראל מארצנו? אלא משום שכבר נגזרה גזירה כך בבית דין של מעלה קודם, ולכן היה להם כח לזה. חזר האיש ושאל: ומה עם כל יונקי שדים שלא חטאו איזה כח היה להם לשרפם?"

ענה לו החזו"א: "כשהתחילו בתי ספר "תרבות" בפולין, שמעתי כמה פעמים מהחפץ חיים שכינה אותם בשם "מולך", והסביר הח"ח: "מדוע אני קורא אותם מולך, משום שאצל העבודה זרה של המולך היו רגילים לשרוף גופי ישראל, ובבתי ספר "תרבות" שורפים נשמות ישראל. ומכיון ששם שרפו נשמות ישראל, ממילא ע"ז ניתן כח לסט"א לשרוף את גופות ילדי ישראל כגד מדה.

וכשם שמצינו הנהגת מדה כנגד מדה אצל המצרים "כי בדבר אשר זדו עליהם", ומכיון שהטביעו ילדי ישראל קיבלו עונשם באותה מדה טבעו הם בים סוף, כך גם כאן, כיון שאלפים מילדי ישראל מבתי חרדים נכנסו ללמוד בבתי ספר שהם בבחינת "מולך", חלק ברצון וחלקם באונס, ונחשב לשריפת נשמה וגוף קיים, לכן נתקיים באשוויץ מדה כנגד מדה של שריפה הגוף והנשמת קיימת!

וסיים החזו"א: אבל בסוף ינקום רבונו של עולם בהם עבור זה כמו שמצאנו במצרים, דאף שנגזר על ישראל "ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה" בכל זאת לקו המצרים במצרים ועל הים. **מאיר עיני ישראל**

עלון "איש לרעהו" פרשת תזריע הוקדש לעילוי נשמות

ר' שלום בן ר' מרדכי מנדל ז"ל

שיום היאהרצייט ראש הודש ניסן

ת . נ . צ . ב . ה .

משפחת ר' מרדכי מנדל - וינה, אוסטריה

משפחת הגב' אסתר בילדר - בני ברק, ישראל

לנהוג בענוה ובשפלות עם רעהו [ולא בגאווה וגסות הרוח]!

נלמד מהפסוק: "אשה כי תזריע וילדה זכר" (פרק יב-ב)

וּכְתַב רִשִׁי: כִּשְׁם שִׁיְצִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם אַחֵר כָּל בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף בְּמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, כִּךְ תּוֹרַתּוֹ נִתְפָּרֶשֶׁת אַחֵר תּוֹרַת בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף. עוֹד אָמְרוּ חֲז"ל בְּמִדְרַשׁ, עַל הַפְּסוּק "אַחֹר וְקֹדֶם צִרְתָּנִי" אִם זָכָה אָדָם אֹמְרִים לוֹ אַתָּה קִדְמַת לְכָל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, וְאִם לֹא אֹמְרִים לוֹ יִתּוֹשׁ קִדְמָךְ! עַכ"ד. זֹאת כִּדִּי שֶׁלֹּא יִתְגַּאֵה וְיִתְנַשֵּׂא הָאָדָם לְחֻשָׁב שֶׁהוּא הַשְּׁלִיט עַל הַבְּרִיאָה וְיִכּוֹל לִלְכַת בְּדַרְכֵי לְבוֹ. לְדַעַת חֲז"ל (עֵרְכִין טז.). אֶחָד מִשְׁבַּע דְּבָרִים הַמְּבִיאִים נֹגְעִים עַל הָאָדָם הוּא גְסוּת הַרוּחַ. לְפִיכֵךְ עַל הַמְצוּרָה לְהִבְיָא כְּפִי שְׁנֵאמַר לְהֵלן "עֵץ אֵרֶז וְאִזּוֹב" (יד-ד) וְכַתֵּב רִשִׁי: מַה תִּקְנֹתוּ וְיִתְרַפְּאִי? יִשְׁפִיל עֲצָמוֹ מִגְּאוּוֹתוֹ כְּתוֹלַעַת וּכְאִזּוֹב.

כתב רבינו חיים ויטאל זצ"ל: הגאווה היא שורש להרבה עבירות, אם בין אדם למקום ואם בין אדם לחברו. כי גורם להזיק לחברו ולשנאתו ולדבר עליו גם לשון הרע, וכאלו רבות. עוד כתב: הכעס הוא ענף הגאווה. הקפדנות היא ענף מן הגאווה ומן הכעס.

והיה אומר הרה"ק **רבי פנחס מקוריץ זצ"ל:** עצבות מקורה בגיאות! כי רק הגאותן מדמה בנפשו שראוי שיהיה לו יותר ממה שיש לו. אדם שאינו גאותן יודע שמה שיש לו, גם זה אינו מגיע לו.

לעומת זאת היה **רבינו החיד"א זצ"ל** (בספרו **דבש לפי**) מונה את המעלות הטובות שישנן למי שיש בו מדת הענוה: **האחת**, שדומה כאילו מקריב כל הקרבנות, כמו שנאמר "זבחי אלוקים רוח נשברה" (תהלים נא). **והשניה**, שמוחלין לו כל עוונותיו. **והשלישית**, שנעשה צינור שדרכו עובר כל השפע לעולם, וזוכה שהש"ת מפרנסו בשפע ואינו בא לידי עניות. **והרביעית**, שהשכינה שורה עליו וכולם מתיראין מפניו, כמו שנאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וראו ממך". **והחמישית**, תפלתו אינה נמאסת וזוכה לגן עדן.

אמרו חז"ל בגמרא (ומגילה כט.) "כל המתיההר בעל מום הוא". ויש להבין: מדוע נידונה הגאווה כמום, ובאיזה מובן זה בא לידי ביטוי באדם המתגאה?

והיה אומר הגה"צ **רבי יעקב גלינסקי זצ"ל** שכך הסבירו בנובהרדוק: אימתי חש האדם בשיניו? מתי מודע הוא לכך שיש לו שיניים? רק כאשר הן כואבות! אדם בריא אינו מודע לכך שיש לו ראש, עינים ואוזניים, עד שהן כואבות. כשתוקף אותו כאב ראש, עסוק הוא בראשו. כשתוקפו כאב עיניים או אזניים, מודע הוא לעיניו ולאוזניו, וכך בכל איבר בגופו.

הוי אומר, שאדם שהוא בריא מבחינה רוחנית, אינו אמור להיות עסוק בעצמו. אינו אמור "להרגיש" את עצמו, להיות מרוכז באישיותו. מעייניו אמורים להיות מופנים לתורה ולמצוות, לצדקה ולחסד. אם טרוד הוא בעצמו, סימן הוא שיש בו חולי רוחני... ומכאן שהמתיההר בעל מום הוא.

[יש להוסיף לדבריו את מה שדרש **רבי ישראל זצ"ל - המגיד מקוזניץ**: "כתוב אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול" - אדם המתיההר בשלמות שבו וחושב שאין בו מום, סימן שלא עלה עליו כל עול, ששלטון התורה ממנו והלאה].

עוד בענין זה סח רבי יעקב גלינסקי: פגשתי באברך תלמיד חכם. חריף ובקי. אבל עבר קצת את הגבול ביהירותו... כלומר: אם הותרה גאווה בשיעור "שמינית שבשמינית" הוא החמיר בשיעורים...

אמרתי לו: ישמעו אוזניך מה שפיד מדבר. שלוש פעמים ביום מבקש אתה "ונפשי כעפר לכל תהיה"! ענה לי בגאווה: "אכן, אבל יש עפר ויש עפר: הלא עפר ארץ ישראל שוה יותר מעפר חו"ל. ועפר בית המקדש יקר מזהב ומפז! אמנם אני עפר וגם חברי עפר, אבל איפה הוא ואיפה אני!"

אמרתי לו: "ודאי שאתה צודק. אנו אכן יודעים להעריך את ההבדל בין עפר לעפר. אבל העפר עצמו אחד הוא בכל מקום... אין הגריר חושב עצמו חשוב יותר מחברו. העפר עצמו אינו מתגאה!"

הבורח מן הכבוד...

סיפר הגאון **רבי שאול קרביץ זצ"ל:** שמעתי מבעל "אפיקי ים", מדוע נקרא ה"חפץ חיים" דוקא על שם ספרו "חפץ חיים" ולא על שם ספרו המפורסם "משנה ברורה" או על שם ספר אחד שחיבר?

הסיבה לכך היא משום שספר חפץ חיים הוא הספר היחיד שלא נקרא על שם מחברו "ישראל מאיר הכהן", בעת שיצא לאור עולם, יען כי המחבר רצה להעלים ולהחביא את שמו. לברוח מן הכבוד. לכן דוקא מספר זה יצא שמו בכל הארץ, כפי שאמרו חז"ל: "כל הבורח מן הכבוד, הכבוד רודף אחריו". כי על כן, בדבר הזה אשר בו ברח מן הכבוד, הוא הדבר אשר ממנו רדף אחריו הכבוד להשיגו...

הלמות עמלים

הרפואה האמיתית לרוב המריבות...

הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, מעולם לא סידר קידושין לאנשים, שכן טען בענוותנותו שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין והרי שנינו (קידושין ו.). כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהן.

אירע פעם שבאו להחתים את רבי חיים על מכתב המלצה לצדקה לצורך "משולח" שנוסע לאמריקה. כשיצא הלה, שאל רבי חיים בתמהון: "מי מכיר אותי באמריקה?"

וכתב רבי חיים בספרו שכל המריבות והמחלוקות שמצויים בכל מקום בזמננו, וכך גם בבתי שאין שלום בית, רובן ככולן באם ע"י גאווה. ואם כל אחד היה מחזיק בענוה ולא היה איכפת לו על כבודו ועל גאותו, היו רוב המחלוקות מסתדרים בשלום. נמצא שהענוה האמיתית היא רפואה בדוקה ואמיתית לרוב הבעיות שיש בזמננו.

מנחת תודה

מהי גאווה ומהי ענוה...

פעם עלה יהודי לביתו של **הגרי"ש אלישיב זצ"ל** ושטח לפניו את צרותיו ובעיותיו השונות. טען אותו אדם כי הוא מרגיש שהכל נובע מחמת עין הרע שנותנים בו אנשים שונים המקנאים בהצלחותיו ובמצבו, ולכן נקלע לכאלו צרות גדולות...

לאחר שיצא הלה מהבית אמר הרב אלישיב לאחד ממקורביו: "היה כאן אצלי מישהו שביקש סגולה נגד עין הרע משום שהוא חושב שכל הבעיות והצרות שלו מגיעות מעין הרע. אלו שחושבים שהבעיות שלהם מגיעות מחמת עין הרע, הם בעלי גאווה! וכי חסר להם עבירות? וכי פשפשו במעשיהם ומצאו עצמם נקיים מכל דבר חטא ועון עד שהסיבה היחידה לבעיותיהם נובעת מעין הרע או מעונות הדור?"

"**אין** זו אלא גאווה גדולה! מי שיש לו צרות עדיף שיפשפש במעשיו ויתקנס!"

ומעשה ביהודי שנכנס לחדרו של הרב אלישיב, ובירך עליו בקול, בשם ומלכות ברכת "ברוך שחלק מחכמתו ליראיו".

נבהל הרב אלישיב מאוד מהברכה וצויה עליו לומר מיד "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". (שאומרם על הזכרת שם ה' בטעות).

לאחר שיצא, הביעו מקרובי הרב אלישיב את פליאתם: הרי גדול בתורה שמברכים עליו, נמדד לפי דרגת הדור... ומדוע נבהל כל כך?"

השיב להם הרב אלישיב: לא נבהלתי מהמילים "שחלק מחכמתו" אלא חושש אני מה"ליראיו"...

הלמות עמלים

שלא לדבר לשון הרע על הזולת!

נלמד מהפסוק: "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת" ... (פרק יג-ב)

ואמרו חז"ל: על שבעה דברים נגעים באים, על לשון הרע ועל שפיכות דמים וכו'. על לשון הרע דכתיב: "מלשני בסתר רעהו אותו אצמית" (ערכין טז.). וכן אמרו: "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו שנאמר "מלשני בסתר" וגו' וכתוב התם "לצמיתות" ומתרגמינן "לחלוטין" ותנן "אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה" ופירש רש"י: אלמא אצמית דמתרגם לשון חליטה היינו צרעת. (ערכין טו.).

לכאורה תמוה: אם אכן הנגעים הללו באים על עוון לשון הרע, מדוע לא נמצא אצל אומות העולם שיהיו נענשים בנגעים, וכי הם לא נגועים בחטא לשון הרע?!

ותירץ הגאון רבי שלמה נצפריד זצ"ל (בספרו **אפריון**): שונה דין אומות העולם מדין ישראל. אצל אומות העולם אין ה"אחדות" חלק ממהותם, וגם בשעה שנראת בהם אחדות, איננו אלא אחדות חיצונית גרידא. לא כן עם ישראל, אצלו ה"אחדות" היא חלק בלתי נפרד ממהותו ואופיו, ואחדותו אמיתית היא.

ואכן מטעם זה אמרו חז"ל (ביבמות סא.) "אתם קרויין אדם ואין הנכרים קרויין אדם" כי "אדם" לעולם יבוא רק בלשון יחיד, ואילו "איש" ישנו בלשון רבים. ללמדנו, שרק ישראל שהם באחדות אמת, שייך בהם שיקראו "אדם" בלשון יחיד.

מעתה, מובן מה שאומות העולם אינם נענשים בנגעים, שהרי עיקר רעתה של לשון הרע הגורמת לנגעים, היא בכך שיוצרת מחלוקת ו"פירוד" בין איש לרעהו, א"כ, רעה זו אינה פוגעת אלא במי שמהותו היא האחדות, לא כן אומות העולם שבלאו הכי הרי הם בפירוד. לפיכך ציוותה התורה "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (כג-א). ודרשו חז"ל: הוא הבדיל בין איש לאשתו. בין איש לרעהו. לפיכך אמרה תורה "בדד ישב" (ערכין טז:).

זו גם הסיבה שנאמר עליו: "והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים". מדוע דוקא אליהם? משום שהם המסמלים את השלום והאחדות [= "אהרן אוהב שלום ורודף שלום"], ומהם ילמדו ויטיבו דרכם.

מכאן נבין גם מדוע נעמן שלקה בצרעת, לא שלחו אלישע אל הכהן אלא ריפאו בעצמו, שכן דין זה "והובא אל הכהן" שייך דוקא בישראל שלקה בצרעת, מהטעם שנתבאר.

לדעת הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, גדר לשון הרע כולל כל דיבור שקר המזיק לחברו או בגופו או בממונו או בכבודו. ואף שמבואר בפוסקים דאיסור לשון הרע הוא אפילו אומר אמת, הביאור בזה, שאמנם המעשה אמת אך הגנאי שבו אינו אמת, כמו שכתב **החפץ חיים** דמה שאסור לדבר לשון הרע, אפילו שהמעשה אמת, הוא מטעם שאפשר שלא ידע מדבר חומר האיסור, או שהיה שוגג גמור, או שמא עשה תשובה. אלא אם ברור שהיה מזיד גמור וגם לא יחזור בתשובה, מותר לספר בגנותו כמבואר במשנה יומא: "ואלו נזכרין לגנאי בן קמצר"...

עוד כתב רבי אלחנן (בסוף **קובץ הערות** - יבמות) שממעשה מרים למדנו דאפילו אם אינו מספר בגנותו, רק מקטין מדרגת חברו מכפי שהיא, זהו בכלל לשון הרע, כי גם דיבור כזה יגרום הזק לחברו.

נסיים בחידוש שאמר **הגרי"י זילברשטיין** שליט"א בשם הגאון **רבי חיים קניבסקי זצ"ל**: כאשר מדבר אדם לשון הרע פעם אחת על אנשים רבים, כגון שאומר: כל אנשי עיר זו גנבים, אזי עובר בפעם אחת לא רק על לאו אחד, אלא על הרבה לאוין כמספר התושבים של אותה עיר...

סייג לחכמה...

מחוץ לדברים שבקדושה, כמעט לא הוציא כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"אמרי אמת" מפיו שום דיבור, כי אם החיוני ביותר. ברוב הפעמים השלים את כוונתו בתנועה או ברמיזה. פעם התבטא עליו בנו כ"ק האדמו"ר בעל ה"לב שמחה": "על כל מילה שהוציא מפיו, יש להוסיף עשר מלים מלפניה, ועוד עשר מלים לאחריה, רק כך היו יכולים להבין כראוי את דבריו הקצרים..."

היתה לו לאמרי אמת, קורת רוח מיוחדת כאשר אדם הבא אליו הבין את הרמז. בני ביתו והמשמשים כבר היו רגילים לכך, שכאשר הוא נזקק למשהו ורוצה שיביאו לו, לעולם איננו אומר בפה מלא, כי אם מראה להם באצבעו גרידא, והבינו כוונתו.

ראש גולת אריאל

מדוע האריכו ימים?

פעם נסע המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוונישטיין זצ"ל במונית, כאשר שב מהלוויית תלמידו **רבי יוסף שלום הורביץ זצ"ל**, אליו התלוה גם תלמידו משיבת מיר **רבי משה ברנשטיין זצ"ל**. נהג המונית היה יהודי חילוני מבוגר שנולד באחת מעיירות אירופה, והבין אידיש... הוא התעניין אצל הנוסעים לגילו של הנפטר, והשיבוהו שנפטר בן כמאה שנים.

התלהב הנהג והחל לספר שבעיירתו היו רבים נפטרים בגיל שיבה. הוא המשיך להסביר שהדבר נבע מהעובדה שהפירות והירקות היו יותר בריאים שלא כמו גידולי זמננו...

היסה אותו המשגיח רבי יחזקאל ואמר לו: "בעיירה שלך יהודים היו רחוקים מכל הוויות העולם. הם לא שמעו כל כך הרבה חדשות וממילא לא דיברו הרבה לשון הרע, רכילות והוצאת שם רע. לפיכך האריכו ימים כמו שכתוב "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע"...

הלמות עמלים

"יבוא מעצמו להתוודות ולשלם קנס..."

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל הנהיג פעם בקרב תלמידיו בישיבה, שכל מי שנכשל בלשון הרע, יבוא מעצמו להתוודות אצלו, וישלם קנס כספי לירה אחת בעבור כל פעם שחטא בדיבורו.

והתלמידים אכן באו מעצמם. היה מעשה בתלמיד שחבריו הוכיחו אותו על שמדבר לשון הרע, אך הוא סבור היה שאין זה לשון הרע, ושנה שמונה פעמים בשגגתו. לבסוף הובא הענין לפני הרב צדקה אשר פסק לחומרא... וחייב את התלמיד בשמונה לירות.

אחד הדברים האלו עמד ופייסו: "צא וחשוב" - אמר לו - "אם אתה הולך לקנות בעולם הזה חליפה, כמה עליך לשלם. והנה רכשת לעצמך בזל הזול חלוקא דרבנן לעולם הבא..."

קרה גם באחד הימים, שהרב צדקה עצמו הניח על השולחן לירה אחת לעיני התלמידים, כשהוא מתוודה ומגלה להם שקונס את עצמו על שיחה אחת, שנתגלגלה אמש בינו ובין אדם פלוני ו"יתכן שנכשלתי באיסור לשון הרע". אמרו אז תלמידיו: בטוחים אנו שרבינו מעולם לא סח לשון הרע, וכל מה שעשה ב"קנס" שקנס עצמו, לא עשה אלא כדי להמחיש בפנינו ולעורר לבבינו כמה חמור הענין.

וזאת ליהודה

זהירות בשמירת הלשון

פעם נכנס **רבי דוד פרנקל זצ"ל** אל **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל** ואמר על אדם מסויים כי **הגרי"י סולובייצ'יק זצ"ל** כינה אותו אפיקורס. הגיב הרב שך: "לא תמיד כשאדם גדול מתבטא על אדם בענין מסויים, זה נשאר כך לדורות!"

בדומה לכך העיד **הגרמ"א ברוורמן זצ"ל**: היה פעם הספד מפורסם של הרב שך שפורסם ברבים על ידי נאמן ביתו והושמטה ממנו שורה. בא רבי דוד פרנקל בטענות אל המדפיס: מדוע השמיט את אותה שורה שנאמרה?!

אמר לו המדפיס כי הרב שך הורה לו לעשות כן בנימוק הבא "לא כל מה שאומרים פעם אחת, אומרים תמיד. ולא כל מה שאומרים כותבים!..."

מתוך מאמר

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

עת צרה אבל 'זממנה יושע'! / הרב נפתלי וינברג

קוראים יקרים וידידים חביבים!

מה מעוררת בכם המילה 'אוסטרליה' אם לא אסוציאציה של שקט-אין-סופי? מסתבר שאפילו שם לא שקט: הצפות בקנה-מידה ענק גרמו להרס של עשרות אלפי בתים. ככה זה כאשר מידי 2 דקות בלבד מתווספים 100 מ"מ (סנטימטר שלם!) של גשם.

האם כאשר ניפרד מאוסטרליה ונתקרב למזרח-התיכון נגלה עולם שקט יותר? הלוואי... די אם נזכיר את המלחמה באוקראינה שמערערת את כל הסדר העולמי, ואשר משפיעה באופן ישיר על האומץ של אירן להמשיך "להתחכם" מול כולם.

אנחנו יודעים שהמצב הפיזי הוא תוצאה של המצב הרוחני, ואנחנו הלוא מודעים להתדרדרות המוסרית העולמית ממילא איננו מופתעים שזה המצב אליו הגענו.

ועולה על כולנה, אחרון-הכביד בהסתלקות שר התורה מרן **רבי חיים קניבסקי ז"ל**. אי-אפשר להשוות את אסון שריפת בית אלוקינו לכל אסון אחר, אך בל נשכח: בימים אלו אנו מציינים שנתיים בדיוק, לתחילתו של גל פטירת מאותו! צדיקים וצדקניות בתקופת הקורונה. האם לעת-הזאת נוכל לשבת בשלווה ולומר שלום עלי נפשי?

* * *

חז"ל מלמדים אותנו ש"מיתת צדיקים מכפרת" (מסכת מו"ק כח: נלמד מסמיכות הפרשיות של פטירת מרים הנביאה ומצוות פרה אדומה). כעת נתבונן: אם בפרק זמן של שנתיים נלקחו מאיתנו כל כך הרבה צדיקים, קדושים וטהורים - כולל באסון מירון - הרי זה מלמד שכמות ה'כפרה' לה נזקקנו הייתה עצומה ואיומה. רק בשבוע האחרון נספו ארבע צדיקים בפיגוע איום בבאר שבע, ואנשים סיפרו שהכירו על אחד מהם שהיה ממש צדיק גמור שמסר עצמו בעד הזולת.

האם מישוהו יכול לחתום שהתקופה הזו מאחורינו? שאפשר לדבר עליה בלשון-עבר?! הרי הצדיקים הללו לא הסתלקו כדי לכפר על העבירות שאין-להם, אלא על עברות שאחרים "תרמו" להם, האם זה לא מפחיד?

הכי קל להאשים את הזולת... אני? מה אני קשור לסיפור הזה. כל האסונות בגלל פלוני! מַחַמַת אלמוני! הם... "ממשלת-הזדון"... שמה... בחוץ-לארץ... העיקר, לא אני.

אבל מה האמת? שדווקא אנחנו, שזכינו להתגורר בארץ הקודש - פלטריין של מלך - אנחנו הראשונים הזקוקים לחשבון נפש. האור לכל העולם כולו צריך לצאת מכאן. האחריות עלינו כפולה ומכופלת.

* * *

בתוך ימי האבל אחר הסתלקות שר התורה זי"ע, נוצרה לנו הזדמנות פז לתקן את המצב ולהועיל לכלל ולפרט. הבה נקבל על עצמנו משהו קטן מהמידות-טובות שכל-כך אפיינו את דמותו האהובה. כל אחד יכול לאמץ משהו ממה שנשמע במגוון ההספדים, ובכך להועיל לנשמת הצדיק, לו עצמו - ולכל העולם כולו!

נפרט מעט ממעשי הצדיק מהם ניקח משהו לעצמנו:

סבלנות - לקבל דבר יום ביומו מאות אנשים שונים, ברוגע ובסבלנות. אתה מתבונן בו בסרטונים שהופצו, כיצד לאדם הכי לחוץ בזמן בעולם וכן. יותר מנשיא ארה"ב! יש את כל הזמן שבעולם להקשיב לאנשים על דברים של מה-בכך.

מאור פנים - גם לְשׁוֹנִים וּמְשֻׁנָּים...

מסירות נפש - למען הפרט והכלל.

ניצול הזמן - לא לבזבז זמן לבטלה. כל שנייה ביממה מנוצלת לדבר-מצוה.

דיבור נחמה - אין צורך להרים את הקול, גם כאשר צריכים לחזור על אותו משפט כמה פעמים. הדיבור תמיד בקול נעים.

* * *

אי-אפשר להתייחס לדמותו הנעלה של מרן זי"ע, בלא להזכיר את המופתים שהתגלגלו סביבו. תופעה זו מוכרת מצדיקים נוספים, מכל החוגים והעדויות. קדוש אמיתי זוכה לקבל משמים כוחות למעלה מן הטבע.

זה, בעצם, מונח בנוסח הברכה שמברכים על חכמי ישראל '**ברוך שחלק מחכמתו ליראיו**'. אתה שומע את החכם משיב, מברך, מייעץ, פותר אך בסופו של דבר הכל מגיע מהקב"ה - כי "שכינה מדברת מתוך גרונו".

אצל פרעה אנו מוצאים את החרטומים מחלקים פתרונות שונים ומשונים, ולבסוף מגיע יוסף, מכוון אל האמת, ומכריז: "אלוקים יענה את שלום פרעה", זה לא מְשֻׁלִי זה מְשֻׁל הקב"ה! וכפי שמרן זי"ע בעצמו כותב "ויש עוד ענין, שמן השמים נותנין בפיו (של הצדיק) מה לומר, ואף על פי שאינו יודע כלל שזה ברוח הקודש, רק נותנין לו מחשבה לומר כך וכך..." (ארחות ישר, רוח הקודש, ראה שם בארוכה). כלומר, שלא נטעה להעניק לשום אדם תוארים שהוא עושה את המופת, הצדיק הוא רק הצינור.

הווה אומר: עתה, כאשר הפסדנו את מרן זי"ע, לא הפסדנו רק אותו, עובד ה' אמיתי אלא הפסדנו צינור ישיר לריבונו של עולם. הבה נתאמץ כל אחד במשהו קטן למלא את החלל הענקי!

* * *

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח התפילה

פרשת תזריע - החודש

בס"ד | גיליון מס' 374

מה גרם לאיחור עצוב ולתקלה בניווט?

הצרוע אשר בו הנגע (י"ג, מ"ה)

להצטרף לעצרת תפילה מרשימה בראשות גדולי ישראל, או לומר במשך 40 יום ספרי תהלים. הם הרי עוברים כאן 'על הדרך', באופן אגבי לחלוטין, ובכל זאת - - -

התקווה היא שהם יראו את היהודי הקורא או את העץ שלא מניב, ויוציאו מפייהם משפט תפילה, ככה, על הדרך. יעצמו עיניהם לרגע, ירהרו בצערו של המצורע או של בעל הפרדס, ויבקשו במילים שלהם: 'אבא טוב ויקר, רפא נא למצורע הזועק, הנב נא פירות מהעץ שאינו פורה'. זהו, זה הכל, ומסתבר שזה הרבה מאוד:

כי עבור התפילה הזו - זועק המצורע, ובשבילה - צובע בעל הפרדס את העץ. כן, כדי לגרום לתפילות שראות 'סתמיות' להקיש בשערי שמים, כדי לגרום לאנשים מהישוב, טיילני פרדסים ומשוטטי חוצות, לומר משפט אחד של תפילה, לבקש פעם אחת מאבא שבשמים. זה הכל, אבל זה מה שחשוב, זה מה שפועל!

אחים יקרים, אם אנו רוצים שהשקועותינו - בכל תחומי החיים - יניבו פירות, הבה נצרף לכל מאמץ, לכל טירחה, לכל פעולה, תפילה נרגשת מעומק הלב. זה לא חייב להיות בבית הכנסת, במעמד נורא הוד, בטקסט כזה או אחר. זה כן חייב להיות תפילה מעומק הלב, בקשה מאבא שבשמים שפעולותינו יניבו את התוצאה, שנצליח במעשי ידינו!

הנה כי כן, בימים אלה ישראל קדושים נערך לחג הפסח, מצחצחים את הבתים, אופים מצות, יוצאים לקניות. כמה כדאי ללוות את הפעולות הללו בפרק תהלים מעומק הנשמה, מה שיוצא מהלב באותו רגע, מה שנשלף על המקום, אפילו במשפט פשוט 'אבא שבשמים, עזור נא לי לצחצח את הסיר, לגרש כל אבק חמץ, להוציא מתחת ידי מצות מהודרות, למצוא את השמלה שאני זקוקה לה!' - זהו, זה הכל, וזה המון ממש:

כי כדי שמאמצינו יעלו יפה, נדרשת מאיתנו תפילה. מי שפעולותיו לא מניבות תוצאות, חייב לתבל אותן במינון מוגבר של תבלין התפילה, כי זה מה שמייצר תוצאות. הבה נאמץ את התפילה ככלי לזווה לכל פעולה שאנו עושים בחיים, נסיף משפטי תפילה גם עבור סביבתנו, ונזכה שבורא עולם יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון!

תקלה מתוכננת, תפילה נרגשת...

היה זה בתחילת החורף תשפ"ב. בליל ששי מעונן אחד, הלך לעולמו יהודי מבוגר ושבע ימים, והלווייתו נקבעה ליום ששי בשעות הצהריים, מביתו שבבני ברק לבית העלמין בעיר ראשון לציון. המנוח הותיר אחריו משפחה עניפה ומרובת צאצאים בלי עין הרע, וכולם נערכו להתייצב בהלוויה ולחלוק לעטרת המשפחה כבוד אחרון.

לאחר יציאת ההלוויה מבני ברק, הסתבר כי אחד מחתניו של המנוח ומשפחתו טרם הגיעו. בידור קצר העלה כי הם טעו ותעו בדרכם, ולפיכך סוכם כי יגיעו ישירות לבית העלמין בראשון לציון. אלא שגם עם הגעת ההלוויה לבית העלמין בראשון לציון התברר כי החתן החסר - יחד עם בני משפחתו - כולל גם בתו של המנוח טרם הגיעו,

במהלך החיים משקיעים אנשים אינסוף מאמצים בכדי להגשים שאיפה נכספת, או להצליח בפעולה מסוימת. על דרך משל, אדם שחפץ להתעלות בתורה או לגרום לבנו להתקדם במעלותיה - משקיע שעות לימוד ארוכות, לעתים משלם לחברותו, מצטייד בחומרי עזר, פועל במגוון דרכים כדי להגיע ל'תורת ה' - חפצו'. הוא עשוי לנדוד משיעור אחד למשנהו, להחליף חומרי לימוד, להיוועץ במחנכים ידועי שם, לא לנוח ולא לשקוט בכדי להגיע אל היעד.

גם אדם שחפץ בהצלחה כלכלית - מקדיש שנים ללימוד מקצוע, או מגייס הון תועפות להשקעה שתשואתה משתלמת במיוחד. יהודי שרוצה להרחיב את ביתו, מתאמץ בהתחמת שכניו, בביורר אודות קבלנים, בגיוס משאבים כלכליים - הכל מתוך רצון להגיע לבית נאה ומהודר. אפילו אשה שבסך הכל מבקשת לאפות עוגה - וטוחנת לרכוש מצרכים, ללמוד את אופן ההכנה ולבצעו בקפדנות, מתוך תקווה שהעוגה תצא מתחת ידה מושלמת וטריה...

כל אלה ועוד - לפעמים חלומם מתגשם ומעשי ידיהם עולים יפה, ולפעמים - הרבה פחות. למרבה הצער, עולמנו מלא באנשים שהשקיעו מאמץ וטירחה, כסף וזמן, ייעוץ ותכנון, מחשבות ותובנות - ואף על פי כן לא הגיעו אל היעד בו חשקו, לא הצליחו להגשים את שאיפתם הנכספת. והשאלה המתבקשת היא:

למה? מה היה חסר בהשקעה האינסופית שלהם, שבעקבות זאת השקעתם וטרחתם ירדו לטמיון? איך יתכן שלאחר כל כך הרבה מאמץ ומשאבים, עדיין התוצאה אינה משיבית רצון? מה הדרך לפעול שהשקעתם שלנו כן ישתלמו, שהן כן יניבו את התוצאות הרצויות, שנצליח להגשים את השאיפות שאנחנו כה הרבה מתאמצים למען?!

בפרשת השבוע שלנו, נחשף הסוד הגדול הזה. עם הגעת המצורע לבידוד מוחלט, מצוה התורה כי לצד כל פעולות ההרחקה שלו, הוא נדרש ל'וטמא טמא יקרא', לזעוק לעוברים ושבים כי הוא טמא. ההוראה הזו מחייבת מחשבה: וכי לא די למצורע שהוא מורחק מקרבת אנשים, אלא שהוא עוד נדרש להכריז על כך? וכי אין די בכל האיטורים המוטלים עליו, עד שהוא נדרש להשפיל את עצמו קבל עם ועולם?!

אלא, מבארים חז"ל במסכת שבת, קריאתו זו של המצורע נועדה כדי לגרום לעוברים ושבים השומעים את זעקתו, להתפלל עליו. יעברו אנשים בדרכם, ישמעו קול קורא 'אני טמא, אני מצורע!' - והדבר יעורר את רחמיהם להתפלל עליו. זו מטרת קריאת המצורע, לקרוע לאנשים את הלב, ולגרום להם לקרוע שערי שמים!

ובדומה לכך, חז"ל נותנים עצה טובה לאדם שבפרדסו עומד עץ שאינו מניב פירות כהלכה: לצבוע את העץ באדום, לאות היכר כי הוא בעייתי. צביעת העץ אינה מועילה להבראתו, אבל היא תועיל לכך שהעוברים לצד הפרדס יבחינו בעץ המסומן כבעייתי, וזה יגרום להם להתפלל לבורא עולם למען בעל הפרדס, שעציו יניבו פירות טובים!

בדברי חז"ל אלה, גילה הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל תובנה מטלטלת: הרי העוברים ושבים בחוצות, לא ניצבים בבית הכנסת, בעיצומה של תפילה. הם גם לא מתבקשים

הדרך לחג כשר ושמח...

בבחינת 'דבר בעתו מה טוב' בערבי פסחים, נעלה את שסיפר הרה"ק בעל ה'שפע חיים' מצאנז זי"ע, אודות אחד מצדיקי הדורות שהשקיע אינסוף טירחה ומאמץ בניקוי ביתו ומטבחו לחג הפסח, בבקשו להגיע לחג כשר ושמח, ללא כל חשש למשהו חמץ'. והנה, בעיצומם של ימי החג מגלה אותו צדיק בצלחת המרק שלו גרגיר חיטה, חמץ בעין!

לבו נשבר בקרבו, ויחרד ויילפת. הוא עשה 'שאלת חלום' על מה עשה לו ה' ככה, כיצד קרה שנכשל באיסור כה חמור למרות כל יגיעתו ועמלו להישמר ולהיזהר. ונענו לו משמים בגילוי נורא, כי לא היה זה עונש על אי שמירה מדוקדקת או חוסר הקפדה, שהרי הקפיד כדבעי ועשה כל שלאל ידו. אלא - - -

שלמרות כל טירחתו ומאמציו, הוא לא נשא תפילה לזכות לחג בלי 'משהו חמץ', להגיע ליעדו הנשאף. הוא אכן פעל ועשה הכל, אבל לא התפלל. משמים ביקשו אפוא להראות לו כי מאמצי האדם אכן חשובים ונחוצים, אך עוד יותר מכך חשוב - להוסיף תפילה, לבקש מבורא עולם לזכות בחג כשר ושמח!

ללמדנו: כדי שנצליח להגשים את שאיפתנו לחג כשר ושמח, הבה נתפלל על כך מעומק הלב, הבה נתחנן לבורא עולם שנצליח לנקות את בתנינו ולטהר את ליבנו מכל 'משהו חמץ'. נסיף תפילה שמלאכת ההכנות לפסח תתבצע באווירה טובה, בלי מתיחויות ולחצים, בלי שהעבודה תעכיר את האווירה הטובה בבית, כי זה חשוב מאוד! וככל שתפילתנו תהיה חלק ממלאכת ההכנה - כך נזכה לסייעתא דשמיא, ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו להצליח דרכנו!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנת הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

הציפורים הנעלמות בשיטה ייחודית...

המרפסת של משפחה כהן מביתר עילית, בקומה העליונה בבניין מגורים מצוי, היתה נראית כתערוכת התמונות מול פגעי הציפורים. בעוד המשפחה חשבה שתהיה לה מרפסת גג רחבת ידיים ונעימה, הרי שציפורי 'מיינה' - הידועות בהיותן מטורד בלתי נסבל - בחרו להקים במרפסת 'התנחלות בלתי חוקית'. הן פשוט קיננו בשולי המרפסת, הביאו איתן עוד ועוד ציפורים מסוג נורא זה, והפכו את השהות במרפסת לבלתי אפשרית!

מלבד הציפורים הקולוניים שהרעישו בבית המשפחה במשך כל שעות היום - הביאו איתן הציפורים מכת לכלוך איומה. מתקני החצר שנועדו למרפסת הפכו למטונפים, הערסל היפה שהותקן כדי עמל נהיה בלתי ראוי לשימוש. לנוכח זאת, הצטיידו בני המשפחה ברעלי ציפורים, במרסטי ריח דוחה, ובכלי כלי אפשרי אחר. הם תלו דיסקים נוצצים בחלל, העמידו חוטי תיל, עשו כל סגולה שעליה שמעו, ועדיין - - -

הציפורים כאן, ולא נראה שהן עומדות לפנות את הזירה. בכל פעם שהושקעו שעות ארוכות בניקיון המרפסת - תוך יום אחד הפכה המרפסת למקום בלתי נסבל. יועצים וצפריים, וטרינרים ולוכדים - הובאו אל המרפסת להשיא עצות, אולם כולם נאלצו לפרוק את ידיהם בייאוש לנוכח התופעה המוזרה. הציפורים כתומות המקור ושחורות הנוצות עשו במרפסת כבשלהן, וכל מה שנעשה כנגדן - לא הועיל.

ויהי באחד הימים... - - -

אם המשפחה יוצאת למרפסת, ומגלה כי הציפורים התעופפו ואינן, פשוט נעלמו. המרפסת נקיה ונוצצת, אין קול ואין ציוץ, אין לכלוך ואין קרקור. הציפורים אינן - פשוט נשארו כנפיהן והלכו להן, מבלי להותיר עקבות!

המומה ונרגשת, היא פונה לבעלה ושואלת מה עשו לאחרונה. הרי את כל השיטות הם כבר ניסו, את כל העצות הם ביצעו באופן מוקפד. כבר לפני כמה שבועות התברר לצערם שדבר לא יעזור, והנה - בפתע פתאום - הציפורים נעלמו. מה קרה? איזו פעולה ייחודית נעשתה כאן?!

בעלה מחייך כצופן סוד, והדבר רק הגביר את סקרנות רעייתו. 'ספר נא מה הדבר המיוחד שעשית'! - הפצירה, 'האם ביצעת כאן טיפול ייחודי ונדיר? האם שילמת הון תועפות לאיזה גאון שלא הכרנו? איך זה קרה?! - שאלה בפליאה...

ובעלה, הרב כהן, השיב מיד בתשובה סתומה: 'כן ולא', והסביר: 'כן - עשיתי משהו ייחודי מאוד. ולא - לא עשיתי שום דבר שעלה הרבה כסף, לא הזמנתי אף מומחה חדש. עשיתי משהו אחר...'

ואז הוסיף ואמר: 'לילה אחד יצאתי למרפסת, ושוב נחרדתי ממראה עיניי. בפעם המי יודע כמה ניקיתי אותה בעמל וביזע, וכשעליתי על יצועי הרחתי שהמצב הזה בלתי אפשרי, ואולי אין מנוס אלא למכור את הדירה, כי אנחנו כבר לא יכולים לעמוד בתופעה הנוראה הזו. הרי כבר עשינו הכל...'

ואז קלטתי, שלא באמת עשינו הכל. כלומר, כן הבאנו את כל סוגי המומחים, כן השקענו הון תועפות, כן פיזרנו חוטים ורעלים, דיסקים ופתיגות. אבל את הדבר החשוב מכל לא עשינו: לא התפללנו לבורא עולם, לא ביקשנו ממי שמנהל אותנו ואת הציפורים גם יחד!

באותו רגע, על משכבי בלילה, עצמתי את עיניי בחוזקה, ופשוט פצחתי בשיחת תפילה עם בורא עולם. סיפרתי לו כמה קשה לנו עם הציפורים הנוראיות הללו, עם הרעש והלכלוך שהן מביאות. התפללתי אליו שייסיר מעלינו את הנגע הזה, התחננתי לפניו שיקבע לציפורים הללו יעד חדש לקנן בו, ושיעזבו אותנו לנפשנו...

איני יודע כמה זמן נמשכה התפילה הזו, שכן כשגיליתי שהסתיימה - היתה זו שעת בוקר. כנראה התפללתי תחילה במילים ולבסוף בהרהור בלבד, עד שנרדמתי מתוך תפילה ותקווה שבורא עולם יפתור עבורנו את הבעיה. והנה, כשקמתי לבוקר חדש, שפספתי את עיניי כלא מאמין: הציפורים פשוט עזבו, לא הותירו זכר...'

הרב כהן נשם קמטא, חיוכו התרחב, והוסיף: 'עקבתי כמה ימים, וגיליתי שהתפילה הועילה באופן מיידי, הציפורים פשוט עזבו, לחלוטין. הבעיה שליוותה אותנו במשך שנים - התפוגגה ונעלמה, בלי לעשות כל פעולה טכנית, שעשרות מסוגה עשינו ולא הועילו. רק התפילה הביאה בכנפיה את הישועה בהסתלקות בעלי הכנפיים!'

סיפור מופלא זה, שהופיע בגיליונות 'דרשו', מעורר מחשבה: הנה כי כן, בעיות שאנשים התמודדו איתן במשך שנים, סבלו מהן, ניסו להילחם בהן, התייעצו לגביהן ועשו עשרות פעולות יקרות ומורכבות כדי לפותרן - ודבר לא הועיל. רק תפילה נרגשת, תוך כדי הירדמות לילית, אבל מכל הלב ולמי שמחליט באמת - היא שהביאה את הישועה, היא שפתרה את הבעיה מיסודה!

אחים יקרים, הכלי העוצמתי הזה זמין גם עבורנו, בכל יום, בכל שעה, בכל מקום. בורא כל עולמים ממתין להאזין ולשמוע קול תפילתנו, וישועתו קרובה לבוא. הבה נתפלל אליו בכל לב על כל מה שמציק לנו, נתפלל במילים שלנו, בשפה שלנו, בכלים שלנו וכפי יכולתנו - ונזכה להודות לו בפה מלא: 'ברוך אתה ה', שומע תפילה!'

ובני המשפחה חשו אי נעימות לסיים את ההלוויה בלעדיהם, ונאלצו להמתין זמן מה עד להגעתם.

לאחר המתנה ממושכת, הגיעו החתן ורעייתו עם ילדיהם, נבוכים ומתנצלים. אנשי ה'חברא קדישא' מיהרו לסיים את מלאכת הקודש של קבורת הנפטר, שכן שעת כניסת השבת הלכה והתקרבה. כל אותה עת טרם התברר מה היתה סיבת העיכוב, אולם במשך השבת, בהתכנס בני המשפחה, נחשף דבר המעשה:

החתן ובניו טעו בהכוננת מכשיר הניווט אל היעד. בעוד הם ביקשו להגיע לבית העלמין בראשון לציון, רשמו בטעות כי יעדם הוא בית העלמין בחולון. רק כשהגיעו לבית העלמין בחולון גילו את דבר הטעות, שגם עלתה להם בדקות יקרות מתוך מסע ההלוויה של ראש המשפחה, ופנו לחשב מסלול מחדש...

אלא שעתה, שוד ושבר. לפתע פתאום, באופן בלתי מוסבר וחסר תקדים, תוכנת הניווט שבקה חיים. הם אינם מקומיים, ולפיכך מצאו את עצמם בירכתי בית העלמין בחולון, כשהם משוטטים אנה ואנה, מחפשים את הדרך לצאת אל בית העלמין בראשון לציון. אלא שהלחץ עשה את שלו, הם היו נבוכים ומבולבלים, ולא מצאו את הדרך...

הם מנסים שוב ושוב להפעיל את תוכנת הניווט, אך זו היתה עקשנית בתקלתה. הם משוטטים ברחובות, מנסים להיעזר בשלטי הכוונה, אולם לא מצליחים למצוא פתרון. המקום - בירכתי חולון - אינו הומה אדם, ולפיכך, בלית ברירה, עצרו את רכבם לצד בניין משרדים שבחצרו עמד אדם, ושאלו אותו אם יוכל להדריכם כיצד יוצאים מכאן לעבר ראשון לציון...

הלה הביט בהם בחוסר עניין, אולם לאחר שהחלו לדבר על לבו כי הם בדרום ההלוויה של הסב האהוב, תוכנת הניווט שבקה חיים, הם כבר באיחור ניכר, ואם לא ימהרו להגיע בזריזות לראשון לציון - כבר לא יספיקו ללוות את ראש משפחתם בדרכו האחרונה... - אותות הבנה ניכרו באיש, ואז אמר: 'תראו, אחת העובדות במשרדי מתגוררת בראשון לציון, ולבטח מכירה את הדרך. אשחרר אותה מוקדם, והיא תתלווה אליכם ותורה לכם כיצד להגיע.'

אומר ועושה. תוך פחות מדקה ניצבה לה העובדת בחצר הבניין, מאחלת 'שבת שלום', ועולה על הרכב בנשימה טרופה. היא הטיבה להדריך אותם בדרך, ותוך כדי הנסיעה - סיפרה להם דברים כהווייתם:

'הבוס שלי, שיהיה בריא, אינו מהמעסיקים הקלים, והדבר שהכי קשה לי אתו, הוא העניין של ימי ששי. עכשיו, בימי החורף, יום ששי הוא יום כה קצר, ואני ממרת לביתי להתכונן לקראת שבת. אולם מעסיקי מעולם לא נעתרו לשחרר אותי מוקדם מהעבודה, הוא מתעקש שאשאר עד שעת צהריים מאוחרת יחסית...'

האשה נשמה עמוקות והמשיכה: 'כבר הייתי כמעט מיואשת, ובכל זאת לא הרמתי ידיים. הבוקר אפילו לא פניתי אליו בבקשה ליציאה מוקדמת, ידעתי שאין סיכוי. החלטתי לפנות למי שמחליט באמת: לבורא עולם, לאבא שבשמים. עם הגעתי למשרד, פשוט ביקשתי ממנו שיחולל את הנס בדרכו שלו, וימצא את הדרך לחלץ אותי מכאן מוקדם מהצפוי, ולהשיבני הביתה על כנפי נשרים בשעת צהריים שפוייה...'

ומסתבר, הוסיפה בחיוך, 'שאבא שבשמים שומע כל תפילה, גם כזו של אשה שמתייצבת במשרד ביום ששי ופסיגת שאיפוטניה היא להשתחרר מוקדם מהעבודה. בדרך לא דרך בורא עולם הביא אתכם עד הנה, השבית את תוכנת הניווט, וגם שם בפכים סיפור מרגש שמעסיקי הקשוח לא יכול היה לעמוד בו. וכך - אתם זכיתם למישהי שתורה לכם את הדרך, ואני זכיתי שתפילתי נשמעה ואגיע הביתה במהירות שיא, בטרמפ כמעט ישיר, מוקדם מהצפוי במידה ניכרת!'

ככל הסיפור הזה סיפרה האשה לבני המשפחה, שהתרגשו לשמוע עד כמה כל מה שעובר עליהם היום - כולל התקלה ברישום בית העלמין, השבתת תוכנת הניווט ואי מצאת הדרך - הכל הכל תוכנית שמיימת של בורא עולם, השגחה עליונה. וכשסיפרו את הסיפור הבינו עוד תובנה מטלטלת, כפי שאומר המשפיע הגה'צ' רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

אחים יקרים, הביטו וראו מה כוחה של תפילה 'פשוטה' כזו, של אשה שכל בקשתה לצאת מוקדם מעבודה ביום ששי, שיש לה 'בעיונות' קטנה ושגרתית כזו, מהסוג שכולנו מתמודדים עמו יום יום. אבל היא בחרה להתמודד עמה בדרך מקורית, ופנתה למלך חנון ורחום, מלך שומע תפילות כל פה. וכמה לא מפתיע שהפניה הזו הועילה, תפילתה הגיעה לכסא הכבוד, ומשפחה שלימה עברה שינוי בתוכניתיה - רק כי בורא עולם נענה לתפילתה של אשה אחת!

הדבר מעורר מחשבה, עד כמה כולנו יכולים לתפור לעצמנו את בעיותינו, לפטור את עצמנו מכל קשיינו. כמה כדאי להצטייד בכל עת בנשק התפילה, ללוות כל פעולה בתחינה נרגשת, לתבל כל מעשה בפניה מעומק הלב לאבא שבשמים שישלח ברכה והצלחה במעשי דינו. אין כל חובה לעשות זאת דווקא בעצרות מרובות משתתפים או בסדר סגולי מסויים, יש כן כדאיות עצומה לבקש ולהתחנן לאבא שבשמים על כל נושא, בכל שעה, בכל מקום!

הבה נאמץ את כח התפילה, נעמיד אותו לצידינו בכל עת ובכל שעה. ואז - יהיו לרצון אמרי פינו והגיון ליבנו, ובורא עולם ישלח דברו למלא את כל משאלות ליבנו לטובה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

פניני ביה"לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח"י יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

וטמא טמא יקרא

באחד מהעלונים מסופר סיפור מדהים, מפי אדם שהתבייש לספרו משום פחיתותו, אבל החליט לספרו היות שיש בזה חיזוק לרבים, וכך סיפר לאחר מעשה: היה זה בערב שבת קודש, כשאחד מילדי השכנים נכנס לחצרו ולכלך ובילגן את החצר. המספר כעס מאוד, יצא מביתו וראה את שכנו, אביו של אותו ילד, והתחיל לחרף ולגדף אותו בדברים שאי אפשר לחזור ולאמרם, ובמשך חמש דקות שפך קיתונות של בוז על שכנו. כל ילדי השכן שמעו כיצד אביהם נתבזה, ולקו בהלם ותדהמה, ואילו המספר נכנס לשבת כאילו לא קרה דבר, ולאחר סעודת שבת הלך לישון על מיטתו.

והנה באמצע הלילה הוא מתעורר ומרגיש כאבים קלים, מסתכל ורואה מעט פצעים בידו. 'לא נורא, דברים כאלה קורים לפעמים', חשב לעצמו. עברה עוד חצי שעה, ופתאום פרחו פצעים כואבים ברגליו ולאחר מכן גם בגבו, עד שבמהרה הפצעים התחזקו ופרחו בכל גופו. הוא קם ממיטתו משום שלא יכל יותר לשכב, וחשב לעצמו שמה אחד מהמאכלים שאכל בליל שבת גרם לכך, ונזכר במאכל מסוים שהיה שומני, ואולי בגללו קרה הדבר, אך ככל שעבר הזמן, הפצעים המשיכו לגדול ולשרוף בבשרו באופן בלתי נסבל.

הוא העיר את בני הבית בתבהלה ואמר לאשתו, 'המצב קשה מאוד, הפצעים גדולים והכאבים נוראיים, שורף לי בכל הגוף'. אשתו ניסתה להרגיעו, 'זה ודאי יעבור לך, אולי זה מחמת האוכל שאכלת'. הוא ענה לה בוודאות שזה לא שייך לאוכל, והמשיך להסביר שהוא סובל יסורים נוראיים. אשתו הבחינה שהוא באמת מתייסר, והבינה שחייב לקחתו לרופא, וכך הם הלכו לרופא בעיצומה של שבת קודש, בעוד הוא צורח מכאבים.

הם הגיעו לרופא הגר בשכונה, שבדק את המקרה ופנה במהירות לאשתו, 'דחוף לבית החולים, זו סכנת נפשות של ממש, תזמיניו מיד אמבולנס'. האמבולנס הגיע תוך רגעים ספורים, ובמהלך הנסיעה איבד הבעל את ההכרה. כשהגיעו לבית החולים הרופאים הכניסוהו בבהילות לבדיקות, ותוך שעה הודיעו לאשתו, שהשתלט על בעלה חיידק אלים ונורא, ובגיניו יוצאים אותם פצעים נוראיים, במקרה כזה אין סיכוי שהוא ייצא מזה בחיים, אפשר לחיות כך לכל יותר ימים ספורים. אשתו שלא יכלה להכיל את הבשורה הנוראה והפתאומית, התחילה לצעוק ולהשתולל והעיפה חפצים לכל עבר, ובלית ברירה הרדימו הרופאים גם אותה.

אביו של אותו אדם שהיה ירא שמיים בתכלית, הגיע במוצאי שבת לבקר את בנו בביתו, ושמע לתדהמתו מנכדיו שאביהם נמצא בבית החולים. הוא מיהר יחד עם אחד מהנכדים לבית החולים, וכשהגיעו ראה אביו שהמצב לא פשוט כלל, בנו נמצא ללא הכרה במצב קשה ביותר, והרופאים אומרים שלא נשאר לו

פרשת השבוע אומרת התורה על המצורע, 'וְטָמָא טָמָא יִקְרָא' (ויקרא יג, מה), ואומרת הגמרא (חולין עח). שהמצורע 'צריך להודיע לרבים, ורבים מבקשים עליו רחמים', וכך אחרים ששומעים על המצורע שנטמא ורואים את צערו וסבלו, מבקשים עליו רחמים וכך הוא יכול להתרפא. נשאלת שאלה גדולה, הרי כתוב במדרש רבה והובא ברש"י (בראשית כא, יז), 'יפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו, והיא קודמת להתקבל', והראיה מהפסוק 'וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים אֶת קוֹל הַנֶּעֱר... בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם', היה זה ישמעאל, שהיה נתון ברעב ובצמא והיה בשערי מוות, וקרא מתוך היסורים לרחמי שמיים, ואומר רש"י ששמע אלוקים דווקא לקול הנער ולא לקול אמו הגר, לומר לנו שבגלל שהחולה נמצא בצער עמוק, ממילא גם תפילתו ובקשתו נובעות עמוק מקירות ליבו, ותפילתו נשמעת ביותר, ולכן צריך החולה להתפלל על עצמו לפני שאחרים מתפללים עליו.

לכאורה זה פלא, למה צריך המצורע לומר לכולם שהוא טמא, ושיבואו אחרים ויתפללו עליו, לפי דברינו כדאי היה שיתפלל על עצמו, וכך יתכן והקב"ה ישמע את תפילתו, שהרי יפה תפילת החולה על עצמו.

אומר החפץ חיים דבר מבהיל ביותר, מצורע הוא אדם שהוציא רע, שלא שמר את פיו, ומשום כך הגיעה לו הצרעת, משום שדיבר דברים אסורים וטינף את פיו, ומסביר הרב שפיו של המצורע הפך להיות לפה טמא, והתפילות שלו כבר לא ישמעו, ולכן צריך שמישהו אחר יתפלל עליו, נורא נוראות.

מסופר על יהודי שפגש את הרב אלישיב זצ"ל, וביקש מהרב ברכה באיזה ענין. ענה לו הרב, בקרוב אגיע לחתן שלי, הלא הוא רבי חיים קניבסקי זצ"ל, ואזכיר את שמך אצלו ואבקש ממנו שיברך אותך. שאל היהודי בפליאה את הרב אלישיב, הרי הרב הוא גדול הדור, למה שהרב לא יברך אותי? ענה לו הרב אלישיב בענוותנותו המופלאה, דע לך שהחתן שלי שומר על פיו מכל משמר, ומי ששומר כך על פיו, זוכה שהקב"ה שומר את מוצא פיו, ומקיים כל דיבור היוצא ממנו. זו הגדולה של שמירת הפה והלשון.

אור החיים הקדוש בפרשת מצורע אומר, שאין לך דבר שמרחיק את האדם מקונו, כמו איסור לשון הרע ודיבורים אסורים. אדם יכול לעשות עוונות ופשעים רבים, אבל עדיין יהיה לו קשר עם הקב"ה, אבל מי שחס ושלום פוגם בפיו ובלשונו, הדבר מרחיק אותו לגמרי מהקב"ה, ואומר הגאון מוילנא בדבריו הקדושים באיגרתו: "עד יום מותו צריך האדם להתייסר, ולא בתעניות וסיגופים, רק ברסן פיו ובתאוותו, וזהו התשובה ולזה כל פרי העולם הבא...", אדם יכול להתענות ולהתייסר בסיגופים, אבל זה לא העיקר, עיקר הסיגוף שהאדם יכול להשיג בעולם הזה, הוא ע"י שמייסר את פיו, שלא לדבר כל דבר העולה במחשבתו.

אומר הגאון מוילנא בדבריו הקדושים באיגרתו: עד יום מותו צריך האדם להתייסר, ולא בתעניות וסיגופים, רק ברסן פיו ובתאוותו, וזהו התשובה ולזה כל פרי העולם הבא

המשך
בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות
	20:21	19:35	18:23

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאלו חי בן מרים ז"ל
-----------------------------------	-------------------------------	--------------------------------

'פששש' גורלי במיוחד

מגור זי"ע, שיברכם ב'שנה טובה'. הוא נסחף פנימה עם ההמונים, נדחף לשולי התור, ולרגע מחשבותיו 'השתחררו' מהחולצה החדשה, וחוסר היחס אליו ואליה...

הנה הוא כבר ניצב בתור, כולם עוברים חולפים בריצה לפני הרבי, שמהנהג להם בראשו, פעמים מחייך או מושיט יד לאורח זר. התור מתקדם במהירות, האנשים עוברים ביעף, והנה הוא כבר ניצב לפני הרבי, והרבי מביט עליו, ואז... הרבי מושיט את ידו, ומושך בחיבה בכתף החולצה ומרים אותה קלות, פותח עיניים מתפעלות, ואומר: 'פששש...!', וזהו! שייעל'ה הפך כמחושמל. הוא לא האמין שזה קורה לו. כשהגיע לרבי הוא שכח בכלל מהחולצה החדשה, ומהעובדה שאיש לא הגיב.

והנה - תראה מה קרה: רבן של ישראל, הרבי שאלפים עוברים לפניו להתברך בלילה הזה, עצר לרגע את המירוץ והחמיא לו על החולצה החדשה! זהו, ליותר מזה הוא לא זקוק. צעדי נעשו בוטחים, לבו מאושר, מבטו קרן, עיניו הבהיקו כאלומות אור. נרגש ושמח שב הביתה בצעדים עליזים, מבשר לאמו את הבשורה המרגשת כי הרבי מגור, בעיצומו של התור, בליל ראש השנה, שם לב אליו ועצר והחמיא לו על החולצה החדשה! מי היה מאמין שהחולצה תביא לו הישג שכזה!

שייעל'ה היה ילד קטן ורך בשנים, כאשר חרב עליו עולמו ואביו הסתלק לעולם שכולו טוב. הוא נותר כיתום בודד וכמעט גלמוד, בן יחיד לאמו האלמנה - שגם עולמה שלה חרב עליה עם פטירת בעלה בקיצור ימים ושנים. האלמנה האומללה השתדלה ככל יכולתה לרפד ולשפר את תנאי החיים של בנה, אך התקשתה מאוד בפרנסתם. לאורך רוב שנות ילדותו, בקושי רב זכה שייעל'ה לארוחות חמות ומזינות. במאמץ לא קל עלה בידיה לשלם את דמי שכירות הבית והמזון עבורם, ולא נותרה בידה פרוטה לפרוטה לצורך רכישת ביגוד חדש ונאה לבנה. לעצמה לא הוצרכה לדבר, בכל מאודה חפצה לשמח את בנה מדי פעם בבגד חדש, נעליים חדשות, חולצה חדשה או משהו כזה - אך הדבר לא עלה בידה, ותדיר נאלצה להסתמך על קבלת בגדים יד שניה ושלישית...

יום אחד, בעיצומו של הקיץ, שב שייעל'ה מלימודיו, ובקול עליו בשרה לו אמו: 'בני יקירי, החלטתי לרכוש לך חולצה חדשה לקראת ראש השנה הבא עלינו לטובה. לפיכך, הנה אני מציבה כאן קופה קטנה' - אמרה האם האלמנה והציבה קופסת שימורים ריקה בקצה השיש - 'ומדי יום בעזרת השם אני בקופה זו פרוטה או שתיים, כפי היכולת. כך, במשך כמה חודשים יצטבר כאן סכום שיש בו כדי רכישת חולצה חדשה, אותה נרכוש ובה תתחדש לרגל ראש השנה!'

הילד שמע את הדברים, ועיניו נצצו. דבר יום ביומו עקב אחר הקופה, שבעקבות ובמסירות זכתה במטבע מדי יום. הוא נהנה לשחק עם הקופה ולשמוע את המטבעות המקפצות בתוכה, תוך שהוא מדמיין את החולצה החדשה שילבש, את ברכות ה'תתחדש' שישמע לראשונה בחייו, את התחושה הנפלאה כשכולם יביטו בהתפעלות בחולצה החדשה שהוא עוטה... הימים חולפים עוברים. כשבוע ימים לפני ראש השנה פסעו האם ובנה, נרגשים ומאושרים, לעבר חנות החולצות שנראתה בעיניהם כחנות החלומות. בהתרגשות אין קץ מדד הילד חולצה ועוד חולצה, ולבסוף בחר בחולצה לבנה צחה, שתחרה עדינה מעטרת את שוליה וכפתורים נאים בירכותיה. באושר אינסופי שילמה האם על החולצה היקרה - למענה חסכה מפיתה זה כמה חודשים, ומעתה - לא נותר לילד אלא לספור את השעות, עד שיזכה להתלבש בחולצה החדשה והנספת.

הגיע ערב ראש השנה. בשעת צהריים מוקדמת מיהר שייעל'ה להתקלח, יצא ולבש את החולצה החדשה. עיניו האירו, וליבו רעד מהתרגשות. הוא סידר יפה את שולי החולצה, ונעמד מול אמו שניגבה דמעת אושר. הנה, הרגע הגדול הגיע! שעת אחר הצהריים, הילד יוצא לרחובה של עיר, מאושר ושמח מאי פעם. הוא הבטיח לאמו כי יילך מוקדם לתפילת המנחה, יתפלל ערבית, יתברך ב'שנה טובה', ואז ישוב הביתה. הוא עזב את הבית בצעדי ריקוד, ולא הבין למה השכן עובר לידו ולא אומר דבר, וכי אינו מבחין בחולצה החדשה!

הוא יוצא מהבניין ועושה צעדים ראשונים ברחוב, כל האנשים שלצידו ממהרים לבתי הכנסת או לסידורים אחרונים, ואיש לא מגיב בהתפעלות לחולצתו החדשה. הוא התנחם בכך שכנראה כולם ממהרים ולכן אף אחד לא שם לב, אך לבטח בבית הכנסת יזכה לתשואות ולמחמאות. אבל גם אז, לאחר התפילה, אנשים בירכו והתברכו ב'שנה טובה', בירכו גם אותו, אבל איש לא אמר מילה על החולצה החדשה! הוא יצא מבית הכנסת, ולבו נשבר לרסיסים. כמה התרגש לכבוד החולצה, כמה המתין לקריאות התפעלות ולברכות 'תתחדש' מכל עבר. אבל, האנשים מאוד נחמדים, מברכים אותו ב'שנה טובה' לבבית, אבל אף אחד לא אומר מילה על החולצה! איש לא מתייחס בכלל.

בצעדים כושלים הוסיף ללכת ברחוב, דמעות בזוויות עיניו. עוד ועוד אנשים חולפים, אבל איש לא מחמיא על החולצה החדשה. הוא מוסיף לגרור את רגליו בחוצות קריה, ממתין שמישהו יאמר משהו, יברך ויחמיא - כלום, כלום! היתכן שאיש לא שם לב לחולצה החדשה? שייעל'ה מוסיף לצעוד, רגליו חולפות ברחוב 'מלכי ישראל' בירושלים, שם הוא מבחין בהתגודדות קהל בניית רחוב רלב"ח. הוא פונה לכיוון ההתגודדות, ואז מגלה כי הוא ניצב בשערי בית המדרש הגדול של חסידי גור, בדיוק בשעה בה המונים באים אליו, לחלוף על פני הרבי - כ"ק האדמו"ר בעל ה'בית ישראל'!

ורגש ושמח שב
הביתה בצעדים
עליזים, מבשר
לאמו את הבשורה
המרגשת כי הרבי
מגור, בעיצומו של
התור, בליל ראש
השנה, שם לב אליו
ועצר והחמיא לו...

לימים, הפך שייעל'ה היתום לבחור תלמיד חכם, שנישא למשפחה חשובה, וברבות הימים הפך לראש כולל מהחשובים ביותר בפריז - בירת צרפת. וכשהוא נשאל איך הגיע בחור יתום ועוזב לרוממות תורנית שכזו, וכשמבררים אצלו איך הפך מילד בודד וגלמוד למי שעומד בראש אימפריה תורנית נחשבת, הוא משיב ואומר: 'פששש...!', 2 אותיות של הרבי, אפילו לא מילה שלמה! זה מה שהוביל אותו, זה מה שנתן לו כח, זה מה שמילא את לבו בכוחות נפש ובעוצמות אנרגיה. ההתייחסות של הרבי, המחמאה הקצרה כל כך אך הכנה והמרגשת לא פחות, העובדה שעצר את התור בשביל להביע בפניו התפעלות מהחולצה - מכך הוא נטל כוחות ועוצמות לשנים רבות קדימה, וכל הישגיו נזקפים לזכות אותה מילה טובה קצרה!

פרשת השבוע שלנו עוסקת בהשלכות ההרסניות של מילה לא טובה, של לשון הרע, של הטלת דופי או גנאי בזולת. מידה טובה מרובה שבעתיים ממידה רעה - אם כן, כמה גדולה ועוצמתית השפעתה של מילה טובה, של מחמאה כנה, של אמירה שנותנת כח. זה דבר שכולנו יכולים לעשות, בהישג ידינו ובמו פינו ממש!

יהודים יקרים! מסביבנו כל כך הרבה אנשים צמאים למילה טובה, מצפים ומייחלים למישהו שיחמיא להם, יביע בפניהם התפעלות, יאמר להם כמה הם טובים או מוצלחים או מוכשרים. במילה אחת ובמשפט אחד נוכל להכריע גורלות, נוכל להעניק כוחות ואנרגיה לאנשים כה רבים ולשנים רבות וארוכות. הבה לא נהיה קמצנים, בטח לא במשהו שלא עולה לו כסף או זמן, רק דורש תשומת לב ומחשבה על הזולת. הבה נלמד מהסיפור הזה, המופיע בספר מאמרי הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, להעניק מילים טובות לכל מי שאנו באים איתו שנוכל ונראה זקוק לכך, כי מילה טובה זה משהו שכל אחד שמח וזקוק לקבל.

(הרב אשר קובלסקי)

לע"נ
יהודית בת ריחנה
ע"ה

לע"נ
אברהם אבהרון
בן גינניה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

זהירות שלא להיות כופר בעיקר

בפרשת השבוע מספרת התורה על כל מיני נגעים הבאים על האדם, 'אדם כי יהיה בעור בשרו, שאַת או ספּחַת או בְּהֶרַת, וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְגִנֵּעַ צָרְעָת' (ויקרא יג, ב), וידועים דברי חז"ל (ערכין טז). שהנגעים באים על עוון לשון הרע, ועוד כתוב שם בגמרא (שם טו): אמר רבי יוחנן אמר רבי יוסי בן זמרא כל המספר לשון הרע, כאילו כפר בעיקר. כדי להבין את הדברים, מדוע אדם זה נחשב כ'כופר בעיקר' נביא משל ידוע:

אמרו בעלי המוסר, להמשיל את המדבר לשון הרע, לכלב אשר בעליו מכהו במטה, והכלב הרי אינו נזר הבריאה, לכן הוא קם בחמתו ונושך את המטה, והנה, לא די שאינו נוקם ומעניש בזה את האדם אשר היכהו - אלא אף פוצע הוא את פיו בעקירת שיניו עד זוב דם, וזאת מפני שאין לו דעת להבין שה'מכה' אותו הוא האדם המחזיק במטה ולא המטה, ואילו המטה אינו אלא 'אמצעי' לבעליו להכות על ידו.

לכלב הלז דומה המספר לשון הרע ומרכל על חברו, כי הוא חושב ומדמה בנפשו שחברו עשה לו עוול ועל כן מדבר עליו סרה, או שהוא מקנא בחבירו ורוצה להצלחה כמותו, ומתוך קנאתו מדבר בחבירו, אבל מדוע אינו שם על ליבו, שחברו אשר עולל לו כן וכך אינו כי אם 'מקל' בעלמא, אשר הקב"ה הכהו במקל זה, בכדי לעוררו ולקרב את ליבו אליו, או שאם רואה אחרים מצליחים והוא נשאר בכשלונו, אין זה כי אם מסר משמיים עבורו להיטיב מעשיו בשביל שירווח לו, ולכן הראוהו דברים אלו, ואילו הוא ב'חכמתו' במקום שיבוא להתעורר לשמוע את דבר ה' אליו, הריהו מדבר לשון הרע ומגלגל 'מחלוקת'.

זהו השורש המביא את האדם לדבר לשון הרע, אין זה אלא החסרון באמונה שבו, שהרי אין איש מדבר על רעהו אלא מחמת שנדמה שרעהו הזיק לו או ביהוה, או ש'הצלחת' רעהו באה על חשבוננו או סתם מתוך קנאתו בחבירו, ואילו ידע והכיר שאין ביד בריה בעולם להזיקו ולהפסידו בלי שמלכות שמים נתנה על כך את הדין, ואין גורלו נתון אלא בידי הקב"ה, לא היה מדבר עליו, וגם היה פוסק מלחשוב כל היום והלילה על מעשיו של חברו, אלא היה שב מדרכו הרע ויוטב לו.

דמות של עז

"ואם לא תמצא ידה די שֶׁה" (ויקרא יב, ח), אומרת התורה: "שֶׁה תָּמִים, זָכַר בֶּן שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם, מִן הַכְּבָשִׁים וּמִן הָעִזִּים תִּקְחוּ" (שמות יב, ה), ואומר רש"י: או מזה או מזה, שאף עז קרוי 'שֶׁה', שנאמר "וְשֶׁה עִזִּים".

היה זה כאשר קבוצת תלמידים מתחזקים נכנסה אל חדרו של מרן שר התורה רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, להתברך מפיו. התלמידים היו נרגשים עד עמקי נשמתם, שהרי לא בכל יום זוכים להכנס לחדרו של גדול הדור. התלמידים עברו לציודו של הרב בזה אחר זה, כאשר רבי חיים מאציל מברכתו על כל אחד ואחד מהם: "ברכה והצלחה, ברכה והצלחה..."

אך הנה, כאשר אחד התלמידים עבר לפני רבי חיים, הוא התעלם ממנו ולא ברך אותו. התלמיד, שלא זכה להתברך לא התכוון לוותר. הוא נעמד שוב בסוף התור, וציפה שהפעם יזכה לברכה. ואולם, גם הפעם התעלם ממנו רבי חיים. הפעם הבחין בכך גם הרב שליווה את הקבוצה, הוא אחז בזרועו של התלמיד וקרב אותו לרבי חיים, כמבקש שיאציל עליו מברכתו. ואז ארע דבר פלא. רבי חיים העווה את פניו והגיב בלחש: "כיצד אוכל לברך מי שלא מקפיד על בשר בחלב?!"

דממה השתררה, ולפתע השתחרר התלמיד מאחיזתו של רבו ורץ החוצה, כשהוא פורץ בבכי. הרב מיהר לרוץ אחריו, נרעש עד עמקי נשמתו. "האמנם?! האם אינך מקפיד על בשר בחלב?!" חלפו כמה דקות עד שהתלמיד הצליח להסדיר את נשימתו. "אכן", הודה לבסוף בשפל קול, "לאחרונה נכשלתי להמתין את הזמן הנדרש בין בשר לחלב. מעתה הריני מקבל עלי לשוב בתשובה שלמה". הרב הבין, כי דבריו של רבי חיים נקבו בליבו של התלמיד כחץ, וכי על כן נשבר ליבו בקרבו.

כעת החלה שאלה אחרת לנקר במוחו של הרב. כיצד ידע זאת רבי חיים? הוא סב על עקבותיו ונכנס אל הקודש פנימה. "כיצד ידע הרב שהבחור אינו מקפיד על בשר בחלב?" שאל ביראה, "האם היתה זו רוח הקודש?"

"לא", השיב רבי חיים בפשטות, "אלא מאי? בדברי חז"ל כתוב, שמי שאינו מקפיד על בשר בחלב, דמות של עז מופיעה על מצחו... והיא שגילתה לי, שהבחור אינו מקפיד על כך". 'אכן', הררה הרב בלבו, 'כך כתוב בדברי חז"ל, אולם מי הם הזוכים לראות זאת? רק יחידי סגולה, שקידשו עצמם בתכלית הקדושה...!'

השקפה לבית היהודי

על ההתחדשות בחודש ניסן

ידועה מעלת 'שבת החודש', אשר אנו נמצאים בא עתה, וקל וחומר כאשר היא חלה בראש חודש ומוציאים בא שלושה ספרי תורה, וסגולתה של שבת זו ושל כל חודש ניסן הוא להתחדש כבריה חדשה לעבודת ה' יתברך. לעיתים אדם חושב לעצמו, היאך אתקדם ובמה אתחדש, הרי ידעתי את שפל מצבי, וחושב שכבר אבדה תוחלתו, אדם זה יוכל ללמוד משבת זו כיצד היא הדרך, וכך כתב הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (שבת החודש ד"ה ויאמר ה').

"הַחֲדָשׁ הָיָה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים", היא המצווה הראשונה שנצטוו ישראל, ואמרה להם (התורה את מצוות קידוש החודש) עוד בהיותם בארץ מצרים, להורות בזה, שאיש יהודי הרוצה להתקרב לה' יתברך, לא ימתין עד שיצא מבין התאוות והטומאה שהוא משוקע בו, אלא בעוד היותו תחת 'מצריו', משוקע במ"ט שערי טומאה ובגילולי עבודה זרה, יתחיל כבר כאן בעבודתו יתברך. מובן מדבריו הקדושים, שהסיבה שההתחדשות

הראה הקב"ה למשה רבינו את הלבנה בהתחדשותה ואמר לו 'כזה ראה וקדש', כמו התחדשות הלבנה מתוך מיעוטה וקטנותה, כך על בני ישראל להתחדש

היא מצוה הראשונה שנצטוו בה ישראל, כי היא יסוד לכל העבודות, לבל יתיימש אף אדם אם מצבו קשה ושפל, כי לעולם יש בידו להתחדש כבריה חדשה, ולכן נמשלו בני ישראל ללבנה (שוחר טוב תהלים כב, יב), שהרי הלבנה מתמעטת וחוזרת ומתחדשת מדי חודש בחודשו, וזאת אשר הראה הקב"ה למשה רבינו את הלבנה בהתחדשותה ואמר לו 'כזה ראה וקדש', כמו התחדשות הלבנה מתוך מיעוטה וקטנותה, כך על בני ישראל להתחדש תמיד, אף מתוך מיעוט וקטנות, ויזכור שאין שום מצב בעולם שאי אפשר לעלות משם לדרך המלך.

ואף אם נמצא בשאל תחתית, אפשר לו לעלות במעלה ההר, וכבר אמר הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע בפסוק 'להודיע לבני האדם גבורותיו' (תהלים קמה, יב), שהפסוק חוזר על האדם, שצריך האדם להודיע לעצמו את גבורותיו שלו עצמו, כלומר שידע שכוחות עצומים טמונים בו, וכל עבודתו היא להוציאם מהכח אל הפועל.

כך אמרו על דברי חז"ל (הובא ברש"י בראשית א, כ) 'כל דבר שאינו גבוה מן הארץ קרוי שרץ', לומר לנו כי אף אם האדם יתחזק להתרומם אפילו מעט מעל לארץ, כבר אינו קרוי 'שרץ' אלא 'אדם', כי עיקרו של האדם הוא ההתרוממות מעל גבי הקרקע ומעל החומריות, ויחדש בעבודת ה' בחודש זה מה שיוכל, ובכך יזכה להתחדש כבריה חדשה. (עפ"י באר הפרשה)

מן שר התורה רבי חיים קניבסקי זצוק"ל

לב כל יהודי ניתק מקרבו בשבועות האחרונים, עקב הסתלקותו לגנוי מרומים של מן שר התורה, רבי חיים קניבסקי זצוק"ל. אין די ביריעה קצרה זו להביא ולו מעט שבמעט משבח, ובכל זאת נביא מספר סיפורים אודותיו, ויהיו הדברים לעילוי נשמתו הטהורה, ולהצלחת כל ישראל המנסים ללמוד מדרכיו וממידותיו הנאצלות.

להבדיל על היין

אברך מירושלים הגיע אל הרב בבקשה להפקד בורע של קיימא. מן אמר לו, כפי שמורה לרבים, להבדיל על היין בדווקא, ולא על מיץ ענבים. כעבור שנתיים חזר האברך לרב, ושוב ביקש להתברך. מן חזר על דבריו ואמר לו להבדיל על היין. ענה האברך כי הוא מקפיד על כך כבר שנתיים ועדיין לא זכה להיפקד. פסק מן בנחרצות, "אם כך, זה יין נסך!". האברך המופתע החליט לבדוק את העניין בשל חומרתו דברי הרב.

התגלה, שהאברך היה מתארח עם רעייתו בקביעות בשבתות אצל חמיו, ובמוצאי שבת היה מגיע להבדלה לאחר זמן רבינו תם, כשחמיו כבר הבדיל. לאחר שחמיו סיים להבדיל - העובדת הגויה היתה מחזירה את היין למקרר, וכך מידי שבוע הפך היין לנסך. האברך לא ידע את נפשו כיצד יהודות לה, על שבזכות הברכה לה ציפה להפקד בבנים, זוכה כעת מדי שבוע להנצל מאיסור חמור של יין נסך.

אני יכול לערוב בעדך שלא תחלה כל החורף

מן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל סיפר מעשה שאירע עמו בצעירותו. בישיבת לומז'א בפתח תקווה ביקש בחזר מסוים ללמוד עמו בחברותא. הרב התנה עמו תנאי, לבל יחסיר מלימודם הקבוע אפילו פעם אחת! הבחור אמר, שמדי שנה במהלך חודשי החורף, הוא לוקה בצינון או שפעת, ולעיתים מרותק למיטתו, כך שאינו יכול להבטיח שלא יחסיר במהלך החורף. אמר לו הגר"ח זצוק"ל: אם לא תבטל אף פעם מקביעותך, אני יכול לערוב בעדך שלא תחלה כל החורף, ונוכל תמיד ללמוד! וכך היה במשך תקופה ארוכה! פעם אחת הגיע אדמו"ר חשוב מחו"ל לביקור בארץ ישראל, והחברותא שחפץ מאד לראותו, ביקש מהגר"ח שיוותר לו על הלימוד הקבוע באופן חד פעמי, כדי שיזכה לראות את האדמו"ר. הגר"ח לא חשב כמותו, אבל הבחור לא עמד בנסיון, וויתר על הקביעות והלך. וראה זה פלא - מיד למחרת נפל למשכבו!

אמר על כך מן הגר"ח זצוק"ל, שהדבר הוא פשוט, כי כל מה שעד עתה קיבל סייעתא דשמיא ולא חלה, זה רק משום שקיבל על עצמו ללמוד בקביעות מושלמת, וכיוון שפעם אחת ויתר עליה, תיכף ומיד חלה.

(קונטרס 'שמחת לב' עמ' קמ"ז, מפי הג"ר שלמה קניבסקי שליט"א).

המשך מעמוד 1 <<

זמן רב לחיות. הוא התבונן בפצעים שהזכירו לו צרעת, וחשב לעצמו שיש דברים בגו' ושזה לא לחינם, וששורש הענין בדבר רוחני. שאל הסב את נכדו, 'מה היה אצלכם ביממה האחרונה, מה קרה?'

הבן התחיל לבכות, בוכה ובוכה ולא מצליח לדבר, הסבא מתחנן לנכדו ומבקש שיספר, אז פתח הנכד את פיו, וסיפר כיצד בערב שבת אביו לכלך וטינף את פיו במשך חמש דקות, ודיבר סרה על השכן. הבין הסב שזו הבעיה, ושיש ללכת מיד ולבקש את סליחתו של השכן. הוא ביקש מהנכד שישאר בבית החולים, ואילו הוא הלך בבהילות לשכן.

הוא הגיע לשכן לקראת השעה אחת עשרה בלילה, השכן פתח את הדלת ושאל לרצונו, והסבא התחיל לבכות ולילל, פתח את פיו וסיפר מה קרה לבנו ועל מצבו הנורא בבית החולים, שוכב במצב קשה ובפיקוח נפש של ממש. השכן היה אדיש לשמע הדברים, 'אכן מגיע לו, אחרי מה שעשה לי ביום שישי, והאמת שלא לי, ראה את ילדיי שעד עכשיו מפוחדים, ואינם יכולים לדבר מרוב פחד, איך אפשר לעשות דבר כזה, הוא כנראה קיבל עונש קשה משמיים'. הסבא המשיך להתחנן ולבכות, וביקש שיעשה למען שבעת נכדיו ובתוכם תינוק שנולד להם לפני חודשים ספורים.

אחרי כחמש דקות שליבו היהודי של השכן שומע את הדברים, הוא מתרכך מעט ואומר לסבא, 'אני מוכן למחול לבנך, אבל בתנאי אחד, אם בעזרת ה' הוא ייצא מזה בשלום, עליו לבוא ולבקש סליחה מכל ילדיי, ולעזור להחזירם למצב של שלווה הנפש, ולהוציא אותם מהטראומה הזו, וכמובן שיבטיח שלא ישוב יותר לכסלה'. הסבא היקר הבטיח בשם בנו הבטחה גמורה, וחזר מיידית לבית החולים.

והנה הפלא ופלא, בתוך שעה בנו התחיל להתעורר, ולאט לאט החלים באופן שלא יאומן כי יסופר. הרופאים לא האמינו למראה עיניהם, זו הפעם הראשונה שהם עדים להחלמה כזאת. לאחר שלושה ימים הוא יצא מבית החולים בריא ושלם, כאשר כל הפצעים והצרעת נעלמו כלא היו. הוא כמובן למד את הלקח, וידע שמה שעשה זה דבר שאין לו מחילה ללא תשובה הגונה. הוא רצה לתקן את המעוות, לקח עשרת אלפים שקלים וחפץ להביאם לשכנו, השכן לא רצה אבל הוא המשיך להתעקש, 'לא בשבילך אלא בשביל הילדים, בבקשה תיקח ותקנה להם בזה דברים טובים להשיב את נפשם', וכך היה. בנוסף, בכל ערב שבת הוא דאג שיאפו חלות בביתו עבור שכנו, וקנה ממתקים לכבוד שבת לילדי השכן, והכל בקביעות מידי שבת בשבתו, ובכך ניסה לתקן את הפגם הנורא שפגם בפיו ובלשונו.

מכך אנחנו רואים את היסוד של החפץ חיים, אדם שפגם בפיו, הפה שלו הופך לטמא והוא לא יכול אפילו לבקש על עצמו, הוא היה צריך שאביו ילך ויבקש עבורו. זה היסוד של התורה הקדושה, ולכן אומרים המפרשים, שהרי התורה היא דבר נצחי וכל מילה ואות בה אינם מיותרים, ואילו פה יש שתי פרשיות כמעט שלמות, שהתורה הקדישה רק על דיבור הפה והצרעת, ואומר החפץ חיים שזה היסוד, 'כי זה כל האדם', אדם טמא לא שווה דבר, אבל אדם שיוודע לשמור על פיו הוא האדם הקדוש שקרוב לקב"ה, ומשום החשיבות הזו האריכה התורה בפרשיות אלו.

זה היסוד והחיוזוק של כל יהודי, לדעת שהפה שלו הוא כלי שרת שהקב"ה נתן לו, ואותו בע"ה יש לחזק, ולשמור שהדברים היוצאים מפיו יהיו דיבורי קודש, וכך נזכה שהקב"ה ודאי יטהרנו ויקדשנו במהרה בימינו אמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

גם השנה נקיים בס"ד

ברכת האילנות

ברוב עם הדרת מלך, עם כל חברי הקהילה
ביום שבת פרשת **תזריע** שיעל"ט
בבית משפחת לוי ברח' אליעזרי 11
לאחר תפילת מוסף.
קידושא רבא מיד לאחר ברכת האילנות.

הציבור היקר מוזמן להשתתף לכבוד המעמד הקדוש!

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה וביופי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטא, נא לשלוח בקשה במייל

תְּבָלִין לְשִׁלְחַן שַׁבָּת

פְּרָשַׁת: תְּזַרִיעַ

שַׁבַּת הַחֹדֶשׁ

עלון מספר 298

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון לעלוי נשמת:

בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - תנצב"ה. ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה - בתוך שאר חולי עמו ישראל

נקודה בפְּרָשָׁה:

ואז הסבירה שְׂבָדִיק הַיּוֹם הוא הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְלִדְתוֹ, וְרַצְתָּה שְׂיִשְׂרָף יַחַד עִם כּוֹלָם כְּשֶׁהוּא יְהוּדִי גְמוּל וְלֹא עֶרְל, וּלְפִיכֶךָ הַתְּנַהֲגָה בְּעֶרְמָה כְּזוֹ בְּדִי שְׂיִתֵּן לָהּ סִכּוּן! הַדְּבָרִים נוֹרְאִים וּמְרַטִיטִים עַל מֵה וְכִיצַד חֲשַׁב מִחֵם שֶׁל הָאֱמָהוֹת הַיְהוּדִיּוֹת, רְגָעִים סְפוּרִים לְפָנֶי הַסּוֹת שְׁלָה וְשֶׁל כְּנָה!!!

מַעֲשֵׂה נוֹסֵף אֲשֶׁר גַּם הוּא נוֹרָא הוּד, וְגַם הוּא עַל הַיֵּאֱמָה הַיְהוּדִית שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל. שְׁמַעְתִּי מִיְהוּדֵי שְׁהִגִיעַ מְרוֹסֶיהָ מִהַתְּקוּפוֹת הַקְּשׁוֹת, כְּהֵם כֹּל עֲשִׂית בְּרִית מִיְהוּדֵי אוֹ אִפְלוּ הַשְּׁתַּתְּפוֹת בְּבְרִיתֵי מִיְהוּדֵי, כְּרוּחָה הִיא בְּסִכְנָה נוֹרְאָה שֶׁל גְלוּת וְעוֹנָשִׁים קָשִׁים.

וּמִפְּנֵי זֶה הָיוּ עוֹשִׂים בְּרִיתוֹת רַק בְּחֲשָׂאִיוֹת גְּמוּרָה, וְלֹא הָיוּ מְזַמְּנִים אֶלָּא קוֹמֵץ שֶׁל מִגֵּן יְהוּדִים חֲשָׂאִים שֶׁשְׂמִכּוֹ עֲלֵיהֶם וְעַל שְׂתִיקָתָם. וְאוֹתוֹ אָדָם שֶׁשָּׂח לִי אֶת כֹּל הַפְּעֻשָׁה, הִיָּה מְבִין 'הַנְּאֻמִּים' שֶׁהָיוּ סְזֻמִּים בְּסִתֵּר לְבְּרִיתוֹת.

"פַּעַם בָּא אָדָם אֶחָד", מְסַפֵּר אוֹתוֹ יְהוּדִי, "וְהִזְמִין אוֹתוֹ לְבְּרִית שְׂתַעֲרֵךְ לְמִסְתָּר, בְּמִקּוֹם פְּלוֹנִי בְּשַׁעַר פְּלוֹנוֹ, וְהַדְרִיף אוֹתוֹ אֵיךְ לְהִכָּנֵס לְמִקּוֹם הַהַסְתָּר.

וְאֵכָן נִכְנָסְנוּ וְעַבְרָנוּ כְּפִה חֲדָרִים עַד בּוֹאֲנוּ אֶל הַמְּסַתֵּר, שֶׁם הָכִין מְרַאשׁ בְּחִיגָיוֹת שֶׁלְחִנוֹת מְלָאִים כֹּל טוֹב, וְהַשְׂמִחָה הִיָּתָה שֶׁלְמָה לְלֹא חֲשַׁשׁ מְכַל הַנְּעֻשָׂה בְּחוּץ.

וְהִנֵּה עִם תָּם הַבְּרִית מִיָּד כְּשֶׁהוֹשֵׁב הַיָּלָד לְאִמּוֹ נִשְׁמָעָה זְעָקָה, וְלִב כְּלָנוּ יֵצֵא מִפֶּחַד - הָאֱמָה הַתְּעַלְפָּה!

בְּחִרְדָּת לִב, הַמְתִּינוּ כּוֹלָם כְּפִה רְגָעִים עַד שֶׁהִצְלִיחוּ לְעוֹרֵר אֶת הָאֱמָה, וְאִזּוֹ הִיא אֲמָרָה כִּי: "אֲפֹשֶׁר לְהִרְגֵעַ, לֹא קָרָה כְּלוּם. פְּשׁוּט הַתְּעַלְפָּתִי מִשׁוּם שֶׁהִתְיַוָּק כְּכֹר הִיָּה כְּעַת בְּן שָׁנָה, וְרַק הַיּוֹם זְכִיתִי לְהִכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁלֹּא בְּרָהֶם אֲבִינוּ, וּבְמִשְׁךָ כֹּל הַשָּׁנָה הַתְּגַבְּרָתִי וְנִשְׁכָּתִי אֶת שְׁפָתֵי שֶׁלֹּא לְנִשֵּׁק אֶת בְּנֵי הָעֶרְל. וְתִכְךָ לְאִמֵּר הַבְּרִית נִתְּתִי לוֹ נְשִׁיקָה רַאשְׁנָה מֵאֵז שְׂנוּלָד, וּמְרַב הַתְּרַגְּשׁוֹת הַתְּעַלְפָּתִי, וְזֶה הַכֹּל", סִימָה בְּפִשְׁטוּת. מִי כְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל!

מי כְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל!

"וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עַרְלָתוֹ" (יב, ג) סְמִיכוֹת הַדְּבָרִים שֶׁל פְּרָשַׁת מִיְהוּדֵי, וְכִתְיָבְתָם בְּתוֹךְ פְּרָשַׁת יְצִירַת הָאָדָם, מְלַמְּדָת אוֹתָנוּ בְּפִשְׁטוּת, כִּי בְּמִצְוֹת הַמִּיְהוּדֵי יֵשׁ מְעַלָּה נוֹסֶפֶת מִשְׂאָר מִצְוֹת, מִפְּנֵי שֶׁבְּמִצְוֹת מִיְהוּדֵי נִשְׁלָמָת וְנִגְמָרַת יְצִירָתוֹ שֶׁל כֹּל יְהוּדִי, וּמִקְדָּם שְׂנִימּוֹל, עֲדִין לֹא הִשְׁלָמָה יְצִירָתוֹ הַרְאִיָּה.

וְלָכֵן בְּבְרִית הַמִּיְהוּדֵי מְסַמְּכִים אֲנִי אֶת הַיְצִירָה עִם הַמִּיְהוּדֵי וּמְבָרְכִים - "אֲשֶׁר קִדַּשׁ יָדָי מִכֶּטֶן וְחָק בְּשָׂאֵרוֹ שָׁם". כְּלוּמָר, שֶׁקִּדַּשְׁתָּ הַיְהוּדִי מִתְחִילָה עִם יְצִירָתוֹ בְּכֶטֶן, שֶׁכְּכֹר אֵז קִדַּשׁ וְהַפְּרַשׁ לְהַקְרָא "יָדִיד" וּמְסַתֵּמַת בְּשַׁעַר שֶׁ"חָק בְּשָׂאֵרוֹ שָׁם", לְסוֹף שְׂמוֹנֶה יָמִים בְּעַת הַמִּיְהוּדֵי.

זוֹהִי גַם הַהִרְגָּשָׁה הַמְּמַלֵּאת כֹּל לִב יְהוּדִי בְּאֲשֶׁר לִבּוֹ לִב מְרַגֵּשׁ, וְכִי עִם יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹתָיו בְּהִרְגָּשָׁה מְרוֹמָמָת זֹ. הַבָּה וְנִרְאָה מַעֲט עַל רוּמָמוֹת הַנְּפֶשׁ שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל.

מַעֲשֵׂה נוֹרָא הִיָּה בְּעַת הוֹכְלַת הַיְהוּדִים לְגִיא הַהִרְגָּה עַל יְדֵי הַצּוֹרֵר יִמּוֹ שְׂמוֹ. קְבוּצָה גְּדוֹלָה הִלְכוּ בְּבוּץ, בְּיּוֹם חֲרָף, קָר וְקָשָׁה, וּבְתוֹכָם צְעָדָה אִישָׁה בְּמַעֲצָדַת הַסּוֹת, לְעִבְרָת תְּאִי הַגְּזִים, וְהַמְשַׁרְפוֹת.

אִישׁ אֶחָד שְׂנַצַּל, סִפֵּר אַחַר כֵּךְ כִּי בְּאִמְצַע הַדְּרָךְ הַחֲלָה לְפַתַּע הָאִשָּׁה לְצַעֵק: "סִכּוּן! סִכּוּן!... לְמִי יֵשׁ סִכּוּן?!", וְכֹלָם סָבְרוּ שֶׁרְצוּנָה לְאֶבֶד עֲצָמָה לְדַעַת, וְכַמוֹכֵן שֶׁלֹּא חָשׂוּ לְצַעֵקוֹתֶיהָ וְנָסוּ לְהַרְגִיעָה וְלִהְסָבִיר לָהּ שֶׁאֲסוּר לְהַתְּאָבֵד וְכוּ', אֲבָל הִיא בְּשִׁלָּה: "סִכּוּן! סִכּוּן!".

הָאֲרוּר יִמּוֹ שְׂמוֹ שֶׁאֵל מִה פֶּשֶׁר הַצְּעָקוֹת, וְהַשִּׁיבוּ לוֹ שֶׁאִשָּׁה רוּצָה סִכּוּן בְּכִדִי לְהַרוֹג אֶת עֲצָמָה, הַגִּיב בְּחִיָּךְ: "טוֹב מְאֹד!", וְהוֹצִיא סִכּוּן חַד וְנִתֵּן לָהּ, וְכַשְׁעִינִי כּוֹלָם מְבִיטִים, רְאִינוּ לְפַתַּע אֵיךְ הִיא שׁוֹלְפָת מִתְּךָ חִיקָה תִּינוּק, וּבְעוֹד הַסִּכּוּן בְּיָדָה בְּרָכָה בְּמַהִירוֹת וּמְלָה אֶת כְּנָה וְהַשִּׁיבָה אֶת הַסִּכּוּן לְאוֹתוֹ אֲרוּר.

ספור לשבת:

פתח את הדלת.

חישוב מהיר העלה פתרון אחד: שבים הביתה, ומיד. הסברתי לאבי כי אנו תקועים ואין ברירה אחרת אלא לשוב הביתה במהירות. אבא התאכזב קשות, אני שבעתיים, והילדים השמיעו "אוף" ארוך וממושך שביטא את קוצר הרוח של כולם. רעייתי הייתה על סף התמוטטות – אחרי כל הטרחה בעקירה מהבית לריק ולהבל. מה עוד שהבית הפוך על פניו ואינו מוכן כלל לקראת שבת.

לא הייתה ברירה. רצנו כל עוד נשמתנו באפנו אל הרכב, דחפנו את הביגוד ועשינו 'טשולנט' אחד גדול של מזוודות פתוחות עם חלות ודגים, וכך שעטנו במהירות.

בדרך, ליד בית הכנסת, ירד אבא מהרכב. הגענו הביתה קרוב מאוד לכניסת השבת. הפשלתי שרוולים כנער והכנסתי את כל הבית לקלחת עשייה מהירה – לסדר את הבית לשבת. כשהסירים בעבעו על האש בביתי, כבר היה כל המוקצה מונח בערימה אחת גדולה בפינה מסוימת בבית: טייפ על טלפון, על צבעי ילדים, על מסרקות, על קלטות, על עטים, על חלילים.

מישהו הפליא לעשות ומצא את המפה בבלגן הזה. ערכנו שולחן במהירות, ורק כשנשמע הצפוף השני נזכרנו שעדיין לא הכנו את הנרות...

רעייתי הצליחה לשלוף את עצמה איכשהו ממהומת המטבח של הרגעים האחרונים לעבר הדלקת הנרות. לפני שנכנסה לנוח קמעה ממה שעבר עליה בשעה האחרונה, אמרה לי את המילים הבאות עם דמעות בעיניים: "אינני מסוגלת עוד עם השבתות האלה, גמרנו עם זה!" שיהיה כך. וכי אתיישב עתה לדון בדבר? עדיין לא הייתי במקווה כהרגלי, ועם ישראל כבר אוזח באמצע מנחה. עזבתי את הבית ונשמתי לרווחה. זה לא היה קל. לא היה קל לשמור על קור רוח במהלך הלחץ, לשמור על כבוד סבא ועל כבוד ההורים, על כבוד הילדים ועל הכבוד העצמי. זהו זה, סיכמתי לעצמי, כך היה צריך להיות.

והנה למחרת, בבוקרו של יום השבת, התעוררנו כולנו לשמע חבטה חזקה. רצנו כל עוד נשמתנו בנו אל חדר הילדים לשמע הצעקה שעלתה משם, ונדמהנו לגלות כי בנו התינוק השובב טיפס על מקום גבוה, נפל על הארץ וספג מכה אדירה בראשו. דקה ארוכה עוד ישב על הארץ ויילל.

פחדנו להזיז אותו, שמא אירע לו משהו. והנה, אחרי שתי דקות החל הפעוט לחייך בשעשוע למראה כל המשפחה הניצבת מולו, קם על רגליו והחל לרוץ אל עבר אימו כהרגלו תמיד. בקיצור, חוץ מנפירות במקום המכה היו ידיו ורגליו פעילות כתמיד. בעוד צחוקו מתגלגל בבית לאורך כל השבת, נתונים היינו בחרדה לשלומם ובתקווה כי הכול בסדר.

במוצאי שבת שוחחתי עם רופא, והלה הציע לי לערוך לבני צילום גולגולת, לוודא שהכול תקין.

את הצילום עשינו עוד באותו ערב. לאחר יומיים קיבלנו את

טרחה תמורת טרחה

זכיתי בזכות כבירה של טיפול באבי הישיש, מספר בעל המעשה. אבי זכרוננו לברכה אומנם היה עצמאי, אבל בגילו המתקדם היה חשש שטיפול בדד בביתו ולא יהיה מי שיעזור לו, וכן היינו צריכים לסייע לו בהתנהלות היום יומית, ולכן לא רצינו להשאירו להתגורר לבד בביתו לאחר שהתאלמן. אני, בן הזקונים, טיפלתי באבא תשע שנים תמימות.

בשנים המוקדמות היה לאבא קשה מאוד עם המעבר מביתו אל ביתי, ומה שהקשה עליו ביותר היה השבתות. אבא היה רגיל לסביבה שלו ול"טיש" החסידי (לימוד תורה וסעודה עם האדמו"ר) שבו היה משתתף שנים רבות סמוך לביתו, ומשום כך המעבר הזה היה לו קשה.

החלטנו אז כי במשך השבוע ישהה אבא אצלי, ובשבתות נבוא כולנו לביתו. "נבוא כולנו", פירושו של דבר לארגן ביום ישישי לחוץ שבעה ילדים רחוצים, לארוז את כל מאכלי השבת, לצאת בנערינו ובזקנינו אל הרכב חצי שעה לפני שבת ולהתפלל לה' כל הדרך שלא יישפך כלום שם בתא המטען...

מיד בבואנו לדירתו של אבא יש להעמיד את הסירים על הפלטה, ועוד טרדות כהנה וכהנה. ביוזענו עד כמה הדבר נוגע לאבא, החלטנו לעשות זאת, בסיעתא דשמיא. אבא היה יוצא ביום ישישי בבוקר במונית לעבר ביתו, מכין עבורנו את הבית, פורס סדינים ומציע את המיטות, עורך שולחן וקונה את החלות – כך קיבל אותנו בסבר פנים יפות בבואנו לפני שבת.

מלבד התועלת שנגרמה לאבא בעצם שהותו בביתו בשבת, כפולה ומכופלת הייתה התועלת הנפשית בהרגשה שהוא זה שמארח אותנו. גם העול היה בריא עבורו מאוד; היה עליו להכין, לסדר ולקנות. השבתות הללו העמידוהו על רגליו מבחינת הביטחון העצמי שלו, ועל כך נתונה תודתי לריכוני שנתן לי שכל ותבונה לנהוג כך.

באחד מערבי השבתות האלו יצאנו שוב ל'מבצע' הזה, להלביש את הילדים לשבת, לסיים את הכול ולוודא כי לא שכחנו שום פריט ולקחנו איתנו את כל מאכלי השבת. שוב התקפלנו כולנו אל תוך המכונית ויצאנו לדרך לביתו של סבא, והפעם השארנו מאחורינו בית מבולגן.

בהגיענו קיבל סבא את פנינו כהרגלו תמיד. השולחן היה ערוך, המיטות היו מוצעות, כל ילד כבר ידע את פינתו הקבועה בביתו של סבא. זוגתי פנתה עם אחת הקדרות לעבר הכיריים, ניסתה להצית את הגז... הגז לאנדלק. 'התעופפתי' למטה כדי להחליף את הבלון ונדמהתי לגלות כי אין גז גם בכלון השני. 'זה לא יכול להיות', אמרתי לעצמי, 'הרי רק לאחרונה הזמנו בלון חדש, וכי מישהו השתמש כאן בגז כשאבא לא היה בביתו?!'

המרק קפוא, הכול קר, שבת מתקרבת, וגז אין! שכן ישיש אחד התגורר ליד אבא. ניסינו להיעזר בו, אלא שכנראה נרדם ולא

לאור זאת נסעתי במשך השבוע אל בית אבי, להזמין בלונים גז ולברר איך התרוקן הבלון בצורה כה מוזרה. קוראים יקרים, שמעו היטב: בהגיעי לביתו של אבא ניגשתי ישר אל הכיריים, הדלקתי את הגז ו... הלהבות הכחולות מפוזות יפה. שיערתי שאלו הם שיירי בלון שלפגע עלו. ירדתי במהירות לעבר הבלונים, בדקתי וראיתי כי הבלון החדש שהזמנו לא מכבר מלא וכבד! לא האמנתי לאשר אני רואה.

סגרתיו ופתחתיו שבע פעמים, עד כי המום הייתי לגלות שהבלון פשוט מלא כחדש! כנראה ברגעי הלחץ שלפני שבת לא הבחנתי בכך, ונראה היה לי כי הוא קל ומרוקן לגמרי. משמיים אטמו את עיניי בשעה ההיא, הטריחו אותי בטרחת מצווה ופטרונני בכך מטרחה אחרת. נעניתי ואמרתי הלל שלם על אותה טרחה שהייתה מנת חלקי, ומאז ועד עולם פי מלא הודיה לה' יתברך על כל טרחה וטרדה הפוקדת אותי בעל כורחי, מאחר שאיני יודע מה היה מנת חלקי לולי כך... (הפתוח בכל יום)

תוצאות הצילום, וברוך ה' הכול בסדר.

"סביר להניח שהיה כאן זעזוע פנימי כלשהו, אשר היה עלול להיות מסוכן מאוד ורב השלכות", אמר לי הרופא ברצינות. "נפילה שכזאת אינה משאירה תינוק בגילו נקי מחבלה בדרך כלל. פשוט היה לכם נס! " בעוד ליבי פועם מהדברים, המשיך הרופא להצליף בדבריו: "הייתם עלולים לבלות איתו בבית החולים ימים ולילות. אלוקים אוהב אתכם ומנע מכם את כל זה!" שבתו הביתה. הייתי צריך להיות טיפש כדי לא להבין שהטריחו אותי משמיים ביום שישי ובכך מנעו ממני טרחת דאגה זו עם בני חס ושלום. היה על מחוץ להיות עיוור כדי לא להקביל את קורות היומיים האחרונים ולראות שכל טרחה תמורת טרחה. טרחת כיבוד אב נטלה ממני את הטרחה עם בני שיחיה. כשמעמעה רעייתי את דברי הרופא, אחז אותה הלם. "שמע", אמרה, "אנו ממשיכים עם השבתות הללו הלאה והלאה. לא נוותר על שבת אחת!"

הלכות שמיטה:

מתוך החוברת "מצוות הארץ בהלכה ובאגדה" לרב שלום דוד נקי שליט"א

באכילה ולא בהנאה

הספיחים נאסרו באכילה אבל לא בהנאה, ולכן רשאי להריח בהם או למכרם לגוי וליהנות מהכסף. (שער המלך, מנחת שלמה, אור לציון. תצב)

ספיחים של גויים

אין איסור ספיחים בקרקע של גוי, כיון שלא נאסרו הספיחים אלא מפני הרמאים עוברי עבירה שזורעים בשביעית, והרי לגויים מותר לעבוד בקרקע בשביעית. ואפילו יהודי עבד בקרקע של גוי, לא נאסרו הגידולים משום ספיחים. (תצב)

ספיחים בשביעית ובשמינית

ספיחים שנלקטו בשביעית, אסורים באכילה לעולם. אולם אם נלקטו בשמינית, אסורים עד שיהיה אפשר לזרוע כיוצא בהם בשנה השמינית ויגדלו, [ומצוי מאוד בירקות עלים, כעלי חסה וכיוצא שגדלים מהר]. ומכל מקום כשיגיע יום ראשון של חנוכה, כל הספיחים {שנלקטו בשמינית} מותרים באכילה, גם אותם שאי אפשר לזרוע כיוצא בהם. מכיון שכל זה הוא קנס וחשש מדרבנן מפני הרמאים שמא יזרעו בשביעית, לכך לא החמירו חכמים כל כך לאוסרם יותר מחנוכה. (רמבי"ט ומהר"י קורקוס פ"ד שמיטה ה"ו. תקיא)

טעם איסור ספיחים

מחמת שהיו בזמנם אנשים רמאים שזורעים שדותיהם בשביעית בסתר, ואומרים שזרעים אלו גדלו מאליהם, לכך אסרו חכמים באכילה את כל הספיחים [תבואה, קטניות וירקות] שגדלו בשביעית, אפילו אותם שבאמת גדלו מאליהם, כגון שנפל זרע בשדה בשביעית וצמח.

ירקות

זרע ירקות בסוף השנה השישית והושרשו בשביעית, אסורים חכמים משום ספיחים. אך אם הושרשו בשישית, מותרים באכילה, וינהג בהם קדושת שביעית. (תוספות, הרמב"ן, רבנו שמשון, הרא"ש, חזון איש, משנת יוסף, מנחת שלמה ועוד. קנט, תצ, תקה)

תבואה וקטניות

זרע תבואה או קטניות בשנה השישית, אם הגיעו ליעונת המעשרות בשישית, הרי הם מותרים באכילה, ואין בהם קדושת שביעית, אך אם הגיעו ליעונת המעשרות בשביעית, הרי הם אסורים באכילה משום ספיחים. (ועונת המעשרות, היינו שגדל עד שראוי לזרוע ממנו ויצמח, ובתבואה זמנה משגדלה שליש. ועיין רמב"ם הלכות מעשר פ"ב ה"ה) שבאר את עונת המעשרות של כל מין ומין. (שמיטה פ"ד ה"ט)

לוח זמנים לשמיטה:

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה.
בקטיף עצמי (מהגינה וכדו') - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם).
ביעור - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
סויה	מיובא מחו"ל - אין צורך בהכשר לשמיטה	אין גידולים בארץ	אין ביעור
סלק אדום	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
סלק עלים	מתחילת השמיטה עד אמצע חודש חשוון (תחילת נובמבר) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד אמצע חודש חשוון (תחילת נובמבר) בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
סלרי עלים	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור

מאת: "כשרות".

בדיחות:

מתוך הספר: "יתן חייך - 5"

שמעון: "אני עובד בגביית חובות".
 דניאל: "הו, זו לא נראית עבודה נעימה בכלל".
 שמעון: "דוקא כן, נראה לי שהלקוחות מרוצים ממני, הם תמיד אומרים לי לחזור מחר..."

מלצר עובר בחתונה ומוזג לאורחים רוטב פטריות לוהט.
 לפתע הוא ניגש לאחד האורחים ומתחיל לשפוך לו את הרוטב הרתח ישרות לתוך הכיס.
 הלה התחיל לצעוק על המלצר: "מה אתה עושה?!"
 עונה לו המלצר בתמימות: "לא יודע. הבוס שלי אמר לי, שבכל מקום שאני רואה בורקס - צריך לשפוך רוטב..."

מראיין עבודה: "מהן צפיות השכר שלך?"
 מראיין: "חמשת אלפים שקל ורכב צמוד".
 מראיין: "מרצדס, מתאים לך?"
 מראיין: "ודאי!"
 מראיין: "יופי. יש כאן למטה מונית מרצדס שתיקח אותך מפה. שלום ולא להתראות!"

בשנה שעברה היינו ממש על סף תהום. והיום אנו צעד אחד קדימה.

- "חיפשתי אותך אתמול, ולא היית בבית".
 - "כן הייתי בבית הקברות".
 - "למה, מי נפטר?"
 - "מי לא? כולם שם נפטרו!"

חידות:

מעובד מתוך הספר: "פיצוחים"

חידת מחשבה:

לשרון יש ארבע בנות.
 לכל אחת מבנותיו יש אח.
 כמה בנים מינימום יש לשרון?

חידת חשבון:

ראובן לשמעון: "גילי הוא פי שלוש משהיה גילך כשהייתי בגילך.
 כאשר אתה תגיע לגילי - סכום גילנו יהיה 42".
 מהו גילם של ראובן ושמעון?

חידת "מי אני":

אני נותן פקודות לאחרים, אך לא יודע על עצמי כלום.
 יתכן שאשאר לעד בדרכים. מי אני?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

אחד האבות הוא גם סבא, ולכן 2 אבות- הסבא והאבא, 2 בנים- האבא והבן. כך שהם 3- סבא, אבא ובן.

פתרון לחידת חשבון:

2178 כפול 4 שווה 8712

פתרון לחידת "מי אני":

שלג בראש עץ.

תוריע	כניסה:	יציאה:	זמני השבת:
י-ם:	18:18	19:31	
ת-א:	18:33	19:33	
ב-ש:	18:35	19:33	
חיפה:	18:25	19:33	

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
 elisha5765@gmail.com

אור התורה

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
 alon089945291@gmail.com
 מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
 alon7148454@gmail.com
 טלפון: 052-7148454
 קו החידות: 077-4103900
 מקס: 08-9941870

חזן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
 alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"אשה כי תזריע וילדה זכר"

מביא רש"י את דברי רבי שמלאי שאמר: כשם שייצירתו של אדם אחר כל בהמה היה עונף במעשה בראשית כך תורתנו נתפרשה אחר תורת בהמה היה וענף. ועוד מובא במדרש (ויקרא רבה פרשה יד): אם זכה אדם- אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך! כל זאת כדי שלא יבוא האדם חלילה לידי גאוה!

משל נפלא בגנות הגאוה אמר רבי ישראל בעל שם טוב: אדם אחד נסע בעגלה לדרך ארוכה טלטולי העגלה גרמו לו שיירדם בשעה שישן עלתה העגלה וטיפסה במעלה הרר כעבור זמן מה הקיץ משנתו. אמרו נא לי- פנה האיש אל העגלון- היכן אנו מצויים? כעת- ענה העגלון- אנו מצויים בראש הרר הגבוה. בראש הרר? - תמה האיש- והרי זה עתה נסענו במישור כנראה שאתה טועה! אמנם כאשר ראה האיש כי העגלה מתחילה לרדת במדרון הבין כי אכן עלתה העגלה אל ראש הרר.

כן הוא גם הנמשל- אמר הבעל שם טוב הקדוש- כאשר האדם לא שם לב אל שגרת החיים נדמה לו כי הוא עניו וצנוע אלא שמתוך חוסר תשומת ליבו עולה הוא ומטפס במעלות הגאוה אולם כאשר מתעורר האדם ובודק את מעשיו מגלה להפתעתו כי בסך הכול היה "בראש הרר"...

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו"

בעיד קוריץ שימש חזן אחד שלבד מקולו הערב היה גם תלמיד חכם גדול שרבים היו משתחרים לפתחו ולשמעו ממנו דברי תורה וגדולי תלמידי החכמים היו משגרים אליו את קושיותיהם וההל היה מתרצם על אחר.

פעם אחת נודמן הצדיק רבי פינחס מקוריץ לסעודת ברית מילה וגם אותו חזן נכח שם. פנה רבי פינחס אל החזן ואמר: שמעתי את שמעך והנה זה זמן שהסתפקתי מה מקור וטעם יש למנהג שנוהגים בבתי ישראל להתכנס ערב לפני ברית המילה בביתו של התינוק ולקרוא שם "קריאת שמע"?

לעניות דעתי- השיב החזן- דבר זה מקורו במשנה מסכת ברכות (פרק ב' משנה ב'): אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה "שמע ל"והיה אם שמוע"? אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך יקבל עליו עול מצוות.

גם כאן- סיים החזן את תשובתו- כאשר עתיד הרך הנולד להיכנס בעול מצוות ולקיים מצוות מילה אנו מתכנסים בביתו בערב הברית וקוראים קריאת שמע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך יקבל עליו עול מצוות. שמע רבי פינחס את התשובה ושיבה את הדברים מאד.

תשובת לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
 (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת "גילול תורה ואור"!
 לפקס: 08-9941870
 או למייל: alon7148454@gmail.com
 7665190

חידה: על מה צמו אנשי כנסת הגדולה 24 תעניות?

הצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
 החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרסטר | ברשת פרסטר | כוס כים | כרטיספר' מתוק האור- | שביעית | קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים למטות קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו' 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

בחיים קריעה על חכם שיגזר

איתא בגמ' במ"ק דף כה ע"א כי נח נפשיה דרב ספרא לא קרעו רבנן עליה אמרי לה גמרינן מיניה, אמר להו אבבי מי תניא הרב שמת, חכם שמת תניא, ועוד כל יומא שמענתיה בפומון בבי מדרשא ע"כ משה דאיתא שם, ומיהו תלמיד חכם, איתא בגמ' בשבת דף קיד ע"א אמר רבי יוחנן איזהו תלמיד חכם כל ששואלין אותו דבר הלכה ואומר אפילו במסכת כלה, ויע"ש למאי נפק"מ, ופירש רש"י שם בכל מקום, בכל הש"ס ואפילו במס' כלה דלא רגילי בה אינשי וזה נתן לבו וגרסה, מסכת כלה ברייתא היא, כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה עכ"ל. ועיין עוד בירושלמי במ"ק פ"ג ה"ז שנתני כל ששואלין אותו והוא משיב זהו תלמיד חכם. ואמנם יש לפלפל דבגמ' במ"ק כתוב חכם, ובשבת כתוב תלמיד חכם, ואולי יש חילוק בין חכם לתלמיד חכם.

והנה לדינא נחלקו בראשונים על איזה חכם יש לקרוע, שיטת רבינו מאיר בהלכות שמחות סימן לה שוקרעם דוקא על חכם שהוא רבו או שידועין משמעותיו שחידש שהיו כרבו קרועים עליו אבל אם אין יודעין מחידושויו כלום וגם אינו רבו לא מייחב לקרוע עליו, אבל רה"ש במ"ק שם כתב שאף אם לא ידעין משמעותיו חייב לקרוע ויע"ש כתב להביא להא ראה מדברי הגמ' בשבת דף קיד ע"א דאמר רבי יוחנן איזהו ת"ח כל ששואלין אותו דבר הלכה ואומר אפילו במס' כלה וא"כ ה"ה לענין קריעה, וכן כתב בנימוקי"ק עמ"ס מ"ק דף יז ע"ב מדפי הרי"ף ב"ה אין, וכתב בבית יוסף שגראה לדינא כדברי הרה"ש ושכן נראה מדברי הרמב"ם בהל' אבל פרק ט' הלכה יא יע"ש.

אבל מדברי המהר"ם כתב שדוקא חכם שידועים הציבור את חידושו והיינו שהוא קולא אפילו שלא יודע בכל מקום, ונראה דרבינו הגר"ק זצוק"ל חשיב שהציבור יודעים את חידושו ופסקיו, וגם שואלין אותו בכל מקום ויודע ותרויהו אית ביה וסמילא אף שנחלקו השו"ע והרמ"א מהו לדינא, דבש"ע סימן ש"ט סעיף ז' כתב לדינא, ועל חכם ועל תלמיד חכם ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומרה קורעין עליו אפילו לאחר קבורה ביום שמועה אם הוא תוך שלושים יום וקורע עליו בשעת הספדו, וקורעין עליו עד שמגלין את לבם, וכבר נהגו תלמידי חכמים בכל מקום לקרוע זה על זה טפה אע"פ שהם שוים אחד מהם מלמד את חבירו, ואולם ברמ"א שם כתב כשיטת המהר"ם וז"ל: וי"א שאין קורעין על חכם אלא א"כ הוא רבו או שידועין משמעותיו שחידש דהיינו רבו, וכן נהגו להקל במדינות אלו עכ"ל.

(הר' יוסף אביטבול)

אין לקרוע את הנעילין ביום התענית וספי תורה

אמפורה

סיפור לשבת

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה
• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה

זמן ושמו בין הזמנים

הבנים הם גדולי הדור שהענידו על עצמם שבזכות ימי בין הזמנים הם גדלו להיות תלמידי חכמים שיוצגים ומנוחים בכל מממני התורה. איך זה נוגע אלינו, וכיצד אפשר לצלוח בין הזמנים מושלם מכל הבחינות?

אנו מתקרבים לימי בין הזמנים וכמו לכל דבר בן תורה צריך להגיע מוכן כדבעי ובפרט לימים אלו וכמו שמסופר שצורב תורני חשוב בא לפני מרן החזו"א זצ"ל ושאל: יש לי שתי הצעות למשרות שונות האחת לשמש כמגיד שיעור בישיבה קטנה והשניה להיות משגיח כללי על הכשרות בא"י, והוסיף במשרה הראשונה גם אם לא אהיה, יהיה אבך אחד מוצלח לא פחות, אך מאידך כלפי המשרה השניה אם לא אתמנה למשגיח כשרות, הרבנות תיקח משגיח לא תורני, השיב מרן החזו"א ושאלו: האם מסוגל אתה כשתייהיה ר"מ ביש"ק להשפיע על שתי בחורים שישבו וילמדו בבין הזמנים כמו באמצע הזמן? והשיב לו הלה בחיוב, אמר לו החזו"א: א"כ דע לך ששני בחורים שישבו וילמדו בבין הזמנים כמו באמצע הזמן – חשוב הרבה יותר מלהכשיר את כל ארץ ישראל !!! (מעשה איש ח"ב עמ' 96)

והנה המטרה שלשמה יש את ההפסק של בין הזמנים אמר ראש ישיבת פורת יוסף הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל כי האדם איננו מכונה והוא זקוק גם למנוחה, ודבר זה נלמד מבריאת הש"ת שהטביעה באדם טבע לשאוף ולנשום, כי אפילו פעולת הנשימה, שהיא הקלה ביותר, לא תוכל להתבצע בכיוון אחד ברציפות, כי האדם יתעייף, ע"כ נברא האדם באופן שצריך לנשוף בין שאיפה לשאיפה, ובכך לסלק פסולת האוויר שתקלט בגופו, ומוזה נקיש לשאר ענייני האדם שצריך מנוחה, אלא שצריך לנוח מתוך מחשבה ושקול דעת כי גם אי אפשר לנשוף כל הזמן, וכך מובא: שכשבאו לשוחח עם מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל והציעו כי גדולי ישראל יבטלו את עניין 'בין הזמנים', לא היה ניחא לרבנו בהצעה זו. רבנו סבר שיש מקום לאלו שמייחדים ימים אלו למנוחה ולצבירת כוחות מחודשים. כל אדם בטבעו זקוק למנוחה ולהחלפת כוחות, ואף מצינו כמה וכמה גדולי ישראל שהיו יוצאים למנוחה, והדבר היה מעניק להם כוחות ללמוד ביתר שאת.

שלושה עצות לבין הזמנים מוצלח:
לפני שיוצאים לבין הזמנים - לקבוע חברותא, שעה, ומקום לימודים, ומה לומדים, כי אחרי שיוצאים לבין הזמנים כבר נכנסים לאווירה של חולין ואז כבר קשה להתרומם. ב) להחליט באיזה מניין מתפללים בבוקר - קל יותר לקום כשיודעים מראש באיזה מניין אמורים להתפלל. ג) אם לא הצליח בזה לקבוע לימוד בשעה שממילא קבועה לו וכגון אחרי שחרית, מנחה, וערבית שאז כבר ממילא הוא בביה"כ ויכול הוא לחטוף עוד שעת תורה לאחר התפילה.
את הספר עולם הישיבה ניתן להשיג בפל'

0533141480

סמיך איתו!!!

רופאי מרן זצ"ל חושפים סיפורים דרמטיים

חיים של רפואה

את הראש. אני לא מרגיש שאני יכול להגיד לחולה ללכת לניתוח, מצד אחר צריך להזדרז שלא יהיו גרורות, אבל איך אני מקבל על עצמי החלטה גורלית כזאת: לעשות ניתוח שיציל אומנם את חייו אך יפגע לצמיתות בחולה?

הרגשתי חוסר אונים מוחלט ואז... מעומק ליבי פרצה צעקה לה', בבכי ובתחנונים, ואני אומר: 'ריבונו של עולם, החולה סומך עלי ואני לא יכול לקבל החלטה. תן לי, ריבונו של עולם, עצה מה לעשות'. כך עוברות עלי כמה דקות מאוד קשות, שאני בוכה ומתפלל, תוך כדי כך מתקשרת האישה, ששמעה שיש רופא מומחה באיטליה שמגיע מדי פעם לארץ, ובמפתיע נמצא כרגע במלון בתל אביב ועוד הערב חוזר לאיטליה.

"מיד אמרתי לאישה: 'מהרי לבית המלון ורק תראי לרופא את הצילומים', נסעה האישה לבית המלון ופגשה את הרופא בלובי. הרופא אמר לה: 'יש לי עשר דקות בשבילך. המונית כבר ממתינה בחוץ לקחת אותי לנתב"ג לטוס חזרה לאיטליה'. הרופא מביט בצילומים ושואל: 'מה המליצה הרופאים בארץ?', והיא עונה לו: 'לנתח'. הרופא מתקומם: 'לנתח?! אסור! לא יישאר מהבן אדם כלום! יש מרכז רפואי ביפן שיש להם שיטה מיוחדת לטיפול במצב הזה, נכנס למונית ונסע לארצו.

"יצרנו קשר עם המרכז ביפן, והם אמרו לנו שיש כמה מקרים בודדים כאלו בעולם, ויש להם ניסיון מוצלח בטיפול שהביא לתוצאות מעולות. מכאן הדרך היתה קצרה, מצאנו מקום בגרמניה שגם מטפל בשיטה הזו. החולה נסע לשם וקבל סדרה של 14 טיפולים והנס אירע. ברוך ה' האישה הבריא ומתפקד בכל חלקי גופו". מסיים ד"ר סטרו: "כל הנס התרחש בזכות הזעקה לה' מעומק ליבי במרפאה באותו לילה, היא הצילה את האיש מניתוח שהיה יכול להזיק לו בהמשך חייו, והיא הביאה שנמצא באופן פלאי ביותר את הטיפול הנכון.

ונסיים בדבריו של הגר"ח קנייבסקי, כפי שמצטט רופאו האישי: 'הרב קנייבסקי תמיד אומר שאין זו רפואה ע"י מופת', אלא הקב"ה רוצה לרפא את האדם, אבל הוא מחכה שנעשה צעד מעצמינו, שלא בדרך הטבע, ואז שולח ישועה שלא בדרך הטבע", ממש כדברי המשנה שאין המחלה ממיתה ואין התרופה מחייה אלא כשמסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים את ליבם לאביהם שבשמים מיד היו מתרפאים.

יהי רצון שנזכה לעשות את רצון אבינו שבשמים ולהיות בריאים בגוף ובנפש באריכות ימים ושנים.

מספר אחד הרופאים שטיפל במרן זצוק"ל, שכאמור משמש גם כרופאיו האישי של הגר"ח, על אישה שהגיעה למרפאה עם כאבי מעיים חזקים מאוד, ונשלחה לטיפול בבית החולים. בבית החולים עשו את כל הבדיקות, לא מצאו דבר והשאירו אותה למעקב. לאחר זמן בו היתה מאושפזת ועדיין לא מצאו את סיבת הכאב, היא הפנתה את מצוקתה לרב קנייבסקי. כששמע רבינו את צרתה שאל אותה: "האם את מכבדת את ההורים שלך?", האישה פרצה בבכי ואמרה שאינה מסוגלת לכבד אותם מכל מיני טעמים. אמר לה: "תכבדי אותם ותהיי בריאה", וכן היה.

עוד מספר ד"ר הרט, שהיה נוכח בחדרו של הרב קנייבסקי כאשר הגיע בחור צעיר מחו"ל, וסיפר שגילו לו גידול מסוכן בעצם החזה. אמר לו: "תלמד הלכות חול המועד". הבחור למד בהתמדה רבה והוציא חוברת חידושי תורה על הלכות חול המועד והגידול נסוג. לאחר כמה שנים חזר הגידול והבחור הגיע שוב לרבינו הגר"ח, שהורה לו לשוב ולהדפיס מהדורה נוספת של הקונטרס, וברוך ה' מאז הגידול נעצר.

ד"ר חיים ישראל סטרו, סגן מנהל מחלקה פנימית במרכז הרפואי 'מעייני הישועה' מספר על ישועה עצומה מעל דרך הטבע:

"הגיע אלי חולה כבן חמישים עם כאבי גב במשך שנה שלמה. למי לא פנה, שלחו אותו לצילום גב והכל תקין, קבל תרופות לכאבי גב ולא עברו הכאבים. כשהגיע אלי, שמעתי בסיפורו פרטים מאוד מדאיגים, היה נשמע שזה לא כאבי גב רגילים אלא בעיה בעצם התחתונה, מתחת לעמוד השדרה, ששם יש עצבים המשפיעים על כל החלק התחתון של הגוף. שלחנו אותו לעשות סי.טי. והדיאגנוזה שלי הוכחה כנכונה - לאיש יש גידול חמור במקום ההוא.

עם התוצאות פונה החולה למחלקות אורתופדיה ועמוד השדרה וכו', ודעת כל הרופאים היתה ברורה ונחרצת, הדבר היחיד שיכול להציל את חייו זה להוציא בניתוח את כל העצם, אבל יש לזה מחיר, גם שיתקשה מאוד בהליכה, וכן שלא תהיה לו שום שליטה על החלק התחתון של הגוף. תוך כדי כך שלחנו מכתבים לכל המרכזים הרפואיים המובילים בעולם, לקבל מהם חוות דעת, ומכל המקומות קבלנו תשובות זהות שיש להוציא את העצם, אף שיגרום להשלכות קשות. "המשפחה פונה אלי", מספר ד"ר סטרו, "ואומרים לי: 'אתה עלית על הבעיה, אתה צריך לקבל את ההחלטה עבורנו, האם לעשות את הניתוח'."

כאן נשנק קולו של הד"ר, כשמספר מה אירע: "אני יושב במרפאה בשעת לילה מאוחרת, ושובר

מיד אמרתי לאישה: 'מהרי לבית המלון ורק תראי לרופא את הצילומים', נסעה האישה לבית המלון ופגשה את הרופא בלובי.

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמורה!
אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלוחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 בני ברק ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקום: 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

אור השבת

10

אמרי קודש בראי הפרשה

מוכר אמרי קודש מהפרישה הזו

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל הכהן או אל אחד מבניו הכהנים" (ויקרא י"ג, ב')

תכלית הבריאה היא הלשון

הגאון הנודע ר' שלמה גאונצפריד זצ"ל בעל הקיצור שולחן ערוך, בספרו 'אפריון' הביא קושיית רבינו האלישיך הקדוש זצ"ל, מדוע הזכיר כאן הכתוב תואר זה של 'אדם' שהוא המעלה הגדולה, ועוד הקשה [קושיא ז'] מדוע תלויה הטהרה דווקא בכהן. וכתב רבינו האפריון לבאר, כי ידוע שהנגעים באים על 'לשון הרע' [עיין בגמ' מסכת ערכין דף טז ע"ב, וכן ברש"י לקמן בפרשת מצורע פ"ד, ד]. והקשו הרי באומות העולם יש בעלי 'לשון הרע' ואינן נלקין בנגעים!?

ונראה פשוט, כי שאר אומות העולם אין האחדות והשלמות חיוב בהם, והלשון הרע והמחלוקת אינן מזיקין להם כל כך, משא"כ עם ישראל אשר נשמותינו חלק אלו-ה ממעל חצובות ממקום אחד, והחיוב בנו האהבה והשלום, הן לעניין קיום התורה הן לעניין שאר דברים, כנודע ומפורסם.

והנה רבינו האלישיך הקדוש זיע"א כתב [בד"ה והנה להעירנו], כי מפרשת אשה כי תזרע מוכח הנגעים בבני ישראל אינם בדרך הטבע. עיי"ש. והמפרשים כתבו, מה שאמרו בגמ' (בבמות סא, ע"א) אתם קרויים אדם, היינו משום ששם 'אישי' ו'אנושי' באים בריבוי, 'אישים' ו'אנשים', משא"כ שם 'אדם' אינו בא בריבוי, וזה מורה על האחדות והשלום, וזהו אתם קרויים אדם וכו'.

ועפ"ז מיישב האפריון את ב' הקושיות של רבינו האלישיך זצ"ל ה"ל, מה שהתורה הזכירה כאן את תואר 'אדם' בעניין הנגעים, הוא מחמת שאתם קרויים אדם וראוי לכם השלום, לכן אם ידבר 'לשון הרע' יגרום פירוד ומחלוקת יהיה בעור בשרו שאת או ספחת. והתקנה לזה, 'והובא אל אהרון הכהן', שהם מידת השלום כנודע - 'הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורוחף שלום' - ללמוד מדרכיו ויכפר עליו.

ומה שהוא נסגר ז' ימים דווקא מבאר רבינו האפריון עפ"י המדרש [רבה תחילת פרשת מצורע] "שש הנה שנה ה' ושיבע תועבת נפשו" וכו' ורבנן וכו' ושיבע דכתיב זו שביעית שקשה כנגד כולם, ואיזה זה משלח מדנים בין אחים [עיין במדרש].

ועפ"ז מבאר הרב זצ"ל שלכן נסגר ז' ימים לתקן כל שבעה תועבת.

וכן נגעמן שאמר לו באלישע [מלכים ב, ה'] לרוחץ ז' פעמים במכוון הנ"ל [ועיי"ש עוד מה שכתב בזה בדברים נפלאים].

"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סוד מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו"
 "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום".
 חודש טוב ומבורך.

הסיפור שמדעיש את הרחוב החדרי

ניסים באוקראינה

וברוך שמו. בכיסי נשאר בדרך פלא הטלפון הנייד שלי, אבל הוא לא עבד. לא היתה קליטה. כן נשארו לי שטרות הכסף שלקחתי והיו תפורים בתוך המכנסיים, אבל עם כל אלו לא נשארה לי אלא אומנות אבותינו - תפילה לבורא עולם, והאמונה שאם ניצלתי ממוות לחיים וודאי אצליח לצאת מהתופת ולבצע את מצוות הצלת נפשות. "תוך כדי שאני מנסה לארגן את עצמי ואת מחשבותי, הגיעו למקום בפראות שני רכבים צבאיים של אוקראינה וניסו להשתלט על האש, אך כבר לא היה את מה להציל. לפתע הם הבחינו בי מסתתר מהם והתנפלו עלי בצרחות. לא הבנתי מה הם אומרים. הם התחילו לגרור אותי לכיוון הרכב שלהם. אני מנסה לענות להם באנגלית אשר שגורה עלי פי, 'אני ז'ורנליסט!' (עיתונאי). אחד מהם נרתע קצת, צעק עלי 'דוקומנטן פליז!' (מסמכים בבקשה). ואני מסביר לו שכל המסמכים נשרפו כאו ביחד עם המזוודה שלי... הוא לא מבין, וצועק שוב: 'דוקומנטן, דוקומנטן'."

הצרות והאסונות שקורים לעם ישראל לאחרונה מזעזעים כל לב יהודי באשר הוא, אם זה האסון על לכתו של גדול הדור רשכבה"ג, והאסונות הפיזיים הנעשים ברחובתיה של ארץ ישראל. וכן אל תטעו. מדובר במסר משמיים, מסר לעם ישראל מה' יתברך שאנחנו צריכים להתחיל לערוך חשבון נפש. ולא איך ומה קרה אלא למה זה קרה. מה פתאום שנה וקצת של שקט ופתאום הכל מתהפך כל האסונות והצער מתנקזים לימים צפופים יותר, ובזמן קרוב כך שלא מציליחים לעכל בין אסון לאסון.

"מסביב חושך, אש ותמרות עשן, ואני בהלם מוחלט, אבל חיי! ברוך הוא וברוך שמו. בכיסי נשאר בדרך פלא הטלפון הנייד שלי, אבל הוא לא עבד."

וכאן המקום לקרוא לכל אחד, שיפשפש במעשיו אם זה בעניין התפילה התורה והמעשים טובים, ה' יתברך רוצה שדווקא ברגעים אלה אנחנו נהיה מאוחדים יותר מתמיד. לתת לשני לחייך לאחר להאיר את העולם בכל מה שאנחנו חושבים שזה טוב. וכן נזכה להיכנס לימי בין הזמנים סמוכים על אבינו שבשמיים שעשינו הכל למענו יתברך, והוא ממרומים ידאג לנו לכל צרכינו ויסיר מעלינו כל צער ואסון אמן.

הדבר שלקחתי איתי לשמירה לדרך המסוכנת. היה זה חתיכת קש זעירה המיוחסת להרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ז"ע אשר היתה ברשותו של הגאון רבי אליהו שמואל שמרלר זצוק"ל, ראש ישיבת צאנז, אשר ארוז בפלסטיק בדומה לכרטיס זיהוי. קיבלתי זאת מבנו, ידידי היקר, הרב יצחק פסח שמרלר שליט"א, שאנו מתפללים ביחד כל יום וידעתי שיש ברשותו את הקמיע הזה. אמרתי לו שאני צריך את הדבר דחוף לכמה ימים ובטוב לבו נתן לי.

המופלא דלהלן נחשף לראשונה ב'המבשר' ע"י הרב א' למל:
 לפני כשבועיים יהודי יקר מחיפה התבקש ע"י משפחה אוקראינית שגרה בקריות כבר כמה שנים לראות איך אפשר לחלץ את הוריהם, אשר נמצאים במצב לא פשוט - בתוך איזור באוקראינה שמופגז כבר כמה שבועות, ולאחרונה אף נותק הקשר אתם. היהודי החיפאי אשר ידיו רב לו בתחום זה לקח את כל הפרטים כולל מימון לכל הפרויקט הזה, הצטייד במסמכים הנדרשים והתכוון לפעולה תוך יצירת קשר עם מבריה מקומי. וכך הוא מספר:

"איני יודע מה עבר באותו רגע בראשו של האוקראיני. אולי חשב שזה תג זיהוי של עיתונאי? אבל הנס השני התרחש נגד עיניי. האוקראיני אומר לי: אוקיי, תיכנס לרכב. שאלו אותי לאן אני צריך להגיע, אמרתי להם את הכתובת. צחקו ואמרו שזה מרחק של כמה דקות נסיעה ולקחו אותי לשם. מאותה נקודה ואילך הכל הלך על מי מנוחות. המברחים העבירו אותנו בקלי קלות עד לקונסוליה של ישראל, סידרתי ניירת חדשה, וב"ה נחתנו בארץ ביום ראשון לפני כשבועיים - י"ז באדר ב'."

"הגעתי לאחת מהסדינות הגובלות עם אוקראינה. לפי התכנון, בגבול אוקראינה חיכה לי רכב לחלוקת לחם עם אישור תנועה חופשי. ברכב היו עוד כמה אנשים לא יהודים, כל אחד עם הסיפור שלו, והתחלנו לנוע לעבר המטרה שלי. מסביב חושך אימה ופחד. לאחר נסיעה של כמה שעות נאמר לי באנגלית רצועה כי אנחנו ממש קרובים ליעד, ולפתע - בום! טיל פגע פגיעה ישירה ברכב שלנו. הועפתי החוצה מההדף למרחק של כמה מטרים. הייתי כמובן חבול ומוכה, אך לא האמנתי: שנפשי היתה לי לשלל וחיי ניצלו, כאשר כל נוסעי הרכב עלו באש יחד עם כל הציוד האישי שלי!"

"שבוע חלף מאז ההתרחשות הזו שם באוקראינה, ואיני מעכל את גודל הניסים שעברו עלי כאשר עין בעין חזיתי בכוחו של הקמיע של אותו צדיק יסוד עולם שהחזקתי ברשותי, ואשר הציל שלוש נפשות מישראל, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן."

"מסביב חושך, אש ותמרות עשן, ואני בין שמים וארץ, בהלם מוחלט, אבל חיי! ברוך הוא

נפלאות מתורתך

הרב צבי וינגרט

10

חידושי

סיפורים אחזקים

אור השבת

(יגד) ואם בחרת לבנה הוא בעור כשירו ועמק אין מראה מן העור ושערה לא הפך לבן והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים: הטעם שתושבי גרמניה לבנים ביותר

(יב-ג) בני יפת גמר ומוגז ומדי וזון ותבל ומשך ותירס: וכני גמר אשכנז וריפת ותגרמה.

במשנה נגעים (פרק ב' משנה א) שנינו: "בחרת עזה נראית בגרמוני כהה", ופי' הרע"ב שבהרת היא לבנה ביותר והיא עזה כשלה, ועל אדם "גרמוני" שבערו לבנוני ביותר הנגע נראה כהה. ובפי' קול הרמ"ז כתב: ש"גרמוני" הוא אדם מגרמניה שתושביה לבנים ביותר, וכל שכן הוא במוסף הערוך (על גרמן) וכ"כ בפי' אליהו רבא, שזה איש מבני גומר, כדאמרין ביומא (י). שגומר זה גרמניא, וגרסינן גרמניא.

והוא שבני נח דרים כל רוחות העולם, שם במדרת, יפת בצפון, חם בדרום, ומפני שהחמה בדרום נמוכה מאוד לכן בני אדם הדרים שם שחורים, וכוש הוא מבני חם ודר בסוף דרום הלך הם שחורים ביותר מחמת השמש, ובני יפת הם דרים בצפון ורחוקים הם מהשמש הלך הם לבנים, וגומר [אשכנז] דר בסוף צפון הלך הם לבנים ביותר.

אולם בתוס' אנשי שם, כתב ש"גרמוני" אין פי' איש מגרמניא משום דתנא בארץ ישראל קאי, ואילו היה "מוסף הערוך" בגרמניא היה רואה בעיניו שאינם לבנים כ"כ כמו אנשי הולנד שהיא ארץ מולדתו.

ביצד יתכן שעי' תרנגולת שתטיל ביצה נחיר למו' בשבת תינוק שנוול בין השמשות?

(וי, יב) ובן שמנת ימים ימול לבם כל זכר לדרתם יליד בית ומקנת כסף מכל בן נכר אשר לא מירצה הוא.

בגמ' שבת (קלה) ילפי' מס"ש (ויקרא יב, ג) זביון השמיני ימול בשר ערלתו, "ערלתו ודאי דוחה את השבת ולא נולד בין השמשות דוחה את השבת".

וכן נפסק בשו"ע או"ח (שלא, ו) ועל שו"ע יו"ד רסח, מי שנוול בין השמשות אין מילתו דוחה שבת.

בס' עיקרי הד"ט (להג"ר דוד טראני זצ"ל נדפס בסוף שו"ע או"ח סי' י"א אות ח') מביא רעיון איך שתינק שנוול בין השמשות של שבת יום ראשון, אפ"ה ימולו אותו בשבת.

רעיון זה מבוסס על פ"פ מש"כ בשו"ת שו"ת מהר"י מברונא (סי' קמט) של שדינא הוא שפירות הנושרים בבין השמשות של שבת אסורים מספק שמא חשיכה הוא, ורבנן גזרו על פירות הנושרין שמא יתלוש.

והנה בביצה (ז) אמרי' בגמ' שתרנגולת אינה מטילה ביצה בלילה, וא"כ במקרה שנשר פרי מהאילן בבין השמשות ובאותו זמן גם תרנגולת הטילהנה בביצה על פירות הנושרין שמא יתלוש, פבור כאשר יגדל ידבר מאליו לשון הקודש שהתולדה הוא מבטן מדברים, אולם מפני שהוא לשון שנברא מאמור ביצה, הדין הוא שהפרי מותר משום שהתברר שאין זה בין השמשות אלא יום חידוש זה כתב גם בלקט יוסף ש"היה מהנהגו כשהוא צלול היה שמספר על רבו ה"תרומת הדשן" ש"היה מהנהגו כשהוא צלול היה מוזמן אליו כל הבחורים, ומקצת בעלי בתים ביום ראשון של שבועות, וביום אחרון של פסח, ובפורים כשאכלו סעודתם, ומקצתם אינם מברכים בהמ"ז בביתם, וכשיושבים על השלחן אמר להם חודו חידתי:

האיך מצינו ביצה בתרנגולת פרוחה על האילן והפילה ממנו תפוח התפוח אסור, ואם הפילה ממנה ביצה התפוח והביצה מותרין? והו' פתונו, כגון שנפל התפוח בין השמשות שהוא ספק לילה, ואסור משום מחובר, אבל כשילדה ביצה בודאי יום הוא ושניהם מותרין בלילה.

משום דכל דבר שתמישיו ביום נולד ביום, והתרנגול אינו משמש בלילה, ואע"ג דאיכא לספוקי בספנא מארעא (התחממה מהקרקע) והיא יולדת אף בלילה כדפירש"י שם, מ"מ הואיל ומעוט הוא לא חיישינן, ע"כ.

ולפי"ז כ' העיקרי הד"ט שם, לדון שתינוק שנוול בין השמשות, וביחד עמו תרנגולת הטילה ביצה א"כ אפשר להוכיח שהוא נולד ביום, ובמקרה שנוול בבין השמשות של שבת ויום ראשון, נמולו בשבת, ועי"ש שהרחיב בזה האם יש חילוק בין היתר של פירות הנושרין על פ' הטלת הביצה, לבין מילת תינוק. (וראה גליוני הש"ס ביצה שם שבאמת תרנגולת אינה מטילה בבין השמשות)

סיפור מבהיל, שנשלח על ידי אברך מירושלים, פורסם במגזין 'במה'. אותו אברך הגיע למרן הרב חיים קנייבסקי בכדי לבקש את ברכתו לזכות לילדים, ומרן השיב לו, כפי שהוא מורה לרבים - לעשות הבדלה על יין.

כעבור שנתיים חזר האברך לרבינו וביקש שוב ברכה להיפקד בילדים, ומרן חזר על דבריו ואמר לו להבדיל על היין. אמר לו האברך כי הוא מקפיד על כך כבר שנתיים, ועדיין לא זכה להיפקד בזרע של קיימא.

האברך היה מופתע ולא הבין את התשובה כלל, אך החליט לבדוק את העניין, בפרט לנוכח חשש האיסור החמור שבכך.

אותו אברך היה מתארח עם רעייתו בקביעות בשבתות אצל הורי אשתו. במוצאי שבת היה מגיע תמיד להבדלה לפי זמן רבינו תם, לאחר שחמיו כבר הבדיל על הכוס. בבית שוהה עובדת פיליפינית, והתברר כי תמיד לאחר שחמיו מסיים להבדיל על היין - היין היה לא מבושל - מחזירה העובדת הנוכרייה את היין ואת מה שנשאר בכוס ההבדלה, למקרר, כשהיא נוגעת ביין, וכך היין הפך להיות בכל פעם יין נסך.

האברך ההמום לא ידע את נפשו, שמלבד הברכה הגדולה לה ציפה להיפקד בזרע של קיימא, הרי הוא זוכה כעת להינצל מאיסור חמור מדי שבוע של שתיית יין נסך.

הרב חנניה צ'ולק, שזכה לשמש את הרב שך זצ"ל וגדולי ישראל נוספים, מספר את הסיפור המופלא הבא על הרב ראובן יוסף גרשנוביץ זצ"ל:

לזוג מאושר נולדו תאומים למזל טוב, אך לא ארכה שמחתם, בבדיקה שנעשתה לאחד מהם בבית החולים "שניידר" נמצא גידול מסוכן ל"ע. האב בשברון ליבו נסע לנתיבות, לרב גרשנוביץ, לשפוך את צרתו ולשאלו בעצתו. לאחר שסיפר לרב את הבשורה הקשה אומר לו הרב בצורה הכי ברורה שיש:

"הילד בריא. אין לך מה לדאוג". האבא יצא מעודד, ואמונת חכמים מפעמת בליבו, אך ישנה בעיה: הילד מאושפז בבית החולים, ובית החולים לא ייתן בשום אופן להוציאו משם ואף ירצה להתחיל בטיפול, מה עושים? באופן הכי טבעי פנה לרב צ'ולק לבקש עזרה. הרב צ'ולק פנה למנהלת המחלקה, ומספר לה שההורים רוצים להוציא את הילד.

כשהמנהלת שומעת את הבקשה היא אומרת לרב צ'ולק: "עד היום חשבתו שאתה איש משכיל וחכם, שטויות אני לא אוהבת לשמוע". ענה לה הרב צ'ולק: "פרופסורית נכבדה, יש אצלנו מושג צדיק גוזר" ואנחנו מאמינים בזה, יכול להיות שאני מדבר שטויות אבל אמר זאת אדם צדיק. אני לא מבקש שלא לעשות טיפול לילד, אלא שתעשי עוד פעם 'סי.טי.'. אם אני מדבר שטויות אני חוזר ב"י". ענתה לו הגברת הנכבדה: "אני מוכנה לשוב

לעשות 'סי.טי.'. רק מפני כבודך".

לאחר ה'סי.טי.' הפרופסורית קוראת לרב צ'ולק ואומרת לו: "יש כאן 2 צילומים, בראשון רואים במוחש את הגידול, ובשני שעשינו עכשיו הגידול נעלם!!!" היא פונה לרב צ'ולק ומבקשת: "תגיד לרב גרשנוביץ, שיבוא לכאן וירפא את המחלקה, אני הולכת הביתה, לא חבל על העבודה הקשה שלנו כאן, כשהרב יכול להעלים גידולי?". אמר לה הרב צ'ולק: "זה לא עובד כך, יש 'צדיק גוזר' וזה תלוי בתפילות ובזכויות ולא לכל אחד מגיע!!!"

מוסיף הרב צ'ולק: "צריך לדעת שלתפילות של עם ישראל יש כח עצום להפוך את הטבע, בעיני ראיתי זאת כשלויותי את בני משפ' גרוס, לאחר שנפגעו משאיפת חומר ההדברה, הם הועברו לבית החולים שניידר עם מכשיר 'אקמו לב ריאה' במצב שלא הייתה כמעט תקווה לרפואתם, אבל עם ישראל בקע שערי שמים והתרפאו שלא בדרך הטבע, בזכות התפילות והחיזוקים".

"בין הזמנים זה הזמן הכי נכון לנוח להרגע ולהתכוין בנחת לקראת חג הפסח הקרב ובא..."

הזמינו עכשיו את המזכרות שלכם לקראת אירועי הקיץ, או

סעודת חג משותפת וכל דבר אחר!

אצלנו בר"ש הפקות' תמצאו:

• איכות ללא פשרות

• גרפיקה ברמה איכותית ומושלמת (בחירה אישית)

• מגוון מזכרות במחירים הכי זולים בשוק;

ברכת המזון / פרק שירה / נשמת כל חי / הודיה לבורא עולם /

הפרשת חלה / הגדה של פסח / הדלקת נרות שבת / סדר לימוד

לביית העלמין - וכל ההדפסות הנלווים / עיצוב מדבקות ושלטים /

ועוד עשרות סוגים לבחירתכם!!

לפרטים והזמנות:

ד"ש הפקות

מייל: SUCCAHT@GMAIL.COM

טלפון: 052-7148454

שירות אישי ומהלך שפנך דוגמאות והמלצות

מחירים נוחים ומיוחדים לבני תורה

אזור הזקנה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

609

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פֶּכֶב

סיפור לשבת קודש

מטובה לא מפסידים

ביתו של הרב רוזנטך, ראש ישיבה ודמות נודעת, נתון בהמולה של ערב נסיעה לחו"ל.

באופן תמידי הומה הבית הזה: תלמידים נכנסים ותלמידים יוצאים, קבוצה יוצאת משיעור מוסר, וקבוצה נכנסת אחריה לפלפל בסוגיה מדוברת. יש ומישהו מגיע לברר אודות בחור, ואחריו אחד מתוך מאות הבוגרים, המגיע לקבל עצה בענין אישי. לפעמים משלחת של עסקני מצווה מבקשת את המלצת הרב, ואחריה נכנס בחור ביישן המבקש לשאול דעת תורה.

דלתה של משפחת רוזנטך נעה תדיר על צירה, ופניו של הרב שליט"א תמיד מאירות כלפי כל אחד. לסבלנותו יצא שם, ורבים הם הנהנים הימנה. משום כך לא ייפלא כי אף לעת כזאת, לעת ערב נסיעה דחופה לחו"ל, עדיין מתקבלים הבאים בסבר פנים יפות. איש מביניהם אינו מעלה על דעתו את סיבת הנסיעה; פניו הנינוחות של הרב שליט"א אינן מגלות מאומה, רק הקרובים יודעים כי צילומי רנטגן הראו על גידול לא תקין ר"ל, המסכן את חייו של הרב, וכי עליו לצאת מחר בבוקר לאשפוז מיידי בבית רפואה גדול בדרום - אמריקה ולבדוק אפשרות של ניתוח כבד.

בני המשפחה ביקשו לנעול את הדלת, שהרי בעוד שעות ספורות ימריא הרב החלוש, זקוק הוא לכוחות לקראת הבאות, עליו לנוח. בחדר השני נארזות מזוודות, מחדר פנימי נערכות עשרות שיחות טלפון של תיאום עם עסקני רפואה - הכול בחשאי ובמהירות, אך בחדרו של הרב עדיין יושבים הנמצאים, ועיני הרב מעידות כי יש לו את כל הזמן שבעולם עבורם.

שעת חצות קרבה ובאה. לא נותרו כי אם שעות אחדות עד צאת הרב מביתו לנמל התעופה מחר בבוקר. שקט זמני השתרר בבית הגדול. לא קל התהליך העתידי, ובני הבית שרויים בחרדה סמויה - רק הרב עצמו אינו מסיר את השלווה מעל פניו. האורות כבו, הכול ארוז ומוכן לנסיעה מחר, ומעתה אין כי אם לצפות לבשורות טובות. ניתן היה לומר כי הלילה כבר התחיל בבית הרב רוזנטך, אך צלצול טלפון עקשני הוכיח כי עוד היום גדול...

צלצול נוסף ועוד אחד. מזדרזים לענות, אולי הודעה הקשורה לנסיעה מחר, אולי טלפון מחו"ל. 'שלום' נשמע קול עייף מעבר לקו, 'אפשר לשוחח עם הרב רוזנטך?'

בן הבית רגז קמעא, וכי הלה אינו יודע כי אחר חצות לא מתקשרים לאנשים?! בכל זאת הבלגי ובירר את זהותו של המטלפן. 'עובדיה רפול' הזדהה 'זוהי שיחה מאד דחופה. ניסיתי כל הערב והיה תפוס, הבנתי שהרב עודנו ער' סבור היה בן הבית להבהיר לעובדיה רפול כי הרב אינו יכול בשום פנים ואופן להיענות לשיחתו הדחופה, אלא שהרב רוזנטך ענה לשיחה מהטלפון הסמוך למיטתו: 'שלום כבוד הרב, שמי עובדיה רפול. אני מתנצל על השעה המאוחרת. הרב רוזנטך הרגיע מייד: 'הכול בסדר, כולנו ערים,

מחכים לשיחת הטלפון שלך בשמחה! עובדיה השתחרר מאי הנעימות, ובקול כואב סיפר לרב כי בנו בן הארבע לוקה בפגיור שכלי, וכי הגיעו הדברים למצב שחייבים הם להעבירו למוסד 'שורשים' לחינוך מיוחד, אלא שאחר כל התהליכים נודע לו כי עקב זאת שאין לו אזרחות, לא יוכלו לקבלו בשלב זה. 'כבר הייתי סבור לסגת בייאוש מכל העניין, אלא שחברי העובד במוסד גילה לי, כי אם חבר-כנסת פלוני ילחץ על ההנהלה - יוכל העניין לזוז, ותתאפשר קבלת בני על אף חוסר האזרחות. הלה אמר לי כי לכבוד הרב רוזנטך יש השפעה גדולה על אותו חבר-כנסת. אם יוכל הרב לנצל עבורי את קשריו עם חבר הכנסת, סיכם עובדיה, תבוא רווחה אדירה לביתי. בשלב זה אנו מתוחים מאוד, ואין לנו תקווה באופק. אזרחים קטנים אנו, אין לנו גישה לחלונות הגבוהים של חברי הכנסת - והצרה מה גדולה!' הרב רוזנטך נשבר מהדברים: 'שמע, האם תוכל להגיע עכשיו לביתי? עובדיה שש: 'אני רץ, אתפוס מונית, תוך רבע שעה אהיה בבית הרב, בעזרת השם.'

בני הבית ראו ותמהו: עוד שעות ספורות יפציע השחה, על הרב להתפלל ותיקין ומייד לאחר מכן לצאת לדרך מאוד ארוכה ומייגע. הרב חלוש, ואינו בריא; על מה ולמה הפגישה הזו דווקא עכשיו?!

הרב לא שת לבו: 'אני אתנמנם מחר במטוס, ברם יהודי זה אינו מסוגל לישון בלילות; איך אמנע ממנו את שאני יכול לתת לו?!' הרב קם ממיטתו על אף חולשתו, העלה את האור בסלון והתיישב לכתוב מכתב מקירות לבו. בשפה קורעת לב העתיר דברים באריכות לחבר הכנסת כי יראה להסדיר את העניין למען ה' בהקדם האפשרי. העדר אזרחות אינו מהווה סיבה מוצדקת למנוע חוזה ממזקותו של בית בישראל. בית זה מבורך בילדים, וההורים חשים כי טוב עבור הילד שיטופל מחוץ לבית. הרב רוזנטך האציל מברכותיו על חבר-הכנסת, התחנן עליו בסיום המכתב כי יראה 'להרעיש עולמות' ככול אשר ידו מגעת עבור קבלת בנו של עובדיה רפול למוסד המעולה.

הרב חש בחולשה נוראה. מאז גילו בו את המחלה ר"ל, חש כי כוחותיו מוגבלים. באפס כוח חתם את שמו על המכתב, אף הוסיף את חותמתו הרשמית, לתועלת הענין. כאשר הראה השעון על 24.15, וצלצול הפעמון קרע את דממת הלילה, כבר מוכן היה המכתב לגודל שמחתו של עובדיה רפול. עובדיה לא מצא מלים להודות להרב רוזנטך, הייתה לו דמעתו תודה מעומק לבו.

שעות ספורות של שינה טרופה, קימה עייפה לתפילת ותיקין, התארגנות ברגשות מעורבים ויציאה. הרבה דמעות ליוו את הרב רוזנטך ואת בנו בצאתם מהבית. איש לא מסוגל היה להרבות בדיבור, ועד מהרה יצאה המונית לדרך.

במהלך הימים הראשונים, אחר שהתקבל הרב לטיפול בבית הרפואה בדרום - אמריקה, נערכו צילומים ובדיקות, אל מיטתו הגיעו רופאים ידועים שהוזמנו במיוחד אליו, נעשו מספר ניסיונות של טיפולים - ועדיין הייתה תקווה שלא יהיה צורך בניתוח המסובך, אלא שעד מהרה נוכחו לראות כי לא תהיה ברירה, לצורך הצלת חייו של הרב יאלצו לבצע את הניתוח בכל מחיר.

לעילוי נשמת משה בן אסתר

השם הזה מוכר לי, מוכר לי מאד, שמעתי עליו לאחרונה, מהיכן מוכר לי כל כך השם הזה, הרב רוזנטך?

ברגעים אלה הצטלצלו בלבו של הרב רוזנטך המלים שנשמעו אמש מפיו של בנו: 'גם לב מנהלים דרום-אמריקאיים בידי שמים'. מנין יכיר מנהל ראשי של בית חולים אדיר בדרום-אמריקה את הרב רוזנטך משכונה ירושלמית כה רחוקה ושונה...

'אולי יש לכם קשר כלשהו למוסד 'שורשים'? תר המנהל אחר קצה חוט. 'קראתי על השם רוזנטך לפני ימים ספורים, איני מצליח להיזכר' השם 'שורשים' צלצל גם במוחו של הרב רוזנטך, אלא שאף הוא לא הצליח ברגע זה לזהות במה מדובר.

בעוד המנהל שולף מארונותיו תיקייה מהודרת שנרשם עליה באותיות מוזהבות 'שורשים', שח כמו לעצמו: 'משמש אני כנשיא הכבוד של אגודת 'שורשים'. חבר אני בהנהלה הראשית של המוסדות לחינוך מיוחד שתחת חסותם. המנהל החל מעלעל במכתבים ובמסמכים שבתיקייה, ועיניו, שנעצרו בדף מסוים והחלו לפרפר בין השורות, ברקו לפתע: 'הנה! הרב יצחק רוזנטך מירושלים!' שלף את הדף והניחו לעיני הרב רוזנטך הנדהם:

היה זה מכתב ההמלצה בכתב ידו של הרב רוזנטך, הממוען למכרו הקרוב, חבר הכנסת בירושלים. המכתב הוא שכתב לעובדיה רפול ברוב חולשה באישון הלילה שלפני הנסיעה...

בעודו נתון בתדהמה, עת הוא עצמו זקוק להמלצה מסוג זה, שמע כבחלום את דברי מנהל בית החולים: 'נתבקשתי על ידי חבר כנסת זה להורות למוסד 'שורשים' לקבל את הילד, על אף היות אביו חסר אזרחות. חבר הכנסת העביר לי במצורף את מכתב ההמלצה שקיבל מהרב יצחק רוזנטך, וצירף לכך את בקשתו, שכנשיא כבוד אביע הסכמה לנידון. במכתבו ציין כי הרב רוזנטך הנו מדמויות הכבוד של הקהילה החרדית בירושלים, וכי יש להתייחס לבקשתו בתשומת לב ראויה.'

מנהל בית החולים היה משועשע מצירוף המקרים שזה עתה היה עד לו, כאשר הרב רוזנטך פוגש את כתב ידו בקצהו המרוחק של העולם ימים ספורים לאחר כתיבת המכתב. על אתר הפך הרב רוזנטך לממליץ נלהב למילוי בקשתו של עובדיה רפול, כאילו שרק עבור כך נשלח הנה. הוא אמר כי מכיר הוא מקרוב את מקרה המצוקה הזה, וכי לזכות ולמצווה גדולה תיחשב הוראת ההסכמה לסייע בעניין זה. 'ראה את הענין כמסודר' סיים מנהל בית החולים את הפגישה בעודו חותם על אישור הנחת כבוד עבור הרב רוזנטך, 'ולא רק את עניינו של מר רפול!'

ורוח הקודש מצווחת ואומרת: "אֲשֶׁרִי מְשֻׁפָּלִים... דָּל... רָעָה! מְלֻטָּה: ה', ה' וְשִׁמְרָהּ! וְיִחְיֶה... בְּאֶרֶץ ה' וְיִשְׁעֶדְנָה... עֲרֵשׁ דָּוִד... מְשֻׁבָּב... בְּחֻלְיוֹ!" (תהלים מ"א)

וכדרשת הגמ' בנדרים (מ). על מקרא זה: "ה' וְשִׁמְרָהּ! וְיִחְיֶה" - מן היסורין, "וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ" - שיהו הכול מתכבדין בו. (נפלאותיו לבני אדם)

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

תוך כדי ההכנות לניתוח שח לו מנהל המחלקה, כי עלות ניתוח ארוך וכבד שכזה, כולל כל העלויות שלפני ושלאחרי, מסתכמת בהון עתק של עשרות אלפי דולרים. 'הרופאים מודעים לכך' גילה ראש-המחלקה את אוזן הרב 'כי את כל אשר לו יתן אדם בעד נפשו. המחירים הנם בהתאם לקביעה זו!'

הרב רוזנטך שקע בהרהורים: איך יגייס סכום כביר אשר כזה? וכי יאלץ עתה להגיע לידי מתנת בשר ודם? מנין לו, עשיר רחני שאין עושרו בנכסים גשמיים, אף מחצית מהסכום הגדול הזה? אחת הייתה תפילתו למון דבשמיא, מאן דיהיב חיי ומזוני, כי יפתח לו את אוצרו הטוב לעת כזאת וישפיעו חיים וברכה מיודו הטובה והרחבה.

רעיון נצנץ במוחו של מנהל המחלקה: "שמענו עליך, מר רוזנטך, כי הנך אישיות מכובדת. הטיפול בך נעשה אכן באופן מעולה מן הרגיל משום כך ייתכן כי קיימת אפשרות שתקבל הנחה משמעותית מאוד בסכום הכביר. זאת - על פי כללי בית החולים, אשר חולה נכבד, הבוחר להתנתח כאן, מעניק כבוד לבית הרפואה, ולכן זוכה הוא להנחה גדולה; אך כדי לשכנע את המנהל הכללי הראשי, על החולה להיות באמת כזה!.."

'אבי הנו הרבה יותר מאישיות מכובדת! התפרץ הבן 'הוא ראש ישיבה, שהעמיד מאות תלמידים, ויש לו בקרב הציבור החרדי בישראל המוני מעריצים. דלתו פתוחה לרבים הבאים להתייעץ עמו! כבוד גדול עבורכם לטפל בו, תוכלו לברר זאת בשיחת טלפון אחת לכל עסקן בישראל!'

מנהל המחלקה, שאכן קשוב היה באופן מיוחד, אמר כי לו היה דבר תלוי בו - חותם היה ברגע זה על ההנחה. ברם לשם כך יש לקבוע פגישה עם המנהל ולנסות בשיחה עמו להשיג את אישורו המלא לעניין. הבן שכנע את הרב רוזנטך לעלות עמו מחר ללשכת המנהל.

'מונין יכירתי?' ביטל הרב רוזנטך את הענין, 'וכי יבחן אותי על חלקי ה'שולחן ערוך?!' שמא יגלגל עמי שיחה באיזו סוגיה ביבמות?! מנין יקבע כי עונה אני להגדרה 'אישיות מכובדת', שמגיעה לה הנחה? הרי כל מנתח יציג את עצמו כר! את מי אשלח אליו? וכי יש לי מושג למי יש השפעה עליו?! ניכר היה מקולו של הרב רוזנטך כי אינו תולה תקווה רבה בהצעה זו.

'אבל אבא' התחנן הבן 'אולי כדאי לנסות. גם לב מנהלים דרום-אמריקאיים בידי שמים. אולי בכל אופן זה ילך יותר בקלות משאנו חושבים!'

הרב רוזנטך הסכים. הם הגישו במזכירות בקשה לפגישה דחופה עם המנהל והתפללו לישועה. נותר להם עוד שלושה ימים לניתוח, ולגודל שמחתם נקבע כי הפגישה תיערך למחרת.

'הרב רוזנטך? הרב רוזנטך?' שפסף המנהל את פדחתו, 'הרי

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולייכה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד ברע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְכַמִּיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לזווג הגון:
אימרת בן יהודית, חיים בן זוהרת, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

תזריע - החודש

לעולה ואחד לחטאת".

נשאלת השאלה - מדוע מסכמת התורה: "זאת תורת היולדת", לאחר שהיא מפרטת רק את קורבן היולדת העשירה? הרי גם היולדת העניה נכללת ב'זאת תורת היולדת'!

מכאן ראייה - אמר רבי שלמה קלוגר זצ"ל, שבדרך כלל כל יולדת מתעשרת, ובאפשרותה להביא כבש! חז"ל אמרו בגמרא בנדה (דף לא:): "זכר - זה כר". כשנולד תינוק הוא מביא איתו את ככר הלחם שלו, את העריסה, את המטרנה... הכל מגיע עם הילד מלמעלה!

מה שהתורה מפרטת אה"כ - "ואם לא תמצא ידה", הוא מקרה רחוק ונדיר, ואינו נוגע למרבית היולדות.

על פסוקים אלו הקשה רבי לייבוש חריף זצ"ל קושיה נוספת: מדוע אומרת התורה: "ואם לא תמצא ידה די שה", הלא לאשה אין משלה כלום, וכל רכושה הוא משל בעלה, אם כן צריך להיות כתוב: 'ואם לא תמצא ידו'. הוא תירץ, ש'לא תמצא ידה' מתבטא בזה שהיא לא זכתה להינשא לבעל שיש לו ממון.

נמצא, איפוא, שיש להתפלל ולבקש גם על כך שתזכה הבת להינשא לבעל בן תורה, וגם שיהיה לו כדי מחסורו ושלא תיפול בגורלו של העני, שכן כגורל הבעל כן גורלה של אשתו. (דורש ציון)

"זאת תורת היולדת לזכר או לנקבה. ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני פני יונה" (יב, ט).

לכאורה מן הראוי היה שהמלים "זאת תורת היולדת" יופיעו בסוף הפרשה, כמו שמצינו בכל מקום, ומדוע הן מופיעות בין קרבן עשיר לקרבן עני?
ביאר מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל:

אמרו חז"ל במסכת נדרים (לה:): "זאת תורת היולדת בין פקחת בין שוטה, שכן אדם מביא קרבן על אשתו שוטה, כדברי רבי יהודה. דתניא רבי יהודה אומר: אדם מביא קרבן עשיר על אשתו...". ופירש שם הר"ן, שמדין זה המחייב את הבעל להביא קרבן עשיר אף שאשתו ענייה, מוכח שהוא המחוייב בקרבן, ולכן אף כשאשתו שוטה ואינה חייבת במצוות, מכל מקום חובה על הבעל להביא את הקרבן.

מעתה מובן היטב מדוע נאמר הפסוק "זאת תורת היולדת" לאחר דין קרבן עשיר, ללמדנו, שאם הבעל עשיר, אף שהיא ענייה, מכל מקום מוטל עליו לתת לה להביא קרבן עשיר. רק כאשר שניהם עניים, אזי היא מביאה קרבן עני.

(טעמא דקרא)

"וּרְאָה הַפֶּהָן אֶת הַנֶּגַע" (יב, א).

מובא במדרש (במדבר רבה טו, ח): "תנא, כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו. ר' מאיר אומר: אף לא נגעי קרוביו. ומי ראה נגע מרים? אם תאמר משה ראה, זר אינו רואה נגעים. אם תאמר אהרן ראה, אין קרוב רואה את הנגעים. אמר הקב"ה: אנא כהנא, אנא מסגירה, אנא מטרה".

מדוע משה רבינו נפסל מטעם 'זר', הרי יכול היה לומר כפי שנאמר אצל אהרן, שאין הוא יכול לראות נגעים כי הוא פסול מדין 'קרוב'?

אומר ה"די משה":

נחלקו תנאים בתורת כהנים, האם זר יכול לראות את הנגע ולומר לכהן את מראהו, והכהן הוא שיאמר אם טמא או טהור. לפי דעה אחת, גם הראייה עצמה חייבת להיות על ידי הכהן ולא על ידי זר, שנאמר (לקמן פס' יב): "לכל מראה עיני הכהן", ואילו לדעת המאן-דאמר השני יכול הזר לראות והכהן יאמר אם טמא או טהור, שהרי נאמר (דברים כא, ה): "על פיהם יהיה כל ריב וכל נגע". הנפקא מינה היא, האם יכול הכהן להיות קרוב. אם הכהן עצמו מחוייב לראות, הרי הקורבה פוסלת אותו, אבל אם זר רשאי לראות, נמצא שהכהן אינו 'נוגע', לפי שאין הוא יכול לשנות ממה שאמר לו הזר, ולכן הוא יכול לפסוק על הנגע.

מעתה מובנים דברי המדרש, כי תחילה אמר שמישה רבינו נפסל מטעם 'זר', ורק לאחר מכן אמר שאהרן נפסל מטעם 'קרוב'. אך אם היה מתחיל באומרו שמישה רבינו נפסל מטעם 'קרוב', עדיין היתה אפשרות שזר יראה את הנגע ואחר כך הכהן יסגיר, ואף אם הכהן קרוב אין הקורבה פוסלת אותו. לפיכך אמר שמישה נפסל מטעם 'זר', כיון ש'זר' אינו רואה נגעים". ועתה שפיר מקשה לגבי אהרן מכח שאין קרוב רואה, ושוב לא יקשה שזר יראה והוא יפסוק, שהרי כבר נתברר לנו שזר אינו רואה. (שנים מקרא)

"אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר" (יב, ב).

מובא במדרש (ויקרא רבה יד, א): "הדא הוא דכתיב 'אחור וקדם צרתני וכו' ", אם זכה אדם אומרים לו: אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לא - אומרים לו: יתוש קדמך, שלשול קדמך".

מפני מה ציינו חז"ל דווקא שני בעלי חיים אלו - יתוש ושלשול - ולא שאר בעלי חיים.

ביאר הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון, ראש ישיבת טשעבין:

אכן, שונים שני יצורים אלה מכל שאר בעלי חיים: לגבי היתוש שנינו: "בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, ואמאי קרי לה בריה קלה, דמעלנא אית ליה ומפקנא לית ליה" (גיטין נו:). חז"ל הגדירו את קלותו ופחיתות ערכו של היתוש בזה שאין בכוחו להוציא את הפסולת מגופו ונמצא שכולו פסולת, לעומת שאר בעלי חיים אשר מבררים ומדיחים את הפסולת מן החלק הנצרך והחיוני לקיומם.

ועל השלשול אמרו חז"ל: "כמו שלבול תמס יְהִלֵּךְ" (תהלים נח, ט) - "כשלשול זה שהוא נמחה בצואה" (ב"ר נא, א).

הרי לנו, שתכונתם המיוחדת של היתוש והשלשול היא, שאין בהם את היכולת לברור את הטוב מן הרע - היתוש אינו בורר כלל וכל הפסולת נותרת בגופו ואילו השלשול נמחה בעת הביורו.

והנה, תכלית האדם בעולם הזה היא לברר ולהגדיל את הטוב מן הרע ולהביא את הטוב לידי תיקון, וכמו שהביאו חז"ל במדרש תנחומא כאן על הפסוק "ביום השמיני ימול בשר ערלתו" (פס' א) - "לעשות מחטים - גלוסקאות".

וזהו שאמרו חז"ל: אם לא זכה האדם, כלומר לא זיכך עצמו ולא בירר את הטוב מן הרע ולא תיקן את הטוב שבו, אזי אומרים לו: יתוש קדמך, שלשול קדמך... (טללי אורות)

"וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשַׁר עֶרְלָתוֹ" (יב, ג).

על חשיבות דבר הנלמד מדרשת חז"ל, כתב בספר "משנת יוסף":

מצות מילה יש בה ג' חלקי מצוה. א. מילה שהיא חיתוך הערלה המפורש בתורה שבכתב. ב. ענין פריעה אינו מפורש בתורה שבכתב, אבל נלמד מדברי קבלה (היחשע ה. ב) "ושוב מול את בני ישראל שנית", ודרשו חז"ל בגמרא ביבמות (דף עא:): 'מאי שוב - פריעה, שגם היא מעכבת'. ג. מציצה אינה מדברי קבלה, ולא מדברי חז"ל במשנה.

ואמרו חז"ל (שיר השירים רבה א, יח) על הפסוק (שם ב) "כי טובים דודיך מייין" - 'חביבין דברי סופרים מדברי תורה' (וכעין זה בגמרא בעבודה זרה לה), ולכן את מצות החיתוך אנו עושין בסכין ולא ביד ממש, פריעה שאינה מפורשת בתורה שבכתב רק מדברי קבלה, חביבה יותר ועושין ביד עם הציפורניים, אך על כל פנים לא בגוף ממש רק ע"י ציפורן, מציצה שאינה רק ממשנה ודברי חז"ל, חביבה עוד יותר, לכן עושין אותה בפה ממש דהיינו בגופו. (להתעזר באהבתך)

"וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשַׁר עֶרְלָתוֹ" (יב, ג).

בגמרא במסכת מגילה (יז:): מצינו שמצות המילה, שכאן הצטוונו לקיימה ביום השמיני, היא זו שהביאה את אנשי כנסת הגדולה לתקן את ברכת 'רפאנו' כברכה השמינית שבתפילת שמונה-עשרה, והטעם לכך הוא: "מתוך שניתנה מילה בשמינית, שצריכה רפואה - לפיכך קבעוה בשמינית".

לכאורה, תמה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך, ראש ישיבת "קול תורה", הרי הרבה מחלות יש, וכולן צריכות רפואה, ולמה תלו זאת דוקא במילה שצריכה רפואה?

אלא, יישב באופן נפלא, זאת משום שלעתיד לבוא לא יחטאו כלל, וממילא לא יחלו כלל, שהרי המחלות הבאות על האדם הם כגמול וקנס על חטאיו, ומכיון שלעתיד לבוא לא יחטאו ולא יחלו, יישאר רק ענין אחד שבו עדיין יהיה צורך ברפואה - מילה ביום השמיני.

ומכיון שכן, נקבעה ברכת "רפאנו" כברכה השמינית, על שם העתיד לבוא במהרה בימינו...

"זאת תורת היולדת לזכר או לנקבה" (יב, ד).

יולדת צריכה להביא קורבנות לאחר שהיא נטהרת. התורה מפרטת: 'ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת... זאת תורת היולדת לזכר או לנקבה'. לאחר מכן ממשיכה התורה: "ואם לא תמצא ידה די שה" - אם היא ענייה, "ולקחה שתי תורים או שני בני יונה אחד

לעיתים אין אנו מבינים את העוצמה המופלאה של התפילה, כפי שנלמד מהסיפור המופלא הבא.
להלן הסיפור מפי בעל המעשה: בבניין בו התגוררנו באחת משכונות ירושלים התגורר יהודי קשה יום. עצם השכנות עימו הייתה ניסיון לא קל. בעוד שהניסיון היה קשה לכל דיירי הבניין, עבורנו היה הניסיון קשה שבעתיים, כיון שהתגוררנו באותה הקומה.
 כשהילדים יצאו בבוקר למוסדות הלימוד, הם היו צריכים להיזהר ולא לדבר בחדר המדרגות, כיון שקולות הדיבור עלולים להפריע לשכן הנכבד, שעדיין לא קם משנתו... אם בכל זאת מישהו שכח ודיבר בקול, הוא היה זוכה לקיתון של רותחין מהשכן שזה עתה התעורר משינת הלילה. כל זה לא הפריע לאדון להפעיל בקול רם מוזיקה בשעת לילה מאוחרת כאשר הוא לא מתחשב כלל בשכנים.
 או ואבוי לו למי שיעבור ליד דלת ביתו עם שקית אשפה, והשקית אינה קשורה כראוי, שמא יריח אותו צדיק ויתרעם על כך מאוד... מה שלא מנע ממנו עצמו להוציא את אשפתו לחדר המדרגות ולהניחה שם לחסדי השכנים. מי שבטעות חנה בחניה, בה רגיל השכן להחנות את רכבו, חניה שמעולם לא הייתה שלו, אבוי לו ואבוי לנפשו. כך בכל תחום ותחום היה צריך להיזהר מלהיתקל באותו יהודי קשה יום, שאגב הקפיד מאוד שינקו את הבניין, בעוד הוא מעולם לא טרח לשלם דמי ועד בית.
אותו יהודי זכה ששכניו שהם בני תורה, התייחסו בסלחנות ורחמנות לשיגיונותיו. אך יום אחד הלה הגדיש את הסאה: שליח הדואר הקיש בביתנו בשעת צהרים, כדי לתת דואר רשום. הרעש הפריע לשכן בעיצומה של שמיעת סימפונייה קלאסית מורכבת. הוא התפרץ בזעם רב על הדוור ההמום. כשפתחתי את הדלת זכיתי אף אני למטר של 'ברכות'.
 הרגשתי שכלו כל הקיצין, ואין בכח אנוש לסבול

שכן שכזה. החלטתי אחת ולתמיד 'לחנך' אותו, ולהעניק לו את כל מה ששכניו חסכו ממנו במשך שנים רבות. עמדת, צעקתי והסברתי לו בדיוק את חוסר הצדק ואת הפחד המיותר שהוא מטיל על דיירי הבניין.
השכן הופתע! מעולם לא דיברו אליו בכזאת חוצפה. הוא נכנס לביתו בזעם וטרק את הדלת. נעמדתי תחת חלון ביתו והמסכתי בקול רם להשמיע דברי מוסר נוקבים. תוך מספר ימים הורגשה הקלה עצומה: משאית גדולה פינתה את הפציו, כשהוא מסנן בכעס: "עם כאלה שכנים בקומה, אני לא מוכן להמשיך לגור". מאוחר יותר התברר שתקופה ארוכה הוא לא שילם שכירות וכעת התפנה בעל כורחו.
 מספר חודשים חלפו, השכן נשכח מהלב, חודש אלול הגיע ויחד עימו באו גם חשבונות הנפש. פשפשתי במעשי ונזכרתי באותו יהודי קשה יום ואומלל. יתכן והיה מותר להעיר לו, אך סוף כל סוף פגעתי באדם אומלל ועלי לפייסו! התחלתי לברר אודותיו, התברר שהוא גר במושב מרוחק בדרום הארץ.
הבנתי שלא תועיל שיחת טלפון וייתכן שאף תחמיר את המצב. האפשרות היחידה היא לנסוע לביתו, לישב המרוחק בו הוא גר. הצטיידתי במתנה מכובדת, אולי כך ירחם וימחל. אך הרעיון לא היה בר ביצוע. אני מנהל חנות גדולה של רשת ביגוד בירושלים, ימי ערבי החגים עמוסים בקונים ואין אפשרות לקחת יום חופש כדי לנסוע אליו.
 כאב הלב היה גדול! רציתי מאוד לפייס את אותו יהודי מסכן! רציתי לבוא ביום הכיפורים זך ונקי מכל עוון של בין אדם לחברו. בתפילת ערבית התחננתי וביקשתי מבורא עולם שייראה עד כמה רצוני לפייס אותו ויעזור לי להגיע אליו!
למחרת בשעת צהרים החנות הייתה עמוסה קונים. העובדים מנסים לתת שירות לכל הקונים. ממקום מושבי במשרד עקבתי דרך מצלמות האבטחה אחר

התנהלות החנות. למרות הזמן הרב שחלף, זיהיתי בקלות את היהודי שנכנס לחנות. היה זה השכן לשעבר - אותו כל כך הפצתי לפגוש!!
 נטלתי את המיקרופון ואמרתי בהתרגשות: "אבקש מכל העובדים לשים לב: אדם חשוב מאוד נכנס לחנות". עיני כל הלקוחות והעובדים הופנו לעברו וחיוך קל של הגאה וסיפוק עלה על שפתו. ירדתי מהמשרד, התקדמתי לעברו ואמרתי בקול: "שכני לשעבר, אליו אני כה מתגעגע! מה שלומך?" הנחתי יד על כתפו והכרזתי: "אני מנהל החנות והגעתי במיוחד לשירותך!" בשקט הודעתי לו: "יש לי סמכות לתת הנחות, וכל מה שתבחר תקבל הנחה משמעותית".
האיש היה מופתע ומאושר! במשך דקות ארוכות התאמתו לו בגדים חדשים, תוך דברי ריצוי. לאחר ששילם לייוחתי אותו ליציאתי ושאלתי אותו: "אתה זוכר שפעם לא שלטתי בעצמי ופגעתי בך? האם תמחל לי ידידי?" הוא לחץ את ידי ואמר בחמימות: "מחול לך!" לפני שנכנס לרכבו שאלתי: "הרי אתה גר בדרום, מה אתה עושה בירושלים?"
 תשובתו הדהימה אותי: "נסעתי לחנות של הרשת שלכם בדרום הארץ, לפתע נכנסה לי משיכה בלתי מוסברת לבוא לסניף בירושלים. אמרתי לעצמי: הסניף שם גדול יותר, יש יותר מבחר וגם חניה בשפע. כך הגעתי לכאן, כשאיני יכול להסביר מדוע באמת נסעתי כה רחוק כדי לקנות בגדים".
 לי היה זה ברור, למה הוא טרח לבוא עד ירושלים: הרי ביקשתי מהקב"ה עזרה לפייס אדם, והקב"ה שלח לי אותו עד מקום העבודה. הקדוש ברוך הוא מילא את מבוקשי!
סיפור נפלא זה המופיע בספר 'פיקודיך דרשתי', מלמדנו שכוחו של עם ישראל הוא בפה. יש לנו מתנה מופלאה עם עוצמה, כוח התפילה. הבה נצל זאת ונזכה שהקב"ה ימלא כל משאלות ליבנו לטובה ולברכה.
 (מאת הספר החדש 102 סיפורים, מאת ר' צבי נקר)

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

המעלה שבתפילה

סיפר רבינו החפץ חיים: הגאון רבי שלמה קלוגר הוזמן פעם בעיר ברוד לשמש כסנדק בברית מילה. ויש אומרים, שהיה זה ביום הראשון בו עלה לשבת על כסא הרבנות בברוד. הגאון שזמנו היה יקר מאד בעיניו, התפלא על שבעלי הברית אינם מזדרזים לערוך את הברית. כל הנאספים המתינו ובני המשפחה היו יוצאים ונכנסים לתוך אחד החדרים מודאגים ועוזבים. יגון קודר ודממה מעיקה היו נסוכים על פני כולם. להפתעתו המרובה נודע לרבי שלמה על הסיבה לכך: בחדר הסמוך שוכב אבי הילד כשהוא חולה גוסס, לפיכך ממתנה המשפחה עד שיגווע כדי לקרוא את הרך הנימול בשמו. הוסיפו הנאספים והטעימו לרבי שלמה כי כך הוא מנהג העיר ברוד מימים ימימה. שמע זאת הגאון ופקד לערוך את הברית מיד, מבלי להמתין ולו רגע.
 הסביר רבי שלמה קלוגר: הרי ברגעים אלו ממש דנים בשמים את אבי הילד, ואפשר שאין בידו זכויות במידה מספקת כדי לשלוח במיוחד עבורו את אליהו ולהחיש לו רפואה שלמה. לפיכך צייתתי ללמול חיש מהר את הילד, שאז בודאי יבוא אליהו מלאך הברית לברית המילה ודרך אגב יביא כבר גם רפואה שלמה לאב החולה. וכך הווה, כבר ביום השלישי הלך הגוסס ברגליו לבית המדרש.
 *

מאוצרותיו של הרב ישראל דנדרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערך

יחד, שהרי הכלל הוא שאין מבקשים שתי בקשות יחד. אלא כך נעשה: נתפלל ונבקש רחמים שתסור מעלינו צרת המגיפה, שלא נמות, ואילו את צרת הרעב ניאלץ להמשיך ולסבול. אמר להו רבי שמואל בר נחמני: לא כך נעשה, אלא להיפך: נתפלל ונבקש רחמים שיסור מעלינו צרת הרעב, וצרת המגיפה תסור מאליה בעקבות הסרת הרעב. שהרי כלל גדול הוא: כאשר הקב"ה נותן שובע, הוא נותן זאת כדי שיחיו ממנו בני אדם, ולא כדי שימותו, שהרי כתוב 'פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון', ונמצא שהקב"ה משביע את החיים. וניתן לבאר שהיינו עומק הדבר, שמהיות ומפתח של פרנסה הוא ביד הקב"ה, ואילו עצירת מגיפת המוות הוא בחינה של תחיית המתים, שאף מפתח זה הוא ביד הקב"ה, הרי שמכיון שבא לפתוח את הפרנסה, נפתח עם זה גם מפתח של תחיית המתים.
 *

שמוא נאמר: אם כן, מדוע דוקא בזכר כה כבד בידו, ואילו אצל נקבה אמרו (שם): "נקבה - נקביה באה, עד דאמרה מזוני לא ייבוי לה" ופירש רש"י: "שיודעת להתפלל". ומפורש שהנקבה אינה באה עם ככרה בידה, עד שמתפללת על מזונה? וביתר תגדל התמימה: הלוא טומאת היולדת באה לה מחמת: "שכוחות הטומאה משתוקקין לדבוק במקום שהיתה בו קדושה, ומפני זה שהיה שורה אצל היולדת ענין אלוקי, היינו מפתח של חיה שאיננו נמסר ביד השליח אלא הקב"ה בעצמו הוא הפותח, ואח"כ כשנשתלק הענין האלוקי, שורים לעומתו כחות הטומאה" (שם משמואל) בשם אביו האבני נזר' בביאור דברי תמימו מקוצק, תזריע תרע"ד: (תרע"ה). ולכאורה, אם טומאת היולדת נקבה גדולה משומאת היולדת זכר, משמע שהיה בה קדושה יתירה בשעת פתיחת 'מפתח של חיה', ושוב היה ראוי שיהא בה גם 'מפתח של פרנסה' עוד יותר משל זכר. אמנם מכאן ראייה שמתנה טובה זו שמקבלת הנקבה "שיודעת להתפלל" עדיפה היא מהזכר שבא וככרו בידו, וזכתה לזה דוקא מפני הקדושה היתירה שהיה בלידתה, שבוזה היא זוכה לקרבת אלוקים תמידית, לבקש על מזונה תדיר, וכדברי הפחד יצחק (רי"ה): "דאע"ג דכלל הענינים יוכלו של אדם נמנית על צד שלימותו, ואילו צרכיו של אדם נמנים על צד חסרונו, מכל מקום בענין התפלה יכולת העמידה לפני המלך נזונת דוקא מחסרונו! ולו יצויר אדם שאינו חסר כלום הרי שלימות זו של עמידה לפני מלך נעולה היא לפניו... דצורך שעה של מזונות בידו ליצור את החיים של קרבת אלוקים דתפילה", וכבר האריכו ביסוד זה גדולי החסידות.

לעיוליו נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פריבין נמכי בת עוסיגיאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל

לזיווג הגון שרה בת אילה, רבקה בת דבורה אקשת בת חווה

לרפואת איתמר שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פריבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, אור בת שלהבת בתושה"י

העלון מוקדש להצלחת בוד"ו ישי בן אילה, רחמים בן מונירה, עידן וליך בני מרים, משפ' מנצור וכל התורמים והמסייעים בהפצה. אליהו בן אילה,

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת תזריע תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 427

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

איך מגיעים לעולם הבא? על ידי אמון

נדון מענינו מצאנו בפר"ל (סנהדרין ק"ב): מאימתי ילד קטן זכאי לעולם הבא? שאלה זו היא שאלה חשובה ואף קובעת, משום שבבית דין של מעלה נפסק לפי דברי חכמי התורה כאן, בעולם הזה. ממגון התשובות עולה כי ככל שהדבר תלוי ביכלת הדבור, הרי זה "משעה שאומר אמן", ואף שאינו יודע עדין לדבר כהגון (ראה רמ"א או"ח קכ"ד ז).

דעה זו גם נכתבה בגמרא בסמוך למאן דאמר "משעה שנמול", והינו ששתי מצוות אלה שוות בחשיבותן בהיותן 'פרטים כניסה' לעולם הבא. ואין זה פלא למתבונן בסוף אותה סוגיה בבאור המלה 'אמן': "אמר רבי חנינא: א-ל מלה נאמן!" כלומר: חשיבותה של 'אמן' נובעת מכך שהיא משמשת מעין הצהרה זמנית ומתמצנת של אמונה וקבלת על מלכות שמים.

ילד קטן המסוגל למלמל 'אמן', הרי הוא מתחבר בקף לשושלת הזהב של העם היהודי, אשר בכל הזמנים והמצבים מאמין בה' אחד, ומתוך כף הוא זכאי לחיי העולם הבא. נתן אפוא לומר ולפרש כי יש אפלו עדיפות ומעלה למצות 'אמן' על פני ברית מילה, שכן מבין כל השיטות שם בגמרא, זו המצוה הראשונה שהקטן מקיים בעצמו ולא על ידי אחרים.

חשוב לציון את העולה כמאליו מתוך הדברים, שלענינת אמן יש ערך רב גם אם היא נאמרת בלא פונה משלמת. שהרי הקטן מן הסתם אינו מבין כהגון את שהוא אומר, ואף דבורו אינו רהוט די הצורך, ובכל זאת מרגע שבטא בפיו את ה'אמן', כבר זכה לעולם הבא.

נפנים ונבקר את רום מעלתה של מצוה נפלאה זו, גם אנו בעצמנו, ומתוך כף אף ילדינו יתחנכו לכה, ונהיה כלנו בכלל: 'בן עולם הבא' - סופי תבות 'אמן'.

בקריאת 'וּנְרוּמָה שְׁמוּ יְחִידוּ'
ובכרפת שבת שלום,

298 213 מחולקת"ן.

המצרע להכריז על עצמו שהוא טמא נועד כדי "להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים".

דרש רבי פינחס מקוריץ:

אמרה שגורה היא בפי ההמון: 'אחר שרפה - מתעשרים', ומורי ה'בעל שם טוב' אמר שאמרה זו - אמת היא. ויש להביא מקור לכך מהפסוק שלפנינו: כשם שהמצרע נרפא מצרעתו מכח תפלת הרבים הרואים בצערו ומרחמים עליו, כך מי שרכושו עלה באש עתיד להתעשר מכח תפלת הרבים, אשר רחמיהם נכמרים עליו לנכח אסונו ('בעל שם טוב' על התורה).

רפואת המצרע תלויה בתפלתו על אחרים

"וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (ג' מה)

מלשון הכתוב: "וטמא טמא יקרא" משמע שהמצרע צריך להכריז על עצמו שהוא 'טמא', ואולם מלשון תרגום אונקלוס: "ולא תסתאבון [תטמאו]... יקרי", משמע שעליו להזהיר אחרים שלא יטמאו.

רבי שלמה קלוגר מבראד פרש זאת על פי דברי חכמים (ב"ק צ"ב א): "כל המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר, הוא יענה תחלה". כיון שהמצרע זקוק לרחמי שמים כדי להרפא מצרעתו, והוא יוכל להטהר, על כן פרש אונקלוס שיתפלל על אחרים: "ולא תסתאבו" - שלא יבואו לידי חטא המביא לידי טמאה, ותפלה זו תועיל לו עצמו שיירפא תחלה ('חכמת התורה' עמ' ריא).

'טמא טמא' - מנגד בטול מאה ברכות

"וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (ג' מה)

מפני מה נענש המצרע שעליו לקרא לאזני כל 'טמא טמא'? אלא לפי שבטל אמירת מאה ברכות ביום, נגזר עליו לקרא תחת זאת בקול 'טמא טמא' - בגימטריה מאה ('לקוטי מדרשי תימן').

אמירת תהלים - אף בלא פונה

"וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע הפך לכן ומראה הנגע עמוק מעור בשרו נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אותו" (ג' א)

חכמים (מדרש תהלים א ח) אמרו כי בקש דוד המלך מהקדוש ברוך הוא שהשכר על אמירת תהלים יהיה שוה לשכר העסוק בהלכות נגעים ואהלות. ולכאורה יש להבין מדוע בקש דווקא "כנגעים ואהלות" ולא פהלכות אחרות שלמוזן רווח בצבור, פהלכות שבת ודיני ממונות?

פרש האדמו"ר רבי דוד מטאלנא: אחת מהלכות נגעים היא שכאשר הכהן אינו בקיא במראות נגעים, יש לקרא לחכם מישראל שירה את דין הנגע, והכהן יפסק בפיו כדברי החכם. זאת לפי שטמאת הנגעים וטהרתם מסורה אף ורק בידי הכהן (רמב"ם טמאת צרעת ט ב).

לפי זה יש לפרש שעל זאת בקש דוד המלך עליו השלום, שאומרי תהלים יזכו לשכר אף אם אינם מבינים את משמעות הפסוקים, ככהן שבכחו לטהר או לטמא את הנגע במאמר פיו, אף אם אינו יודע הלכות נגעים ('אמרתך חיתני' עמ' 393).

להתפלל במקום לנסות לבטל

"והתגלח ואת הנתק לא יגלח והסגיר הכהן את הנתק שבעת ימים שנית" (ג' לג)

בצווי: "ואת הנתק לא יגלח" מצוה התורה על המצרע שלא יגלח את השער הסמוך לנתק [מקום גשירת השער בנגעי הראש והזקן], שכן בכך לא יהיה נתן להבחין האם התפשט הנגע. בעל 'ספר החנוף' (מצוה קע) מבאר כי מאסור זה עלינו ללמד "שיסבל כל אדם איזה צער ואיזה ענש שיענישהו השם ברוך הוא ולא יבעט בהם. ואל יחשב שיהיה יכלת בידו לבטל אותם ולהעלימם מן הבריות, רק יש לו לבקש תחנה מאת הקדוש ברוך הוא שיירפא מחץ מכותיו".

אחרי שרפה - תפלה

"וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא" (ג' מה)

חכמים אמרו (שבת ז"א א) שצווי התורה על

דמים בדמעות נגעו

"יובלי יהיה בסדר", השיב הרב אבובב ופנה לצאת מהבית, לאחר שהותיר אחריו דף הנחיות מפרט להורי התינוק.

בימים הבאים כל מי שנפגש עם הרב אבובב זכה לשמע מפיו בהתרגשות את הספור המדהים, אולם לאחר זמן פרח הספור מזכרונו.

כשלוש עשרה שנים חלפו מאז. אל משדרו של הרב אבובב נכנסו במפתיע אשה ובנה, בעלי חזות חלונית. "האם כבודו הוא המוהל אבובב?" שאלה האשה, "כן", השיב הרב אבובב, "ומי אתם?"

"אני גברת גולן מחולון, האם הרב זוכר...?" הרב אבובב לא נזכר, והאשה המשיכה: "לפני כשלוש עשרה שנים הזמנו את כבודו לערוך ברית ליובלי שלנו. השארנו אותך אתו לבד עד שבאה המטפלת..."

"בטח שאני זוכר!" אמר הרב אבובב, תוך שהוא מביט בנער גבה הקומה העומד לפניו ונשאב באחת אל אותו ארוע בלתי נשפך.

"אינני יודעת מה עובר על יובלי שלי", אמרה האשה בטון מדאג, "מזה כמה שבועות שהוא אינו הולך לבית הספר וכמעט ולא אוכל. הוא דורש במפגיע לפגוש את המוהל שלו. בתחלה נסונו ללכת אתו לגדולי הפסיכולוגים, אך הוא מתעקש. אין לי ברירה, בבקשה תדבר אתו."

כמו לפני כשלוש עשרה שנה יצאה האשה מהחדר והותירה את בנה לבדו, יחד עם הרב. משאף נסגרה הדלת פרץ הנער בככי מר ובקשי הצליח להביע את עצמו: "כבוד הרב, אינני יכול יותר... אני רוצה תפלין, רוצה שבת, רוצה תורה, אני מרגיש שבלי זה אין לי חיים."

הרב אבובב חבק את הנער האמלל ואחר יצא מהחדר ואמר לאם: "גברתי, לילךך אין כל בעיה פסיכולוגית, הוא פשוט רוצה ללמד תורה!"

"אני יודעת", השיבה האשה תוך שהיא מוחה דמעה סוררת מעיניה, "כל הפסיכולוגים שאצלם בקרנו קבעו את אותה הקביעה, נשמח מאד אם הרב יוכל ללמד אותו!"

הרב אבובב נענה בשמחה. וכך, שלוש עשרה שנים לאחר שנשא אתה תפלה נרגשת מפיו של מוהל המום וחסר אונים בבית זר ומכר בחולון, זכתה התפלה למענה. אליהו מלאך הברית נשלח משמים כדי לקרב את הנער הרחוק אל מורשתו.

קבץ קול רפאל' עמ' סא

הרב אבובב נקש קלות על הדלת, וזו נפתחה מיד בידי איש צעיר לבוש בחליפה מחיטת האוחז תיק מהדר בידו; "שלום לך, אתה המוהל?" שאל הלה בחיוך מאלץ ופנה מיד לצאת לרחוב: "אני ממחר לסדורים דחופים. נא הקפד למלא את תפקיך בתשומת לב ובאחריות..." אמר ונעלם מן העין.

כאשר נכנס הרב אבובב אל הבית הפתע לראות כי אף בעלת הבית יוצאת בעקבות בעלה. "נעים מאד, אני גברת גולן, אמרה, 'בעלי ממתין לי בחוץ, אך אל דאגה - המטפלת אמורה להגיע בעוד כרבע שעה כדי לשמור על יובלי. בינתיים תספיק לערוך את הנתוח, הלא כן?!"

"מי זה יובלי?" בקש המוהל להבין. "אהה..." השיבה האשה, "שכחתי לציין. יובלי הוא התינוק שאותו אתה אמור למול."

"כבר קראתם לו שם?" נדהם הרב אבובב, "כן", השיבה האשה, "האמת היא שלא תכננו לערוך לו ברית כלל, כיון שאיננו מקפידים על מנהגים יהודיים. התחבטנו בכך רבות, ולבסוף החלטנו שאולי בכל זאת כדאי לערוך את הברית, כדי שהבן לא יכעס עלינו כשיגדל."

המום ומבלבל נכנס הרב אבובב לחדרו של התינוק. הוא פרש את כלי המילה על שדת ההחתלה המהדרת, וכשהביט בתינוק הישן בשלוה על מטתו, הוצפו עיניו בדמעות. בחלומותיו הפרועים ביותר, לא חלם שאי פעם יערוך ברית שכזו.

הרב אבובב העיר את התינוק בעדינות, השכיבו על ברקיו ומל אותו במימנות, תוך שהוא משמש בה בעת כמוהל, פסנדק, כאבי הבו וכמברך...

לאחר הברית הרגיע הרב אבובב את התינוק הבוכה, ובעוד דמעותיו מתערבות בדמעות התינוק פרצה התפלה מפיו כמאליה: "אנא ה', חוס ורחם על בניך שתענו בדרךך, כי לכל העם בשגגה. חוס ורחם על נפש אמללה זו, ותן דעת ורחמים בלב הוריו שיגדלוהו לתורה וליראת שמים."

כמחצית השעה חלפה עד שהגיעה המטפלת לבית, מתנשפת. רק כאשר הבחינה ברב החרדי היושב ודומע בתפלה כשהתינוק אחוז בידו היא נזכרה...

"מתנצלת, שכחתי לגמרי... גברת גולן אמרה לי שיובלי אמור לעבר היום נתוח קטן. מה שלומו? איך הוא מרגיש?"

היתה זו שעת צהרים מאחרת לפני עשרות בשנים. במשרדו של החץ והמוהל המפרסם רבי רפאל אבובב זכר צדיק לברכה, צלצל הטלפון: "שלום, מדברת גב' גולן, האם הרב פנוי מחר לערוך ברית מילה?" שאל הקול שמעבר לקו.

"מתי והיכן?" התענין רבי רפאל, והאשה השיבה: "מחר בשעה שבע וחצי בבקר, ברחוב... בעיר חולון". רבי רפאל הפתע מהשעה המוקדמת אך לאחר הרהור קצר השיב בחיוב.

"תודה. אני מבקשת מאד לדייק", הוסיפה האשה בטרוס סימה את השיחה.

המום ומבלבל נכנס הרב אבובב לחדרו של התינוק. הוא פרש את כלי המילה על שדת ההחתלה המהדרת, וכשהביט בתינוק הישן בשלוה על מטתו, הוצפו עיניו בדמעות. בחלומותיו הפרועים ביותר, לא חלם שאי פעם יערוך ברית שכזו.

פסא טל אליהו של קהלת בקשצ'אבה, הונגריה

הטון המוזר והמתק שבו דברה האשה עורר בלבו סימני שאלה, אולם הרב אבובב הרגיע את עצמו כי בודאי זו תוצאה של התרגשות טבעית שאוחזת בה לקראת המעמד.

למחרת בבקר, מיד לאחר תפלת שחרית נסע הרב אבובב אל הכתבת המיעדת. כשהגיע למקום הפתע לראות כי אין מדבר בבית כנסת או אולם, כי אם בבית פרטי ונאה, השוכן בטבורה של שכונה אמידה. על דלת הבית היה כתוב: "משפחת גולן".

בְּרַכַּת 'בְּעוֹר חֲמִיץ'

מַהוּת הַבְּרָכָה

אף על פי שהבְּרָכָה נֶאֱמַרְת לִפְנֵי קִיּוּם מִצְוַת הַבְּדִיקָה, אִין מְבָרְכִים אוֹתָהּ בְּלִשׁוֹן: "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּנוּ עַל בְּדִיקַת חֲמִיץ", כִּי אִם: "עַל בְּעוֹר חֲמִיץ", זֹאת לִפְנֵי שֶׁהַבְּדִיקָה אֵינָה אֶלָּא תַּחֲלִיתָה שֶׁל מִצְוַת הַשְּׁבִיטָה חֲמִיץ, שֶׁכֵּן מִיֵּד לְאַחַר הַבְּדִיקָה מִבְּטוֹל הַבּוֹדֵק אֶת הַחֲמִיץ שֶׁלֹּא מִצָּא, וְאֵלּוּ אֶת הַחֲמִיץ שֶׁמִּצָּא מִבְּעוֹר לְמַחֲרָת. לִפְיֶכָּךְ אֵף שֶׁמְבָרְכִים לִפְנֵי הַבְּדִיקָה, מְזַכְּרִים בְּבְרָכָה לִשׁוֹן "בְּעוֹר" שֶׁהוּא כּוֹלֵל גַּם אֶת הַבְּדִיקָה שֶׁהִיא הַכְּנָה לְבְּעוֹר, וְגַם אֶת הַבְּטוֹל שֶׁהוּא אֶחָד מֵאַפְּנֵי הַבְּעוֹר (רַא"ש פְּסָחִים א' ; כָּלְבוֹ ס' מַח). וְעוֹד, לִפְנֵי שֶׁ'בְּעוֹר חֲמִיץ' הוּא חַיִּיב מִן הַתּוֹרָה, וְאֵלּוּ הַבְּדִיקָה אֵינָה אֶלָּא מְדַרְבְּנָן (שׁו"ת חַח"ס יו"ד ס' רמט, בְּדַעַת הַרַא"ש ש"ס).

אוּלַם יֵשׁ הַסּוֹבְרִים שֶׁבְּרָכָה זוֹ מְתַיַּחֶסֶת לְמִצְוַת חֲכָמִים לְבְדִיקַת חֲמִיץ בְּלִבָּד וְלֹא לְמִצְוַת הַבְּעוֹר. לְדַבְרֵיהֶם לִשׁוֹן 'בְּעוֹר' הַנֶּאֱמָר בְּבְרָכָה אֵינּוּ לִשׁוֹן שְׂרָפָה וְאִבּוּד, כִּי אִם לְקוּט חֲמִיץ מִן הַבֵּית, וְכַפִּי שֶׁמִּצִּינוּ בְּפִסּוּק (דְּבָרִים כו ג'): "בְּעַרְתִּי הַקִּדְּשׁ מִן הַבֵּית" שֶׁפְּרוּשׁוֹ לְקִטְוֵי אֶת הַמַּעֲשֵׂרוֹת וְהוֹצֵאתֵם מִן הַבֵּית כְּדִינָם (רַבֵּנוּ דָּוִד פְּסָחִים ז א; מַהְר"ם חַלְאוּהוּ ש"ס).

הַמִּצְוָה וְהַבְּרָכָה

צוֹתָהּ הַתּוֹרָה עַל הָאָדָם לְהַשְׁבִּית אֶת כָּל חֲמִצּוֹ בְּעֶרֶב פֶּסַח בְּחִצּוֹת הַיּוֹם, כְּפָתוּב (שְׁמוֹת יב טו): "אֶךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר מִבְּתִיכֶם". הַשְּׁבִיטָה זוֹ מְתַקְּמַת הוּ עַל יְדֵי אִבּוּד הַחֲמִיץ מִן הָעוֹלָם [בְּעוֹר חֲמִיץ] וְהוּ עַל יְדֵי בְטוּלוֹ בְּלֵב [בְּטוּל חֲמִיץ] (ר"ן פְּסָחִים א א מדה"ר).

אֵף עַל פִּי שֶׁמִן הַתּוֹרָה דִּי בְּכָךְ שֶׁיִּבְטַל הָאָדָם אֶת חֲמִצּוֹ, תִּקְנּוּ חֲכָמִים שֶׁיַּחֲפֹשׂ וְיִבְדֹּק בְּבֵיתוֹ בְּלִיל י"ד בְּנִיסָן לְאוֹר הַגֵּר בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁעָלוּל לִהְיוֹת בָּהֶם חֲמִיץ [בְּדִיקַת חֲמִיץ], מִחֲשֵׁשׁ שֶׁמָּא יִמָּצָא חֲמִיץ בְּפֶסַח וְיִאֲכַלְנוּ בְּשׁוּגָג (רַמְב"ם חֲמִיץ וּמִצְוָה ב ב-ג; תוֹסְפוֹת ש"ס ד"ה אור). לִפְנֵי קִיּוּם מִצְוַת 'בְּדִיקַת חֲמִיץ' תִּקְנּוּ חֲכָמִים לְבָרֵךְ 'בְּרַכַּת הַמִּצְוָה' (פְּסָחִים ז א).

נֶסֶח הַבְּרָכָה

נִחְלָקוּ אֲמוּרָאִים (פְּסָחִים ש"ס ז א) מַהוּ נֶסֶח הַבְּרָכָה שֶׁמְבָרְךָ הַבּוֹדֵק אֶת הַחֲמִיץ: יֵשׁ הַסּוֹבֵר שֶׁמְבָרְכִים "לְבְּעוֹר חֲמִיץ", וְיֵשׁ הַסּוֹבֵר שֶׁמְבָרְכִים "עַל בְּעוֹר חֲמִיץ".

דָּבָר בְּרוּר הוּא שֶׁכָּל בְּרָכָה הַנֶּאֱמַרְת לִפְנֵי קִיּוּם הַמִּצְוָה, יֵשׁ לְבְרָכָה בְּלִשׁוֹן עֵתִיד וְלֹא בְּלִשׁוֹן עֶבֶר. לִפְיֶכָּךְ, הַכָּל מוֹדִים שֶׁנִּתְּנוּ לְבָרֵךְ בְּנֶסֶח "לְבְּעוֹר חֲמִיץ" שֶׁמְשַׁמְעוֹתוֹ - לְהַבָּא. אֶלָּא שֶׁנִּחְלָקוּ הָאֲמוּרָאִים בְּנֶסֶח "עַל בְּעוֹר חֲמִיץ", הָאִם גַּם נֶסֶח זֶה מְשַׁמְעוֹתוֹ לְהַבָּא וְלָכֵן נִתְּנוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אוֹ שֶׁמָּא מְשַׁמְעוֹתוֹ לְשַׁעֲבֵר [כְּאוֹמֵר 'עַל שְׁבַעְרַתִּי חֲמִיץ'] וְלֹא נִתְּנוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ (פְּסָחִים ש"ס).

לְהַלְכָה מְכֻרְעִיהַ הַגְּמָרָא (ש"ס) שֶׁיֵּשׁ לְבָרֵךְ "עַל בְּעוֹר חֲמִיץ". וְכַתֵּב הַרְמַב"ן (ש"ס) שֶׁעַל אֵף שֶׁמְדַבְּרִי הַגְּמָרָא נִרְאֶה שֶׁנִּתְּנוּ לְבָרֵךְ גַּם 'לְבְּעוֹר', יֵשׁ לְבָרֵךְ דּוֹקָא "עַל בְּעוֹר" לִפְנֵי שֶׁעַל מִצְוַת שְׂאֵדָם יִכּוֹל לְקַיֵּם עַל יְדֵי שְׁלִיחַ יֵשׁ לְבָרֵךְ בְּלִשׁוֹן "עַל...", וְהִרִי אֶת מִצְוַת הַשְּׁבִיטָה חֲמִיץ נִתְּנוּ לְקַיֵּם עַל יְדֵי שְׁלִיחַ.

מִנְהַג הַטְּמִנַּת עֶשְׂרֵה פְּתִיתִים

נִהְיָ יִשְׂרָאֵל לְהַצְנִיעַ בְּבֵית טָרַם הַבְּדִיקָה עֶשְׂרֵה פְּתִיתֵי חֲמִיץ, מִחֲשֵׁשׁ שֶׁמָּא הַבּוֹדֵק לֹא יִמָּצָא חֲמִיץ בְּבְדִיקָתוֹ כְּלָל, וְתִהְיֶה בְּרַכַּתוֹ 'בְּרָכָה לְבִטְלָה' (רַמ"א אור"ח תלב ב). רַבֵּינִים תָּמְהוּ עַל כֵּן: מַה הוֹעִילוּ חֲכָמִים בְּתִקְנַתָּם זוֹ, הֲלֹא מְקוּם הַנְּחַת הַפְּתִיתִים יְדוּעַ, וְאִין צְרִיךְ לְבְדֹק אֶת הַבֵּית כְּדִי לְמוֹצָאָם, וְאִם כֵּן הַבּוֹדֵק אֵינּוּ נִצּוֹל בְּהַנְּחַתָּם מֵאֲמִירַת בְּרָכָה לְבִטְלָה?

הַרַב מִטְשִׁיבִין בָּאָר: חֲכָמִים (פְּסָחִים ז ב) הִשְׁווּ אֶת חֲפוּשׁ הַחֲמִיץ וּבְדִיקָתוֹ לְחֲפוּשׁ שֶׁנֶּאֱמָר בַּתּוֹרָה (בְּרַאשִׁית מד יב) בְּיַחַס לְגִבֵּיעַ צִצּוּהַ יוֹסֵף לְהַחֲבִיֵּא בְּאֲמַתַּחַת בְּנִימִין. וְהִנֵּה, בְּחֲפוּשׁ זֶה יְדַע הַמְּחַפֵּשׁ שֶׁהַגִּבֵּיעַ נִמְצָא בְּאֲמַתַּחַת בְּנִימִין, שֶׁהִרִי הוּא עֲצָמוֹ הַטְּמִינוּ ש"ס, לִפְיֶכָּךְ אֵף אֶת חֲפוּשׁ הַחֲמִיץ שֶׁנִּלְמַד מִמֶּנּוּ נִתְּנוּ לְקַיֵּם בְּאֶפְסוֹן שֶׁהַמְּחַפֵּשׁ יוֹדַע הִיכָן הַחֲמִיץ נִמְצָא (פְּשֵׁט וְעִינִי' לַגְּר"מ שְׁטַרְנְבוּךְ פְּסָחִים ש"ס).

בְּנִית אֲמוֹן

בְּנִית אֲמוֹן אֵמֶת שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּנוּ לְבְּעוֹר אֶת הַחֲמִיץ מִבְּתֵינוּ.

הַזִּיקָה בְּהַגְרָלָה שֶׁהַתְּקִימָה בֵּין שׁוֹלְחֵי הַתְּשׁוּבוֹת לְשֶׁאֵלָה שֶׁהוֹפִיעָה בְּעֵלוֹן פְּרִשְׁת צוֹ הוּא הַבַּה"ח שֶׁמְעוֹן נוֹבֵיךְ מְרַחֲבוֹת.

בְּצַעַד אֶחָד פְּשוּט תּוֹכְלוּ לְפַתַּח מִדֵּי בִּקְרָא אֶת יוֹמְכֶם בְּשִׁלְיחוֹת נַעֲלָה וּמֵלֶאֱתַת סְפוּקָה.
אִם נִשְׂאָכֶם לְבַכֵּם לְהַקְדִּים וְלִבּוֹא עֶשֶׂר דְּקוֹת לִפְנֵי תַּחֲלַת הַתְּפִלָּה כְּדִי לְהַשְׁלִים אֶת בְּרַכּוֹת הַמַּתְפַּלְלִים בְּעִנִּית אֲמוֹן אַחַר בְּרַכּוֹת הַשַּׁחַר, נֹא הַרְשָׁמוּ בְּטֵלְפוֹן 054-8543600 בְּיָמִים א'-ה', בֵּין הַשְּׁעוֹת 20:00-21:00.

בְּיַן הַנִּרְשָׁמִים תַּעֲרֹךְ הַגְּרָלָה עַל 6 מַלְגוֹת בְּסֵךְ \$500 כָּל אַחַת.
הוֹדְעָה תַּעֲבֹר לְזֹאכִים, וְשִׁמּוֹתֵיהֶם יִכְרַסְמוּ בְּעֵלוֹן.

הַהַגְרָלָה הָרִאשׁוֹנָה תִּתְקַיֵּם א"ה בְּיּוֹם שֵׁנִי ב' בְּאַיִר תַּשַּׁפ"ב. הַהַרְשָׁמָה לְהַגְרָלָה הִיא עַד יוֹם לִפְנֵי הַהַגְרָלָה.

הַתְּרַוּ מִחֲכָה לָאֵם

יְהוּדִים יִקְרִיבוּ!
בְּמִנְיַן שְׁבוּ אַתֶּם מִתְפַּלְלִים כְּכֹל בִּקְרֵי יְהוּדִים רַבִּים מִבְּקָשִׁים לְבָרֵךְ אֶת 'בְּרַכּוֹת הַשַּׁחַר' בְּשִׁלְמוֹת - בְּאוֹרֵי מִי שֶׁיִּכְתוּר אֶת בְּרַכּוֹתֵיהֶם בְּעִנִּית אֲמוֹן. עֲצְרוּ רַנֵּעַ וְחִשְׁבוּ: כַּמּוֹה גְדוֹלָה הִיא הַזְכוּת לְהַשְׁלִים אֶת בְּרַכּוֹתֵיהֶם בְּעִנִּית אֲמוֹן. וְכִי יִכּוֹלִים אֲנִי לְשַׁעֵר אִיזֵה שֶׁכֵּר עֲצוּם מְרַעַף מִשְׁמָמִם עַל יְהוּדֵי הָעוֹנָה אֲמוֹן וּמוֹכָה אֶת אַחֵיו בְּאֲמִירַת בְּרַכּוֹת מִשְׁלָמוֹת?

לשומרי החותם - צות 'בני אמונים' הי"ו, בראשות המיסד והיו"ר הרב יעקב דב מרמורשטיין שליט"א,

ראיתי בעלונכם הנכבד כי הפלאתם להביא בשם הקדמונים כי הברכה משולה לגוף השטר, ואלו האמן - לחתימה הנותנת תקף לשטר. והרי לשטר שאינו חתום אין ערך. על דרך זו נתן להוסיף ולהמחיש בדגמה נוספת: עובד שגדרש 'להחתיים פרטיס' עם הגעתו למקום העבודה. יש מקומות שבהם הנהל הוא שמי שאינו מחתיים פרטיס נחשב כנגעדר מעבודתו, וזאת גם אם בפעל הוא הגיע ואפילו עבד במסירות. כך לענין הברכה והאמן - גם אדם שברך פראוי, אם ברכתו לא נחתמה באמן, הרי זו ברכה חסרה ואף שברה נתן בהתאם, כפי שמבאר בהרחבה בעלונכם בהזדמנויות רבות.

חשבתני שזו גם יכולה להיות הסבה לכך שחכמים החמירו כל כך שהגית המלה אמן תהיה מדויקת ונכונה, מבלי להחסיר אות. כי זו אפיה של חתימה - היא חבבת להיות מדויקת עד לאחת.

השתמשתי ברעיון זה כדי לשכנע חבר לומר בפני את ברכות השחר. אותו חבר טען שהוא אומר את הברכות בכונה רבה יותר כשהוא נמצא לבד. אך אני טענתי בפניו: וכי מה שונה בעיניך יותר, המחאה על סכום גבוה ללא חתימה, או המחאה על סכום קטן אבל חתומה כדת וכדין?

בהערכה,
ש.מ.ג.

נתן לשלח מכתבים
לפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

הנהגת האר"י הקדוש

רבי חיים ויטל מעיד על רבו האר"י הקדוש כי היה מרבה לענות אמן אחר אנשים שברכו ברכות השחר בבית הפנסת, וכך הוא כותב: "וכשהיה בבית הפנסת, והיה איה אדם מברך ברכות השחר, היה יושב ושומע ועונה אמן, ואף אם היה באמצע התפלה היה פוסק ושותק ועונה אמן, ואפילו אם היו המברכים רבים" (פרי עץ חיים' שער הברכות פרק ז, וראה שם שגראה מדבריו שהמברכים בבית מדרשו של האר"י היו מברכים בפניו אף 'ברכות התורה').

רבי מאיר פאפירש מביא אף הוא את הנהגת האר"י הקדוש לענות אמן אחר ברכות השחר של אנשים רבים אלא שהוא מפרט ש"אפילו היו [המברכים] מאה היה עונה אמן אחריהם" (אור צדיקים' ו ב, וכן העתיק ב'שערי תשובה' אר"ח ו ה). בעקבות כך אף פוסק רבי מאיר פאפירש שעל כל אדם לילך בדרך זו ו"צריך השומע ברכות השחר לענות אמן, אפילו שמען מאה פעמים" (אור הישר' עמוד העבודה ז יא).

וכך אף כתב האדמו"ר רבי אהרן מקרלין ב'סדר היום': "אני מסכים שכל אחד ישמע מחברו כל ברכה שצריך לאומרה בכדי שיענה אמן. כי איתא בכתבי האר"י ז"ל שהיה שומע ברכות השחר אפילו ממאה אנשים, אף על פי שהיה יכול ברגע אחד ליחד כל העולמות, אפילו הכי לא השגיח על זמנו ולא היה מתעצל לשמע אפילו מאה פעמים, הנותן לשכוי בינה וכל הברכות".

מתקרבים לשי"ץ לשמע הברכות

עדות נפלאה על ההקפדה לענות אמן אחר 'ברכות השחר' הביא בעל ה'חיות זאיר' בספרו 'מקור חיים' (מו ב): "ראיתי מנהג ותיקין וישישים אשר מקומם רחוק מן השי"ץ, שהולכים ממקומם ומתקרבים אל המברך בעת שאומר ברכות השחר כדי לשמע היטב ולענות אמן".

נתפשט המנהג פעירות גדולות

כך העיד החיד"א על מנהג אמירת ברכות השחר בחברותא (ברכי יוסף' אור"ח תרעז ב): "וכידוע נתפשט המנהג בכרכים ועירות גדולות..."

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

צדיק באמונתו

להזהר בעגית אמן לפני שיהיה מאחר

בעולם הזה אין האדם מכיר ברום מעלת ערכה של עגית אמן, אולם בבוא האדם לעולם הבא ינכח להפיר בערכה של כל אמן ואמן. מי שזכה להקפיד על עגית אמן ישמח לראות את השכר הרב שהצמיחה לו האמן, בדיוק כאותו זרע קטן שמצמיח אילן רב פירות. ואולם מי שזלזל בעגית אמן, יתחרט עד מאד על הזלזול שהפגין, עת ינכח לראות עד כמה חשובה כל עגית אמן לפני ה', אלא שאז יהיה זה כבר מאחר מדי בעבורו (ספר הפנים' אות לא).

ה'אוהב ישראל' ה' בניסן תקפ"ה

האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מאפסא זי"ע, נולד בשנת תקט"ו לאביו רבי שמואל בעירה ז'מיגרד. בתחלה פנה כרב בעירה הקטנה קולבסוב, ובשנת תק"ס החל לכהן כרב באפסא. לפי בקשתו הוא מכונה על שמה, אף על פי שכהן בה כרב רק כשמונה שנים. אלפי חסידים הסתופפו בצלו וקנו ממנו דרכי תורה וחסידות. דבריו תורתו היו אור לרבים, ומהם נדפס ספרו הנודע 'אוהב ישראל'.

בסוף ימיו עבר למז'יבז, ושם, ביום ה' בניסן תקפ"ה עלתה נשמתו בסערה השמימה, ונטמן סמוך לציון ה'בעל שם טוב'. על מצבת קדשו נחרת: "פ"נ הרב אדמו"ר אוהב ישראל מ' שמואל ז"ל. נפ' ה' ניסן תקפ"ה. לעת זקנותו תקע אהלו של שלשלת היוחסין מ' שמואל ז"ל. נפ' ה' ניסן תקפ"ה. לעת זקנותו תקע אהלו של תורה פ"ק מעזבדו ולו דומי' תהלה ובמקום גדלתו שם ענותנותו, אשר יצוה את בניו שלא לכתב על מצבתו שבחות. תנצב"ה".

מצבתו של בעל האוהב ישראל' בסוף ימיו שבאוקראינה.

לתגובות הערות: שליח 064-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 18:39

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 19:37

ר"ת: 20:13

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 546 2.4.2022 - א' ניסן תשפ"ב

וְהוּא הוֹשִׁיעַ לָנוּ יְצִיָּקֵם וּבֹאֵן בָּנוּ

פְּרִנְשֵׁת - תְּזַרְיֵעַ

אִשָּׁה כִּי תִזְרֵעַ וְיִלְדָה זָכָר (יב,ב)

פרשה זו מתחילה בענייני היולדת, ואילו פרשיות קודמות עסקו בכשרות המאכלים, אלו הבהמות, החיות והעופות הכשרות לאכילה. מדוע הקדימו את דיני הבהמות לדיני האדם? אמר רבי שמלאי: "כשם שיצירתו של אדם במעשה בראשית (הייתה) אחר כל בהמה חיה ועוף, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף" (רש"י שם).

כלומר כמו שבמעשה בראשית נברא האדם רק ביום השישי לאחר שה' ברא את החיות, הבהמות והעופות. כך דיני האדם, מתי הוא טהור ומתי הוא טמא, נאמרו אחר תורת בהמה חיה ועוף.

שואלים ה'מאור ושמש' ושאר מפרשים: לכאורה יש הבדל גדול, שהרי כשנברא האדם רצה הקב"ה להביא אותו לעולם מוכן ולכן הוא נברא אחרון, ואילו כאן, קודם היה צריך לתת לאדם את הדינים השייכים אליו ורק לאחר מכן מתאים לפרש לו את דיני הבהמות והמאכלים?

אפשר לומר שהתשובה טמונה בנוסח המדרש - "כשם שיצירתו של אדם", כדי שאנחנו נזכה לדבר שנקרא יצירה של אדם. מה יעשה אותך לאדם? אם אתה תהיה "אחר כל בהמה חיה ועוף". רק אחרי שאתה תגלה שיש בתוכך בהמה חיה ועוף, כמו שהזוהר הקדוש אומר על הפסוק "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" שהקדוש ברוך הוא שיתף את כל הבריאה כולה בבריאת האדם - כולל את כל מיני החיות והבהמות ומהם ברא את האדם!!! ורק כשאדם קולט שיש בתוכו את כל התכונות שיש בכל הנבראים - הוא זוכה להיות אדם!

ומיד ההסבר: לפעמים קורה שמציעים לבחורה שידוך, בחור רזה, נראה מאוד עדין. וכשהבחורה נפגשת איתו היא חושבת "הוא כזה עדין, לא יכול להיות שהוא אי פעם בחיים יצעק" אבל, החיצוניות שלנו מאוד מטעה! יש אנשים שבחיצוניות שלהם נראים עדיני נפש, ומה האמת? 'הנחש נמצא מתחת לקש'.

רק אדם שמודע לזה ומכיר את האמת שלו, הוא ורק הוא, יכול להיות אחר כך אדם. איך? על ידי שהוא פונה לבורא עולם ואומר לו "דיבוננו של עולם, אתה יודע מה גיליתי? גיליתי שיש בי את הבהמות החיות והעופות, הכל יש בי. אבא, תשמור עלי, תציל אותי מכל הבהמות החיות והעופות שיש בתוכי! תציל אותי מהם!" מה ה' עושה? מזכה לו את המושג אדם. אדם זה – "אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן" (ישעיהו יד יד) אדם נוצר אחר בהמה חיה ועוף, אחרי שאתה מכיר שיש בך בהמות חיות ועופות אז נוצר אדם.

כל עוד אדם חושב "לא... אני? מה פתאום! אין לי את זה. על מה אתה מדבר? יש לי קווים אדומים. זה לא האישייות שלי. אתה לא מכיר אותי אני לא כזה..." כשאתה חושב שאתה לא כזה, יראו לך שאתה כזה! – בורא עולם יפתח לך את הגן חיות שבך.

אומר רבי שמלאי: כמו שכדי להיות אדם, הדבר תלוי בהכרת הבהמה, חיה ועוף שבך, כך כדי לזכות לתורה, לדינים ולהלכות, שייך רק למי שבא מתוך שפלות וענווה. ולכן זה נקרא בלשון חז"ל "תורתנו נתפרשה" – אתה רוצה לזכות שהתורה שלך תתפרש? שתזכה לחידושי תורה אמיתיים? זה רק אחרי שהתורה תגלה לך קודם את הבהמה חיה ועוף שבך, שתגלה שאתה לומד תורה כדי שהתורה תביא אותי לשפלות וענווה אז אתה באמת זוכה לתורת אמת.

מספרים על החזון איש זצ"ל שהיה פותח ספר חדש שהביאו לו והיה אומר: "זה ספר שלא נכתב ביראת שמים. קח את הספר תוציא אותו מפה". ועל ספר אחר היה אומר: "רואים שלמחבר היה יראת שמים. שים את זה אצלי בספריה". הוא היה רואה בתוך החידושים אם זה חידושים שנכתבו מתוך "יראת שמים" או חידושים שבאו מהשכל. "אבא, אני מצד עצמי בהמה חיה ועוף רק אתה יכול לתת לי חידושים אמיתיים. רק אתה יכול להציל אותי מכל הטבעים שלי" כשאתה בא בכזאת גישה לתורה, הבורא עולם נותן לך תורת אמת. שבת שלום ומבורך. (עלון 'דרך הבעש"ט')

וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ, לְנִגַּע צָרְעַת (יג,ב)
מובא במדרש תנחומא (פרשת שמיני אות ט') אין 'וְהָיָה' אלא לשון שמחה. ולכאורה יש להקשות? איזו שמחה יש כאן שמקבל האדם בעור בשרו נגע צרעת?

אלא מבאר רבי אליעזר פאפו בעל ה'פלא יועץ' על פי המסופר (סנהדרין קא) שבשעת פטירתו של רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו, התחילו תלמידיו לבכות, ורבי עקיבא היה משחק, אמרו לו לרבי עקיבא, למה אתה משחק?, אמר להם, ולמה אתם בוכים? אמרו לו, ספר תורה שרוי בצער ולא נבכה?, אמר להם אני משחק שכל זמן שאני רואה את רבי שאין פשתנו לוקה ואין יינו מחמיץ אמרתי אכל רבי עולמו בחייו, עכשיו שאני רואה שיסורין באים עליו אני משחק. ומבאר ה'פלא יועץ' זהו שכתוב כאן: 'וְהָיָה' לשון שמחה, כי בעור בְּשָׂרוֹ, לְנִגַּע צָרְעַת', מאחר וסובל ייסורים, ראייה זו כי אינו אוכל עולמו בחייו ועל כך ראוי לשמוח.

והוסיף לבאר רבי ישעיה יוסף פונטרמולי זצ"ל המכונה 'פני יוסף':
'וְהָיָה' לשון שמחה, כי צריך להיזהר ביותר לא לבעוט בייסורים, ולקבל אותם בשמחה ובאהבה ואז זוכה שמתכפר לו. ('אוצר פניני החסידות')

ואולי אפשר לרמוז וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ, לְנִגַּע צָרְעַת ר"ת תורה ע' כאשר האות ע' מפרידה שיצא ר"ת תורה בלי הפרדה, וזהו רמז שבעין לא יפה אדם מתרחק מהתורה ולבסוף בא לידי צרעת. (עורך העלון)

על הפרשה - רבי דוד חנניה פינטו שליט"א (מתוך העלון 'פחד דוד')

במרכז פרשתינו אנו מתוודעים לקלקלת הלשון, מות וחיים ביד הלשון, עד כמה נפרעים מיהודי שמפריד בין הדבקים ולשונו מהלכת ריב ומדנים בין אדם לחברו, נגעי הגוף, נגעי בגדים ואפילו נגעי בתים. ומנגד, יש לנו להתבונן בדברי חז"ל שהעריכו מאוד את הבולם פיו בשעת המריבה, בשעה שמרכלים ומוציאים את דיבתו, והוא יושב ומחריש, ומעדיף להיות מן הנעלבים ואינם עולבים - שומעין חרפתם ואינם משיבים, ועליהם הכתוב אומר "ואוהביו - כצאת השמש בגבורתו".

הנה לפנינו סיפור מופלא, המתואר מפי בעל המעשה הגר"י זילברשטיין שליט"א בספר "ברכי נפשי": ישבתי בבית מדרש אחד בירושלים, ולפתע ניגש אלי יהודי וסיפר לי: במשך שנים רבות הייתי חשוך-בנים. הדבר גרם לי ולרעייתי צער איום-ונורא. הוצרכנו לילך מרופא לרופא, על מנת להגשים את שאיפתו של כל בן-אנוש, ולזכות לזרע של קיימא. שאיפתנו זו לא התגשמה במשך שנים מאז החתונה.

והנה, הוא ממשיך בסיפורו, יום אחד מצאתי בספר 'עלינו לשבח' המביא את העצה שנתן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל לאדם שהיה חשוך-בנים, שיחפש אדם העונה לתואר 'הנעלבין' ואינו עולבין, ויבקש ברכה ממנו, ובעז"ה יוושע. ומובא שם בספר, שהיהודי הוא עשה כעצת הגאון, ונושע בצורה פילאית ומיוחדת במינה. היהודי שפגשני בבית המדרש, המשיך לספר שחשב לעצמו שאם הקב"ה זימן לידו את הסיפור הנ"ל ואת העצה הכתובה בו, אולי הסגולה היא ממתינה גם לו.

החלטתי שבמקום שאמשיך לחפש רפואה למכתי, אחפש יהודי שהעליבו אותי והוא לא השיב ולא הגיב, אלא ספג את העלבונות שהטיחו בו, ואבקש ממנו ברכה... ואז החלו הספקות לכרסם בי; מהיכן משיגים יהודי כזה הנעלב ואינו עולב? הרי אי אפשר לפרסם בעיתונים שאני מחפש אותו, כדי שיתקשר אלי... גם אי אפשר לתלות מודעה כזו בבית הכנסת... אבל החלטתי לקום ממקומי, ולהתחיל לחפש...

והלא-יאומן הזה התרחש ממש לנגד עיני! כבר בצעדי הראשונים נכנסתי לבית מדרש פלוני, והנה ניגלה לפני מחזה ש'התאים' במדויק למה שחיפשתי... ראיתי כמה אנשים מקיפים יהודי ומעליבים אותו והוא אינו מגיב! לא פחות ולא יותר! הדבר נמשך כמה דקות, ומיד לאחר שהמעליבים עזבוהו, ניגשתי אליו בסערת-נפש רבה וסיפרתי דברים כהווייתם, וביקשתי ממנו שיברכני.

והלה בירך. ולאחר 9 חודשים נולד לי בן. דומה שאין צורך להאריך ב'מוסרי ההשכל' הנובעים ממעשה זה, אבל יש ללמוד מכך את העיקר, והוא, עד כמה גדולה מעלתו של הנעלב ואינו עולב. ידע לו כל 'נעלב' שכזה, שגם אם אף אחד לא ניגש אליו, ולא ביקש ממנו שיברכנו, הרי שניתנו לו כוחות סגוליים עצומים, ותפילתו אינה תפילה של אדם רגיל. התפילה שהוא מתפלל, בכוחה להביא ישועות גדולות על עצמו ועל כל הסובבים אותו. ולכן כדאי לו שבאותו רגע שבו התגבר על עצמו, שיבקש מהשי"ת שייקח ממנו את כל המניעים והמחסומים המפריעים לו בעבודת השם, ויתחנן על כל יתר דברים המציקים לו. ומאידך גיסא, אדם המתגבר על עצמו ואינו מגיב כשפוגעים בו, ויודע את מעלתו וכוחותיו הסגוליים, יוכל דוקא בשל כך להתגבר על עצמו, ויקל לו לעמוד כצור-איתן מול המעליבים אותו, שכן הוא יודע איזו מתנה גדולה יתנו לו אז מן השמים!.

ובס"ד חשבתני על כך לבאר את הפסוק בתהילים (קכו,ו): 'הַלֹּדֶף יֵלֵךְ וַיִּחַפֵּשׂ אָדָם שְׂמַעֲלִיבִים אוֹתוֹ וַיִּבְכֶּה' ואותו נעלב בוכה מהצער שפגעו והעליבו אותו, ובזכות שתיקתו הוא 'נִשְׂא מְשֻׁךְ הַזֶּרַע' יכול הוא לגזור לאדם חשוך בנים את המשך זרעו בעולם ובזכותו יזכה לזרע בר קיימא, 'בֵּא יְבוֹא בְרָנָה' ישמח וירנן המתברך בזכות 'נִשְׂא אֱלֻמֹּתָיו' הנעלב ש'נושא' אלומותיו מלשון אילם, ששתק. (עורך העלון)

אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ סִפְחַת אוֹ בְהֶרֶת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת (יג,ב)

הגמרא אומרת שנגעים באים על לשון הרע...אמר ר' יוחנן: כל המספר לשון הרע, כאילו כפר בעיקר! כופר בעיקר? לא קצת הגזמנו?!

לא, זו לא גוזמא... היות שכל הסיבה שאדם מדבר לשון הרע, היא רק חוסר באמונה. למה אתה מדבר על פלוני? כי אתה חושב שהוא בייש אותך... כי נדמה לך שהוא הזיק אותך או הפסיד לך... או אולי ההתחלה שלו באה על חשבונך...

אבל אם היית מבין ששום בריה בעולם לא יכולה לגעת אפילו בשערה אחת מהשערות הלבנות שצמחו לך... פשוט לא היית מדבר לשון הרע. לא מתוך הבנה... באופן טבעי! אם היית יודע בידיעה ברורה שכל מה שקורה לך זה הכל הקב"ה בכבודו ובעצמו עושה לך, פשוט היית מפסיק לחשוב על פלוני כל היום וכל הלילה... וממילא לא היית מדבר עליו.

יהודי צריך לדעת טוב – הכל זה רק הקב"ה! הקוברינר אמר: "וכל מעשהו באמונה", מאחר ובא חבוק והעמידן על אחת – צדיק באמונתו יחיה! לכן כל פעולות היהודי הוא רק להתחזק באמונה!

שני עשירים בעלי ממון הגיעו לדין תורה בירושלים... היה להם סכסוך על סכום של מיליון דולר! הם ניגשו לאחד הבוררים הגדולים ביותר בירושלים ביום שני, והוא הודיע שיהיה להם פסק מוכן עד יום שישי... הוא ניגש לשלוח את הפקס לשני העשירים, אבל הפקס לא עובד... אין דיו, אין נייר... קראו לכל הטכנאים – אין פקס!

ניסו לתקן את הפקס עד חצות היום בערב שבת. הבורר הזה אמר: יש לי קבלה שאחרי חצות אני לא עושה שום מלאכות... זהו זה! פיזר את כל הטכנאים... אבל הוא הבטיח שעד יום שישי יהיה להם פקס... קבלה זו קבלה – הוא לא מוכן לעבור עליה!

במוצש"ק הוא בא לשלוח את הפקס, ובינתיים הוא שמע שאחד מבעלי הדין, זה שהוא חייב אותו בפסק במיליון דולר, קיבל בשבת דום לב ונתבקש לישיבה של מעלה... אם הוא היה מצליח לשלוח את הפקס בער"ש, כל החיים הוא היה בצער שאולי הפקס שלו גרם לו לקבל דום לב... הבטחת, השתדלת, אבל הקב"ה מנהל את העולם – תירגע! ('אפריון שלמה')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לורע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

תּוֹרֵיַע

שבת החודש

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 675 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת בנייה: 777.

עלון מס' 564 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי' יעקב בן רחל וצדוק ז"ל כ"ה אדר ב' תשפ"ב

תּוֹרֵיַע - תּוֹכֵן עֵינֵינוּ הַפְרָשָׁה

998 תשפ"ב

- א. דיני טהרת היולדת, קרבנה, ומצות מילת הבן ביום השמיני (יב, א-ח).
- ב. דיני טומאת צרעת:
א. דיני טומאה בעור הבשר (יג, ט-יז).
ב. דיני צרעת על מקום שחין, או מְכוֹת אש שנתרפאו (יג, יח-כח).
ג. צרעת הבאה בראש ובזקן, ונתקים (יג, כט-לט).
ד. דיני המצורע (יג, מה-מו).
ה. צרעת הבגד (יג, מז-נט).

"אִשָּׁה פִּי תּוֹרֵיַע" (יב, ב)

וברש"י: "אמר רבי שמלאי, כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף".

דברי רש"י צריכים ביאור: וכי מאחר ויצירתו של האדם היא לאחר החיות, הבהמות והעופות, לכן צריכה גם תורת הטומאה שלו לבוא לאחר הבהמות, החיות והעופות? ונראה עפ"י המדרש (בראשית רבה) על הפסוק (תהלים קלט, ה): "אֲחֹר וְקִדְּמָה צִרְפָּנִי", האדם נברא אחר למעשה בראשית, וקדם למעשה בראשית. אם זכה - אומרים לו: אתה קדמת למלאכי השרת. אם לא זכה - אומרים לו: זבוב קִדְּמְךָ, יתוש קִדְּמְךָ. ביאר הגר"א, כי האדם מצד נשמתו גדול ממלאכי השרת, ומצד גופו יותר גרוע מבהמות וחיות, שיצר הרע שבגופו יותר רע מבהמות וחיות.

מצד נשמתו, נברא אדם ביום הראשון למעשה בראשית, קודם לבריאת המלאכים.

מצד גופו, נברא האחרון לבריאה, ביום השישי.

אם זכה, שהשליט נשמתו על גופו ולא הלך אחר תאוות ליבו, הוא קודם למלאכי השרת, שמצד נשמתו הוא נברא קודם למלאכי השרת.

ואם לא זכה, והשליט גופו על נשמתו והלך אחרי תאוות הגוף, הוא גרוע מבהמות וחיות, לכן גופו נברא אחרון לכולם, ואז אומרים לו: זבוב ויתוש קִדְּמְךָ.

בזה נראה לבאר בדברי חז"ל הנ"ל, כמו שבריאתו של האדם היא אחרונה למעשה בראשית, כך תורתו ניתנה לאחר הבהמות והחיות, שענייני טומאה וטהרה אינם אלא מצד גופו של האדם, שמצד פחיתותו הוא מקבל טומאה. אבל מצד נשמתו "נשמה שנתת בי טהורה היא", אין טומאה שולטת כלל בנשמה אלא בגוף, וכיוון שהטומאה עניינה שייך לפחיתות גופו של האדם, ומצד גופו האדם הוא האחרון למעשה בראשית, גם הטומאה שהיא שייכת לפחיתות גופו נכתבה אחרונה לכל הבהמות והחיות שגופו פחות מהם, שהוא אחרון למעשה בראשית.

[רבי דוד כהן שליט"א, סברי מרנן]

of the

בשנה שאינה מעוברת פרשיות תזריע ומצורע הינן מחוברות. פרשת תזריע עוסקת במצות מילה שמעלתה עליונה על מצות התשובה אף שעניינם אחד. מצות התשובה היא מצוה רוחנית כי "עיקר התשובה בלב", בעוד שהמילה היא מצוה גשמית, ודוקא משום שהיא נמשכת למטה בגשמיות מעלתה גדולה יותר.

פותרת הפרשה: "וביום השמיני ימול בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ" - מדוע המצוה ראשונה שיהודי מקיים בחייו זה ע"י יסורים וצער? מובא בגמרא (מסכת גיטין נז:): על הפסוק (תהלים מד, כג): "כִּי עֲלִיק הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם" - זו מצות מילה.

יש להקשות: מדוע עשה הקב"ה כך שמצוה ראשונה שיהודי מקיים נעשית רק ע"י צער גדול, הרי כשרוצים לחנך אדם עושים את זה במתיקות ובנועם, ומדוע פה עושים ע"י צער כה גדול, ובפרט לפי מה שמובא בירושלמי (כתובות פ"ה, ו') שיש תינוקות שזוכרים כל מה שהיה משעת לידתן.

עוד קשה: מאחר ולא מצוי שילד מת ממצות ברית מילה, איך אמרו בגמרא 'כִּי עֲלִיק הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם' - זו מצות מילה (כן הקשה בשו"ת חת"ס יו"ד ס' רמה).

עוד יש להבין מה שמובא בירושלמי (מ"ק פ"ג, ה"ד) נולד בן זכר במשפחה, נתרפאה כל המשפחה, וה'מהרש"ל' (ס' ע"ג) מבאר שהוא ביום של הברית, צריך להבין מה ההסבר, ונראה שבחיים יש ניסיונות וקשיים לקיים מצוות, לכן מלמדים אותו מיד בתחילת חייו, שאף כשיש קשיים, גם אז צריכים להשתדל לקיים מצוות אף כשזה בצער, וזה נותן כוח לכל החיים אף בזמנים קשים שיוכלו לעמוד בזה ולקיים תורה ומצוות אף שזה כרוך בקושי גדול.

ובזה מובן מה שאמרו 'כִּי עֲלִיק הֲרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם' - זו מצות מילה, לומר מהיכן יש לעם ישראל את הכח למסור נפשם על קיום התורה והמצוות ולהיהרג על קיומו כל חייו, אומרת הגמרא הכוח מגיע מזה שקיימו מצות מילה בצער ובמסירות והכנסתו ליהדות הגיע במסירות, זה נותן כח לכל החיים. ובזה מובן מדוע מתרפאה המשפחה: שמובא בספרים, המתנהג עם הקב"ה יותר מיכולתו, מתנהג עמו הקב"ה גם שלא על פי הטבע, ואבא שהולך למול את בנו זה יותר מטבעו - שהוא הולך להכאיב צער גדול לבנו הקטן, ועם כל זה מקיימים אותו בשמחה, מידה כנגד מידה כל המשפחה מתרפאים. אף אלו שעל פי הטבע אין רפואה לְמִכְתָּם.

יהודי מעצם היותו חלק אלוהי ממעל ממש הוא קדוש, וכדי לגלות את עצם מהותו הוא חייב להימול ביום השמיני להולדתו. זוהי תכלית מצות ברית מילה להסיר את העורלה והקליפה המסתירה את מהות היהודי שקדושתו באה לו מלמעלה וטבועה בעצמיותו.

ובהיות מצות מילה רמז והדרכה לעבודת ה' - "וּמִלְתָּם אֶת עֶרְלַת לְבָבְכֶם" (דברים י', טז), היא שקולה כנגד כל התורה כולה.

ואכן עיקר העבודה היא להסיר את כל הדברים המפריעים לנו בעבודת ה'; ובאין מפריע נוכל לעשות עבודתנו כראוי והקב"ה יסייע לנו להשלים את החסר, עד שיקויים בנו "וּמִלְ ה' אֶלְקֵיךָ אֶת לְבָבְךָ" (דברים ל', ו), בגאולה האמיתית והשלימה.

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

”כֶּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִית” – כּוּחַהּ שֶׁל בְּרַכַּת הַקְּהֵל

במדבר (קהלת רבה פ”ג ד ודברים רבה פ”ט א) מובא מעשה נפלא על חשיבות הברכה שמברכים הקהל לרך הנימול - 'כשם שנכנס לברית' וכו': פעם אחת הלכו רבי שמעון בן חלפתא עם אנשי עין תאנה מחוץ לעירו לקיים מצות מילה, והיה אביו של אותו תינוק משקה אותם יין ישן בן שבע שנים, ואמר להם: "שתו מיין הטוב הזה, שאני בטוח באדון השמים שממנו אני משקה אתכם גם במשתה נישואין שלו". וענו אחריו כל המסובים: "כשם שהכנסתו לברית כך תכניסהו לתורה ולחופה!" והיו סועדין בסעודת ברית מילה עד חצי הלילה, ואחר הסעודה, כשחזר רבי שמעון בן חלפתא לעירו, פגע בו מלאך המוות.

ראה רבי שמעון שפניו של מלאך המוות רעים, ושאלו: "מדוע רעים פניך?" אמר לו המלאך: "מקול דברים קשים שאני שומע מפי הבריות בכל יום. התינוק הזה שמלתם את ערלתו היום, יש לי עליו שטר פסק דינו שאקח אותו מכאן לאחר 30 יום. אמנם שמעתי שאביו השקה אתכם ואמר לכם 'שתו מן יין הטוב הזה', ועניתם אחריו: 'כשם שהכנסתו לברית כך תכניסהו לתורה ולחופה', לכן נעצבתי ופני רעים, שמתירא אני שתפילה זו שהתפללתם תבטל הגזירה הזאת". והוא מוסר השכל גדול, איזה השפעה גדולה יש לברכה שיהודי מברך בעת ברית מילה, ואומר כשם שנכנס לברית כן יכנס וכו', שברכה זו בכוחה לבטל כל גזירות רעות, ועל ידי זוכים להכניס את הילד לחופה כשתגיע השעה, וצריכים להתחזק מזה שיש לברך איש לרעהו בעת שמחה בלב שלם, וכן רואים כאן מעלת היין שברכו עליו בברית המילה, שכוחו גדול, ויש לשמור אותו לסגולה, שעל ידי יכנס התינוק לתורה ולחופה ולמעשים טובים. [אוצר פלאות התורה]

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

במדבר תנחומא (תזריע ה') מובא: שאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, איזה מעשים יותר מתוקנים של האדם או של הקב"ה? דהיינו אם הקב"ה חפץ שיהיה אדם מהול, מדוע לא בראו מהול? אמר לו רבי עקיבא מעשה האדם יותר מעולים, ולכך מילה נעשית ע"י האדם, ומה ששאלת למה הוולד לא יוצא נימול ממעי אמו - מפני שחפץ הקב"ה לצרף בריותיו. כלומר, עיקר הבריאה הוא שהאדם ישלים את הבריאה, וברית המילה היא סמל בגופו של האדם על זה שמשלים את הבריאה.

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

בגמרא (מגילה י"ז): מובא, מצוות מילה ביום השמיני, היא זו שהביאה את אנשי כנסת הגדולה לתקן את ברכת "רְפָאנוּ" כברכה שמינית שבתפילת שמונה עשרה, והטעם לכך מפני שניתנה מילה בשמיני והרך הנימול זקוק לרפואה, לפיכך קבעו ברכת "רְפָאנוּ" בשמינית.

ותמה רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל (ב"מזמור לתודה") הרי הרבה מחלות יש וכולן צריכות רפואה, וא"כ למה תלו זאת דווקא במצוות מילה שצריכה רפואה? ותירץ, מאחר ולעתידי לבוא לא יחטאו א"כ גם לא יחלו, שמחלות הבאות על האדם הם כגמול על חטאיו, ומאחר שלעתידי לבוא לא יחטאו ולא יחלו, ישאר עניין אחד שיהיה צריך רפואה, והוא רך הנימול לברית המילה ביום השמיני, לכך ברכת רְפָאנוּ היא הברכה השמינית בתפילת שמונה עשרה.

”וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ” (יב, ג)

נוהגים שבברית מילה כאשר אומרים "ואמר לך בְּדַמֶּיךָ חַיִּי", המוהל לוקח טיפת יין ושם על שפתי התינוק. וכ"כ ה'אבודרהם': "...ומנהג כשאומר 'ואומר לך בדמייך חיי' נותן באצבעו מהיין על שפת התינוק, דאמרו במדרש (רבה במדבר) על הפסוק (שמות לב, כז): "שִׁימוּ אִישׁ חֶרְבוֹ עַל יָרְכוֹ" - משה מל ואהרן פורע ויהושע משקה, פירוש לפי שכל אותם 40 שנה לא היו מלים במדבר מטורח הדרך, ומפני שלא נשבה רוח צפונית, ועכשיו שהיו עומדים ליהרג, לא רצו משה ואהרן שיהרגו בלא מילה ובלא קבלת מצווה, ולכך היה משה מל ואהרן פורע ויהושע משקה אותם מאפר העגל שעשו. ואמרו בגמרא (מסכת עבודה זרה מד.) שבדקן כסוטות, ואותה השקאה הייתה להם בעת מילה ופריעה למות ולא לחיים. ואנו אומרים השקאה זו של מילה והפריעה יהיו לחיים ולא כאותה של יהושע.

כסא של אליהו הנביא

כתב ה'אבודרהם': "ונהגו לעשות כיסא לאליהו, וסמך לדבר ב'פרקי דרבי אליעזר' (פכ"ט) כשגזרו בימיו על הברית ונתקנא לדבר וברח לו ונחבא במערה, ויאמר ה' לו (מלכים א' יט, ט): "מה לך פה אֵלֶיָהוּ? ויאמר: "קָזָא קְנָאתִי לֵה' אֱלֹקֵי צָב-אוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (מלכים א' יט, י).

אמר לו הקב"ה: "חייך על שקנאת על המילה כל זמן שיעשו המילה תעיד עליהם שקיימום". לפיכך מושיבין כיסא למלאך הברית שנקרא אליהו. ועושים סעודה ביום המילה, וסמך המדרש (בראשית כא, ח): "וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק". ביום הג'מל (=ה'ג'+8 - מל) את יצחק שעשה משתה ביום השמיני שנמול. כשמכניסים התינוק אומרים ברוך הבא ש"הבא" בגמטריה 8 וזהו ברוך הנימול לשמונה כמניין "הבא". [אבודרהם' - אש דת]

כיצד מגיע אליהו הנביא לבריתות הנערכות

בכמה מקומות במקביל

בפרקי דרבי אליעזר (פכ"ט) מובא: "אמר לו הקב"ה (לאליהו), חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים שיהיו עושין מושב כבוד למלאך הברית", והוא נקרא - 'כסא של אליהו'.

וזה תמוה איך מתקיים הבטחה זו כאשר בשעה אחת נערכות כמה בריתות בארבע קצוותי תבל, במזרח מערב צפון ודרום.

וב'אוצר י"ד החיים' (אות תת"ז) תירץ, אליהו הנביא שולח לכל ברית מילה ניצוץ אחד ממנו. דומה לזה מצאתי לעניין מה שאליהו הנביא מגיע בליל פסח בכל בתי ישראל, שכתב ה'אלף כתב' (מה'תורת חסד' אב"ד לובלין, אות כא): אליהו הנביא 'או שליחו' בא בליל פסח בבתי צדיקים. וכן גם בברית מילה, שלפעמים שולח אליהו את 'שליחו' להשתתף בברית מילה, ולא כל אחד זוכה שאליהו הנביא בעצמו יהיה אצלו בברית מילה. וב'זכר דוד' כתב יש לאליהו 60 ריבוא מלאכים תחתיו לשרתו. [אוצר פלאות התורה]

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

לפני כשנה לערך נלב"ע בשיבה טוב ובשם טוב בארצות הברית, ביום ההולדת הצ"א (91) לחייו, המוהל הנודע, תומך התורה ולומדיה, רבי אברהם הכהן קאהן זצ"ל. הרב קאהן נפטר כתוצאה מנגיף הקורונה, המשתולל בעולם בימים אלו. רבי אברהם הכהן זצ"ל, נודע הן כמייסד הקרן הנודעת על שמו 'קרן אברהם הכהן', שהצמיחה בין שורותיה רבים מגדולי התורה וההלכה בדורנו, והן כמוהל מומחה, אשר מל רבבות תינוקות במשך עשרות שנים בכל רחבי העולם, ועד לשבוע האחרון לחייו עוד עסק במלאכת קודש זו.

רבי אברהם, כאחד מזקני המוהלים בדורנו, ראה שליחות קודש להשמיע את קולה של ההלכה הצרופה במצווה זו, לפני גורמים שונים מבית ומחוץ, שבקשו לשנות את המסורת ולפגוע במצוות המילה אשר נשמרה בידינו כצורתה מדורי דורות.

בערוב ימיו סיפר רבי אברהם זצ"ל: "היה זה בשיאם של ימי המאבק בגזרת המילה, שריחפה על יהדות ארצות הברית. באותם ימים ביקשתי לפרסם בעיתון הנודע ה'ניו יורק טיימס' מודעה גדולה, שתבהיר קבל עם ועולם כי אין כל אמת בטענות שהעלו כנגד קיום מצוות המילה, וכי מדובר באנטישמיות לשמה שאינה מתבססת על המציאות כלל.

כאשר בררתי על אודות המחיר שיהיה עליי לשלם על מודעה שכזו, נרתעתי. מדובר היה על מחיר של עשרות אלפי דולרים לעמוד.

היות שבמהלך השנים כבר זכיתי ללמוד לא אחת, כי כאשר מבקשים לעשות לשם שמיים - הסייעתא דשמיא מובטחת, על כן לא התייאשתי והמתנתי לראות כיצד יתפתח הדבר. ואכן, למרבה ההפתעה, כמה ימים לאחר מכן פנו אלי עורכי העיתון מיוזמתם, וביקשו ממני להתראיין ולהביא את דבר היהדות החרדית בנושא הטעון והסוער. הם אף ביקשו את רשותי להתלוות אלי לכמה מהבריתות שאני עורך, כדי לראות מקרוב את מהלך העניינים.

היתה זו מתנה משמיים בעבורי. לכאורה הייתי אמור להיענות להצעה ולקבלה בשתי ידיים פתוחות. הפרסום בבמה כה מכובדת ומפורסמת, יכול היה לתרום רבות למאבק ולהשפיע רבות על הצלחתו. אלא שלמעשה היתה הזדמנות גדולה ביותר; אף אחד לא היה מוכן להבטיח לי, שדברי יובאו כצורתם ללא כל שינוי, ושהאופן שהם יובאו בכתבה - לא יגרום יותר נזק מתועלת, וכך באתי לתקן ונמצאתי מקלקל, חלילה".

כמו בכל צעד בחייו, עלה רבי אברהם למעונם של גדולי הדור, כדי להיוועץ עימם בשאלה הרת גורל זו. התשובה שהוא קיבל היתה, שמפני שהגזרה כבר נגזרה והחוק נגד המילה חוקק, מסתבר שלא יגרם נזק נוסף כתוצאה מראיון שכזה, הגרוע כבר נעשה. מאידך, אם הדברים יובאו בכתבה באופן הנכון, יתכן שהדבר ישפיע לטובה על דעת הקהל בארצות הברית, בנוגע למצוות ברית המילה ואולי אף ישפיע על החלטת בית המשפט, בתביעה שהוגשה באותו זמן לשם ביטול החוק הנורא. משקבלתי את אישורם של גדולי ישראל, המשך וסיפר רבי אברהם, "מהרתי לחייג לעורכי העיתון ולהשיב להם תשובה חיובית. קבלתי את אישורה של משפחה שעמדה לערוך ברית מילה באותם ימים, להשתתפות כתבי העיתון בשעת קיום המצווה.

למחרת בבוקר נערכה הברית. העיתונאים הופיעו זמן רב לפני השעה המיועדת. עוד טרם החלה הברית, הבחנתי שהעיתונאים עוקבים בדריכות אחרי כל תנועה שלי. ממבטיהם החודרים והממוקדים ניכר היה, כי הם התכוונו מראש טרם בואם, ובליבי נשאתי תפילה כי אזכה להיות שליח טוב בעבור כלל ישראל. הברית עמדה להתחיל. כמנהגי פתחתי באמירת התפילה הנודעת למוהל, ולפתע פרצתי בבכי סוער ובלתי נשלט, חשתי כי נעשה לי עוול. אחד מהעיתונאים נזעק לעברי בבהלה; 'קרה משהו?! הוא התעניין בדאגה.

"הרגעתי אותו והסברתי לו: 'ראה נא, אני אדם מבוגר. כל ימיי השתדלתי לקדש שמיים, אפילו בימי השואה שבהם עלה לי הדבר במסירות נפש. עתה לעת זקנה הזדמן לפני ניסיון קשה, ואני מתפלל לפני ה' שאעמוד בו בהצלחה, לבל יתחלל שם שמיים על ידי חלילה דווקא בשנותי המאוחרות.' משום מה, דברי שנאמרו בספונטניות, מבלי שהתכוונתי לכך מראש, הסעירו את ליבם של קבוצת העיתונאים הנוכחים. כמה מהם טפחו על כתפי ואמרו לי כי אני יכול להירגע. שכן כבר עתה הם ראו כי מרבית הטענות שהושמעו כנגד המצווה אינן נכונות, בראותם את הסטריליות המדוקדקת שעליה אני מקפיד טרם קיום הברית, אשר לאחריה כמעט ואין סיכוי לפגיעה בבריאות הילד. דבריהם הרגיעו מעט את רוחי הסוערת. התחלתי בעריכת הברית כאשר העיתונאים עוקבים בדריכות אחר מעשיי. משסיימתי הם מחאו לי כפיים, והחמיאו לי כי מעולם לא ראו אומנות שכזו, כאשר כולה נעשית על פי כללי הרפואה בזהירות הנדרשת, וכי מעתה ברור להם כי אכן אין ממש בטענות שהעלו כנגד קיום המצווה כתיקנה, ואין זו אלא אנטישמיות בהתגלמותה. כמה ימים לאחר מכן, התפרסמה כתבה באורך שלושה עמודים מעל גבי ה'ניו יורק טיימס', שבה פרושו העיתונאים בפרוט ובאריכות, את התרשמותם החיובית מהאופן שבו מקפידה המסורת היהודית על עריכת ברית המילה בזהירות הגדולה ביותר, באופן שימנע עד למינימום את צער התינוק, ושלא יגרם ממנו כל נזק לבריאותו.

הכתבה היתה כה מוצלחת עד שהיו שטענו שהוזמנה על ידי, דבר שכאמור לא היה לו כל שחר. בתחילה היה מדובר שהיא תמוקם בעמוד השער, אולם אירוע דרמטי שהתרחש באותו היום, גרם לה להדחק בעמודים הפנימיים, אבל המסר שהובע ממנה חלחל, ויתכן מאד שתרם לביטול החוק. [וכל מאמינים' פרשת תזריע מצורע תש"פ]

"בָּדַד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ" (יג, מו)

אמרו חז"ל מה נשתנה מצורע (משאר טמאים) שאמרה תורה **"בָּדַד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ"**? אלא, הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, אף הוא ייבדל. לפיכך אמרה תורה **"בָּדַד יֵשֵׁב"** (ערכין טז).

גם בפסוק "טמא טמא יקרא" ישנה "מידה כנגד מידה". כשם שנהג הוא לגלות קלונו של אנשים בפרהסיא, כך עליו לגלות קלונו שלו (שמירת הלשון ח"ב - פרק ט"ז).

על הפסוק **"בָּדַד יֵשֵׁב"** כתב ה'חינוך' (מצוה קעא): משורשי המצוה שיקח דמיון בנפשו בהרחקתו מבני אדם, כי בסיבת החטא ירחק האדם מכל טוב למען ישוב מדרכו הרעה... וכלל גדול בכל הדברים: במידה שאדם מודד - בה מודדים לו (סוטה ח:), הכוונה לומר כי כפי מעשה אדם, אם לטובה או להיפך, יתכן לקבל תגמול, כי לעולם באותו העניין שְׁיִישִׁים כל מחשבותיו ויעשה מעשיו, בדוגמתו ממש תמשיך עליו הברכה או ההיפך.

בחור שבא להתיעץ עם הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל סיפר לו: "היתה לי הצעת שידוך לא רעה וכבר נקבע תאריך לפגישה. והנה מוקדם יותר, באותו יום, הציעו לי הצעה חדשה נראית מוצלחת הרבה יותר מהקודמת. התקשרתי לשדכן הראשון והודעתי לו שאני עסוק במשהו אחר ובקשתי שיבטל את הפגישה המתוכננת". התרעם עליו מרן הרב חיים והוכיח אותו: "לא נהגת כשורה! לצער כך את הנערה לאחר שהמתינו לפגישה יום שלם?! היה עליך לקיים את הפגישה כמתוכנן, ורק אחר כך, אם זה אינו מוצא חן בעיניך לומר שאינך מעוניין להמשיך".

כעבור ימים אחדים חזר הבחור למרן הרב חיים חפוי ראש ואמר: כבר קבלתי את עונשי על הצורה שבה נהגתי, מידה כנגד מידה, מעט לפני השעה שבה הייתי אמור לצאת לפגישה עם הבחורה השניה, הודיעו לי שהיא ביטלה את הפגישה, משום שיש לה הצעה טובה יותר.... [רבי חיים]

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

"אתה כבר מהול" – סיפור לשבת

שח הרב ב' שליט"א: היה זה לפני למעלה מעשרים שנה שיצאה אז קריאה מגדולי ישראל לאברכים להקדיש שעה שבועית ללמד רחוקים תורה ויהדות. ואכן, נענית לקריאה והלכתי לשכונה הסמוכה למגורי בירושלים, ושם התחלנו כמה אברכים בארגון שיעורי תורה לעולים מרוסיה, בתוך כדי הודעות על השיעור, הגיע לשיעור יהודי מרוסיה שהוא פרופסור למתמטיקה, וביקש להצטרף לשיעור, רק התנה שני תנאים, הוא לא מהול עדיין, ומבקש שלא ידברו איתו על עניין זה, וכן, הוא נשוי לגויה, ומבקש שלא ידברו איתו על זה. באם אתם מסכימים לתנאים אלו אני אשמח להצטרף לשיעור.

לא ידעתי מה מוטל עליי לעשות ביהודי הזה, האם ללמוד עמו ומה ללמוד עמו כדי שישפיע עליו?...

נסעתי לבני ברק למרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וספרתי לו את כל העניין ושאלתי את מרן הרב מה לעשות למעשה, אמר לי רבנו תלמד איתו פרק 'הזהב' בבא מציעא ואל תדבר איתו שום דבר על מילה וכו', רק תלמד איתו פרק זה.

וכך עשיתי. התחלתי ללמוד איתו בחברותא פרק הזהב, והוא שהיה מוכשר גדול הבין וקלט יפה, וכך למדנו כמה שבועות. עד ששבוע אחד הגענו לסוגיא של 'תגרי לוד', וכהקדמה לסוגיא אמרתי לו שאתה הרי מתמטיקאי, וכנראה מאוד תהנה מהסוגיא הזו. והתחלנו ללמוד את הסוגיא, אך הוא לא קלט את הסוגיא, וכך חזרנו פעם שניה ושלישית אך הוא לא הצליח לקלוט, והיה לו צער גדול מזה, אך בזה הסתיים השיעור באותו יום (שהיה יום רביעי).

הוא חזר לביתו וניסה למחרת ללמוד לעצמו את הסוגיא שוב ושוב, ולא הצליח להבין. ואז הוא נזכר שסיפרתי לו על ישיבת חברון ששם לומדים כמעט כל הלילה, והחליט לנסוע לישיבה אולי שם יסבירו לו את הסוגיא.

הוא הגיע באישון ליל שישי לישיבה והתבונן בלומדים, ואז ניגש לאחד הבחורים שנראה היה שלומד ברצינות, וביקש ממנו אם יוכל ללמוד עמו סוגית "תגרי לוד", והוא הסכים והחל ללמוד איתו והסביר לו פעם אחר פעם אך הוא לא הצליח להבין. וכך בשבת ניסה שוב ללמוד לעצמו, ואז הרגיש בנפשו ש'העורלה מפריעה לו להבין את הסוגיא', והחליט לקבל עליו למול - לעשות ברית מילה.

ביום א' פנה לארגון 'ברית יצחק' שמתעסק בבריתות לאנשים מבוגרים, וארגנו לו באותו יום ברית.

ביום רביעי של אותו שבוע שבו יש קביעות עם האברך, התקשר להודיע לאברך שאינו מרגיש טוב ולא יכול להגיע היום, ולא סיפר לו כלום על הברית.

שבוע לאחר מכן, ביום ד', ביקש מהאברך שיבוא ללמוד בביתו, ואכן הגיע לשם, ולמדו שוב סוגית "תגרי לוד" אך ראה זה פלא, הוא הבין את הסוגיא, וקלט היטב את החשבונות והיו לו קושיות ותירוצים עד כדי חבורה שלמה, והאברך השתומם מאוד למראה עיניו, שלפני שבועיים לא הבין כלום וכעת הוא מבין כל כך טוב ובהירות.

ואז אמר לו המתמטיקאי, אתה ודאי מתפלא מה קרה, וסיפר לו שהרגיש שהעורלה מפריעה לו, ונימול שבוע שעבר, ואחר כך הרגיש קדושה ושלח את אשתו הגויה מביתו, וכעת מרגיש כיצד זה עוזר לו להבין את הסוגיא.

אך שאל את האברך, מי נתן לך את הרעיון לעשות לי כזה תרגיל, שאני בעצמי אצטרך למול בלי שדברתי איתך על כך. אמר לו האברך, יש יהודי צדיק בבני ברק ששאלתי אותו והוא אמר לי לעשות את זה.

הלה חייך 'שוב אתם עם הצדיקים שלכם', בבקשה תאמר לי בדיוק מי נתן לך את הרעיון. ואמר לו האברך, אם אתה לא מאמין לי בא ניסע מחר לוותיקין לבני ברק שם נשאל את הצדיק שהוא מהיכן ידע להציע את זה ותראה בעיניך ששאלתי אותו. וכך עשו.

למחרת השכימו קום, נסעו להתפלל במניין ותיקין בני ברק, ואחרי התפילה נכנסו לרבנו זצ"ל והאברך ביקש מרבנו שהמתמטיקאי רוצה להגיד לרבנו חבורה ב"תגרי לוד".

רבנו הסכים ונשא ונתן עמו, וכשסיים שאל רבנו במה העניין, והציג האברך בפני רבנו את המתמטיקאי, וציין בפניו שזה האיש שדיבר אודותיו לפני כמה חודשים שאינו מהול ולומד עמו, וזה החבורה שיצאה לו.

כששמע רבנו זצ"ל דבר זה חייך ואמר לו "אתה כבר מהול", והלה פרץ בבכי, ושאל את רבנו מהיכן יודע?...

ענה לו רבנו "כי אי אפשר להבין סוגית 'תגרי לוד' כשיש עורלה"! ואם הצלחת להבין את הסוגיה ברור שאתה כבר מהול".

[כאיל תערוג]

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

אמר בגמרא (מנחות מ"ג:): על דוד המלך שאמר "למנצח על השמינית" (תהלים יב, א), כשנזכר במילה שניתנה ביום השמיני. ולכאורה היה צריך לומר "למנצח על השמיני"? מתרץ ה"פרדס יוסף" (ע"פ הרמב"ם הל' מלכים פ"ט א') "על ו' דברים נצטווה אדם הראשון: עבודה זרה, ברכת ה', שפיכות דמים, גילוי עריות, גזל ודינים. הוסיף לנח 'אבר מהחי', וכן היה בעולם עד אברהם. בא אברהם ונצטווה יתר על אלו במצות המילה". אם כן ברית מילה היא המצווה השמינית שניתנה ע"י הקב"ה לבני אדם, לכן אמר דוד המלך "למנצח על השמינית" - על המצווה השמינית.

[אש דת]

בברכת התורה

רוץ ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רחא: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רחא בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל ומיכל שרה בני פאולה **זיווג הגון:** זהבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אייריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן גור: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נטראה: רות בת לינה: נטרי בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

בה, או שמניח הוא את כספו על קן הצבי, ועלול להפסיד הכל! כששמע הרבי את שאלתו של האיש, רצה לשלחו מעל פניו, וכי נביא אנכי לדעת את מצב השלגים שבנהרות בעוד ארבעה חודשים? הלא שאלה כזו שייכת לצוות החוזאים שבשירות המטאורולוגי, שם יושב לו החזאי 'החזה' את תשקיף מזג האוויר לימים הבאים לקראתנו שלשום... וגם הם אינם יודעים לומר בימי החנוכה מה יהיה מצב השלג שעל הנהר בירח ניסן... ומה כל זה קשור אלי?

אך האיש התמים אינו מרפה, הרבי יודע הכל! פסק בנחרצות, ואין אפשרות לפנות לשום אדם בעולם עם שאלה שכזו, רק אל הרבי הק' בעצמו.

ניסה הרבי כמה פעמים להסביר לאיש שאין כאן מקום לשאלה שכזו, ואין מן הראוי להטרידו בשאלות כאלו. אך ללא הועיל, האיש מתעקש ומבקש על נפשו, בהיות שגורל כל ששת בנותיו הבורגות תלויות ועומדות בעסקה זו, מוכרח הוא לדעת האם לבצע את העסקה או למשוך את ידיו ממנה.

כראות הרבי שהאיש אינו מרפה, קרא לגבאי פנימה, וביקשו להוציא את הטרדן מן החדר!

מדוע מפריע אתה כאן לרבי? - שאל הגבאי ברוגזה.

אבל האיש ברוב תמימותו אינו מבין מה רוצים ממנו, וחזר שוב על שאלתו, שהוא רק מבקש לדעת את 'תחזית מזג האוויר' של חודש ניסן הקרב ובא.

כששמע הגבאי הנאמן את שאלתו התהרהר קמעא, ונראה כמסתפק אם אכן צריך להוציא את האיש.

כשראה הרבי שהגבאי מסתפק בדבר וחוכך בדעתו, התחייך אליו ושאל: האם גם אתה חושבני כחזאי?... הכיצד אוכל לחזות ולדעת עתה את העתיד להתרחש בחודש ניסן?

אולם הגבאי הפיקח, שכבר זכה להכיר היטב את הרבי, אמר, שאם באים אל הרבי בשאלה שכזו ייתכן שזו כן 'רעבי'שע שאלה, שהרי לאדם פשוט לא ייגשים עם שאלות שכאלו! הגבאי שריחם על האיש ניסה להמליץ יוסר עליו, והסביר לרבי שבודאי אין כוונת השואל לשאול כאן על פי חכמת המטאורולוגיה... אלא מתוך 'אמונת צדיקים' בלבד שואל הוא בתמימות אם עליו לבצע את העסקה.

כשראה הגבאי שהרבי מאזין לדבריו המשיך והטעים, הרי עומדים אנו כעת בימי החנוכה המקודשים, שבהם מאיר וזורח האור הגנוז המופלא, שבו ניתן לראות מסוף העולם ועד סופו. ומאמינים אנו בני מאמינים בכוחם של צדיקים, בפרט בימי הניסים הללו!

כשמוע הרבי הק' את דבריו, קם ממקומו נעמד בדחילו ורחימו בקרן זוית ושפך תפילה קצרה לפני קונו. ולאחר מכן הסביר פניו אל האיש בברכה מעליא, טע נא לביתך ותבצע את העסקה על הצד היותר טוב! והשי"ת יהיה בעוזך שלא תפסיד בה כלום, ותוכל להשיא את בנותיך בריוח ובכבוד!

האיש שמח מאוד על התשובה הברורה שקיבל ביחד עם הברכה הטובה, ואכן התבצעה העסקה על הצד היותר טוב, ולאחר פסח חזר האיש להודות לרבי על עצתו אמונה! - מאותו עסק טוב התעשר האיש, ומאז זרחה שמש הצלחתו ונעשה לאחד מן העשירים הגדולים בארץ פולין.

ללמדך גודל כוח אמונת הצדיקים, שיודעים הכל מכוח התורה שבקרבם, ואינם נצרכים לא לחזאים ולא לחוזים... רק חשים ומרגישים בגודל קדושתם בברכת ימי חודש ניסן הבעל"ט, שהינם 'מיים המבורכים' להצלחה וסייעתא דשמיא ברוחניות ובגשמיות ובכל העניינים לטובה.

לפיכך על פי רוב היו בעלי היערות עושים את מלאכת כריתת העצים בימות הקיץ, כשהיער פורח ומלבלב וניתן לעבוד בו בנוחות, ומצד שני היו שולחים את המשלוחים הגדולים עם תחילת החורף בעת שהשלג יססה כל ארץ, והגלישה נוחה על פני הנהרות הקפואים.

אולם עתה, משהגיעה הצעה זו של רכישת היער הגדול באמצע ימי החנוכה, מחמת הדחיפות והנחיצות של המוכר למעות, נמצאו הדברים הפוכים, מצד אחד אי אפשר להתמתן עם כריתת העצים עד ימות הקיץ ולשולחם רק בחורף הבא, כי הדבר כרוך בהפסד מרובה. לפיכך הצעה הטובה ביותר היא לכרות את העצים בחודש אדר עם תום עונת החורף לקראת האביב, ולשולחם תיכף בחודש ניסן, שבו עדיין נצרכים במחוזות רבים לעצים.

אמנם עיקר הבעיה היא, שזו העונה של חודש ניסן נקראת 'עונת בנינים', ומזג האוויר בתקופה זו נקרא בפי החזאים בשם 'נדנדה', על שם שמתנדנד בין חורף לקיץ. התקופה נתונה לשניונים רבים, ואי אפשר לדעת עתה בימי החנוכה אם בחודש ניסן עדיין יהיו הנהרות קפואים עם השלג שנערים עליהם, וניתן יהיה להריץ את משלוחי העצים על גביהם, או שמה באותה עת יקדים הקיץ לבוא וכבר תתחיל עונת הפשרת השלגים, ואז כבר לא ניתן להסדיר את המשלוחים, שסכנה גדולה היא לעבור עם מטען כבד שזכה על שלג המתחיל להפשר.

- על כך בדיוק הגיע הסוחר דן אל הרבי בשאלתו הקשה, יאמר נא הרבי, האם בחודש ניסן הבעל"ט עדיין ירדו השלגים על הנהרות, או שכבר תצא חמה בתקופה להמיס את השלגים? - שכן בשאלה זו תלויה ועומדת כל העסקה כולה, אם יכניס עצמו

לאחר שנים רבות שמתפלל בלא כוונה, שאין מכניס עצמו כראוי בלימוד התורה, או בשאר עיונות ופושעים ששקוע בהם, ונדמה בדעתו שאפסכה כל תקוה ולא יוכל לשנות עצמו. - על כך יביאו האות והמופת לפניו מוזג הפסח דן, כשם שהביט שכולו חמץ משתנה בבת אחת לבית חדש ומחודש כולו כשר לפסח, כן גם האדם עצמו יכול ומסוגל להפוך את לבבו ולהתהפך לאיש אחר, להוקיע ולבער את כל החמץ מן הלב, ולעשות את עצמו 'כשר לפסח'!

כנוסחת תפילת ביעור החמץ שבערב פסח: "פָּשְׁם שְׂאֵנִי מִבְּעַר חֻמֵּי מִיָּמַי וְגַם שְׂאֵנִי, פֶּן ה' אֱלֹהֵי וְאֵלֵי אֲבוֹתַי תִּבְעַר אֶת פֶּלֶי הַחַיִּיזִינִים וְאֶת רִיחַ הַטְּוֵמָאָה תִּבְעַר מִן הָאָרֶץ, וְאֶת יָצְרֵנוּ תִרְעַר תִּבְעַרְהוּ מֵאֲתָנוּ, וְתִתֵּן לָנוּ לֵב פְּשׁוּר וְכָל הַסְּטָרָא אֲתָרָא וְכָל הָרָשָׁעָא פְּעֻשָׁן תִּכְלֶה וְכוּ".

ידוע מאמר העולם ברמזי 'הגאון מוילנא - דער ווילנער גאון', כלומר אם רק תרצה תהיה גאון! [ווייל-נאר, רק תרצה], כי הנך בהחלט יכול ומסוגל לכך, ואם אינך גאון סימן הוא שאינך רוצה מספיק. כנודע מאמר החכם שאין לך דבר העומד בפני הרצון!

לפיכך נותנים לו לאדם שבוע אחד בשנה, בו מתנקה ומזדכך מכל חמץ ושאור, ונעשה נקי וכשר בתכלית ההידור. - כן תוכל אם תרצה, להפוך את עצמך ולבער את החמץ הטבוע בפנימיות הנפש, ולהשתנות כל דרכיך לטובה ולברכה.

• § •

המתנה המשלמת
בשבילך, ובשביל כל מי שאתה רוצה להוקיר
 בפפיר טיב המעשיות נמצא אוצר יקר של סיפורים ועובדות לשולחן שבת על כל פרשה ופרשה

ספר טיב המעשיות
 המגשה כרכים

ניתן להשיג בחנויות ספרים הפוזבחרות
 הפצה ראשית פרקי הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 05-6194414

באחד מימי החנוכה הקדושים, נכנס אל הרה"ק מסוכטשוב בעל 'אבני נזר' זצוק"ל יהודי נכבד וסוחר עצים מפורסם בפולין של מעלה, ותינה את צרתו בפניו, כאשר חננו השם יתברך בשש בנות טובות ומושלמות בכל מידה נכונה בלעה"ר,

אך כדי להשיאן עם שידוכים הוגנים המתאימים עבורן זקוק הוא להון רב, הן בשביל הוצאות הנישואין עצמם, והן כדי לשלוש דמי 'נדן' כראוי. - ועתה משאלתו בפיו, היות שמציעים לפניו עסקה טובה ומשובחת לרכישת יער עבות, שיש בו אלפי רבבות עצים טובים ומשובחים, שניתן לגרוף בהם סכומים עצומים! - ועתה שאלתו היא אם לבצע אותה עסקא מעליא.

לכאורה נראית עסקה זו כהזדמנות נדירה, הסביר סוחר העצים ברוב חשיבות, שכן בעל היער זקוק בדחיפות לכסף מזומן [קעש], ומעונין למכור את כל עצי היער עכשיו מיידית, ובשביל כך הוריד את המחיר עד כמעט לחצי! ברם דא עקא, שעתה בתקופת חג החנוכה שורר ביער קור מקפיא, השלגים המרובים מכסים בעבות כמעט את כל חלקי היער בגובה רב. כך שאין זה אפשרי כעת לגשת למלאכת כריתת העצים, המצריכה פועלים רבים שיתהלכו במלאכתם ברחבי היער שעות רבות מן הבוקר ועד הערב, וככל הנראה רק בשלהי החורף בסביבות חודש אדר יוכלו להתחיל במלאכה.

מאידך גיסא, דרכי משלוח העצים בימים ההם נעשו על גבי 'הפסדות' ענק שגלשו על פני הנהרות הקפואים, וכך היו נשלחים משלוחים ענקיים לכל עיר ועיר. ערים רבות בפולין שכנו סמוך לנהרות הגדולים, וקיבלו כך אלפי עצים גדולים וחסובים. כאשר בימים ההם היה היער העצים מצוץ נחוץ ביותר בכל בית ובית, בטרם עיזן הדלק והנפט שבימינו. - ואילו בתקופת האביב והקיץ שכשבר מתחילים השלגים להפשר, קשה מאוד להסדיר את משלוחי העצים על גבי הנהרות, שכן עיקר צורת גלישתן של הרפסודות היתה על מרבד השלג הנעים שעל פני הנהרות.

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע יסיון תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בילחטיא רבי ישראל יצחק נלביע יח נסלו תנצבה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מינוח י"ח וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גלילי 19
------------------------	-------------------------------------	------------------------------------	---	--	---	---	------------------------	--	----------

שנה שביעית

גליון מס' 328

פרשת תזריע - החודש השני

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט
מכל אברכים לעיון - לפניה
מכל אברכים לתורה - אחריה
רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ניגונים
מכת התורה
מכנה לשיבת שנה מכל הסידרת
הרה"ק ר' יצחק מורווקא זצ"ל

בית שטפנשט - נבנתים
קבר הגאון שטפנשט
הרה"ק ר' יצחק מורווקא זצ"ל
מכל אברכים - בית כנסת * מורווקא
* מרכז מתנדבים לתנאים

הכנסת אורחים ואש"ל ביומניה
לקצות ויחידים - בדומה מראש
מרתם קבר ואדומ"ר הראשון שטפנשט
רחוב אילובט 2 ש"כ פאקורר איש"ר - רומניה

מופעל קהלת דפסנא
קברא דפסנא
עוד וסיעת לשפחות ברבות בימי
הדומ"ר שטפנשט.

אור מתורתו
שיעורי תורה ברבנות ואש"ל נכסי חינוך
ועבר יחידות לעם בשבתות, בדתות ומת
נחיל המשפיעים ומכיר הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון
להגות יהדות ומנהג
וזכר הצדיקים שטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
להוצאת כתבי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - ירושלים - והכתיב רומניה.

מופעל האנציקלופדיה
המכתיב והמנהג
מספריה המכתיב ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
אנציקלופדיה מכללת שטפנשט
אמנות אמת - שטפנשט
ירושלים - תלמי
מכללת תלמי - בני ברק
על זמנך
היא עניני ביות מילה
ח"ב עניני האקדמי
ח"ב עניני שואתנו בעצרת שאנן.
לימוד עיוני - דרכי הלימוד
בגורו של משה - נגונו שטפנשט עתיקים
אילובט ע"ש ע"ד יצחק

ז"ל על ידי מכון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
ביומי: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

שלא היה לו בקטנותו כשאלו אותו. זהו מה שמברכים 'מיום השמיני והלאה ירצה' - דמו של האב כי עכשיו נשלם חלק המחשבה שהיה לכן על אביו.

בלי הטהרות א"א לבוא בשערי קדושה

בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה

ש.ה. (ב. ד.) הרה"ק הרב ר' אלימלך מליז'ענסק ביאר את הפסוק

על דרך המוסר אשר הכתוב בא לרמוז שידע האדם אשר אין

מקדש מעט עד אשר לא נטהר מקודם מכל וכל וממאמתו, ובא

ביאר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

ביאר חפרוה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

המשותק לקיים מצוות, כאילו כבר קיימן

אשה כי תזריע וילדה זכר (ב. א.) הרה"ק רבי שלום מבעלזא ביאר את שינויי הלשון, נאמר בזכר: 'וילדה' בלשון עבר, ולא בנבקהב: 'תלד', ועוד דבזכר כתיב קודם 'וילדה זכר' ובנבקהב כתיב 'ואם נקהב תלד', אלא שהכתוב בא להורות כי מאחר שכל איש ישראל משותק יותר לילדת זכר, משום שבכך זוכה לקיים מצות מילה, חינוך הבן לתלמוד תורה ועוד, לפיכך נחשבת לו אותה השותקות כאילו כבר קיים המצוה, וזה שנאמר: 'וילדה' היינו בלשון עבר כאילו כבר ילדה זכר לפני כן, בגדר של מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה.

פרנסתו של סוס

אשה כי תזריע וילדה זכר (ב. א.) איתא במדרש "אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך, שלשול קדמך". שני מיני בעלי עגלות יש, האחד על מנת שירוויח פרנסתו נותן בדעתו ושכול לקנות לו סוס ורכב שישא עליה אנשים ומשאות, ומזה תהיה פרנסתו ופרנסת אנשי

ביתו, אולם יש סוג נוסף של בעל עגלה שהוא בהיפק, דהיינו, השי"ת רוצה להזמין פרנסתו ומזונות הסוס, נותן בלב האיש לקנות את הסוס ההוא ועל ידי זה הסוס מתפרנס וניזון, נמצא אף שלמראה עיניים שני בעלי עגלות הם שווים, מכל מקום הפרש גדול יש ביניהם, כי בעל העגלה הראשון חשוב הוא בשמים והסוס עובד תמיד למענו וטפל לו, והשני הוא להיפק, שהוא עובד תמיד למען הסוס וכמה גרוע אדם זה שמבלה כל ימיו למען הסוס. זהו פירוש המדרש "אם זכה אדם וכו' אתה קדמת", היינו כל הכוונה היא עליך, איך תוכל להתפרנס על ידיהם ואם לאו, יתוש קדמך, היינו כל הכוונה היא פרנסתם ומתגלגלים על ידי אדם הגרוע וטופלים אותו עליהם למען ויכלו להתפרנס על ידו.

(הרה"ק ר' יצחק מורווקא זצ"ל)

טעם למנהג ה"קריאת שמע ליינען" לפני הברית

וביום השמיני ימול (ב. א.) מה טעם המנהג שקורין קריאת שמע בבית היולדת בליל שמורים שלפני המילה? ויש לומר ששינוי במשנתנו (ברכות ב. א.) "למה קדמה פרשת שמע לוהיה אם שמוע? כדי

שיקבל עליו עול מלכות

שקבל עליו עול מלכות וחאחר כך יקבל עליו עול מצוות" - הנהגה בס"ד הרך הנוולד עומד להכנס מחוץ בעול מצוות, בבריתו של אברהם אבינו ע"ה, והרי עדיין לא קיבל עליו עול מלכות שמים? לפיכך אנו נכנסים וקורין לפניו קריאת שמע ומשכין עליו עול מלכות שמים קודם לקבלת עול מצוות.

(הרה"ק רבי פינחס מקורניץ זצ"ל)

כן יכנס לתורה... ולמעשים טובים

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (ב. א.) מנהג ישראל לברך את אבי הרך הנמול: "כשם שזכננס לברית - כן יכנס לתורה, ולחופה ולמעשים טובים". מה פשר ברכה זו: וביאר מרן רבינו הגדול "מרא דבולא תלמודא" רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל: למדנו בגמרא (שבת לב

מוצרך לו אגרת הקודש - סוד אצבע אלוך-ים למקובל הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי זצ"ל עורך ומסודר, מבואר בלשון צח וממוקד. עורך על ידי הרב אברהם יעקב סלמון יוצא לאור ע"י מכון 'תורת אמת - שטפנשט' מנהל מכתבה: משפ' פרינז רחוב מבוא המורווקא 2 טלפון - 053-3165055 אלעד: משפ' קורץ רחוב יהודה הנשיא 73 טלפון - 050-4151528 בני ברק: משפ' מושקוביץ רחוב בני מנחם 3 טלפון - 03-9080666 קריית גת: משפ' סנדורס רחוב בית יוסף 68 טלפון - 052-7645141 קריית ים: משפ' משה: שטחית גרינבלד רח' קדושת יוסף 2/2 טלפון - 052-7688014 מנהל מכתבה: משפ' פרינז רחוב מבוא המורווקא 2 טלפון - 053-3165055 אלעד: משפ' קורץ רחוב יהודה הנשיא 73 טלפון - 050-4151528 בני ברק: משפ' מושקוביץ רחוב בני מנחם 3 טלפון - 03-9080666 קריית גת: משפ' סנדורס רחוב בית יוסף 68 טלפון - 052-7645141 קריית ים: משפ' משה: שטחית גרינבלד רח' קדושת יוסף 2/2 טלפון - 052-7688014

הגדה של פסח

'תורת איש'

מהגה"צ רבי יצחק שלמה אונגר זי"ע
גאב"ד וראש ישיבת חוג חת"ם סופר בני ברק

סילוב
(דף)

חנה

ראה זה חדש:

- דברי תורה, פלפולים ודרשות בסגנון המיוחד והמתוק של רבינו זי"ע.
- הלכות ליל הסדר ומנהגים יחודיים מבית מדרשו של ה'תורת איש'.
- סדר אפיית מצות בהשגחתו המיוחדת המפורסמת בקצוי תבל.
- קונטרס תולדותיו בעריכה מחודשת.
- מנהגי החת"ם סופר החדש.

עולה על כולנה:

- מעל מאה סיפורי צדיקים ועובדות נפלאות משולבות על סדר ההגדה, אשר נמסרו בהדרת קודש מפי רבינו זי"ע.
- שהיה מגדולי מעתיקי השמועה ומעבירי המסורה מדורות עבר.

ההגדה היא תורה מפוארה בכלי מפור, באותיות מאירות עיניים ובכריכה מרהיבת עין ובתוכה ת"ע עמודים מלאים מזן אל זן

להשיג בחנוניות הספרים
ובמכון 'תורת איש' ל.א. ספר
ט לפון 03-5708954
בל פון 053-3184729

הגדת 'תורת איש'
המתנה המוצלחת לאבא,
לשווער, למלמד ולמג"ש
לקראת חג הפסח הבעל"ט

יומין דנשמתא

ז' ניסן - יומא דהילולא של הרה"ק רבי יצחק מדראהביטש זי"ע

כוחה של תפילה

סיפר זקן אחד מחסידי הרה"ק מנעשכיו זי"ע: פעם אחת היה בעיר ליביטשוב במדינת רוסיא והתאכסן שם אצל יהודי עשיר מופלג וחסיד, מנכדי הגאון הקדוש מוהר"ר יעב"ץ ז"ל. וסיפרו לו, כי זקנתם שהיתה נכדת היעב"ץ, היתה צדיקת גדולה מאוד, ובעלה היה עשיר ומופלג בתורה והיה להם בנין וחתנין רבנין וזכו לשתי שלחנות, כי נשותיהם היו עוסקות במו"מ בחנות, ובעליהם עוסקים בתורה ופ"א השכימה בעש"ק כמנהגה ויצאה עם שפחתה וסלה בידה אל מקום השוק של מוכרי דגים לקנות דגים לשבת קודש, והציעו לה דג אחד גדול חי שהיה שוקל כעשרים ליטרא ויותר, וקנתה אותו במחיר זול, והניחתו בסל ונתנה על כתף שפחתה והלכה השפחה עם הסל על כתיפה והיא היתה מהלכת אחריה וראתה שהדג מפרסס בראשו ונבנו לחוץ מהסל, והיה לה שמחה גדולה בלבה, ונתנה הודאה להשי"ת ותפילתה בפיה: רבונו של עולם, הנה חוננתנו עם דג חשוב כזה על ש"ק, חנני ג"כ שתזמין לי אורח הגון שיאכל גם כן מהדג הזה בש"ק הבעל"ט. והנה בערש"ק אחר חצות היום נעצרה עגלה וסוס ליד פתח הבית וממנה ירד רב חשוב בשוא פנים, והרב הזה היה הרה"ק רבי יצחק מדראהביטש ז"ל, אך לא הכירו אותו וגם הוא לא הגיד מי הוא, אך מתואר קלסתר פניו היה ניכר כי הוא איש אלקים ולכן חרדו לקראתו ויקבלוהו בכבוד גדול ונתנו לו חדר לאכסניא למנוחה והגישו לו לאכול התפילות ונתנו להאורח היקר יין טוב לקידוש ומאכלים טובים, וכמוכן שהובא אל השולחן מהדג המשובח ואכלו עניים ושבעו, וגם דברו הרבה ד"ת על שלחן השבת והיו משוררים זמירות בשמחה גדולה וכן היה בסעודת הבוקר ובסעודה ג', והיו נהנים ושמחים מאוד מהאורח היקר הזה, ובפרט האשת חיל בעלת הבית הנ"ל היה לה

שמחה גדולה מאוד ביותר מהאורח היקר הזה כי אשה מכרת כאורחים יותר מן האיש, וגם לפי שנתקבלה תפילתה שהתפללה שיוכה אותה השי"ת באורח הגון כנ"ל. והנה אחר הסעודה השלישית הלך הרה"ק ר' יצחק לחדרו לנוח מעט, ונרדם ועשה שאלת חלום שידועו אותו מן השמים על מה שלחו אותו לכאן, ואיזה דבר הוא צריך לתקן בעיר הזאת, והשיבו לו מן שמיא שאינו צריך לתקן בעיר זו שום דבר, רק הודיעו לו גופא דעובדא, כי בעלת הבית הצדקנית היא מגזע היעב"ץ והיא בת ת"ח והיא בעצמה אשת חיל ובעש"ק בבקר התפללה להשי"ת שיוכה אותה באורח הגון על ש"ק, שיאכל ג"כ מהדג הזה, ונתקבלה כשתה, וכעת נבחרו יתור אין בנמצא אורח הגון יותר ממנו, לכן הודיעו אותו בעש"ק העבר מן השמים שישע לשבות שם, וייקץ משנתו ואכל עמם סעודת מלוה מלכה, ואח"כ אסר את הסוס בהעגלה וישב עליה ליסע לדרום, והלכו בני הבית ללוותו, ובירך אותם, ואח"כ אמר קראו לי את בעלת הבית, ותבוא

אצל העגלה ובירך אותה, ואמר לה בבקשה שלא תתפלל עוד כן, כי הוא הר' יצחק מדראהביטש והיה במרחק רב מהעיר הזו, אך ע"י תפילתה, הטריחו אותו לבוא ולשבות בביתם, ואח"כ נפרד ונסע מאתם לשלום.

המשך מעמוד קודם

המולד אינה כ"א נקודה ואין נתגלה אורה כלל, אך האמת הוא כי בנקודה הזאת כלול הכל, ואז הראש מכל החודש, דהא איקרי 'ראש חודש', כמו"כ ישראל הגם שלעומת שאר האומות הם בבחי' נקודה הנ"ל, ובזמן הגלות לא נתגלה אורה הבהיר כלל, אך האמת היא שבג"י המה הנקודה העיקרית שבשביילם נברא העולם וכל האומות נטפלים להם. וזהו הנרמז "החודש הזה לכם", שיהיה לכם החודש לדוגמא, דכפרט זה הנכם דומים להחודש דהיינו ללבנה.

(מרו אדמוה"ו מסדיגורא זי"ע - בית היין)
החודש הזה לכם ראש חדשים. החודש הזה לכם, בשבייל ישראל שנקראו ראשית (רש"י בראשית א. א.), לפיכך החודש הזה, הוא ראש חדשים, ראש לחדשי השנה, ד"ב חדשי השנה המה נגד ו"ב צירופי 'הויה' ב"ה, והצירוף מחודש ניסן הוא צירוף 'הויה' כסידרון (היצא מפסוק 'שמחו השמים והתגל הארץ') שהוא רחמים גמורים, ולפיכך נעשה החודש ניסן ראשון לחדשי השנה, כדי שיהיה הצירוף כסידרון ויתעורר רחמים וחסדים שנעשו אז בגאולת מצרים, וכן בכל שנה ושנה מתעורר זמן הגאולה בחודש ניסן שהוא צירוף 'הויה' כסידרון לעורר הנסים והחסדים מזמן הגאולה.

(מרו אדמוה"ו מטשורטקוב זי"ע - הגש"פ "אור המלכות")

בשדה השמיטה

פנינים מתוך שיעורי השבועי של הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

סוד הברכה והשפע שבא אחרי שנת השמיטה

הזכרנו בשבוע שעבר דברי הילקוט שטעם מצות השמיטה הוא כדי שיחוש העשיר וירגיש בצער העני, ובמגלה עמוקות (ויקרא כ"ה ב) הוסיף בזה דברים נפלאים: הנהגה כתיב 'וידבר ה' אל משה במדבר סיני' בתחילת מצות שמיטה, ולמה נסמכה שמיטה לסני, אלא דבהר סיני ניתנה תורה לאוכלי המן, ולא נתעסקו בצרכי אכילה (לא זרע ולא קצרו וכו'), והיה יד כולם שוה בה, עניים ועשירים, שנפל לכל אחד עומר לגולגולת, ומוסיף דבר נפלא, שלכן ציוה הקב"ה מצות ספירת העומר מפסח ועד עצרת, שיזכור כל אחד מישראל, שלא יוכלו ישראל לקבל התורה, רק אוכלי המן שנפל לכל אחד עומר לגולגולת, וזהו גם ענין השמיטה שיהיה יד העניים והעשירים שוה.

ומוסיף המגלה עמוקות ואומר שכונת הכתוב 'וצייתו את ברכתי לכם ועשת את התבואה לשלש השנים' דהיינו שכל הברכה שבא באסמך הוא בזכות התבואה שנתן בשנה השלישית לשמיטה, דאז נותנים מעשר עני, וע"ז אמר ר"א בן קפר שאם לא תשמרו מצות השמיטה ויובל, שהוא על ענין הצדקה, שיאכלו אביוני עמך, סוף שתעני ותמכור מטלטלין וכו', וזהו שכתוב 'וכי ימוך אחיך עמך', דהיינו שהטעם שימוך אחיך הוא משום שלא עשה 'עמך' חסד כשאתה היית עני, לכן אתה לא תעשה כן אלא והחזקת בו גוי, ולפי"ז זכות השמיטה שיהיה עשיר זה שאמר 'היתה שבת הארץ לכם לאכלה', וזהו שש שנים תבצור ותזמור כרמיך ואספת, בזכות שנה שביעית שיהיה שבת לה' ויהיה לעניים לאכול, אותו זכות יהיה לכם לאכלה לכל שאר השנים.

באר בשדה - שטפנשט

סגולת מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מפעל "סגולות מלכים" (בג"ד) הלא המזה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקדל שטפנשט

סגולת הסנדק וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, ג)

מצות סנדקאות בדוד המלך

כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות, בראשי אני רופפו וקורא בתפלותי, בשערות ראשי אני מקיים לא תקיפו פאת ראשכם וכו', ברכים בהן אני עושה סנדיקוס לילדים בשעת מילה ופריעה, לכך נאמר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך.

(ילקוט שמעוני תהלים רמז תשכב)

סנדק הוא כמקטיר קטורת

ונוהגין להדר אחר מצוה זו, להיות סנדק לתפוס התינוק למוהל. ויפה כח הסנדק מכח המוהל להקדימו לקריאת התורה, דכל סנדק הוא כמקטיר קטורת, ולכן נוהגין שלא ליתן שני ילדים לבעל ברית אחד, כדאמרין גבי קטורת 'חדשים לקטורת'.

(רמ"א יו"ד סי' רסה סעיף יא)

לחפש יהודי כשר לעשותו סנדק

מצות סנדקאות הוא מצוה גדולה במאוד. במדרש שוחר טוב, החזק מגן וצינה, אמר דוד להקב"ה, במה שאתה עושה לי אני משבחך בכל אבריי אשר בי, בראש אני מניח תפילין, בשערי לא תקיפו, בירכי אני עושה סנדקות לילדים הנמולים. וצריך לחפש אחר יהודי כשר לעשותו סנדק, דהוא הבעל ברית, כדי שיבא אליהו ז"ל, וישב על הקתדרא מכוסה במעיל אצל בעל ברית.

(שלה"ק מסכת חולין נר מצוה אות מא)

סנדק לשני בנים

לא יעשה לחבירו סנדק לשני בנים, אלא אם כן מת אחד.

(צוואת רבי יהודה החסיד אות לה)

מתקוני החטאים

ישתדל להיות סנדק כי הוא מצוה גדולה, והוא אחד מתקוני חטא הקרי, ועל ידי זה זוכה להיות עשיר, עיין בספר זכירה מתקוני החטא עמוד כ"ג.

(מילט נפשו סימן כ"ח אות ט)

סנדק בימי השובבי"ם

יש מחזירין להיות סנדק בימי השובבי"ם, כי הוא מכלל תקוני פגם הברית, ואוכלים בסעודת מצוה כי יום טוב שלהם הוא. אך יש לפקפק שמא לא יחשבו התעניות רצופים כיון שהוא גרם לזה אף שכונתו לתקן, וירא שמים ישתדל להיות סנדק אחר גמר התיקון, אמנם אם אבי הבן מאליו ומעצמו הוא מכבדו להיות סנדק, אפילו שיהיה באמצע שובבי"ם, לא ידחה המצוה, ליכול ולחזר, כי מן שמים זכו לו ויום טוב שלו הוא, ובלי ספק נחשבים התעניות רצופים כיון דאתיא ליה ממילא, ולא טוב לדחות המצוה, ולא נכון למנוע מסעודת מצוה ובפרט אם הוא נוהג להיות בסעודת מצוה כשהוא סנדק

(עבודת הקודש חלק צפורו שמיר סימן וא"ו אות ק).

סנדק נותן מתנה לתינוק הנימול

המנהג הוא שהסנדק נותן מתנת דורון לתינוק הנימול, כמ"ש חז"ל (בראשית רבה פרשה מ"ז סימן ט')

שהקב"ה נתן לאברהם אבינו ע"ה את ארץ ישראל במתנה כשמל עצמו.

(מגדל עזו נחל ט' ראש א' יא דור ד אות ה).

מי הסנדק

מנהג עירנו דמי שנוולד לו בן ראשון, הסנדק הוא אבי בעל הברית, והב' הוא אבי היולדת, כ"כ בשו"ת חיים ביד סימן ע"ה.

(משא חיים מערכת ס' אות קנ"ו סנדק)

שני ילדים לסנדק אחד

נוהגים שלא ליתן שני ילדים לבעל ברית אחד, כדאמרין (יומא דף כ"ו ע"א) גבי קטורת חדשים לקטורת (רמ"א סימן רס"ה סעיף י"א בשם מהר"ל הלכות מילה אות א' בשם רבינו פרץ), ועיין בשו"ת נודע ביהודה (קמא יו"ד סימן פ"ו) שהאר"ק בדברי הרבינו פרץ ז"ל, ומסיק שכל זה דרך דרש ואסמכתא, ובכל מדינות פולין לית דחש להא, ובכמה מקומות הרב האב"ד הוא תמיד הסנדק ע"ש, ועיין בשערי תשובה באו"ח (סימן תקנ"א סי"א) שהביא דבריו בקיצור קצת, ועיין בשו"ת חתם סופר חלק או"ח סימן קנ"ח וסימן קנ"ט שדחה דברי הנודע ביהודה, ומבאר דברי הרבינו פרץ ז"ל בסברות מתוקים ונופת צופים, וסיים שכל דברי הרבינו פרץ ז"ל שרירין וקיימין ע"ש.

(ברית אבות סי' ה אות ב)

סנדק לב' בנים חשש סכנה

עיין לעיל באר היטב סימן קע"ט שכתב בשם צוואת רבי יהודה החסיד ז"ל את לא יעשה חבירו סנדק לב' בניו אלא אם כן מת אחד מהם עכ"ל, מזה נראה דיש להזהר בזה ככל צוואת רבי יהודה החסיד ז"ל שחוששין משום סכנה, וכן כתב הגר"א ז"ל שם אות מ"ו שהוא מטעם סכנה, ומעולם לא שמע שהסנדק יהיה נתעשר עכ"ל.

(פתחי תשובה יו"ד סימן רס"ה סי"ב ט"ו)

חשש ב' בנים לסנדק אחד הוא רק על אבי הבן ולא על הסנדק

שוב בא לירי ספר יד שאול ומצאתי שם בסימן רס"ה אות י"א שגם הוא ז"ל מפלפל בדברי הרבינו פרץ ז"ל ואח"כ כתב דגם אי נימא כדברי הרבינו פרץ אין איסור רק על הבעל ברית המכבדו, אבל הסנדק פשיטא שאין למנוע עצמו בשביל זה, וכמה פעמים אירע לי שאמרתיו להבעל ברית שכבר הייתי אצלו סנדק, והוא לא רצה באחר רק בי ולא יכולתי למנוע, ואולי יש חשש איסור שנראה כמזולזל ח"ו בדבר מצוה או כמזולזל בכבוד הבריות ע"ש. ועיין בספר שבועים תמרים בקונטרס כפות תמרים אות י"ב, שחולק על הגאון ז"ל בזה ע"ש טעמו ונמוקו בזה ע"ש, וכתבתי שם על הגליון הנה המנהג במדינות פולין שהרב האב"ד הוא סנדק לעולם כמ"ש בשו"ת נודע ביהודה קמא סימן פ"ו, וא"כ נראה שאין על הסנדק שום חשש סכנה, וכן נראה מלשון הצוואה שקאי רק על אבי הילד ולא על הסנדק ודו"ק, וא"כ שפיר קאמר מרן הגאון ז"ל.

(ברית אבות סי' ה אות ב)

לבישת בגדי שבת

צריך המוהל ללבוש בגדי כבוד כי הוא יו"ט שלו, וכן נראה מדברי רמ"א יו"ד סימן שצ"א סעיף ב' ע"ש,

ורמז לזה מאוד הוד והדר לבשת (תהלים ק"ד) ראשי תיבות מוהל, גם הוא ראשי תיבות מזון וצידה השביע לנפשנו, כי בזכות מצות מילה זוכין לפרנסה, כי חק לישראל דמוזני הוא שנאמר (משלי ל' ח) הטריפני לחם חקי, ומצות מילה נקראת חוק כמ"ש וחק בשאר שם עכ"ל, ועתה אין נוהגין כן רק הסנדק הוא לובש בגדי שבת, ועכ"פ גם המוהל ראוי לו ללבוש בגד אחר בשעת המילה לכבוד המילה.

(חסדי אבות פרישת וירא)

תפלה לסנדק קודם המילה

לשם יתוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ברחימו ודחילו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שליט בשם כל ישראל. הנה אנכי בא להיות סנדק ואהיה כסא ומזבח לעשות על ירכי המילה. ויהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיהיה מזבח כפרה שתכפר על כל חטאותי ועונותי ופשעי, ובפרט מה שפגמתי בירכי ובאות ברית קדש, ותעלה עלינו כאלו כווננו בכל הכוונות הראויות לכיון, ותמלא כל השמות שפגמתי בהם, ותהא המילה חשובה כקטורת סמים כדכתיב גבעת הערלות וכתוב גבעת הלבונה, ויתקיים בנו מקרא שכתוב ישמו קטורה באפך וכליל על מזבחך ברוך ד' חילו ופועל ידיו תרצה. ויהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננה.

(מספר עבודת הקודש נסנון ליאיר אות ה)

סגולת העשירות רק כשמשלם הסנדק את סעודת הברית

המנהג היה שהסנדק הי' נותן הסעודה למילה, כי באיזה תקופות שהיו עניים מרודים היו אלו שהפסיקו מלילד שמא יהיה הולד זכר ויצטרכו לשלם בשביל סעודת המילה, ולכן הנהיגו שהסנדק ישלם הוצאות הסעודה, דזה שייך למצוא מי שיתנדב להיות סנדק ולשלם ההוצאות. ולפ"ז אין פלא מה שלא ראינו סנדק מתעשר, שעכשיו פסקו מליתן הסעודה, ושוב אין לו סגולת סנדק, ולכן נקרא בעל ברית שהוא בעל הסעודה, והוא שש לעשות צדק עם האב העני ששילם הוצאות הסעודה.

(אמת ליעקב, קמניצקי, יו"ד סי' רסה הערה 671)

בסנדק שאינו הגון, אליהו לוקח לעצמו את הסנדקאות

פעם אחת כיבד את החי' הרי"מ ז"ע אברך אחד מווארשא בסנדקאות וכשבא ביום הברית מילה לא רצה חותנו של האברך שהי' מתנגד רק שהוא רוצה להיות סנדק ולא נתן בשום אופן להתרצות שהחי' הרי"מ הי' סנדק והאברך הנ"ל הי' לו עגמת נפש והלך אל החי' הרי"מ לספר לו צרת נפשו והשיבו לו הרי"מ אל תצער כלל וכלל שבודאי הי' אליהו הנביא בעצמו סנדק שבאמת אליהו בא אל כל ברית מילה והוא רוצה לקחת את הסנדקאות רק כשאלהיו רואה תלמיד חכם וירא שמים האלט שוין דאס קינד טרעט ער איהם אב די מצוה אבל לא כן בנידון דידן כשיהי' ערוחנת סנדק בודאי לא יעווב אליהו הנביא ז"ל נאר ער ויירד האבין סנדקאות והניח דעתו של האברך.

(שיח שרפי קודש מילה אות ג)

עזמק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מחנה ג' יהודה שלפופרסקי שלי"ט א'
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בעניני נגעים בזמן הזה טומאתו וטהרתו

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והונא אל אהרן הכהן

או אל אחד מבני הכהנים (י"ג, ב)

הנה בפרשתו מבואר באריכות דיני טומאת נגעים ופיר' מצורע שאחריה מבואר באריכות אופן ההשחרות מנגעים, ונכתוב כאן בעזה"י בעניני נגעים בזמן הזה.

דברי חז"ל שנוהג נגעים בזמן שאין ביהמ"ק

בתוספתא (נגעים ח, ב) איתא בזה"ל: א"ר יהודה שבת היתה והלכתי אצל ר' טרפון, אמר לי יהודה בני תן לי סנדליך ונתתי לו, פשט ידו לחלון ונתן לי ממנה מקל, אמר לי בני בוא וטהרתי שלשה מצורעים (היינו שבאזכור זה הוזהר על המצורע) ולמדתי בה שבע הלכות וכו', ומטהרין בפני הבית ושלא בפני הבית, ומטהרין בגדולין ע"כ (כ"ה גירסת הר"ש (נגעים י"ד א) וכן איתא נמי בתוספתא). וכן איתא נמי בתורת הכהנים (ירוש מצרע), ושם הוסיפו עוד לדרוש 'זאת תהיה תורת המצורע, תהיה בזמן הזה', (וכ"ה בירושלמי סוטה ב, ב) ובתוספתא (שם ה"א) 'לפינן לטהרו או לטמאו בארץ ובחוצה לארץ ע"כ.

המבואר מ"ז דטומאת וטהרת הנגעים אינה דוקא בזמן ובמקום ביהמ"ק, אלא בכל זמן ובכל מקום, וכמו שלמד ר' יהודה ממה שר' טרפון טיהר מצורעים גם לאחר החורבן, וכנ"ל. [ואף שמצינו שר' טרפון היה גם בזמן המקדש, כמבואר במשנה דבאמת אין הטומאה נהוגת בזה"ל, אלא שעכ"פ הרי כ' הרבא"ה שמרחיקין אותו ממתה הסכנה, וא"כ י"ל דמשום הסכנה קאמר ליה לא תהיה ית ברייתא.

קושיית האחרונים מדוע למעשה אין נוהגים זה

וכן העיר בזה התפארת ישראל (מראה כהן הקד' למס' נגעים אות י"ט) וז"ל: ומי תמהתי למה אין נוהגין כן בזה"ל, וזכרתי ימים מקדם שבילדותי הצעיר תמיהתי זו לפני הגאון הגדול מוה"ר עקיבא אייגר זצוק"ל, והשיבני שגם הוא תמה על דבר זה ושאלו לו תירוץ מתקבל על הדעת עכ"ל. הרי שגם הגרעק"א תמה בזה והניחו בתימא.

ובפירושו ארצ' נחמד על הכוזרי הוסיף ביאור בקושיא, דמצד הטהרה היא מצ'ע נפרדת א"ע ש'אנינו יכול להביא קרבנות, והבנ"מ בטומאה זו, אף דבוח"ל אין שילוח, מ"מ יש חיוב פריעה ופרימה ועטיה על שפם וכ"ו הוא מצוה, וכן איסור תשמי"מ, [והוסיף שגם נראה מד' הכוזרי שאין טהרת מצורעים בזמננו].

דברי הראשונים והאחרונים בטעם מה שלא נוהג דיני מצורע בזה"ל

נגעה מה שהובא לעיל דהרמב"ם נקט לדבר פשוט טומאת הנגעים נוהג בזה"ל, אכן מצינו ראשונים דלא פשיטא להו כן: בתשובות הגאונים (שערי תשובה סי' קע"ז) איתא בזה"ל: משחרב ביהמ"ק אין המנוגעין מטמאים, ובוה"ז אם יאה תלמיד או חכם מצורע אין דוחק אותו לא מביהמ"ס ולא מביהמ"ק דליכא השתא והיה מחניך קדוש ע"כ, הרי נדקט שאין טומאת נגעים בזה"ל. והנה צ"ב מהו הלשון אין המנוגעין מטמאים, הו"ל אין טומאת נגעים, ועוד תמוה מה ענין והיה מחניך קדוש לפר' טומאת נגעים, וכי זה לא שילוח מצורע, ובויתר צ"ב שהרי כדאי נוהג דינים בזה"ל מחמת והיה מחניך קדוש, כגון שאסור לקרות קר"ש כנגד צואה משום והיה מחניך קדוש (ברכות כ"ה). וכן אסור להרהר בבית הכסא משום והיה מחניך קדוש (שבת ק"ג) ועוד הרבה, וצ"ע.

וכ' לבאר בס' עמק הפרשה (להגרא"י כהן שליט"א, פר' מצרע) דנהג עיקר דינא וקצת דוהיה מחניך קדוש, הוא ויד תהיה לך מחוץ למחנה וקצת שמה חוץ וגו' כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך וגו' והיה מחניך קדוש, והיינו דמקום לצאת חוץ למחנה להפנות, אלא דילפי' מהתם דכ"ש שאסור לעשות דברים שבקדושת מול דברים המאוסים, והוה נוהג גם היום, אבל הדין העיקרי של קדושת המחנה הנה נחטבלה בזמננו, שהרי פשוט שאין אנו מצוין בזה"ל לצאת לחוץ להפנות, ולכן אין דין שילוח מצורע בזה"ל כיון שאין לנו לדאבונינו 'מחנה קדוש' כמו בזמן הבית.

ומצינו עוד ראשונים שכתבו דאין נוהג דיני נגעים בזה"ל, כמו בפי' ר' שלמה בן היתום [שחי באיטליא בזמן רש"י] במו"ק י"ד: וז"ל: ונוהג צרעתו בזמן שביהמ"ק קיים, וטומאה וטהרה היתה בישראל, ולא יבוא אל תוך המחנה, אבל השתא איתקיים בנו (שיעור ס"ה, ה) ונהי כטמא כולנו עכ"ל.

ועוד כ' שם (ס"ט) מצורע מהו ברהי"ה, תיקן ולא איפשיט, ובאותו הזמן היה, אבל עכשיו הן האדם והיה כאחד ממנו עכ"ל. והוא כעין סברת הגאונים דליכא השתא מחנה קדוש.

ומצינו בראשונים טעם נוסף מדוע אין נוהגין בזה"ל דיני מצורע: בראב"ה (מ"ק ס"ט תת"מ) כ' וז"ל: הל' מצורע לא חוקקתי לפרש, דכיון דכהן לא חזי ליה ולא בקיאי למיחזי ולא נהגי ביה בזה"ל כל דיני מצורע, אבל מרחיקין מהם מפני הסכנה עכ"ל, וכ"כ רבינו הטור בספרו הלכות ארץ ישראל (ד"ק קדושת הארץ אות ג) וז"ל: אין לנו עכשיו כהן שיהיה בקי במצורעים ובשמותיהם ואין לנו להבדילם ולא ליוקל להם אלא כדון שאר חולים ויש לנו לבקש עליהם רחמים עכ"ל. הרי מבואר בדבריהם דהטעם דאין נוהגין בזה"ל דיני מצורע הוא משום דאין לנו כהן שיהיה בקי במצורע ובשמותיהם ואולי יש להביא סמך לדבריהם שאין נוהג בזה"ל דיני מצורע, מהמדרש (ויק"ר ס"ו, ב) רשב"י כד הוה חמי חד מינהון במדינתא הוה מרגים ליה באבניא, א"ל פוק לאתרך לא תהוהו ית ברייתא עכ"ל. ולכא"ז צ"ע למה לא הוציאו מחוץ למחנה כמו שצריך מן הדין, וכן היה צריך לומר לו לא תטמא ית ברייתא, אלא משמע דבאמת אין הטומאה נהוגת בזה"ל, אלא שעכ"פ הרי כ' הרבא"ה שמרחיקין אותו ממתה הסכנה, וא"כ י"ל דמשום הסכנה קאמר ליה לא תהיה ית ברייתא.

ובס' עמק הפרשה הביא לשון של מדרש: כיון שגלו מארצם ונסתלקה שכניה מישאל נפטרו מלשלוט טמאים, אלא חייבים לפרוש מהם ולא לנגוע בהם עכ"ל, ומהלשון כיון שנסתלקה שכניה, משמע שהטעם הוא כעין ד' הגאונים שבוה"ז ליכא מחנה קדוש. עוד איתא במדרש לק"ט (שמות ד, י): דא"כ ידו של משה רבינו לא נטמאת, לפי שאין טומאה לנגע אלא ע"פ כהן, וכן א"ר יוחנן משחרב ביהמ"ק אין טומאה מצורע עכ"ל. והובא מדרש זו בדרך אמונה (תרומות פ"ו, צה"ל ק"א), והנה אין להקשות סתירה בדוח"ל שהו"ל מפורש דיני מצורע ונוהגים גם שלא בפני הבית, משום שבאמת י"ל דכו"ע מודו לזה, אלא שיש איוו מניעה אחרת מקליים דין זה, או משום שאין כהן בקי וכדלעיל, או מהטעמים דלהלן, ועדיין י"ע. והנה הטעם שנתבאר לעיל שאין לא כהן בקי, כ"כ עוד כמה אחרונים (ס"ה) למח"ס חנין שאילת יעב"ץ או"ש וכו').

עוד טעם כ' האחרונים בביאור מה שלא נוהגים היום דיני מצורע, עמ"ש הרמב"ם (תרומות ז, ט') דכדי לטמאות מצורע צריך כהן מיוחס, ולפי"ז כ' הרדב"ז שם דמה"ט אין טומאת נגעים בזה"ל, דכבר כ' הרמב"ם (א"ס"ב כ, א) דכנהיג בזה"ל אינם כהני ירוס אלא כהני חזקה. וכ"כ עוד הרבה אחרונים, מנ"ח בשם תולדות אדם ולהגרא"י מוולאז'ין ועוד הרבה צוינו כולם בעמק הפרשה. [והרמב"ם (דרכי יורה דעה ח"א, ב) הוסיף בזה דשמא נעדר במשך הזמן במשפחה איהו פסול לכהונה, ומד אהרן החורבן, כבר לא היו יודעים בטיב ירוסייהם, ומה שר' טרפון נהג בטהרת מצורע הוא משום שהיה זוכר ירוסו מן הזמן המקורי ע"כ, ובפי' ארצ' נחמד על הכוזרי הוסיף דאף לדענין מילי דרבנן תרומה דרבנן סומכים על החזקה, מ"מ שלחומרא נוהגים דיני כהונה, א"כ יראה הדין הנגע לחומרא לאסור בתשמי"מ, וז"ל תכין ארצ' נחמד על הכוזרי הוסיף דאף עובר על ל"ת דהקפת הראש ע"כ. וצ"ב דבריו מדוע מפני שא"ל לגלג ולהטהר לא נאסרו מוספק, ויש לצדד דס"ל דאין חובה להציל לכהן, ולהחמיר ולהראות זה לא רצוי כיון שהוא יאסר לעולם, ועי' ברמב"ם בפיה"מ (נגעים י"ה, י"ג) שצדד דאם ליכא קרבנות [בוה"ז] גם לא יגלג תגלחת שניה, כיון אינו יכול להביא כפרה, וישאר מחוסר כפיורים, א"כ כיון שלא יכלו העשירי להכתיבו עי"ש אך לא מבואר שם כהאוצר נחמד הנ"ל וצ"ע. [ואגב צ"ע מ"ש תוס' יבמות מ"ח ד"ה לא בשם תשו' הגאונים דנראה מדבריהם דגם בזמן הגאונים היה תגלחת מצורע וצ"ע, א"כ נימא כהע"כ דלהלן]. והוסיף שם האוצר נחמד דאין לומר דבמצורע אין לאו להקפה נהג דין מצורע, כיון דבמצורע אין שום נפ"מ בטומאתו בזה"ל, כיון דאינה פורעת ופורמת וכו', ואינה אסורה בתשמי"מ (בדאי כביריות ה'). [ומה שצדד הגרש"ק בקנאת סופרים דהמצורע אסורה בתשמי"מ, ומה דא"י בגמ' היינו דאין על הבעל איסור הוא מחודש מאד].

ולביאור זה דאין כהן מיוחס בזה"ל, יש סיוע משיטה (מ"ק ס"ו, תלמוד י"ו ויאלא מפר"ז דנפס בקוש"ט) דכ' דמצורע בזה"ל מותר בכל דבר כיון שזה תלוי דוקא בכהן, ורוביתו כמותו שאין כהן מיוחס, ומ"מ שאין כהן בקי. ובש"ת יד חנוך הוסיף דהמקור של הרמב"ם דצריך כהן מיוחס לנגעים, הוא ממה שמבואר

בפסיקתא דבוה"ז אין טר"צ, ועי' הוה משום דצריך מיוחס. [ויל"ע דהרי אפשר דהוה משום בקי].

אכן טעם זה שהוא משום שאין לנו כהן מיוחס, י"ע בו דהרי בזמן האמוראים הראשונים כן היו מיוחסים, (עי' י"ש ב"ק פ"ה ס"ג) ואילו במדרש מבואר דמהחורבן אין נוהג דיני מצורע, ויש ליישב דאין הכונה ממש מהחורבן דהא ר"ש כן נהג גם אחר החורבן ודו"ק.

עוד ביאור במה שאין טומאת נגעים בזה"ל כ' התפא"י (בבב"א חומר בקדוש) דהוה משום דאין נגעי כהונה, אכן רבו האחרונים דפליגי ע"ז וס"ל דא"י בגדי כהונה, ועי' נחל איתן (ס"ה, ה, ח, להגמ"ת צוקלעה"ה) ואכמ"ל.

חידושו של היעב"ץ

אכן מצינו דעה מחדשת בשאלת יעב"ץ (א, קל"ה) שכ' דגם בזה"ל אם יש נגע שזה ברור שזה נגע (כמו בהרת עזה כשלגן) ואין בוה"ז ספק, הרי הוא טמא גם בזה"ל, וצריך לנהוג לחומרא דיני מצורע וכו', והוא ע"פ החידוש שחידש שם דנגע שהוא ברור ללא ספק הוא טמא מאליו וא"צ לפסק של הכהן, והביא היעב"ץ כמה ראיות לחידושו זה, א' מדרשן בנגעים (פ"ו מ"ב) התולש סימני טומאה וכו' עד שלא בא אצל הכהן טהור ע"כ, ואי ס"ד דלעולם צריך כהן כדי לטמאות, א"כ מאי איריא תולש, הא אפי' אינו תולש טהור, ב' ממש"כ הרמב"ם שכהן שטיהר את הטמא לא עשה ולא כלום, מאי נפ"מ בוה"ז הא אפי' לא טיהר טהור הוא כ"ז שלא טימא, א"כ הוסיף היעב"ץ דמ"מ להיטהר ודאי צריך כהן, או דגם להיטהר שייך שלא ע"פ כהן, א"כ כבר הוחלט ע"פ כהן, וכו'. והיעב"ץ דאין להקשות ע"פ כהן, דאיתא גבי טומאת בתים, שיאמר כנגע נראה ל"ל ולא יגזור ויאמר נגע ודאי, משמע דאפי' דנגע ודאי לא נטמא כ"ז שלא בא כהן, דשמא זה רק בנגעי בתים, שנגעי בתים הוא חידוש כדאיתא במו"ק ז': דהא עציב ואבנים בעלמא לא מטמאו, ובוה"ז ביאר היעב"ץ הא דאיתא בבב"א זכחים ק"ב. ובספרי דמה נעשה למרים, היינו דלא היה כהן שיראה את הנגע של מרים, כיון שאהרן היה קרוב וכו', והקשו תוס' א"כ אדרבה היא טהורה, כיון שאין כהן לטמאה, וברש"י (פר' בהעלותך) מבואר דהיא איתא גבי טומאת בתים, ותירץ היעב"ץ דאיתא א"כ זה ברור שזה נגע הוא טמא מאליו, וא"צ כהן לטמאה, אלא דדינו כמצורע מוסגר ולא כמצורע מחולט, והקב"ה רצה שיהיה דינה כמצורע מחולט כדי שיהיה לה כפרה, וכ"ז שהיא כמצורע מוסגר, אין לה תקנה.

ועל עיקר קושיית תוס' מדוע מרים לא היתה טהורה, מצינו תירוץ בראשונים, דבפי' ר' חיים פליטאל ע"ה"ת תירץ דהואיל וכתוב חרון אף וקשה רושם, הו"ל כאילו הקב"ה טימאה, ותדע שזוהי צעקתו של משה להשי"ת, ומה יועיל תפלתו והלא טהרה תלויה בכהן, אלא דהתפלל שטיהרנה השי"ת, ובפי' הדר זקנים לבעלי תוס' ע"ה"ת כ' עכ"ז דמה שהפרישה הקב"ה ממחנה ישראל ו"א שהיתה טמאה, וצריכה כהן לטהר עכ"ל. והנה משה"ק היעב"ץ על עצמו ממה דאיתא בנגעי בתים שלא יאמר נגע אלא כנגע, ותי' כנ"ל, הנה יש במפרשים טעמים אחרים לדבר זה שלא יאמר נגע, ולפי"ז ליכא קו' כלל, דרבינו אליהו מורזחי הקי מאי נפ"מ אם יאמר נגע או כנגע, הרי בלא"ה הוא לא יכול לטמאות, [ולא חילק בין אדם לבתים ע"ש], ותירץ בשם רבותיו דהוא משום למד לשונך לומר איני יודע, אפי' על דבר הברור לו. ובתו"ט תירץ דהוא מפני דרך ארץ שצריך לנהוג עם הכהן, לכן לא יאמר בלשון ברור, א"כ שלא שצריך להכין יגזור ויאמר טמאה [כאבו] היינו שהכהן ישפיע מדבריו], וגו' תירץ דהוא משום דובר שקרים, דהרי כ"ז שלא נוקק הכהן עדיין אי"ז נגע, ועי"ל דהוא כדי שלא יפתח פיו לשטן, שמא באמת אי"ז נגע לשי"ת.

והנה בבב"א (ברכות ה) איתא א"ר יוחנן נגעים ובנים אינן יסורין של אהבה, ונגעים לא והתניא כל מי שיש בו א' מד' מראות נגעים כללה אינן אלא מוכח כפרה, ומתריצ' ג' תירוצים, א' מוכח כפרה הוה יסורין של אהבה לא הוה, ואב"א הן לו והא להו, ואב"א א"ל בצנעה הא כפרהסיא, והנה משמע מדברי ר' יוחנן שנהג בזמנו טומאת מצורע, כמש"כ תוס' שם דודאי יוחנן דיבר ברבא בימיו, ורק נצילתה רשת י"ת תוס' ובצ"ל"ח ובפני שלמה ואכמ"ל, ועי' גצ"ח דלפי חידושו של היעב"ץ דנגע ברור טמא מאליו, א"ש מה שבזמן ר' יוחנן היה טומאת נגעים.

מצבות מספרות

מאוצ'היי י"ה הרב אברהם יעקב סלמון שלי"ט
רב דורנו

מצבת קברו בבית העלמין העתיק בצפת בסמוך לציון קברו של הרב ישראל שניאורסון אחיו של כ"ק אדמו"ר מליובאביטש זצ"ל

על המצבה נכתב פ.ג. הרב ר' זאב הלוי בן מוה"ר יעקב טירנואער זצ"ל מסאטמאר

שהיה מפורסם בצדקתו ובגאונותו היה מגדולי התורה בכמה קהילות בחו"ל

זכה וזיכה והעמיד תלמידים הרבה אהוב לכל ושתה בצמא דברי צדיקי דורו

בהתמדה למד ויגעבפרדס והרכה בהלכות שבת ונפטר בש"ט כ"ז אדר ב' תשי"ט תנצ"ב'ה'

הגה"צ רבי זאב וואלף הלוי טירנויער זצ"ל אב"ד שאץ רומניה נסתלק כ"ז אדר ב' תשי"ט ומנו"כ בעיה"ק צפת

ימי נעוריו

רבינו הגה"צ רבי זאב וואלף הלוי טירנויער זצ"ל נולד בשנת תרמ"א (בערך) בעיירה סטראפקוב, כבנו הבכור של הרה"צ ר' יעקב הלוי טירנואר זצ"ל ולאמו מרת אסתר. כבר בילדותו ניכרו אצלו גיוני קדושה ופרישות וכל עיתותיו היו מוקדשים לתורה ותפילה והתעלות בעבודת השי"ת.

בימי בחרותו הוסיף קדושה על קדושתו הצטיין בתורה ויראת שמים, כשהוא יושב על התורה ועל העבודה ביתרון שאת ועוז ללא הפסקה ומנוחה, וכך ישב באהל כל הימים לרבות בלילות כשהוא עולה ומתעלה.

התמדתו בתורה היתה לשם דבר, לימודו ושקידתו היו נעשים בצומאון רב כמי שלא זכה ללמוד מימיו, הוא ישב וגמע מסכת אחר מסכת, תוך שינון בלתי פוסק של תורה והלכה, ש"ס ופוסקים, ללא הרף, כשהוא מרבה לעסוק בטור ושו"ע ונו"כ עד שנעשה בקיא על בוריים ואז הלך לקבל הורמנא מגדולי הרבנים שבדורו.

לאור רבותיו

את עיקר תלמודו קיבל בישיבה הרמה דסאטמאר שם יצק מים ע"י רבו הגדול הגאון רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל מסאטמאר, שממנו קיבל רוב חכמתו, ואף הוא הסמיכו לרבנות בבחרותו. וכן היה תלמידו של הגה"צ רבי משה גרינוולד רבה של קהילת חוסט ומחבר ספר "ערוגות הבושם", כמו כן זכה לקבל "הורמנא" מידי גדול רבני רומניה הגאון רבי חיים מרדכי רוללער זצ"ל אב"ד ניאמץ ועוד רבנים חשובים.

פרק הנשואין

בהגיעו לפרקו נלקח אחר כבוד כחתן לבתו של הרבני הגניד רבי משה חיים דייטש מהעיר הומנא, הצדקנית מרת הענטשע ע"ה ויחדיו הקימו דור ישרים מבורך בית קדוש בישראל שכל כולו קדושה וטהרה.

זוגתו היתה לעזר כנגדו והסכימה לחיות חיי עוני וצער כנגד כל מה שהורגלה בנעוריה בבית אביה,

והעיקר שתזכה יחד עם בעלה השקדן לגדל דורות של תורה ויר"ש.

שנים אחדות לאחר נישואיו העתיק רבינו את משכנו והתיישב בשאמלוי שם התקרב אל האב"ד הגאון רבי שלמה זלמן אהרנרייך ויחדו היו משתעשעים בדברי תורה ולנים בעומק של הלכה, באותה תקופה התפרנס מלימוד בפרטות עם בחורים צעירים וכן ניהל ישיבה בביתו.

לאחר מכן התיישב בעיירה "סאקמיר" בפרבר "נעמעט" שם כיהן כרב בלתי רשמי והוערץ ע"י כל יהודי הסביבה שהיו באים אליו בשאלותיהם, והתייעצו עמו בכל צעדיהם, והם אף תמכו בו מעט למהיותו.

סקידה והתמדה

עם זאת כל ימי חייו היו חיי דחקות, התגורר בבית מט ליפול והיטיו וכליו מועטים ושבורים, ומכל התמיכות שקבל היו מספיקים לו בקושי לפת במלח ומים במשורה, אלא שרבינו התחזק וחזיק את בני

באר בשדה - שטפנשיט

ביתו כי החיים בעוה"ז הינם רק מעבר ופרוודור לחיי העוה"ב, ואין מה להתלונן עליהם.

מימיו לא יצא מד' אמות של תורה ועבודת השי"ת, במשך ארבעים שנה עסק בקביעות בהל' שבת ביגיעה, ועיון ובעקבות לימוד זה חיבר את ספרו הידוע "טל אורות" על ל"ט מלאכות.

רבינו היה שקדן עצום, סדר יומו היה מסודר, מלא וגדוש בשיעורים בכל מקצועות התורה, את סדר יומו היה פותח זמן רב לפני עלות השחר בהיטהרות במקוה, כשלאחריה היה יושב והוגה במשך שעה ארוכה בספר הזוהר הק', קולו היה מתפשט בעונג בכל רחבי הבית ומעורר את הישנים, להקיץ על מנת ללמוד תורה, לאחר מכן החל ללמוד בתורת הנגלה ש"ס ופוסקים, כך ישב עד שהגיע זמן תפילת 'ותיקין' ואז היה עולה לביהכ"ס הסמוך על מנת לשמוע 'קדושה' 'קדיש' ו'ברכו' ממתפללי המנין ותיקין, אח"כ שב לביתו כשהוא ממשך בסדרי למוד עד שהגיע זמן לעמוד בתפילה, שאז נעמד להתפלל מתוך השתפכות הנפש ולאורך זמן, אחרי התפילה המשיך להגות בתורה ובשיעוריו הקבועים, עד כשעה אחר חצות היום, שאז פנה לטעום משהו כפת שחרית, ואח"כ הלך לפוש מעט מנוחה קצרה כשלאחריה שב לתלמודו ביתר שאת ועזו עד לשעות המאוחרות שבליילה.

כזה היה סדר יומו בכל שנותיו. מתוכם במשך כארבעים שנה עסק בהלכות שבת אשר המה כהררים התלויים בשערה, ויגע מאוד לברר כל פרטי ההלכות על כל צדדיהן וכתוצאה מהתמדתו בלימוד זה חיבר את ספרו "טל אורות" על ל"ט מלאכות ובו חידושים נפלאים הלכות מחודשות ופסקים שונים שהעלה בלימודו.

גם בתורת החן-היה לו יד ושם ועסק בה הרבה בקביעות בכל יום, וכמעט כל ספרי הקבלה שהיה ניתן להשיג בימיו היו מצויים תחת ידו, ותקופה מסויימת (כפה"נ סמוך אחרי כלות מלחמת העולם השנייה) היה לו שיעור קבוע בתורת הנסתר בצוותא עם הגאון רבי חיים מרדכי אב"ד ניאמץ זצ"ל, עמו היה בידידות וקרבה מופלגת.

דרשן בחסד עליון

דרשותיו לפני קהל ועדה היו ערבין לאוזני שומעיו והיה מרבה לעורר על התחזקות בשמירת שב"ק, הן בשמירת הלכותיה כראוי, וכן דרש להתעלות בשב"ק ברוחניות בתפילה ובעבודת השי"ת, ושלל לבלות השבת בהבלים. בכלל היו דרשותיו נאמרות בטעם, ובחן ובהתעוררות עצומה, עד שהלהיב לבות כל השומעים אל אביהם שבשמים. סח פעם אחד משומעיו לקחו כי הבחין פעם באחת מדרשותיו שנאמרו בבכיה רבה כי מרוב דמעות שזולגו עיניו יצא דם במקום דמעות!

בדרכי החסידות

כאמור, פיו היה מפיק מרגליות וכל שיחותיו היו מתובלות בעובדות ושיחות קודש מצדיקים תלמידי הבעש"ט הק', והיה מספר כל ענין ושיחה בהתרגשות ומתקיות גדולה ששבו את לבב השומעים ועוררה אותם להתעלות בתויר"ש.

רבינו היה הולך בדרכי החסידות והיה מרבה לנסוע לצדיקי הדור כמו הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא ואצל הרה"ק רבי ישראל צבי רוטנברג מקאסאני והרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מויז'ניץ זי"ע, וכן הסתופף בצלו של העצי חיים זי"ע מסיגעט. וכן נסע להרה"ק מספינקא,

בחלום אדבר בו

על מדרגותיו וקרבתו לרבו הק' ה"אהבת ישראל" ניתן לעמוד בין השאר מתוך כתב רבי זאב וואלף: "... בעזבונו אחרי פטירתו שם כתב רבי זאב וואלף: "... בסוף חודש אדר תרצ"ו בליל שב"ק, ראיתי בחלומי

על כסא הרבנות והדיינות

שנים אחדות לפני פרוץ המלחמה העולמית השנייה שימש רבינו ברבנות ודיינות בקהילות אחדות: שימלוי, שאמקוט, בטרנאנסילוואניא, וכן בעיר פאלטישען ברומניה, בשנת תש"א לערך נתקבל כרבה של לעספיץ שבחבל מולדובה רומניה.

בימי סופה וסערה

ביקש רבינו לישב בשלווה בלעספיץ קפצה עליו רוגזה של המלחמה העולמית השנייה, ורק כשנדחק אל הקיר כאשר באזורים הסמוכים החלו להגיע גייסות המלחמה וסכנת חיים ריחפה על היהודים נאלץ ליטול בידו מקל גודים, בדומיה ללא אומר ודברים, ציוה על בני ביתו לארוז לעצמם אי אלו מטלטלים נחוצים, לעצמו לא לקח מאומה כי אם את הטלית ותפילין ותכריך כתביו שבהם השקיע עמל ויגיעה עצומים וכה עזבו את ביתם ורוב חפציהם מאחור.

מכיון שלא היו בידו מעות כדי שכירת עגלה נאלצו לנדוד רגלי את רוב הדרך. אחרי טלטולים רבים הגיע לעיר פאשאקאן שם נתקבלו בזרועות פתוחות ע"י האדמו"ר רבי משה לייב - הרבי מפאשאקאן זצ"ל שציוה על ב"ב לפנות מקום מיוחד עבור רבה של לעספיץ, שהיה נערץ בעיניו והשתדל להקל מעליו את סאת סבלו.

כוס היגונים

במשך ימי המלחמה הארורה סבל נוראות ושיכל כמה מצאצאיו שהומתו עקדה"ש, ובכך שתה רבי זאב את כוס היגונים עד תומה, שתיים מבנותיו היו בין הנספים רבקה ופראדיל. אחת מבנותיו שהיתה יולדת, חלתה בדרך הנדודים וכך גם הרך הנולד ובזמן קצר מתו שניהם על פניו. בתקופה היא שיכל גם את שני בניו הגדולים הר"ר אלטר חיים יעקב והר"ר צבי וכן בתו השניה הי"ה, שנעדרו עם כל צאצאיהם בסערות המלחמה (רובם הושמדו באושביץ) והידיעות המחיריות על מותם שהגיעו אליו בזה אחר זה שברו את לבו לשברי שברים והגדישו את סאת סבלו, עכ"ז החזיק באמונה תמימה אמנות אמת אותה החדיד גם בסובכיו וכך עמדו הוא וזוגתו וקבלו הכל בדומיה ובאהבה, כשהיא משתדלת לבל יופרע מהרגלו מימים ימימה לישוב על התורה ועל העבודה כאשר היה באמנה אתו כל השנים. ואכן רבינו לא עזב את שקידתו העצומה, ובכל עת שהתאפשר לו מעט היה שב אל תלמודו והמשיך להגות בתוה"ק תמידין כסדרן מבלי לתת מגרעות לשיעוריו ועבודתו.

הרב משאץ

אחרי שוך רעמי המלחמה ביקש לעזוב את ארץ הדמים ונתגלגל לעיר בוקרשט בירת רומניה, שם שהה תקופה מסויימת, משם הגיע לעיר שאץ שבחבל בוקובינא הרומנית שם השתקע למספר שנים והוכתר לרב, ועל שמה קראוהו עד סוף ימיו "הרב משאץ".

עם התיישבותו בשאץ מלאו ידיו בעבודה רבה, להקים הדת על תילה, רבינו פעל גדולות ונצורות בהרבה תחומים. אל העיר שאץ נתגלגלו בימים ההם המוני פליטים מחרב המלחמה, שכולים וגלמודים אנדרלמוסיא גדולה שררה בכל שטחי החיים הגשמיים בכלל והרוחניים בפרט והעזובה בשטח הדת היתה רבה. אזר איפה רבינו חלציו כגבר והתחיל לכוון בעיר חיי תורה חדשים והתאמץ לקבוע בה סדרי קהילה מתוקנת. כך דאג לארגן סדרי כשרות ראויים, העמיד חופות וסידר קידושין, והצליח אפילו להרביץ בה תורה למעט צעירים שהיו מוכנים לכך,

תמונת המצבה מקרוב

מראה כללי של בית העלמין בצפת ובמרכז מצבת קברו של הרב טירנויער

את הצדיק ר' ישראל מוויז'ניצא זצ"ל בעל "אהבת ישראל" ואמר לי: דע שהגיע זמני להיפרד מן העולם, התחלתי להתחנן לפניו שישאר בעוה"ז כי הדור צריך לו, ואל יעזבונו, אך הוא השיבני שכבר נגזרה גזירה ואינו יכול לעשות מאומה". בהוסיפו על עצמו "רק אילו הייתי כעת בא"י הנקראת ארץ החיים היה ביכולתי לפעול בתפילה שיאריכו ימי, אבל לא כשאני שרוי בארץ העמים..." וכידוע כעבור ימים אחדים ביום ב' סיון תרצ"ו אכן נתבקש הרה"ק ה"אהבת ישראל" למתיבתא דרקינא.

ורבים מתלמידי באותה התקופה חבים לו את כל יהדותם שבאה להם בזכותו.

מופת הגשם

מסופר עליו שבתקופת היותו רב בשאץ באחת השנים הייתה בצורת נוראה ורבינו אסף מניץ לתפילת רבים לעורר רחמי שמים עבור יושבי הארץ הזקוקים לגשם, כשכולם עטופים בטליתות ועטורים בתפילין. ומסופר שלאחר זמן קצר ירד הגשם, ונתקדש שמו יתברך בין הבריות וכולם יהודים כגויים תושבי הסביבה הודו לו בהתרגשות והעניקו לו מתנות.

מאס בכל תענוגות תבל

כל ימיו התמיד בלימודו יומם ולילה גם כאשר היה מצוי בתנאים קשים ביותר, כמו כן היה רבינו נוהג בפרישות והסתגפות יתירה, במשך שנים רבות היה אוכל בימות החול חלה יבשה שנתורה מסעודות השבת כשהיא טבולה במים. כמו"כ ב-17 שנותיו האחרונות נמנע רבינו מאכילת בשר כל זאת מלבד אשר היה מתענה כל ימיו בכל שני וחמישי, ובימי השוכבים היה מתענה כל השבוע.

אל צפת עיה"ק בארץ חמדת הלבבות

בשנת תשי"ט עלה בידו להגשים את משאת נפשו משכבר הימים כשזכה להגיע לארץ הקודש ולחונן את עפרה, כאן גמר בדעתו לקבוע את מגוריו בעיר הקודש צפת"ו שהיתה אז מרכז גדול של שומרי תורה ומצוות ושל חסידים ואנשי מעשה ובמיוחד מרכז גדול לעולי רומניה וגלילותיה, ובעיר זו ישב בעשר שנותיו האחרונות כשהוא מוקף מעריצים ותלמידים ורווח לו מעט מכל צרותיו.

בשנתיים הראשונות התגורר מתחת לביהמ"ד דברי חיים - "צאנזער-קליוז", שנבנה עוד ע"י הרה"ק משינאו ז"ע, בחדר צר לו ולזוגתו, וכל שעות היום ישב בקיטון סמוך והגה בתורה"ק. שנים רבות אח"כ היו בני המקום מצביעים על אותו קיטון שבו ישב רוב שעות היממה, עד שנתקדש בעיניהם. מאוחר יותר כשחתנו הגדול כ"ק האדמו"ר מנדבורנא-באניא שליט"א עלה ארצה והשתקע בצפת עבר להתגורר במחיצתו עד סוף ימיו.

בעיר הקדושה צפת עלה והתעלה ביתר שאת ועז, היה משים לילות כימים בתורה ועבודה כחסדי קדמאי. יקירי קרתא הכתירו אותו לרב הקהילה הקדושה בביהמ"ד "שארית הפליטה" של אגודת ישראל והאציל מהודו עליהם.

לידי צפת מן הימים ההם זוכרים אותו היטב את מראהו של רבינו המעורר השתאות אפופה הוד קדומים כשהוא צועד בבטחה בעלות השחר אל ביהמ"ד, ומתרפקים בערגה אחרי תפילותיו הזכות של רבינו הרה"צ, ואחרי שיעוריו הערבים לאוזני קהל שומעיו.

אוי ויי רבי שמעון

התקשרות מופלאה היתה בנפשו עם אתרא קדישא של הציון המצוינת של הרשב"י במירון, וכך סח

פעם משמשו בקודש באותן ימים כי מדי יום כשעלה במדרגות ביהמ"ד משם נשקף למרחוק אתרא קדישא מירון כאשר נשא עיניו לכיון כפר מירון וציון הרשב"י היה נעצר לרגע קט וקורא בהתלהבות: "אוי ויי, רבי שמעון, רבי שמעון, דער חיות פון די גאנצע וועלט", וכך היתה חוזרת על עצמה תופעה זאת מידי יום ביומו. ואכן רבינו קבע לעצמו מנהג שבכל ערב ר"ח היה נוסע לציון הרשב"י ואומר שם את תפילת יו"כ" ברוב השתפכות הנפש ודביקות, מנהג הנשמר עד היום ע"י צאצאיו שליט"א.

בשלהי חורף תשי"ט ביום ז"ך באדר שני כשהוא בשנתו הע"ח השלים רבינו את נפשו לאלקים ואתקטיר בחד קטירא לחי עלמין, ונטמן בבית החיים בצפת.

בני משפחה

ילדיו:

- חיים אלתר יעקב - נרצח בשואה.
- צבי - נרצח בשואה.
- רבקה - נרצחה בשואה.
- פראדיל - נרצחה בשואה.

• הרה"ג יוסף הלוי טירנואר ז"ל - היה רב ושו"ב ברומניה בעיר ראדאוויץ שבמחוז שאץ והתפלל בבית הכנסת הגדול של ראדאוויץ לאחר השואה, ונפטר שם מהתקף לב בגיל צעיר.

- הרבנית הצדקנית מרת ליבה - אשת כ"ק האדמו"ר ר' אהרן יחיאל לייפר הרבי מנדבורנא-באניא-צפת שהיה בן הרה"צ רבי דוד לייפר מבאניא שנעקד עק"ה בשואה. עלתה עם הוריה ובעלה לארץ והשתכנה בצפת.

מחתנו, הרבי מנדבורנא-צפת, שנשא לאישה את בתו הרבנית ליבה, נולדו נכדיו:

- הגה"צ כ"ק האדמו"ר ר' משה מאיר לייפר - הרבי מנדבורנא-באניא-ירושלים
- הרה"צ כ"ק האדמו"ר ר' חיים אלתר דוד לייפר - הרבי מנדבורנא-באניא-חיפה.
- הרה"צ ר' מרדכי יצחק לייפר מקאליש - חתן הרה"ק ר' דוד משה רוזנבוים זצוק"ל מקרטשניף רחובות - המכהן כאדמו"ר מקאליש בשכונת רמה ג' בבית שמש.

- הרה"צ כ"ק האדמו"ר ר' ישכר דב בער פנחס לייפר - הרבי מנדבורנא-צפת
- הרה"צ ר' ישראל יעקב צבי לייפר.
- בת, אשת הרה"צ הרב ישראל שנבלג.

- חיבוריו - מורשתו הרוחנית
- "ט"ל אורות" על הלכות שבת (שני חלקים).
- שו"ת "אגדת אוזב" לפי ארבעת חלקי השו"ע
- "טל תורה" על התורה והמועדים
- חידושים על הש"ס ועל משנה תורה של הרמב"ם

יצא לאור עד היום רק "ט"ל אורות" בשתי מהדורות: מהדורה ראשונה בירושלים תשט"ו-תשי"ח בידי

חתנו, האדמו"ר מנדבורנא-צפת, ומהדורה שנייה בירושלים תשמ"א על ידי נכדו ובנו הבכור של חתנו, הגה"צ רבי משה מאיר לייפר. בסיסה של המהדורה השנייה הוא דפוס צילום של הראשונה ועליו נוספו הוספות שונות. את חיבורו זה כתב הרב טירנואר בהיותו רבה של שאץ וסיימו ביום י"ג בניסן תרס"ח.

על ספרו "ט"ל אורות" קיבל הרב טירנואר הסכמות נלהבות מאת גדולי הרבנים הגאונים כאשר בראש הסכמותיהם קושרים לראשו תוארים מופלגים ביותר, וכך כתבו לו: "הרב הגאון חריף ובקי, צדיק ונקי" (רבי מרדכי יהודה לייב וינקלר), "הרב המאוה"ג חסיד ויר"א כש"ת מו"ה" (הרב המאור הגדול חסיד וירא אלוקים, כבוד שם תורתו ותפארתו מורנו ורבנו הרב" - הרב אהרנרייך משימלוי), "הרה"ג גדול בתורה ומפורסם בחסידות וביראה טהורה צנא מלא ספרא חריף ובקי טובא (=מאוד) מו"ה הרד"ה" (הרב שאול בראך, הרבי מקאשוי ורב המקום והיה גם ראב"ד נייטרה), "הרב המאור הגדול חריף ובקי בחדרי התורה מצוין בחסידות ויראת ה' טהורה" (רבי חיים מרדכי רולר מניאמץ). וכן כתב לו הסכמה נלהבת רבי שמואל ענגיל מראדומישה שהסכמתו אינה מופיעה בדפוס אך מוזכרת בשתיים מהסכמות שהודפסו ובהקדמת המחבר.

מקור שם המשפחה טירנואר

מקובל ששם המשפחה מעיד שמקור משפחתו של הרב טירנואר מהעיר "טרנבה" בסלובקיה ולפי המקובל היא העיר שהתפרסמה על שמו של רבי יצחק אייזיק מטירנא, מגדולי חכמי ישראל בימי הביניים שחי במאה השנייה לאלף השישי לבריאת העולם (ה'ק'-ה'קצ"ט). אך העיר הזו היא בסלובקיה ואז הייתה בהונגריה הגדולה, ורבותיו של רבי יצחק אייזיק מטירנא היו מאוסטריה, וכן "ספר המנהגים" הנודע שלו מבוסס בעיקר על מנהגי אוסטריה ולא הונגריה, לכן מסתבר יותר שמדובר בעיר בחבל בוהמיה שהיום הוא בצ'כיה וקשור תרבותית באוסטריה, שלה הגיות שונות קרובות מאוד לעיר שבסלובקיה והכתיבים "טירנא" ו"טירנו" יכולים להתייחס גם אליה, והיא מתאימה יותר מהעיר הסלובקית. הרב שמואל הכהן וינגרטן מסיק כך במחקרו "ר' יצחק אייזיק מטירנא ותולדותיו" וכותב שהעיר הסלובקית נהגתה בזמנו של ר' יצחק אייזיק בדל"ת בידי היהודים כפי שנמצאו בכתובות של מצבות שם שכתוב בהן למשל "דירנויא", אך העיר הצ'כית נהגתה תמיד בטי"ת בידי היהודים בכל צורות הכתיב שלה.

במקורות מסוימים ר' יצחק אייזיק כונה "רבי אייזיק טירנוער" (כמו בכתב העת המעיין, גיליון תשרי תשס"ו, עמ' ל"ו-ל"ז).

"טירנוער" הוא כתיב אידיש של שם המשפחה, כשהכתיב המקובל יותר הוא "טירנויער", והנושאים שם משפחה זה על גרסאותיו נחשבים צאצאי רי"א מטירנא.

התמונות צולמו בהשתדלות ידידנו הר"ר מיכאל ליאני הי"ו איש צפת

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר השבועי

תוריע-החדוש

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בור' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

פעם נסע החפץ חיים בעגלה עם סוחרי בהמות וסוסים. בכל הדרך שוחחו הסוחרים על שוורים, פרות, סוסים וכדו'. רבי ישראל מאיר [החפץ חיים] ישב שקוע במחשבותיו ולא שם לבו לשיחותיהם. פתאום העלה אחד האנשים שיחה על סוחרים אחרים והתחיל ללעוג עליהם. רבי ישראל מאיר כאילו הקיץ משנתו, והעיר להם בנחת: "אחים! עד כה עסקתם בשיחה נאה על הסוסים והשוורים הנוגעת לפרנסתכם, אבל למה עברתם לשוחח בעסקי הבריות? הרי יש בזה עבירות חמורות של לשון הרע ורכילות". שכניו בעגלה, שהיו אנשים פשוטים, חשבו אותו להלך או ל"משולח" והגיבו בדברי לעג ובוז על אשר הוא מתערב בעניניהם ומטיף להם דברי תוכחה. רבי ישראל מאיר לא השיב לגידופיהם והיה נראה כאילו הוא נהנה מכך שהם הפסיקו בינתיים את שיחותיהם בעניני לשון הרע. לאחר שגמרו ללעוג לו, הם המשיכו לספר על חבריהם. החפץ חיים העיר להם שוב והתחנן לפניהם שידברו על סוסיהם ופרותיהם ולא על חבריהם. כשלא הועילו דבריו הוא ביקש מהעגלון שיוודיע אותו מהעגלה. מוטב לו להשאר באמצע הדרך מלשבת בחבורת לצים ולהקשיב לדברי לשון הרע ורכילות. ("המאורות הגדולים")

סיפר רבי אריה לוי זצ"ל בשיחה מוסרית שנשא בפני תלמידיו בישיבתו "קול אריה", שפעם אחת בעת שישב ולמד בבית הכנסת שבקרי שבעיר מולדתו "ארלו" שברוסיה, נכנס לפתע לבית הכנסת מרן "החפץ חיים" זצ"ל, שהסתובב אז רבות לצורך מכירת ספריו בעיירות שברחבי רוסיה. והנה בבית כנסת זה, לוח "השוית" שעל עמוד החזן היה מונח בצמוד לנרות שדלקו, ולא היתה זכוכית שהבדילה בין הנרות ללוח הנ"ל (שהיה כתוב על גבי קלף). וכידוע אסרו הפוסקים דבר זה, כי על ידי כן נמחקים השמות הק' ונא לידי בזיון (יעו"ב ס"ב סי' א' סק"ד שכתב דיש למחות ביד העושים כן). כשה"חפץ חיים" הבחין בזאת, שאל שם את אחד האנשים שהיו בבית הכנסת לפשר הדבר, מדוע אין זכוכית על לוח הקלף? הלה הראה תיכף באצבעו על איש מסוים שם, ואמר ל"חפץ חיים": הנה, זה הגבאי כאן של בית הכנסת, והוא אינו רוצה לשים זכוכית. רבי אריה לוי אמר, שאך יצא הדבר מפיו של אותו איש, נתן "החפץ חיים" זעקה בחדרה עצומה - "לשון הרע!" ותיכף ברח מן המקום. הייתי בשוח לקול זעקתו והודועותו שמדובר באיזה נחש שהכישו, סיפר רבי אריה, ומתמנת מראה זה נכנס בי פחד של ממש מלדבר ולשמע מילה של לשון הרע עד עצם היום הזה, וזה השפיע עלי ביותר מהרבה דברים ששמעתי, סיים רבי אריה לוי את דבריו. ("מאיר עיני ישראל")

סיפר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה רבי אייזיק שר זצ"ל, שהיה מחנך גדול, צדיק גדול, ושאל אותו: "יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע. הרי זה כל כך מתוק, והתאוה הזאת בוטרת בי כמו אש. האם הרב יכול לתת לי עצה איך להתגבר על זה ולא להיכשל?" נענה ראש הישיבה ואמר לו: "אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה לי רושם נהדר. רציתי לשאל אותך, האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע?" "לא", השיב התלמיד. "על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע". "והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני 'נסיון' כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה 'מתגבר' על תאוה כשאתה נוצר את פ"ך ביחס אליי?" "לא. ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא נסיון בעבורי". "מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות?" "אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד, אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע, לא יתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה". "תנסה להסביר לי מדוע. במה הוא שונה מכל אדם אחר?" "על אבא שלי אני לא רוצה לדבר, אני אוהב אותו. וכשלא רוצים לדבר לא מדברים". "אם כך, אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת. תאהב אותו! אם תאהב אותו לא תרצה לדבר עליו, וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים". ("יחי ראובן")

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

אֲשֶׁה בִּי תוֹרֵעַ וְיִלְדָה זָכָר : למה נסמכה פרשת "תוריע" שרוב רובה עניני נגעים ומצורעים לפרשת "שמיני" שרוב רובה עניני מאכלות אסורות? אומר רבי ישראל מסלנט משום שהנגעים באים בעיקר על עון לשון הרע, צא וראה: בעוד שרוב בני אדם נזהרים באכילת מאכלות אסורות ובודקים שלא יבלעו חלילה תולעת קטנה, הרי מאידך: אין נזהרים בכבודו של הזולת ואיש את רעהו חיים בלעו במלחמות הלשה"ר לפיכך הסמיכה התורה: שכשם שאתם נזהרים במאכלות אסורות כך גם תיזהרו בלשון אסורה. ועל זה המליצו את הפסוק בתהלים "ואנכי תולעת ולא איש" אמר דוד המלך ע"ה תחשבו שאני תולעת ואז לא תבלעוני חי. (לבוש יומף)

נִגַע צֹרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאֶדָם וְהוּבָא אֵל הַכֹּהֵן: בזמננו אין נגע הצרעת מצוי. כמו כן, אין לנו כזה שאליו יכול בעל הנגע לפנות. כנגד זה מצוי מאד לדאבון לב נגע המוציא-רע - עוון לשון הרע. בדבר תקנתו של המספר לשון הרע, כתב רבי אלכסנדר משה לפידות זצ"ל בספרו "דברי אמת" בזה הלשון: "נגע צרעת כי תהיה באדם, המה העבירות התלויות בפה ובלשון, אשר המה נגעי בני אדם ורוב בני אדם נכשלים בהם והובא איש כזה אל הכהן הגדול מאחזי הוא הצדיק האמיתי בעל "החפץ חיים" ללמוד בספריו היקרים והמה יורו לו איך להתנהג בזה. ואשרי האדם שילמד על מנת לקיים בספריו הקדושים אשר המה מלאים דברים יקרים נבחרים. איש כזה את נפשו יציל משחת ויזכה בה לרוב עונג ונחת". (ליקוט לקח טוב)

וְרָאֵהוּ הַכֹּהֵן וְטָמָא אֹתוֹ: לשם מה צריך הכהן לראותו ולטמאו, וכי בלי זה לא יהיה האדם טמא? ברם המספר לשון הרע בדרך כלל חש הוא כי לא נעשתה שום רעה על ידי דבורו מאחר שלא הזיק לאיש לא בגופו ולא בממונו כי אם רוח בעלמא הוציא מפיו. לפיכך הקפידה התורה שטומאתו של המצורע יעשה רק אחר שיאמר הכהן כי טמא הוא, למרות שכולם רואים שנתרפא הנגע (משנה נגעים פ"ג) כמו כן טהרתו תעשה רק לאחר שיאמר הכהן כי טהור הוא (כדלהלן פסוק ו') ובכך ילמד המצורע את גודל החשיבות של הדיבור שיש בכוחו להטיב וחלילה להרוס. (אהל יעקב)

אִישׁ צֹרַעַת הוּא. נגעים באין על לשון הרע (ערכין טז) חמור עונשו של המצורע, ולא פחות מכך חמור תהליך טהרתו. אם יאמרו לאדם שעליו להלך כשבגדיו פרומים, ראשן פרוץ, ועל שפם יעשה, ועליו לקרוא "טמא טמא", ולא עוד אלא שעליו להשתלח מחוץ למחנה ולישב בדד, כדי שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו - הרי טוב ממנו המוות. והנה, אם זהו עונשו של המספר לשון הרע בעולם הזה, אשר בו שיתף הקב"ה את מידת הרחמים, צא ולמד מה חמור היה עונשו של המספר לשון הרע אם כל עונשו היה בא לו בעולם הבא, אשר שם יקוב הדין. לא זו אף זו: כאשר כבר קיבל את עונשו, מתחיל תהליך טהרתו, אשר גם הוא כשלעצמו חמור וקשה. הנה, חולה המתייצב בפני רופאו ורואה את המכשירים שמסביבו, עלול החולה להיתקף בהלה ופחד עוד לפני שהחל הרופא להשתמש בהם. והנה, גם על המצורע להביא "מכשירים" לטהרתו: שתי צפרים ועץ ארו ושני תולעת ואזוב, וגילוח, ושני כבשים וכבשה אחת, ושלושה עשרונים סולת ולוג שמן, ונתינת דמים ושמן. על פי "תכשידי רפואה" אלו אפשר ללמוד על חומרת "המחלה". ולכאורה, לאחר שכבר באו עליו יסורי הצרעת ודיניה, לשם מה יש צורך ב"מכשירים" רבים אלו. ללמדך, שיש צורך לסלק ממנו את האדם שעודנו נותר בו לאחר שהצרעת כבר נרפאה. ואם כך הדבר לאחר שכבר נרפא מצרעתו, צא ולמד מה רב היה אדם העבירה לפני שבא עליו הנגע. ואם כן, מה נורא יהיה עונשו אם ימתין להפרע ממנו בעולם הבא! (שלי אורות בשם-הסבא מקלם)

סיפור מההפטרה

כְּאִשֶׁר יַעֲשֶׂה בְיָמֵי הַשְּׁבִיט וַיֵּצֵא וַיִּסַּר אֶת הַשְּׁעָר אַחֲרֵי צִאתוֹ: בספר "חכמת חיים" מספר אחד מנכדי רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל: באחד מלילות השבת נתקפה הסבתא בבחילות ובהקאות, והיה הכרח להבהיל רופא. באותו זמן שימש הרופא הוינאי ד"ר שווארץ, כרופא כללי לאנשי ירושלים. קם הסבא ומיהר לביתו של הד"ר שווארץ. לקול נקישותיו נפתחה הדלת, ובפתח הופיעה דמותו של הרופא, כשעששית דולקת בידו. היטב חרה לו לסבא על קלות דעתו של הרופא, שקיבל את פניו תוך כדי חילול שבת. אלא שהבליג על צערו באותה שעה, כי היה בכך סרך של פיקוח-נפש. כאשר שמע הרופא את תיאור מצבה של הסבתא, מיהר ללכת עם הסבא לביתו. שם בדיק את החולה נתן לה תרופות ארגעה, והמצב השתפר ב"ה. משעזב הרופא את הבית ליווה אותו הסבא, עד ביתו. כאשר צעדו יחדיו בסימטאות העיר העתיקה כשבפאתי מזרח החל השחר להאיר, פנה הסבא אל הרופא ושאלו מהו גודלו היחסי של הראש לעומת כל הגוף? נעץ ד"ר שווארץ עיניו תמהות בסבא, כתוהוה, וכי כלפי מה הדברים אמורים? כרופא שבוודאי בקי במבנה האנטומי של הגוף, יודע ד"ר שווארץ את התשובה, המשך הסבא את דבריו בנחת. הראש תופס את החלק השביעי מהגוף, ענה ד"ר שווארץ. רק החלק השביעי! חזר הסבא על דברי הרופא, והמשך לפתח את המשך דבריו באופן ציורי: הנה נאספו ובאו, כך אמר, שאר איברי האדם בטרונים אל הראש, וטענו טענה: כל העבודות הקשות אנו עושים. הידיים עובדות, הרגליים צועדות וכל הגוף נושא בעול כל עבודה קשה ומייגעת. והנה כאשר מגיעה שעת האוכל, הראש פותח פיו והוא הנהנה ראשונה מכל מאכל אשר יאכל. וכאשר צריכים לומר משהו, הרי שוב הראש פותח פיו ונוטל לעצמו את רשות הדיבור. נענה הראש לעומתם ואמר: אמת נכון הדבר שאני נוטל בכל דבר חלק בראש, אבל האמת ניתנה להאמר שזה בזכות ולא בחסד. שכן מי הוא המכוון את כל פעולות הגוף ונותן לאיברים את ההוראות הנכונות כדי שיעשו פעולתם בזמן הנכון ובאופן הרצוי, לא הראש? הרי אלמלא אני, כולכם הייתם מוטלים ככלי אין חפץ בו. לכן בצדק מגיע לי החלק הנכבד של הנאת האדם. נכון, נענה ד"ר שווארץ, תשובה נכונה ואמיתית השיב הרופא, כנראה יש לו ראש... התחייך המלומד. כשראה הסבא שהצליח להפיג את המתחיות שנראתה על פניו הנוקשים מחד ומנומנים מאידך של הרופא הקפדן, המשך בדיבורו הקולח אשר השתלב יפה בשלוות הלילה אשר אפפה את היקום. באופן מקביל, אמר סבא, ולפי אותו יחס חילק הקב"ה את ימי האדם. לקח את החלק השביעי מימיו וקבעו ליום שבתו ומנוחה שאז האדם משוחרר מעמל ועבודה, וכל כולו מוקדש להתרעננות רוחנית. מיום מנוחה זה שואב האדם את השראתי וברכתו לשאר ששת ימי המעשה, כמו שאמר המשורר: "כי היא מקור הברכה, מראש מקדם נסוכה". כשם שהראש נוסך את השפעתו ומכוון את דרכי האדם ומעלליו, כן השבת היא המדריכה ומסדירה את חיי היסודיים של האדם באופן נורמלי שקט ויעיל. אלמלי השבת הנותנת לאדם את ההודמנות להחזיר לעצמו את שיווי משקלו הרוחני והחברתי שהפסיד במשך ששת ימי השתקעותו בחמרונות, המשך הסבא ואמר, היה האדם הופך להיות עבד נרצע וכלי שרת ביד מאווייו החמריים ואישיותו היתה מיטשטשת לחלוטין ברבות הימים. אריאז היה הוא וחמורו צועדים יחדיו אחרי המחרישה. אבל מכיון שנתן הקב"ה לאדם את המתנה הגדולה והנפלאה הזו ששמה שבת, השומרת על איוונו הרוחני של האדם ומברכתה יבורכו כל ששת ימי המעשה, על כן שומה עלינו לשמור בקפדנות על השבת כשם שהיא שומרת עלינו! דבריו השקטים של סבא שנאמרו ברך ובהגיון, בשפה עשירה ותרבותית חדרו עמוק לנפשו של הרופא. תעדי על כך תגובתו. בענוה ובהתנצלות הוא אמר: צדיקת רבינו, מכאן ולהבא תאיר השבת את דרכי, ולא עששית הנפש... (לקוט לקח טוב)

ועל הכל...

"פרפראות"

רבי אהרון קוטלר זצ"ל ראש ישיבת ליקווד בארה"ב, אמר במליצה על מי שמדבר שלא לענין בלימוד תורה, "שהוא מדבר כמו שיכור טורקי", וביאר את דבריו: שיכור, הרי לא מבין מה שמדבר, אבל השומעים מבינים אותו, טורקי הוא מבין מה שמדבר, אבל השומעים לא מבינים אותו, שיכור טורקי, לא הוא מבין מה שמדבר, ולא השומעים מבינים מה שהוא מדבר... (ברכת התנים)

"ענין של טעם"

הטעם שאמרו חז"ל כל המצוות מברך עליהן "עובר לעשייתן", (לפני עשייתם) כדי שיתקדש בברכה, ויגלה דעתו ויודיע שהוא עושה מפני מצות השי"ת, ועוד כי הברכות הן מעבודת הנפש, וראוי להקדים עבודת הנפש למעלה מהמצוה שהיא עבודת הגוף. (חידושי הרישב"א)

"מפי כתבם"

בור ששתית ממנו מים אל תזרוק אבן לתוכו! - למדנו חכמינו ז"ל הקדושים [במדבר רבה, ג], וזאת אפילו שהבור אינו מרגיש במאומה ואף לא התכוין להיטיב. שכן אתה, אתה עצמך - צריך להרגיל את עצמך במידות טובות, ולשרש כל זכר לכפיות טובה!! והסיבה הגדולה ביותר לחובה הזו הינה מאחר וכל הכופר בטובתו של חבירו - לסוף כופר בטובתו של מקום! אם לא נרגיל את עצמנו בהכרת הטוב כלפי חברינו ומכרינו - בסופו של דבר לא נכיר טובה גם לקדוש ברוך הוא, אשר בראנו והיטיב לנו מעודנו, הכרת הטוב אשר היא בסיס ויסוד לחובתנו בקיום התורה והמצוות! עלינו לזכור, כי הכרת הטוב - אינה מתחילה מהגמול שאנו גומלים למי שהיטיב לנו וסייע בידינו. הכרת הטוב נובעת בראש ובראשונה מהכרה בטובה שגמל לנו הוולת!! בכדי להיות "מכירי טובה" - עלינו באמת לחוש כי השני הטיב עמנו, עוד לנו, ואז נוכל בלב שלם לגמול לו כגמולו הטוב!! כך למשל, יכולים שני בני אדם להתייחס אל בעל המכולת ביחס הפוך: הראשון יאמר: "איזה צדיק בעל המכולת!! בכל בוקר הוא קם בשש, מגיע לחנות, מנקח ומסדר, בכדי שאני אוכל לבוא אחרי התפילה ולקנות לחם טרי בנוחות ובנעימות!! מי יודע האם הצדיק הזה מספיק לישן בלילה... הוא כל הזמן עסוק בדאגה לכך שיהיה לי לחם טרי וחלב טרי מדי יום ביומו!! הרי הוא צדיק כמו החפץ חיים!!... ולעמתו, השני יאמר בליבו: "איזה רשע מרושע המוכר הזה... הוא מפיק את המחירים, וכל מטרותו אינה אלא להרויח ולהתעשר על חשבוננו! כל מה שהוא עושה - אינו עושה אלא בשבילו... מה נאמר? האם שני האנשים מדברים על אותו אדם? כן... הכל ענין של נקודת מבט!! אדם רחב לב - מפרגן לשני ומעריך את שהוא עושה, כאשר תחושתו היא תמיד שכל שעושה בעל הבית - בשבילו עושה. ממילא, ברור שהוא מכיר טובה ושמח להשיב לכל מיטיביו כגמולם. לעומתו, אדם צר עין - מייחס לזולת רק מגרעות, וכך קשה לי להכיר טובה ולהיטיב למיטיביו כראוי להם! נמצא איפוא, כי הכרת הטוב - אינה מתחילה ביגמול טוב... היא מתחילה בהכרה בטובתו של הזולת, הכרה אשר היא העושה את ההבדל כולו! שיעור בהכרת הטוב חשוב שנבין, שהכרת הטוב - אינה מידה שנקנית מאליה... אדם שאינו מפתח ומשכלל בקרבנו את מידת הכרת הטוב - לא ימצא את עצמו ביום אחד בהיר כשהוא "מכיר טובה"... להיפך! הטבע האנושי - מונע מבני האדם להכיר טובה, שכן הכרת טובה - משמעותה "מחויבות" כלפי הזולת, ובני אדם מטבעם שונאים מחויבויות. (רבי ניסים גן זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שבאים כמה אנשים לשאול בהלכה, כיצד לנהוג, ותהיה עדיפות לזה שבא אחרון?

תשובה: כגון שהאחרון שאל בעניני הפסח בתוך שלושים יום מהפסח והאחרים שואלים בענינים אחרים. [שור א"ר"ה בבית יוסף סימן תכ"ט]

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

בהמעט האדם את דבריו ימעטו שגיאותיו. (המאירי)

הנמשך אחר החמדה מאבד את המידות הטובות שהרגיל עצמו בהן מנעוריו. (הגרי"א)
העני בלחמו הצר, עלול להיות בעל תאוה כעשיר בסעודתו השמינה. (רבי ישראל סלנט)

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

ולהנהיגה!

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - הגדת נעימות יאמרו)

חדש אשר בו ישועות מקיפות

%בפיוט הנאמר ביוצרות של 'פרשת החדש', נקרא חדש ניסן - 'חדש אשר בו ישועות מקיפות'. מפרשים רבים עמלו לפרש משפט זה. ה"שם משמואל" מביא פרוש בשם האדמו"ר מגור בעל ה"חדושי הרי"ם": אדם בא למנהל בנק ואומר: "אני רוצה מאה אלף דולר הלוואה". שואל מנהל הבנק: "יש לך בטחונות לתת לי תמורת ההלוואה?" "לא, אין לי כל בטחונות", עונה האדם.

"מצטער מאד", אומר מנהל הבנק. "בלי בטחונות איני יכול לתת לך מאומה". הדבר ברור ומונח מאלי. מדוע שיתן לו סכום כלשהו ללא כל בטחונות? הוא כלל לא מכיר אותו!

אומר הפיוט: כאשר אדם בא לבקש ישועה מהקב"ה, הקב"ה שואל אותו: יש לך אשראי בשמיים? על בסיס מה אפשר לתת לך את בקשתך? אך בחדש ניסן יש הנהיגה אחרת. "החדש אשר בו ישועות מקיפות!"

כשהקב"ה הוציא את בני ישראל ממצרים, הם היו במצב של "ואת ערם ועריה" (חוקאל טו, ז), ללא כל מצוות בידם, כשהם שקועים במ"ט שערי טמאה.

משה רבנו בא להודיע לעם ישראל על הגאולה, והם אמרו לו: איך יגאל אותנו הקב"ה? הרי כל ארץ מצרים מלאה עבודה זרה שלנו! ואכן חז"ל (מדרש תהלים מזמור קו) אומרים שעם ישראל במצרים היו כה דבוקים במצרים ובתועבותיהם, עד שהם היו כעבר הנתון במעי הבהמה, וכפי שהרועה שולח את ידו למעי הבהמה ומוציא את העבר, כך הקב"ה הוציא את בני ישראל ממצרים.

אמר לו הקב"ה: לך אמר להם: "משכנו וקחו לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח" (שמות יב, כא). דרשו חז"ל (מכילתא פ"ג): "משכנו ודיכם מעבודה זרה והדבקו במצוות". ברגע האחרון נתן להם הקב"ה שתי מצוות - דם פסח ודם מילה, ורק מכחן הם יצאו ממצרים.

אך לא רק במצרים לא היו להם כל זכיות. מובא בחז"ל (ילקוט שמות רמז רלד), שגם כאשר עברו ישראל את ים סוף, טעו עזאזל. השר של מצרים, לפני הקב"ה: מה נשתנו אלו מאלו? הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה!

אבל הקב"ה לא התחשב כלל בכך שאין בידינו זכיות, ונתן לנו ישועה בהקפאה, על סמך התחייבותו שבועד חמשים יום נקבל את התורה.

אומר הפיוט: חדש ניסן הוא "החדש אשר בו ישועות מקיפות". בחדש זה אפשר לקבל ישועות בהקפאה. אדם שזקוק לישועה גשמית או רוחנית - יכול לבקש אותה בחדש הזה על אף שאין בידו זכיות, ולקבל אותה על חשבון הקבלות שיקבל על עצמו מכאן ולהבא.

כמה צריכים אנו לנצל את הימים הגדולים של חדש ניסן!

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - הגדת נעימות יאמרו)

ברכת האילנות

ברכת האילנות שונה משאר ברכות. מברכים אותה רק פעם אחת בשנה, בזמן מסים ובנסבות מסומות:

כשאדם יוצא בחדש ניסן ורואה אילנות מלבליים, הוא מברך את ברכת האילנות: "ברוך אתה ה'... שלא חסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובים להנות בהם בני אדם".

לא מצאנו שאדם מברך על הפוכים, על אף שהוא נהנה מהם. לא מצאנו שאדם מברך על פרחים יפים, ולא על פרחים או שאר דברים נאים שיש בעולם. מדוע מברכים דוקא על האילנות המלבליים?

אחד הסעמים לקב, על פי הסוד, הוא שיש נשמות שהתגלגלו לתוך

חדש ניסן - עת דודים

יכול מראש החדש?

לבעל ההגדה היתה הנה אמינא שאפשר להתחיל לקרא את ההגדה של פסח כבר מראש החדש, עד שהוא אומר "יכול מראש החדש? תלמוד לומר ביום ההוא". נשאלת השאלה: מה כל כך מיוחד בראש החדש הזה? הרי ברור שקריאת ההגדה היא מחמת יציאת מצרים שארעה בט"ו ניסן, ואם כן, כיצד היתה סביר שתתן לקרוא מראש החדש?

אלא שראש החדש ניסן הוא לא רק "ראש החדשים" כפי שאומרת התורה (שמות יב, ב) "החדש הזה לכם ראש חדשים", אלא שהוא גם 'עת דודים' כפי שמביא המדרש (מכילתא דרבי ישמעאל פ"א פרשה ה): "רבי מתיא בן חרש אומר: הרי הוא אומר 'ואעבר עליו ואראך והנה עתך עת דודים'" (חוקאל טו ח).

מתי אותה 'עת דודים'?

הקב"ה אומר לנו (שיר השירים ב, ז): "קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך" - רעיתי, בואי! הולכים!

נשאלת השאלה: מתי אנחנו נקראים 'אשתו של הקב"ה'? מראש החדש ניסן, הפך הקב"ה להיות הדוד, ואנחנו הרעיה.

מדוע זה קרה דוקא אז?

משום שב'החדש הזה לכם ראש חדשים', נתן הקב"ה לכנסת ישראל, הרעיה, את השליטה במערכת המזלות. כך מביאים חז"ל (פסיקתא) שלקח הקב"ה את משה ואהרן והעלה אותם מעל מערכת הפוכים, ואמר: 'רבותי, עכשו אראה לכם כיצד מקדשים את החדש!'

מדוע הוא העלה אותם מעל מערכת הפוכים?

אלא, שכבר אצל אברהם אבינו אומר לו הקב"ה (בראשית טו, ה) "הבט נא השמימה", ופרש רש"י: "הוציאו מחללו של עולם והגביהו למעלה מן הפוכים, וזהו לשון הבטחה למעלה למטה".

וכך גם לאחר ארבע מאות שלוש שנה, עשה זאת הקב"ה שוב למשה ואהרן והגביהם מעל מערכת הפוכים, מפני שבכך טמון דבר יסודי: עם ישראל שולט על מערכת המזלות, וקובע מתי יהיה ראש החדש, מתי יהיה ראש השנה, מתי יהיה יום כפור ומתי יהיה פסח. הוא קובע את התאריכים בביראה!

אומרים חז"ל (ילקוט פרשת בא רמז קא): "גורו בית דין של משה ואמר: היום ראש השנה. אמר הקדוש ברוך הוא למלאכים: העמידו בימה והעמידו סגורין ויעמדו ספיטורין שגורו בית דין למטה ואמר היום ראש השנה. נשתהו העדים לבוא או נמלכו בית דין לעברה - למחר הקדוש ברוך הוא אומר למלאכי השרת: העבירו בימה ויעברו סגורין ויעברו ספיטורין שגורו בית דין למטה ואמר ראש השנה למחר. ומה טעם? כי חק לישראל הוא. אם חק לישראל הוא - משפט לאלהי יעקב". עם ישראל הוא הקובע!

כביכול אומר הקב"ה: "רעיתי למטה אחריתי על הלוי...".

איך קוראים לזה?

הקב"ה אומר "לססתי ברכבי פרעה דמיתיד רעיתי" (שיר השירים א, ט). ולכאורה קשה: האם לא מצאו דמוי טוב יותר מאשר לדמות את כלל ישראל לסוס פרעה? אלא אומר ה"נפש החיים" (שער א פ"ק ט): בנהג שבועלם שהרכב הוא זה שמכונן את הסוס, והסוס רק מבצע את הפקדה ודוהר להיכן שהרכב חפץ. אמנם כאשר נכנסו המצרים אחרי בני ישראל אל הים, הם חשו ששעו ובקשו לשוב על עקבותיהם, אך אז גלו הסוסים עצמאות ובמקום לצאת ההוצאה, דהרו פינימה אל תוך הים הגועש.

אומר לנו הקב"ה: כשם שסוס פרעה קבל את ההחלטה לאן לפנות, כך על אף שאני 'רוכב ערבות', נתתי לכם לקבוע את התאריכים בביראה

העצים, והן טמונות שם. על ידי הברכה אנחנו בוררים את הנשמות מהעץ, והנשמות באות על תקונן. טעם נוסף: במשך כל ימי החורף היו האילנות ריקים, אחרי שנשרו מהם העלים, ולא היו בהם פרות. פתאם, בחדש ניסן, האילן מלבלב, יש בו פרחים שעומדים לצאת מהם פרות חדשים. אנחנו מברכים את הקב"ה על המתנה הנפלאה הזאת, על כך ההתחדשות שהוא מעניק לבריאה. גם דברים שגוראים לנו אבודים, ונראה כאלו אין להם קיום ואין תקווה - גם בהם הקב"ה מביא פריחה ולבלוב, וצמיחה מחדש. כך קרה גם ליהודים בחדש ניסן, ביציאת מצרים. בני ישראל ירדו לשפל נורא, עד כדי כך שמלאכי השרת טענו: "הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה". היה נראה, כביכול, שעם ישראל במצב אבוד. מה עשה הקב"ה? גאל את עם ישראל ממצרים ולקח אותו לעם. עם ישראל התחיל מחדש לפרח ולבלב.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - הגדת שש באמרתך)

"צריכים לחשט למהרי"ל..."

וביום השמיני ימול בשר ערלותו

%רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיה, היה זמן לעתים קרובות לשמש כסנדק. בעת זקנותו קשה היה לו להגיע לבריתות בתכיפות גדולה, אך הוא חשט שמא מסלת עליו חובה קדושה לקבל סנדקאות. זאת למה?

כפי שהובא, הרמ"א מביא בשם המהרי"ל, שסנדק הוי כמקסיר קטרת, ולכן סנדקאות מעשירה. מאחר שבתור ראש ישיבה מסלת על רבי אליעזר יהודה פינקל החובה לדאג לכספים עבור הישיבה, אולי עליו להתאמץ ולקבל את הסנדקאות. מאידך גיסא, הגר"א כתב כי "לא ראינו סנדק שמתעשר", ואם כן אין חובה להתאמץ ולקבל סנדקאות.

מכיון שלא הצליח להכריע בשאלה זו, הציג את הספק בפני הרב מבריסק זצ"ל. השיב לו הגרי"א, "צריכים לחשט למהרי"ל..."

יש אומרים שהוא השיב: "גם צ"ק של הרמ"א הוא צ"ק טוב..." בעל ה"קהלות יעקב", הסטיפלר זצ"ל, נשאל פעם היכן עשירותו, אך שנתכבד רבות בסנדקאות, וענה: "הנה נתעשרתי שכתבתי הרבה ספרים. גם עשירות ברוחניות עשירות היא".

השמועה אומרת, שהסטיפלר צנן שאף בנו היחיד וחתניו, שכלם תלמידי חכמים מפלגים, הרי הם "העשר" שלו זכה. רבי חיים קניבסקי זצ"ל נשאל על כך, וענה שלא שמע דבר זה.

שאל השואל: "מי שמרגיש את הרוחניות, נותנים לו עשירות של רוחניות. ומי שאינו מרגיש עשירות ברוחניות, אלא רק בגשמיות - יקבל עשירות בקסף?".

השיב רבי חיים זצ"ל: "מי אינו מרגיש עשירות ברוחניות? רק אצל משגע יתכן דבר מעין זה, ועל משגעים לא חלה הברכה המבטחת לסנדק..."

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור ברית מילה)

אם לגאון זה טוב, גם לנו זה טוב!

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או כהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת (וי. ט) הנגעים האמורים כאן, היו באים על לשון הרע, כמבאר בגמרא (ערכין טו ע"ב).

פעם אחת הגיע לארץ ישראל המשגיח של ישיבת לייקווה, רבי נתן וכטסוויגל זצ"ל, והוא רצה להכנס לרבי'ה רבי שלום זצ"ל. התליתי אליו, ונשהגענו, רבי שלום היה חלש מאד והיה לו קשה לקבל אנשים, אבל הידידות שהיתה לו עם רבי נתן זצ"ל היתה מוראדיגו.

כשראה רבי שלום את רבי נתן, אור כח לקבל את פניו, אך כיון שהדבור היה קשה עליו, אמר לו רבי נתן: "אני אזכיר לך את השמוע'ס שאמרתם כשהייתם בלייקווה, עם הנגון שלכם", ופתח ואמר כך:

הגר"א כותב באגרת: "ועד יום מותו צריך האדם להתישר, ולא בתעניות וסגופים, אלא ברסן פיו וברסן תאוותיו, וזהו שיהיה יותר מכל התעניות והסגופים שבעולם!"

"וזה הוא התשובה!"

אם אתה רוצה לדעת מה זה "תשובה"? - תשובה היא רסן פיו ורסן תאוותיו. ודבר זה "שנה יותר מכל התעניות והסגופים שבעולם", שנה אף יותר מאלף גלגולי שלג...

הגר"א ממשיך: "וכל רגע ורגע שהאדם חוסם פיו - זוכה בשבילו לאור הגנוז, שאין כל מלאך ובריה יכולים לשעה וזוהו יכפר לו כל עוון, ונצול משאול תחתיות".

אם לאדם "בוער" לומר משהו... עומד לו כבר על קצה הלשון... והוא חוסם את פיו - הוא זוכה לאור הגנוז, לאור כזה שאפלו המלאכים לא זוכים לו! הוא זוכה לכפרת עוונות ומציל עצמו משאול.

אחר כך, המשיך רבי נתן, הוספתם להביא קטע נוסף מדברי הגר"א: "אבל העקר לזכות לעולם הבא - בשמירת פיו, וזה יותר מכל התורה".

תשמעו דבורים: "וזה יותר מכל התורה!"

מסים הגר"א את האגרת: "כי הפה הוא קדש קדשים!"

אי! אי! אי! "כי הפה הוא קדש קדשים!"

אלא ששאלת השאלה: איך אומר הגר"א על רסן הפה "וזה הוא התשובה", והלא יש לנו את כל הלכות תשובה של הרמב"ם, יש לנו את כל הישערי תשובה של רבנו יונה, וכדי לכפר על מעשה עברה צריכים לקיים את כל חלקי התשובה: חרטה, ודוי וקבלה לעתיד?

התשובה לכך היא, שבנדאי יש צורך בכל התהליכים האלו שכתבו הרמב"ם ורבנו יונה, אולם כדי לזכות לכך שהתשובה תתקבל - זה על ידי רסון הפה והתאונות!

שמעתי מעשה נפלא מרבי משה שמואל שפירא זצ"ל, והספור "מתלבש" כמין חמר לענינו:

יהודי מפסבורג, בשם גינבורג, עשיר מפלג, צדיק וירא שמים, היה קונה בכל שנה את "פתיחת ההיכל" של "כל נדרי". היתה לו על כך "חזקה" במשך שנים רבות. גם אם מישהו היה מנסה להתמודד איתו ולהעלות את המחיר, היה הוא מעלה עוד יותר, ולבסוף - זוכה.

והנה היה שם עשיר נוסף, א גרויסער עם הארץ, שבמשך כל השנה לא היו רואים אותו, כמעט, בבית הכנסת. יום כפור אחד הוא החליט שאם גינבורג קונה כל שנה, בכל מחיר, את פתיחת ההיכל של "כל נדרי", השנה הוא לא יתן לו, הוא יקנה זאת בכל מחיר! ואכן, בהתמודדות שביניהם העלה העשיר השני את המחיר לגבה כזה שגינבורג לא יכול היה לעמוד בו, ולבסוף זכה!

"זכה לו, זכה לו..."

"מי שבורג... בבקשה, בכבוד", קרא הגבאי, כבודו מכבד בפתיחת ההיכל".

והוא? עם הארץ שאין כדגמתו... לא יודע מה זה "פתיחת היכל"... שואל את העוזר שלו, אך גם הוא לא יודע...

והגבאי קורא לעברו: "גו! גו! בכבוד! כל הקהל מחכים לך!"

בלית ברירה הוא שואל את הגבאי: "מה זה פתיחת היכל?"

- "פשוט מאד, פתיחת ההיכל"

- "דבר עברית, לא טורקית!"

- "מעלה במדרגות, פתח את ארון הקדש, תוציא את ספר התורה ותתן אותו לשליח צבור..."

הוא נגש ועשה "פתיחת היכל".

בסיום התפילה, כשחזר לביתו, שאל אותו עוזרו: "תמנהני על כבודו! השקעת סכום אדיר, עד שנצחת את גינבורג, על פתיחת ההיכל. איך יכול אדם פקח שכמוך, סוחר ממלח, להשקיע סכום כה גבוה על דבר שלא ידעת בכלל מהו?"

נענה העשיר ואמר לו: "אכן, באמת לא ידעתי מהו, אבל דבר אחד כן ידעתי: אם גינבורג מתמודד עליו - סימן מבהק הוא שהעסק משתלם וכדאי להשקיע בו! אם לגינבורג זה טוב - גם בשבילי זה טוב!"

וגם בידון דידו, רבותיו! אם הגאון אומר על רסון הפה שזה נחשב ל"תשובה", זה מספיק גם לנו! אם עבדו זה "תשובה" - גם לנו זה "תשובה". אם לגאון זה טוב - גם לנו זה טוב!

ה' יהיה בעורנו שנוכה באמת לקיים את הפסוק (תהלים לה. יג) "מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב. נצר לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה", וזוכה לשוב בתשובה שלמה.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

אֵבֶק

לְשׁוֹן הָרַע

פְּרָשַׁת תְּצַרְרֵא

כ"ז, אֲדִינוּ ק"ם

הבית: הכיצד אמרת שבשלת כהלכה בעוד והרבנים מלאים טענות כנגדך שאינך יודעת מלאכתך ולא בשלת כהלכה ואת עוד מעזה לזלזל ברבנים אלה ולשקר ולומר כי המאכל יוצא מהפלל. והטבחית המסכנה בוכה. אף התברר שאלמנה היא. נסה בעל החפץ חיים להרגיעו ואמר לבעלת האכסניה: אני ב"ה בריא בעוד שהרב הנוסע עמי אינו חש בטוב וכל דבר מאכל מר הוא בפיו. מיד אמר בעל החפץ חיים לרב: הטבחית, אלמנה היא. לה ותפיסה בדברים ואף תפסינה בממון. והוסיף ואמר לרב: הרוצה אתה מה כחו של אבק לשון הרע.

ובכו. סיים רבי אריה את דבריו: רואה אתה עד היכן מגיעים הדברים ועד כמה עלינו להזהר בלשונונו שלא נחטא חלילה ונפגע בכבוד זולתנו ונכשל בלשון הרע או באבק לשון הרע.

להזהר אף מאבק לשון הרע

על הפסוק (ויקרא יג ו): 'וראה הכהן אתו ביום השביעי שנית והנה פהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהרו', פרש רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א כי כאן בא רמז על אבק לשון הרע, כי הנה הצרעת מרמזת על לשון הרע, ואכן המספחת היא אינה לשון הרע, אבל עם כל זאת חייבים לכבס אותה, לפי שאף היא יש בחינה מסוימת של לשון הרע, ואף היא טמאה, אם כי אכן טמאתה קלה מלשון הרע ממש.

וזה לשון רבנו: 'מספחת היא'. פרוש אינו צרעת, כדרך שאמר בהק הוא, ואף על פי כן צוה ה' לכבס בגדיו שגם בחינה זו היא ענף מענפי הטמאה אלא שטמאתה קלה. ואולי שזה ירמז לאבק לשון הרע, כרמז בדבריהם ז"ל (ערכין טו): שאפלו לומר נורא בבית פלוני הוא אבק לשון הרע.

היחוד של הנגע

מספר בפי חסידים, שהרה"ק רבי מרדכי מנשכזי זיע"א חשקה נפשו לכתב ספר תורה לעצמו, והזמין את הרה"ק רבי משה סופר מפשעווארסק זיע"א לכתב לו את ספר התורה. רבי משה סרבי, כי היה בימי זקנתו

אבק לשון הרע

וראה הכהן אתו ביום השביעי שנית והנה פהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהרו (יג, ו). ספר אחד מחכמי ירושלים: בצעירותי נוהג הייתי ללוות את הגאון רבי אריה לוי זצ"ל לביתו בתם תפלת שחרית. באחד הבקרים תוך כדי הליכה ספרתי לו דבר שהיה בו משום אבק לשון הרע. שתיקתו הממשכת של רבי אריה העמידה אותי על טעותי ונזכרתי לדעת כי שגיתי, אף שרבי אריה לא הגיב ולא אמר לי דבר.

למחרת בתם התפלה, עת שבתי ללוותו לביתו, אמר לי כמשיח לפי תמו: צא וראה עד כמה נכשלים בני אדם בעוון לשון הרע, ובעקר באבק לשון הרע. והוסיף ספור למעשה, רב גדול בישראל נגש למרן רבי ישראל מאיר הכהן מראדין בעל החפץ חיים, ובקשו שילווה אליו לדבר מצוה. נענה החפץ חיים לבקשתו והלך עמו. בהיותם בדרך התעכבו ליד פנדה כדי לסעד נפשם, בהיותם יודעים שבבעלת האכסניה ידועה כיראת שמים ומקפידה על דיני הכשרות. לאחר שסיימו סעודתם נגשה אליהם בעלת הפנדה ושאלה, כיצד ערבה הסעודה לחככם. השיב החפץ חיים: האכל היה טעים מאד, ואלו הרב שנלוה אליו אמר: התבטל היה מבשל כהלכה, אולם טעמו היה תפל במקצת, באשר חסר בו קצת מלח!

משיצאה בעלת הבית מחדר האכל, אמר בעל החפץ חיים לרב: מאחר ונכשלת באבק לשון הרע, הריני חוזר לביתי ואיני ממשיך עמו בנסיעתך לדבר מצוה. תמה הרב ושאל: מה עשיתי, והרי כל שאמרתי הוא כי במאכל חסר קרטוב של מלח ותו לא. השיבו בעל החפץ חיים: שמעוני, בעלת האכסניה תלו עתה למבשלת, שלבטח עניה היא ופרנסתה תלויה באותה אשה, והיא תגער בה וכתוצאה מכך יריבו ביניהם, אף תאמר בעלת האכסניה כי הרבנים קבלו על כך כי הטבחית אינה מבשלת כהלכה וידברו סרה האחת ברעותה. מגויס הנה, השיב הרב לחפץ חיים. בוא עמי למטבח ותוכח כי כך היה, אמר לו בעל החפץ חיים.

נכנסו שניהם למטבח ומצאו את בעלת הבית והאשה כשהן רבות ביניהן. התלוננה בעלת

ובקש רפואה למחלתו. וקבל ממנו קמיע. משהלך לדרפו רץ אחריו הישמח משה ודרש ממנו את הקמיע בחזרה באמרו: 'יש עליה לטותא דרבנן דלית לה אסותא' [-יש עליה קללת חכם שאין לה רפואה] (נפשות חסידיו' נפש נחמיה פרק ז).

'נגע' הוא אותיות 'ענג'

ואם פי אין אתנו יודע מה היה הסודות והיחודים שפיון הרה"ק מפשעוורסק זיע"א בתבת נגע, הנה ראוי להביא מה שכתב רבנו עצמו בספרו 'אור פני משה' אודות הענין ש'נגע' הוא אותיות 'ענג': איתא במסורה, ב' פעמים 'נראה לי', 'כנגע נראה לי' (ויקרא יד לה), 'מרחוק ה' נראה לי' (ירמיה לא ב). אפשר יש לסמכן על פי דאמר עם הספר על פסוק (ישעיה נח יג) 'וקראת לשבת ענג' - 'זכה ענג, לא זכה נגע', רצה לומר, מתהפכין אותיות נגע. ואיתא בגמרא (שבת קיח:): 'אלמלא שמרו ישראל שבת אחת כהלכתו מיד היו נגאלין', ומה שמקשים אהדדי, עין תרוצו בספר עוללות אפרים שהכל חדא, דמתוך שבת אחת היו באים לשבת שני, עין שם, וידוע דכל זמן שאנחנו בגלות החל הזה יש פרוד בין אותיות השם ב"ה, ולעתיד נאמר (זכריה יד ט) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד' כו', וק"ל.

ואפשר שזה אמר בעל המסורה: 'כנגע נראה לי', רצה לומר, אם במקום שהיה ראוי להיות 'ענג', נראה לי מלת 'נגע', בשביל שאין משמרים שבת כהלכתו, לכך 'מרחוק ה' נראה לי', רצה לומר, אותיות השם ב"ה רחוקים דא מדא, לכך שמרו שבת מחללו וקרובה ישועתי לבא אמר ה'.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

וחשש שלא יוכל לסיים את הספר, הבטיחו הרה"ק מנשכ"ז שיאריך ימים עד שיגמר את הספר, ובכך נעתר לו רבי משה. הרה"צ רבי חיים יחיאל מנארול מסר את הספור בסגנון אחר: הרב הקדוש מנשכ"ז הכין יריעות מקלף משבח ותלה אותם ליבוש בעלית גגו. אחר כך הזמין את רבי משה שיבא לכתב את הספר תורה. רבי משה השתמט ממנו, כי נגלה אליו הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זיע"א בחלום ואמר לו שלא יסע. אבל הרה"ק מנשכ"ז לא הרפה ממנו וכתב לו: דע לך שהיריעות מטפחות לי על הגג ואינן מניחות לי לישן.

בכל זאת עמד רבי משה בסרובו, עד אשר חלתה בתו בחלי מסכן, ולאשר הרה"ק מנשכ"ז היה מפרסם לבעל מופת גדול, נסע אליו עם בתו שיפעל רפואה בעדה, באותו מעמד נעתר לבקשתו לשבת בנשכ"ז ולכתב את הספר תורה. ומספר שכתבת הספר ארכה שבע שנים. את השמות הקדושים כתב הקדוש מנשכ"ז בעצמו עד כאן דבריו.

כשנגמרה כתיבת הספר הצרכו להגיהו. הבטיח רבי משה שלשה זהובים למי שימצא בו שגיאה. יהודי מסיים הגיע ואמר שברצונו להגיה את הספר תורה, הכניסוהו לחדר עם ספר התורה בלי כלי כתיבה, וסגרו בעדו את הדלת. הלה שהה זמן ארוך לחפש אחר שגיאה. כשראה שלשוא יגע ולא מצא, תלש שיערה מזקנו, הרטיבה ברק ומשך באות ג' של המלה נגע צרעת, עד שנעשתה נ'. הראה אותו מגיה את השגיאה לרבי משה ותבע את שכרו.

אמר לו רבי משה: זוכרני את היחוד שכונתי בשעה שכתבתי אות זו כהלכתה, וראיה לדברי, שכיון שקלקלת את ספר התורה בתבת נגע צרעת תלקה בצרעת, וכן הוה רח"ל. אותו יהודי בא לאחר שנים אל הרה"ק הישמח משה זיע"א

שו"ת קטר

חידון אֶלְזָנוֹת - נושא פרסים איזו מכה מעטור מכות מצרים מופיעה בפרשה זו?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת יתרו:

ש. איזה פסוק בפרשה זו מכיל את המילה "לא ארבע פעמים?
ת. המצוות "לא תרצת, לא תנאף, לא תגנוב, לא תענה ברעך עד שקר" כתובות כולן בפסוק אחד (שמות כ יב).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת יתרו:
ה' משה הופמן מירושלים.

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מרן הרבי הקדוש רבי יוחנן מרחמסטריווקא זצוק"ל, בן הרה"ק רבי מרדכי המגיד מטשערנוביל זצוק"ל, נלב"ע ביום ד' ניסן תרנ"ה.

הרה"ק רבי יוחנן מרחמסטריווקא ז"ע היה הצעיר מבין שמונת בניו הקדושים והטהורים של המגיד הקדוש מטשערנוביל זצוק"ל. ידוע שהרה"ק רבי יוחנן ז"ע אמר שבהסתלקות אביו הקדוש התחלקו כל אחיו בירושה הרוחנית, כל אחד בחר לו מדה אחת, עד שלא נשאר כלום לאחיו הקדוש רבי משה מקאריסטשוב זצוק"ל, ולכן הוא ירש מאביו את ה"גארנישט" [ה'כלום'], ועבורו - עבור רבי יוחנן זצוק"ל - נשאר רק ה"גארנישט שבגארנישט" [-כלום שבכלום]. ואכן היה רבי יוחנן ידוע ומפורסם במדת עניויותו ושפלות רוחו.

מסופר עליו שבאחת משמחות נישואי צאצאיו, ישב הרבי וערך את שולחנו הטהור ומסביבו עמדו הקהל. כאשר חילקו את המרק, עמד אברך אחד מאחורי הרבי והחזיק בצלחת המרק שלו, ולפתע החליקה הצלחת מידו ונשפכה על ראשו של הרבי הקדוש. אפשר לתאר את הפחד שאחז באברך, אך הרבי הקדוש הרגיע אותו שלא יקח ללבו כי לא קרה שום דבר, אולם הקהל הבחין שמשוהו בכל זאת מפריע לרבי. הרבי קרא לזה שהיה ממונה לחלק את האוכל, ואמר לו באזנו: לאברך זה לא היה מרק כי הצלחת שלו נשפכה, אנא הבא לו צלחת מרק...

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מביאן שליט"א, שבאחד מנסיעותיו של הרבי הקדוש מרחמיסטריווקא הגיע לאיזה עיר, שם חלקו לו כבוד גדול ועצום, וכל אנשי העיר נאספו לכבודו. עמד שם מתנגד אחד אשר עינו היתה צרה ברבי זצוק"ל ובכבוד הגדול שהוא מקבל, וברוב עזותו ניגש אל הרבי הקדוש ואמר בחוצפה: הרי אתם מחזיקים עצמכם לללום, מדוע הגיעו כולם לקבל את פניכם? למה מגיע לכם כבוד גדול כזה? השיב לו הרה"ק ז"ע: "אכן אינני יודע מדוע חולקים לי כבוד, אבל אם עושים לי את זה, הרי זה סימן שכך רצו מן השמים, ואם כן גם אתה צריך לפחד ממני כמו מפני אש!"

כשהמגיד מישרים רבי יענק'לה פרץ בבכי

המבחן במסכת יבמות

המגיד הנודע הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל סיפר על עצמו, כי בהיותו תלמיד בישיבה בנובהרדוק בשנת ת"ש, קרא לו פעם הגאון רבי אליהו מישקובסקי זצ"ל ואמר לו: "תתכונן, מחר ב-11 אני אכנס אתך אל רבי חיים עוזר". ביקור אצל מרן הגאון רבי חיים עוזר גרוזינסקי לא היה דבר פשוט, ורבים השתוקקו להיכנס אליו לחזות בפני קדשו ולזכות לברכותו.

הבחור יעקב הכין את עצמו בהתרגשות לקראת הביקור, ובהיותו בטוח שמרן רבי חיים עוזר ישוחח אתו בלימוד, הוא חזר הטיב על הנלמד בישיבה. באותו זמן למדו בישיבה מסכת יבמות שהיא מסכת קשה כידוע, ורבי יעקב ישב כל הלילה ושינן הטיב את הגמרא ואת החידושים שנאמרו בישיבה.

כשהגיע זמן הביקור, נכנס רבי יעקב ביחד עם רבו אל הקחדש פנימה. היה שם קהל גדול של אנשים שבאו לבקש את ברכתו של הגאון ולהתייעץ עמו, וכשראה אותו מרן רבי חיים עוזר, אמר לו: "יענק'ל, שמעתי עליך, עוד מעט אקרא לך להיכנס". ואכן לאחר זמן מה קרא לו רבי חיים עוזר, ורבי יעקב נכנס כשכולו רועד מפחד, ומתפלל לבבו שהגאון לא ישאל אותו שאלות קשות מדי.

ורבי חיים עוזר פונה אליו ושואל אותו שאלה ראשונה: "אתה מקבל מכתבים מהבית?"

"לא", ענה רבי יעקב, "יש בינינו גבול, ההורים נמצאים ברוסיה ואני בליטא".

ורבי חיים עוזר שואל אותו שאלה שניה: "האם יש לך מקום נוח לישון, עם שמיכה וכרית?"

"כן", ענה רבי יעקב.

ורבי חיים עוזר ממשיך ושואל אותו שאלה שלישית: "אפשר לראות את המצב של הנעליים שלך?"

בדרך כלל רוב בחורי הישיבה בנובהרדוק הלכו עם נעליים קרועות, אולם נעליו של רבי יעקב היו אז במצב די טוב יחסית.

לאחר שסיים רבי חיים עוזר את ה"מבחן" שלו, הוציא סכום כסף ניכר ונתן לי, באומרו: "הדלת שלי תמיד פתוחה לפניך, אתה יכול לבוא אלי מתי שתרצה".

"כאן לא יכולתי עוד להתאפק", סיים רבי יעקב לספר את סיפורו, "ופרצתי בבכי! היחס החם של גדול הדור נלעזר צעיר כמוני, ריגש אותי מאוד. ומסיפור זה למדתי דרך חיים עד כמה חשוב להרגיש את צרכיו של הזולת ולהאיר לו פנים".

למה מוטל כל החוב עלי

הגמרא אומרת בתחילת חגיגה (דף ב' ע"א) במי שחציו עבד וחציו בן חורין, "לישא שפחה אינו יכול, בת חורין אינו יכול, ליבטיל והלא לא נברא העולם אלא לפריה ורביה, שנאמר לא תהו בראה לשבת יצרה, אלא מפני תיקון העולם כופין את רבו ועושה אותו בן חורין".

לכבוד התחלת לימוד מסכת חגיגה, נספר סיפור נפלא שהיה אצל מרן הרבי הקדוש בעל החידושי הרי"מ מגור זצוק"ל.

עני אחד שכר דירה ולא היה לו כסף לשלם את דמי השכירות, ובעל הבית שהיה יהודי עשיר רצה להוציא מהבית. הגיע העני אל הרה"ק החידושי הרי"מ מגור זצוק"ל והתלונן על המשכיר שרוצה לזרוק אותו מהבית. שלח החידושי הרי"מ לקרוא לבעל הבית ואמר לו שאסור לו לזרוק את העני מהבית. שאל העשיר: למה מוטל עלי להחזיק אותו בביתי חנם, יאספו כסף עבורו בשביל השכירות, וכמובן גם אני אתן כמו כל אחד? ענה לו מרן החידושי הרי"מ: מכיון שהקב"ה הזמין שאותו עני יגור בביתך, אם כן המצוה נשלחה אליך, ואתה צריך להחזיק אותו.

כאסמכתא לדבריו הביא החידושי הרי"מ את דברי הגמרא שלנו, שכופין את רבו ועושה אותו בן חורין, ולכאורה יכול גם רבו לטעון טענה כזו, אם העבד הזה חייב לישא אשה למה מוטל כל החוב עלי, יאספו עבורו כסף וכל אחד יתן את חלקו בשביל דמי שחרורו וכמובן גם אני אתן כמו כולם? אלא מכאן ראייה שאם הקב"ה הזמין את העבד הזה בביתך הרי המצוה מוטלת עליך ואתה צריך להפסיד את כל הסכום...

(מתוך הפתיחה לשיעור, י' אדר א', חגיגה דף ב')

עבודת הדור שלנו השובה יותר מעבודת הדורות הקודמים

למדנו בדף היומי (חגיגה דף ג' ע"א): **"דרש רבא, מאי דכתיב (שיר השירים ז,ב), מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב, כמה נאיך רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל, בת נדיב, בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב, שנאמר נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם, אלקי אברהם ולא אלקי יצחק ויעקב, אלא אלקי אברהם שהיה תחילה לגרים."**

נביא על כך פירוש נפלא ממרן הרבי הקדוש משינאווא זצוק"ל בספרו דברי יחזקאל (על שיר השירים), שפירש את דברי הגמרא על פי מה שכתב רבינו רבי חיים ויטאל זלה"ה בספר החזיונות, ששאל את רבו הקדוש רבינו האר"י זלה"ה, שכשאנו מתבוננים בגודל קדושת התנאים ע"ה מה אנו ומה חיינו ובמה נחשב כל התורה ותפילה שלנו לנגדם. והשיב לו האר"י ז"ל: אדרבה מחמת שאנחנו בעובי החומר ומדרגה שפלה ונמוכה מאד, ועם כל זה אנו מתגברים לעשות רצון אבינו שבשמים לפי השגתנו, הרי זה אהוב וחביב הרבה יותר לפני השי"ת יותר ממה שפעלו התנאים הקדושים בעוצם קדושתם, כי הם היו במדרגה גבוהה והזדככות החומר.

והנה האלשיך הקדוש פירש את הפסוק "של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש היא", שחומר גוף האדם נקרא 'נעל', ועל זה אמר לו הקב"ה למשה רבינו שייסיר מעצמו את החומר, בטרם יקרב למקום הקדוש הזה.

אהוב
וחביב
הרבה
יותר לפני
השי"ת

מיני מתיקה

למדנו במסכת מגילה (דף י"ח): "זכור, יכול בלב, כשהוא אומר לא תשכח הרי שכתב הלב אמור, הא מה אני מקיים זכור - בפה". חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, כשיהידי רוצה לזכור את ההייליגע תורה, העצה היא להגיד בפה, לחזור שוב ושוב ושוב, ובסוף הוא יזכור היטב את כל מה שהוא למד בעל פה. זה הכוונה "מה אני מקיים זכור בפה", איך אני יכול לקיים זכור - רק בפה.

ולפי זה מבואר הפסוק "מה יפו פעמך" בלשון תמיהה, כאומר מה השבח הגדול הזה של פסיעותיך בעלייתך לרגל. ומותר הפסוק "בנעלים", מכיון שאתה קרוץ מחומר עב, ועם כל זה "בת נדיב", אתם מנדיבים לבבכם לעשות רצון המקום ברוך הוא, כאברהם אבינו ע"ה שהיה תחילה לגרים, שמעצמו הכיר את בוראו, לכן זה חשוב כל כך בעיני השי"ת.

(מתוך הפתיחה לשיעור, י"א אדר א', חגיגה דף ג')

ללמוד תורה לשמה

בדף היומי למדנו (חגיגה דף ט ע"ב): "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד".

אמר על כך מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש ז"ל, אינו דומה מי שלומד את פרקו מאה פעמים ואינו זוכר את בורא עולם, למי שלומד את פרקו מאה פעמים "ואחד", כלומר כשהוא זוכר גם את האחד, זה יחידו של עולם, דהיינו שהוא לומד תורה פארן הייליגער באשפענער [-לשם בורא עולם], יחידו שלומד בדרגה כזו הרי הוא ברמה הרבה יותר רוחנית, ס'איז א אנדערע וועלט און גאנצן [-זה עולם אחר לגמרי].

חשבתי לפי זה, יתכן שזהו המקור שבזו"ניץ לומדים עם כובע כמו בתפילה, שגם כשלומדים "אמר אביי" הולכים עם כובע, כדי לזכור היטב שהאחד יחידו של עולם עומד מולנו כשאנחנו לומדים תורה. (מתוך הפתיחה לשיעור, י"ז אדר א', חגיגה דף ט')

עבודה מתוך תמימות

בדף היומי (חגיגה דף ט ע"ב) למדנו את דבריו של אליהו הנביא: "אמר ליה אליהו לבר ה

הי, ואמרי לה לרבי אלעזר, מאי דכתיב הנה צרפתיך ולא בכסף צרפתיך ככור עני, מלמד שחזר הקדוש ברוך הוא על כל מדות טובות ליתן לישראל ולא מצא אלא עניות".

שאל על כך הרבי הקדוש מז'מ'גראד צוק"ל בעל ה"אריה שאג", הרי חז"ל אומרים שהעניות מעבירה את האדם על דעתו ואם כן מה טוב כל כך בזה.

אלא החסבר הוא כי עיקר העבודה שיש לאדם לעבוד את ה' היא מתוך תמימות ולא מתוך התחכמות, אלא כמו אדם שאין לו דעת. והרי חז"ל אומרים במסכת כתובות (דף ס"ח ע"א) שאין עני אלא בדעת, זהו הכוונה כי העניות היא המדה הטובה ביותר שיש לבני ישראל. זהו מה שאמר דוד המלך ע"ה "כי עני ואביון אנכי", כלומר אני מקיים את המצוות מתוך תמימות ואמונה פשוטה כמו אחד שאינו יודע כלום, שהוא עני בדעת.

ויש להסמיק לזה את מה שמובא בספר בעל שם טוב על התורה (פרשת שמות), "שהבעל שם טוב ז"ל אמר לתלמידיו: אחרי כל השגות שהשגתי למעלה בשרשי התורה והמצוות ואחר כל התענוג מהשגותי, אני מניח את כל ההשגות ומחזיק אני באמונה פשוטה, איך בין א' נער און איך גלייב" [אני פתי מאמין].

(מתוך הפתיחה לשיעור, י"ז אדר א', חגיגה דף ט')

מאמר חיזוק לשבת פרשת החודש - מאת המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א

(נדפס במאמרי חיזוק ש"י ביהמ"ד נחלת יעקב גליון רס)

"שבת קודש פרשת החודש" מסוגל מאוד מאוד להתחדשות עצומה, והרבה צדיקים גילו לנו שעל ידי שמשנתלים שהנהגה במשך "שבת קודש פרשת החודש" יהיה במצב של חיזוק ודעה הויבנקייט [-התרוממות] זוכים לקבל אוצרות עצומים של התחדשות לכל השנה. ואיתא שאף שיש בחינה של "אין כל חדש תחת השמש", מכל מקום בשבת החודש זוכים להשפעות עצומות למעלה מן הטבע ולמעלה מן השמש ועל ידי זה זוכים להתחדשות עצומה.

ורצון אבינו שבשמים ששנתדל לזכור במשך כל השבת קודש שאי אפשר לתאר ולשער הקדושה המיוחדת של שבת החודש וכמה ההשפעה של התחדשות שזוכים בשבת קודש מסייע מאוד מאוד בכל פרטי תורה ועבודה במשך כל השנה.

ואיתא שיש הרבה דרגות ובחינות בהתחדשות, וחלק גדול מהם הם בחינה של מתנה מאבינו שבשמים, אבל יש גם חלקים של התחדשות שהם בחינה של עבודה שלנו, ורצון אבינו שבשמים ששנתדל לקבל על עצמינו [כל יחיד באופן ובדרגא דיליה] להשתדל מאוד מאוד להתחזק בהעבודה של התחדשות ולהתרגל יותר ויותר בתחילת כל יום ויום ובתחילת כל עבודה ועבודה 'להתחדש'. ויש בחינה שזה 'ליבא לפומא לא גליא' איך עושים את זה למעשה, אבל אם משתדלים בזה ומתפללים על זה, אבינו שבשמים מסייע וזוכים להתחדשות למעשה יותר ויותר, ובמשך ה"שבת החודש" רצון אבינו שבשמים שנתפלל על זה חזק מאוד, ובהייליגע תפילה "חדש ימינו כקדם" נכלל שזוכה להתחדשות שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים שאז היה דרגא עצומה מאוד של התחדשות למעלה מן הטבע ממש ועל ידי תפילה אפשר לזכות לזה, ועכשיו הוא עת רצון גדול להתפלל על זה.

אי אפשר לתאר ולשער ולהשיג כלל וכלל הקדושה העצומה והמיוחדת והאור העצום של "ראש חודש ניסן"... והרבה צדיקים זי"ע גילו לנו הפלגות עצומות מאוד מאוד על הקדושה ועל הסגולה של היום הקדוש דראש חודש ניסן, וכמה ההשתדלות שכל היום הקדוש הזה יהיה עם חיזוקים גדולים ועצומים בכל פרטי תורה ועבודה כראוי וכיאות להיום הקדוש הזה הוא צינור נפלא לכל הברכות ולכל ההשפעות הטובות ברוחניות ובגשמיות להפרט ולהכלל, ורצון אבינו שבשמים ששנתדל להרבות מאוד מאוד בתפילה ביום הקדוש הזה שנכלל בו כל השנה הבעל"ט, ו"יום אחד בשנה חשוב שנה", והלשון של הדגל ועוד צדיקים זי"ע ידוע "הכל תלוי באחד בניסן".

מקולמוסם של הקוראים

ישראל" (ס' כב) שכשרואים את כותל הר הבית מבחוץ, ובכלל זה הכותל המערבי, אין צריך לקרוע, ורק כשרואה את רצפת העזרה חייב בקריעה.

וראיתי להביא בזה גם את דבריו של הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א בספרו "מועדים חמנים" (ח"ז ס' רנ"ז). שכותב שם שרוב העם בזמנינו אין נוהגים לקרוע, ועל כן הוא ג"כ מוכיח כהחילוק הנ"ל, דרך כשרואים את רצפת העזרה אז צריך לקרוע אבל לא כשרואים את הכותל המערבי. ואף שידעתי שגדולים וצדיקים אכן נהגו לקרוע, וכפי שרוב וינד שליט"א מביא שם בדבריו, עכ"פ אין להתעלם מכל הגדולים הנ"ל שהבאתי כאן.

ואחתום בברכת התורה, שתזכו להמשיך להמתיק את דברי התורה בפי כל ישראל ולזכות את הרבים מתוך הרחבת הדעת באין מחסור כל.

יצחק כהן, בני ברק

לכבוד מערכת גליון מתיקות הדף היומי בראשות הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

רציתי להעיר על מה שכתב הגאון רבי אלחנן וינד שליט"א בגליון פרשת תצוה במדור "אליבא דהלכתא" אודות קריעה על ראיית מקום המקדש, ולאחר שביירר שם ההלכה, מסיק להלכה שלכתחלה דאי יש חיוב קריעה כשמוגיע לכותל.

ועל זה רציתי להעיר שבספר "כאיל תערוג" [מועדים] הובא דעת מרן רשכבה"ג הגרא"ל שטיינמן זצוקלה"ה, שרק אם רואה את הר הבית בעצמו צריך לקרוע, אבל כשרואה את הכותל המערבי אין צריך לקרוע.

וכן כתב הגר"מ סוקצ'ניסקי זצ"ל בספר "א ד ר י"

מאוצרות המועדים

הישמש ישראל כותב (בפרשת החודש) בשם הרבי הקדוש מווארקא זצוק"ל פירוש הפיוט שאנו אומרים בשבת החודש: "החודש אשר ישועות בו מקיפות", שתיבת 'מקיפות' הוא מלשון החנוני מקיף, דהיינו שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מלוה לנו בחודש הזה ישועות על סמך הזכויות שנזכה בהן אחר כך. והסיבה לכך, כי ממצרים יצאנו בזכות שנקבל אחר כך את התורה בהר סיני, וכמו שנאמר "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה" (שמות ג, יב), ולכן מתעורר ענין זה בכל שנה בחודש ניסן, שהקב"ה מביא לנו ישועות על סמך הזכות שנהיה זכאים אחר כך.

נקודה למחשבה:

הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זי"ע [שיומא דהילולא שלו חל ביום ה' ניסן] היה אומר שיהודי צריך להיות כמו כלי, שהוא מקבל את כל מה שבעליו מכניס בו, הן יין והן חומץ, ואף פעם אינו מתלונן...

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

מאמר התחזקות

אוצר של הלכה וריזוק בעבודת שמירת העיניים

נכתב ע"פ ספר
שמירת עינים כהלכה

העומד לצאת לאור ע"י
הוצאת טהור עינים

שנה ב' | גליון י"ז | לשה"ק | פרה-החודש תשפ"ב

סיפורים אישיים על עמידה בנסיבות של ימינו היהודים בני זמננו

ישלטו היהודים

ההסעה לא הגיעה לירושלים, הוא כן...

הסיפור שאני מספר כאן התרחש עמי ממש לאחרונה, בכ"ג טבת תשפ"ב, ואני עדיין נתון תחת רושמו העז. כל אימת שאני נזכר בכך, אני נאחז חיל ורעדה ממה שהיה יכול לקרות לולא היה הסיפור מסתיים כפי שהסתיים, ומצד שני אני מתמלא שבח והודיה לה' על שזיכני לראות בחסדיו וברחמי המגולים, בזכות השמירה והעמידה על הצריך בעניני קדושה.

ביום הנ"ל הגעתי בטיסה לא", והייתי זקוק להסעה שתקחני משדה התעופה עד לביתי שבירושלים. יצאתי מבית הנתיבות לעבר המקום בו ממתנים רכבי ההסעות השונים, ופגשתי בטנדר בעל 10 מקומות. הלה היה באמצע איסוף נוסעים, ועדיין היו לו שני מקומות פנוים. הכנסתי את הדברים שלי למקום המיועד, וכשרציתי להיכנס, הבחנתי ששני המקומות הפנויים נמצאים ליד אשה. הסבתי את תשומת לב הנהג שאני מנוע מלהיכנס ככה, ושיבדוק מה הוא יכול לעשות למעני. זו בקשה מקובלת, ובדרך כלל עם מעט רצון טוב אפשר לסדר עניינים אלו בקלות, לסדר את המקומות באופן אחר וכדו', אך התברר שהרצון לא היה.

במקום להתייחס אל בקשתי כראוי, מילא הנהג את פיו צחוק גס, כשגם חלק מהנוסעים מחרים מחזיקים אחריו, כשהם מתלוצצים על חשבון בקשתי המזוהה... לא נבהלתי, ירדתי מהרכב והודעתי לנהג ברורות שהוא יכול ליסוע, אך בלעדיי.

לא היה זה כל כך קל. נצרתי להמתין 45 דקות שלמות עד להגעת הרכב הבא, אבל הייתי בטוח שהמתנה זו בין כך נגזרה עלי, ואם זכיתי לעשות זאת עבור קדושה ושמירת העיניים - אשרי חלקי. על כל פנים, סוף כל סוף הגיעה ההמתנה לסופה. בשעה טובה ומוצלחת התיישבתי בנחת, והרכב השני יצא את דרכו בואכה ירושלים.

לא עברו יותר מכמה דקות נסיעה, ומצאנו את עצמנו בתוך פקק נסיעה ענק. תנועת הרכבים נעצרה כליל,

והמכשיר שבידי הנהג הודיע ביבושת שהפקק יארך לכה"פ חצי שעה. התנחמתי בכך שהכל לטובה, אך לא יכולתי שלא להרהר בכך שאם הייתי נוסע עם הרכב הראשון, הרי שלפי החשבון הייתי כבר אמור להיות בביתי שברושלים - במקום שהייה מורטת עצבים בתוך פקק תנועה. אמנם הכל לטובה ואין אדם שומע ומפסיד, אך הפעם לא מדובר ככל הנראה במקרים הגלויים לעין. כך חשבתי לעצמי...

ביני לביני מתקשר לו הנהג שלנו לאי מי מאנשיו, והחל מתעניין בנעשה; מה קרה ועל מה ולמה נוצר הפקק. הידיעה שהוא קיבל הדריכה באחת את כל חושיי. התברר שאירעה תאונת דרכים קשה בה היה מעורב רכב הסעה - מאותה חברה שבה נסענו.

עוד כמה ברורים והתמונה הושלמה: רכב ההסעה הקודם שיצא ירושלים, ושבו הייתי אני אמור להיות לולא התעקשותי לנסוע בקדושה, הוא זה אשר נקלע לתאונת דרכים. הייתה זו תאונה קשה; גג הרכב נותק מהרכב, ונהג הרכב היה זקוק לפינוי לביה"ח לאחר שנפצע באופן לא קל ה"י.

הייתי נפעם ונרעש עד עמקי נשמת. היה ברור מי היה הגורם להגעת בסופו של דבר הביתה, בריא ושלם ללא נזק; השמירה על גדרי הקדושה שמרה עלי והצילה אותי מפגיעה וצער גדול. וכן, באופן הגלוי לעין כל!

זלמן לייב לערנער, קרית בעלזא ירושלים

קפה בטעם מיוחד

ברצוני למסור לכם סיפור נאה שהתרחש עמי לפני כמה שנים.

באותו זמן שהה סבי ע"ה בביה"ח בערוב ימיו, בדיעבד התברר שהיתה זו תקופתו האחרונה עלי אדמות. ביה"ח היה במנהטן והמשפחה כולה התייצבה, כל אחד בתורו, לשהות לצד הסב.

בוקר אחד חל תורי להיות בביה"ח. היה זה ביום קיץ חם ומהביל, ואנכי הרגשתי צורך גדול בשתיית כוס קפה מרענן. בכניסה לביה"ח הייתה מסעדה שמכרה בין השאר גם קפה. התייעצתי איפוא עם אחי ששהה אותה עת יחד עמי, כיצד ניתן לקנות קפה במסעדה של גוים, באופן שיהיה כשר בתכלית הכשרות. ירדתי למסעדה וקניתי את הקפה. למעשה היה המקום פרץ מאוד, ולכן החלטתי ששוב לא אגיע למקום זה.

לאחר כמה ימים היה עלי לעשות לילה שלם לצד מיטת סבי. למחרת בבוקר קמתי עם כאבי ראש חזקים. למי שכבר התנסה בשינת לילה כגון דא, אין

היה צר לי שאני נאלץ לעשות זאת, אך ההכרח לא יגונה, וכך כשאני ברגל אחד בתוך המעלית אני שומע פתאום קול שצועק אלי "ר' יוד, האם אתה צריך כוס קפה? בתוך השקית שהנחתי שמה, יש כוסות קפה"... בהשתוממות הסתובבתי אל מקור הקול, ועוד הספקתי לראות את היהודי שהיה עם הגב אלי, מצביע על שקית שעמדה לא רחוק ממני.

צורך להסביר את פשר הדבר. הרגשתי סחרחורת, והייתי זקוק נואשות לכוס קפה שתחזיר אותי למסגרת. ניסיתי לדחות את גזר הדין, אך ראיתי שלא שייך ככה. לא הצלחתי לחזור לעצמי, והבנתי שהרבה זמן לא אצליח לשרוד בלי כוס הקפה. כשהרגשתי שכלו כל הקיצין פניתי בלב כבד אל היציאה, כשפניי אל המעלית שבסוף הפרוזדור.

היה צר לי שאני נאלץ לעשות זאת, אך ההכרח לא יגונה, וכך כשאני ברגל אחד בתוך המעלית אני שומע פתאום קול שצועק אלי "ר' יוד, האם אתה צריך כוס קפה? בתוך השקית שהנחתי שמה, יש כוסות קפה"... בהשתוממות הסתובבתי אל מקור הקול, ועוד הספקתי לראות את היהודי שהיה עם הגב אלי, מצביע על שקית שעמדה לא רחוק ממני.

ישלמו היהודים

<<< המשך מע' א'

נגשתי מהר אל השקית והנה אורו עיניי. היו שם אוצר שלם של כוסות קפה מכוסים עם כיסויים מיוחדים. היה זה מחיה נפשות ממש.

לאחר זמן פגשתי שוב באותו יהודי, התברר שאמו שוכבת גם היא באותו בית חולים, והוא הגיע מחוץ לעיר כדי לשהות לידה. "חשבתי לעצמי שיתכן מאוד שיש יהודים נוספים בבית החולים שכוס קפה יכול לעזור להם, לא אמנע איפא טוב מבעליהם..." הוא התנצל בפניי על שברח ממני באותו מעמד, הוא פשוט הגיע מאוחר מאוד ולא היה לו זמן מיותר להתעכב, לכן הוא הניח את השקית במקום שהניח. לכן גם צעק לי לתוך המעלית באמצע הריצה שלי. הוא פשוט מיהר...

אך לי זה כלל לא היה פשוט. ראיתי כאן קפה שנשלח אלי ישר משמים. הרי נמנעתי ככל שיכולתי מלרדת

נסיעה כשרה ונוחה

בקיץ החולף נצרכת לנסוע כמה פעמים ל'קאנטרי' שבהרים. הדרך הקלה לעשות זאת היא על ידי מוניות שירות. העניין הוא שזוהי גם הדרך היקרה. בדרך כלל צריך להיפרד \$300 עבור התענוג, ולפעמים אף יותר. זו הסיבה שהרבה נוהגים לנסות לתפוס 'טרמפ' עם בעל רכב פרטי שנוסע לשם, או לחילופין להצטרף למשפחות אחרות ולהזמין מונית בשותפות. דרך זו אמנם אינה בחינם לגמרי כנסיעה בטרמפ, אך היא יותר בהיטיב.

ואכן, בפעמים הראשונות נסעתי עם שותפים נוספים. מהר מאוד הגעתי למסקנה שזה לא עסק לנסוע ככה. השהיה ברכב של זוגות זו לצד זו זמן רב אינו הדבר

הרצוי ביותר, אם מבחינת שמירת העיניים ואם בגלל הדיבורים המיותרים. הרגשתי שהדרך הזו היא אולי זולה, אך היא אינה הדרך הנכונה. התחלתי לחשוב שאולי הגיע הזמן לנסוע במונית נפרדת, על אף העלות הגבוהה.

למעשה בפעם הבא שהייתי נצרך לנסוע, הודיע לי חבר שאביו נוסע גם הוא בדיוק עם משפחתו לקאנטרי, ואני יכול להצטרף אליהם. מצאתי את עצמי בנסיון; מצד אחד הרי כבר הגעתי למסקנה שהדרך הרצויה באמת היא לנסוע לבד, משפחה ומשפחה, מצד שני, כאן יש לי נסיעה בחינם לגמרי. כיצד אני יכול לקבל על עצמי הוצאה גבוהה כל כך?

רציתי לשמוע דעה נוספת בעניין ושיתפתי את החברותא בהתלבטותי. החברותא חידד לי שלמעשה על פי ההלכה אין מניעה לכאורה מלהצטרף לאחרים, אך מתאמרא מפי צדיקים שבעניני קדושה ושמירת העיניים - כל גדר שאדם עושה הרי זה משובח. "ברור שתגרום נחת רוח כלפי שימא, ומכך וודאי לא תצא נפסד" פסק לי את פסוקו.

החלטתי שאני פועל לאור דברים אלו, והזמנתי מונית בכסף מלא לליל שיש 7:30 בערב. בכל זאת, כדי לצאת חובת השתדלות, השארתי הודעה במערכת של 'דרכי נועם' (ארגון שדואג לתאם בין נהגים לנוסעים) שאני זקוק לנסיעה לקאנטרי. הגם שאין זה כל כך מצוי שבדיוק יימצא נהג שיוכל לקחת עמו משפחה עם שני ילדים, ובדיוק בזמן מסוים; אני את שלי עשיתי.

כמה דקות לפני השעה היעודה, ירדתי לרחוב עם כל הילדים והצידה, וחיכיתי למונית שתבוא לאספני. בעודי מחכה, אני מקבל טלפון מיהודי שאומר לי ששמע את הודעתי במערכת דרכי נועם; הוא יוצא לדרך בעוד כמה דקות, ואם אני רוצה אני יכול להצטרף אליו בשמחה. כבר לא רציתי לבטל את הזמנתי ברגע האחרון, וכבר חישבתי שהישועה הפעם באה מעט באיחור... אבל בתוך כך אני מקבל שוב צלצול בטלפון והפעם על ידי נהג המונית שהזמנתי.

התברר שהלה סובל כעת מתקלה בגלגלי הרכב "והוא מצטער מאוד, אך לא יוכל להסיע אותי למחוז חפצי"... הרגעתי אותו שאל לו להצטער, על כל פנים לא בגללי, כי אני את שלי כבר קבלתי. הקב"ה בכבודו ובעצמו שלח לי נהג. התקשרתי מיד לנהג של דרכי נועם, ונותר לי רק לתאם פרטים טכניים ולהמתין.

בסופו של דבר נהניתי מדרך לעילא ולעילא, גם שירות מדלת אל דלת וגם חינם אין כסף, והעיקר לכתחילה לגמרי מבחינת ההלכה. אם לא די בכך, גם נודע לי מאוחר יותר, שאביו של ידיד יצא לבסוף לדרך מאוחר בלילה, מה שהיה גורם לי עגמת נפש מרובה.

היה זה שיעור מושלם באין אדם שומע לי ומפסיד. לא הפסדתי מאומה מלהתנהג כפי שצריך; גם הרווחתי נסיעה חלקה, נוחה ובחינם, וגם מצוה יקרה ששכרה וודאי שמורה לי לנצח נצחים!

שמואל מרדכי גאנצפריעד, בארא פארק

מעמד 'הקפות' באמצע פגישת עסקים

החסיד הנודע ואיש החסד הרה"ח ר' משה'לע גליק הי"ו לרפ"ש ישב פעם לפגישת עסקים עם יתר שותפיו לעסקים. הייתה זו אסיפה חשובה שבה נידונה הצעה עסקית גדולה שעמדה על הפרק, ושהייתה אמורה להכניס רווחים גדולים מאוד לעסק.

חלק מהנוכחים בפגישה היו גוים, ואחת מהם - אשה. בשלב מסוים התלהטו הדיונים, ור' משה גילה לחרדתו שהאווירה בחדר אינה כפי שראוי להיות. לא התמהמה איפוא ר' משה, קם ממקומו, סגר את עיניו בדבקות, ולא פחות ולא יותר... יצא בריקוד נלהב באמצע החדר.

ר' משה שר בקול את הניגון של ההקפה השישית בסאטמר, וכשהוא מעלה נגד עיניו את מעמד ההקפות בשמחת תורה אצל רבו, החל מרקד ומפזז בכל עוז נגד עיניהם הנדהמות של הגוים...

מובן שהדבר לא התקבל בברכה אצל יתר השותפים היהודים. הללו התחננו בפני ר' משה שיחדול עם 'המערכה' שלו, כי כספים עצומים יורדים כאן לטמיון. אך הוא באחת. "אני כעת בהקפות אצל הרבי. אל תפריעו לי!" לא ניתן היה לעצור אותו.

אדהכי והכי, נזכרתי כמה שמוא מהרה"ק הבית אהרן מקארלין ז"ע, שאמר פעם לחסידיו, שתמיד כשהוא חוזר מהרחוב בלי מכשול ובנקיות עיניים, הוא יוצא בשיר ומזמר "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו". כי צריך להחשיב במאוד מאוד כל עבודה בתחום זה. חשבתי אז לעצמי שלאחר שאני הקטן זכיתי כעת לעבור נסיון כזה, כל שכן וכל שכן שעלי לשוש ולשמח ולשיר לפני ה' על שזכני לכך.

בדיוק התנגן אז ברכב דיסק של שירי הודי' לה'. ועד מהרה מצאתי את עצמי מצטרף בכל פה לשירה. זר לא היה מבין, אך הרגשתי שהדברים יוצאים מרובד עמוק בנפשי, בבחינת כל עצמותי תאמרנה שיר ושבח לה', על שברוב חמלתו הצילני ממכשול. כך נמשכה שירתי חמש דקות תמימות, כשגם הרכב הצטרף לשירתי. כך הרגשתי על כל פנים...

למטה, ורק לאחר שהחלטתי לרדת מחוסר ברירה ממש, הזמין הקב"ה יהודי צדיק שבדיוק יגיע לביה"ח, ושידאג לקחת עמו מוילאמסבורג כוסות קפה לחלק לאחרים, ושיאחר להגיע, ושהמעלית תתעכב קמעה, והכל כדי שברגע הנכון עוד יספיק לצעוק לי לתוך המעלית שיש לו קפה בשבילי. אכן, הבא ליטרה מסייעין אותו!

שמע מפני בעל המעשה, הרה"ג ר' יואל בערעור שליט"א, ר"מ במתיבתא ק"י

העסק אכן נכשל, ודווקא הודות להתנהגות השותף הראשי ר' משה. אך הוא דוקא ראה בכך הצלחה יתירה. הוא הצליח לקיים באופן כה מופלג את מאמר החז"ל "מוטב לי להקרא שטוה פל ימי ולא לעשות שטוה אחת וישע לפני המקום (עדות ה, 1). להרוויח מיליונים על חשבון קדושה? אין לך הפסד גדול מזה! משפחת גליק

רקידה ברנב

בעבר הייתי מתמודד הרבה עם נסיונות בשמירת העיניים, עד שהחלטתי בהחלטה איתנה שלא עוד. עשיתי לי רב, יהודי חשוב, שיעמוד לימיני לסמכני, נהניתי ממנו רבות בעצה ובתושיה, וב"ה הצלחתי להשיב מלחמה שערה ולעמוד על המשמר בקדושת עיני.

יום אחד, בעודי נוסע ברכבי באיזור של גוים, הזמין לי הרבש"ע נסיון גדול בשמירת העיניים. התאזרתי בכל עוז ונלחמתי בבורה, לא נכשלת ב"ה. זוכיתי לחוש בסייעתא דשמיא מיוחדת.

אדהכי והכי, נזכרתי במה שמוא מהרה"ק הבית אהרן מקארלין ז"ע, שאמר פעם לחסידיו, שתמיד כשהוא חוזר מהרחוב בלי מכשול ובנקיות עיניים, הוא יוצא בשיר ומזמר "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו". כי צריך להחשיב במאוד מאוד כל עבודה בתחום זה. חשבתו אז לעצמי שלאחר שאני הקטן זכיתי כעת לעבור נסיון כזה, כל שכן וכל שכן שעלי לשוש ולשמח ולשיר לפני ה' על שזיכני לכך.

בדיוק התגנן אז ברכב דיסק של שירי הודי לה'. ועד מהרה מצאתי את עצמי מצטרף בכל פה לשירה. זר לא היה מבין, אך הרגשתי שהדברים יוצאים מרובד עמוק בנפשי, בבחינת כל עצמותי תאמרנה שיר ושבח לה', על שברוב חמלתו הצילני ממכשול. כך נמשכה שירתי חמש דקות תמימות, כשגם הרבב הצטרף לשירתי. כך הרגשתי על כל פנים...

מיד עם שוך הניגון, אני שומע את הטלפון מזמר גם הוא... ניגשתי להרים, ולתדמהתי לא הייתה גבול. על הקו היה הבעלים שלי, שהעביד אותי במשרה חלקית עד אז, והלה שואל אותי בלי גינונים מיותרים האם הייתי מסכים לעבוד אצלו מעתה כמנהל אגף. המשמעות העקרית של ההצעה הייתה שמעתה השכר שלי יעלה לגובה של פי שלוש מעד אז!

יש לכם מה לספר?

על תמנעו טוב מבעליו!

זכו בהם המוני בית ישראל

כדי לפרסם סיפור במדור "ישלטו היהודים" התקשרו למספר:

077.401.6591 שלוחה 4

או שלחו אותנו לאימייל

gilyon@tahoreineyim.org

הייתי משתומם כולי. מהיכן נופלת עלי לפתע פתאום הצעה כזו בצהרי היום, וללא כל פעולה מצדי... הייתי אז במצב פרנסה דחוק, והצעה כזו הייתה ממש בבחינת הדבר הנכון בזמן הנכון. עדיין לא עכלתי את הדברים, והנה התברר לי עד כמה היה זה בזמן הנכון. באמצע הדין ודברים בינינו, פולט לו בעל הבית, כמו שמן השמים שמו דברים אלו בפיו: "ממש לפני חמש

דקות נפל בדעתי הרעיון הזה, ותיכף מיהרתי להוציאו אל הפועל..."

הרגשתי כחוש שהקב"ה אומר לי, ידעתי גם ידעתי את עבודתך הקשה בנסיון ששלחתי לך, גם הזמר וההודי הגיעו אלי. ואלו הם פירותיהם בעולם הזה...

מפי בעל המעשה

אוצר הלכות | ה

הרה"ג אברהם צבי פריעדמאן שליט"א
דומ"ץ גאלאנטא ומח"ס אוצר הלכות

הלכות וזהירויות בשמירת עיניים (א)

התרחקות מנסיונות ועשיית גדרים וסייגים

ד. צריך האדם להתרחק מכל דבר שמביאו לידי נסיון בשמירת עיניו ומחשבתו, *וכפי שאמרו חכמינו ז"ל "לעולם אל יביא עצמו לידי נסיון" *ולכן ימנע עצמו ממקומות שיכול לבוא בהם לידי ראיית דבר רע, *וכל שכן שלא יכניס לביתו דברים הגורמים לנסיונות. *וכן צריך האדם לעשות גדרים וסייגים, ולברוח מאה שערים של היתר שלא ליכנס באחד של איסור.

"דברים אלו נאמרו לכל אדם, בין בחור בין זקן, ואפילו חסיד שבחסידים. ולא יאמר האדם יודע אני בעצמי שלא אכשל, *כי כל מצודיו וחרמיו של היצר הרע רובם בענין זה, וכבר אמרו חכמינו ז"ל *אל תאמן בעצמך עד יום מותך", *ו"אין אפוטרופוס לעריות".

א. במס' סנהדרין (קז), "אמר רב יהודה אמר רב לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי נסיון ונכשל", (וכמפורש בגמ' שם).

ב. כמ"ש ספר חסידים (סיפן קע), "אל יהא מצוי אצל נשים וירחיק הליכתו מוח", ובמהרש"ל (בחיזושו להטור או"ח סי' א) על מה שכתב הטור שיעצים האדם את עיניו מראות ברע כתב, "פירוש שתפריש עצמך מן המקומות שתבא בהם לידי ראיית דבר רע", והוא בב"ח (שם). ועיין לקמן (בגליונות הבאים) שבהרבה פעמים יש חיוב מצד הדין שלא לילך בדרך שיש שם פריצות אם יש לו דרך אחרת לילך, דאסור ליכנס למקום נסיון. ובחזו"א (אמרה ובטחון, פ"ד אות ט) האריך לבאר, שמחובות המוסריות שלא להכנס למקום שעלול לבוא לידי נסיון, כמו שאדם נזהר שלא לעמוד במקום סכנה, ואם בסכנת הגוף כן כל שכן בסכנת הנפש, עיי"ש. וראה מ"ש באור החיים הק' (במדבר כה, א) עה"פ וישב ישראל בשטים, וז"ל: "צריך לדעת מה צורך בהודעת מאמר זה וכו', ונראה לפרש שהכתוב יעיד סיבת הזנות שהיתה לפי שיצאו העם לטייל חוץ למחנה ישראל ושם נמצאו בנות מואב, והוא אומר וישב ישראל בשטים, פירוש במקום שהיו מטיילים בו חוץ למחנה, ושטים הוא לשון טיולים כדרך אומרו (ח, א) שטו העם, ופירוש"ש שם ז"ל אין שיט אלא לשון טיול, וזה סיבת ויחל העם לזנות" עכ"ל.

ג. כגון עיתונות וקאטאלאגן (בטאון פרסומות) של הגוים המלאים טינפות ומטמאים את הבית. וכן צריכים לזהר שהמשרות הבאות לעבוד בתוך הבית שלא תלכנה בגדי פריצות, דמכשילים בזה אנשי הבית, וכמו שכבר עוררו גדולי הרבנים על פריצות אלו והזהירו שבוה, עי' בשו"ת תשובות ונהגות (ח"א סי' פ"ו) וספר ושכנתי בתוכם (עמי ר"י ורי"א).

ד. כמ"ש בחובת הלבבות (שער השובה פרק ה): "נאמר על קצת החסידים שהיו פורשים משערים ערים מותר מיראתם שער אחד משערי האסור". ובפלא יענין כתב (ענין מחשבה): "זה כלל גדול לינצל מכל חטא, לברוח מאה שערים של היתר שלא ליכנס באחד של איסור". וראה במסילת ישרים בענין ההרחקה מן העבירה (פרק א): "אתראה כי זאת היא תחבולה גדולה לאדם למנוע הנצל מציורו. כי כיון שבהיותו בעסק העבירה קשה עליו לנצחו ולכבוש אותו, על כן צריך שבעודו רחוק ממנה ישאיר עצמו רחוק, כי אז יהיה קשה ליצר לקרבו אליה". ובשו"ת מהר"ץ דושינסקי (ח"א סי' י"ט) כתב בתו"ד בזה"ל: "ואם בשמירת הגוף הזהירה תורה ועשית מעקה, מכש"כ בשמירת הנפש, ובה תורה הזהירה ולא תתורו וכו', העין רואה והלב חומד, וצריך לעשות גדרים ע"ז", עכ"ל.

ה. איתא בספר חסידים (סי' תרי"ט) וז"ל: "שמשוון גבור שבגבורים, ודוד חסיד שבחסידים, ושלמה חכם שבחכמים, ונכשל שמשוון עי' אשה, ונכשל דוד עי' יפת תואר ואשת אוריה, לכך נכתב ענין שמשוון ודוד ושלמה שנכשלו, כדי להודיע תוקף אהבת נשים שיותר מדיא הוא, והגדיל יצה"ר על הטובים, ומגיד לנו שלא על חנם כתב לנו (דברים ז ג) ולא תתחתן בס, שהרי מלך חכם על החכמים נכשל בהם, ונשים נכרות הטו את לבבו, וכ"ש שאר העם, וכן גבור שבגבורים נכשל באשה וכו', והודיע מעשה דוד להודיע כי ראש החסידים, שכל עסקו לשם שמים, ואעפ"כ כשראה אשה נכשל, ואעפ"כ שקרוב לזקנה, וכ"ש שבחור צריך להזהר מלהביט באשה ולהתרחק מאשה" עכ"ל. וכע"ז מובאר בכתב סופר (עה"פ פ"י ו"ח בהפטורה) דאפילו צדיק שבצדיקים לא יאמין בעצמו, וירחיק מן הכיעור והדומה לו. וראה בחובת הלבבות (שער יחוד המעשה פ"ה) מ"ש בענין מלמחת היצר: "כל אויב שיש לך, כשתנצח אותו פעם ושתיים, ירף ממך ולא יעלה על לבו להלחם בך, לדעתו יתרון כחך על כחו, והוא מתיאש מנצח אותך ומגבר עליך. אבל היצר אין מספיק לו ממך נצח פעם ומה פעמים בין שנצח אותך בין שנצחתו, כי אם ינצח אותך ימיתך, ואם תנצח אותו פעם אחת, יארב לך כל ימך לנצח אותך, כמו שארז"ל אל תאמין בעצמך עד יום מותך, ואינו מקיל בקטנה שבקטנות ענייך לנצח אותך בה, כדי שתהיה לו מדרגה לנצח אותך במה שלמעלה ממנה, וע"כ ראוי לך שתהיה נזהר ממנו" עכ"ל עיי"ש עוד.

ו. סדר היים (סדר תהגת הלילה).

ז. מושנה (אבות פ"ב מ"ה), ובגמ' (שבת י"ב): במעשה דרבי ישמעאל בן אלישע (שאמר אני אקרא לאור הנר ואלו אטא, פעם אחת קרא וביקש להטות, אמר כמה גדולים דברי חכמים, שהיו אומרים לא יקרא לאור הנר). ובירושלמי (שבת פ"א ה"ה) איתא מעשה בחסיד שכבר הי' זקן ובטוח הי' שלא יחטא, ולמעשה כמעט שלא הי' יכול להתגבר על יצרו שבה לנסותו. ובספר חסידים (סי' קס"א) כתב "ואם עמדת בנסיון גדול, אל תאמין בעצמך עד יום מותך לומר הואיל ולא חטאתי בזה הגדול לא אחטא יותר, לפי שאין יצה"ר של היום שוה לשל אתמול, לפיכך אפי' באותו דבר שמו למחר לא תוכל לסבול וכו', שאם תאמר אוכל להאמין בי הואיל ונצלת מעבירה גדולה, הרי אתה תופס עצמך צדיק יותר מן העליונים, ולא עוד אלא יותר ממי שברא אותך את מחיצת אותך וחכמתך, שנאמר הן בקדושו לא יאמין (אויב ט"ו ט"ו) ובמלאכיו ישם תהלה (שם ד' י"ח), הקב"ה שהוא יודע מה עתיד להיות, אינו מאמין במלאכיו ובקדושו, אתה שמחשבותיך מתחלפים מטובה לרעה, כ"ש שלא תאמין וכה"א (משלי כ"ח י"ד) אשרי אדם מפחד תמיד שלא יחטא".

ח. כתובות ג', חולין י"ג, נדה י', וכן נפסק בשו"ע (אהע"ז סי' כ"ב סעי' ט"ו), ובירושלמי (כתובות פ"א ה"ח) איתא בהאי לישנא "אפילו חסיד שבחסידים אין מומנין אותו אפוטרופוס על עריות".

השגחה פרטית בזכות שמירת עינים

אני מתגורר בירושלים ולמד בישיבה שמוחזקת לעיר. כנהוג בחוג שלי, אני לובש כובע סאמעט לראשי, ויום אחד נשפך על כובעי משקה דביק מכוס שבידי חברי. הלה הביע את רצונו לשלם את הנזק, הוציא מכיסו סכום שהיה אמור להספיק עבור שיפוץ של כובעי, ונתנו לי.

למעשה, כשהגעתי הביתה ביום שישו רוציתי להיכנס בדרכי הביתה אל חנות השיפוצים, שמתי לב שהמקום עמוס מדי. מטעם שמירת עינים החלטתי לדחות את השיפוץ לאחר השבת. בעיצומו של יום שבת, והנה כמעשה בראשונה כך מעשה בשניה, ושוב נשפך עלי שתיה מתוקה... רק כעת הוברר לי כמה הרווחתי מכך שלא הלכתי לשפץ מיד את הכובע. גם נחסכה ממני עוגמתי נפש מיותרת, בהתמת הכובע מיד לאחר שיפוץ, וגם יכולתי למסור את הכובע לשיפוץ מיד אחר השבת ולנקות את שני הכתמים בשיפוץ אחד!

פ. ש. ירושלים

שבירת הכלים

לפני כמה שנים נצרכתי לעשות את הדרך הארוכה מא"י לאמריקה, לראשונה בחיי. טרם עלייתי למטוס הייתי מלא בחששות; מי יודע איזה מקום אקבל, ומה אצטרך לעשות כדי שהמקום יהיה על טהרת הצניעות. והנה, ב"ה התברר שכל שכני היו רק גברים. שמחתי וגאנחתי לרווחה, הודיתי לה' וביקשתי לישוב בשלוה

על מקומי ולהתכונן לנסיעה הארוכה. והנה חשכו עיני באחת.

השכן הגבר שישב במקום שלידי, מוציא מתיקו מחשב נייד גדול ממדים, פותח את המכסה ומתחיל, איך לא, להתבונן בלהיטות בסרט... ובאתי במיצר אמיתי, אמנם היו ליד המושבים מסכים אישיים וקטנים לכל אחד ואחד, אבל לזה עוד הסכנתי איך שהוא, עם שימת לב נדרשת אפשר להימנע מלהיתקל במראות שם. אלו מסכים קטנים, וכל אחד מקרב אותו אליו כדי שיוכל להפיק ממנו את המירב... כך שזה עוד יכולתי לחיות. אך הנה צרה כזאת, מה יהיה? האם אצטרך לצעום את עיני למשך 12 השעות הבאות. הרי זה מסך לתוך העינים ממש!

נשאתי תפילה חרישית לה' שיציל אותי ממצב הביש הזה, הרי לא באמת יכולתי לבקש להחליף מקום וכי מה אסביר, שהמסך מפריע לי? על כל פנים מהרבש"ע לא הרגשתי לא נעים, וביקשתי מעומק לבי שיחלצנו מהמיצר. עוד תפילתי על לשוני, ומשהו משתנה פתאום...

מה קרה? ובכן, האיש שישב בשורה שלפניו, בדיוק במקום שלפני 'בעל המחשב', החליט משום מה לבדוק את כל אפשרויות הישיבה של כסאו. כידוע, אחד ממצבי התנוחה של הכסא הוא - מצב שכיבה. ובכן האיש השכיב את כסאו באחת ובתנופה מהירה, וללא הזהירות המתבקשת, והנה נשמעה קול חריקה, כקול כלי הנשבר, ובכן, מה נשבר?...

המושב שלאחריו הרי היה שייך לשכני, בעל המחשב. והיות שרצה להנות מצפייה נוחה, השעין את מכסה המחשב על המושב שלפניו - זה שכעת החל לרדת לעבר למצב שכיבה ללא הודעה מוקדמת. קול השבירה הייתה איפוא כשהאדם שישב בשורה הקודמת, הצליח להגיע

עם כסאו למצב של שכיבה מלאה. הכסא פשוט דחף את מכסה המחשב בחוזקה, וגרם לו להיזק!

למעשה היה הקול רק בבחינת 'קול דממה דקה' לעומת מה שקרה לאחר מכן. שכני התמלא חרון אף זועם, האדים כולו, קם וצעק, קילל וגידף, התפרע ועורר מהומה שלימה... נגע לו במחשב האישי, בבת עיני, כך זה היה נראה עכ"פ נוכח התקפות הזעם שלו. לא הועילו כל הסברים על כך שהמחשב עצמו כלל לא ניזוק כלל היותר נגרם נזק חיצוני, והוא יכול עדיין להמשיך להנות כאוות נפשו ממנעמי המחשב היקר... הכלל, הוא לא הסכים יותר לשבת במקום הארוך הזה, קרי בשורה מתחת לזה שגרם לו את הצרה הנוראה הזו, דהיינו: במושב שלידי... ואכן הפרשה לא הסתיימה עד שצוות המטוס הואיל לחפש לו מקום אחר, רחוק מכל האיזור הזה, ולי הייתה הרווחה.

הקב"ה אינו משאיר לבד את המיחלים לחסדו ומתפללים שיצילם מכל פגע רע ברוחניות, ופעמים שהוא אף עושה כביכול את כל העבודה בכבודו ובעצמו!

(-)

יראה שהיא בידי שמים

חש אני חובה להביע את הערכתי על הגיליונות המחזקים כל לב, ויכולני להעיד שהם מביאים תועלת בכל רגע ורגע ממש.

ברצוני להתייחס לנושא התפילה בשמירת העינים, שהרחבתם בו באחד הגיליונות, ולחוספי מרגינתיא טבא שמצאתי בספרה"ק **תפארת שלמה** (משא). הוא מדבר שם על עצם התפילה על רוחניות, ושואל, כיצד שייך בה בכלל תפילה, הרי קיימא לן 'הכל בידי שמים חוץ מיראת

שמים? ומתרחץ שאם אמנם על עצם הבחינה של האדם ביראת שמים לא שייכת תפילה, אבל על המדרגות הגבוהות ביראת שמים, שייכת שפיר תפילה. כי גם אם האדם מכן עצמו ליראת שמים, ההשפעה משמים אינה ניתנת לפי ערך ההכנה, אלא היא באה בתוספת יותר על העיקר. וכפי מה שאמרו חז"ל "פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם", "אדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה מלמעלה". בתוספת זו זוכים על ידי התפילה. ואם יפיל אדם תחינתו לפני רבון העולמים, יזכה להארה עליונה בכל עיניו עבודת הבורא הרבה יותר ממה שהוא ראוי להם לפי מעשיו.

צ. ל. וו. פיו יארק

אני רוצה להביע את תודתי והערכתי העמוקה על עבודתם הנפלאה. כבר בראשית הפצעתם של הגיליונות, הכרתי שדבר גדול בא לעולם, אך היה לי 'חידוש' במידת התקבלותו בכל שכבות הציבור. ואני מדגיש - כל שכבות הציבור מבלי לפסוח על אף אחד; כל אחד מוצא את עצמו בגיליון ואינו מוותר על קריאתו מרישא ועד גמריא!

כמו כן עלי לציין שניכרת השקעה מרובה על אופן כתיבת הדברים והבאתם. נראה שכל מילה נשקלת עובר לכתיבה, ורק אם היא נמצאת ראויה ומסבדת דיה כדי לעלות על שולחן מלכים - היא נכנסת לגיליון. רואים את האיכות ואת הקו המוקדש והמכובד והתוצאה הסופית - דבר נאה ומתקבל על הכל. אנשים יודעים לכבד איכות, ולא לחינם מחכים תמיד לגיליון הבא!

שתראו הצלחה מחובה וחפשי ה' בידכם יצליח גם הלאה וביתר שאת למטן קדושת ישראל!

בעל-הבית

בקשה מכלל הקוראים:

למערכת טהור עינים דרוש איש אשר רוח בו להתנדב למלאכת הקודש של הקלדת ההודעות הרבות המגיעות למערכת (תמלול). הרוצה עצמו מתאים לתפקיד: הודעה לקחת חלק בדיכוי הרבים העצום של המכון; נא להשאיר הודעה ברורה במס' המערכת, שלוחה 3. ויבוא על שכרו משמם!

יש תחת ידיכם סיפור שהייתם עד לזו מקרה או מאורע שראיתם בו את נפלאות דרכי ה' בנושא שמירת העינים?

זכו בכך אלפי צמאי עם קודש וקחו חלק בחיזוק שמירת העינים בישראל.

התקשרו למערכת:

077.401.6591 שלוחה 4
באמעריקא: 845.206.9879

מודעה חשובה

לתושבי ארץ הקודש

בשבועות אלו אנו שוקדים על הרחבת מעגל התפוצה של הגיליונות ברחבי ארץ הקודש, ועל פתיחת מוקדי חלוקה בכל עיר ועיר, כדי שהגיליון ייחא בהישג יד של כל אחד.

על כן מי שרוצה להצטרף לגיליונו של מלך ולמוכי הרבים, ומעונין לפתוח מוקד חדש בשכונתו; נא להשאיר הודעה ברורה, עם שם, עיר, רחוב, ומס' טלפון, בשלושה 3 של טלפון המערכת, ויבוא על שכרו משלם משמים

הכתובות להגשת הגיליונות כעת:

ירושלים:

- רח' עבודת ישראל 26 קומה 3
- בשערי היציאה האמצעי מבתי אונג'ן לרח' שומרי אמונים (ליד 'כאן חול') בתיבה התלויה על המדורות

בני ברק:

רח' שדרות וויז'ניץ 10 טל: 0527695673

הרואה עצמו מתאים לתפקיד ורוצה לקחת חלק בדיכוי הרבים העצום של המכון; נא להשאיר הודעה ברורה במס' המערכת, ויבוא על שכרו משלם משמים!

על הטוב יזכר

הדברים החשובים שנגלו חלק בהוצאת הגיליונות

זכות גיליונות 3,000

לע"נ הר"ק לוי יצחק בן שרה טשא

זכות גיליונות 2,000

נתנדב לע"נ הר"ק רבי ששיל בר משה מקערנעסטר וע"נ לע"נ הר"ק רבי חיים זאנוביל בר משה מריבניץ זצ"ל

זכות גיליונות 1,200

לזכות הנחור חיים מנחם בן היריה ברכה שיכנה ללכת בדרך הישר מתוך קשר להשילת ותרות ומצוות נא להתפלל לזכותו

לזכות הר"ר מאיר בן אסתר מלכה לזכרה והצלחה בכל עינים

זכות גיליונות 1,000

לע"נ הגאון שר התורה ג' שמריה יוסף חיים בן הגאון ר' ישראל יעקב זצ"ל

לזכות הדבן ומשפחתו לזכרה והצלחה

הש"ת יתנו שזכותו של זכני הרבים תעמוד לכל העוזרים במלאכת הקודש שיתברכו בכל טוב, בני ברק, חיי ארצנו, ומחוגי חיינו, ויטיענו דשמיא

הוצאת טהור עינים Tahor Einyim

המערכת בארץ הקודש:

077.401.6591

- אח"כ מחות שפה -

- לשמירת הודעת: שלוחה 1
- לנדבות: שלוחה 2
- להשאת הודעת: שלוחה 3
- לפרסם סיפור: שלוחה 4

• כותבת למשלוח דואר: עבודת ישראל 26, ירושלים 9515528

המערכת באמעריקא:

המערכת: 802.327.3592
לפרסם סיפור: 845.206.9879
לנדבות: 845.218.7763
1 Karlsburg Rd. #203 Monroe NY 10950

לקבל הגיליונות בלש"ה/אידיש ע"י האימייל נא לשלוח תחובת האימייל למספר ז"ל: 802.327.3592
gilyon@tahoreineyim.org
או להשאיר הודעה על מספר המערכת בא"י שלוחה 3

זכות הפצת הגיליון בעיר לייקוואוד

לע"נ הרב לוי יצחק בן אברהם שלמה ע"ה

טהור עינים 24 שעה

נדבה לייני

אמעריקא: 845.218.7763
ארץ ישראל: 077.401.6591

- זכות שטרון הגליון: \$5,000 | \$16,000
- זכות הוצאות הגליון: \$1,200 | \$3,600
- זכות שמור בגליון: \$600 | \$1,500
- זכות וזכרונות הגליון: \$400 | \$1,000
- זכות וזכרונות הגליון: \$300 | \$750
- זכות וזכרונות הגליון: \$200 | \$500
- זכות וזכרונות הגליון: \$100 | \$250

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק

פרק ק"ד "מאין יבוא עזרי?"

סקירה ממצה:

רב משה יוסף הויזמן נרתם להציל את חיים שלום חתנו לשעבר, הוא פונה אל עו"ד אחד שהוא מכח, הלה מתמצא היטב בנושאים פליליים, הוא ניהל תיקים רבים בהצלחה, הוא שוטח בפניו את כל התסבוכת שמצרה ומבקש את עזרתו, אבל כשהלה שומע שחיים שלום הוא עריק מהצבא הוא אינו מוכן בשום פנים ואופן לשתף פעולה, הוא אוחד שיש בזה כעין מסייע לעובר עבירה.

רב משה יוסף פונה לגאון רבי ישראל יעקב פישר שיצא שמו כאדם חכם מחוכם שיחזיר רב לו בכל שטחי החיים, מלבד הידע העצום שלו בכל חלקי תורה, הוא גולל בפניו את כל הקשיים שנערמים ושאל בעצתו, הרב פישר מפנה אותו לעו"ד חרף בשם כהן אליעז שיועד להפריד בין השקפות לעבודה, הוא ינסה לחתור ולחפש מתחת לאדמה היכן מצוי חיים שלום ויעשה כל מאמץ להביאו למשפט, שם יוכל בדרכים משפטיות להקל עליו, אולי אף להכריז עליו כבלתי שפוט, כדי לחמוק מעונש מאסר כבד שמנסים להשית עליו.

האם יצליח העו"ד במקום שאיש עד עתה לא הצליח איש? את זה נראה בפרק שלפנינו.

~~~~~

עו"ד כהן אליעז הוא אדם נמרץ בטבעו, הוא דוגל בשיטה "אל תדחה למחר מה שאתה יכול לעשות היום ועדיף אתמול", אחרי שרב משה יוסף יצא מלשכתו עיין ביומן שלו מתי יש לו יום פנוי, התברר לו שיש לו רק בעוד שלושה ימים, הוא תהה לעצמו האם הוא צריך להתאמץ להיזיז דברים, הרהור שני אמר לו שמקרה זה שונה בתכלית, כל יום הוא משמעותי זה יותר מדי הרבה זמן, עליו לפנות לעצמו חלון בתוך הימים העמוסים שלו, הוא הסתכל איפה הוא יכול להיזיז.

לפתע ראה שיש לו דרך פשוטה אך לפגוש את יוס מילמן מנהל המעצר, מחר הוא מוזמן לייצג בבית המשפט את התעשיין מוטי גלעד גיסו של יוס, שחשוד בסחר בדברים אסורים, פגישות ההכנה היו די מאכזבות, הוא חש חמיצות מכל התיק, הסיכויים לזכות את הלקוח דלים ביותר, כדי לייצג אותו נאמנה עליו לפגוש את יוס כדי לשמוע את גרסתו, אותו הוא יוכל לחלוב כרצונו, ממנו ידע יותר פרטים, אולי משם תגיע הישועה, הוא בדק מתי יש לו כיום שעת חלון, הוא מצא חצי שעה שניתן קצת להאריכה, הוא סימן אותה למפגש במשרדו של יוס.

הוא יצא ממשרדו שהיה לא הרחק ממגרש הרוסים, היה לו רכב קטן אבל פרקטי מאוד, הוא התניע אותו ויצא לדרך, כעבור מספר דקות היה במשרדו של יוס מילמן. הופעתו הלא מתואמת גרמה למנהל בית המעצר להרים גבה, מעולם לא פגש אותו במשרדו המכובד בלא תיאום מראש, מה יום מיומנים?

"איזה אורח מכובד יש לי במשרד, למה לא הודעתני מקודם? הייתי מוכן לך כיבוד רציני, שמפניה מיוחדת שאני שומר אותה למקרים מיוחדים במינם... ועוגיות מיוחדות שאשתי אפתה ליום ההולדת של גילי בתי היקרה" הגיב במבוכה לאורח.

"יוס אין בעיה, אמתין כמה דקות עד שתארק את הכל, אני מוכן בשביל משהו טעים להמתין מעט, החיים סגולו אותי במידת הסבלנות, אל דאגה לא אשב רגל על רגל, יש לי מה לתכנן במוחי, אתה יודע אני מעולם לא חובק ידיים".

"כן, אבל זה כעת במקום לא נגיש, אז אין ביכולתי לקום לסדר את זה". זה היה השקר הכי זמין לו, הוא לא ידע אם העו"ד הממולח יקנה זאת.

"האא ק, טוב מאד, נזכרתי בזכותך ב'ווארט' טוב ששמעתי פעם מלוקח גליציאני ממולח שסיפר לי על איזה פולני קמזן מופלג שבא לבקר אחד מטובי חבריו בפתע פתאום, אז הוא שאל אותו 'וואס זאלל איך דיר צוגרייטען? אזווארימע גאלד קאווע מיט א'מארמעלאדע, אוממ תה ווילסטע אויכעט נישט?! מה אתה רוצה שאכין לך כוס קפה חם עם מרצפן? מה גם תה אתה לא רוצה לשתות!?"

אז אף אני אומר לך על אותה דרך: לא נורא, הפעם אסתדר בכוס קפה וביסקוויט פשוט, אל תתאמץ בשבילי, בשביל מפגש לא זמין זה נקרא כיבוד מכובד ביותר".

"טוב אפצה אותך בהזדמנות" הבטיח יוס ששבה אליו רוחו. אפשר לדעת מה הביאך הלום למשרדי?

"כן אתה יודע שמחר המשפט של מוטי גלעד גיסך היקר, ובכן אני צריך ממך עדות אופי על גיסק, אני לא יכול לייצג נאמנה את גיסק אם אין לי עדות של אדם מכובד כמוך שאינו מחניף לאיש", קרץ בעינו האחות למנהל הנפוח מגאוה.

"מה אתה אומר? כבר מחר מתחיל המשפט... אוי ואבוי לי, שכחתי מזה לחלוטין, למה באת אם כן אלי כל כך מאוחר?! האם לא היית צריך לשמוע אותי בשלב יותר מוקדם?"

"באופן עקרוני יכולתי לשמוע אותך בחלק השני של המשפט, החלק הראשוני הוא יותר פורמלי ונועד רק להציג את תחילת הדברים, עיקרו של המשפט הוא יותר בחלק הבא, אבל חשבתי לשמוע ממך כעת קווי אופי, כדי להכין את מערך ההגנה"

"אתה לא יכול לעשות לי את זה מהרגע לרגע, אני לא ערוך לחשב בדיוק את המעלות המיוחדות של גיסי היקר, אני צריך כמה דקות התארגנות בלי לחץ".

"טוב אתה יודע מה, לא אלחץ אותך לקיר, אקח אותך לנושא אחר בו לא תהיה לחוץ כלל, כי זה לא נוגע לגיסק האהוב"

מספורי המגיד

"מה קורה לך אליעז? אתה היום מסתורי לחלוטין, בכל רגע אתה משנה כיוון, אתה מפתיע אותי מרגע לרגע, אני כבר לא יודע עוד איזו הפתעה אתה מכין לי בקנה?"

"מה זה משנה לך? תתן לי את האופציה לפתוח בדברים ולא לשסע אותי בכל רגע" זעף כלפיו עו"ד אליעז.

"טוב כולי אוזן, עד חצי המלכות ותעש, אני מקוה שלא תבקש ממני דברים מעבר ליכולות שלי" הכין את עצמו למגונה.

"לא באתי להציק לך, סך הכל באתי לשאול אותך משהו ממש קטנטן, יש אצלך בכלא בחור בשם חיים שלום פינקלשטיין רציני לדעת מה שלומו".

"מה אמרת? לא שמעתי טוב, בזמן האחרון יש לי בעיות שמיעה ואני לפעמים מדמיון דברים" יצאו הדברים מגומגמים מפי יוס.

ההלם היה כבד, הדבר האחרון שציפה לו מנהל בית המעצר שידידו הטוב יכנס לנישה הזו, את אליעז אי אפשר לפטור בדברים של מה בכך, הוא עו"ד שיועד לחפור היטב, הוא לא יתן לו רגע מנוחה עד שיקבל תשובה הולמת.

"איזו תגובה מעניינת לא ידעתי שאתה דיפלומט שיכול להתחרות עם טובי אנשינו בקונסוליות השונות, אמליץ עליך בקרוב" הגיב העו"ד בסרקסטיזם מותזת.

יוס שתק, הוא לא ידע איך להגיב למתקפה הלא מתוכננת. רק לאחר כמה דקות פצה את פיו.

"אליעז מה לך ולכל הסיפור הזה? פשוט זה ממש לא מהתיקים שלך אתה מתעסק רק עם הייסוסייטי (החברה הגבוהה)!"

"אני לא חייב לתת לך תשובה, כעו"ד אני מקבל כל מיני תיקים, נחמדים ולא נחמדים, אין לי אנינות הטעם, אני מקבל תיקים שגם מפיצים באשה קשה, אבל אתה יודע שלכסף אין ריח כה אמרו בני דודנו היקרים" שלח רמז שקוף ליוס שהסיפור עם גיסו מריח מאוד לא טוב, כאן יוס לא יאמר לו: אל תתערב בתיק כזה... חסר לו שיעמוד לצד התביעה, או יביע עמדה ניטראלית.

"אני מבין, אבל בכל זאת, איך זה שכעורך דין בעל מוניטין אתה לוקח על עצמך תיק של איזה עלוב נפש שאיש עד עתה לא בא לבדוק מה מצבו, על אחת כמה לשכור את שירותך המעולים?"

"יוס אתה בטוח בכך שאף אחד לא התעניין, אני חושב שהגזמת מאוד, אם לא התעניינו בו כלל, אז איך בכל זאת ישנם אנשים שיודעים שהבחור כלוא בנסיבות שלא מריחות טוב, אחרת לא הייתי מודע לכל הסיפור ומגויס לברר מה קורה, אם הסיפור היה יוצא לחוב, זה היה מציב הרבה סימני שאלה על האיתיות שבלכידה" סיים באזהרה חמורה.

"עו"ד אליעז היקר, אל תסבך אותי בסיפור, אני לא צד בעניין, התפקיד שלי לארח בארמוני את האנשים שהרשויות דואגות לשלוח לי מפעם לפעם, אין לי דעה וצד בעניין" ניסה לחמוק מאחזתו האיתנה של העו"ד.

"אוקיי, רצוני לפגוש את הבחור לפני שהוא עומד למשפט, אני חייב לראות אותו כדי להכין את תשתית ההגנה"

"טוב כשיגיע זמן המשפט שלו אקרא לך, כרגע לא נראה שהמשפט שלו קרוב" ניסה עוד תרגיל קלוש.

"יוס אל תתערב לי בעניינים שלי, כפי שאני לא מתערב בעניינים שלך, אני מעוניין לפגוש אותו עוד היום" חתך אליעז בנוקשות רבה.

"לא... היום אני לא יכול" ענה יוס כולו מתפתל.

"כלומר... אני רוצה תשובות ברורות, אותי אתה לא יכול לפטור בשמיטת כתף. היות שאני מתכוון לקחת את ייצוגי במשפט ממחויבותי כלפיו לפגוש אותו ולדבר איתו.

"אבל אני לא יכול היום" ענה יוס ברוגזה.

"טוב אז אני רוצה לפגוש בו מוחרתיים, אני מבקש ממך שלא לפגוע בי, יש יחסי גומלין, תחשוב טוב על המשפט של גיסך החמוד שיכול גם להשליך לכיוון שלך, יש לי כמה שאלות מאוד לא נעימות שעלולות קצת להציב אותך... לא במיטבך".

"אליעז תעשה לי טובה, אני לא יכול כאן לעזור לך, זה ממש לא באשמותי" התגונן יוס נואשות רוגז על ניסיון הסחיטה.

"תשפוך את הכל, אני לא אספר לאיש, אני יודע שאתה אף פעם לא אשם, אתה רק בורג קטן מאוד, יותר מדויק, הכי קטן שיש במכונה האדירה! אף פעם לא חרגת ממעמד זה, לא תוכל אף אם תרצה, אבל צריכים לעשות כעת סדר, לכן תספר זה לא ישמש כהודאה נגדך" ניתב העו"ד את המנהל במיומנות.

"כאן אני לא מסוגל לדבר, עדיף מחוץ לכותלי הבניין, אתה יודע יש פתגם גליצאי "עוף השמיים יוליד את הכל".

"אין בעיה, אני מחכה לך בביתי לאחר סיום המשמרת, אני כמובן אכין לך כיבוד נאה" סגר העו"ד את הנושא בצורה ברורה.

לפנות ערב הגיע מנהל המעצר לביתו של עו"ד אליעז, נראה היה עליו שהוא מאוד מתוח, לראשונה הוא הולך להוציא סוד שמור מתוך המערכת, מי יודע מה תהיינה התוצאות, אלמלי הסיפור עם גיסו התעשיין מוטי גלעדי היה מנסה לחמוק מאליעז בצורה אלגנטית, אבל הוא ידע שבלי עו"ד אליעז התיק אבוד, רק הוא מסוגל לנהל את התיק ולהפוך את האשמה הכבדה למשהו פריך, הוא חייב את זה לגיסו (בעיקר בשביל ההשקעה העצומה שניהל עבורו שעלולה לילך לטמיון)

הפעם היה השולחן ערוך עם מיטב המשקאות והעוגיות עיניו החמדניות של יוס התבלבלו מרוב השפע שהרעיף עליו, אבל יש לכל גיסה תמורה, עו"ד אליעז חקר אותו בלי חמנות על כל הסיפור, הוא גילה את מיומנותו לחובב קירות, לא היה איש שעמד מולו כשהיה טוחן את זולתו, גם חכמים גדולים לא צלחו את מסע ה'שתי וערב' שהוביל בו את הנחקר בלי להותיר נקיק אחד מוסתר, לא כ'ש יוס מילמן מנהל המעצר שלא היה מוגדר כשפיץ בקלמר' רא יכול היה לעמוד בזה.

מספורי המגיד

יוס הוכרח לספר לו את כל מה שידע על התיק הסבוך של חיים שלום, כך נודע לעו"ד כי מפקד בכיר ביותר (שמו שמור כמובן במערכת) התקשר אל יוס והנחית עליו פקודה מלמעלה להכניס צוות אנשים מבכירי נאמניו לבית המעצר כדי שיוכלו לארגן בצורה דיסקרטית את הוצאתו של מולי חיים שלום, בשל חולשה פתאומית שאחזה בו והוא צריך לעבור טיפול אחר שיתאים למצבו.

חיים שלום הוצא לפני מספר ימים מבית המעצר באישון לילה ליעד בלתי ידוע, הדבר נעשה בערפל קרב, איש מצוות הסוהרים לא הבחין במתרחש, הוא אינו יודע היכן הוא נמצא כרגע איש לא טרח לידע אותו, השכל אומר שלא יחזירו אותו יותר לכלא, גם כך כבר מספיק אנשים תהו על ההיעלמות המסתורית, להשיב אותו למקום, כמו להכריז על הסיפור בפומבי.

אלמלי הלחץ האדיר שהפעיל על צוות השב"ס, מי יודע אם הסיפור לא היה זולף החוצה, אבל כנראה שבכל זאת לא הייתה אטימה הרמטית, הוא סיפר לו על המפגש שהיה לו עם אבדך תימהוני שהציג את עצמו כבן משפחה של חיים שלום, הוא הגיע בצורה מסתורית למשרדו והקים שערורייה עצומה, כך נודע לו שהיה מי שהוציא את הסיפור החוצה, עתה הוא לא יודע מה לעשות, הוא עצמו לא יודע כל פרט מעבר למה שהיה, מה הוא אשם שהסיפור הזה בושל מלמעלה, הכל הונחת עליו כאילו היה איזה פקידן מהדרג הנמוך ביותר, שהם יאכלו את העיסה שבושלה, רטן מתחת לשפמו המסולסל.

הוא נזכר באותם ימים כשאותו מפקד התקשר אליו ונתן לו סדרת הוראות, כשהוא מכניס אנשי צוות נוספים שהיו אמורים לסדר את המבצע מבפנים, בלי שהצוות המקורי יבחין, הם התערו בין האנשים משך מספר ימים, עד שהתקבלו בטבעיות, זו לא הייתה הפעם הראשונה שנכנסו אנשי צוות זמניים ולכן לא התקבלו בהגבתה גבה, הם סידרו את העניינים בצורה כל כך מהירה וחלקה, עד שאיש לא שם לב לכל המתרחש עד לאחר האירוע.

השאלות שנשאלו ע"י הסוהרים זכו ממנו לשמיטת כתף, כשהיו שאימו שימסרו לדרגים הגבוהים יותר, הודיע כי אדרבה הם מוזמנים להתלונן, אך כשהיה בחורצ"ק אחד שאזר אומץ ועשה כן מצא את עצמו מחוץ לשירות, המסר נקלט היטב, מי שינסה מוצא את עצמו מחוץ למסגרת בלי אומר ודברים, הרוחות נרגעו, איש לא יסכן את המעמד שלו בשביל סקרנות יתר.

"אוקי זה הסיפור שאתה מספר לי, עלי לברר את הפרטים יותר לעומק, אם אתה חושב שאני לא יודע מי ארגן את הסיפור, אומר לך שאני מכיר את טבעיות האצבעות, זה מויש על בטוח, יש לי גישה למוישי אחקור את הדברים לעומק, אעמוד איתך בקשר בהמשך, אבקש ממך לא לנסות להערים עלי, אתה יודע היטב שאני יודע היטב מתי אומרים לי את האמת ומתי מנסים להתחכם איתי.

***

מה אני עושה עם אותו איש שיבה? תוהה לעצמו חיים שלום פעם אחר פעם, הוא כבר נרקב בכלא המפואר זמן רב, אין לו מושג מה הם הוצים לעשות עמו, דבר אחד הוא יודע שהעונש שהם עושים לו גרוע יותר ממה שהיה בבית המעצר במגרש הרוסים, שם יצא מדי יום והסתובב בין אנשים אפילו לזמן קצר. מדי יום יצא לטיול קצר בחברת שומרי, הוא ראה חברי חדר אפילו שלא מצאו חן בעיניו, הוא נחקר על ידי חוקרים כמעט מדי יום, כך העביר את זמנו בצורה סבירה יחסית.

אבל כאן הוא כלוא בכלוב של זהב כשהוא מבודד לחלוטין עד כמעט טירוף הדעת, איך אפשר להמשיך, עליו לגמול להם בצורה שימאסו בו לחלוטין, אולי יחזירו אותו לבית המעצר במגרש הרוסים, שם יש סיכוי שיפגוש אותו מומי שניסה עד כמה שבידו לעזור לו, אולי הוא יזעיק שוב את אפרים זלמן, יתכן שבסוף יצליחו לעשות "געוואלד" (זעקה וצעקת הצילו) סביב מעצרו השרירותי, אנשי ירושלים רגישים הם לחיי הזולת, הם יהפכו עולמות עבור אדם שנתון בידי הרשעים ללא משפט.

אבל במקום הזה מי ידע שקיים אדם כזה בעולם, הם יכולים לכלוא אותו ליובל שנים בלי שאיש ידע על מצאותו, הוא נמצא בעמק הבכא בעומק שאול תחתית, יום אחד ימות ויקבר באיזה מקום בלי ציון שם, כדי שלא ידעו בכלל מי הטמון תחת המצבה.

רק מחשבה זה הטריפה את חיים שלום וכמעט הוציאה אותו מדעתו, אין לו שלוות הנפש, קשה לו להתרכז בלימוד כשהוא כל הזמן נתון בידי אנשים רעים שמתעללים ברגשות שלו בלי סוף.

אולי אין ברירה, הוא יאמר להם שהוא מוכן לשרת אותם, רק שיבוא בין בני אדם, אולי משם יראה לברוח, הפעם אם יעלם הוא יברח ל"גאלדינע לאנד" (אמריקה) אבל אם יתגורר שם איך ישתדך עם צארטיל? היא הרי בת זוגו כפי שאמר לו אביו, כרגע אי אפשר לחשב את כל החשבונות, עליו לעשות צעד אחד לצאת מגיא צלמוות ומשמים ירחמו.

***

לאחר שלושה ימים שב אותו עטור שיבה לתאו של חיים שלום לשמוע את תשובתו, הוא פגש את חיים שלום מדוכך מאד, הוא סירב לדבר עמו מטוב עד רע, כל דיבוריו של איש השיבה נתקלו בקיר אטום, הוא לא שיתף פעולה בשום צורת תקשורת.

איש השיבה הבין שחיים שלום אינו קונה את התוכנית שלהם, הייתה להם טעות כשסברו שיקנו אותו בשוחד, ואולי טעו שהגזימו עם הלחצים עליו. כך או כך השליחות שלו נכשלה באופן נחרץ. הוא דיווח למטכ"ל שהתוכנית ירדה מעל הפרק, אין סיכוי לסכם עם חיים שלום על שום תוכנית מועילה. מבחינתו הוא "פאסה" (דבר מיושן שאינו מעניין איש) יותר נכון יש להכריז עליו כ"פארסונה נון גראטה" (אישיות בלתי רצויה)

במטכ"ל געשו הרוחות, היתכן עד כדי כך טעו כאן? איך יראו עתה אם יודע הסיפור ברחוב כמה כסף שפכו על מבצע הלמידה של מולי והסבתו לקצין מצטיין ביותר, ידרשו להקים וועדת חקירה על בזבז כספי ציבור על כלום, מתברר שההערכות שלהם היו בנויות על בלי-מה וכדי ביזיון וקצף, אי אפשר להשאירו במתקן תל מונד אי אפשר להסתיר שם לאורך זמן, השאלה להיכן מעבירים אותו? הכעס עליו במערכת העליונה היה כה גדול, השקיעו במבצע הזה כוחות והמון כסף וקצרו רק ביזיונות.

משה בריל שהיה היחם והיוצר על כל התרגיל היה רגז יותר מכולם, הוא קיבל הרבה הערות מחברים ועמיתים שהתחשבו עמו על הוצאת העניין מכל פרפורציה, הוא חש את הכישלון יותר מכולם, אם היה יכול היה מועך את היצור הזה שמרגז אותם קרוב לחצי שנה.

מספורי המגיד

בחדרי חדרים התחילו לדבר על העלמתו של חיים שלום לחלוטין, יש מקומות שאיש לא יודע עליהם מאומה, יש מתקן כליאה אימתני שרק בודדים בלבד יודעים עליו, אבל לפני שעושים צעד בלתי הפיך זה יתנו לו שאנס נוסף תוך הבהרת המצב לאן הוא הולך ומה יהיה בסופו אם לא ישתף עמם פעולה.

***

אם חשב אליעז כי יפגוש את מויש בקלות, התברר לו שמויח הוא בלתי נגיש, הוא מיעט לבוא בקהל, הוא גם לא ענה לשום קריאת טלפון, כאילו התכוון למסע לחצים ומידר את כל אלו שעלולים להפעיל עליו לחצים, עוברים ימים לא מעטים ועו"ד אליעז חש כי כל הדלתות נעולות, אין חריר אחד בו יוכל לנעוץ את מחט הגישוש שלו. הוא הרגיש בחושיו המיוחדים שיש כוחות חזקים מדי שמונעים גישה, על פי דרך הטבע, התיק הזה נעול לחלוטין, הוא חייב כמה נתונים כדי להתקדם.

רב משה יוסף קיבל הודעה מאת העו"ד לסור אל משרדו, רב משה יוסף היה נרגש מאד, הוא קיווה לתוצאות חיוביות, אך כשבא למשרד של העו"ד נתקל בפנים נפולות מאד, העו"ד לא כיחד ממנו שעשה מאמצים מעל ומעבר לעלות על עקבותיו של חיים שלום, אבל נראה שיש מי שדואג לטשטש את כל העקבות, הכל מגובה מלמעלה, בצורה כזו אי אפשר לעשות כלום.

"מצטער שלא הועלת במאומה, לא אקח ממך אפילו "איין מילין" (מטבע קטנה בימים של אז כעין שוה פרוטה) כי לא הצלחתי במבחן התוצאה. אבל לדעתי אסור לך להתיימשך עליו ללכת לדרגים יותר גבוהים שמפניהם לא יוכלו אותם נפוחי חזה לחשוב שיוכלו לעשות ככל העולה על רוחם".

"אין לי מושג מי הדרגים הגבוהים שיכולים לפעול במקום שאתה לא הצלחת, כל מה שניסיתי עשיתי ללא הצלחה מרובה מה עוד ניתן לעשות כדי להפוך שמים וארץ". תמה רב משה יוסף.

"תראה אין לי מושג מה לומר לך, אתה הרי מעורה בציבור שלך לא אני, אולי תשוב להתייעץ עם הרב פישר שיחי' אולי הוא יתן לך דרך וכיוון לאן לחדור, אם הוא יתווה לי דרך אשמח לעזור".

"אתה צודק, הוא אדם גדול וחכם הרזים אתייעץ איתו" סגר רב משה יוסף את השיחה תוך שהוא מודה לו מאד על מאמציו הבלתי נדלים.

הוא יצא לרחוב כשהוא מדוכך וראשו בל עמו, הצער מנסר את לבו, תחושת אשם כבדה ליוותה אותו, מי יודע אם לא קבר במו ידיו את חיים שלום לחלוטין, אם לא היה מתנכר אליו בשעות הקשות ביותר יתכן מאד שלא היה יורד מטה ומגיע להתגייס לצבא, עתה הסתבך עם גורם חזק ביותר שמבקש לנקום על כל המשחקים שניהל חיים שלום עמם.

אין דבר יותר גרוע כשאתה לא יודע בכלל איפה הוא נמצא וקיימת התעלמות מוחלטת ממנו, אין כנגד מי להילחם, הנושא מסובך במיוחד, יש כאן שתי דמויות שאחת מכחישה את השניה, מציאות זו מסרבלת את כל המערכת, אי אפשר לדרוש את חיים שלום כי זו דמות שהצבא בעצם מתעלם ממנה, אצלם לא מופיע אדם כזה, כשהוא התגייס שינה את שמו למולי פלד, את השם מולי פלד איש בירושלים לא מכיר חוץ מרשויות הצבא, לבקש על מולי פלד זו הודאה שחיים שלום הוא מולי פלד, בכך הורסים את הגרסה שדבק בה חיים שלום שהוא מעולם לא היה מולי פלד.

לפתע הוא רואה לנגד עיניו את רב מיילאך פישמן החברותא שלו מהלך כשהוא מחזיק בידו תיק, ממחר הוא לבית הדפוס של רב יחיאל וורקר בעל הדפוס המיתולוגי, בעת האחרונה הוא עסוק עד למעלה מראש בהוצאת ספרו על מסכתות זבחים מנחות יש שם הרבה חידושים שנערכו יחד, זו גם שמחתו של רב משה יוסף שהשקיע יחד עמו הרבה כוחות.

אבל המלאכה נקראת על שם גומרה, רב מיילאך מסיים את המערכה בכתיבת מאתיים וחמישים סימנים על שתי המסכתות, אין ספור שעות הושקעו בכתיבת וליטוש כל נושא עד גמירא. עתה עומד הספר בשלבים האחרונים של סגירת הספר והבאתו לידי דפוס אין ספק שיום גדול יהיה לכלל עולם התורה כשיצא הספר "מחשבת קודשים" עטור הסכמות של הגאונים האדירים רבי זליג ראובן בנגיס רבי פינחס עפשטיין ורבי דוד יונגרייז שהיו מחשבי הרבנים בירושלים.

"שלום עליכם רב משה יוסף, דיר צו טרעפין פונקט אין דיא יענע געסאלעך? בדיוק אורף לפגוש ברחובות הללו? (אנ"ש נמנעו מללכת באותם רחובות עד כמה שהיד משגת) ואם תאמר טול קורת בית הבד מבין עיניך האמן לי שאם הייתי יכול למצוא בית דפוס נוח במאה שערים לא הייתי מתבזה להלך ברחובות הללו, אבל לא אני בחרתי את המקום" השיב בחצי חיוך מחכה למענה חריף של רב משה יוסף.

"הלואי ולא הייתי מגיע לרחוב הזה, אבל מה אעשה שהעו"ד שזקקתי לשירותיו בחר את הלשכה שלו לא הרוק מבית הדפוס שלך, במאה שערים אין מקום לבעלי משרה כזו".

"מחילה ששכחתי לגמרי מהעניין שדיברנו שבעבר על עו"ד שיקדם את העניין שלך, מה קורה באמת אמרת שיש לך עו"ד אפיפאק - מוכשר מאד, האם הוא קידם במשהו את הנושא של חיים שלום?"

"דרכו זכיתי לגלות שאל תבטחו בנידבים, מאז החלפתי לעוד עו"ד שדווקא מאד השתדל לקדם את העניין, אלא שמתגלה שהצבא מערים קשיים גדולים, הבחור פשוט נעלם ואי אפשר להוכיח שקיים בכלל באיזה מקום, כחיים שלום הוא לא מוכר ולחפש אותו כמולי קשה לנו כדי שלא לפגוע בחיים שלום שמתעקש שאינו מולי, במגרש הרוסים עוד הסכימו להפגיש את אפרים זלמן תחת השם חיים שלום, אבל לאחר שנעלם אין עם מי לדבר. העו"ד הרים ידיים, מה אפשר לעשות כעת מעבר לך?" סיים רב משה יוסף עם קרעכץ גדול.

"כואב לי לשמוע על המצב הזה, אבל יש לי איזה רעיון מסוים, וואהרשיינליך אפערסונעם געדאנק - יתכן שזה רעיון מחוץ לקופסה, אבל אני חייב לבדוק אותו קודם לכן, אני לא רוצה סתם לדבר באויר אולי אני טועה, אחרי שאחזור מבית הדפוס אתיישב לברר את העניין.

מקדשי תיראו

פרשיות תזריע - מצורע • תשפ"ב | עלון מס' 30

שויתי ה' לנגדי....

הלכות והנהגות בהכ"נ

לצאת מפתח אחר

היו לבהכ"נ שני פתחים, מצוה למי שנכנס בה להתפלל בפתח זה, שיצא בפתח אחר¹. כדי שיהיה נראה כמחבב את בית השם². ובגמ' מיייתי לה מקרא שנאמר (יחזקאל מז, ט) 'ובבוא עם הארץ לפני ה' במועדים, הבא דרך שער צפון להשתחוות, יצא דרך שער נגב' (ש"ע ומשנ"ב ס"ה).

¹ מה שנקט השו"ע כאן שנכנס ל'התפלל', נראה לכאורה דבדוקא הוא. דהנה לשון הגמ' בברכות דף ס"ב ע"ב ובמגילה דף כ"ט ע"א הוא כך: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא הנכנס לבהכ"נ ע"מ שלא לעשותו קפנדריא, שנאמר ובבא עם הארץ וגו'. וכו'. אמר ר' חלבו אמר רב הונא הנכנס לבהכ"נ להתפלל, מצוה (לגירסת הר"ף) לעשותו קפנדריא, שנאמר ובבא עם הארץ וגו'. ומשמע מזה דהמצוה לצאת בפתח השני הוא דוקא בנכנס להתפלל, ודומיא דקרא דמיייתי בבא להשתחוות, אבל מי שנכנס שם ללמוד או לשאר דבר מצוה זהו בכלל המאמר הראשון שנכנס ע"מ שלא לעשותו קפנדריא, שלא אמרו רק דרשאי לעשותו קפנדריא, אבל אין לו מצוה בזה. וכן הוא מבואר להדיא בראש יוסף במגילה שם. וכן מצאתי גם במקור חיים על השו"ע (לבעל החוות יאיר) שכתב כן.

אלא דיעוין בב"י סי' קמ"א ס"ז לגבי העולה במגדל לקרות בתורה, שכתב וז"ל, ואם שני הדרכים שווים נראה שעולה בפתח שהיא לו דרך ימין וכו' ויורד בפתח שכנגדו, וכדאמרי' במגילה בנכנס לבית הכנסת על מנת שלא לעשותו קפנדריא "מצוה" ליכנס בפתח זה ולצאת בפתח אחר. עכ"ל. ומשמע דס"ל דלעולם נוהג מצוה זו. וצ"ל לפי דבריו דהא דנקטה הגמ' במאמר הראשון דמוחר לעשותו קפנדריא, היינו משום דמייירי באופן שעדיין לא עשה שום מצוה בבהכ"נ, וכגון שמיד אחר שנכנס נמלך לעשותו קפנדריא ולקצר דרכו, ובא לאשמועינן דאין איסור בזה כיון שלא נכנס מתחילה לשם קפנדריא.

² כתב הגר"נ קרליץ זצ"ל (מובא בקובץ זכרון משה), דיש להסתפק האם המצוה קיימת דוקא דומיא דקרא שהפתחים הם בב' רוחות כצפון ודרום, או אף כשב' הפתחים הם ברוח אחת. ובספר מורא מקדש (להגר"ש הומינר, סי' ל) כתב, רוב בתי כנסיות שלנו יש להם פתח אחד לכניסה ויציאה, וראיתי לאנשי מעשה שנכנסים לבית הכנסת דרך ימין ויוצאים דרך שמאל, כדי להקיף את כל בית הכנסת, וכן ראוי לעשות.

³ טעם זה הביא המשנ"ב בשם הר"ן, וביאר במחצית השקל דכשיצא מפתח אחר מראה שענין בהכ"נ חביב עליו ומהלך את כולה. אכן עיין ברש"י על הפסוק המובא בסמוך שכתב וז"ל, מצוה עליהם שיתראו בתוך העזרה יפה יפה. ועל דרך זה כתב הלבוש גם לענין בית הכנסת וז"ל, יש אומרים שמצוה למי שנכנס בפתח זה לצאת בפתח אחר שכן כתיב ביחזקאל הבא דרך שער צפון להשתחוות יצא דרך שער נגב, וטעמו הוא כמו שאמר יחזקאל לעשות כן במועדים כדכתיב ובבוא עם הארץ לפני ה' במועדים וגו', כדי שיקיימו יפה מצות הראיה שנאמר יראה כל זכורך וגו', כלומר כשיבואו בפתח זה ויצאו בפתח אחרת יתראו כולם יפה יפה בכל העזרה, כן הוא בכאן בכניסת בהכ"נ להתפלל כשיכנסו בפתח זה ויצאו בפתח אחרת יתראו הכל בכל צדדי עזרת בהכ"נ שהתקבצו כולם להשתחוות בבית ה' ולהתפלל לפניו יתברך, וזהו לתפארתו ולכבודו יתברך. עכ"ל.

(משכנותיך ישראל)

יראת הרוממות

פנינים נפלאים בחומרת קדושת בהכ"נ

אם אין בתי כנסיות אין השכינה שורה

לפניכם קטע נבחר מתוך שיחתו של הרב יהודה אייזנשטיין שליט"א, מח"ס 'אהל מועד', מרבני ישיבת מיר ירושלים:

המדבר דברי חול בבית הכנסת - "אין לו חלק באלוקי ישראל" וכבר עוררו גדולי הדור שליט"א על צורת ההתנהגות בבתי כנסיות, ובאמת הדברים האמורים למעלה אינם נוגעים רק על עצם ההליכה לבית הכנסת, אלא גם על צורת ההתנהגות בבית הכנסת.

והוא דברי הזוהר (שמות קלא, ב) הנוראים שכותב ש"המדבר דברים בטלים בבית הכנסת אין לו חלק באלוקי ישראל".

וז"ל הזוהר: "מאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול, ווי ליה דאחזי פרוודא, ווי ליה דגרע מהימנותא, ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל, דאחזי דהא לית ליה אלהא ולא אשתכח תמן ולית ליה חולקא ביה ולא דחיל מניה כו".

ומבאר הבן איש חי (ויקרא שנה א אות א) ע"פ מש"כ בספר אפיקי יהודה (דרוש יד) במאמר אחאב שכפר באלוקי ישראל (עי' סנהדרין קב, ב ועין אליהו שם), שהקב"ה נקרא "אלוקי ישראל" מפני שאין ביניהם שר אמצעי, אבל לגבי אומות העולם הוא נקרא "אלוקי האלוקים" כי יש להם שרים אמצעיים.

והנה העדות על כך שאין לישראל אמצעי, זה ממה שמצינו שהקב"ה השרה שכינתו בבתי כנסיות ובתי מדרשות - שהרי בתי כנסיות ובתי מדרשות זהו הדרגה העליונה גם מעל התורה.

וכפי שמבואר מתוך דברי המדרש (ויק"ר שמיני פי"א) שאמרו: "משל למלך שמסר את בנו לפדגוג והיה הפדגוג שונא אותו, אמר אם אני הורג אותו עכשיו נמצאתי מחייב ראשי למלך, אלא הריני מושך את יונקתו ממנו והוא מת מאליו, כך אמר אחז, אם אין גדיים אין תיישים, אם אין תיישים אין צאן, אם אין צאן אין רועה, אם אין רועה אין עולם, כך אמר אחז, אם אין קטנים אין תלמידים, אם אין תלמידים אין חכמים, אם אין חכמים אין תורה, אם אין תורה אין בתי כנסיות ובתי מדרשות, אם אין בתי כנסיות ובתי מדרשות אין הקב"ה משרה שכינתו בעולם, מה עשה? עמד ונעל בתי כנסיות ובתי מדרשות, הדא דכתיב (ישעיה ח, טז) "צור תעודה חתום תורה בלמודי".

ומבואר שבמה שביטלו תלמידי חכמים מהעולם ולא יהיה תורה - אין די בזה, ולא זהו הדרגה הגבוהה שבכל זה, אלא שעל ידי שלא יהיה תורה לא יהיו בתי כנסיות ובתי מדרשות - ואז מכח זה הקב"ה לא ישרה שכינתו בעולם! ולכן גזר אחז לנעול את הבתי כנסיות ובתי מדרשות - שמכח זה משך את כח היניקה מישראל וממילא הם ימותו מאליהם!

ועפ"ז נשוב לדברי הבן איש חי שכותב: שלכן המזלזל בקדושת בתי

<<<<<<

"העלון נועד לחזק את ענין קדושת בהכ"נ אנא אל תקרא אותו בשעת התפילה וקריאת התורה"

מצינו את חומר הענין שאמרו עליו ש"אין לו חלק באלוקי ישראל!" **נסיים בפיוט החרדים הנשגב והמפורסם:** "ותיק יהמו נא רחמיך וחוסה נא על בן אהוביך, כי זה כמה נכסף נכספתי לראות מהרה בתפארת עוזך, אלה חמדה ליבי..."
ובתפילה ובקשה על המצב: "חוסה נא ואל תתעלם... אנא אל-נא רפא נא לה!" ובקשת הגאולה: "הגלה נא ופרוש חביבי עלי את סוכת שלומיך, תאיר ארץ מכבודך נגילה ונשמחה בך, מהר אהוב כי בא מועד וחננו כימי עולם!"

הכנסיות ובתי המדרשות, הרי נראה שאינו מודה שיש שם השראת שכינה, וכפי שכותב הצ"ח שמי שלא בא לבית הכנסת הרי הוא מתרחק מן השכינה והשכינה מתרחקת ממנו, כמו כן מי שמדבר דברי חול בבית הכנסת - הרי הוא מעיד שאינו מכיר בקדושת המקום ולפיכך "אין לו חלק באלוקי ישראל", היינו בתואר של "אלוקי ישראל" שזכו בו ישראל שהוא מתקיים בעיקר בבתי כנסיות ובתי מדרשות שמשם הוא היניקה של ישראל בגלות, ולכן דוקא כלפי זה

ועל נבלאותיך

סיפורי ישועות בזכות שמירת קדושת בהכ"נ

החיידק המסוכן שנעלם

בשעת התפילה, לדוגמא, תאר לעצמך שאתה בתוך החדר הפנימי בו האדמו"ר שלך מקבל אותך עם קוויטל, ותוך כדי שיחתך עם האדמו"ר אתה קורא ומעיין בעלון תורני שנמצא על שולחנו של האדמו"ר, או שאתה בודק מי מתקשר אליך, או שתם אתה מתעסק עם הפלאפון, או שהחלטת שעכשיו אתה מדבר עם חבר, איך זה נראה לך, היש חוצפה ועזות מצח גדולה מזה, חשבת איך הגבאים או החסידים היו מגיבים לאחר מכן, זה הקו שהנחה אותי באותם דקות גורליות, מול ארון הקודש, בו קיבלתי על עצמי לשנות את דרכי בכל הנוגע לתפילות, ולהתחיל להתנהג בתפילות, לפחות כמו מתי שאני נמצא בחדרו של האדמו"ר, הרי

כתוב מורא רבך כמורא שמים, וכאן זה ההיפך, ועם הקבלה החזקה הזאת הלכתי לישון בהרגשה טובה ומרוממת.

למחרת בצהריים, עשו לבני בדיקות דם שיגרתיות לראות עם התרופות התחילו להשפיע במשהו, וכשהגיעו התוצאות ראיתי שהרופא מזעיק עוד רופא, והרופא הנוסף לאחר עיון בתוצאות מזמין את

מנהל מחלקת ילדים, והמנהל הזמין פרופסור, נבהלתי מאוד ושאלתי מה קרה, הרופא קרא לי בצד והסביר לי שהתוצאות מראות שאין חיידק וזה לא מסתדר להם, בשום פנים ואופן. כי בכל הבדיקות הקודמות רואים בבירור חיידק. וכזה נס לא ראה מעולם, כשהוא כבר 30 שנה רופא, וגם בספרות הרפואית אין לזה כנראה תקדים, וכרגע הם החליטו שהיות שהיום ערב שבת, הם שולחים אותנו הביתה עד מוצאי שבת, ושהילד יקח ליתר בטחון אנטיביוטיקה דרך הפה בשבת, ושנחזור במוצאי שבת והם יחליטו מה לעשות.

חזרנו הביתה לשבת הילד הרגיש טוב ב"ה, ואפילו הלך לתפילות בבית המדרש, ובמוצאי שבת חזרנו לבית חולים ועשו שוב מיפוי עצמות וכו' והתוצאות הראו בבירור שהחיידק נעלם כלא היה וגם שאין שום נזק לעצם ב"ה. ושיחררו אותנו הביתה בלי כדורים ובלי תרופות. כשהרופאים ההמומים שואלים אותנו איזה סגולה עשינו שזכינו לכזה נס. לסיכום, הילד ב"ה בריא ושלם, ואני נהייתי מקדש השם. א.ב.ח. ירושלים.

ג.ב. הבטחתי לפרסם את הנס, בכדי לחזק אנשים נוספים הזקוקים לישועות, ומנסים כל מיני פטנטים, וקיצורי דרך, להוושע נסו לקבל על עצמכם לכבד את הקב"ה ובוודאי שלא לבזותו, ויתקיים בכם הפסוק כי מכבדי אכבד ובחרת בחיים וכו'

(שתקתי ונושעתי)

בני בן העשר חזר מהת"ת באמצע היום בגלל חום גבוה וכאבים חזקים בעצם של הרגל, רופא המשפחה שבדק אותו אמר שהוא שולח אותנו למיון ילדים בבית החולים שערי צדק, כי זה נראה לו זיהום או דלקת כתוצאה מחיידק מסוכן שאוכל ר"ל את העצם, כשהגענו למיון שלחו אותנו מיד למיפוי עצמות, סי טי וכו', ולאחר שהגיעו התוצאות, הודיעו לנו שזה החיידק המסוכן הנ"ל וצריך להתחיל באופן מיידי בטיפול אנטיביוטי מסיבי דרך הווריד, שימשך כ-8 שבועות, והטיפול כרוך באשפוז ממושך מאוד. וכן שנתפלל טוב שילד לא יהיה פגיעה בעצם שגורם לצליעה ולנכות לכל החיים ח"ו.

בלילה הראשון נשארתי אני להשיג על בני ולאחר שנרדם בשעה 2:00 לפנות בוקר לערך עליתי לקומה 8 בבית חולים, שם הבית מדרש ואמרתי תהילים וכו'. ביציאתי, ראיתי מודעה, ובו כתוב שהמתפלל במניין בקביעות והעונה אמן ויהא שמייה רבא בכוונה, וכן הנזרה שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, זוכה

שהגזירות נעצרות, ושקורעין גזר דינו וזוכה לבנים חיים וקיימים, וכן ינצל הוא וכל יוצאי חלציו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה וכו'.

אני, שידעתי לצערי הרב, את מצבי הרוחני בכל מה שקשור לתפילות במניין ולנושא של מורא מקדש. ובפרט בכך שהייתי מדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, נשברתי לרסיסים, ניגשתי לארון הקודש שהיה נעול, הזזתי את הפרוכת ופרצתי בכבי נוראי, דבר שלא קרה לי מעולם, פשוט בכיתי, ובכיתי... הדמעות זלגו ללא הרף, זה בכי ללא שליטה, בכי שמטרה את הנשמה לחלוטין, כמובן כשבכיתי גם התחרטתי ועשיתי תשובה מכל הלב על העבר, שזה כולל תשובה על חילול ה', ביזוי ה', פורש מהציבור, כפיות טובה להקב"ה על כל החסדים והרחמים שהשפיע עלי, ועשה איתי ועם כל בני ביתי עד עכשיו, וגם קיבלתי על עצמי בקבלה גמורה, שב"ג אין יותר חברים ודיבורים בשעת התפילה וקריאת התורה, אין יותר תפילות בלי מניינים, אין יותר לאחר לתפילות ולהפסיד בלי סוף אמן ויהא שמייה רבא, אין יותר לקרוא עלונים בשעת התפילה וחזרת הש"ץ, אין יותר להסתובב בחוץ בשעת התפילה, אין יותר להתעסק עם הפלאפון בשעת התפילה. זה אולי נשמע הרבה דברים ונראה קשה מדי, אבל זה רק החלטה בראש, וזה קל מאוד, בפרט כשרואים את התוצאות. בקיצור, כל דבר שאני לא יעזי לעשות כשאני נכנס להאדמו"ר שלי עם קוויטל אותם דברים אני גם לא יעשה

ניתן לקבל את העלון במייל m6797476@gmail.com נשמח לקבל כל הערה והארה בנוגע לעלון

כמו כן נשמח לקבל מאמרים, רעיונות וסיפורים בנושא קדושת בהכ"נ בכתובת הנ"ל.

העלון יוצא לעילוי נשמת הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל בן יבלחט"א ר' צבי שליט"א בלט.

פרשת-תזריע

השלך על ה' יהבך [הפרנסה] והוא יכלכלך

כי יהיה בעור בשרו וכו'. מובא במדרש תנחומה (פרשה ו) אדם כי יהיה אָמֵר רַבִּי הוֹשֵׁעַ דְּסַכְּנִין בְּשֵׁם רַבִּי לֹא, שְׁכַל שְׁעַר וְשְׁעַר שְׁבָאֲדָם, בְּרָא לֹא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲנֵן בְּפָנָי עֲצֻמוֹ...

מַעֲשֵׂה בְּכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה רוֹאֶה אֶת הַנְּגָעִים. (של מצרוע) מְטָה דוֹ, (הַעֲלֵנוּ) בְּקֶשׁ לְצִאת לְחוּצָה לְאַרְץ. קָרָא לְאִשְׁתּוֹ אָמֵר לָהּ: בְּשִׁבְלִי שְׂבִנִי אָדָם רָגִילִין לְבֹא אֶצְלֵי לְרֵאוֹת אֶת הַנְּגָעִים, קֶשֶׁה עָלַי לְצִאת מֵעֲלֵיָהֶם. אֶלָּא בּוֹאִי וְאֲנִי מְלַמֵּדךָ שֶׁתְּהָא רוֹאֶה אֶת הַנְּגָעִים. אִם רְאִית שְׁעָרוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁיִּבֶשׁ הַמַּעֲנֵן שְׁלוֹ, תְּהֵא יוֹדַעַת שְׁלָקָה. לְפִי שְׁכַל שְׁעַר וְשְׁעַר, בְּרָא לֹא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲנֵן בְּפָנָי עֲצֻמוֹ שֶׁהָיָה שׁוֹתֵה מִמֶּנּוּ. יִבֶשׁ הַמַּעֲנֵן, יִבֶשׁ הַשְּׁעַר. אֲמָרָה לֹא אִשְׁתּוֹ, וּמָה אִם כָּל שְׁעָרֵי וְשְׁעָרֵי, בְּרָא לֹא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲנֵן בְּפָנָי עֲצֻמוֹ שֶׁהָיָה שׁוֹתֵה מִמֶּנּוּ. אֲתָה שְׂאֵתָה בְּן אָדָם, כְּמָה שְׁעָרוֹת יֵשׁ בָּךְ, וּבְקִיף מִתְּפַרְנְסִין עַל יְדָךְ, לֹא כָל שְׁכָן שְׂיָמֵן לְךָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּרָנְסָה. לְפִיכָךְ לֹא הִנִּיחָה אוֹתוֹ לְצִאת חוּצָה לְאַרְץ. וּמוֹבָא מַעֲשֵׂה כַעֲשֵׂה זֶה בּוֹיָקְרָא רַבָּא (פרשה טו. ג) שֶׁשְׁמַע לְאִשְׁתּוֹ וְהַקְבִּי"ה עֵזְרוּ וְהַתְּפַרְנְסוּ כְּרַצּוֹנוֹ

וְכַתּוּב (בספר פרי חנון) על מעשה זה רבי אהרון ראטה זצוק"ל וכתב שומר אמונים הבטחון והתחזקות פרק ג) חיזוק יפה על הפרנסה וז"ל, אם האדם הולך למשא ומתן ושם בטחונו חזק בה' אז פרנסתו באה לו בנקל, כמובא בסה"ק באר מים חיים, שאם אדם היה לו בטחון באמת, אפילו אם היה עולה לראש האילן היה מוכרח הפרנסה לרדוף אחריו ודבר זה נלמד מהמעשה לעיל וכן אשר יסופר מתלמידי הבעש"ט הקדוש, הרבה אשר נעשו להם נסים ונפלאות, והרבה נתפרנסו מכח שמצאו בכל יום סכום מעות לכל הנצרך להם כדי פרנסתם, ומי שבוטח על ה' באמת ובלב שלם, בודאי הקב"ה יאה בעזרו, ויראה נסים ונפלאות,

ומובא בהוספות וביאורים בשם ספר שערי הקדושה לר' חיים ויטאל ז"ל (חלק ב' שער ד' סוף ד"ה החמדה) שמדת הביטחון אין מעלה כמותו, וכמו שכתוב "אשרי כל חוסי בו" כי מאמין שיש לעולם אלוה שיכול ומשגיח, וכתוב "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו", ומובטח הוא שלא יחסר מזונותיו כמו שכתוב "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" ובתנאי שהיה באמת ובלב לבו בלי שום פקפוק, ועוד כי בהיותו בוטח יעסוק בתורה ומצות בכל לבו בלי כל הרעורר כלל. עכ"ל.

ומובא בהוספות וביאורים בשם ספר הליקוטים מהאר"י ז"ל (תהלים קכז, ב) "שְׁוֹא לֶכֶם מִשְׁפִּימֵי קוֹם מֵאֲחֵרֵי שְׁבֵת אֶקְלֵי לְחֵם הַעֲצֵבִים בְּן יִתְּן לִידֵדוֹ שְׁנָא" פירושו, שישנם בני אדם אשר משכימים למלאכתם בחצי הלילה או פחות, ויש בני אדם שאינם יושנים תחילת הלילה עד שיעשו את חק מלאכתם (פרנסתם), עליהם אמר דוד המלך ע"ה כל העושה כן הוא מקטני אמנה, ואינו בוטח בקונו שימצא לו פרנסתו בנקל, והעיקר הוא שיעסוק בתורה הרבה וימעט במלאכה, ובאותו המעט יספיק לו ה' יתברך כדי פרנסתו ויוותר כי הברכה מאת ה' היא, וזה שכתוב בן יתן לידידו שְׁנָא פירוש, מי שהוא צדיק וידיד ה', ימצא לו הקב"ה פרנסתו בריווח, ובמעט עסק ישלח ה' ברכה בכל מה שיעשה בין רב למעט,

מסופר במסכת כתובות דף סז: מעשה בעני בן טובים שבא לפני רבא אמר לו וימה אתה סועד בדרך כלל אמר לו בתרנגולת פטומה ויין בן אמר ליה רבא האם אתה לא חושש לדוחק הציבור שיביאו לך דבר כזה יקר ענה לו העני וכי מהם אני אוכל, מהקב"ה אני אוכל והוא שולח לי את המאכל והנותן הוא רק הצינור שהרי כתוב בתהילים (קמה-טו) "יעני כל אליך וישברו ואתה נתון להם את אכלם בעתו" לא כתוב בפסוק בעתם משמעותו לשון רבים אלא בעתו לשון יחיד וזה מלמד אותנו שכל אחד ואחד נותן הקב"ה פרנסתו בעתו לפי רגילותו, תוך כדי שהוא מדבר עם רבא באה אחותו של רבא שלא ראתה אותו שלוש עשרה שנים והביאה לו מתנה תרנגולת פטומה ויין ישן אמר רבא מה צירוף מקרים הזה זהו סימן שרמזו לי משמים שהנך צודק נענית לך לקח את התרנגולת פטומה והיין הישן ואמר לו קום אכול מעשה זה מלמדנו שאם לאדם יש בטחון בה' מה שהוא רגיל ונצרך הוא יקבל בתנאי שיבטח בטחון באמת ובתמים במי שאמר והיה עולם והקב"ה יתן לו את מבוקשו, הקב"ה אומר רק תבטח בי ותקבל כפי שכתוב בתהילים (פרק נה, כג) השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך היינו הפסוק אומר כביכול זרוק (השלך) על ה' את יהבך היינו את כל המשא שלך הצרות ובעיות פרנסה ובטח בו באמת ואזי מובטח לך שהוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק

מסופר על הגאון הגרי"ח זוננפלד זצ"ל, כשהגיע המצב הכלכלי בביתו להיות קשה מנשוא וכבר מזמן אזלה פרוסת הלחם האחרונה, רק אז יצא הרב לחפש פרנסה. הוא עלה במדרגות הרחבות של השכונה, פנה לצאת בעד השער שלידי ביה"ח "משגב לדך" והנה לתפע נצצו לעיניו שני "נפוליאון" זהב, מטבע שערכה היה עצום בימים ההם. אמר הגאון זצ"ל: "אפשר כבר לחזור. יש לי, ברוך ה', כבר פרנסה".

כן סיפרו על הסבא מנוברדוק, שפעם היה יושב ביער עם נר דולק ולומד תורה. לפני שהנר כבה אמר: "ריבונו של עולם, אני מאמין באמונה שלמה שתמציא לי נר דולק להמשיך ללמוד תורה." פתאום ראה צורת יד שהושיטה לו נר דולק ונעלמה.

באגרות חזו"א (סימן קסא) כתב: (הפרנסה שלי בנסים תדיריים. ובאגרות מרן הרב שך שליט"א (חי"ד דף עט), כתב: אני, ב"ה, מקיים מצות חומש (אני מפריש לצדקה 20 אחוזים מכספי) ולא חסר אצלי כלום.

וידוע מה שהרב מבריסק זצוק"ל היה נזהר שלא להשאיר בכלל לחם בבית. זאת על מנת לחיות למחרת את הצופיה למה שכתוב: "ברכת ה' היא תעשירי" ו"ברוך ה' יום יום יעמס לנו". כך היה חי כאוכלי המן במדבר. ובפרוץ מלחמת העולם השנייה, כשהיה הרב בוורשא שבפולין, ושרר מחסור גדול בלחם, תמך בו עשיר אחד וסיפק לו מדי יום לחם לפי הטף. רק בח' בתשרי השאיר לחם למחרת היום, מפני שהוא ערב כיפור ויש, כידוע, מצוה לאכול לחם בתשיעי (ברכות ח:). בבוקר יום התשיעי בא העשיר והביא לו לחם ומיני תבשיל. לפתע, נפלו פצצות בקרבת מקום ומן ההדף והאבק הרב התקלקל האוכל. אמר אז הרב מבריסק: "כנראה שגם בערב כיפור הייתי צריך לבטוח בח' ולא להכין מאתמול, כי באופן הזה אפשר שלא היה ניזוק האוכל עו"ה ההפצצה".

כוחו של בטחון בה' השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך מסופר על הבעל שם טוב שנאמר לו משמים סע לכפר מסויים ש"ם תוכל לראות מהו ביטחון אמיתי בבורא העולם. "קרא הבעל שם טוב לתלמידיו וציווה עליהם להתכונן לנסיעה. הם הגיעו אל הכפר והתארחו אצל בעל האכסניה המקומית שקיבל אותם בסבר פנים יפות והגיש להם ארוחה משובה.

הגיע לרב ואמר אני זקוק ל-15,000 ₪ לחתונה והרב בירכו וקיבל

ניגש אל מרן אברך שאין לו בעולמו אלא תורה, וממש אין לו שיע ושח בעיני העולם, שחיתן בת, ובני ביתו הפצירו בו שיסע לחו"ל כדי למצוא מימון להתחייבותם, וכבר מצאו חברותא שיסע עימו, ואף התחילו ברכישת יזנה ודרכון... והוא מצידו ניגש אל מרן שר התורה זללה"ה וסיפר לו שיש לו התחייבות כספית לרגל נישואי ביתו ומבקשים בבית שיסע לחו"ל... בירר אצלו מרן "כמה החייבת?" אך הוא מרוב בלבול אמר 15,000 ₪ במקום 15,000 \$ אמר לו מרן: נו, בשביל 15,000 ₪ לא נוסעים לחו"ל, תיסע למירון! תיכף למחרת אחרי סדר א, יקנה כרטיס הלוך ושוב ונסע מב"ב למירון, שם שפך את ליבו לו 'כמה שעות, אח"כ ירד לתחנה כדי לשוב לביתו, כמה דקות לפני שהאוטובוס מגיע פונה אליו יהודי אמריקאי, ומברר אצלו אולי במקרה הוא נוסע לב"ב, השיב לחיוב, אמר לו האמריקאי, אני ממחר לשדה התעופה יש לי טיסה עוד שעתיים, אבקש ממך לסור למרן שר התורה ולמסור לידו את המעטפה הזאת. מיודעניו הסכים בשמחה לעשות לו כזאת טובה, ואכן תיכף בהגיעו לב"ב התדפק על דלתו של מרן, נכנס אל הקודש פנימה וסיפר לו איך שנסע בפקודתו למירון כדי להשיג את ההתחייבות שלו ע"ס 15,000 ₪ ולפני שחזר פגש אותו יהודי אמריקאי וביקש ממנו למסור לידו מרן מעטפה זו... וראה זה פלא, מרן פתח את המעטפה, הוציא צ'ק ע"ס 15,000 ₪, והעניק לו אותו

אל תקנה לפני שחנכה

אברך היתה לו דירה ישנה נעימה יעקב, ועמד רגע לפני סגירת חוזה על דירה חדשה יותר מרווחת ברמות, נסע למרן וביקש ברכה, אמר מרן: ברכה והצלחה, התערב הנכד ואמר למרן שמדובר באברך שמעוניין לרכוש דירה וזדשה לפני שמכר את הראשונה, אז אמר מרן, "א"כ תמכור קודם ואח"כ תקנה", נתן אותו אברך בנכד מבט נוקב וסימן לו שהוא כבר רגע לפני חתימת חוזה ואינו יכול להמתין עוד! אמר הנכד למרן: "הוא כבר ממש לפני סגירת חוזה וזקוק לברכה שיוכל למכור למחרת את הדירה הקודמת שלא יפספס את הדירה הזאת" מרן סבר וקיבל ובירכו שיזכה למכור במהירות! יצא מהבית והתקשר תיכף למוכר וסיפר לו את הפסק שקיבל, ענה לו המוכר: אני מסכים לחכות לך יומיים! ובכן הלא יאומן קרה, תוך יום אחד הוא מצא קונה לדירה והספיק לסגור איתו חוזה עוד לפני החוזה ברמות

רפואה שלמה בקרוב ונושע באותו יום

מהו מילה אחת של מרן זללה"ה המספר הוא בחור כבן 32 שבהיותו ילד בן 4 הוציאו לו גידול מראשו, מאז נגרמו לו ניתוקים מוחיים שגרמו לו לאפילפסיה קשה וכמה פעמים ביום נפלה אצלו כל המערכת הגופנית הירחם ויציל, הוא הלך אצל גוי אחד, מומחה גדול מבולטימור שנתן לו שיקויים ששיעו לו להתגבר על הבעיה רק למשך שעות היום, אולם עדיין בכל לילה היה סובל מנפילה ולזה לא נמצא מזור. הדבר הזה גרם לו לסבל בל יתואר, הרפיע לו בחברה, וכך גרר את חייו כאשר בכל לילה ממש הוא סובל מנפילות, גם כשהצליח לעלות על יצועו, בבוקר היה מוצא את עצמו על הרצפה עם לשון דבוקה לחיך, רח"ל בר מינן. הוא הלך למרן שר התורה זללה"ה וביקש ברכה לרפואה, ובירכו: "רפואה שלימה!" יצא מחדרו מעודד, אך כשפגש זאת לידיד אחד אמר לו: ברכה: כל מספיקה, צריכים גם להתפלל... וסבר וקיבל, נסע למירון, ושפך שם תפילה חמה מעומק הלב במשך כשמונה שעות. למעשה הוא לא ראה שום שינוי והמשיך לסבול ממחלתו הקשה, הוא נכנס שוב למרן זללה"ה ותינה בפניו את צערו הגדול, וציין גם שלפני שנה בירכו ברפואה שלימה ועדיין לא נושע, אמר לו מרן שר התורה: רפואה שלימה בקרוב!! ובכן, לא יאומן!! החל מאותו לילה הפסיקו לגמרי הנפילות!! והוא נסע לבולטימור וסיפר זאת לרופא הגוי שהרב האמריקאי של היהודים נתן לו ברכה והוא התרפא מיידית, נתן הרופא שבה ואמר: אשרי שזכיתי שיהיה לי כזה פציינט שקשור לרב הכי גדול של היהודים!...

להזהר מאד לא לפגוע בשום בחור

באחד מהגילגולים שעבר בישיבה אחת בחו"ל, הטריד מאד את ראש הישיבה שם ההפרעה הסביבתית שגרמו נפילותיו, ובמקום גלות התחשבות במצבו הרגיש, התפלל עליו יום אחד בצעקות רמות שיעזוב את הישיבה, כי בהפרעותיו הוא רוצה את התקדמות הבחורים...! מיודעניו נפגע ביותר עד כדי שאמר איני מוחל לראש ישיבה הזה, מצידו שישרף לו הבית...! ותיכף עבר לארץ ישראל וניתק כל קשר עם העבר. כעבור חמש שנים בערב יוה"כ הוא פגש שם מהישיבה ההיא בחו"ל, ושוחח עימו. והנה התלגלו השלכות מהישיבה עך שלש על פלט לאותו מכר שהגם שעת עיוה"כ אינו מסוגל נפשית לסלוח לרה"י ההוא על פגיעתו הקשה, המכר ההוא התקשר לרה"י וסיפר לו על הענין, והנה בתוך כמה דקות התקשר רה"י לבחור קנות בבכיות, וכך הוא דלם לו: "דע לך, כבר חמש שנים אני סובל צרות קשות, הסתבכת עם אינשי דמלי, ישבתי תקופה ככלא, נאלצתי למכור דרתי ואף פוטרתו ממשרת ראש הישיבה, וממש מאז ועד היום אני לא מצליח בכלום, חי בלי פרנסה ובלי בית, פעם אחת נכנסתי למרן שר התורה זללה"ה ושאלתי לפשר הענין, השיב לי מרן: פגעת במישהו ומזה נגרמו לך כל צרותך! אבל לא הצלחתי להזכר בשום מקרה פגיעה אלא כעת ברור לי שלזה הכול מרן, אני מתחנן מעומק הלב שתסלח לי על המילה החמורה שאמרת, ועל עצם פריקתך מהישיבה" מיודעניו הבחור שמע הכל ובכ"ז אמר לרה"י: באמת אינני מסוגל לסלוח! אבל אנסה להשתדל במשך כל יו"כ להתאמץ להגיע לדרגה שאוכל למחול... ואכן כך היה, למחרת יו"כ התקשר לרה"י ואמר לו שיכה להגיע לחסרת הלב ומחול לו!... באמצע סוכות מתקשר רה"י לבחור ומספר לו שעתה הוא קיבל משרה חדשה בחו"ל!...

תוך יומיים נעלמה החצבת לפני הבר מצווה

אשה מספרת על בנה בחור בר - מצווה שקיבל חצבת יומיים לפני חגיגת הבר מצווה, הרופא קבע שאין לו לצאת מביתו עד תום המחלה שאורכת כעשרה ימים שלא נדע, הוצעה הגדול הלכו למרן שפסק: הבר-מצווה תתקיים בזמן!...! חזרו הביתה מחוזקים מלאי תקווה, אך למחרת, יום לפני הבר מצווה, התעורר הבחור כשכלו מלא צפעים ואדום כולו, נסעו שוב למרן, ומרן השיב: עד הבר מצווה זה יעבור...! למחרת ביום הבר מצווה קם הבחור נקי וחלק, כנראה החיידק שרעד ממרן, עשה את מלאכתו בשיא המהירות, והסתכל כלעומת שבא **הרב ידע לזהות מיהו הבחור**. היה בחור שהכניס פתק עם כמה שמות לרפואה או לזיווג, ובסוף כתב את לפני ג' שנים אברך אחד בקהילת שערי תבונה הביא

שמו ברוך מרדכי בן רבקה להצלחה בתיוור"ש, מרן הביט בפתק ואמר בכל שם בו"יה, וכשהגיע לשם של ברוך מרדכי הגביה את עיניו ואמר בחיך ובניגון (במנגינה הידועה על שרן מרדכי יהודי...): ברוך מרדכי בן רבקה בו"יה...! והיה לפלא מנין ידע שמדובר בבחור עצמו.

יהודי נתן לרב פתק, ובפתק הוא כותב שבמשך כארבע שנים סבל מכאבי ראש הזויים ברמה שלא יכל כמעט להתרכז בשום סדר או תפילה, ולא נמצא לו כל מזור, ולפני כמה ימים הלך למרן שבירך אותו ואמר לו שילמד פירוש הרא"ש, וכל כאבי הראש הסתלקו לחלוטין.

הגנש לא ירד עד שהסתיים הכינוס

בכנס בתמיר שהתקיים בתחילת חורף תשע"ט גדוש הגשמים, הכנס התקיים ב"ז חשוון שלדברי הגמ' בתענית בו חל הרביעה השניה של הגשמים, החזאים הודיעו שמתחילת הערב יירדו מטרות עזו, סיפרו זאת למרן שר התורה, וחשבו אולי לדחות את הכנס, מרן אמר אל דאגה, הגשמים יחכו!! מכיון שכמה ימים קודם לכן לא ירדה אף טיפת גשם, כמעט אף אחד לא היה מצויד במטריה, במשך כל המלך הכנס עמדו בחוץ אלפי איש על עולליהם וטפס, והשמים אדומים מעננים כבדים, והברקים מבריקים שוב ושוב, האולמות עצמם היו דחוסים וסגורים בפני הציבור, ומי שמכר את האיזור יודע שבכל הדיוס הקרוב אין שם בנמצא שום קורת גג, הכנס התקיים לתפארה, נשמעו בו דברים מרגשים ונפלאים במשך כשעתיים, רק כשהציבור התפורז ומרן שר התורה נכנס לכרכו, התחילו לרדת גשמים אדירים שלא פסקו כל אותו הלילה, ככנס נחוניה בשעתו...

תלמד מסכת קידושין עבור ביתך ותחתך

אחת כבת 26 מעוכבת שידוך, שכבר כמה פעמים ניגשה אל מרן לברכה, ובכל פעם התחמק, אמר: "מי אומר שהיא מוכרחת להתחתן... אשה לא מצווה להתחתן..." לבחורה זו יש סבתא חורגת, לפני תקופה היא עשתה טובה גדולה לאחד מבאי ביתו של מרן, והוא הנכיסה לברכה, שם ביקשה על נכדתה, הפעם מרן נאות לברך והציע שאביה ילמד מסכת קידושין והיא תתחזק בתפילה, האבא(ליטאי) הגיב, "אינני מאמין במופתים וסגולות אבל הכל אעשה למען בתי!" החל בלימוד יסודי של המסכת, ולמחרת הסיום השידוך יצא לדרך ונסגר למזל"ט אחר ג' שבועות, [אבל הכלה הנ"ל הוא יהודי ש"ח גדול, מצוות הת"ח שעורכים את ה"שיעורים-כללים" של מרן הגרא"מ ת"ך זצוק"ל, בתקופה זו היה לו עוד בחור תקוע בשידוכים כבן 28 גם הוא ת"ח בפניע, במסגרת עבודתו הגיע האב לאחד מהשיעורים האחרונים בסוגיית פלגא נקא קנסא, ישמע על בשרט ההקלטה איך שמרן הגרא"מ שך מעמיד קושיה חמורה ברא"ב, ומתוך הריחא דאורייתא אומר: מי שיתרף זאת יזכה להיות חתן!...! כמסיח לפי תומו סיפר לבנו הבחור את הקושיה(בלי להודיע לו על הסוגה), ובכך, הבחור שרגיל למסור בשיבה שיעור שבועי, עמל על הסוגא והצליח למצוא שני תירוצים על הקושיה, והנה תיכף לאחמ"כ מצא את שידוכו...נפלא למתבונן 2: תירוצים 2 חתנים(באותו שבוע הוא ואחותו) תרוויחו גרמו].

הבחורה המוצעת היא מטורפת שח בעל המעשה בעצמו :נכנסתי עם בחור צרפתי מתחזק שרצה לסגור שידוך שם בעלת תשובה בשם מיטל בת אסתר, וכתבנו על פתק את הפרטים עם השמות, מרן זללה"ה העיף מבט בפתק, ואמר מה זה מיטל? אמרנו לו אולי כדאי להחליף לשם אחר במ - מיכל מרים, הוסיף מרן עוד שני הצעות משונות באות מ: מ'שוגעת, מ'טורפת...ומיד שב לתלמודו! יצאנו מבולבלים, התחלתי לחקור את הבחור, ישבנו ברכב הוצאנו מיליים ישנים שכתבה לו, והתברר, שבגלל שהוא לא יודע עברית טוב, לא שם לב שכתבה לו שהיא צורכת סמים...בירור נוסף העלה שמדובר בחילונית המתחזה לבעל"ת(הסיפור מוסרט)...

החור בריאה עבר ביום הבחירות בסיבוב השני בירושלים לפני ג' שנים היה מעשה פלא עם חולה פרקינסון שנפל ונשברו צלעותיו וגרמו לו לחור בריאה, והיה צורך לבצע ניתוח דחוף ביום הבחירות, ונכנסו למרן לבקש ברכה להצלחת הניתוח, וזוה האם החולה כבר הצביע! אמרו לו שהוא כבר בבית חולים ממתין לניתוח, חזר ושאל: הוא כבר הצביע! הבינו שמרן רואה זאת להכרח, התקשרו לאחד מארגוני הרפואה והם העמידו אמבולנס שהסכים להסיע את החולה לקלפי ע"מ להצביע, אחרי כמה שעות כששב לבית החולים, עשו צוות הרופאים הערכות חדשה לניתוח, אך המנתח דרש תצלום חדש של הריאות, והנה החור נעלם והיה כלא היה.

תסתפר לפני שאתה רוצה לקנות היה יהודי שביקש לחתום חוזה על דירה חדשה בב"ב ולפני החתימה ניגש למרן להתברך, אמר לו מרן בו"יה... אבל תלך להסתפר!...! אותו יהודי התסתפר לפני שבוע, אבל את מוצא פיו של מרן לא ישנה, הוא הלך אל הספר שהתפלל לראותו מופיע שוב, סיפר לו אותו יהודי שמרן שר התורה הוא זה שציוה עליו להסתפר, ניסה לברר אצלו פרטי הענין, ושח לו שמתכוון לסגור חוזה בבנין פלוני וניגש לבקבל ברכה וכו...! אמר לו הספר, וזהו והשמר לך מלחכות שם חוזה, אני גר בבנין ממול, ויש שם בעיות קשות בין השכנים, וכל מי שקונה שם ממחר למכור...

שמך שאלתיאל ולא נמרוד סיפר לי יהודי ת"ח בשם המגיד מישרים הגה"צ ר' יהודה יוספי שליט"א מעשה מופלא, שניגש אל מרן שר התורה בחור חצי דתי שביקש שיעוה, שאלו מרן לשמו, והלה השיב" נמרוד...! "כבר נודעה בשערים רגשותו לשמות ולמשמעות ותיכף אמר לו": נמרוד? מה פתאום? שאלתיאל!...! הנוכחים זקפו גבה, מה ראה מרן לנקוב בשם תנכ"י נדיר כזה, אך מרן בשלו "שאלתיאל!" "הבחור שב הביתה והודיע לאימו, אל תשאלי: הרב אמר שמהיום קוראים לי שאלתיאל... אמרה לו אימו, ממש אל מהיום... בבית ככה קראנו לך, אלא שאח"כ חשבנו שזה שם מידי מיושן והחלפנו לך לנמרוד

התקרא לו אנטיוכוס יהודי שהגיע למרן להתייעץ לגבי אביו שחלה מאד ורוצים להוסיף לו שם, והציע מרן לקרוא לו בשם: אנטיוכוס, וכשתמה אמר: 'אחשוורוש! יוהבן חזר בשברון לב אל אביו ושא לו את תגובת מרן, ופרץ בבכי והודה שהוא התגייר בלי למול כך שבעצם הוא גוי גמור. ויגוס מכיר מעשה נוסף שפעם עבר בקבלת קהל בחור אחד שביקש ברכה ממרן, והחזיר לו מרן, אדרבה אתה כחן תברך אותי, אף שלא הכירו מעולם! וסיים שאפשר לפרסם הכל **מי אמר שצריך לגשת משפט** יהודי התקשר מחו"ל שיש לו משפט על מליון דולר: והאם מותר לו בכה"ג לקחת עו"ד, השיב מרן: מי אומר שהוא צריך לגשת למשפט?...! והדין זה ישב בחיבוק ידיים כצווי מרן, ויום לפני המשפט משכו את התביעה...! **הסיפורים מאוסף גליונות**]

[יט] אין לשין לפסח עיסה גדולה מ-520 דרה"ם, ויותר טוב ללוש אותה פחות מ-520]ה"ע הרב נאה כתב שדרהם הוא 3.2 גרם כפול 520 יוצא 1666 גרם והיום הוכח שדירהם הוא 3 גרם יוצא לפי זה 1560 גרם וכן הלכה בדרך. 777 דירהם אינו מדויק], ושיעור עיסה לחלה הוא קמח משקל 777 דרה"ם, ומאחר שאנחנו שאנו לשים בפסח פחות משיעור חלה, לכן טוב להניח כל המצות אחר אפייה בסל אחד וחסל מצרפם לחלה, ואז מפרש חלה ומברך, ואם אין לו סל לצרפם, יניח המצות במקום אחד ויפרוס עליהם מפה שלא יתגלה מהמצות כלל ויפריש חלה, והברכה של החלה היא אשר קידשנו במצותינו וציוונו להפריש חלה תרומה וכן מנהג בגדל[ה"ע-יש אומרים להפריש חלה, ולכל אחד יש על מה לסמוך]:

[כ] שחכ לא הברך חלה קודם יום טוב, ונזכר ביום טוב שאין מפרשישין חלה ביום טוב כיצד יעשה יאכל בלא חלה אף על פי שצריך לחלה על ידי סל ולא היה שיעור חלה בזמן העיסה, וישייר מצה אחת למוצאי יום טוב ויפריש חלה מאותה מצה, דחלת חוץ לארץ אוכל ואחר כך מפרש: [א.ה. אבל בארץ ישראל אסור להפריש לאחר אכילה אלא חייב להפריש לפני שאוכל לכוין שהוא יום טוב אסור להפריש]

[כא] אחר שיברך ויפריש יאמר בפיו הרי זו חלה, כדי שיקרא בעיניו בפיו אחר הברכה, :

[כב] הרא"ש ז"ל היה משתדל בעשיית מצות מצוה בכבודו ובעצמו, וכן ראוי לכל אדם, ואמר רבינו האר"י ז"ל המטריח עצמו במצת מצוה עד שמזיע ויעיל לתיקון קרי, והלש אחר איסור יאמר בתחילת הלישה כל פירוים שיפלו בשעת הלישה ועריכה, וכן בסק הנדבק בכלים יהיו הפקר כעפרא דארעא, והמנהג להצניע הלולבים והסיק בהם התנור לאפית מצת מצוה, והנה מצות מצוה זו מצוה מן המובחר ללוש ולאפות אותה בערב פסח אחר שבע ומחצה :

[כג] אם נמצא חיטה במצה אם אינה מבוקעת יקח מהמצה כדי נטילת מקום, ואם היא מבוקעת אסורה רק אותה המצה [ה"ע במקום הפסד הפסד, שיטול מסביב המקום החיטה] ואם החיטה נמצאת בעיסה אפילו מבוקעת, נוטל בה כדי נטילת מקום בלבד וזורקו לאש וכל העיסה מותרת, מפני שיש בזה הפסד מרובה וגם שעת הדחק :

[כד] אסור לעשות מלאכה בערב פסח מחצות ולמעלה אפילו בחנם. וצריך להסתפר קודם חצות, ואם שחכ קודם חצות יסתפר אחר חצות על ידי גוי, אך צריך שייעמד ישראל על גבי לראות מתחילת תספורת עד הסוף, ואפילו קציצת הצפורנים טוב להיהרר לקוף אותם קודם חצות :

[כה] כל הבכורות מתענים בערב פסח בין בכור מאב בין בכור מאדם ודוקא הזכרים אבל הנקבות לא נהגו להתענות [ה"ע בכורה אינה צריכה לבא לבית הכנסת] והזכר גם הנוול אחר נפל יתענה, והנוול אחר ולד שמת תוך שלשים יום וכלו בו חודשי לא יתענה, ואם הבכור עצמו היה חתן או אבי הבן או סדק מותר לאכול ואין צריך לפרוע תעניתו אחר החתן, אבל אם נזדמן לו פדיון שפודה את בנו אין לאכול, ויש נוהגים דהחתן מזמין את הבכורות לסעוד בו ביום אצלו בסעודת חתן, וכן אבי הבן בסעודת מילה ואין אנתנו מוחין ביד הנוהגים בכך, מיהו אינו יכול להזמין הרבה אלא רק מצומצם השלשים העשרה ולא יותר, ובסעודת סיום מסכתא אם הבכור גמיר וסביר להניח מים שאומרים בעת העיסה מותר לו לאכול[ה"ע-היום נהגו להקל על ידי סיום מסכת לפתוח בצום] :

[כז] אסור לומר בשר זה לפסח, אלא יאמר בשר זה ליום טוב. אסור לאכול מצה בערב פסח, וגם בלילה שלפניו, אבל מצה מבושלת שבישלה קודם י"ד מותר לאכול בי"ד. לא יאכל הרבה בערב פסח, כדי שיאכל בליל פסח לתיאבון:

[כז] ויהוה רבדיקת החסה והכרפס, דכל תולע יש בו חיוב חמשה מלקיות[ה"ע היום יש לקחת מגידול ללא תולעים], ונוהגים שלא לאכול חסה בערב פסח, וכן בחוץ לארץ אין אוכלים חזרת ביום ראשון של פסח:

[כח] יהיה שלחנו ערוך מבעוד יום כדי שיקדש מיד לאחר צאת הכוכבים, וישתה בהסיבה כל הארבעה כוסות, וכולם צריכין מזיגה ויעשה המזיגה במים בשלש הפסקות, ובעל הבית יזמון לו הכוס אחד מבני הבית דרך חירות, גם יקבל הכוס בשתי ידיו משתי ידיו של הנותן, גם אכילת כל ארבע כזייתות של מצה יהיו בהסיבה בין אנשים ובין הנשים בין הגדולים בין הקטנים, וההסיבה צריכה להיות על צד שמאל, ואפילו איטר מסב על שמאל כל אדם :

[כט] צריך לשותות רוב הרביעית בבית אחת ולא פעמיים, ובדיעבד אפילו הפסיק כמה פעמים יוצא[ה"ע אפילו בשעה עד כדי אכילת פרס יצא], ורק לא ישהה מתחילת שתיה עד הסוף יותר מכדי שתיית רביעית, ומשקל הרביעית הוא 27 דרה"ם, [עדיף 86 סמ"ק] ולכתחילה צריך שישתה כל הרביעית, אך בדיעבד אם שתה רוב רביעית יצא ידי חובה, וידחוק עצמו לפחות כוס אחד לשותות רביעית שלם כדי שיוכל לברך ברכה אחרונה, ואם יש בכוס כמה רביעיות צריך לשותות רובו, וכל הארבע כוסות צריכין שטיפה והדחה שירחצם מבית ומחוץ בכל פעם :

[ל] מביאין לפני בעל הבית קערה ובה שלושה מצות ומרור וחרוסת וכרפס וזרוע וביצה, והחרוסת זכר לטיט שנשתעבדו בו אבותינו, לכן מניחים בו אגוזים ושקדים, והזרוע זכר לפסח דבזמן בית המקדש היה מביא גם את הפסח בשעת אמירת ההגדה, והביצה זכר לקרבן חגיגה, ומנהגם לעשות הזרוע צלי והביצה שלוקה במים, ואם שחכ ולא צלה הזרוע בערב פסח מותר לצלותו בליל פסח, אף על גב דאין אוכלין צלי גם ביום ראשון[ה"ע בחג ביום מותר לאכול מהזרוע ולבן איש חי שסובר שאסור לאכול גם ביום כיצד מצה מותר לצלותו. הרעב וקשה לו להמתין יוכל לאכול פחות מכביצה מצה עשירה או מצה מבושלת]:

[לא] נוטל ידיו לצורך טיבול ראשון ולא יברך, ואשרי הנהר ליטול ידיו בטיבול משקה בכל השנה כולה, ומנהג העולם להקל בזה בשאר ימות השנה

[לב] יקח כרפס פחות מכזית, שלא ירחיב בברכה אחרונה ויברך עליו בורא פרי האדמה, ויכוין לפטור המרור ויטבול אותו בחומץ ויאכלו בלא הסיבה, הטיבול זכר לקושי השעבוד שהיה בשביל מכירת יוסף הע"ה ושהטיבול כתונת פסים שלו בדם ומכרוהו וגרמו צער ליעקב אע"ה, וזה נרמז בכרפס והיינו אותיות כ"ר הם סוף מבר ואותיות פס הם ראש פסים, וטיבול שני שהוא מרור בחרוסת הוא זכר לקושי השעבוד עצמו שמררו חייהם במעשה הטיט הרמזו בחרוסת ואף על גב שצריך ליקח כרפס פחות מכזית אם שגה ואכל כזית צריך לברך אחריו בורא נפשות [ה"ע אם שגה לא יברך בורא נפשות], ועם כל זה לא יברך על המרור בורא פרי האדמה דנחשב מצרכי הסעודה הבאים תוך הסעודה, ויזהר שלא יאכל כל הכרפס שיש בקערה אלא ישאר בקערה מהכרפס עד אחר המוציא, דצריך שיהיה סוד הקערה שלם עד לאחר אכילת מצה ומרור

[לג] יקח מצה המצות ויחלקנה לשתיים, ויתן חציה הגדול לאחד מהמסובין להצניעו לאפיקומן, וחצי הבי' הקטן יניח בין שתי המצות השלימות, ולפי הסוד יחלקנה לאמצעית צורת אותיות ד-ו וצורת ה-ו יניח לאפיקומן וצורת ד' יניח בין המצות וכשאומר הא לחמא עניא גביה בפרוסה, ויאמר הא בציר"י, ומנהגנו לכפול פסקא זו ג' פעמים, ואחר כך יצוה להניח הקערה בסוף השלחן, גם ימזוג הכוס ויניחו לפניו כדי שישאלו ויאמרו מה נשתנה, וכשיתחיל לומר עבדים מגישים הקערה לפניו, וכשאומר אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן מנהג יפה לאחוזי חצי המצה הטמונה לאפיקומן להראות למסובים שהוא זכר לפסח, וכשמגיע למצה זו, גביה המצה השלימה העליונה שלפניו לחבוב מצוה, וכן כשיגיע למרור זה, אבל כשאומרים פסח שהיו אבותינו אוכלין לא יאחוז הזרוע בידו אלא יראנו בלבד, וכשיגיע להיא שעמדה, יאחוז בידו הכוס שמזוג לו, ויכסה הפת, ויזהר לכסות הפת בכל עת שלוקח הכוס בידו :

[לד] יטול ידיו ויברך על נטילת ידיים, ויקח המצות שלשתם ביחד משום לחם משנה, ויברך המוציא וישמיט השלישית וישאר בידו מצה העליונה והפרוסה, ויברך על אכילת מצה ויבצע מהעליונה והפרוסה כזית מזו וכזית מזו, ויטבל במלח ג' פעמים ויאכלם בהסיבה, ויכניס שתי כזייתות אלו בפיו ביחד[ה"ע אין צריך להכניס לפני בפעם אחת והנהוג כך היא חומרה יתרה וחשש סכנה, רק שלא ישהה 7.5 דקות וטוב להחמיר 4 דקות], ואם יש לו אונס שאינו יכול לעשות כן וירצה לפרך כל כזית פרוין קטנים להכניסם בפיו, אז יכניס פרוין כזית השלמה תחלה. ואחר כך יקח כזית מרור וישקענו בחרוסת, ויער מעט מן החוטל דביע טעם מרור, ויברך על אכילת מרור ואין צריך הסיבה, ואחר כך תכף נוטל מצה השלישית ויבצע כזית ממנה וכורכו עם כזית מרור ומטבל בחרוסת, ואומר זכר למקדש כהלל הזקן וכו' ויאכלם בהסיבה, ויזהר שלא ידבר דברים חיצוניים בין אכילת מצה לאכילת הכורך, ולכן יאכלם בזה אחר זה תכף בלא עיכוב, ואחר כך סועד וגומר סעודתו בשמחה ובטוב לבב :

[לה] אחר שגמר סעודתו יאכל בשמחה את האפיקומן השמור בתוך המפה זכר לפסח הנאכל על השבע, ויזהר שלא יאכל הרבה בסעודה כדי שיאכל האפיקומן לתאבון, ויאכל ממנו שתי כזייתות למצוה מן המובחר, שהם כזית אחד זכר לפסח וכזית אחד זכר למצה הנאכלת עם הפסח, ואם הוא זקן או חלוש מאד וקשה עליו לאכול שתי כזייתות יאכל כזית אחד דוקא זכר לפסח[ה"ע-מספיק בכזית אחד ומדת חסידות שני זיתים], וצריך לאכול אותו במקום אפיקו בחדר אחד בשתי שלחנות אסור, ויזהר לאכול קודם חצות, וטוב שגם ההלל יאמר קודם חצות, ולא יתנמנם באמצע אכילת האפיקומן, ואם הוא מסב לבדו על השלחן אפילו בתוך הסעודה קודם אכילת האפיקומן לא ישן: אחר האפיקומן אין לאכול שום דבר, משום שצריך שיהיה טעם האפיקומן בפיו עד שישן, ורק מים מותר, וקפה מותר לצורך גדול, ולעשן בחוץ לארץ יש לאסור בליל ראשון, ובליל שני מותר, אפיקומן גזול נטריקון אפיקו מיני הוציא כל אכילה, שלא יאכל עוד :

[לו] אם שחכ ולא אכל האפיקומן עד שנטל ידיו, או אמר הב לן ונברך, יאכל אותו בלא ברכת המוציא, ואם לא נזכר עד שברך ברכת המזון אם לא שתה כוס שלישי, יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן, ואם שתה כוס שלישי ואחר כך נזכר, הנה אם אכל תוך הסעודה מהמצה השמורה משעת קצירה שיעור כזית סומך על זה, ואם לאו אז אפילו נזכר עד אחר ההלל יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן, ויחזור ויברך על הכוס :

[לז] חייב אדם לספר בנסים ונפלאות שעשה השי"ת לנו ולאבותינו עד שתכרתנו השינה לישן, ואיתא בזוהר הקדוש פקודא לספר ביצ"מ וכו' וקב"ה חדי בהאי סיפורא וכנ"ש לכל פמלייא של מעלה, ואמר להון זילו שמעו האי שבחא דלתתא, ובהאי סיפורא בקעי רקיעיאי ויהי חילא למאריהון, ובה כלל המרבה לספר ביצ"מ הרי זה משובח בפמלייא שלא מעלה שקב"ה משתבח בו כדכתיב ישראל אשר בך אתפאר :

[לח] צריך לומר קריאת שמע על המטה עם הפסוקים הנוהגים בכל לילה כסדר רבינו האר"י ז"ל, ואם הוא ניעור עד אחר חצות יאמר אותה מעט קודם חצות[ה"ע-אם ישן לפני חצות יברך גם המפיל בשם ומלכות], ובחוץ לארץ כל הלכות לילה הראשונה נוהגת בלילה שניה, וצריך לברך שהחיינו בחוץ לארץ בשתי לילות הראשונים של פסח בקידוש, אבל בלילות האחרונים שהם יום שביעי ושמיני של פסח אין מברכין שהחיינו בקידוש, וכשאומר שהחיינו בלילה הראשונה יכוין גם על אכילת מצה :

[לט] העובר לפני הנחתום גוי בפסח לא יריח מפת חם, ומצאתי כתוב דאין מכן הכלבים בחג הפסח ובפרט ביום א' וביום ב' שבהם מספרים ביצ"מ, ואף על פי שאמרו רבותינו ז"ל על הכלב משח אודניה וחוטרא אבתריה, מסירין החוטרא מעליהם בפסח כי בליל פסח ביצ"מ כתיב לא יחרץ כלב לשונו ששמרו גזרתו יתברך באותה הלילה, דלכן אמרה תורה על נבלה לכלב תשליכון אותו

אמרי חז"ל: ה'משגיח' הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל היה רגיל לומר, שמי שבאו עליו בזיונות הרי הוא כמי שעבר עליו יום הכיפורים, כי הזיונות מכפרים ומטהרים אותו. ועדי"ז פירשו צדיקים במה שאמרו חז"ל שכאשר קילל שמעי בן גרא את דוד המלך קללה נמרצת, ואמר דוד הניחו לו 'כי ה' אמר לו קלל' (שמואל ב' טו ז), באותה שעה זכה להיות רגל רביעי במרכבה, והיינו טעמא, כי באמת אי אפשר למי שיש בו חלק גשמי להתעלות עד למדרגה גבוהה כזו, אך אותם זיונות שחרפו וניאץ אותה הרי הם כשפיכות דמים ממש, וכמו שאמרו בגמ' (ב"מ נ ח): 'איזיל סומקא ואתי חיוורא', נמצא שנסתלקו ממנו כל 'הדמים הרעים', ולא נשאר בו אלא חלק הטוב וכולו רחמי. עד שכבר אפשר לו להיות רגל רביעי שבמרכבה

שאלה : האם צריך, סבון, משחת ניקוי כלים, משחת שניים, אודם, תמרוקים, שיהיו כשרים לפסח תשובה כתב בשו"ת אור חלק ג פרק ח, אות ו שאינם צריכים שיהיו כשרים לפסח כיון שנפסלו מאכילת כלב לפני פסח ואף אם אוכלם כך לדעת הר"ן הדבר מותר ולרא"ש אסור מדרבנן מדין אחשבה שאף שלא ראוי לאכילה מדאכלו החשיבו כאוכל אסור, וממלא כל שינוי אוכלם אין איסור לכל הדעות ואף סבון שהוא סך ד' אונות והבה"ל כתב שסבון לחוש שלא להשתמש בסבון מחלף מכל מקום דווקא דבר הראוי לאכילה יש לחשוש שסיבה כשניה מדרבנן שאף חשוש הפוסקים לדעת הרא"ש לדין אחשבה זהו רק בראוי לאכילה והבו שלא להוסיף על דעת הרא"ש גם באינו ראוי לאכילה, והסבון ראוי לאכילה, וכן המשחת שניים, אודם שנפסלו מאכילת כלב לפני פסח מותרים ואפילו אם בלע קצת בלי כוונה אכילה אינו עובר איסור שכיון שלא מכויין לאכילה, לא שייך לאמר מדאכליה אחשבה. כך כתוב בתרומת הדשן שדווקא אם מתכוון לאכילה הוי אחשבה ע"כ דבריו, מיהו אם המשחת שניים עריבה לחך, יש לאסור, הרב שטרנבוך כתב בתשובות והנהגות כרך ה סימן קצו משחת שניים - צריך הכשר, כיון שנעשה עם סורביטול שעלול להיות חמץ (ולכל השנה מצוי עם גליצרין שיש בו שומן מהח).

לעולם יאמר אדם בשבילי נברא העולם

אשה כי תזריע וילדה זכר רש"י ד"ה אשה כי תזריע. א"ר שמלאי (ויק"ר יד, א.) כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, (שהאדם נברא בסוף, ביום שישי) כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף (התורה) לאחר שאמרה על כל סוגי הבעלי חיים הטוהרים פירש דיני האדם) שואל השפתי חכמים ואם תאמר ומדוע באמת בבריאת העולם האדם נברא בסוף ויצירתו של בהמה וחיה קודם ליצירתו של אדם כבר תירצו בגמרא במס' סנהדרין (דף ל"ח) אדם נברא בערב שבת ומפני מה שלא יהיו המינים אומרים שותף היה לו להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית תירוץ ב: שאם תזוח דעתו עליו (יתגאה) אומרים לו יתוש קדם לבריאתך במעשה בראשית תירוץ ג: כדי שיכנס למצווה (ליום שבת שהוא מצווה) מיד תירוץ ד: כדי שיכנס לסעודה מיד משל למלך בשר ודם שבנה פלטרין ושיכללן והתקין סעודה ואחר כך הכניס אורחין. תירוץ ד' מלמדנו שהאדם הוא נור הבריאה ולכן רק אחרי שברא את הכל כיון שהכל לכבוד האדם הקב"ה ברא את האדם ללמדנו כמה גדולה מעלתו של האדם המתקדש ועושה רצון ה' שמדרגתו יותר גבוהה מהמלאכים כמו שאמר החזון איש שהבית יוסף היה יותר גדול מהמלאך המגיד שהיה לבית יוסף וכן כותב האר"י ז"ל שמדרגת אדם גבוה מהמלאך כששניהם נבראו מאותו עולם לכן אמרו חז"ל לעולם יאמר אדם בשבילי נברא העולם כשאדם יודע את גודל ערכו בשמים הוא יוצר לעצמו שאיפות להגיע לגדולות להשאר במדרגתו הגבוהה שהוא נמצא בה חובת האדם להעריך את עצמו ולשאוף להגיע כמה שיותר ברוחניות כפי שאמר נפוליון חייל שלא שואף להיות רמטכ"ל אני לא רוצה אותו בצבא שלי ולהבדיל כל לומד תורה צריך לשאוף להיות גדול הדור ובשבילי נברא העולם ואזי יגע לגדולות ולהיות נור הבריאה להלן כמה סיפורים על גדולי ישראל שזכו לכך סיפור הגאון רב בוגיד סעדון זצ"ל - (נפטר בשנת תשס"ו!!) וכזה שמענו על רב קדוש אחד בדורות עברו, לפני כמאתיים שנה, הגאון רבי מרדכי הכהן זצ"ל מגירבא, בניו ואחד מחתניו היו גדולי עולם גאונים וקדושים, ובתו השנייה נשאה לאיש כעסן וקפדון, הריב התמידי גירש את השכינה מביתם, ורבי מרדכי עמל כל ימיו להשכין שלום ביניהם. פעם בערב שבת, לאחר פטירת אביה, אבדה הבת תכשיט זהב, גער בה בעלה, כעס וקצף ולא נחה דעתו עד שגירשה מביתו, ואיים עליה שלא תשוב בלא התכשיט. בצר לה פנתה לבית אמה, ומצאה את הדלת נעולה, דפקה על הדלת, פתחה אמה, ומצאה אותה בוכיה, נבהלה ושאלה מה ארע ? סחה לה הבת את צרתה. אמרה האם : היכנסי, אביך בבית, ויאמר לך מה תעשי, וכנסה ומצאה אותו כבחיים חיותו, סחה לו כל המאורע, אמר לה : את התכשיט תמצאי במקום פלוני, אבל מכיון שנודע דבר בואי, אין לי עוד רשות לבוא, שבה האשה לבית בעלה, ומצאה שהלך לבית הכנסת לקבלת שבת, חפשה את התכשיט, ומצאה אותו במקום שאמר אביה, חזר הבעל ומצאה בבית. כעס ושאל, מה מעשיך כאן ? הן אסרתני עליך ולשהות בבית בלא התכשיט ? אמרה לו : כבר מצאתיו, ספרה לו על אביה שהודיע לה היכן התכשיט נמצא, ומאז נעשה זהיר בכבודו. רבי חי טייב מוריד בזמן עצירת גשמים מסופר על הגאון רבי חי טייב זצ"ל [בן אחיו של הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל מתוניס] שפעם לא היו גשמים בטוניס, עבר רב החורף וכמעט לא ירדה טיפה אחת. המצב היה קשה מאד וסכנה מרחפת על האנשים, כאשר ראו הדיינים בבית הדין את הצער הזה ואת המצב הקשה, גזרו תענית ציבור שלושה ימים שני חמישי ושני כדת וכהלכה ולערוך תפילות ותחנונים להשם יתברך, שבזכות זה יושעונו. רבי חי טייב בא לביתו לאחר תפילת שחרית, ואמר לאשתו

שתכין לו ארוחת בוקר כרגיל. התפלאה אשתו ושאלה אותו : "האם שכחת שתענית ציבור היום?" השיב לה הרב יודע אני שהדיינים גזרו תענית ציבור בגלל חוסר הגשם, אבל אנחנו בעז"ה לא נבא ולא נגיע לכל זה, ובטוחים אנחנו שהקב"ה יוריד לנו גשמי רצון ברכה ונדבה, מאוצרותיו המלאים כל טוב. כיון ששמעה אשתו את דבריו, הלכה ישר למטבח להכין לו את ארוחת הבוקר, כיון שידעה שכל דבריו כמסמרות נטועים יתד חזק כל ימוט, וכל היוצא מפיו יעשה. באותו זמן היו גרים יחד שלוש משפחות בחצר אחת, ומטבח משותף לכל המשפחות אלא שלכל משפחה יש חדר או שניים לפי גודל המשפחה וכאשר ראו השכנים שאשתו של רבי חי מכינה ארוחת בוקר לבעלה, ידעו לבטח כי צריך להיות היום ניסים ונפלאות, והמתינו בכיליון עיניים לראות איך ייפול דבר. הרב יצא מחדר ביתו לחצר, נשא עניו לשמיים ואמר : "רבש"ע! תוריד לנו גשם ותפתח לנו ארובות השמיים, אני איש חלש ואני איש חלש ואיני יכול להתענות, ואם אני פורש מן הציבור ואוכל הרי שיהיה בכך חילול השם חלילה. והנה טרם כילה הרב את דבריו ורוחות השמיים החלו לנשוב התקדרו השמיים בעבים וארובות השמיים נפתחו. הרב יצא ליטול ידיו לפני האכילה ולא יכל מרוב הגשם החזק, פתח פיו ואמר : רבש"ע, לאט, לאט! הוא רק גמר את דבריו והגשם החל לרדת בנחת, והרב יצא ונטל ידיו כדת וכהלכה. המעשה הנורא הזה התפרסם בכל רחבי המדינה ונעשה קידוש השם גדול, וגדולת הרב וצדקותו גדלו והתרבו, וכבודו נשא וגדל מאד. באותו רחוב שהרב גר בו גר גוי נוצרי, וכאשר שמע את המעשה של הרב הלך ושכר שתי עגלות והביא אותן לביתו לעבור לגור ברחוב אחר לגמרי. כאשר שאלו אותו השכנים לסיבת הדבר, ענה להם בצעקה : "איך אוכל לגור ברחוב עם ארי נורא שכוח, שמדבר עם בורא עולם כאשר ידבר איש לא רעהו אלוקים, תן מטר! ואכן ירד מטר. לאחר מכן רחש גשמים בנחת וכן היה. ואם מחר יגיד לי לך תמות מה אעשה? הלכו השכנים וספרו לרבי חי מה שאמר להם השכן הנוצרי, צחק הרב ואמר לו : אל תירא ואל תדאג, אני מבטיח לך שממני לא יקרה לך כלום. כאשר שמע את הבטחת הרב החזיר את הכל ושב למקומו כמקודם. מעשה זה מלמדנו כמה מעלתו של האדם נור הבריאה שיכול להגיע למדרגות גבוהות כל כך בגלל שהרב רוצה לאכול ארוחת בוקר והצום על הגשם מפריע לו הקב"ה מוריד גשם שכל החורף לא ירד גשם הרב מבריסק שמע שמספידים רב גדול שהיה לו נשמה מיוחדת מיד מחה נגד זה. כותב הרמב"ם שכל אדם יכול להגיע להיות כמשה רבנו, צריך רצון וזה לשון הרמב"ם הלכות תשובה פרק חמישי הלכה ב אל יעבר בְּמַחְשַׁבְתָּךְ דְּבַר זֶה וְאֵבִירָה אֲדָמָה וְיִבְרָה חַד, מִשֶּׁה חַיִּים בְּכֹחַ אֱלֹהֵי רוּחַ חַד, רַבִּי וְאֵבִירָה זְגוּן, שְׂמֵאל וְנוֹרֵית חַד, כֹּחַ שְׂמֵעוֹן מֵרִים, מִיכָאל וְאֵלִים חַד, עֲמוּס וְיֹזֵאל וְאוֹרֵית חַד, יְהוֹנָתָן וְשִׁילֵית חַד, הַדָּס וְדִינָאל פְּרָגָנִי, יוֹסֵף מִנְהַל חַד, רַב אֲבוּחֵיירָה נִינּוּ, הַרְב אֲסִיף חַד, וְכָל מִשְׁפַּחְתָּה, אֲבִירָה וְסִיגֵלִית מִסֵּס, ר' יַעֲקֹב צַבָּאן, דָּוִד וְאֵילֵנָה בֵּיתוֹן, רַב יַעֲקֹב אֲזוּבִיב, כְּחוֹר חַרְמִים סוּרִי, בַּר רֵבְקָה וְבֵן, מִזוּשֵׁן יוֹנָתָן, שְׂרוּן קִנְיִן, לִיזוּג הַגּוֹן תְּחִילֵית בֵּית שְׂרָה, רוּת בֵּית צִיפּוּרָה. לִרְשָׁאָה שְׂלֵמָה: יוֹסֵף בֶּן טִיטָה, נָדָב בֶּן רַחֵל. תְּחוּמִים לְכַלְכֵּל קוֹל מְנוּכָנְכֹל עֵרֵב, כַּלְכֵּל יוֹם, כַּלְכֵּל לַיִל שִׁישִׁי, כַּלְכֵּל בֵּין הַזְּמַנִּים - חֲדָשִׁים: אֲב, פֶּסַח, סוּכּוֹת [עוֹד] וְלַעֲלוֹן הַשְּׁבִיעִי. מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמֵי יִשְׁמֵרֵם וְיַחֲיִים מִכָּל צָרָה וְנוֹק יַעֲלֵם יִגְבִּיהַ כּוֹכַב מַעֲרִיכְתֶּם וְכָל אֲשֶׁר יִפְנוּ שִׁלְכֹלוּ וְכָל אֲשֶׁר יִעָשׂוּ יַצִּילֵחוּ וְיִבְטַלְהוּ - הַא-ל מַעֲלִיחַם מִלְּגִיּוֹר עֲלֵיהֶם הַא-ל גִּיּוֹרֹת טוֹבוֹת וְבִרְכּוֹת מְרוֹבוֹת, וְכֹת הַתּוֹרָה הַגֵּנָן בְּעֵדֶם וְיִמְלֵא מִלְּשַׁלְטֵן לִיבֵם לְטוֹבָה, לְחַיִּים טוֹבִים וְמוֹלֵחִים, וְיִסְיֵר לָכֵן מַחֲלָה וְכָל דָּבָר רַע וְנִהְיֵה תִמִּיד שְׂמִיחִים וְמוֹאשִׁרִים אֲכִי"ל. ע"ש: יוֹרֵם בֶּן יִזְלֵר, רַחֵל בֵּת מִזְלָה, אֵלִיהוּ בֵּין מִבְּרִיכָה. 054-8464024 YORAMADAD@GMAIL.COM

מילי דבדיחותא : שיכור נסע בהודו ברכב עצרו שומר, הביא השיכור לשומר 100 רופי ושחררו ממשיך השיכור ונוסע עוד כמה מטרים ועוצר אותו עוד פעם שומר ושוב נותן לשומר 100 רופי ומשחררו, וכן כמה פעמים. לאחר כמה פעמים, שואל השיכור את השומר, למה אתם כל פעם נוצרים אותי? ענה לו השומר: מה אני יכול לעשות שזה כיכר ואתה כל פעם מגיע אלי.....!!

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבנן לסוף ישיב באימה ופתח בסוגיא [שבת לז]

מי שביקר אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יבקר וישמור וינצור ויעזור ויוצא את התורמים הקינים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושירה חניה, צבן ונאל וציפור, יצחק ויובב תהלה חדד, גר חדד, ישראל וקרין חניה, ציפורת חדד ומשפחתה, חי ואביבה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו רווח נחמה חדד, רפי ואביבה זגרון, שמעאל ונורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד, עמוס וזיאל ואורית חדד, יהונתן ושילית חדד, חדס ודינאל פראגנאי, יוסף מנחה חדד, רב אבוחיירה ניצן, הרב אסף נתן, בת שבע חדד וכל משפחתה, אברהם וסיגלית מסיס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביתן, רב יעקב אזוביב, כהן חרמים סורי, בר רבקה ובן, מזושן יונתן, שרון קנין, לזיווג הגון תחילה בת שרה, רות בת תמר, עיב בת ציפורת. לרשאה שלמה: יוסף בן טיטה, נדב בן רחל. תחומים לכלילי קול מנוכנול ערב, כולל יום, כולל ליל שישי, כולל בין הזמנים - חודשים: אב, פסח, סוכות [עוד] ולעלו השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמי ישרם ויחיים מכל צרה ונוק יעלים יגביה כוכב מערכתם וכל אשר יפנו שילכו וכל אשר יעשו יצילו ויבטל הא-ל מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגזור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וכות התורה הגן בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצליחם, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחיה תמיד שמיחים ומואשרים אכ"י"ל. ע"ש: יוֹרֵם בֶּן יִזְלֵר, רַחֵל בֵּת מִזְלָה, אֵלִיהוּ בֵּין מִבְּרִיכָה.

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגיליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 321

פנינים לפרשת תזריע

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת, לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

"השיב לי מרן הגר"ח תשובה: "את השולחן ערוך כל אחד צריך לשמור", אמר מרן, "אבל מי ששומר את השו"ע בהידור, הוא קדוש". הייתי בביתו נאווה קודש, לנחם את בניו הגאונים יבלחטי"א, הם התרגשו מאוד ואמרו שאף פעם לא שמעו מפיו את ההגדרה הזאת. מי שמהדר בשו"ע הוא קדוש!!!"

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א עם שביבי הוד ששמע וראה אצל מרן שר התורה זיע"א, ועם מסר מיוחד לימים שבין פורים לפסח

פנתח הגה"צ שליט"א את דבריו, "באתי פעם לרבינו זצ"ל, ושאלתי אותו שאלה קשה. "המשנה ברורה, מביא ב'ביאור הלכה', בסימן תקנ"ג, בשם ה'מאמר מרדכי' שכותב צדדים לכאן ולכאן לגבי איסור לימוד תורה בתשעה באב ובערב תשעה באב, ולבסוף הוא מחמיר בעניין תשעה באב ומיקל

יעקב א. לוסטיגמן

בשבת הקרובה יחול ראש חודש ניסן, הזמן שמכונה בפי חז"ל הקדושים "בפרוס הפסח". אנו ב'לקראת שבת' כבר התחלנו להיערך במלוא המרץ לגיליון של ערב חג הפסח, ובין היתר זכינו לשוחח גם עם הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, בעל מחבר ספרי 'טיב הכוונות', 'טיב הפרשה' ושאר ספרים, וביקשנו לשמוע ממנו על מצוות 'והגדת לבנך', כיצד נכון וראוי לקיימה בהידור רב. הדברים הנפלאים ששמענו מהגר"ג שליט"א יפורסמו בעז"ה בגיליון של ערב פסח, אבל מתוך שעם ישראל עדיין שקוע באבל הכבד על הסתלקותו של מרן שר התורה מעמנו, ומאחר והשיחה התקיימה עוד באותו השבוע שבו ליוונו את רבינו מאור עינינו למנוחות, פתח רבי גמליאל את דבריו בנושא זה, ולאחר מכן עבר לדבר גם על התקופה שבין פורים ופסח, ועל כן אמרנו 'לא נמנע טוב מבעליו', לכן נביא את הדברים הנוגעים לימים אלו, ועיקר הדברים העוסקים בליל הסדר, יובאו בס"ד בעתם ובזמנם בגיליון של ערב חג הפסח. "אני רוצה לומר לכם דבר נפלא ששמעתי ממרן שר התורה זיע"א",

כולם צריכים לקיים, ומי ששומר אותו בהידור נקרא קדוש, אני רוצה להיכנס מזה גם לנושא של חג הפסח ההולך ומתקרב.

"אני לא יודע אם שמתם לב אבל אני שומר מצוות. מה שכתוב בשולחן ערוך שצריך לשמור, אני שומר. אני שואל אתכם, תגידו, גם אתם דתיים? אתם מקיימים כל מה שכתוב בשולחן ערוך???"

"בואו נפתח בבקשה שולחן ערוך, בסימן תכט, ונראה מה כתוב בסעיף הראשון של הלכות פסח: 'שואלין בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום'. ובמשנה ברורה מציין שם שמתחילים מיום הפורים עצמו.

"תגידו, אתם חושבים שזאת המלצה או עצה טובה? האם מדובר כאן באיזו סגולה קדומה בדוקה ומנוסה או באיזה לחש שאומרים כשלומים סימן תכט???"

"אבי מורי הגאון בעל 'מעדני השולחן' זצ"ל, ידע היטב הלכות פסח. הוא ידע את כל השולחן ערוך והרבה מעבר לשולחן ערוך. הוא יכול היה להגיע לפסח בלי ללמוד שוב את הלכותיו ובלי להיכשל בשום איסור שהרי הוא כל השולחן ערוך היה צרוב בזיכרונו ובעצמותיו.

"ובכל זאת, כשהגיע פורים, אבא היה מניח את הדפים שלו ואת העט שלו בצד, הוא הפסיק באופן מוחלט את המלאכה של כתיבת ה'מעדני השולחן', והתיישב ללמוד הלכות פסח. מפורים ועד פסח הוא לא התעסק עם שום דבר אחר, רק עם הלכות פסח, כי השו"ע אומר ששואלים ודורשים בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום.

"אדם שלא החל לעסוק עדיין בהלכות פסח, ושלא עוסק בהן יום יום, איך הוא יכול לכנות את עצמו אדם דתי, כשהוא מפר בשאט נפש הלכה פסוקה בשולחן ערוך???"

"כבר אמרתי את זה בשיחה עם 'לקראת שבת', ואני אומר זאת שוב כי זה מסר חשוב מאוד", מוסיף הגר"ג שליט"א, "אנשים באים אלי ומבקשים שאני אסיר מהם קללות וכישופים או עין הרע הן וכיוצא בהן... יש להם 'חסימה', ולא מצליחים למצוא את הזיווג ההגון להם, או שהם מתקשים בפרנסה, והם לא יודעים למה, זה בטח בא מאיזה כישוף חלילה..."

"אני אומר להם שיש ספר שנקרא 'קיצור שולחן ערוך', תתחילו ללמוד ולקיים את כל מה שכתוב שם. אם תראו שאתם לא עוברים על אף הלכה הכתובה בו, תחזרו אלי ונבדוק אם יש עין הרע. אבל כל עוד שאתה מתעלם מהלכות בשולחן ערוך ולא מקיים אותן, איך אתה מתלונן על זה שיש לך 'חסימה' ואתה לא יודע למה... אדם שעובר על ההלכה מזמין על עצמו צרות וייסורים רעים חלילה וחס. זה א' ב', זה הבסיס לאמונה פשוטה ותמימה בתורה ובנותן התורה."

"זכיתי ללמוד 32 שנה בחברותא עם הצדיק הירושלמי רבי זונדל קרויזר. כשהזקין מאוד והתקשה לעלות את המדרגות לביתי, עשיתי במיוחד עבורו ברזלים ומעבר שיוכל להגיע בקלות, כי היתה זאת זכות גדולה עבורי להכניס יהודי צדיק שכזה בבית שלי.

"האמינו לי שרבי זונדל קרויזר ידע הלכות פסח, הוא ידע מה זה ליל הסדר ואיך צריכים להיזהר מחמץ. ובכל זאת, לא עברה עלינו שנה אחת שבה לא למדנו ביחד את כל פרק 'ערבי פסחים' מתחילתו ועד סופו, לפני היום טוב של חג הפסח. איך אפשר לגשת לליל הסדר בלי ללמוד 'ערבי פסחים' והלכות פסח? איך???"

לגבי ערב תשעה באב ומתיר ללמוד דברי תורה בכל מקום בערב תשעה באב מחשש שאם ילמדו רק דברים המותרים יגרום הדבר לביטול תורה אצל תלמידי החכמים שאינם רגילים ללמוד במקומות אלו, ומסיים ש"מכל מקום מי שמרגיש בעצמו שיוכל לדחוק וללמוד דברים המותרים ולא ימנע מפני זה בלימודו קדוש יאמר לו".

"שאלתי את מרן הגר"ח, מה זה המטבע לשון הזה "קדוש יאמר לו", בדרך כלל אומרים וכל המחמיר על עצמו תבוא עליו ברכה וכדו'. אבל איך קשור לשון של קדושה במי שלא לומד דברי תורה, אלא רק דברים הרעים שבירמיה ואיוב וכו'. מה שייך כאן קדושה?"

"השיב לי מרן הגר"ח תשובה שמעבירה צמרמורת בגופו של כל מי ששומע אותה: "את השולחן ערוך כל אחד צריך לשמור", אמר מרן, "אבל מי ששומר את השו"ע בהידור, הוא קדוש".

הייתי בביתו נאוה קודש, לנחם את בניו הגאונים 'בלחט"א, ואמרתי להם את התשובה הזאת. הם התרגשו מאוד ואמרו שאף פעם לא שמעו מפיו את ההגדרה הזאת. מי שמהדר בשו"ע הוא קדוש!!!

"אני זוכר שהייתי בהלווייתו של מרן הסטייפלער הקדוש, שמעתי אז את ההספד של מרן הגרא"מ שך זצ"ל, שאמר את מה שאמרו חז"ל שראה הקב"ה צדיקים שהם מועטים עמד ושתלן בכל דור ודור, אמר הרב שך, כולי עלמא מודו שהסטייפלער היה מאותם צדיקים מועטים שנשתלו במיוחד בדור הזה. את אותו הדבר אפשר לומר גם על בנו מרן הגר"ח זיע"א, כולי עלמא מודו, הוא היה מאותן צדיקים שהן מועטים, הקדוש ברוך הוא שתל אותו בדור שלנו, למרות שהוא עצמו היה שייך לדורות קודמים בלי שום ספק.

"אחר פטירתו של הסטייפלער, זכיתי לשמוע הספד מפיו של מגיד המישרים הגה"צ רבי שלום שבדרון, שדיבר באחד הכינוסים שהתקיימו באותה העת. אמר רבי שלום, הרי כולם מדברים על הסטייפלער, כמה איבדנו בלכתו וכמה הוא היה קדוש וטהור, אבל אף אחד לא מדבר על ה'קדיש' שהוא השאיר אחריו, תראו איזה 'קדיש', איזה בן פרוש נותר אחרי הסטייפלער, מרן רבינו חיים קנייבסקי, קודש קדשים!

"באותה העת שמעתי מפיו של רבי יצחק גוטפרב, מיקירי ירושלים של מעלה, שאמר לי אז שיש כל כך הרבה סיפורי 'מופתים' שהיו אצל מרן הסטייפלער, אבל ה'מופת' הגדול ביותר של הסטייפלער זה הבן שלו רבי חיים... כזה תלמיד חכם גאון וצדיק, זה מופת של ממש. הוא היה מופת הדור.

"אני זוכר שהשתתפתי פעם בברית שבה שימש מרן הגר"ח בסנדק. היה זה לפני שנים רבות, עוד לפני שהמציאו את הכלים החד פעמיים. באותה ברית היה קייטרינג מאוד יוקרתי ועיצבו את השולחן עם כלים מאוד יפים. הם המציאו איזה פטנט כזה, שיכלו להעמיד את הכוסות בשיפוע, שיהיה עיצוב מקורי ומפתיע כמנהג בעלי בתים חשובים. רבינו הגר"ח הבחין בזה, והוא עבר כוס אחר כוס ליישר את כל הכוסות בשולחן. לתומו חשב שמי שסידר את השולחן התרשל ושם את הכוסות בצורה שהן עלולות ליפול ולהישבר...

אני איש דתי, ואתם?

"אם דיברנו בעניין זה שמה שאמר רבינו הגר"ח, שאת השולחן ערוך

מפעם לפעם אתה נתקע בשאלה במבחן, אפילו כזו הנראית לך פשוטה ביותר, ואתה שואל את עצמך, בשקט, מה באמת התשובה... הבעיה היא לא בשעת המבחן, עוברים על התשובות הנכונות ויודעים. אך זה מראה באופן ממשי, עד כמה לימוד ההלכה חשוב ונחוץ עד מאוד.

שני סיפורים זעירים אחרי המבחן הגדול והראשון במחזור 'הדף היומי בהלכה' - אדר ב' תשפ"ב

הרה"ח אהרן כהן

עמדתי במוקד החדש בשכונת 'רמת אברהם-בית שמש' בביהמ"ד 'מתמידים'. עודי עומד משתומם מציבור הנבחנים ההולך וממלא את המוקד החדש שזה עתה נפתח. על חלקם הגדול ניכר שהם משתתפים חדשים, כשהם מבקשים ומבררים איפה לכתוב הקוד, ומה עושים כשאין קוד, כשהרכז המסור עונה לכל אחד ברוגע ובתשומת לב.

ואז אני מבחין בשכני, יושב מרוגש כולו, נראה כבר לקראת סיום המבחן, מסמן ב'דף המיוחד' את התשובות הנבחרות המועבר למשרדי 'דרשו'. ואז נעמד על מקומו, בחיך מלא מעביר את 'טופס המבחן' לרכז ומקבל את דף התשובות הנכונות. ואז הוא מבחין בי. אני עדיין המום מעצמי. ניגש אלי כשהוא עובר איתי לעזרת הנשים החדשה שזה עתה נבנית. בידיו אוחז הוא סוער קימעא שני דפי המבחן. הדף בו סימן את התשובות הנכונות לדעתו לצד דף התשובות הנכונות.

ממה אתה יותר המום? מהמבחן שמילאת או מהתשובות שהם מילאו. אתגרתי אותו בחיך. האמת. נענה הוא לתפקיד ברצון. אני המום משניהם, כשהוא מוסיף ומשתף ברגשי ליבו; כמו כולם הצטרפתי ללימוד ההלכה. המעמידים האדירים לא מאפשרים לאף אחד להישאר לעמוד בצד. בסוף, כולם מבינים ומסכימים שכדי לחיות כמו יהודי חרדי חייבים לדעת הלכה. וכדי לדעת צריך ללמוד. מנמק הוא בהתלהבות משכנעת.

עד היום אמרתי את זה, כשקולו גובר בהתלהבות פנימית הבערת החוצה, מעכשיו, אחרי המבחן הזה, כשהוא מנענע בידיו את שני המבחנים. הפנמתי באמת, שחייבים לדעת הלכה. סיים בקול רוטט. שתקתי לרגעים, אחר כך, בקשתיו שיפרט יותר למה הוא מתכוון. אולי זה אף יזכה עוד הרבה יהודים. השתמשתי בקלף המנצח כל לב יהודי. אתה יודע מה הרגשתי בשעת המבחן. פותח הוא בשאלה רטורית כשהוא ממשך; בחלק גדול מהשאלות, הרגשתי את עצמי, מאושר.

כן, ברוך השם, כיום אני כבר יודע, מה ההלכה ואיך נוהגים, הרי למדתי ושיננתי את זה החודש.

אך מפעם לפעם, אתה נתקע בשאלה במבחן, אפילו כזו הנראית לך פשוט ביותר, ואתה שואל את עצמך, בשקט, מה באמת התשובה; מה עדיף לעשות מצווה בפרהסייה או בצנעה? האם מותר ליטול ידיים ממי שלא נטל? באם נזכר אחרי התפילה שלא אמר 'אלוקי נשמה' מה יעשה? לוקח טלית לא שלו לעלייה לתורה, צריך לבדוק הציציות? הבעיה הוא לא בשעת המבחן, אני יעבור על התשובות הנכונות ואדע מהי ההלכה למעשה. אך זה מראה באופן ממשי, עד כמה, לימוד וידיעת ההלכה חשוב ונחוץ עד למאוד. כשהוא שא"ה בחודש הבא אשקיע ביתר שאת. חתם את דבריו, כשהוא מתפנה לעבור על דף התשובות הנכונות, לדעת אכן להלכה את המעשה אשר יעשה.

שלחית תגובות לכותב המאמר,
כתבו לי: a0533185209@gmail.com

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בחרדת קודש של ממש, ואני לא מגזים, הם ניגשו אל ערימת המבחנים שלפו לעצמם דף מבחן, מילאו אותו בהשקעה ובסבלנות, והשיבו אותו לאחראי כשאושר שפוך על פניהם

ד"ש קטן מהגל האדיר ששוטף את עם ישראל...

אברכים ובחורים רבים להשתתף במבחנים בהלכה. אבל מה שהיה שם היום היה חסר תקדים לכל דבר... ציבור כפול ומכופל ומשולש ויותר, פקד את המקום במהלך השעה, וגדש את האזור המיועד.

היו שם אברכים, בחורים, וגם ילדים, חסידים, ליטאים, מכל העדות והחוגים, כשהדבר היחיד שמאחד בין כולם הוא - ההתרגשות מגודל השעה.

בחרדת קודש של ממש, ואני לא מגזים, הם ניגשו אל ערימת המבחנים (שאגב עוצבו מחדש לתפארת), שלפו לעצמם דף מבחן, מילאו אותו בהשקעה ובסבלנות, והשיבו אותו לאחראי כשאושר שפוך על פניהם. יש שִׁכָּר לַפְעֻלָּתְךָ.

בשבוע שעבר התקיים המבחן הראשון במחזור החדש בדף היומי בהלכה, מי שהסתובב במרכזי התורה לא יכול היה להסתיר את התרגשותו למראה מאות ואלפים שצועדים להיבחן על ה'משנה ברורה'. אשריכם ישראל...

רציתי לצטט לכם מה שכתב לי בהתרגשות הרב חיים שיינברגר, ת"ח ובר אוריין עמל בתורה, שגם עוסק לפרנסתו בעבודת קודש כאחראי מוקד הפניות של 'דרשו', במוקד זה הוא נחשף לכלל הפניות של הנבחנים ומנסה לסייע להם. בכמה שורות הוא ביטא מה שראו עינינו, שמבטא את מה שהתרחש בכל המוקומות. וכך הוא כותב:

ד"ש קטן מהגל האדיר ששוטף את עם ישראל...

כבר שנים שאני לומד מדי אחו"צ בביהמ"ד בית ישראל בשכונת עזרת תורה בירושלים שם מתקיים מוקד מבחן די מרכזי של דרשו. הלומדים הקבועים כבר רגילים לכך שמדי חודש מגיעים למקום

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
241

במות דף כ"ו. שב"ק פרשת תזריע החודש ר"ח ניסן תשפ"ב

דף כ"ו - ע"א

הינשא

חכם שאסר את האשה לבעלה משום נדר והמביא גט מחו"ל והמעיד באשה שמת בעלה שאסורים להינשא
משנה. א. אם היו להם נשים בשעת מעשה ומתה לאחר זמן - מותרות להם, שאין חשד. גירשו ונשותיהם - אם היה להם קטטה קודם למעשה, או שלאחר המעשה נשותיהם התחילו הקטטה - אין חשד ומותרות להם, אך אם רק אחר מעשה התחילו הם הקטטה עם נשותיהם - יש חשד ונאסרות להם.

אם נישאו לאחרים ונתגרשו או נתאלמנו - מותרות להם, ולרבי שבשתי פעמים יש חזקה המעיד שמת בעלה אסור להינשא לה לאחר שנתאלמנה פעם שניה, שהחזקה לקטלנית ואסורה לכל העולם, וכן חכם שאסרה משום נדר ונתגרשה מבעלה והמביא גט אסורים להינשא לה אם נתגרשה מבעלה השני, שאסורה לכל העולם משום שהחזקה בגירושיהם.

כולם מותרות להינשא לאביהם ולבניהם ולאחיהם, ואינו דומה למה שנטען מן האשה שאסור באם ובבת ובאחות, שנשים שכיחות לגבי נשים וחוששים שהיא תבוא אצלם, אבל אנשים לא שכיחים גבי אנשים ולא חוששים שהוא יבוא אליהם, או משום שנשים לא קפדי על זנות בעליהם כיון שאין נאסרים עליהם, ולכן חיישינן שיונה עם החשודה אחר שישא אם ובת ואחות, אבל גברי קפדי על זנות נשים כיון שנאסרות עליהם, ולכן יקפידו להרחיקה מאביה ובנו ואחיו שלא תזנה עמהם.

הדרן עלך כיצד אשת אחיו
פ"ק ש"ש - ארבעה אחיו

משנה. ארבעה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואים האחיות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. למ"ד יש זיקה - משום שפוגע באחות זקוקתו, ולמ"ד אין זיקה - משום שמבטל מצות יבום, שאם ייבם הראשון ולאחר כן ימות האח השני קודם שייבם השנייה תצא השנייה מהראשון בלי יבום וחליצה מפני שהיא אחות אשתו.

הא שנקט התנא ארבעה אחים ולא שלושה אחים - למ"ד יש זיקה קמ"ל שאף על פי שיש שני אחים וס"ד שכל אחת נופלת לפני אחד מהם, וכל שכן כשיש רק אח אחד שאלימא זיקה. ולמ"ד אין זיקה - לא מיבעיא שלושה שאם ייבם אחת מבטל מצות יבום מהשנייה, אלא אפילו ארבעה חיישינן למיתת השני וביטול מצות יבום מהשנייה.

חמשה אחים ושנים מהם נשואים אחיות, ומתו הנשואים האחיות - למ"ד יש זיקה חולצות ולא מתייבמות. למ"ד אין זיקה - כל אחת מתייבמת לאחד מהאחים, שדווקא בארבע אחיות חולצות, משום שחוששים למיתת אח הרביעי אחר חליצת השלישי וביטול מצות יבום, אבל כשנשארו שלשה אחים לא חוששים שימותו שני אחים.

דף כ"ו - ע"ב

חמשה אחים ושלושה מהם נשואים אחיות, ומתו הנשואים האחיות

שיטת רב - למ"ד יש זיקה (אך רב עצמו סובר שאין זיקה), אם נפלו לפנייה זה אחר זה - כשנפלה הראשונה כיון שמתו ליבמה גם אם חלץ החליצה כשירה, וכשנפלה השנייה אחר חליצת הראשונה הרי האח השני יכול לייבם, ולכן גם אם חלץ חליצתו כשרה, אבל כשנפלה השלישית שניהם אסורים ליבמה מדרבנן משום אחות חלוצתו, חליצתם גרועה ואין חליצת אחד מהאחים מפקיעה הזיקה, אלא צריכים שניהם לחלוץ לה. ואם נפלו בבת אחת שכולם אסורות ביבום משום אחות זקוקתו וחליצתם גרועה - שלשתם צריכות חליצה משני האחים.

שיטת שמואל - 'אחד חולץ לכולן', ושני דרכים בביאור דבריו: א. גם שמואל סובר שחליצה מעליא בעינן, כמבואר בדבריו לענין אחיות וצרותיהן (יובא להלן דף כ"ז). ואם יחלוץ זה שחלץ לראשונה גם לשניה לא תפטר אותה החליצה מהאח השני, אלא כוונתו שלשלישית די בחליצה מאחד האחים, שניהם שוים בה, וסובר שאין צריך בחליצה פסולה לחזור על כל האחים (ומה שאמר 'לכולן' - כיון שאחד חולץ לרובן). ב. יכול אחד לחלוץ לשלשתם, שהיא עצמה נפטרת בחליצה כל דהו, ורק לענין פטור צרתה צריך דווקא חליצה מעלייתא, כדלהלן באחיות וצרותיהם.

במות דף כ"ז. יום א' פרשת מצורע - ב' ניסן תשפ"ב

דף כ"ז - ע"א

שתי אחיות שנפלו לפניו ליבום ולכל אחת יש צרה, אמר שמואל: חלץ לאחיות לא נפטרו צרותיהם, חלץ לצרות נפטרו אחיות, ושני דרכים בביאור דבריו: א. למ"ד יש זיקה גם בחלץ לצרות לא נפטרו צרות, שכשם שצרות לא נפטרו בחליצת אחיות כיון שאין ראיות לו ליבום משום איסור אחות זקוקתו, כך גם חליצת צרות אין פוטרת אחיות, שגם הצרות אין ראיות ליבום משום צרת אחות זקוקה, אלא קאי למ"ד אין זיקה (אך הוא עצמו סובר יש זיקה), וכוונתו: 'אם התחיל באחיות לא יגמור בצרות', והיינו שאם שחלץ לאחת האחיות, אכן צרתה נפטרה, אך האחות השנייה וצרתה יצטרכו שניהם חליצה, שהאחות אסורה עליו משום אחות חלוצתו, וצרתה משום צרת קרובת חלוצתו. 'התחיל בצרות יגמור אף באחיות', והיינו שאם חלץ תחילה לצרת אחת מהן ופטר גם את האחות, יכול אחר כך לחלוץ לאחות או לצרתה ולפטור שניהם,

ששניהם מותרות לו, שמותר אדם בקרובת צרת חלוצתו. ב. יש זיקה, ולכן חליצה לאחיות אינה פוטרת הצרות, שגרועה היא כיון שאסורות עליו משום אחות זקוקתו, אבל אם חלץ לצרות אף שגם הם אסורות עליו משום צרת אחות זקוקתו אין כח בזיקה לעשות צרה כערוה ממש, וחליצת האחות משובחת מחליצתן ופוטרת גם אותן.

למסקנת הש"ס למ"ד יש זיקה לא מהני חליצת הצרות לפטור האחיות, ואם חלץ לצרה הראשונה יכולה לחלוץ אחר כך אפילו אחות השנייה משום שמותר בקרובת צרת חלוצתו, ולרב אשי מהני שלא אלימא זיקה לעשות צרת ערוה כערוה ולא גזרו חכמים אלא באחות זקוקתו ולא בצרתה. שתי יבמות מאח אחד ונתן גט לאחת, שוב אין חליצתה הוגנת כל כך שקלישה זיקתה, ואם חלץ לה לא נפטרה צרה, חלץ לצרה נפטרה בעל הגט.

עשה מאמר באחת מגשי אחיו המת, ואחר כך חלץ לה לא נפטרה צרה, שחליצה זו אינה פוטרת לגמרי שעדיין צריכה גט למאמרו.

בית שמאי מתיריים צרות לאחים ובית הלל אוסרים, ורבי יוחנן בן נורי רצה לתקן שיהיו חולצות ולא מתייבמות, ולא הספיקו לגמור הדבר עד שנטרפה השעה, מכל מקום לאחר כך חזרו ותקנו כן.

דף כ"ז - ע"ב

שתי יבמות שנפלו לפני יבם, ועשה מאמר באחת ונתן גט לשניה - יכול לחלוץ לאיזה מהם שירצה ופותר צרתה, שאין חליצתה של אחת עדיפה מהשנייה, שלבעלת הגט יש מעלה שהתחיל להתירה לשוק, ולבעלת המאמר יש מעלה שקרובה לכיאה יותר מבעלת הגט וזיקתה עדיפה.

שתי אחיות שנפלו לפני יבם אחד משני אחיו, חלץ להן - הותר לשוק, לא חלץ ומתה אחת מהם - לרב הונא בשם רב מותר בשניה, לרבי יוחנן - מתה זו שנפלה שניה מותר בראשונה, שהיא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה שתחזור להתירה הראשון, אבל מתה הראשונה אסור בשניה - שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה 'יבמה יבא עליה' הרי היא כאשת אח שיש לה בנים. ורב סובר כלל זה רק כשאחת מהן אסורה עליו מדאורייתא, כגון שהאח החי היה נשוי לאחות היבמה ואח"כ מתה אשתו, אבל שתי יבמות שהם אחיות אין אסורות עליו אלא מדרבנן משום אחות זקוקתו.

מתניתין דתנאי ארבעה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ומתו הנשואים האחיות הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, אמר רבי יוחנן שקשה ואינה משנה, שהרי אחד מן האחים יכול לחלוץ ליבמה שנפלה שניה, ואח"כ מותר אחיו לייבם לזאת שנפלה ראשונה, שהרי היא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה שתחזור להתירה הראשון.

במות דף כ"ח. יום ב' פרשת מצורע - ג' ניסן תשפ"ב

דף כ"ח - ע"א

תנן במתניתין: ארבעה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואים האחיות, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות

אם היתה אחת מהם אסורה על האחד איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהם, ודווקא אם נפלה היבמה שאינה ערוה קודם, אבל אם נפלה הערוה קודם - יכול האח שהיא ערוה לו לייבם אחותה, ואח"כ יכול האח השני ליבם השנייה - שהיא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה חזרה להתירה הראשון.

קדמו וכנסו - לרבי אליעזר: לבית שמאי יקיימו, לבית הלל יוציאו. לאבא שאול: להיפך. לרבי שמעון: לכ"ע יקיימו.

מה שהוצרך התנא לשנות שאם אחת מהאחיות אסורה על אחד מהאחים איסור ערוה שמותר לו לייבם השנייה, הגם שכבר כתוב כך בנפלו שתי אחיות לפני יבם אחד, משום דס"ד בנפלו לפני שני אחים נגזור שמה ייבם אח השני ופגע באחות זקוקתו. והוצרך גם לשנות מתניתין שנפלו לפני אח אחד - דס"ד שדווקא בנפלו לפני שני אחים שאם אחד אסור ויש היכר באיסור באחות זקוקתו מותר לייבם, אבל בנפלו לפני אחד נגזור שמה יבא לייבם אחת משתי אחיות כששתיהם מותרות לו.

דף כ"ח - ע"ב

מה שהוצרך התנא לשנות הדין שאם אחת אסורה עליו איסור מצוה או קדושה שתייהם חולצות ולא מתייבמות, הגם שכבר כתוב כן לעיל בכל יבמה, דס"ד שבשתי אחיות תתייבם האחות שאין עליה איסור שכדי שתתקיים מצות יבום לא העמידו איסור זיקה שהיא מדבריהם.

מה שהוצרך התנא לשנות הדין שאם היתה אחת אסורה על האחד איסור ערוה ואחותה אסורה על השני, האסורה לזה מותרת לזה, דס"ד שדווקא ברישא שאסורים לאח השני ויש היכר לאיסור אחות זקוקתו יכול השני לייבם. ואם השמיעו רק כשמותר לשני האחים - ס"ד כיון שלכל אחד מותרת רק אחת מהם ניכר האיסור של אחות זקוקה, מה שאין כן באח אחת זקוקה. והיינו שחלץ לאחת זקוקה, מה שאין כן באח אחת זקוקה.

מה שכתוב בספרי דמתניתין 'זו היא שאמרו אחותה כשהיא יבמתה או חולצתה או מתייבמת' - בא למעט שכשכל אחת אסורה על אחד מהאחים איסור מצוה ג"כ אסורים לייבם השנייה משום אחות זקוקה, הגם שכבר כתוב כן ברישא שכשאחת אסורה על האחד איסור קדושה ומצוה אף

על פי כן חולצות ולא מתייבמות, ד"ס' שגוזרים משום אח השני שלא יבא לייבם אחות זקוקתו, אבל כשכל אחד מותר בשניה לא העמידו איסור זיקה מדבריהם בכה"ג, קמ"ל.

תני רבי חייא שכל ט"ו העריות אפשר להם להיות שתי אחיות נופלות רבי שני אחים וכל אחת אסורה רק על אחד מהאחים באותו איסור ערוה שאסורה אחותה לפני שיהיה שנה זאת רק מחמתו ואילו, ובאיסור בתו של שייך שיהיו שתי אחיות שכל אחת בתו של אחד מהאחים אלא בבת מאונסתו, ובנשואים קא מיירי ולא באונסים / אביי שנה גם בבתו, שמייירי גם באונסים, אבל לא שנה זאת באשת אחיו שלא היה בעולמו, שלא משכחת לה אלא לפי רבי שמעון המתיר גם בייבם ולבסוף נולד, ובפולגות לא מיירי.

משנה . שלשה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, או אשה ובתה, או אשה ובת בנה - אינם מתייבמות, שפוגע בקרובת זקוקתו, אך צריכות חליצה שקרובת זקוקתו אסורה רק מדברגב, ולרבי שמעון פטורות מחליצה, שנאמר 'ואשה אל אחותה לא תקח לצרור' - בשעה שנעשו צרות זו לזו לא יהא לך ליקוחין אפילו באחת מהם / היתה אחת מהם אסורה עליו איסור ערוה - אסור לייבם אך מותר לייבם אחותה, ואפילו לרבי שמעון שסובר שקרובת זקוקתו אסורה עליו מדאורייתא משום אשת אחיו, לא גוזרים משום קרובת זקוקתו שאין אחת אסורה עליו / היתה אחת אסורה עליו איסור קדושה או מצוה - חולצות ולא מתייבמות, ואפילו לר"ש שפטורות מחליצה מדאורייתא - גזירה אטו איסור מצוה כשאינן קרובות זו לזו, שלא יאמרו שאיסור מצוה פטור מיבום, וגם אחיות המותרות צריכה חליצה מחמת אחותה, אך באיסור ערוה לא גזרו לשיטתו שתצטרך חליצה אטו אחותה, משום שבערוה ידוע ומפורסם שמתרת לשוק מחמת ערוה.

יבמות דף כ"ט . יום ג' פרשת מצורע . ד' ניסן תשפ"ב

דף כ"ט - ע"א

משנה . שלשה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ואחד מופנה, מת אחד מבעלי האחיות ועשה בה המופנה מאמר, ואחר כך מת אחיו השני, לבית שמאי מאמר ככנוסה דמאי, וכי נפלה אחותה לא נאסרה עליו הראשונה משום אחות זקוקתו, ותצא השניה לשוק משום אחות אשתו. לבית הלל מאמר לא ככנוסה, ומוציא את הראשונה בגט וחליצה, ואת אחותה בחליצה, וזו היא שאמרו או יו על אשתו ואי לו על אשת אחיו.

מה שתנן בדברי בית הלל 'זו היא שאמרו...' היינו לאפוקי שני אחים הנשואים לשתי אחיות קטנות, ומת בעל אחת מהם, שסובר רבי יהושע שגם בכה"ג אמרינן או יו על אשתו ואי לו על אשת אחיו, ונחלקו עליו רבן גמליאל ורבי אלעזר.

דף כ"ט - ע"ב

לבית שמאי שמאמר קונה, ללישנא קמא דר' אלעזר אינו קונה קנין גמור שמוציאה רק בגט אלא צריכה גם חליצה, ואינו אלא קנין לדחות הצרה שלא תאסור לזו שעשה בה מאמר משום אחות זקוקתו, ורבי אבין הוכיח כן ממתניתין בריש פרקין שתנן ארבעה אחים ושנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו, שחולצות ולא מתייבמות, ולא מהני אם אחד יעשה מאמר באחת מהם ויקנה אותה קנין גמור וכן יעשה אף השני בשניה, אלא על כרחך אין המאמר קנין גמור אלא דחיה להצרה, והגמרא דוחה להריאה שאפילו אם קן דוחה עדיין תקשה מתניתין שכל אחד יעשה מאמר וידחה אחותה, אלא בתוכר שאפילו אם קונה קנין גמור היינו רבן יבמה המותרת לו שיכול לייבמה ולא כשהם אסורות לו משום אחות זקוקתו.

לרב אשי כן אמר רבי אלעזר בדעת בית שמאי - אין מאמר דוחה אחות זקוקתו דחיה גמורה שאין אחותה צריכה חליצה, אלא אם תרצה להנישא לשוק צריכה חליצה, והגמרא הקשה ממה שקתני במתני' בדברי בית שמאי הלזו תצא משום אחות אשתו וע"כ שנדחית דחיה גמורה, והטעם שאי אפשר לעשות מאמר בההיא במתני' בראש הפרק משום שדווקא במתני' שבשעה שנפלה הראשונה ועשה בה מאמר צריכה חופה, שהרי אילו לא עשה בה מאמר לדחות אחותה לגמרי, מה שאין כן בריש פרקין שנפלה השניה קודם שעשה מאמר בראשונה.

מאמר אינו עושה נשואין ליורשה, ולטמאה לה, ולהפך נדריה לבד בלי שותפות האב, וכן היא לא אוננת לו להיות אסורה בקדשים, ואינה צריכה להתעסק בו כשמת, קל וחומר מקידושין מדאורייתא שלא מהני לענין ירושה וטומאה והפרת נדריה.

עשה בה מאמר מסתפק רבה האם לבית שמאי צריכה לחופה, שאם בא עליה בעל כרחה בלי חופה לא קני לה שכל העושה מאמר ביבמתו פרה ממנו זיקת יבום וחלה עליה זיקת אירוסין. (ולאביי שפטיא שאינה צריכה חופה, שהרי אילו לא עשה בה מאמר כתיב 'יבמה יבא עליה' והיינו אפילו בעל כרחה, קל וחומר בעשה בה מאמר).

הפרת נדרים לשומרת יבם של יבם אחד - לרבי אלעזר ורבי יהושע יש זיקה והיבם מיפר, לרבי עקיבא אין זיקה ואינו מיפר.

שומרת יבם לשני יבמים - לרבי יהושע אין זיקה לשניהם, שלא יודעים לאיזה מהם רמיא, ואפילו שניהם כאחד אין הפרתם הפרה שלישא זיקתם. לרבי אלעזר - אם עשה בה אחד מאמר הוא מיפר בשותפות עם האב, ואפילו לרב אלעזר איתב בית שמאי שאין מאמר קונה אלא לדחות הצרה היינו שלא מהני על בלי חליצה, אבל להפרת נדרים מהני, ולאיבעית אימא קונה אם עמדה בדין עם אחד מהיבמים ופסקו עליו מזונות הוא לבדו מיפר לה - שנודדת על דעתו.

יבמות דף ל' . יום ד' פרשת מצורע . ה' ניסן תשפ"ב

דף ל' - ע"א

שלשה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ואחד מופנה, ומת אחד מבעלי האחיות

משנה . מת אחד מבעלי אחיות, וכנס נשוי נכרית את אשתו, ומת - הראשונה יוצאת משום אחות אשה ושניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת - נכרית חולצת ולא מתייבמת. ומשנה תיריה לא עשה - לתנא דמתניתין אליבא דרב נחמן מייבם את הנכרית, שסובר אין זיקה אפילו כשיש רק אח אחד, ולרב אשי (סוף העמוד) גם בלי עשה בה מאמר חולצת, שיש זיקה, ומה שכתוב שעשה בה מאמר חולצת קמ"ל שלא ככית שמאי שמאמר קונה קנין גמור ואין הנכרית צריכה חליצה.

משנה . מת הנשוי נכרית, וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו, ומת - הראשונה יוצאת משום אחות אשה ושניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת - נכרית חולצת ולא מתייבמת. ומשנה תיריה היא שקל וחומר היא ממשנה הקודמת שהנכרית עיקר נשואה ונעשית צרת ערוה במאמר, אלא שמשנתנו שנה התנא תחילה, שסבר שבאופן הראשון באמת מותרת, ואח"כ שנה שגם בזה אסורה, וכיון שחביבה לו משום חידושה הקדימה, אך המשנה השניה לא זזה ממקומה.

משנה . מת אחד מבעלי האחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו, ומתה אשתו של שני, ואחר כך מת נשוי נכרית, הרי אלו אסורות עליו, והואיל נאסרה עליו אחות אשתו שעה אחת בנפילה הראשונה אסורה עליו עולמית.

כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה 'יבמה יבא עליה', אף על גב שחזרה והותרה לו, כגון שהיתה יבמתו אחת אשתו ומתה אשתו - הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה, ואפילו אם

היתה ראויה בנפילה הראשונה, כגון שמתה אשתו אחר מיתת אחיו קודם שכנסה אחיו השני, ואפילו לא נדחה מבית זה לגמרי בשעת נפילה, כגון שהיה עוד אח נשוי נכרית וזקוקה ליבם, ולא אומרים מיגו שחזיא לנשוי נכרית עדיין זיקתה עליה גם להתירה לאח השני לאחר שתמות אשתו.

דף ל' - ע"ב

משנה . שלשה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית, גירש אחד מבעלי האחיות את אשתו, ומת נשוי נכרית, וכנס המגרש אשתו ומת - זו היא שאמרו וכולם שמתו או נתגרשו צרותיהם מותרות, שלא הייתה צרת ערוה מעולם, 'זו היא' למעוטי - לרב אשי מת נשוי נכרית ואחר כך גירש, שאסורה צרתה משום שיש זיקה והרי זו צרת אחות אשתו בזיקה. ולרב נחמן התנא סובר שאין זיקה ומותרת גם בזה, ו'זו היא' למעוטי מת נשוי נכרית, וכנסה אחד מבעלי אחיות, ואחר כך גירש אשתו הראשונה, ומת, ונפלה הנכרית לפני האח השלישי, שאינה מתייבמת אף שבשעת נפילה כבר אינה אחות אשתו, משום שסובר נישואין הראשונים מפילים לייבום, ומשנעשת צרת ערוה שעה אחת אסורה עולמית. ולרבא הסובר שמיטה מפלת לייבום ולכן כשעשת הנכרית ואחר כך גירש האחיות ומת מתייבמת לאח השלישי, 'זו היא' למעוטי מת הנשוי נכרית ולא כנסה אחיו הנשוי אחת מהאחיות וגם לא גירש אשתו, ומת, שניהם אסורות לשלישי, אשתו של שני - משום אחות אשה, ושל ראשון - משום צרת אחות אשה בזיקה, וסובר כרב אשי שהתנא סובר יש זיקה.

משנה . ט"ו עריות שהיו בהם ספק קידושין או ספק גירושין - צרותיהם ספק צרת ערוה, וחולצות ולא מתייבמות. ספק קידושין - זרק לה קידושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה. ספק גירושין - כתב הגט בכתב ידו ואין עליו עדים, יש בו עדים ואין בו זמן, יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד (שפסולים מדברגב).

זרק לערוה גט ספק קרוב לו ספק קרוב לה - לרבה צרתה פטורה מיבום וחליצה, שהיא בחזקת צרת ערוה המותרת לשוק, ואל תאסרה מספק, ואין צריך חליצה לחומרא - שיש לחשוש שאם תחלוץ תתייבם (ולהלן דף ל"א: תובא דעת החולקים). ובזרק לערוה ספק קידושין הגם שהצרה בחזקת היתר ליבם מחייבים לחלוץ ולא להתייבם לחומרא, ואין חשש שתצא קולא שאם יקדש את אחותה או שיקדשה אחר בחיי בעלה לא יצריכו גט - כיון שצרתה חייבת בחליצה לא יטעו לומר שהיה לו בערוה קידושין גמורים, וגם אין לחשוש שאם חולצת הרי היא מתייבמת - שהרי באמת מעיקר הדין מותרת ביבום.

יבמות דף ל"א . יום ה' פרשת מצורע . ו' ניסן תשפ"ב

דף ל"א - ע"א

ערוה שגירושה בספק - לרבה צרתה מותרת בלי חליצה (כנ"ל דף ל'): משום שהיא עומדת בחזקת היתר לשוק, ולא אמרינן שתחלוץ לחומרא - שאם כן יבוא לידי יבום, והיא בחזקת צרת ערוה שהיא בכרת. אבל ערוה שנתקדשה ספק קידושין צרתה חייבת בחליצה, שאף אם מייבמה אין בכך כלום שהיא בחזקת חיוב יבום. לאביי ורבא - גם בספק גירושין צריכה חליצה.

נפל הבית עליו ועל אשתו שהיא בת אחיו של היבם, ואין ידוע איזה מהם מת ראשון - צרתה חולצת ולא מתייבמת, ולא אומרים שהיא עומדת בחזקת היתר לשיק כמו שאומרים בספק גט, שלדעת רבה אין להצריך חליצה לחומרא, שהיא חומרא המביא לדיי קולא, שמא יבוא לייבמה - שדווקא בגירושין ששכיח גזרו רבנן ולא במפולת שלא שכיח, או שדווקא בספק גט שהערוה קיימת ומחייבים הצרה בחליצה יאמרו שהיינו משום שידעו רבנן שגט ודאי היה ויבאו לייבם הצרה, אבל במפולת לא יאמרו שהיינים שהצריכו חליצה נביאים הם ויודעים שאשתו מתה ראשונה, ומכניסם שחולצת משום ספק, ולא יבואו לייבם.

שנינו: היתה עומדת ברישות הריבם זרק לה גט, קרוב לה - מגורשת, קרוב לו - אינה מגורשת, מחצה על מחצה - ספק מגורשת, והיינו שאסורה לכהן, ואם היא ערוה ליבם צרתה צריכה חליצה. ואין מעמידים אותה בחזקת היתר לשוק שלא להצריך חליצה כדי שלא יבא לייבמה כמו שאומרים במתני' לשיטת רבה - משום שמייירי שם בשתי כיתי עדים אחת אומרת קרוב לו ואחת אומר קרוב לה, שהוא ספיקא מדאורייתא. מה שאין כן מתניתין מיירי בכת אחת אומר קרוב לו ואחד אומר קרוב לה, לכן בספק קידושין אין עד אחד יכול להוציאה מחזקת היתר ליבם, ובאופן זה מיירי גם ספק גירושין ואין עד אחד מוציאה מחזקת פטור יבום.

ספק גירושין דתרי ותרין - לרבה הוי ספיקא דאורייתא ולא מוקמינן על חזקה, וחולצת ולא מתייבמת, עד אחד אומר קרוב לה ועד אחד אומר קרוב לה - הוי ספיקא דרבנן, ואוקמינן על חזקה ומותרת בלי חליצה, לאביי ורבא גם תרי ותרין ספיקא דרבנן ואף על פי כן לא אוקמינן על חזקה.

דף ל"א - ע"ב

שטר קידושין שאין בו זמן - לאביי דינו כגט שאין בו זמן ופסול מדברגב, לרבא לא תקנו זמן בשטר קידושין, בין למ"ד שתיקנו זמן בגט לידע ממתי פירות נכסי מלווה שלה - שבארסיה אין הבעל אוכל פירות, ואף למ"ד שתיקנו זמן בגט כדי שלא יחפה על בת אחותו - בשטר קידושין לא תיקנו משום שהרוב מצוי בספק, או משום שאין בזה תקנה, שאם השטר יהא מונח אצל המוחזק הזמן, וכן אם יהא אצל הבעל והיא בת אחותו ימחקנו, ואם יהא מונח אצל העדים חוששים שמא ישכחו זמן הקידושין ויסתכלו בשטר ויעידו על פיו, וצריך עדות מפייהם ולא מפי כתבם.

משנה . שלשה אחים נשואים ג' נכריות, ומת אחד מהם, ועשה בה השני מאמר, ומת - לת"ק הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, גזירה שמא יאמרו ב' יבמות הבאות מבית אחד מתייבמות, והסמיכו אקרא 'ומת אחד מהן יבמה יבא עליה' - מי שעליה זיקת יבם אחד ולא זיקת ב' יבמים. ולא אמרינן שייבם לאחת ויחלוץ לשניה - שחוששים שמא יעשה כן בב' יבמות הבאות מבית אחד, ויחלוץ קודם לאחת ואחר כך יבם השניה, ועבר על 'אשר לא יבנה' - כיון שלא שוב לא יבנה. לרבי שמעון - מייבם איזו שירצה וחולץ לשניה, שאין עליה זיקת ב' יבמים, שאם מאמר קונה הרי היא רק אשת השני, ואם אינו קונה הרי היא רק אשת הראשון

יבמות דף ל"ב . יום ו' פרשת מצורע . ז' ניסן תשפ"ב

דף ל"ב - ע"א

שלשה אחים נשואים ג' נכריות, ומת אחד מהם, ועשה בה השני מאמר, ומת ג' אם פירש שנותן הגט משום מאמר ולא משום זיקה, שוב אין עליה זיקת שני בתים, וצרתה מותרת להתייבם (גם לדעת חכמים), והיא עצמה - ללישנא קמא לרבא אסורה להתייבם, שאתי לאחלופי נתנן גט לזיקתו, וללישנא בתרא לרבא גם היא מותרת שנטל מה שעשה וכאילו לא עשה מאמר.

משנה . שני אחים נשואים שתי אחיות, ומת אחד מהם, ונפלה ליבום לפני אחיו שהוא בעל אחותה, ואחר כך מתה אשתו של שני - הרי זו אסורה עליו עולמית, והואיל נאסרה עליו שעה אחת.

הדין שיבמה שהיתה אסורה עליו שעה אחת נאסרה עליו עולמית כבר נשנה במתניתין לעיל (דף ל'). בשלשה אחים נשואים שתי אחיות, ומת אחד מהם, וכנסו הנשוי נכרית את אשתו, ומתה אחותה, ואחר כך מת הנשוי נכרית, שאסורה עליו עולמית, אף על גב שבנפילה קמא לא מידחיא אחות אשתו מיבום שהרי מותרת לנשוי נכרית, קל וחומר במתניתין בשני אחים

הנשואים שתי אחיות ונפלה לפניו שאידיחי לגמרי, אלא שמשנתנו שנה התנא תחילה, שסבר שבציר בשלשה אחים באמת מותרת, ואחר כך שנה שגם זה אסורה, וכיון שחכיבה לו משום חידושה הקדימה, אך משנה דידן לא זזה ממקומה.

נפלה לפניו אחות אשתו ליבום, שפטורה מיבום, ועבר ובה עליה בחיי אשתו - לרבי שמעון אין איסור חל על איסור, ולכן אם האח החי נשא תחילה - אינו חייב אלא משום אחות אשתו ולא משום אשת אחיו, ואם נשא המת תחילה - חייב רק משום אשת אחיו, ואף על פי כן פטורה מן היבום - שאיסור אחות אשה מוכן ועומד לחול עליה אם יפקע איסור אשת אח ממנה.

שיטת רבי יוסי: לר' אבהו - נשא חי ואחר כך נשא מת חייב שתיים, שבאיסור מוסיף איסור חל על איסור, וכיון שכשנשא המת נוסף בה איסור אשת אח על כל האחים נוסף גם על אח זה. לרבי חייא (למהלך א' להלן) - גם בנשא מת ואחר כך נשא חי חייב שתיים, משום שבאיסור כולל איסור חל על איסור, שמיגו שחל על איסור על שאר האחיות חל גם על אחות זו שהיא אשת אחיו. לרבי - גם לרבי יוסי אין איסור חל על איסור, ובשווג אינו חייב שני חטאות, אלא מדובר במזיד ומעלים עליו כאילו עשה שני עבירות, ורשע גמור הוא לקברו בין רשעים גמורים הנסקלים ונשרפים.

דף ל"ב - ע"ב

זר ששימש בשבת - לרבי חייא בשם רבי חייב שתיים, שכשהותרה עבודה במקדש בשבת הותרה רק לכהנים, ויש כאן משום זרות ומשום שבת, לבר קפרא בשם רבי אין חייב אלא אחת, שכשהותרה עבודה במקדש הותרה לכולם. וכן נחלקו בבעל מום ששימש בטומאה בקרבן ציבור (שדוחה טומאה בציבור), ובזר שאכל חטאת העוף הנמלקת. וכל אחד נשבע שכדבריו אמר רבי, ולהלן (דף ל"ג). ביבואר מחלוקתם.

יבמות דף ל"ג. שבת הגדול פרשת מצורע - ח' ניסן תשפ"ב

דף ל"ג - ע"א

ביאור מחלוקת רבי חייא ובר קפרא בזר ששימש בשבת, ובעל מום ששימש בטומאה, וזר שאכל חטאת העוף שנמלקה אם חייב א' או ב'

מהלך ראשון: נחלקו בדעת רבי יוסי הסובר איסור חל על איסור במיגו שמוסיף - שנוסף איסור על חתיכה זו לגבי אחרים, אם הוא גם על ידי כולל כשלא ניתוסף איסור על חתיכה זו אלא על חתיכות אחרות, כגון בנשא מת ואחר כך נשא חי את אחותה, שלא נוסף איסור על אשת אחיו אלא על שאר אחיות, וכן זר שאסור בעבודה קודם השבת, מיגו שנאסר בשאר מלאכות בכניסת השבת נאסר גם בעבודה, וכן בעל מום שמוותר באכילת קדשים, מיגו שנאסר באכילה כשנטמא נאסר גם בעבודה. הגמרא דוחה: בזר שאכל מליקה לא שייך איסור כולל, שהרי עד שלא נמלקה לא היה עליו איסור זמור שהרי אסור גם לכהנים, ואיסור זרות חל בשעת המליקה.

מהלך שני: נחלקו בדעת רבי יוסי אם איסור חל על איסור כששניהם חלים בבת אחת, כגון ששני האחים שלחו שליח אחד לקדש לכל אחד מהם אחת מהאחיות, וגם האחיות שלחו שליח אחד לקבל קידושין, ופגעו השלוחים זה בזה. וכן בזר שהביא שתי עשרות בשבת ועבד, וכן כהן קטן בעל מום שהביא שתי עשרות בשבת, או גדול שחנך אצבעו בסכין טמאה, וכן זר שאכל מליקה, שאיסור זרות ומליקה חל בבת אחת.

הגמרא דוחה: שהרי בין רבי חייא ובין בר קפרא נשבעו ששמעו כן מפי רבי, ובשלמה לרבי חייא יש לפרש שבאמת אמר שניהם וכשחלו שני האיסורים בבת אחת, ומה שאמר שחייב שניים היינו אליבא דרבי יוסי, ומה שאמר שחייב רק אחת היינו אליבא דרבי שמעון, אבל לבר קפרא שגם לרבי יוסי חייב רק אחת נמצא שרבי חייא שיקר במה שנשבע שאמר רבי חייב שתיים.

מהלך שלישי: נחלקו בדעת רבי שמעון שאינו סובר איסור חל על איסור על ידי מיגו, אם אומרים שבבת אחת חלים שני האיסורים הואיל שלא קדם איסור אחד לחבירו, ושניהם לא שיקרו, שלבר קפרא מה שאמר רבי חייב שתיים היינו אליבא דרבי יוסי, ולרבי חייא מה שאמר רבי שמעון שחייב אחת היינו בזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה באופן שהוא איסור כולל, ובר קפרא דימה מעצמו זר שאכל מליקה, ולאחר זמן שהיה שונה ג' ההלכות ביחד שכח שהוא עירב וסבר שרבי אמר כן, ואמר ממה שזר שאכל מליקה שאיסורם חל בבת אחת וחייב אחת גם בשאר איסורים.

הגמרא מקשה: מובן מדוע הוצרך רבי חייא להישבע - כדי להוציא ממה שמוזקים שדעת רבי שמעון שבכל אופן לא אמרינן איסור חל על איסור, אלא בר קפרא מדוע הוצרך להישבע.

דף ל"ג - ע"ב

הגמרא מקשה תיובתא על שיטת בר קפרא הסובר שלדעת רבי שמעון אין איסור חל על איסור גם בבת אחת, ממה שכתוב בבבלי שרבי יוסי ורבי שמעון חולקים בזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה, ואילו זר שאכל מליקה לא רבני, ועל כרחק משום שלא שייך איסורים שבו אלא בבת אחת, ובה מודה רבי שמעון שחלים שני האיסורים, ומה שאמר בזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה שאין בו אלא איסור אחד לא מירי כשחלו שני האיסורים בבת אחת.

זר ששימש בשבת שסובר רבי יוסי שעובר שני איסורים, לרב אחא בר יעקב היינו בשתיטת פרו של כהן גדול ביום הכיפורים, שכשרה רק על ידי הכהן גדול (וזר היינו מי שזר אצלו, ואף כהן הדיוט), שאילו שחיטה בשאר קדשים כשרה בזר, וקבלה והולכה אינם איסור מדאורייתא אלא שבות טלטול, והקטור אליבא דרבי יוסי אינה נאסרה בטומאה שסובר הבערה ללא יצאתה. ולרב אין רבי יוסי לא אמר לחייבו שתי חטאות אלא שעובר שני איסורים, ולענין שקיבורים אותם בין רשעים גמורים, וממילא אפשר להעמיד דבריו בכל עבודה.

משנה. שנים שקידשו כל אחד מהם אשה, והוחלפו נשותיהם בשוגג בשעת כניסתם לחופה - הרי אלו חייבים משום אשת איש, ואם היו אחים - גם משום אשת אח, ואם הם היו אחיות - גם משום אשה לא אחותה, ואם היו נידות - גם משום נידה. ומפרישים אותם שלשה חודשים שמה ובבורות הם, וצריק להבחנה בין זרד כשר לפסול שלא יתלו העוברים בבעליהם, ואם היו קטנות שאינם ראיות ללדת מחזירים אותם מיד, ואם היו כהנות נפסלו מן התרומה. ואם הולדות במזיד - גדולות אסורות לבעליהם, וקטנות מותרות לבעליהם ישראל, שפיתוי קטנה אונס הוא.

שני אחים שקידשו כל אחד מהם אחת משתי אחיות, והוחלפו בשעת כניסתם לחופה, והיו נידות - כל אחד מארבע אלו חייב ארבעה חטאות, סך הכל ט"ז חטאות.

יבמות דף ל"ד. יום א' ט' ניסן תשפ"ב

דף ל"ד - ע"א

תנא במתניתין ששני אחים שנשאו שתי אחיות ונתחלפו בנשותיהם חייבים ט"ז חטאות סובר שאיסור חל על איסור, ללישנא א' היינו כרבי מאיר הסובר שאיסור חל על איסור כשחלים שניהם בבת אחת (שכשקידש וראשון נאסרה על השני באיסור אשת איש ואשת אח בבת אחת), ובאיסור כולל (שכשקידש השני אחות הראשונה נאסרו עליו שאר אחיותיה באיסור אחות אשה, ובמיגו חל איסור זה גם על זר שכבר אסורה לו משום אשת אח ואשת איש), ובאיסור מוסיף (כשפירסו נידות אחך כך מיגו שנאסרו על בעליהם) ללישנא ב' - מתניתין מירי שחלו כל האיסורים בבת אחת, שאז אפילו לרבי שמעון חלים כולם, ומדובר ששני האחים עשו

שליח אחד לקדש לכל אחד מהם אחת משתי אחיות, והאחיות עשו שליח אחד לקבל קידושהן משני האחים, ופגעו השלוחים זה בזה, וגם איסור נידה חל יחד עם הקידושין - שהתנו שיחולו הקידושין בשעה שימלאו לאחים י"ג שנה וימלאו לאחיות י"ב שנה (שארבעתם נולדו ביום אחד), והיו שופעות נידות בשעת חלות הקידושין (מסוף שנה קודמת עד אחר תחילת שנה הבאה).

לרבי מאיר יש אונס אכילה אחת וחייב עליה ד' חטאות ואשם - אכל חלב נותר של קדשים (שמיגו שנוסף איסור הנאה בקדשים ונותר על איסור חלב חל גם איסור אכילה), בהיותו טמא (חל בכולל, מיגו שנאסר בשאר החתיכות המותרות לטהור), ביום הכיפורים (חל בכולל בשאר אכילות), והיתה שבת והוציאו בפני (איסור שבת ויום הכיפורים חלים בבת אחת).

מתניתין שחייבה חטאות בנישואי טעות, הגם שטעו בדבר מצוה - או משום שהיא קדעת רבי אליעזר הסובר שטעה בדבר מצוה חייב, או שגם לרבי יהושע הסובר שפטור היינו רק אם זמנו בהול, כגון שהיה לו ב' תינוקות למול, אחד זמנו בשבת ואחד לאחר שבת, והיה טרוד למול את שזמנו בשבת ובטעות מל את של אחר שבת, או שהיה טרוד לאכול תרומת חמץ בערב פסח, ונדע לו שהוא בן גרושה או בן חלוצה, אבל בנישואין אין זמנו בהול.

מה שמפרישים הנשים שהוחלפו בעת הנישואים מבעליהם שלשה חודשים שמה נתעברו מהשני היינו כשבעלו ושגו, שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה, ומה ששנה רבי חייא שחייבים ט"ז חטאות אף שבאמת כיון שבעלו ושגו חייבים ל"ב חטאות - משום שלא חישוב אלא החטאות שחייבים על ביאה ראשונה, שהרי לרבי אליעזר (שהעמדנו לעיל המשנה כוותיה) חייב על כל כח חטאות נוספת, ואם כן אף בביאה אחת חייבים הרבה חטאות, אלא לא חישוב אלא מה שחייבים על כח ראשון.

דף ל"ד - ע"ב

תמר נתעברה מיהודה בביאה ראשונה מפני שמעכה בתוליה באצבעה (ועל שמה נקראו כל מועכות של בית רבי 'תמר'), אבל ביאת ער ואונן היה שלא כדרכה.

ידיע אונן כי לא לו יהיה הזרע, והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה, וכן עשה ער כדי שלא תתעבר ויכחישי יופיה - שנאמר 'ימית גם אותו' שאף הוא באותה מיתה מת.

ואשה אשר ישכב איש אותה שכבת זרע ורחצו במים וטמאו עד הערב, מיעוט 'אותה' - לרבי יהודה פרט לכלה, ושאל הון את רב נחמן מה משום שהתורה חסה על תכשיבים כלה, והשיבו שהוא משום שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה. לחכמים: 'שכבת זרע' - פרט להערה, 'אותה' - פרט שלא כדרכה. ולרבי יהודה הערה ושלא כדרכה נתמעטו מ'שכבת זרע'.

כל ששהתה לאחר מיתת בעלה עשר שנים בלי נישואין שוב אינה יולדת, אך אם דעתה להינשא או שנבעלה לבנתיים מתעברת.

כל הנשים שנבעלו צריכות להמתין שלשה חודשים להבחנה, ואפילו בקטנה גזרו רבנן משום גדולה, מייאנה אינה צריכה להמתין, שאין לגזור משום גדולה שאין גדולה יוצאת במיאון, נתן גט לקטנה היכולת למאן - צריכה להמתין, גירות ומשוחררת קטנה אין צריכות להמתין לאחר גירות.

יבמות דף ל"ה. יום ב' ט' ניסן תשפ"ב

ל"ט"ג הרבנית הצדקנית חיה נחמה בת הגה"ק שמואל דוד הלברשטאם ע"ה

נלב"ע בשם טוב י' ניסן תש"פ

דף ל"ה - ע"א

לשמואל לא חייב הנשים שנבעלו צריכות להמתין שלשה חודשים להבחנה, ואפילו בקטנה שנתגרשה אף שהיא יכולה להוליד גזרו בה רבנן משום גדולה, קטנה שמיאנה אינה צריכה להמתין, שאין לגזור משום גדולה שאין גדולה יוצאת במיאון, נתן גט לקטנה היכולה למאן - צריכה להמתין, גירות ומשוחררת קטנה אינה צריכה להמתין אחר הגירות והשחרור.

ללישנא קמא סובר שמואל שקטנה שזינתה צריכה להמתין שלשה חודשים, שגוזרים קטנה אטו גדולה, ומה שבמשנה בשני אחים שקידשו שתי אחיות קטנות ונתחלפו מחזירים אותם מיד - חילוף לא שכח וכהוראת שעה היא.

ללישנא בתרא סובר שמואל שרק גדולה שזינתה צריכה המתנה ג' חודשים (וראה בסמוך דעת רבי יוסי), וכן קטנה שיוצאה בגט צריכה המתנה, אבל קטנה שזינתה אינה צריכה המתנה, שכיון שלא שכח לא גזרו אטו גדולה, וגירות ושבויה ושפחה שנתחררה אפילו גדולה אינה צריכה המתנה, משום שכל המזנה מתהפכת, ואף גירות שהיתה נשואה מתהפכת כיון שדעתה להתנייר. (ורק בישראלית גזרו זנות אטו נשואין).

הגירות והשבויה והשפחה שנתגרשו ושנפדו ונשתחררו - לרבי יהודה צריכות להמתין שלשה חודשים, ולרבי יוסי מותרות להינשא מיד, וטעמו: לרבה משום שמשמשת עמין, לאבי אפילו יוצאה בשן עמין - שמתהפכת.

אנוסה ומפונה - לרבי יהודה צריכה להמתין שלשה חודשים, לרבי יוסי אינה צריכה, וטעמו: לרבה משום שמשמשת במוך, לאבי משום שמתהפכת.

שני אחים שקידשו שתי אחיות ונתחלפו בשעת הנישואין בטעות דקתני במתניתין שנפסלו מן הכהונה, היינו בין אם ישראליות שבעליהם כהנים - שאשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה, ואף אם בעליהם ישראלים לא ינשא לכהנים, וכן אם היו נבות כהן נאסרו בתרומת בית אביהם כיון שנבעלו לפסול להם.

הדרן עלך ארבעה חודשים
פרק רביעי - החולץ

דף ל"ה - ע"ב

משנה. החולץ ליבמותו ונמצאת מעוברת, וילדה, אם הולד בן קיימא אין החליצה כולם, ומותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא נפסלה מכהונה, אין הולד בן קיימא - אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה.

הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת, וילדה, אם הולד בן קיימא - יוציא, וחייבים חטאת משום אשת אח. אין הולד בן קיימא - יקיימה. ספק בן תשעה לראשון או בן שבעה לאחרון - יוציא, והולד כשר ממה נפשך, וחייבים באשם תלוי.

החולץ למעוברת והפילה - לרבי יוחנן חליצה מעלייתא היא, ואינה צריכה חליצה מהאחים, ונפסלה לכהונה. ומקורו: או מקרא - 'ובן אין לו' והרי אין לו, או מסברא - כיון שהפילה מתגלה למפרע שבת חליצה היתה, וכאילו בא אליהו בשעת חליצה ואמר שתפיל. לריש לקיש לא שמה חליצה, וצריכה חליצה מהאחים, אך נפסלה לכהונה מדרבנן שלא יבוא להתיר חלוצה דעלמא לכהונה. ומקורו: או מקרא, 'אין לו' - עיין עליו, או מסברא - מתגלה למפרע לא אומרים המייבם מעוברת והפילה - לאבי לכו"ע לאו שמה ביאה, ולא פטרה. לרבי - אם ביאת מעוברת לאו שמה ביאה גם חליצה מעוברת לאו שמה ביאה, שרק העולה ליבום עולה לחליצה, אלא גם בביאת מעוברת נחלק, ולרבי יוחנן שמה ביאה, ואם היו חולד בן קיימא אינו צריך לחזור ולבעול, ולריש לקיש לאו שמה ביאה וצריך לחזור ולבעול.

הכונס יבמתו ונמצאת מעוברת לא תינשא צרתה, שמה יהא הולד בן קיימא, וזכה לכו"ע אין יבמו יבום אלא הולד פוטר (שרק כשאינו בן קיימא סובר רבי יוחנן שמה ביאה, דאמרינן אינלא למפרע שבשעת ביאה לא היה בר קיימא), ואינו פוטר עד שיצא לאוורר העולם.

האשה שוללה בעלה וצרתה ומלדינתו הים, וביאה ואוורר לא מת בעלך, לא תתייבם עד שדע שמה צרתה מעוברת בחלו בר קיימא ואינה יחיבת ביבום ויפגע באיסור אשת אח. לריש לקיש לא תחלוך תוך תשעה חדשים למיתת הבעל על מנת להינשא אחר תשעה חדשים (שלדעתו חליצה בשעה שאחת מגנשי המת מעוברת לא שמה חליצה, כ"ל דף ל"ח): לאבי בר אבין וחנינא בר אבין גם לרבי יוחנן (הסובר שחליצת מעוברת שמה חליצה, כ"ל שם) לא תחלוך, ואפילו לאחר תשעה חדשים לא תחלוך, שמה יתברר שהצרה ילדה בר קיימא, ונמצא שהחליצת היה שלא לצורך, ואתה מצריכה כרוז להכשירה לכהונה, ואפשר שיש אדם שהיה בחליצה ולא בהכרזה, וכשיראה שנשאת לכהן יאמר שהתירו חלוצה לכהונה.

רבא אמר שהלכה כריש לקיש בג' דינים:

א. ביאת מעוברת אינה ביאה וחליצת מעוברת אינה חליצה.

ב. המחלק נכסיו לבניו, והרבה לאחד, או שהשווה את הבכור לשאר אחים - אם אמר בלשון ירושה לא אמר כלום, שהתנה על מה שכתוב בתורה ותנא בטל, ואם אמר בלשון מתנה דבריו קיימים שנתן להם בחייו ולא בתורת ירושה, ואפילו אמר לשון ירושה כל שאמר גם לשון מתנה בין בתחילה בין באמצע בין בסוף מהני. כתב לאחד לשון ירושה ולאחר לשון מתנה - לרבי יוחנן שניהם קנו, לריש לקיש זה שכתב לו בלשון ירושה לא קנה, וכן הלכה.

ג. הכותב בן נכסיו לבנו מהמים ולאחר מיתה, והיינו גוף מהמים ופירות לאחר מיתה, האב אינו יכול למכור חלק והבן אינו יכול למכור הפירות, מכר האב הפירות - הלוקח אוכל הפירות כל ימי חי האב, מכר הבן הגוף - אין ללוקח כלום עד שימות האב, מכר הבן ומת בחייה האב - לרבי יוחנן לא קנה הלוקח אפילו לכשימות האב, שקניין הפירות של אב קננין הגוף (והוא נחשב כבעליו), לריש לקיש קנה הלוקח, שקניין פירות לאו קננין הגוף דמי, וכן הלכה.

הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת והפילה, עלתה דמתניתין יכול לקיימה, לרבי אליעזר קנסוהו שיוציא בנט משום שבכנס לספק אשת את.

לא ישא אדם מעוברת ומינקת בחייו, ואם נשא יוציא, לרבי מאיר לא יחזיר עולמית, ולחכמים לכשיגיע זמנו (סוף כ"ד חודש) יכנס. לרבא רבי מאיר רבי אליעזר (שאמר שחכונס יבמתו מעוברת והפילה יוציא) אמרו דבר אחד, לאביי לא, שמה רבי אליעזר סובק קנס זה רק באיסור אשת את דאורייתא, ורבי מאיר סובר רב באיורן נבגנן מעוברת ומינקת בחייו, ולחכמים עדיין חיוק לדבריהם יותא משל תורה.

כל ששהה שלושים יום משגולד - לרשב"ג אינו נפל, ופוטר את אמו מחליצה (ולחכמים אפילו לא שהה), ואם לא שהה ולא קים לן שכלו לו חדשיו ספיקא הוא וחולצת ולא מתייבמת, מת בתוך שלושים יום ונתקדשה - אם קדישה ישראל חולצת, ואם הוא כהן שאסור בחלוצה לסלקא דעתך לרבא חולצת, ולבסוף סבר שאינה חולצת וסומכים שלא היה נפל.

כהן שנשא מעוברת ומינקת בחייו צריך לגרשה, ואף לרבי מאיר הסובר שמחזירה כשיגיע לסוף עשרים וארבע חודש, וכוון אם יגרשה בנט אינו יכול להחזירה. ואינו דומה ליבמה שנתקדשה לכהן תוך שלושים יום ללידת הולד שאינה צריכה חליצה שלא לפסלה על ארוסה הכהן, ושאינה התם שלחכמים אף על גב שלא שהה שלושים יום ולד מעליה היא ואינה צריכה חליצה כלל, אבל הכא צריכה נט.

קידש גרושה או אלמנה תוך שלש חדשי בחינה וברח - נחלקו רב אחא ורפרם אם שמיטתן ליה עד שיכתוב נט, או כיון שברח ניכר שאינו עומד לכונסה עד שיעצ זמנה, ואינו צריך לגרשה.

הכנס את יבמתו ונמצאת מעוברת, והולד פוטר את תשע לראשון ספק בן שבע לאחרון - חולצת ולא מתייבמת, ולא אמרינן רוב נשים יולדות לתשעה חדשים והוא של ראשון - שרוב היולדות לתשעה ניכר עוברים לשלשה חדשים, וזו שלא הוכר עוברת איתרע לה הרוב.

הכנס את יבמתו ונמצאת מעוברת - ולד שנוול ראשון הוא ספק בן תשע לראשון או בן שבע לאחרון, וכוון ממה נפשך אף ליתיה כהן גדול, והולד שנוול שני - לת"ק ממזר ספק, ולרבי אליעזר בן יעקב אין ממזר מספק, ופירוש דבריהם: לאביי - לת"ק ספק ממזר וסבור בממזרת, ולרבי אליעזר בן יעקב הוא ממזר ודאי ומותר בממזרת, שסבר אביי שהלכה כהלל שספק ממזר מותר לוודאי ממזר, ולכן העמיד כך שיטת רבי אליעזר בן יעקב שהלכה כמותו, שמשנתו קב ונקי, לרבא - לת"ק ספק ממזר ומותר בממזרת, ולרבי"ק ספק ממזר אסור בממזרת, שסבר רבא שהלכה כרבי אליעזר שספק ממזר אסור בוודאי, ולכן העמיד כך שיטת רבי"ק.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: הרי שבא על נשים הרבה ואינו יודע על איזה מהם, וכן היא שבאו עליה אנשים הרבה ואינה יודעת מאיזה מהם נתעברה, נמצא אב נושא את בתו ואח נושא אחותה, ונתמלא כל העולם כולו ממזורים ועל זה נאמר 'זמלאה הארץ זמה'. ומדברים אלו הוכיח אביי דרבי"ק ס"ל שספק ממזרים דינם כממזרים בוודאי, ורבא דוחה 'זימנה' היינו 'זו מה היא', והיינו ספיקות.

יתר על כל אמר רבי אליעזר בן יעקב: לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא אשה במדינה אחרת, שמה יזדווגה לו לזה ונמצא אח נושא אחותו.

כשהיו החכמים מתעכבים בעיר אחרת היו מכריזים: מי חפצה להינשא לי לימים שאתעכב כאן, ולא היו חוששים שילידו ממנה ונמצא אח נושא אחותו, שמפורסמים הם ובניהם נקראים על שמו. והיו שולחים פלוחים שבעה ימים קודם ביאתם לספירת שבעה נקיים, או שהיו רק מייחדים אותם שיהיה להם פת בשלום.

לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה, שנאמר 'אל תחרש על רעך רעה והוא יושב לבטח אתך'.

ספק (אם הוא בן ט' של מת או בן ז' של יבם) שבא לחלוק עם היבם בנכסי המת - הוי ממון המוטל בספק וחולקים. שאין אחד מוחזק יותר מחבירו.

ספק ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי המת - רבנן סברו לומר שהספק מוחזק יותר, שממה נפשך יש לו כיוון בנכסים, אבל בני יבם שבאו לחלוק עם המת - ולרב הכל של ספק. ולרב משרשיא אינו נחשב מוחזק כיון שאינו בא בטענה ומתאמת מן הוא ובא לרשת, ולכן נוטל בתחילה חלק כאחד הבנים כיון שהם מודים לו שהוא אחיהם, ואת השאר חולקים מספק, הוא נוטל חצי, והם מחלקים החצי הנותר ביניהם.

ספק ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי יבם - אומרים לו: האב ראה שאחינו אתה, ואינו נוטל עמהם.

ספק ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי יבם אחר שהתחלקו היבם והספק בנכסי המת, וטוען שממה נפשך יש לו חלק בנכסי אביהם, אם הוא בנו - כאחד מבניו, ואם אינו בנו - יחזירו לו החצי שנתן לו בנכסי המת - לר' אבא בשם רב קיימא ואין לו כלום, לרב רביא הדר דינאי, ויתנו לו חלק בכל נכסי כאחד מבניו, או החצי שנתן לו בנכסי המת.

מי שהלך למדינת הים ואבדו לו דרך שדהו, אם הקיפו אדם אחד - אומר לו ממה נפשך דרכי גבך וילך בדרך הקצרה. הקיפוהו ארבע בני אדם - יקח דרך במאה מנה או יפרח באויר. הקיפו אחד שקנה מארבע בני אדם - לאדמון אומר לו ממה נפשך שיש לך דרך גבך, לחכמים הלוקח אומר לו: אם אתה שותק וקונה ממני דרך דיבמי מעטים מוטב, ואם לאו אחרך שטרות המכר בעליהם והצטרף לשלם להם דמים יקרים עבור דרך.

הגמרא סברה לומר שר' אבא שאמר קם דינא סובר כחכמים שיקנה לו דרך, ור' ירמיה שאמר הדר דינא סובר כאדמון שאמר ילך בדרך קצרה, ודוחה הגמרא דשאני אדמון שיש לו טענה ממה נפשך יש לו דרך גבך וטוען טענת ברי, ושאיני חכמים שיכול לומר אי שתקת ואי לא מהדרנא שטרא למרייהו.

ספק ויבם שבאו לחלוק בנכסי אבי המת - היבם ודאי יורש והספק רק ספק, ואין ספק מוציא מידי ודאי. ספק ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי אבי המת, הספק אומר שהוא בן המת ומגיע לו חצי ולהם חצי, והם אומרים שהוא אחיהם - החצי שהוא מודה להם לוקחים האחים, והוא לוקח החלק שהם מודים לו, והשאר הוי ממון המוטל בספק וחולקים ביניהם.

אבי המת ויבם שבאו לחלוק בנכסי הספק, או אבי המת והספק שבאו לחלוק בנכסי היבם - הוי ממון המוטל בספק וחולקים.

משנה - שומרת יבם שנפלו לה נכסים מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת וגונתה וקיים. מתה - כתובתה בחזקת יורשי הבעל (כך מתבאר בגמרא להלן ע"ב שבוזה אין מחלוקת). נכסי מלוג - לבית שמאי יחלוקו יורשי הבעל ויורשי האב, שבמקום ספק לבית שמאי חלוקה עדיפה, לבית הלל נכסים בחזקתם, ולכן נכסי מלוג בחזקת יורשי האב, שבמקום ספק לבית הלל חזקה עדיפה.

ביאור המשנה - ברישא לא פליגי ובסיפא פליגי:

לעולא - רישא מיירי שנפלה ליבום מן האירוסין, וזיקת אירוסין עושה ספק ארוסה, לכן מוכרת לכתחילה, סיפא מיירי שנפלה ליבום מן הנישואין, וזיקת נישואין עושה ספק נשואה, ולבית שמאי חלוקה עדיפה לבית הלל חזקה עדיפה.

קשיית רבה על מהלכו של עולא - מדוע נחלקו בסיפא אחר מיתה, לפלגו בחייה לענין פירות נכסי מלוג אם היא חולקת עם היבם או שהם בחזקתה.

לרבה - רישא וסיפא מיירי שנפלה ליבום מן הנשואים, וזיקת נשואין עושה ספק נשואה, וברישא שהיא חיה והקרן ודאי שלה, והם ספק, אין ספק מוציא מידי ודאי וגם לבית שמאי חזקה עדיפה, ורק בסיפא שמתה ושניהם באים מכח ירושה פליגי.

קשיית אביי על מהלכו של רבה - בית שמאי לא סוברים סברת אין ספק מוציא מידי ודאי, כדמצינו בנפל הבית עליו ועל אביו והיו עליו בעלי חוב, לבית שמאי יחלוקו יורשי האב ובעלי חוב הגם שיורשי האב הם בוודאי יורשים ממיילא ובעל חוב ספק שמחוסר גובייה עד שיחזיקוהו ב"ד. לרבה - שאני חוב שבשטר שסובר בית שמאי שכנגווי דמי, ובע"כ מוחזקים בנכסים כמו היוורשים, כדמצינו בסוטה שמת בעלה קודם שמתה שסוברים בית שמאי שנוטלת כתובתה (ולאביי זה גם משום שלא ס"ל אין ספק מוציא מידי ודאי).

לאביי - רישא מיירי שנפלו לה הנכסים כשהיא שומרת יבם, שלא מהני הזיקה שיוכה היבם בנכסים, סיפא מיירי שנפלה לה הנכסים כשהיא תחת בעלה הראשון, לבית הלל יד הבעל כידה, וכשמת יד היבם גרועה מידה ונכסים בחזקתם, לבית שמאי יד הבעל עדיפה מידה, וכשמת הבעל יד היבם כידה ולכן יחלוקו.

קשיית רבא על מהלכו של אביי - שאם נפלו לה הנכסים בעודה תחת בעלה לכו"ע יד הבעל עדיפה מידה.

לרבה - בין ברישא ובין בסיפא מיירי שנפלו לה הנכסים בעודה שומרת יבם, ורישא מיירי שלא עשה בה מאמר קודם שנפלו לה הנכסים, ולא מהני הזיקה לזכות בנכסים, ובסיפא מיירי שעשה בה מאמר, וסברו בית שמאי שמאמר עושה ספק נשואה וחולקו.

לזכות שמשון בן מרים לאה לרפואה שלימה והצלחה וסיעתא דשמיא

מאמר לבית שמאי - לרבא עושה ודאי ארוסה לדחות צרת אחותה משום אחות אשתו (בג' אחים ב' נשואים ב') אחיות ומת אחד מבעלי אחיות ועשה בה המופנה מאמר ואח"כ נפלה לפניו אחותה, וספק נשואה בקנין נכסיה, לרבי אליעזר גם לבית שמאי בעלת המאמר לא סגי לה בגט אלא בעי נמי חליצה, ובדעתו לענין קנין בנכסיה - ב' דרכים בגמרא.

כנס יבמתו מגרשה בגט, הגם שנאמר 'ויבמה' לא אמרינן עדיין יבום הראשון עליה ותצא בחליצה, שנאמר 'ולקחה לו לאשה' - הרי היא כאשתו לכל דבר.

כנס יבמתו וגרשה יכול להחזירה, ולא אומרים שאחר שקיים המצוה שרמיא רחמנא עליה חזר עליו איסור אשת אח, שנאמר 'ולקחה לו לאשה' - הרי היא כאשתו לכל דבר.

כנס יבמתו וכתובתה על נכסי בעלה הראשון, שהקנו ליבם אשה מן השמים ולא שעבד נכסיו לכתובתה, ואם אין לה מן הראשון תקנו לה מנכסי השני, כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה.

משנה - מצוה בגדול לייבם, לא רצה הולכים לשאר אחים, לא רצו חוזרים לגדול וכופים אותו, ואומרים לו עליך מצוה או חלוץ או ייבם.

תלה בקטן עד שיגרלו או בגדול עד שיבוא ממדינת הים או בחרש וטוטה אין שומעים לו, ששהוי מצוה לא משהיין.

חליצת אח הגדול וביאת אח הקטן ממנו - ללישנא קמא פליגי רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי אם ביאת הקטן עדיפה - שצוה ביבום, או שחליצת גדול עדיפה - שבמקום גדול ביאת קטן לאו כלום היא. ללישנא בתרא לכו"ע ביאת קטן עדיפה, ופליגי אם חליצת גדול עדיפה מחליצת קטן או שניהם שוים.

בראשונה בריש מכוונים לשם מצוה מצות יבום קודמת למצות חליצה, עכשיו שאין מכוונים לשם מצוה מצות חליצה קודמת (לאבא שאול, ועיין בסמוך דעת חכמים). אמנם אם שניהם רוצים ביבום אין כופים לחלוץ, ואם הוא רוצה לייבם והיא אינה רוצה מטענין ליה שיחלוץ, ואי לא כפינן ליה לחלוץ.

תיקן רב יהודה לכתוב בשטר חליצה: איך פלוגתי בת פלוגי הקריבה פלוגי יבמה לבית דין, והכרנו שהוא אחי של המת מאביו, ואמרנו לו אם אתה רוצה תייבם, ואם לא הטא אליה רגל ימינך, והיא הסירה געלו מעל רגלו, וירגלו, ובענין על הארץ רוק הנראה לעיני הדיינים, ורבי חייא בר אויא מוסיף בשם רב יהודה שמסיימים: ועשינו שיקראו היבם והיבמה מה שנאמר בספר תורת משה (מה שהם צריכים לקרוא בשעת החליצה).

ביורד שהיבם הוא אחי המת נחלקו רב אחא ורבינא אם צריך עדים או אפילו קרוב ואשה נאמנים, והילכתא שגילוי מילתא בעלמא הוא ואפילו קרוב ואשה נאמנים.

הכונס יבמתו לשם גוי ולשום אישות ולשום דבר אחר, לאבא שאול כאילו פוגע בערוה וקרוב להיות הולד ממזר, לחכמים 'יבמה יבא עליה' מכל מקום.

בראשונה שהיו מתכוונים לשם מצוה מצות יבום קודמת למצות חליצה, ואח"כ שלא היו מתכוונים לשם מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום, משום שסברו כאבא שאול, ולבסוף סברו כרבנן וחזרו לומר מצות יבום קודמת למצות חליצה.

תניא: 'יבמה יבא עליה' מצוה, שבתחילה [עד שלא קידשה אחיו] בכלל היתר היתה חזרה ונאסרה [כשקדשה אחיו], חזרה והותרה [במיתת האח] יכול תחזור להיתרה הראשון, ת"ל 'יבמה יבא עליה' מצוה. לרב יצחק בר אבדימי - אבא שאול היא, שכשחזרה והותרה לא חזרה להיתרה הראשון אף לשם גוי וכדו', לאל לא התורה אלא אם יבא עליה לשם מצוה, ופירוש סוף הברייתא 'יבמה יבא עליה מצוה' - לשם מצוה. לרבא - גם רבנן בעלי חזרה להיתרה הראשון שאם רצה כונסה חזרה חלוצה, אלא מצוה לכונסה, ופירוש סוף הברייתא 'יבמה יבא עליה מצוה' - מצות יבום קודמת למצות חליצה.

העלון טעון גניזה
עלון מס' 616
שבת פר' תזריע - החודש
שנת תשפ"ב

העלון מוקדש לעילוי נשמת
יוסף בן רבקה ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
שרה בת מלכה ז"ל
דינה בת פורטונה ז"ל
אהרון בן מתתיהו ושרה ז"ל

לרפואה שלמה
אולגה זימבול בת אמילי
יעקב קיקי בן יסמינה
כרמלה כונפטה בת רחל

ע"ש הצדיק המלובן רבי ינון חורי זצוק"ל, זיע"א
יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992

זמני שבת
פרשת תזריע - החודש

רבינו תם	צאת שבת	הדלקת נרות	פגל המנחה	ירושלים
8.17	7.36	6.23	5.38	
8.14	7.38	6.41	5.40	תל אביב
8.14	7.38	6.30	5.40	חיפה
8.14	7.37	6.40	5.39	באר שבע

הפטרה: "כה אמר ד"

מטעמים לשולחן

ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתו לעלה ובן יונה או תר לחטאת אל פתח אהל מועד אל הכהן (יב, ו)

רבי אליעזר פאפו, בעל הפלא יועץ, בספרו על התורה, "אלף המגן", פרש פסוק זה בדרך רמז: ילד יהודי נולד טהור לגמרי, ללא רבב, אין שום חטא ועוון בידו, עד שהוא מתגבר והיצר הרע מגיע. באה התורה ואומרת: "ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת" - כשמסתמים ימי הטהרה, מה צריכים לעשות אז? "תביא כבש" - "כבש" מלשון כבוש. עליך לכבוש את היצר. אם תזכה ותכבוש את היצר תהיה כמו שאול המלך; כתוב "בן שנה שאול במלכו" (שמואל-א יג, א). אומרת הגמרא (יומא כב ע"ב): "אמר רב הונא: כבן שנה, שלא טעם טעם חטא" - היו לו חטאים כמו ילד בן שנה. נקי וזך מכל רבב של עוון. איך הצליח להגיע לכך? על ידי שכבש את יצרו! וזו הכונה "כבש" - ע"י שתכבוש את יצרך, "בן שנתו" תהיה כמו שאול, בן שנה, ללא חטא. באחת הנסיעות של רבי אהרן ליב שטיינמן שליט"א לאמריקה, טסו הוא ופמליתו במטוס פרטי של אחד הגבירים מניו יורק לקנדה, ובדרך עברו מעל מפלי הניאגרה. רץ הגביר לטיס ובקש שיעשה סבוב נוסף מעל המפלים, ובמקביל בקש ממקורבו של הרב שטיינמן שיציע לו לקום לכוון החלון השני, כדי לראות את המחזה המרהיב של פלאי הבריאה. הרב שטיינמן קם, עשה צעד אחד לכוון החלון, והנה לפתע שב והתישב במקומו, וחזר לעין בספר שבידו. כשנשאל על ידי מקורביו מה קרה, הסביר: ידעתי שאכן ענין גדול הוא להביט ולהתבונן בפלאי הבריאה, אולם לאחר מכן חשבתי: מדוע הנני משקר את עצמי? האם הסבה שרצוני לראות, היא באמת משום שזהו אחד מפלאי הבריאה המביאים להתפעלות ממעשי הבורא יתברך, או שמא סקרנות גרידא היא ותו לו?! כשעלתה בדעתו מחשבה זו - כבש את יצר הסקרנות שבו, התישב חזרה במקומו, ולא נעמד להביט במראה משובח הנפש של המפלים המרהיבים. אם אדם כובש כך את היצר - בכוחו להגיע למצב של "בן שנה שאול במלכו", כתינוק בן שנה שהוא נקי מכל עוון וחטא. נתבאר, אפוא, מה לא לעשות. עלינו לכבוש את היצר כדי לא לעשות עברות, אבל צריכים גם לעשות מעשים טובים. בגמרא אומרת התורה: "לעולה" - תעלה, תעשה מצוות. תתרגל ללמד תורה ולעשות מעשים טובים. בגמרא נבאר, שאם אדם חטא ועשה חבילות של עברות - יעשה כנגדן חבילות של מצוות. גם דבר זה - אומר רבי אליעזר רמזו כאן במלים "ובן יונה או תר לחטאת" - כי הנה על הפסוק "כנפי יונה נחפה בכסף" (תהלים סח, יד) דרשו חז"ל (שבת מט ע"א): "מה יונה כנפיה מגנות עליה - אף ישראל מצוות מגנות עליה". אם כן, אדם שעבר עברות יביא "בן יונה", הינו יקים מצוות, ובזה יכפר על עוונותיו, כי מצוות מגנות עליו ככנפי היונה. והיכן יעשה זאת? "אל פתח אהל מועד אל הכהן", עליו לבוא אל הכהן, אל התלמיד חכם שבבית מדרשו, ישמע שעורי תורה, יאזין לדברי הכבושין הנאמרים שם, ומתוך כך ישוב אל בוראו באמת. דבר נוסף נרמז במלים "ובן יונה או תר לחטאת". נאמר בפסוק בישר השירים (ב, יב): "עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצו", ובאר הרב ארנרייך בספרו "טיול בפרדס" על פי דברי המשנה במסכת כלאים (ב, ז): "היה ראש תור חטים נכנס בתוך של שעורים". מה הכונה "ראש תור"? פרש רבינו עובדיה מברטנורא: "תור" הוא שם של תכשיט של אשה שצורתו משלשת, כלומר בעל ג' זוויות, לשון "תור זהב נעשה לך". התכשיט של ישראל זו התשובה, והוא עשוי משלשה חלקים: תשובה, תפלה וצדקה - צום, קול ומזון. כמילא, כאשר "קול התור נשמע בארצו", כשעושים את שלשת הדברים הללו: תשובה תפלה וצדקה - או אז, "עת הזמיר הגיע", הינו זמן הגאולה לזמר ולשורר להשירת, וכן לזמר [להכרית] את הרשעים. זהו "התור" המובא "לחטאת". עוד יש להוסיף בענין ה"בן יונה": בשרי השירים (ב, יד) נאמר: "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאה". היה זה בעת שיצאו ישראל ממצרים ביד רמה והתקדמו לעבר ים סוף. לפתע, "וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה'". מה התרחש שם? אומר המדרש: "באותה שעה היו עומדים, ולא היו יודעים מה לעשות. והיה הים סוגר, והשונא רודף, והחיות מן המדבר. כיון שראו ישראל שהיו מקפין מל רוחות: הים סוגר והשונא רודף והחיות מן המדבר - תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו להקב"ה, שנאמר: 'ויצעקו בני ישראל אל ה''. ומדוע עשה להם הקב"ה כך? אלא, שהיה הקב"ה מתאוה לתפילתן. 'אמר רבי יהושע בן לוי למה הדבר דומה? למלך שליה בא בדרך, והיתה בת מלכה צועקת לו: בבקשה ממך, הצילני מיד הלסטים! שמע המלך, והצילה, לאחר ימים, בקש לשא אותה לאשה. היה מתאוה שתדבר עמו, ולא היתה רוצה! מיד נתן הוראה לתת כמה שעות אוורור לאסירים הבטחוניים. לתת להם טיול מהנה. ולהיכן? לחצר הארמון. רק הוראה אחת נתנה לחבר הפושעים: הם נתבקשו להתנהג בטבעיות, להרגיש כאלו הם בעמק היער, לא בפלסטין של המלך, שיחושו חלוץ עצמות במלא המובן. וכל כך למה? כדי שתצקע בת המלכים וישמע המלך. בת המלכים מביטה בחשש מחלון חדרה. משהו לא כשורה למטה, צוחות פרועות, דמיות מפחידות משתוללות, מאימות. התחילה צועקת למלך! אמר לה המלך: "לכך הייתי מתאוה, לשמע קולך". כך ישראל, כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם, התחילו צועקים ותולין עיניהם לקב"ה. התחיל הקב"ה מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נטויה. והיה הקב"ה מבקש לשמע את קולם פעם אחרת, ולא היו רוצין". הכל טוב, אין רצון להתפלל. מה עשה? "גרם לפרעה לרדוף אחריהם". פרעה, המלך המובס, הוומד בראש מדינה מכה, חבולה, וחסרת מוטיביציה.

ההלכה השבועית

הלכות שבת הגדול והלכות בדיקת חמץ

א. חובה קדושה להתאסף ברוב עם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לשמוע דרשות רבני גדולי ישראל "בשבת הגדול" בכל אתר ואתר, ועל הרבנים להורות לעם את הדרך אשר ילכו בה בדיני פסח והלכותיו המרובים, ועריכת הסדר כמשפטו, לדעת מה יעשה ישראל, וירחיבו את הדיבור גם באגדה ובסיפור יציאת מצרים ופירושי ההגדה של ליל פסח להזכיר גבורת ד' עוזו ונפלאותיו. וכל המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו. אשריו בעולם הזה וטוב לו בעולם הבא.

ב. קודם ליל ארבעה עשרה בניסן בודקים את החמץ לאור הנר. וזמן בדיקת חמץ הוא אחר צאת הכוכבים תיכף ומיד. (דהיינו כעשרים דקות לאחר שקיעת החמה). ומיהו בדיעבד אם בדק החמץ אחר שקיעת החמה קודם צאת הכוכבים, יצא ידי חובה. ונכון לחפש ולבודק החמץ עוד זמן מה בליל י"ד.

(חזון עובדיה)

הלכות שמיטה
הנאה מפירות בשביעית

נרות חנוכה הרבה מן האחרונים אוסרים להדליקם משמן של שביעית, כיון דקי"ל שאסור להשתמש לאורה, והתורה אמרה "לאכלה" ולא להפסד. ויש מתירים. ואם הוא של גויים, וכן אם נמכרו הפרדסים של הזיתים שמהם נעשה השמן, לגויים ע"י הרבנות, מותר.

(חזון עובדיה)

המשך בעמ' האחרון

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ר?

שלחו אלינו את כתובתכם למייל: tifaret@hasdeyion.org או הכנסו ל - www.hasdeyion.org

אנשים אחים אנחנו!

אהבת ישראל אמיתית בערה כאש בעצמותיהם של גדולי עמנו. כדרכו של אוהב, שאינו מבחין בחסרונותיו ובמעידותיו של אוהבו, ורק מעלותיו מזדקרות לנגד עניו, והוא נכון לעשות ככל אשר תשיג ידו כדי להקל מעליו ולסייע לו בכל אשר יפנה, כך נהגו כלפי כל יהודי באשר הוא. גם כאשר אותם יהודים לא נהגו כשורה, וגם כאשר לא נהגו כיהודים כלל- אהבתם אליהם לא ידעה מעצורים וגבולות. ספור מפלא בענין זה מובא בספר "אמרו צדיק": היה זה בימי מלחמת השחרור; אימת הימים הורגשה היטב גם בתל אביב, כשתושבי נוה צדק וכרם התימנים חשו אותה על בשרם היטב, בשמשם מטרה ישירה לירי של הערבים. בלית ברירה, כשגברו ההתקפות וקים היה חשש מוחשי לחייהם, החלו התושבים לנוס על נפשם, ולעקר מבתיהם פנימה אל תוככי תל אביב, כשמטרתם להתרחק יותר ויותר מן השכונות הגבוליות. בן לילה הפכו מאות משפחות מסודרות ומבססות לפליטי מלחמה. הפליטים שכנו בבתי הספר בעיר, במוסדות צבור ובכל מבנה פנוי, וברי המזל שביניהם, זכו להתארח בבתי קרובים שפתחו לפניהם את דלתות הבית ואת דלתות הלב. אחת מתוך אותן המשפחות, פליטות נוה צדק, אשר מנתה אב, אם וארבעה ילדים, נמלטה מביתה בשעה של אחר חצות הלילה, תחת אש צולבת. כשרק מטלטלים ספורים עליהם, חלפו דרך שכונת כרם תימנים, שאף היא היתה חשופה לאש, וכשהם נושמים לרוחה מצאו את עצמם סוף כל סוף ברחוב אלנבי, והתקדמו באטיות אך תוך רחוב ביאליק. רק כעת, התפנו ההורים לחפש מקום לשהות בו. הלילה היה עדין בעצמו, מותיר חותם אפל על רחובות תל אביב. הילדים החלו רוטנים על הדרך הארכה ועל רגליהם הכואבות, וההורים נאלצו להציץ לתוך הבתים, לחפש איזשהו מבנה פתוח, כדי להתמקם בו. עד מהרה מצאו מבנה כזה, בדמות מרתף של בית פרטי. הדלת היתה פתוחה והילדים נדחקו פנימה, ההורים חדרו אחריהם- מגלים את המקום ריק מאדם, כשרק כמה ספסלים ושלחנות מצויים בו. כפליטים חשו עצמם כבעלי סמכות לפלוש, ומאחר שלא היו שומרי תורה ומצוות לא הטרדו במיוחד מאסור הגזל שמערב בענין. סדרו לעצמם, אפוא, מטות מן הספסלים, ועד מהרה נרדמו. כשהתעוררו הילדים בבקרו של יום, הם הציצו החוצה בסקרנות, ומשהבחינו בגנה רחבת ידיים, מהרו לצאת מן המרתף ולשוטט בה בהנאה. רק כעת נגלו לעיניהם של חסידי האדמו"ר רבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל, אשר נדהמו כליל- המרתף שיש היה לרבי, וכמותו גם הגנה. איך העזו הפולשים לחדור למעוז הקדוש הזה?! תוך דקות ספורות התחלפה לה התדהמה בזעם על החצפה והעזות בפלישה מעין זו, והחסידיים נמנו וגמרו בינם לבין עצמם, שמיד לאחר התפלה, יגשו אל אבי המשפחה, ויבהירו לו בצורה ברורה, שעליו להתפנות מן המקום באפן מידי. לא יעלה על הדעת שמשפחה שלמה תשהה במקום ותפריע לרבי הקדוש, ובפרט, כשאינם שומרי תורה ומצוות, ואיש אינו יודע כיצד ינהגו בשבת! המשימה הטלה על אחד מן החסידיים, ר' גרשון שמו, ומיד לאחר התפלה, הוא מהר לגשת לאבי המשפחה ועדכן אותו במקום המיוחד ש'בחר' עבור ילדיו. בתחילה הפתע האב, הוא לא העלה על דעתו, שהוא פולש אל בית הרבי ואל בית המדרש שלו, אולם כששמע את הדרישה הבלתי מתפשרת להתפנות, סרב בכל תקף. "לא אטלטל את הילדים שוב", אמר נחרצות, "עד לסיום המלחמה, אני מתכוון להשאר כאן..." בעזותו כי רבה הוסיף: "תגידו תודה, שלא

נכנסתי לתוך הבית עצמו..." ר' גרשון, כמובן, לא הרים את קולו, ולא השמיע באזניו דברים בוטים, וכשראה שכל טעון שהוא משמיע וכל הצעה שהוא מעלה נדחים מיד, שב אל בני החבורה וספר על כשלון השליחות. בשלב זה, תססו הרוחות יותר, ולאחר דין ודברים ממשך, החליטו החסידיים, כי עליהם להזמין סבל, שיפנה את המשפחה בכח לאחד מן המרכזים הצבוריים שהקדשו לפליטים. אחד המקרבים, ששמע על ההחלטה, בקש לערב בענין את הרבי, לספר לו על הארוע ועל ההחלטה, ושני מקרבים אחרים מהרו להכנס אל הקדש פנימה ולעדכן את הרבי במתרחש. הרבי האזין לדברים בתשומת לב וכשהשתתקו, אמר מיד: "האם האנשים הללו שתנו כבר משהו הבק? האם הילדים קבלו משקה חם? הלא להם יש דין של 'אכסנאי שבא לעיר', ועלינו מטל הדין של 'על עסקי אכילה ושתיה שואלים אותו'... אחר כך, תוכלו להזמין את הסבל שרציתם, אך הורו לו שבטרם יכנס אליהם- יבוא אלי, רצוני לראות אותו". חסיד אחד מהר לגשת למטבח, להכין משקה חם ולהגיש לבני המשפחה, והאחרים מהרו להזמין סבל, רכסו את כפתורי חלצתו, שוו לו מראה מכבד- משהו והכניסוהו פנימה. הרבי שוחח אתו דקות ספורות ביחידות. לאחר מכן יצא הסבל מן החדר, פנה אל המזמינים ואמר: "לעבודה!". ר' גרשון הורה לו את הדרך למרתף, אחריהם החלו צועדים כל החסידיים שהשתתפו בדיון, ולמרבה תדהמתם, ליד גרם המדרגות הצטרף אליהם גם האדמו"ר בכבודו ובעצמו!... השתוממותם של החסידיים גברה מרגע לרגע, כשהבחינו שהאדמו"ר מתקדם גם הוא לעבר המרתף, ככל הנראה, הבינו, רוצה הוא לראות במו עיניו את הענין כלו בא אל סיומו הטוב. הסבל נכנס פנימה, חסם בגופו את כל חלל המרתף ואמר משהו למשפחה היושבת בפנים. איש לא הצליח לשמע את דבריו, והחסידיים, שצפו למחאות ולהתנגדות בתגובה, הפתעו לראות אותם קמים מיד, מארגנים את צרורותיהם ומוסרים אותם מרצונם לידי הסבל. כעת פסע הסבל קדימה נושא את הצרורות, אחריו צעדה המשפחה כולה, ואחריהם - הרבי, כשבעקותיו כל שאר המשתתפים... הסבל צעד לארך הגינה, פנה לכוון הרחוב, וכאשר הגיע סמוך לשער הגינה החיצוני, סטה ממסלולו, ובמקום לפנות ימינה לעבר שער היציאה, פנה שמאלה לכוון הבית, עלה על שתי המדרגות הנמוכות ונכנס לתוך בית הרבי, דרך הכניסה הראשית. הקהל הדומם היה כה מפתע, עד שהביט בנעשה באלם, וצעד אף הוא פנימה. הסבל התקדם אל תוך הפרוזדור ימינה, אל עבר המטבח, חצה אותו ויצא אל ההול מאחוריו, שחלונותיו פונים אל הגינה. שם הניח את המטלטלים ופנה ואמר למשפחה: "הרב ציוה שכאן תתגוררו ומן המטבח הזה שמאחוריכם תאכלו!". או אז חיך לעבר החסידיים כגיבור ראשי בפעולת הטעיה מצלחת, הפטיר שלום ויצא, מבלי לדרוש שכר על עבודתו. הרבי, שהבחין בעינים השואלות שתלו בו החסידיים, אמר מיד: "הפליטים הללו, אחינו הם. נמלטים מן האש, ומחפשים מקלט בתוכנו, כך צריך לעשות להם, לא ברחוב, לא במרתף ולא בבית ספר! כאן, איתנו עמנו בביתנו!". ואכן, שבועות מספר התגוררה המשפחה בתוך החדר. במשך הזמן הם השתלבו באוירה, חבשו כסוי לראשם, הצטרפו לתפלה, ובעקר שמרו על השקט ועל הפרטיות בבית הרב, בהבינם היטב את החסד הגדול שגמל עמם.

מתוך אדרבה

שעון קי"י!

הדלקת נרות: 18:41
יציאת השבת: 19:33
רבינו תם: 20:18

ע"פ אופק תל אביב
ראש חודש ניסן התשפ"ב

טוב להסות בה'

782

משרתי האלוקים

תזריע התשפ"ב. שבת החודש

לרפואה. פרנסה. והצלחה: מ"א מיכאל וציפוריה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל.

זיווג הגורל: דניאל ולירז בני אורנה, ניר בן ציפורה.

לידה קלה: רעות בת רויטל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גברג'יי. גבריאיל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירון ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

לע"נ יאיר כהן בן מיכאל ושרה ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת האשה היקרה אסתר כפיר בת מזל ת.נ.צ.ב.ה

"כל המבזה תלמידי חכמים – אין רפואה למכתו", קובעים רבותינו ז"ל (שבת קיט). מה הסיבה לכך? אין ספק שביזוי כל יהודי הינו דבר נורא, קל וחומר כשמדובר בתלמידי חכמים יקרים וקדושים. אך מה הימדה כנגד מידה' שיש בעונש זה? מדוע לא יענש המבזה תלמידי חכמים בצרעת או בעוני ח"ו? אומרים רבותינו: מובא בגמרא (בבא בתרא טז): "דרש רבי פנחס בר חמא: 'כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים', שנאמר (משלי טז, יד): 'חמת מלך מלאכי מות, ואיש חכם יכפרנה'. הרי לנו, כי בכוחו של הצדיק לבקש מה' רחמים על הזקוק לרפואה, וכידוע שהצדיק גזור – וה' מקיים ממילא, אם האדם חלילה מבזה או מדבר סרה על התלמיד חכם – מראה הוא בזה שאינו אוהו שהצדיק יש בכוחו לבקש רחמים עבורו. לכן, כל המבזה את תלמידי החכמים – אין רפואה למכתו, כי אין מי שיעתיר ויבקש עבורו כשיחה ויודקק לרחמים.

סיפרה הרבנית בת שבע קנייבסקי זצ"ל (שלישי באשמורת' עמי 20): "בעלי הרב חיבר פעם את אחד מספרי ההלכה שלו. הספר שהיה עב כרס, היה כבר ערוך כולו ומוכן לדפוס אך הדפסתו התעכבה. ומדוע? כיוון שבאחד הפרקים בספר הופיעה הלכה בקשר לחגב, והיה חשוב לרב לדעת בדיוק איך נראית הכנף ובאיזה צורה בדיוק היא מונחת. בעלי, הרב שלא ראה חגב מימיו, לא ידע בדיוק כיצד נראים כנפיו. הוא ביקש ממני לדאוג שיחפשו בסמינרים, אולי התמונה של החגב קיימת בספרי טבע. חיפשו ולא מצאו משהו שיעזור לו. הרב הצטער מאד על כך, כיון שידיעת ההלכה חייבת להיות שלימה ומדויקת, ובלתי שיראה את החגב, הוא לא יוכל להדפיס את הספר עם הלכה זו. והנה בסעודת שבת, נוחת לפתע, בדיוק אל מול פניו, לא פחות ולא יותר... חגבו! הרב התבונן על החגב ובחן את כל מה שהיה צריך לראות, ואז אמר: "עכשיו אני יודע את כל מה שרציתי לדעת בקשר להלכה", רק סיים הרב זצ"ל את דבריו – ותיכף עף החגב ונעלם.

מעשה מופלא זה שסופר בהלווייה של מרן הרב חיים קנייבסקי זצ"ל מראה בחוש כמה ה' דואג ומסייע לעמלי התורה, אשר כל מבוקשם יגיע עד אליהם, וכיצד הטבע כפוף אליהם. תלמידי החכמים הינם בבת עינו של בורא עולם, וכשם שהם מוסרים נפשם על תורת ה' ומתנזרים מחיי החומר – מידה כנגד מידה, בורא עולם נותן להם שליטה בעולם החומר. לסיפור של החגב של מרן הגר"ח קנייבסקי יש סיפור שלא רבים מכירים, והוא מפעים ומדהים, אותו סיפרה הרבנית של ארגון 'לב לאחים': "אל הארגון שלנו הגיעה אשה שהחלה להתחזק בתחילה דרכה, כשדבר מה מעיק על ליבה. 'אני משתדלת להתקרב ולהתחיל להקפיד בקיום המצוות, אך מה אעשה ובעלי מתנגד להתקרבות שלי בכל תוקף. בעלי הינו ד"ר לזואולוגיה, אדם מלומד ושכלי, המתנגד לכל דרך התורה והמצוות ומנסה להפיל אותי ברוחי והתקרבותי לדרך ה'", תינתה בצער. שמעתי זאת בכאב לב, והחלטתי לקחת אותה אל הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה, רעייתו של מרן שר התורה, על מנת לחזק את רוחה. הרבנית קיבלה אותה במאור פנים מיוחד במינו ועודדה אותה: "יהודיה יקרה, דעי לך שאת מוסרת נפש לכבוד בורא עולם, והקב"ה לא נותר חייב. בורא עולם עושה מעל הטבע למי שהולך כנגד הטבע. יש ניסים גם בזמן הזה, הנה ראי את הנס שאירע לבעלי עם החגב בעת שלמד... – המשך בעמוד 4 –

עוצרים את האסונות!

הרב דוד קופר

להקים בית בישראל. אנו מקבלים עשרות הצעות, מתפללים עליהן, ערכנו המון סגולות, אך הישועה בוששת מלבוא. הצער שלנו גדול עד לשמיים כשיותר מ-2 בנות עומדות תקועות בבית".

'אוי!', נאנחה הרבנית קנייבסקי בצער, 'שורת בנות מתבגרות בבית – זה נסיון לא קל!', אמרה בהשתתפות כנה, ועודדה את האשה הבוכייה. 'ישועת השם כהרף עין, מה שהיה עד עכשיו – יכול להשתנות ברגע אחד ב"ה'. 'אמרי לי בבקשה', פנתה אליה הרבנית, 'האם את זה כבר ניסיתם?', שאלה כשהיא מצביעה על דף שהיה מונח על השולחן בו היה כתוב: "כך הבטיח הגאון רבי יהודה סג"ל זצ"ל ממנצ'סטר: כל הלומדים בספר חפץ חיים שתי הלכות ביום, יראו ישועות גלויות בענייניהם, הן בילדים, הן בזיווגים, הן ברפואה שלימה, הן בפרנסה והן בחינוך ילדים!".

האשה לא הכירה זאת והתרגשה מאד מהדברים. מאד תפס אותה הסיום של דברי הרב סג"ל שכתב: 'ואני מבטיח, שמי שילמד בספר 'חפץ חיים', אני אהיה העורך דין שלו בשמים!'. מיד היא קפצה ואמרה: "אני מקבלת על עצמי ללמוד בכל יום 2 הלכות לשון הרע, כדי לשמור על פה קדוש, ויהי רצון שבזכות זה תזכינה בנותיי לזיווג הגון במהרה". אמרה ונפרדה מהרבנית מעודדת ושמחה.

באחד ממכתביה, מעידה הרבנית קנייבסקי בכתב ידה על דבר הסיפור, וסופו המפתיע: "שלושה ימים מהפגישה איתה – התארסה בתה הראשונה. כעבור כחודשיים – התארסה הבת השניה, ומאותו יום – זכתה האשה לראות ישועות לרוב!". אומר המדרש: 'אמר הקב"ה: 'מכל הצרות הבאות עליכם אני יכול להציל אתכם, אך 'משוט לשון – תחבא'. מלשון הרע תצטרך להתחבא בעצמך!

שיוצאות מפיו, הוא יחסוך מעצמו בעיות רבות. החפץ חיים זצ"ל מסביר בהקדמה לספרו על לשון הרע מדוע עוון זה כה חמור שכתב עליו ספר הלכות שלם: 'וְנִרְאָה פְּשׁוּט שֶׁהַטַּעַם שֶׁהַחֲמִירָה הַתּוֹרָה כָּל כַּף בְּזֶה הָעוֹן, מִשּׁוֹם שֶׁמִּעוֹרֵר בְּזֶה הַרְבֵּה אֶת הַמְקַטְרֵג הַגָּדוֹל עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי זֶה הוֹרֵג כַּמָּה אֲנָשִׁים בְּכַמָּה מְדִינוֹת. וְזֶה לְשׁוֹן הַזֹּהֵר הַקְּדוֹשׁ פְּרִשְׁתַּת פְּקוּדֵי דָף רַס"ד) מֵתוֹרָגִם: "יש רוח אחד, שעומד על כל אלו בעלי לשון הרע. כי כשאדם מתעורר לדבר לשון הרע – אזי נתעורר רוח הרע הטמא ההוא שלמעלה, הנקרא 'סכסוכא', והוא שורה

על הדיבור של הלשון הרע שפתחו בני אדם, והוא נכנס למעלה וגורם מות וחרב והרג בעולם". מסיים הזוהר הקדוש ואומר: "אוי לאלו שמעוררים את צד הרע הזה ואינם שומרים פיהם ולשונם ואינם דואגים על זה, שאינם יודעים, שבדיבורם גורמים דברים למעלה".

על כך אמרה הגמרא בערכין: "כל המספר לשון הרע – מגדיל עוונות עד לשמים", שנאמר: "שתו בשמים פיהם, ולשונם תהלך בארץ". פירוש: אף שלשונו מהלך בארץ, אבל פיו שת בשמים. וכן מובא בתנא דבי אליהו שהלשון הרע שהוא מספר עולה עד כסא הכבוד. מסופר כי לרבנית קנייבסקי ע"ה נכנסה אשה כשהיא פורצת בבכי תמרורים. 'כבוד הרבנית', יבבה לא הרף, 'זכינו ב"ה במשפחה ברוכת ילדים, כשבבתינו כמה בנות מצויינות שהיו יכולות להפוך מזמן לנשות חיל... אבל", היא נחנקה מדמעות, "הן מתבגרות והולכות, ועדיין לא זכו

לצערנו, אנו שומעים בשבועות אחרונים על התעוררות חדשה של אסונות ופיגועים שקוטפים בדמי ימיהם חיים של משפחות שלימות על לא עוול בכפם.

מה קרה פתאום? הרי תקופה ארוכה שהכל היה שקט ורגוע. מדוע התעורר המשחית לרחובותינו וגרם לביטולה של השלווה שהיתה עד כה מנת חלקנו?... שימו לב לדברים: הגאון בעל 'בית הלוי' מבריסק זצ"ל, עמד פעם ושוחח עם אדם. תוך כדי שיחה פתח את קופסת הטבק, הביט לתוכה קלות, נענע בראשו ולא הריח דבר. כך חזר הדבר על עצמו כל פעם שדיבר עם אנשים – היה פותח את הטבק, מביט בלי להריח וסוגר אותה מיד.

הדבר הפך לתעלומה מעניינת. מה יש שם בקופסת הטבק? הלא הטבק מיועד להרחה, ואילו הרב רק מביט בה. בהזדמנות, הצליח אחד מבני הבית להציץ אל הקופסה, וגילה כי על המכסה נכתב: ש.פ.ו.ש.מ.ג. עתה גדלה התמיהה שבעתיים – מהו אותו קוד סודי הרשום על הטבק שהרב מביט בו תמיד? אזור הלה אומץ וניגש לרב.

'למדנו רבנו מדוע מביט תמיד הרב על הקופסא בלי להריח בה, ומה פשר האותיות שכתובות עליה. חייך ה'בית הלוי' ואמר: "כשאני מדבר עם אנשים, אני מזכיר לעצמי שאדם צריך לדעת איך לדבר – באיזה אופן מותר. לכן, כתבתי לעצמי על הטבק תזכורת בראשי תיבות של המילים: "שומר פיו ולשונו, שומר מצרות נפשו", כך אזכור בזמן שאדבר עם אנשים לשמור על פי ולשוני".

יהודי צריך לדעת שלא אומרים כל דבר מהפה. כל הצרות שבאות לאדם מגיעות מהפה שלו. אם רק יידע לרסן את המילים

אומר החפץ חיים' בשם המדרש כי אם ראית צרות ואסונות שהחלו להתרבות: פיגועים ומחלות ל"ע, העצה הגדולה והיחידה היא לשמור על הלשון, על הדיבורים הלא טובים על אחרים. פשוט לשתוק ולא לדבר רעה. מהכל ה' יכול להציל אותנו, אך מלשון הרע – אתה צריך לברוח ולהציל את חייך שהיא קשה ומרה!

ניסים של חגבים

הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

– המשך מעמוד 1 –

שהגיע עד לחלון שלו כדי שילמד את דינו. אני אומרת לך, כי גם לך יהיו ניסים גלויים ב"ה, אל תישברי", רוממה אותה הרבנית בכל לשון. אותה יהודיה קיבלה כוחות עצומים מהרבנית, ומיהרה לביתה על מנת לשתף את בעלה בשיחה המרתקת. בעלה שמע את הדברים ואת סיפור החגב והניף יד בזלזול: "תראי, יכולים למכור לנו הרבה סיפורים, אך הסיפור הזה על החגב – אני אומר לך שעבדו עלייך בעיניים.

הרי אני במקצועי ד"ר לזואולוגיה המתמחה בבעלי חיים, ואני אומר לך כלל ועובדה בטבע: חגבים מסתובבים רק בלהקות, הם לעולם לא נעים לבדם. אין דבר כזה בעולם שחגב יופיע לבדו ככה סתם על חלון בית של אדם, אם הלהקה אינה נמצאת שם. בטח לא במקרה שבא ללמד אדם דבר מה ומיד הסתלק. אל תהיי תמימה, עובדים עלייך כדי שתתחזקי", חתם בזלזול רב. רבותיי היקרים, בעלה – הד"ר לזואולוגיה, לא סיים את המשפט האחרון, והנה באותו רגע, באורח פלא גמור, נכנס מחלון ביתו חגב והתיישב על השולחן. הד"ר ואשתו היו המומים. הם לא הצליחו להוציא משפט מפייהם.

בעלה הביט בחגב בתדהמה עמוקה, הרי לשיטתו אין מצב בעולם שחגב יכנס לבד לבית, אם הוא אינו עם הלהקה. באותו רגע, הוא הרים ידיים ואמר: "אני לא מדבר יותר שום דבר. קיבלתי תשובה מהשמיים ברגע שדיברתי. כנראה שבאמת יש ניסים,

והיהדות היא לא סתם דבר", חתם. רבותיי, הזוג הזה חזר בתשובה שלימה, בזכות גילוי שכינה הזה שהיה לרב. אומר התנא דבי אליהו רבא (פ' ג'): "כל תלמיד חכם שעוסק בתורה בכל יום תמיד... אינו צריך לא חרב ולא חנית, אלא הקב"ה משמרם בעצמו ומלאכי השרת עומדין סביב לו". חשבתם שסיימנו עם המעשה של החגב? בואו ושמעו מעשה מרטיט נוסף שאירע בעקבות המעשה של החגב.

את המעשה המדהים הבא סיפר הרה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א ששמע מהרבנית בת שבע קנייבסקי ז"ל: "לבית מרן הרב חיים קנייבסקי, הגיע אדם צעיר שהיה נתון בסערת נפש גדולה. "אני רוצה לבקש סליחה מהרב", זעק. "מה קרה?", שאלו בני הבית, והוא פתח וסיפר: "הנני לומד בישיבה לבעלי תשובה, שם למדנו לאחרונה על כשרות החגבים וסימניהם. הרב שמוסר את השיעור עצר באמצע השיעור ההלכתי וסיפר לכל בחורי הישיבה את המעשה המופלא שאירע למרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בעת שלמד עם דיני החגבים. באותו רגע שסיפר זאת הרב בשיעור, היה לי קשה לקבל זאת ואמרת בקול לעיני כולם: "מצטער, אך אני לא מאמין לסיפור הזה. לא הגיוני מבחינת,

וכנראה מישהו שבדה סיפור מליבו". הסתיים השיעור, ועשיתי את דרכי אל ביתי. נכנסתי לבית, ואז כשפתחתי את דלת חדרי נחרדתי עד עומקי נשמת מהמחזה שנגלה לנגד עיניי: רבותיי, כל החדר שלי היה מלא בחגבים!! לא ידעתי אם אני רואה נכון, יצאתי אל שאר חדרי הבית, אך שם לא היה ולו חגב אחד, ואילו בתוך חדרי שורצים עשרות חגבים. לא היה לכך שום הסבר טבעי, בפרא שבכל האיזור שלנו לא היו חגבים כלל וכלל.

מיד הבנתי שהדבר בא אלי כעונש מן השמים, על שזלזלתי רק לפני כמה שעות בכבודו של מרן הרב קנייבסקי כשלא האמנתי שסיפור כזה יכול להתרחש. ולכן, חותם הבחור לבני ביתו של מרן הרב קנייבסקי, "באתי עתה לבקש מהרב סליחה", אמר ברעד. רבי חיים שמע את דבריו של הבחור וחייד בענווה גדולה כשהוא מפטיר שבוודאי שהוא מוחל. כל הנוכחים בחדר התפעלו מענוותנותו הגדולה של הרב, עד שאין הוא מתייחס לכך כלל, וממשיך בלימודו בשלווה. מסיים הבחור את המעשה ומספר בהתרגשות: "לא יאומן כי יסופר מה שקרה אחר כך. חזרתי מביתו של הרב היישר אל ביתי, והפלא הגדול אירע – כל החגבים שהיו מלאים בחדרי הסתלקו כליל דרך החלון, ולא נותר מהם אפילו אחד!! פשוט מבהיל ביותר לראות כיצד אחר בקשת המחילה חזר המצב לקדמותו". (מהספר 'מצוות בשמחה', הרב משה מיכאל צורן) כמה צריך לייקר את החכמים ולומדי התורה שהם מגינים ושומרים עלינו, וכל דבריהם דברי אלוקים חיים ממש!!

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מפע' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

העלון מוקדש לעילוי נשמתו
 העטורה שעלתה בסערה העסיימה
 ביום שישי ע"ו באדר ב', שר התורה -
 הרה"ג שמריהו יוסף חיים קנייבסקי
 בן פאטה מרים זצוק"ל
 ת.נ.צ.ב.ה.

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה,
 מש' אטדג'י, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה,
 אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו,
 אבשלום בן ויולט, מוריס בן מרימה פיניש, יונה
 בדיחי בת טורקיה. זיווג: אביחי בן גאולה.
לעיני: אורי בן סלימה, ישעיה בן רוזה, אמיר בן גורר,
 בוריס בן ברכה, ניסן בן מרדכי, יוסף בן זוהרה.

העלון מוקדש לע"נ רגינה בת נדרה. ת.נ.צ.ב.ה.

חידה
 היכן מצינו בהלכה כי האסור - מותר, והמותר - אסור?
 ז'ק'ק'ק' אסא - ,אסא, אסא סא לא ז'ק'ק' אסא וא
 - אסא, אסא אסא אסא אסא אסא אסא אסא אסא
 'אסא אסא אסא אסא אסא אסא אסא אסא אסא'

בגנית מהעלון! התחזקת?! זכה גם את האחרים...
 לתרומה / לפירסום מאמר בעלון לשם זיכוי הרבים,
 חייב עכשיו למערכת העלון, מצווה גדולה לתמוך!!

קו הישועות!
 התקשרי: 0733834050
 לחצי #2448 ואח"כ 5

{ אז נדברו }

פרשת תזריע תשפ"ב | לסדר: "בניסן עתידין להגאל" | גליון מספר: 553

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאני

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"י)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס
(ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

גם לי יש נתח מכובד להציע בעבודת ה' הפרטנית שלי...

אנחנו בעיצומם של ימי העפלה לאור צח פסגות מגדלותו של מרן זיע"א... ומשם אנחנו נוחתים היישר לימי בין הזמנים המתאגרים!!! וזה מאוד מבלבל... בשבוע האחרון שמענו הספדים ומושגים על שקיעות בתורה ובקיאיות עצומה בכל מכמני התורה... קיבלנו שאיפות עצומות... ועוד לא הספקנו אפילו להתחיל לעבד את הנתונים ולנסות לחשוב איך אני מתרגם את זה לחיים שלי... ובבת אחת אני צולל לימי בין הזמנים... היישר לסמרטוט הלח או יותר נכון היבש של הטרוול של ערב פסח... ואני לא צריך להגיד לך שבין הזמנים אני מתמודד ונלחם כדי לשרוד... לשרוד את המדרגה שבה אני כעת אוהז וכולי האי ואולי... הלוואי ואצליח... ממילא כשהיישר מההספדים ששמענו השבוע... משם לנחות היישר לתוך בין הזמנים זה... זה די מבלבל...

זה בבת אחת לנחות למציאות המרה והריאלית!!! **ומה עושים עם זה???** איך אני משלב את החיזוק והשאיפות בשולי גלימתו של מרן זיע"א עם ההתמודדויות היומיומיות של בין הזמנים? אז בשבת האחרונה קבלתי לפתע פלעש!!! הבזיקה לי הארה מיוחדת שהפיסה את דעתי:

כמו שבזכירת עמלק כולנו יודעים שיש שתי ציונים: יש מצוות עשה **זכור!!!** ויש לאו ד- **לא תשכח!!!** על אותו משקל: להבדיל לגבי זכירת ה' גם מצינו שתי ציונים... השמר לך **פן תשכח** את ה'... פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת... ורם לבבך ושכחת... ואז בסוף כתוב: **וזכרת את ה' אלוקיך...** כלומר: גם לגבי זכירת ה' יש לנו שתי מצוות!!! שתי סוגי שטייגן בעבודת ה'!! יש עבודת ה' מסוג של **"זכרת את ה'!!"** ויש עבודת ה' מסוג של **"השמר לך פן תשכח את ה'!!"**

ומעתה: מרן ר' חיים זיע"א היה סמל ודוגמא ליהודי שעשה שטייגן גדול במצות **עשה של "זכרת את ה'!!"** כל הזמן הוא היה דבוק בתורה ובמצוות ובדקדוק הלכה... ועל אלה אני בוכיה... מי יתן ואזכה להיאחז במשהו מהדבקות וזכירת ה' הזו... אז נכון... אני לא זכיתי לעשות שטייגן ב"זכרת את ה'..." אבל עדיין! עדיין יש לי שטייגן מסוג אחר!!! שבזה יתכן שאני ואתה זוכים לעשות שטייגן עוד יותר ממרן זיע"א... במה? **בהשמר לך פן תשכח את ה'!!!** אנחנו כל היום וכל הלילה מתמודדים מול "שכחת ה'..." מי כמונו מבוססים עמוק עמוק ב"פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת... ובקרך וצאנך והאנשי קשר בפלאפון ירביין... וכל אשר לך ירבה... אוהו... הקליפים בנגן, והצנתוקים בקוי הנייעס... בקיצור: ככככל אשר לך ירבה... ("כל" כידוע זה ריבוי... כל אחד ידרוש את הריבוי הזה בנימה האישית שלו... כל אחד והפרפרים שממלאים לו את הראש...) ותכל'ס יש לי את כל הסיבות שבעולם ל- שכחת את ה' אלוקיך!!! **... ותכלס בסוף אני לא שוכח!!!** כמה שהראש שלי מפוצץ בפוליטיקה ובקריאת עיתונים ובנייעס... בכל זאת אני נלחם ונאבק ובסוף מחזיק מעמד... משתדל להמשיך לעסוק בתורה, משתדל להמשיך להתפלל כמו בן אדם... משתדל להתאפק עד סוף התפילה... אני כל היום וכל הלילה עושה שטייגן ב"השמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך..." בינינו... עם כל הקנאה שיש לי לר' חיים איך שכל הזמן הוא היה זוכר את ה'... בינינו... כמה יצא לר' חיים לפגוש את "השמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך..." כמה ניסיון היה לו עם "בתים טובים תבנה וישבת"? וכי היה לו כתובת מייל שכל היום הוא היה חושב אולי נכנס שם משהו?? וכי היה לו פלאפון שהוא היה צריך לחזור לכל החברים? איפה!!! לא היה לו ניסיון במגרש הזה... הוא כמעט ולא פגש את הניסיון של "וכל אשר לך ירבה, ושכחת את ה' אלוקיך..." ואילו אני כן. אוהו... אני כל יום מתמודד ומחזיק בשיניים לא לשכוח את ה'... למרות כל הפרפרים שיש לי בראש אני עדיין לא שוכח את ה'... לא שוכח להגיד מאה ברכות ביום ולהתפלל שלוש תפילות ולזכור שבזמננו עולם בסופו של דבר מנחה את העולם...

אז נכון!!! נכון שבשבועיים האחרונים יש לי חלישות הדעת גדולה מאוד מהשטייגן שר' חיים זכה לעשות ב"זכרת את ה' אלוקיך..." יש לי קנאת סופרים גדולה ומי יתן ואזכה גם אני לקבל איזה אחיזה שם!!! אבל גם כעת... שנחתתי בנחיתת אונס לתוך בין הזמנים וכעת אני שורד את המינימום... **אסור לשכוח שגם אני עושה כעת שטייגן!!!** אמנם לא בזכור!!! אבל לכה"פ **באל תשכח!!!** אני עושה כעת שטייגן בלא לשכוח את ה'... **ותאמין לי... בינינו... מה יותר קשה???** לזכור את ה' או לא לשכוח אותו?? לא יודע... קשה לי לענות... (כי אני נוגע בדבר וגם אף פעם לא הייתי בצד השני של המתרס, אבל) תרשה לי לנחש שהרבה יותר קשה לא לשכוח מאשר לזכור!!! כי לזכור זה לשבת מול הגמ' ולזכור!!! לזכור זה משהו אחיד!!! לעומת זאת לא לשכוח... אותה יודע מה זה לא לשכוח?? זה להתניע כל כמה דקות מחדש... אוי... לא ברכתי ברכה אחרונה... אוי... לא פתחתי היום ספר... אוי... צריך לשמור על העיניים... אוי... המידע הזה לא מתאים לרמה הרוחנית שלי... אוי... לא לשכוח שאני יהודי... אוי... לא התפללתי מנחה... ותצחק תצחק... אני כל פעם כמעט שוכח... ו... ובסוף תכל'ס אני לא שוכח!!! אתה יודע כמה פעמים יוצא לי ביום אחד (עכ"פ בבין הזמנים) לא לשכוח את ה'?? מלא מלא פעמים!!! וה' רואה את זה ומחשיב את ה'... כי הוא ידע יצרנו... סו"ס כל ההיסח הדעת שקיים היום זה לא המצאה שלי... זה ערים גדולות אשר **לא בנית** ובתים מלאים כל טוב אשר **לא מלאת**... הטכנולוגיה המתקדמת והפיתויים שיש היום זה נתונים שלא אני הזמנתי אותם... ה' העמיד אותנו מול הג'ונגל הזה וה' רוצה אותי מול כל הסהרוריות הזו שמעניקה לי את כל הסיבות לשכוח ח"ו את ה'... ואני מתאמץ לא לשכוח ובי"ה לא הפסדתי אפילו מנחה מעריב אחד למרות כל השטויות שיש לי בראש... אז גם אני עושה שטייגן... אמנם לא בזכור!!! אבל לכה"פ בלא תשכח... כמובן!!! כמובן שאני מיחל ומצפה ושואף כמה שיותר מהר להחליף קידומת ולהתקדם לשטייגן של זכור... לא להישאר בלא תשכח... אבל כל עוד שאני עדיין לא אוהז שם... אני לא משועמם... גם אני עובד שעות נוספות... בין הזמנים שמח ובעיקר כשר...

המשך מעניין לעניין בעמוד 6 בגיליון זה...

יוצאים לבין הזמנים בצל הספרדים...

בימים אלו נערכים הספרדים בכל תפוצות ישראל על עמוד התורה שהסתלק מאיתנו... אגב: הגעתי למסקנה שאולי תשמעו לך קצת מוזכרת... נדמה לי שעדיין לא עיכלנו שמרן ר' חיים קניבסקי כבר לא איתנו... כן... היינו בלווייה... שמענו הספרדים... אפילו הורדנו דמעה... ותכל'ס בהרגשה... נדמה לי שהאסימון שם לא לגמרי נפל... כי מרן ר' חיים היה כ"כ בלב שלנו... הדמות שלו כ"כ ליוותה אותנו בכל דבר... שברגע שזה קרה בפתאומיות שכזו אהנו לא באמת מעכלים את זה... נא לקחת את זה בחשבון!! אם ההספרדים עד כה היו קצת מאופקים קח בחשבון שזה יושב על זה...

אבל!!! צריך בין הייתר להיות ריאלי ולחשוב על עצמנו!!!

על מרן זיע"א בהחלט אפשר לקונן את הפיוט המוכר: אנשי אכנה אבדו... היו לנו לחומה ולמחסה ביום זעם...

היה לנו צדיק שהגן על הדור וכעת ההגנה הזו נחסרה מאיתנו!!! זה כמו "כיפת ברזל" שהגנה על העיר בני ברק מאז מלחמת המפרץ ושאר המלחמות שאחריה והכיפת ברזל הזו הסתלקה מעל שמי בני ברק ומעל כל יושבי ארץ ישראל... זה לא פשוט!!! אהנו רק נכנסים לבין הזמנים וכבר יש לנו קבלת פנים של הסלמה והתפרצות של הבני דודים שמהוץ תשכל חרב... ואנו זקוקים לחומה ומחסה שבדיקו קצת נחסרה מאיתנו... אין ברירה!! חייבים לאסוף כוחות ולהתחזק בייתר שאת בעסק התורה ובעבודת ה'... ומי צריך להתחזק? כל מי שקיבל משהו ממרן זיע"א... והרי מי לא קיבל? כל השכבות וכל הסוגים, הת"ח קיבלו ממנו תורה, והיהודים הפשוטים קיבלו ברכות, וגם האיפוניםטים לא ויתרו על האלאקע וסנדקאות ומילה טובה, כל מי שמצא את עצמו אצל מרן זיע"א... קצת צריך למצא את עצמו מתחזק!!! עושה משהו כדי לנסות להשלים משהו מהחסר הזה... לא מדברים פה גבוהה גבוהה... אהנו מדברים בסה"כ על עצמנו!! על השמירה שנחסרה מאיתנו אנו... וכעת צריך להשלים ולמנן את הממ"ד שלנו...

אין ברירה!! חייבים להתחזק ולו בשביל לשמור על עצמנו!!

ס"ם יש פסוק מפיח בישעיה: הצדיק אבד ואין איש שם על לב כי מפני הרעה נאסף הצדיק!!! הפסוק הזה מתחלק לשני חלקים, בחלק השני כתוב נבואת זעם שכשנאסף הצדיק זה סימן למשהו רע חלילה... נו... איך מונעים את הרע הזה?? בשביל זה יש את תחילת הפסוק: הצדיק אבד ואין איש שם על לב!!! אם אין איש שם על לב... אם לא עושים עם זה משהו... לא מתחזקים... לא לוקחים חיוזק אז מפני הרעה ח"ו נאסף הצדיק, אבל אם שמים לב ואם משתדלים להתרומם ולהתחזק אז מונעים רעה, איך בדיק נתחזק? לב יודע מרת נפשו... מה שכן, מומלץ בחום לקחת את הספר "ארחות יושר" (שזה מהחיבורים האחרונים שמרן זיע"א חיבר... וזה גם הספר הכי נגיש והכי קריא...) ספר שבנוי על ערכי יידישקייט לפי א' ב' ופשוט להיצמד לאחד הערכים... איזה שמתאים לך... אם זה כיבוד הורים, או תפילה, או כעס וקפדנות, ופשוט להתחזק בוה!!!

וכאן המקום להזכיר שרבינו האריז"ל אומר שכשצדיק נפטר אז הקרובים והתלמידים מקבלים ממנו את האורות והקדושה שהיה הוא בחיי חיותו... ומרן בעל האש דת מאו"רוב מבאר שזה הפירוש במה שמשא אומר לאהרן לאחר מיתת נדב ואביהוא, "עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך" ותמוה: וכי באמת הם היו יותר גדולים? אלא משה רבינו אומר בהתפעלות לאהרן... שהאורות העצומים שבשעה האחרונה קבלו בבת אחת מאור נשמתם של נדב ואביהוא, ונתן לי להבין כמה הם היו גדולים, (וזה הכוונה שממני וממך אהנו מבינים כמה הם היו גדולים) וגם כאן, אם בימים אלו נאחו בקצות דרכיו של מרן זיע"א נזכה לקבל אור ובהירות חדשה בעבודת ה' כדי להשלים מעט את החסר ובקרוב ממש נזכה לגאולה השלימה, בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל.

ואם המשיח יגיע בדיוק כשאנחנו לא ככזה מרוגשים ממנו...

לפני שנתיים... כשהתחילה הקורונה... אז בסוף אדר ותחילת ניסן... כולנו היינו בטוחים שהמשיח מגיע!!! בטח... אם העולם עובר כזו טלטלה... אם כל כדור הארץ מוכה בנגיף מסתורי שכזה... בטח פעמי משיח קרבים... ככה היתה לנו תחושה מאוד חזקה!!!

אבל עברו חודשיים שלוש ו... זהו... נרגענו... ההלם הראשוני חלף עבר... ויחד איתו הריגוש העוצמתי והתחושה שמשיח הולך להגיע... גם זה חלף עבר... קבל ביטול... עסקים כרגיל...

אבל אם תשים לב... אליבא דאמת אמת!!! הנתונים בעצמם כמות שהם הרי לא השתנו בכהוא זה!!! אם זה נכון שה' לפני שנתיים דפק על השולחן והכריז זהו... אני עושה פה סדר יום חדש!! מהיום יש פה קורונה ותכיר שאני מנהל את העולם ונשגב לבדי ביום ההוא הנתון העובדתי הזה לא השתנה בכהוא זה...

כל מה שהשתנה זה ברגשות שלנו... סו"ס אהנו בני אדם ואהנו מתרגלים לכל דבר... וגם הדברים הכי הזויים שמתרחשים בעולם... גם לזה מתרגלים יום אחד... אז נכון שהתרגלנו לקורונה וזה טבעי, אבל לא לשכוח שהמצאות העובדתית לא השתנתה!!! זה שלפני שנתיים הופיע וקרא לעולם לסדר... והציב עובדות בשטח והעמיד אותנו בפני מציאות של "ונשגב ה' לבדו ביום ההוא", הנתון העובדתי הזה ממשיך להיות עדכני... לא רק כמו שהיה לפני שנתיים... אלא הרבה הרבה יותר... (כי... כי הנתונים הרבה יותר גדולים מאז) משום מה הגל החדש של הקורונה שמתחיל עכשיו... (אני כבר לא אוזח ראש איזה מספר גל זה) הגל הזה משום מה מאוד תופס אותי... כי אני פתאום מפנים שההלו... לפני שנתיים הרבש"ע הכריז על רפורמה חדשה בעולם... וזהו!!! כי אמר ויהי והוא ציווה ויעמוד וזה ממשיך לנהל את העולם כבר יותר משנתיים... ואחרי כל הכרכור מחיסון להכחשה ומפרייקטור למתווה בשורה התחתונה ונשגב ה' לבדו ביום ההוא... והקורונה פה!!!

וכפי שאמרתי... לפני שנתיים התרגשנו מזה!!! מאוד תפס אותנו שהרבש"ע פתאום הכריז פוס!! היתה לנו תחושה חזקה שיש פה קולות של משיח... אז נכון שבסוף כבר לא התרגשנו אבל אל תתבלבל!!! הסיבה שהפסקנו להתרגש, זה לא בגלל שמשוהו הנתונים... אלא בגלל שהתרגלנו כזה כי אהנו בני אדם... אבל הנתונים עצמם כמות שהם לא רק שלא השתנו אלא הם רק העצימו!!! המצב שהיה הזוי לפני שנתיים שכולנו היינו בטוחים שהנה משיח... קצת המצב הזה הזוי הרבה יותר!! כי זה כבר שנתיים ככה!!! לפני שנתיים זה היה הזוי בסה"כ חודש... ועכשיו זה הזוי שנתיים!!! (תחשוב שלפני שנתיים היו אומרים שהסיפור הזה הולך להיות לפחות שנתיים... היית מתעלף פעמיים...) ממילא אני חושב שיש מקום שוב לחזור ולהתרגש ולהיזכר שמשיח בפתח!!! אדרבה... עכשיו ההתרגשות הזו היא הרבה יותר שכלית ושקולה... רבותי: המשיח בפתח... כבר שנתיים שהרבש"ע עושה פה סידורים... צריך להתכונן... האם זה הולך להיות מחר? לא יודע... גם אם זה עוד במוצאי שביעית הקרוב... אז בחצי שנה הזו אהנו עמוק בערב יומו של משיח!!!

מה שעורר אותי נקודה הזו... זו המלחמה בין רוסיה לאוקראינה... לפני חודש שוב היינו בריגושים שאוטוטו משיח מגיע... מה יש??? יש מלחמה בין רוסיה לאוקראינה... ולך תדע... זה יכול כל רגע להתפתח למלחמת עולם... וזה גוג ומגוג... והנה חלפו שבועיים ומשום מה הפסקנו לדבר על זה... עבר... שוב עבר לנו המשיח... ועכשיו אני שואל אותך... עזוב משיח... עזוב ריגושים... אני קצת מדבר איתך על נתונים הכי יבשים!! אני מדבר על פרשנות צבאית מדינית!!! האם יש כעת חשש למלחמת עולם?? בטח!!! ותגיד לי: מתי היה יותר חשש למלחמת עולם?? האם לפני חודש או עכשיו? כל המומחים יענו פה אחד שעכשיו החשש למלחמת עולם הרבה יותר מוחשי מלפני חודש!!! ולמה? מסיבה פשוטה... לפני חודש המלחמה רק התחילה... צבא רוסיה רק התחיל לעשות את דרכו לכיוון קייב... ואילו עכשיו הוא הרבה יותר קרוב... הכל שם יותר נפיץ ורגיש ורווי דם... הצבא הרבה יותר מובס ומותש... והסיכוי קצת להסלמה פתאומית... זה עניין של הפצי אחד... בקיצור: קצת אהנו הרבה יותר קרובים למלחמת עולם מאשר לפני חודש!!! רק מה?? לפני חודש המלחמה בדיוק התחילה... לכן התרגשנו מאוד... ולכן המשיח פתאום היה אמור להגיע... כי... כי אהנו מרוגשים... מה... אתה לא רואה... ואילו עכשיו לפי נתונים כמות שהם!!! המשיח הרבה עוד יותר אמור להגיע מאשר לפני חודש... רק מה נעשה... אהנו כבר לא מרוגשים...

אז זהו רבותי!!! לא כתוב בשום מקום שהמשיח יגיע דווקא כשאנחנו מרוגשים ממנו... אדרבה... אם כבר, אז כתוב שבו דוד בא דווקא בא בהיסח הדעת... ובאמת התפלאתי: הרי סו"ס יהיו הרבה סימנים לפני שהמשיח יגיע... אז איך זה הולך ביחד? אם יהיו כ"כ הרבה סימנים לפני שהמשיח יגיע... אז איך עם ישראל יסיחו דעת... הרי יש סימנים??

אני חושב שכעת התשובה היא מאוד ברורה: נכון... לפני שהמשיח יבא יהיו סימנים... ויהיו עוד סימנים ועוד סימנים... אבל יעברו שבועיים ונתרגל גם לסימנים הכי מובהקים...

אז זהו... שצריך לדעת שכל הקורונה הזו שחתמה כאן קבע בשנתיים האחרונות... בצירוף המלחמה שכעת ניטשת בכל עוז ברוסיה (למרות שאין לי ולך סבלנות לדבר על זה וכ"ש על הקורונה שיצאה לנו מהאזניים אבל זה לא משנה את הנתונים כמות שהם -) שתי התופעות האלו ביחד נותנים תחושה שאנחנו לקראת "ונשגב ה' לבדו ביום ההוא!!" מתי? לא יודע וזה לא משנה, מתי בדיוק זו שאלה שמתאימה לחנות מכולת... מתי היא נפתחת?? שמדברים על הטופס ארבע של הגאולה שלימה... זה לא עניין של היום ומחר... זה קרוב וצריך הרבה להתכונן... כלפי מה הדברים אמורים?? סו"ס בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל ואהנו מייחלים שזה יקרה... והלוואי וזה יקרה עכשיו... תכל'ס: למאי נפקא מינה?? לא לעשות עסקים!! לא לקחת ללב את הפיצ'פיקעס של החיים... לדעת שאוטוטו הנה ה' אלוקים בחזק יבא, הנה שכרו איתו ופעולתו לפנינו!!! כשה' יופיע כאן בהדר גאון עוזו בבת אחת כל המפה תשתנה... כל מי שחשב שהוא לא מסודר בחיים... בבת אחת ה' יופיע עם מסמכים מסוג אחר!!! הנה שכרו איתו... כל מי שעבד את ה' יבא ויטול שכרו... כך שגם עכשיו המפה נראית כאילו יש כאלו שמסודרים בחיים ויש כאלו שלא... נא להתכונן!!! כמו שהקורונה העמידה אותנו בפני מזרח תיכון חדש... בקרוב ממש פתאום יבא האדון אל היכל... ובניסן נגאל... והכל פתאום ישתנה ולטובה... וממילא עד אז!!! במקום לשקוע בדאגות המחור... להיכנס לטורבו של תשובה ומעשים טובים... חשבון הנפש והכנה לקראת בא יום ה' הגדול והנורא...

את הדאגות האחרות נשאיר בצד... ונתמקד בערב פסח!!! בהכנות לקראת הגאולה...

ולעשות חיקוי עלב ולא מוצלח למה שהוא עשה... חבל על המאמץ המיותר... ולכן אין ברירה!!! אם רוצים לקחת שאיפות מאדם גדול שנפטר, אי אפשר להיצמד למעשים ספציפיים או לסדר יום נקודתי שהוא עשה... אי אפשר להיצמד לפיציפיקעס ולראש קטן...

וכאן אני שוב חוזר ומשנן את מה שנכתב כאן (דווקא לאחרונה) לא פעם ולא פעמיים... צריך לדעת שלמרבית האבסורד (זה לא אמור להיות ככה) רוב הסיפורים והעובדות שמספרים לנו על גדולי ישראל... בשורה התחתונה **רב הנזק על התועלת!!!** הסיפורים אמנם נותנים לנו קצת שדה תעופה של מעוף ודחיפה לשאיפות... אבל על הדרך הסיפורים האלו או מסיטים אותנו לכל מיני פינות שוליות ולא מהותיות... (כמו להיצמד לסדר יום או להנהגות הספציפיות של הרב...) או מעוותים לנו את ההסתכלות הנכונה...

אז מה בכל זאת כן??? אז לדוגמה: יצאו לאחרונה כמה ספרים עם הרבה תמונות מר' חיים, על הסדר יום המלא וגדוש בתורה ועל כל הנהגות שלו... אתה רואה איך שר' חיים מתעטף בטלית ותפילין... איך שר' חיים הולך לבית הכנסת מהר ויוצא לאט, איך שהוא סוחב ענפים לסוכה ואיך שהוא לומד גמ' ורמב"ם ומכילתא וכו' וכו'... והסתכלתי בזה ובהתחלה זה באמת הכניס אותי לאיזשהו תחושה מרוממת... תראה איזה גדלות... **ואז פתאום תפסתי את עצמי... רגע רגע... בעצם את כחכלל התמונות האלו שצילמו את ר' חיים... עקרונית את כל זה אפשר לצלם גם אותי!!!** גם אני מתעטף בטלית ותפילין, גם אני יושב ולומד, וגם אני סוחב ענפים לסכך... גם אני תורם לקופת העיר... ואז קלטתי שדווקא את הגדלות האמיתית של ר' חיים... **זה משהו שאי אפשר לצלם אותו!!!** רוצה דוגמאות??

הפלאפון **שלא** היה לו!!! הכמויות שעות שאנחנו מבזבזים על שיחות עם מה שלא פה... (החל מפלאפון וכלה במייל וקוי נייטס ופוליטיקה וכל מה שתכל'ס לא פה!! ולא נוגע לכאן!! מה שנקרא בלשון הגמ': חשבונות של מה לך ומה בכך) ואת הבזבז הזה לא היה לו... **נו... כזה דבר אפשר לצלם??** הסבלנות הבלתי נתפסת שכן היתה לו להבנות אלפי ישראל שבאו לקבל ממנו חיוך ומילה טובה... **נו... כזה דבר אפשר לצלם??** השעה שהוא קם לפנות בוקר... (איך בדיוק תצלם את זה...?? מה... תצלם את השעון?? אז מי שרצה יכל לצלם או להקליט איך הוא אומר לרבנית ברכות השחר, אבל מישהו לוקח בחשבון שזה היה בשעה 2 בלילה) ועזוב מתי הוא קם... בא נדבר על מתי הוא הלך לישון בלילה?? בשעות המוקדמות של הערב... ו... ועוד בבני ברק... ועוד באזור של האולמות... מי יכול ללכת לישון בבני ברק בשעה 10.00 בערב?? ולר' חיים יש את המשמעת ברזל ללכת לישון כדי לקום לעבודת הבורא... **נו... את המשמעת הרוחנית הזו אפשר לצלם??** את מה תצלם?? את זה שהוא לא נגרר אחרי כולם ולא מרח את הערב... אלא ניצל אותו להכנה לקראת פאר טוקס של חצי חצות?? כולם יודעים את החלאקאס הרבים שהוא עשה... מישהו קלט שר' חיים בכלל לא אחז מזה והוא עשה את זה רק בשביל לעשות מצב רוח והרגשה טובה לכלל ישראל... זה לגמרי מוציא אותי מהכלים!!! לשבת שעות עם מספרים בשביל לעשות לאנשים טוב בלב... **מישהו יכול לצלם את**

צמחו מזה שהוא למדו לפי המשיכה הטבעית שלהם...

זאת אומרת: אם כבר!!!! אם כבר יש לי מה ללמוד מצורת הלימוד של גדולי ישראל... זה פשוט להתחיל להיות **קשוב לאופי שלי** ולנסות **לזהות מה סגנון הלימוד היותר מתאים ואהוב עלי...** ודווקא ככה אני יכול לגדול בתורה!!!! (וכמובן: מיותר להזכיר שרק בגיל מסוים ניתן לקבל את המושכות האלו... בחור מישי"ק או בתחילת ישי"ג שעדיין לא עמד על דעתו ואפילו לא על דעת בהמתו... הוא לא בתורת לזהות את המשיכה הטבעית שלו, ולכן ביחס לתקופה הזו יש מושג שנקרא "שימוש תלמידי חכמים" שאז אתה כן נצמד לדרך לימוד של הרב) ומעתה אי לכך ובהתאם לזאת!!! מי שכעת יתחיל להיצמד ולחקות את דרך הלימוד של ר' חיים... **אין לך חיקוי פחל ולא מוצלח ולא קולע כמו זה...** כי אם כבר היה לר' חיים דרך לימוד מסוימת... זה לא ה'חובות' ולא הסדר הלימוד הספציפי שלו... אדרבה... אם כבר ההגדרה של הדרך לימוד של ר' חיים זה **האומץ** ללמוד בסגנון המתאים לאופי וצורת החשיבה שלו למרות שהוא לא ראה **אף אחד אחר** שנוהג ככה... ולכן אם אתה כעת הולך כקוף בבן אדם ומחקה את דרך הלימוד של ר' חיים דייקא... זה מתכון בדוק לצאת נישט!! נישט ר' חיים!!! ואשר ע"כ איציק היקר!!! ה' רצה ר' איציק... ובשביל זה הוא נתן לך אופי מסוים, וסגנון מסוים, וצורת חשיבה מסוימת ושלל נתונים סביבתיים שמכל המכלול הזה ביחד יכול לצמוח ר' איציק... אם תחקה את ר' חיים או לחילופין את הרב שטיינמן זה יהיה אסון... למה?? כי הפסדנו את ר' איציק... ואל תעשה לנו את זה!!! תלמד מר' חיים, תחקה אותו... במה תחקה אותו?? בזה שכמו שר' חיים לא עשה לנו את העוול הזה... הוא כן הלך ישר לפי האופי שלו ולפי הסגנון שלו... ככה גם אתה תזהה את עצמך... תלמד להכיר את המשיכה הטבעית שלך ותנהג על פי זה וכך תגדל בתורה...

זו ההערה הראשונה- שגדולי ישראל למדו לפי האופי שלהם וזה מה שיש לנו ללמוד מהם... **זה דבר ראשון... חוץ מזה דבר שני:** לכל אלו שכעת מחקים את ר' חיים ולא כ"כ הולך לכם ואתם מאוד מאוכזבים מעצמכם. אני רוצה להרגיע: הסיבה שכ"כ כ"כ קשה לחקות את ר' חיים **זה לא רק בגלל** שהוא היה כ"כ גדול... אלא בגלל שעצם המושג חיקוי הוא דבר קשה!!! חיקוי מצד עצמו זו אומנות מאוד קשה ומסורבלת... לאדם קשה לחקות אפילו... **אפילו את עצמו...** אם נתן לי הקלטה של עצמי שאני מדבר שתי דקות, ותבקש ממני שאני אחקה את עצמי ואחזור במדויק באותם מילים ובאותו טון על מה שאמרתי יהיה לי מאוד קשה... למה?? כי עצם החיקוי הוא היצמדות עקשנית לדפוס שלבונית של מילים ותנועות וצורות וזה עצמו דבר קשה... שתבין: הסיבה שקשה לי לחקות את הזמר אברהם פריד **זה לא רק בגלל** שאין לי את היכולות המוזיקליים שלו אלא גם בגלל שהוא בעצמו יתקשה לחקות את עצמו... וממילא לחקות את ר' חיים זה קשה לא רק בגלל שהוא היה כ"כ גדול... אלא בגלל שזה חיקוי וחיקוי זה סתם דבר קשה ו... ו... ובעיקר מיותר!! זה לבזבז אנרגיה לחינם וללא תועלת. זה בעיקר בעיקר טכני ומיותר... זה אפילו לא מתחיל להיות קושי של שאיפות... זה סתם עקשנות להיצמד לדמות

הזהרו מחיקויים!!!!

(וטיפ קטן לעבודות לפסח)

אחת התופעות לוואי הבעייתיות ואפילו קצת מסוכנות שלאחר אשכבתיה דרבי זה תופעת **החיקוי!!!** בחור בן עליה ששומע כ"כ הרבה עובדות על הגדלות של מרן ר' חיים זיע"א נתקף בשאיפה סוערת אני חייב להיות ר' חיים ובכל מחיר!!!! וקדימה... מסתערים על המשימה... אני מתאר לעצמי שיש כבר בחורים שמסתמא מתפללים לה' שישכיח מהם את השם של הרחוב שלהם כ... כי הרי לפי הסיפורים ר' חיים לא ידע את השם של הרחוב שלי ואם אני כן יודע אז איך אני יצא ר' חיים...

אז כאן חשוב להדגיש שתי נקודות עיקריות: דבר ראשון: צריך לדעת שגם לגדול בישראל יש אופי!!! יש סגנון!!! כמו שאין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד כל שכן שאצל תלמידי חכמים קיים מושג שפרצופיהן שונים ודעותיהן שונות... אופי הלימוד והסדר יום של ר' חיים קנייבסקי היה לא רק גדלות עצומה בתורה... אלא בין הייתר זה גם היה סגנון!!! סגנון שהתאים לצורת החשיבה והאופי הספציפי של מרן זיע"א... והההרואה: שאם תסתכל ימינה ושמאלה לא תראה אף אחד מגדולי ישראל שלמד בסגנון של ר' חיים... **ואני אגלה לך סוד:** זה לא רק ר' חיים, אם תשים לב גם כל אחד מגדולי ישראל בפני עצמו בייחס ללימוד הפרטני שלו... רק הוא ככה עשה ולא ראינו אחרים שעשו כמותו... ולכן אדרבה!!! אם כבר אתה שואל אותי... מה ניתן ללמוד מדרך הלימוד של גדולי ישראל??

לענ"ד המכנה המשותף בדרך הלימוד של כחכלל גדולי ישראל ללא יוצא מן הכלל... **השם למדו לפי האופי והסגנון האישי הספציפי שלהם!!!** ואיפה רואים את זה בצורה מאוד בולטת?? בזה שלכל גדול בישראל היה סגנון לימוד מאוד שונה... מאוד אחר... ומאוד לא שגרתי וקלאסי... ולא רק שונה מאיתנו הקטנים... אלא שונה גם מדרך הלימוד של שאר גדולי ישראל האחרים... ולמה?? **כי זה גופא** אחד מהסודות שמצמיחים גדול בישראל!! גדול בישראל זה דבר שמתחיל מצורבא מרבנן שלא חשש מלהעז וללמוד איך שמתאים לאופי שלו!!! זה בדיוק נקודת החולשה שלנו שאנחנו **לא** מעיזים לעשות וגדולי ישראל **כן!!! כן העיזו...** החזו"א למד טור ב"י... למה?? כי זה מה שהתאים לו!!! ולמה אני לא?? יתכן מאוד שזה בגלל שאני לא מעיז... כי בבמ"ד שלי זה פחות מקובל... ר' חיים היה לומד ספרא ספרי מכילתא תנ"ך זוהר ומדרשים... למה אתה לא תראה אחרים עושים את זה?? כי זה לא מקובל... תחשוב שפתאום אנשים אותי יושב ולומד נביאים וכתובים זוהר... האור שמח והנצי"ב הוציאו ספרים חשובים מאוד על חמשה חומשי תורה... למה אני לא?? כי... כי בשביל זה צריך לשבת עם חומש פתוח... מה... אתה רוצה שיגידו עלי שאני לומד בסדר א' פרשת שבוע...?? אתה מבין את הכיוון?? וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: שורה תחתונה גדולי ישראל

שמתחילים לעבוד... אוטומטית אני מתחיל לעשות רונדלים... פותח מקרר... אולי משם תבא הישועה... ואז אני מוצא איזה גזיר עלון וקורא אותו... ואז סו"ס מגיע איזה צלצל טלפון שגואל אותי... ואז סו"ס אני ניגש לארון וכבר מתחיל לעבוד... ואז אני מוצא איזה אלבום ונכנס לנוסטלגיות... ובקיצור: בשורה התחתונה הבית נשאר הפוך... גם לא פתחתי ספר... וגם לא התקדמנו כלום לפסח... ובשורה התחתונה לא עשיתי כלום... ואז מגיעה תחושת **הסמרטוטיות** ותאמין לי!!! שלהרגיש סמרטוט זה ממש חיוב קרבן נזיר!!! הנזיר הרי מתחייב קרבן על זה שהוא חטא על הנפש וציער עצמו מן היין... ואני חושב שלהרגיש סמרטוט זה התעללות בעצמי!!! זו הרגשה כ"כ זיפתית... אתה מרגיש כזה כלום... שזה מה שמשיניא עלינו את ערב פסח ובעיקר משיניא עלינו את עצמנו... ותאמין לי שהרבה מהנפילות הרוחניות מתחילות שם!!! בתחושת הסמרטוטיות... (מי שמבין על מה אני מדבר... מבין יותר מידי טוב) ולא נותר לנו אלא לתפוס גיגית וסמרטוט ולצאת במאבק עיקש נגד הסמרטוטיות... **פשוט להתמקד!!!** אין פה מה להבין... פשוט להתמקד!!! לא בא לך לעבוד?? אין בעיה, אז לך ללמוד!!! אה... צריך לעבוד?? אז תעבוד... אה... אין לך כח לזה?? אז תחליט: עובדים חצי שעה ולא יותר!! אבל כשעובדים עובדים... וכעת מתמקדים בעבודה... לא כל היום בוכים... אוי... מה יהיה עם פסח... ואוי... מתי אני אפתח ספר... ותכל'ס לא עושים לא את זה ולא את זה... ושוב: שלא תבין לא נכון: אני לא באתי כעת לעודד **לא** את עבודות לפסח **ולא** את הלימוד... אני מתמקד כעת במי שנפל פה בין שתי הכסאות... **ההסמרטוטיות!!!** סמרטוטיות זה לא בעיה של אי עבודה לפסח וגם לא ביטול תורה... זה הגברא שבך... שבסופו של יום מרגיש סמרטוט... ואם אנחנו רוצים שהשבועיים הקרובים יעברו בגדלות המיוחין ולא בקטנות... בשביל זה צריך היערכות והתמקדות... אבל אנא... אל תשאיר את המאמר בגיגית והסמרטוט של ערב פסח... זה בעיקר הערה נקודתית לעכשיו... עבודה נעימה...

להמשיך לעדכן שוב את החלטות קבינט הקורונה, והזן החדש מאפריקה. והחיסון הכושל מרוסיה וכו' וכו'... הסיבה שהוא בקי בזה כ"כ זה בגלל שהוא המשיך **להתמקד בזה באדיקות!!! התמקדות זה כח עוצמתי ללא גבולות!!!** ואם אתה רוצה עוד דוגמא אחת אחרונה להמחיש את כח ההתמקדות: כמה זמן אורך לכנרת להתמלאות?? חורף שלם והלוואי... אבל להוי ידוע לך שאם הייתה דקה אחת בלבד שכככל הגשם שאמור לרדת באזור הצפון בדקה הזו... היה מתנקז כולו רק לכינרת ויורד רק שם... תוך **דקה אחת של גשם** הכינרת היתה עולה על גדותיה!!! (החשוב על זה... מתמטיקה פשוטה...) רק מה?? הגשם יורד בכל המקומות וגם... גם בכנרת!!! על אותו משקל: הראש שלנו נמצא באלף ואחד מקומות ו... וגם בתורה!!! העיניים שלנו פזלות לכל מיני מקומות ו... וגם לרצון ה'... אז לכן יש לנו קצת מכל דבר... אני יודע קצת תורה, וקצת קורונה, אני קצת נהנה מהחיים, וקצת מלא חרטות ומקבל ע"ע להתחזק... קצת שומר על העיניים וקצת לא... מכל דבר קצת... מה הפלא שיש לי כמות של מאה חמישים מילימטר בכל דבר!!! בתורה 150 מ"מ, בפוליטיקה 80 מ"מ, בקורונה 25 מ"מ, בפרנסה 83 מ"מ... ואילו ר' חיים הסכים להשקיע את כל ההתעניינות שלו רק בתורה!!! אז למה שזה לא יקרה?? למה שהוא לא יהיה בקי בכל שבילי התורה כמו נהג מוניית שבקי בכביש ??? ממילא אם יש לנו מה לאחוז בשולי גלימתו של ר' חיים זה לא כ"כ להתחיל עכשיו להיכנס לטורבו של חזרות ושינון וללמוד עוד מלא שעות... אלא בעיקר להשיל מעלינו עוד היסח הדעת שלא רלוונטי אלינו... להתנער מעוד התעניינות ועוד חשיפה לתחומים שלא מקדמים אותי לאן שחשוב לי להגיע... כבר כתבתי כאן שר' עזריאל טאבור זצ"ל היה אומר: שהוא לא קורא עיתונים לא משיקולי פאנאטיות אלא משיקולי ביזנס... אני לא מוכן להכניס את הראש שלי בשום נושא שלא רלוונטי אלי ולא מקדם אותי ביעדים שלי... אז שוב... אנחנו לא אוהבים שם!!! אבל לפחות **להתחיל...** להתחיל לעבוד בכיוון הזה... יש לנו כ"כ כ"כ כ"כ הרבה נושאים נוספים שממלאים לנו את הראש... וכעת באשכבתייה דרבי שאנחנו רוצים לאחוז בקצות דרכיו, פשוט לדחות לצד נושאים אחרים... לפחות **חלק מהם!!!** וכאן כל אחד במקום שלו!!! יש אחד שצריך לקבל על עצמו להפסיק להאזין לקו נייעס מסוים... ויש אחד שזה אצלו להפסיק להתעניין בפוליטיקה מסוימת שמאוד מסקרנת אותו... בקיצור: לב יודע מרת נפשו... ויש כאלו שצריכים להיגמל מכמה קבוצות וואצפ ולהישאר רק עם אחד... כן... הרי כולם הסתובבו אצל ר' חיים, הוא הרעיף ברכות על כולנו... אז לכולם יש מה להתחזק כעת!!! כל אחד ברמה הרוחנית האישית שלו צריך טיפ טיפה **להתמקד!!!** אצל האברך הבן עליה זה מתבטא יותר בדקויות... ואילו אצל המוגניסט זה מתבטא בלהיות קצת יותר פנוי לחיק המשפחה שה' רוצה אותך איתם... וכן הלאה וכן הלאה... ברגע שנהיה קצת פחות מכוזרי קשב וקצת יותר ממוקדים... אוטומטית ההתמקדות תתנקז לתורה ומעש"ט...

זה?? את המספריים ואת התלתלים אתה יכול לצלם... את האבא המרוגש שמצידו מרגיש שכל ההשפעות יורדות עכשיו מהשמים על הילד שלו (לא סתירה שזה נכון) אבל מישהו יכול לצלם את אגוטא ייד שמוכן להקריב מזמנו על חשבון החובות שלו בשביל לעשות נחת רוח לנשים... וכן הלאה וכן הלאה... הגדלות האמיתית של ר' חיים זה לא היה הסדר יום הספציפי וגם לא מה שראית בתמונות... אלא מה שעומד מאחורי זה...

אז בסדר!!! תסתכל באותו ספר תמונות... תנשום את האויר הרים הזה שנצפה מול עיניך... תתחבר לתמונה... אבל אל תתקע במה שאתה רואה... אל תתקע במספריים!! תכנס ל-מה שעומד מאחורי זה, **ודווקא במה שעומד מאחורי זה... בזה אנחנו שייכים!!!** בזה יש לנו שייכות!! כשאני רואה את התמונה של ר' חיים עם המספריים... אני לא רואה פה מספריים ותלתלים... **אני רואה פה סבלנות!!!** ועם סבלנות יש לי הרבה עבודה... ואצלי זה דווקא לא ברקע של התלתלים... אין צורך... אני פוגש את זה במספיק מקומות אחרים... וכן הלאה וכן הלאה...

וסתם ככה כולם מתפעלים מהבקיאות העצומה של ר' חיים בתורה...

סליחה... בעצם אל תשכח שמדובר ביהודי שכל החיים שלו היה מונח רק בזה!!! רק רק בתורה!! אז בעצם מה הפלא שהוא היה כ"כ גדול בתורה?? מה אתה רוצה... **זה עניין של התמקדות!!!** פשוט את כל הזמן שאנו מבזבזים בשביל דברים אחרים הוא ניקז רק לתורה... אז מה תרצה?? שהוא ישאר באותו גובה כמו כולם?? זה בכלל לא סוגיה של זכרון וגדלות בתורה!! זה פשוט עניין של **התמקדות!!!**

אני אתן לך דוגמא מוכרת: אני לאחרונה איבדתי ראש לגמרי עם הקורונה. (מסתמא גם אתה) יותר מידי הרבה קודים ותוים סגולים וירוקים והנחיות ופרוייקטורים ומספרי חיסונים ומספרי גלים... ומאומותים... ובידודים... ומילים לועזיות שצצות לך כל שבועיים... ומכחישי החיסונים... ודי... איבדתי קשר עין... תחשוב: לאחוז ראש בכל המידע של מונחי הקורונה מתחילתה ועד עכשיו... אני חושב שזה חומר לימודי לכל דבר!! מדובר בספרים עבי כרס... עכשיו: ברור לי כשמש בצהרים שהשדן של קו הקורונה זוכר את כל החומר הזה **כמונח בקופסא**, הוא זוכר במדויק ויודע לדמות מילתא למילתא, בין הגל הזה לגל השלישי... ולהשוות מספרי מאומתים מול החולים במצב קשה... וכמות המתחסנים והיוצאים לחו"ל ואלע אלע אלע... הכל מונח אצלו בראש... ואל תסמוך עלי... אתה מוזמן להקשיב לקו ולראות גדל'ת!!! כמובן גדלות בתורת הקורונה...

ואין באמת?? מאיפה יש לו את ההיקף של הידע הזה?

ובינינו... בנימה אישית... ומניסיון אישי... הנושא הזה של ההתמקדות הוא קריטי לערב פסח... שהרי בינינו... אני לא אוהב לעבוד לפסח!!! מה שנכון נכון... והיות ואני לא אוהב. אז ברגע

תפילות רבים על יענקלה... והן קל כביר לא ימאס תפילות רבים...

התאריך כעת כ"ז באדר ב'... מתח לא נורמלי בבית משפחת יענקלה!!! בני המשפחה התגייסו לתפילות מעומק לב על ראש המשפחה ר' יענקלה... אפילו בבית הכנסת תלו מודעה: נא להתפלל ולעזור רחמי שמים מרובים על ר' יעקב בן שרה שעומד לקראת בדיקה גורלית בכ"ט באדר... והן קל כביר לא ימאס תפילות רבים... ובכן: נקדים את המאוחר ונספר בקצרה: יענקלה שלנו כבר מצורע למעלה משלושה חודשים... בהתחלה כולם היו בהלם... כל העיר היתה כמרוקחה... כל העולם דיבר על זה... זה רץ ברשת ואפילו היה על זה פייק ניוז... כי כולם מכירים את יענקלה... יענקלה זה אדם שכולנו חבים לו את החיים שלנו... מדובר באדם נועז ואמיץ שחרט על דגלו את הניקיון כפיים הדמוקרטי שנקרא **"זכות הציבור לדעת"!!!** הוא תמיד דואג מתוך אחריות ונחישות ליידע את הציבור במידע נחוץ ש... ש"זכות" הציבור לדעת!!! אם יש מתח מסוים בשלום בית בין שני בני זוג בשכונה... כולם רגועים... זה עניין של שעות עד שיענקלה יציף את זה ברשת בצורה ניטרלית... הוא יציג את שני הצדדים ויפרט את כל הטיעונים... זה יפתח כפורום ציבורי פתוח... וכולם יחוו דעה בנושא... אם יש איזה פרץ ויוצאת ותלמיד שמקדיח תבשילו שלא ברבים... אל דאגה... שליומלה הנאמן והמסור ידאג להביא את המידע לידיעת הציבור... שליומלה לא אוחד מדברים מטופלים בשקט כי... כי אתה יודע... הרי היום הכל פוליטיקות... אי אפשר לסמוך על אף אחד שיטפל בנושא בצורה יסודית ולא יטיח... לכן ליענקלה שלנו יש עקרונ בלתי מתפשר שזכות הציבור לדעת!!!! וככה כל נושא מוגש להכרעה פומבית ציבורית... ככה הדברים מטופלים בשקיפות ובניקיון כפיים... אה... יענקלה... איזה הכרת הטוב יש לנו אליו... מכמה נוכלים הוא הציל אותנו...

והנה!!! יום בהיר הגיע וכעת זכות הציבור לדעת שיענקלה נהיה מצורע!!!! וטמא טמא יקרא!!! אה... אנחנו לא מעכלים... איך יכול להיות שדווקא יענקלה הישר באדם... בעל השקיפות והניקיון כפיים... דווקא הוא נהיה מצורע... מי כעת יעדכן את הציבור בכל מה שצריך לדעת... בהתחלה ההלם היה גדול... אפילו ברשת נפתחה קבוצה מיוחדת למחאה ספונטנית... גם יענקלה בעצמו שנאלץ ביום בהיר אחד לעזוב את ביתו ולצאת מחוץ למחנה... גם הוא היה במצב של הכחשה... הוא היה עסוק בלהאשים את הכהן שבא לראות את הנגע שהוא עיוור צבעים... וכשהוא יצא מהמחנה והתיישב שם באוהל כמו מנודה... במקום לקרא לזה אוהל מצורע... הוא החליט לקרא לזה אוהל מחאה נגד עסקנים כהנים שמנסים לסתום פיות ומנהלים מאבק נגד זכות הציבור לדעת... בהתחלה היה לזה תהודה גדולה... אפילו קמה הפגנה מול ביתו של ר' ירמיה הכהן שהוא זה שהסגיר את יענקלה... אנשים הפגינו ודרשו מר' ירמיה שיחזור בו מהעלילה ויספר לנו איזה עסקנים שלחו אותו להתנכל ליענקלה... ר' ירמיה הכהן יצא מהבית ואמר להם: רבות... אין בעיה!!! אני מוכן לחזור ביי! תגידו ליענקלה שיחשוף זרוע קדשו ויראה לכולם את הגב הלבן שלו עם המחיה באמצע ועם שיער לבן... ובבקשה... שישלח את זה בוואצפ לכולם ושהציבור יכיר... הרי יענקלה חרט על דגלו את השקיפות המלאה וזכות הציבור לדעת... אז קדימה... אם אתם לא מאמינים לי שהוא מצורע... שהוא בעצמו יתן לציבור לשפוט!!! ושם!!! שם המחאה לפתע הסתיימה בקול דממה דקה... יענקלה כמובן לא הסכים בשום פנים ואופן להראות את הכתם הלבן הענק שנמצא בגבו ועמוק אין מראהו הן העור... הוא ממש לא שש לזכות את הציבור בלעשות שטייגן במראות נגעים על העור שלו... ואם בהתחלה הוא עוד ניסה להחביא את המחיה (בשר חי שבולט בלב הנגע שזה נחשב **סימן** טומאה... שכל זמן שיש נגע בלי סימן, המצורע הוא רק מוסגר ויש סיכוי שהוא יפטר, אבל כשיש סימן זה צרעת מוחלטת וכאן צריך תהליך של טהרת מצורע) אז כעת המחיה התרחבה והנגע פשה, וכעת גם יש כמה שערות לבנות בשביל הבקשיש... (שזה עוד סימן טומאה... בצרעת עור בשר יש שני סימנים, מחיה ושתי שערות לבנות) ואכן זכות הציבור לדעת וחובה לדעת שיענקלה שלנו מצורע וטמא טמא יקרא ורבים מבקשים עליו רחמים... תכל'ס... הזמן עשה את שלו!!! ואם בחודש וחצי הראשונים עדיין יענקלה היה עסוק בלהציף ברשת את ההתנכלות של הממסד החרדי שחושש לעורו בגלל "זכות הציבור לדעת"... עם הזמן יענקלה הפנים את מצבו והגיע תורו לחשוש גם הוא לעורו!!!! לעור בשרו! אף בשרו עליו יכאב... (צרעת זה דבר כואב... זה לא רק טמא... זה גם כואב) ובחודש האחרון משהו שם השתנה... הציבור כבר פחות "זוכה" לדעת... יש כמה יהודים שפתאום התחילו להגיע לבית הכנסת והתחילו להרשות לעצמם להסתובב ברחוב לאחר שיענקלה השמיץ אותם והציף אותם ברשת...

ליענקלה היה הרבה הרבה זמן לחשוב!!! הוא פתאום קלט מה התחושה של אדם מבודד שמסומן כמנודה ע"י כולם וזכות הציבור לדעת שטמא טמא יקרא... המפגש האישי את הבידוד החברתי נתן את אותותיו על יענקלה ומשהו שם נסדק... יענקלה התחיל להבין עד כמה "זכות הציבור לדעת"... לא כ"כ בטוח שזה נקיון כפיים וזה לא ככה שקיפות ואחריות... זה בעיקר חוסר מצפון ורוע... לא כל אחד יכול להבין את זה... יש כאלו שבשביל להבין את זה... הם צריכים קצת התאווררות מחוץ לשלוש מחנות... ולפגוש מקרוב את ההרגשה של "בית החפשית" איך זה להרגיש שכולם מדברים עליך וכולם מנדים אותך ואתה זרוק כמצורע.

ולאחרונה העסק מתחיל להיות מעודד... אם בהתחלה הכהן ראה את הנגע והוא היה נראה עזה כשלא... זה היה צרעת הכי חריפה!!! שאף אחד לא יכל להתווכח עליה... (גם ברשת כולם היו מסכימים שזה צרעת...) לאט לאט כהה הנגע... הכהן ר' ירמיהו שמגייע במסירות יום יום לראות אולי משהו שם כבר התקדם... ביום כ"ג באדר הוא כבר ציין בסיפוק שרואים כיוון... אמנם זה עדיין שאת לבנה בעור בשרו... אבל זה כבר מתקרב לקרוב ביצה שזה הלוזן הכי דהה... גם המחיה התחילה להצטמצם סו"ס... ו... ותשמע... יש סיכוי... והכהן המשיך להגיע יום יום... ושוב הוא בודק... מודד... מתפלל ומייחל...

יענקלה עומד משתאה מהמסירות והאכפתיות של כל מיני יהודים מהשכונה שכ"כ לכלתי עליהם... ותמיד הייתי בטוח שהכל אצלם אינטרסים... מגיעים במסירות ונותנים אוכל ושתיה חמה... דואגים שלא יחסר כלום... ור' ירמיה הכהן בכלל... זה שקראתי לו עסקן שסותם פיות... הוא לא מפסיק להגיע לכאן ועם דמעות בעיניים הוא מייחל ומקווה שנגמור עם זה בקרוב... כל פעם שהוא מגיע הוא טמא והבגדים שלו נטמאים... יש פה אנשים שמוכנים להיכנס אלי רק עם בגד ים כי אין להם כח כל היום לטבול גם את הבגדים... אבל ר' ירמיה נטמא ושוב פעם נטמא... ומדובר בכך שהמחיה שלו זה מתרומה וחלה... ובגלל שהוא מגיע אלי הוא נאלץ לטבול ולהמתין עד הערב שרק אז העריב שמשו אוכל בתרומה... אבל לא מעניין אותו כלום... הוא נחוש להוציא אותי מפה כמה שיותר מהר... ותכל'ס... כעת נכון לעת כתיבת שורות אלו... התאריך כ"ה באדר ב'... ואם כולנו נתפלל ונרעיש עולמות יש סיכוי שעד כ"ט באדר יכהה הנגע ואז יענקלה יוכל להיכנס למסלול הטהרה... והתאריך כ"ט באדר הוא קריטי!!! כי המסלול טהרה של מצורע זה לא כמו בטומאת מת... בטומאת מת זה תהליך קצר שמתחיל ונגמר בשבוע ימים של פרישה לטהרה... אבל בטומאת צרעת זה תהליך של שבועיים לכה"פ... והתאריך האחרון לקראת פסח זה כ"ט באדר ב'... אנא... העתירו ברחמים... בשבוע הבא נעדכן אתכם בהתפתחות... מקוים מאוד שיהיה בשורות טובות... תלי בכסם!! והן קל כביר לא ימאס תפילות רבים...

נקודה למוחשבה מול הפריחה המלבלבת

בא"י:

במאמר זה אחרון השאלה השאלה: מה ישראל כ"כ מתרגשים מהאש הקטנטונת שירדה על המזבח... וכי חסר להם אש שירדה מהשמים אם זה במתן תורה או בעמוד אש של כל לילה???

והתשובה היתה: שהפעם ההתרגשות היא מהנימה אישית!! זה אש שה' שלח לי... זה לא עוד אש גדולה של ה'... ע"כ במאמר שלפניך... על אותו משקל בדיוק!!! כאן גם טמונה התשובה על השאלה שכולם שואלים: מה יהודי כ"כ מתרגש מארץ ישראל?? שהיא ארץ טובה ורחבה והיא זבת חלב ודבש?? וכי משהו מתעלם מעצם העובדה שבאירופה יתכן שאפשר למצא נוף הרבה יותר יפה... ואולי גם מחצבים ואוצרות אדמה יותר מארץ ישראל...?? וכי משהו מתעלם מהעובדה שיש עולם מאוד גדול ורחב מחוץ לגבולות ארץ ישראל?? מה התשובה?? וכו'!!!

יש עולם גדול ויפה גם מחוץ לארץ ישראל... אבל כל העולם הגדול הזה זה מה רבו מעשיך **השם**!! זה העולם של ה'... בוקר טוב... אני יודע שה' גדול... ואני גם יודע שה' בורא עולם יפה ונופים מדהימים ומקולות מים רבים אדירים ומשברי ים... אבל כל היופי של שווייץ עדיין לא מדבר אלי... כי זה יופי ועוצמה של ה'... זה כמו הדברים המאוד יפים ונחמדים שנמצאים בחלון ראוהו של החנות שיכולים לבשר לי שבהנות יש הרבה דברים טובים... אבל מה זה אומר לי... כך אותו דבר... כל היופי והעוצמה שיש בעולם הגדול זה הנוי והנצה והסיגוי והשגב לחי העולמים... זה לא חידוש!!!!

רק מה כן מרגש אותי?? ארץ חמדה טובה ורחבה **שרצית!!!!!!** שרצית והנחלת לאבותנו לאכול מפריה ולשבוע מטובה... זה ארץ שלי... זה ארץ שה' נתן לי עם כל הלב ושוכן בה איתי... ממילא החיבה שלנו לארץ ישראל זה לא בהכרח ממקום שהנה הארץ שזכתה להיות שייגנית העוצמה והיופי... אלא על הנימה האישית והביטוי שטמון בה!!! ה' ברא את ארצות הברית על כל העוצמות שיש בה... אבל ה' פעם נתן את ארצה"ב לאמריקאים?? בחיים לא!!! כל אמריקה על כל שללה הוא בסה"כ חלון ראוהו של בורא עולם והאמריקאים מסתובבים שם כמו דלפון שמסתובב במרכז קניות... הם בהחלט פוגשים הרבה עוצמה וכוח בחלון ראוהו של ה'... אבל זה לא קשור אליהם! ה' אף פעם לא נתן את ארצה"ב לאמריקאים... אבל כשאני מסתובב בארץ ישראל... זה ארץ שה' נתן לי עם כל הלב!!! הפרחים שעכשיו מלבלבים בארץ ישראל זה זר פרחים אישי שה' שלח לי באופן אישי... דרך משל: זה כמו רווקה שמחכה בכליון עיניים מתי אוכה להיות כלה ואז אקבל זר פרחים מהצד של החתן... בעצם אם נשחק ראש קטן מה הבעיה?? חסרים חנויות פרחים?? שתלך לצומת הקרובה ותקנה לעצמה כמה פרחים שהיא רוצה?? נו... מה התשובה?? הוי... שתהיה בריא... פרחים לא חסר לי... אני רוצה פרחים **מהחתן!!!!!!** גם אם תביא לי קונטיינר של פרחים מהחנות זה לא מדובר אלי כמו זר פרחים הכי קטן שמגיע מהחתן... זו התפיסה שאמורה להוביל אותנו כשאנחנו זוכים להלך בחודש ניסן בארץ ישראל... הרי גם אנחנו מברכים ברכת האילנות וגם החוזניקים... **אבל יש**

הבדל עצום בינינו לבינם

הם מסתובבים בעולמו של בורא עולם... ומסתכלים בחלון ראוהו ונוכחים לדעת שה' יודע לעשות פרחים יפים... נו... כרוך שלא חיסר בעולמו דבר וברא בו אילנות טובים... אבל כשאנחנו מסתובבים על אדמת ארץ הקודש ורואים את הפריחה הנפלאה... זה ארץ חמדה שהנחלת לאבותינו!!!! זה פרחים שה' שלח לי אישית!!! זו נימה אחרת לגמרי... אני לא רוצה לצאת מא"י... כי נכון... נכון שמחכים לי בחו"ל קונטיינרים של פרחים יותר מרהיבים וצוקים מושלגים שאולי יותר יפים מהארץ... אבל זה יופי שלא מדבר אלי!! לא מספיק לי לברך שלא חיסר **בעולמו** דבר! אני רוצה לזכות ולברך על הארץ **אשר נתתי לי**!!!

איך מצליחים להתעורר מתוך תרדמת של ביה"ז?

בשבת הקרובה יהיו א' בניסן... יום שנטל עשר עטרות!!!! ראשון להשראת השכינה, ראשון לירידת האש וכו'... **אגב: במאמר חצי מוסגר...** יום א' בניסן וכל השבוע שאחריו אלו ימים גדולים שמסוגלים להשפעות גדולות!!! משום מה כמעט ולא מדברים על מעלת ימים אלו כי זה ערב פסח ואין זמן... אבל אסור לשכוח שמא' בניסן לא אומרים תחנון עד י"ג בו... ובפרט א' בניסן שזה יום שנטל עשרה עטרות!!!! ראשון לכהונה, ראשון לברכת כהנים וכו'... בקיצור: הוא יום שמסוגל ל... להיות **ראשון!!!** ראשון ל-מה? ?

אתה כבר תחליט!!! אתה תחליט איזה דף חדש מתחשק לך להתחיל... אתה תחליט עם איזה קבלה טובה אתה רוצה להתחיל את ראש השנה החדשים ושתוכל לומר שהיום הזה נטל **אתה עשרה** עטרות... העשר עטרות שמוזכרות בחז"ל... ועוד עטרה אחת שאני זכיתי לה...

עכ"פ כפי שקראנו בפרשה הקודמת... ביום הזה היה מתגדול... כלל ישראל עוקבים בחרדה האם תרד אש מן השמים או לא... ומחכים... וזה לא קורה... וממשיכים לחכות בדריכות לראות אולי האש בכ"ז תרד והיא עדיין לא יורדת... ואז אהרן מתבייש... ומשה ואהרן נכנסים ומתפללים שתד אש... ואז לפתע!!!! ותצא אש מלפני ה' ותאכל את העולה והחלבים, ואז וירא כל העם וירדו ויפלו על פניהם...

איזה התרגשות עצומה... מה יש? ?? **ירדה אש מן השמים!!!**

ואני לא מבין: הרי אל תשכח שמדובר פה בדור המדבר ש... שאותות ומופתים זה מעשים שבכל יום אצלם... הם כבר שנה שלמה הם רואים מידי בוקר את עמוד הענן... ומידי לילה את עמוד האש... ועמוד האש מסתמא היה הרבה יותר גדול מהמזורה הקטנה הזו שכולם עכשיו מחכים לך בכליון עיניים שתד ותאכל את העולה והחלבים... אז מה ההתרגשות הגדולה והעסק הגדול סביב זה מהנס שתד אש מהשמים או לא תרד?? מילא בדור שלנו... שאין אותות ואין מופתים... לו יצויד שהייתן כן מוריד אש מהשמים או לא... זה באמת משהו מאוד מרגש ומעצים... אני גם מבין שכשאלהיו הנביא מוריד אש מהשמים זה היה בבחינת "ה' הוא האלוקים..." אבל בדור המדבר שכל ההולך ילך שלהם היה נס אחד גדול... ארוחת בוקר זה מן... והתאורה בלילה זה עמוד האש... אז שתד אש מהשמים או לא תרד זה מה שמטריד אותם? ?

נו... באמת למה היתה כזו התרגשות דווקא סביב האש הזו שצריכה לרדת מהשמים? ? **נ... תגיד**

אתה... התשובה היא פשוטה ביותר:

עם כל הכבוד לכל היד החזקה וכל המורא הגדול וכל האותות והמופתים אשר עשה משה לעיני כל ישראל... כל זה עדיין שייך לה'!!! גם כשה' שולח עמוד ענן ביום ועמוד אש בלילה זה חלון ראוהו של ה'... זה לא חידוש!!! סו"ס ה' הוא בורא עולם והוא כל יכול וממילא הוא יכול להוריד לחם מהשמים וגם אש משמים... **אבל!!!** האש הקטנה הזו שאנחנו כעת מייחלים שתד ותאכל את העולה והחלבים זה משהו אחר!!!

זה לא אש!!! --- אלא אשה!!!

זה כבר לא עוד **אש** ששייכת לה'... כאן הסיפור הוא שאני בניתי לה' מזבח... אני הקרבת לה' עולה וחלבים והנחתי על מזבח ריק ואני רוצה שה' יקבל את זה **כאשה!!!** אשה ריח ניחוח לה'... האש הזו שאני מחכה לה זה לא עוד אש של ה'... זה אש-ה'!!! זה אש שה' מבטא שהוא רוצה בי וחפץ בי... ורוצה ה' אלוקינו בעמך ישראל **ואשי** ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון... זה המתח הגדול... זה כמו בן אדם שמסתובב במרכז מסחרי גדול... ואוה... הפה שלו פעור... תראה איזה דברים יש פה בחלונות ראוהו... יש פה רכבים חדשים... מטבחים... כוירים... בקניון ניתן לפגוש את כל טוב מצרים... אלפי תכשיטים מכסף וזהב... ספרים... בגדים... מה לא... אבל מה זה עוזר לי... כל זה לא שייך לי!!! זה שייך לחנות!!! זה לא נוגע אלי...

על אותו משקל: משה רבינו הראה לנו כמה ה' גדול... הראה לנו שה' הוא אש אוכלה... עמוד האש... אבל עדיין זה לא קשור אלי!!! זה הוא יתברך... זה בורא עולם שהוא קונה הכל ומה רבו מעשי ה'... מלאה הארץ קנייניך... **אבל!!!** ברגע שירדת אש מן השמים ואוכלת את העולה והחלבים... אוהו... זה אלוקים שלי!!! זה אש שלי!!! **אשי ישראל!!!** זה אבא שבשמים שמוכן לקבל ממני **אשה** ריח ניחוח לה'... ההתרגשות פה זה לא הנס הגדול שהנה הגיע אש פלאית שירדה מהשמים... אלא הנימה האישית שיש כאן... זה אש של ריצוי מה'... שה' מוכן לשכון אצלי...

מה אתה חושב: במתן תורה ירדה אש עצומה ונוראה מהשמים... וההר בוער באש עד לב השמים... אבל כמה שהאש של מעמד הר סיני היתה גדולה ופרחה נשמתנו... עדיין זה היה הרבה פחות מרגש מהאש הקטנטונת אמה על אמה שירדה בהקמת המשכן מהשמים... ולמה??

כי שוב: האש שירדה מהשמים במעמד הר סיני זה האש של ה'!!!
ואילו האש שירדה מהשמים בחנוכת המשכן זה **אשה!!!** אשה ריח ניחוח לה'... ה' חפץ בי... וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים...

---בין הזמנים בפתח... אוטוטו מגיעים יומי דפגרא... בפרט בחודש ניסן שכל יום זה משהו אחר... קשה מאוד להיצמד לסדר יום נורמלי בערב פסח... ותכל'ס... גם אם במשך החורף הייתי שקוע בלימוד כמו מדורת אש... הייתי כל כולי דבוק בתורה ובעבודת ה' כמו אש... פתאום כל האש הזו דעכה וזזה לפינה ואני מוצא את עצמי נאבק על המינימום... אני נלחם עם עצמי לקום בזמן... וללמוד לפחות שעה או שעתיים... (וגם לעשות משהו עם עצמי...) ואז מגיעים כאלו רגעים נפולים שהתחושה היא איך... איך נפלו גיבורים?? במשך זמן חורף הייתי אש להבה!!! הייתי לומד שעות ע"ג שעות... והנה ביני הזמנים... סו"ס כבר הצלחתי לסחוט מעצמי שעתיים רצופות ואני כבר מרגיש שזה אצלי מעל ומעבר...

אבל לא!!! אל תראה את זה ככה... זה עובד הפוך!!!

במשך זמן חורף הייתי שתול בבית ה'... הייתי בהר סיני... שמה יש אש אוכלה... שם ה' יורד באש... וכל ההר בוער באש... כמה שהאש האדירה של הר סיני היא עוצמתית וסוחפת ונפשי יצאה בדברו... אבל עדיין!!! עדיין האש הקטנטנה שצריכה לרדת על אמה על אמה של המזבח יותר מרגשת!!! למה?? כי זה אשה!!! זה אש שלי!!! זה אש של עולה וחלבים שהקרבת לה' וה' מקבל את זה באהבה... זה אש שלי...

נכון שבמשך הזמן למדת כמו אש להבה יותר מבין הזמנים... אבל האש הקטנטונת של בין הזמנים הרבה פעמים מרגשת יותר... כי זה אש שכל כולה ריצויה!!! כל כולה נימה אישית... שאתה הסכמת להקרוב לה' שעה של לימוד שכל כולה עולה!!! כל כולה הקרבה מצידי... וה' קיבל ממך את זה כעולה!!! אל תזלזל באש הקטנה של בין הזמנים...

מצאתי הגדרה נפלאה לעבודת ה' של בין הזמנים:

האש הקטנה של בין הזמנים זה **לא** אש קטנה, אלא **אש נמוכה!!!**

למי שקצת מבין בבישולים... (תברר במטבח) יש מאכלים שבשביל לבשל אותם... צריך דווקא **אש נמוכה!!!** על אותו משקל: יש קרבנות מסוימים שניתן להקריב לה'... וזה מגיע דווקא ממקום של **אש נמוכה!!!**

כי כשהבית מדרש בוער כמדורת אש בתחילת הזמן... זה אמנם אש... אבל סו"ס זה אש של ה'... זה האש שנוצרה מהאווירה הכללית של הבית מדרש... אז עם כל הכבוד לאש הזו... היא לא לגמרי קשורה אלי... אני אמנם נשרף ונסחף באש הזו... אבל היא לא אש שלי!!! ואילו דווקא בבין הזמנים שהאש מתקטנת ומתנמכת... **ואני מוצא את עצמי על אש נמוכה!** ובכל זאת אני מקריב עולה וחלבים ומעלה אותם בקושי רב על גבי המזבח... גם אם בסופו של דבר יוצא לי בקושי אמה על אמה של שעה וחצי של לימוד שהצלחתי לסחוט מעצמי... אבל האש הקטנטונת הזו... היא **אש אישית שלי!!!** אש שירדה מהשמים במיוחד בגללי ובשבילי...

אגב: בשבוע הבא תהיה שבת הגדול... מה נותן לשבת הגדול את השם שבת הגדול (עכ"פ מבחינה הלכתית)?? **ההפטרה שלה!!!** ההפטרה של שבת הגדול מתחילה ב-ערבה לה' מנחת **יהודה!!!** המנחה של יהודה... דווקא של יהודה מאוד עריבה לה'... וזה!!! זה מה שעושה את שבת הגדול... מה יש דווקא במנחה של יהודה??

פשוט מאוד: כידוע: יהודה מסמל את כח היחיד (לעומת יוסף שמסמל את כח הרבים...) חודש ניסן שייך לשבת יהודה!!! חודש ניסן זה חודש שכל כולו יחיד... כל כולו בין הזמנים... כל אחד נמצא בחור שלו... (גם בקרבן פסח שכולם מגיעים לירושלים... אבל תכל'ס קרבן פסח נאכל בתבורה קטנה... אין טישים בליל הסדר... גם בקרבן פסח של הרבי גדול אי אפשר לאכול אצלו יותר מחמישים בני חבורה שיהיה לכולם כזית פסח) וערבה לה' מנחת **יהודה!!!** לה' יש חביבות מיוחדת דווקא לאש הקטנטונת של יהודה... האש הבודדת הזו... המדורה הקטנטונת שיהודה מבעיר לה' לבד לבד... בבית מדרש חצי חשוך... זה מה שהכי ערב לה'... עוד יותר מהאבוקה הכי גדולה שכולם ביחד מבעירים כאיש אחד בלב אחד... אל תשכח שאבוקה לא כשרה לבדיקת חמץ... בבדיקת חמץ צריך דווקא נר קטן!! למה?? כי רק אש קטנה יכולה להגיע לכל החורים והסדקים... אש גדולה לא יכולה להגיע לכל החורים והסדקים... למה?? כי היא סבגה של אור... היא נותנת מכת אור ונעלמת... ואתה נשאר בעלטה... יכול להיות אורה נפלאה... אבוקה של אש קודש אבל ברגע שהאורה נעלמת... הציבור מתפזר... הכל נעלם!! ואתה נשאר עם כל החורים והסדקים בעבודת ה'... עם כל הרגעים השפופים שאתה לא מצליח להבעיר את עצמך... אבל דווקא אש קטנה של בין הזמנים שאני מבעיר **מעצמי...** תובע **מעצמי...** ומתחכך **עם עצמי** ומצליח להוציא מעצמי חזקו והתעוררות שמגיעה נטו ממני בלי הגלגלי עזר של המסביב... האש הקטנה הזו היא זו שתלווה אותה תמיד... היא יכולה להגיע לכל החורים והסדקים שיש לנו בעבודת ה'... כי זו מצית שלך!!!

---וזה העבודה של א' בניסן!!! להתלמד להקריב **אשה** לה'!! לא רק אש אלא גם אשה... תכל'ס מה באמת נקודת ההבדל בין אש לאשה?? ?

אש הכוונה היא שיש **יש כבר אש!!!** העסק כבר בוער... לוהט... יש חשק והתלהבות ואז לא נותר לי אלא להגיע עם כל הממצב ולהתחיל להקריב קרבנות... המזבח כבר בוער... רק תזרוק את העולה והחלבים...

אבל אשה ? ! ? אשה זה- מה שקרה בהקמת המשכן... עם ישראל עומדים מול מזבח **דומם!!!** אין אש!! אין כלום... אין זכר לאש... אין זכר להשראת השכינה... אבל אנחנו מקריבים עם כל הלב... מביעים נכונות להקריב ולהניח את העולה והחלבים על מזבח ריק מול אפס פידבק!!!

ואז!!! אחרי שאנחנו הנחנו את העולה ואת החלבים והסכמנו להקריב מצידינו... או אז ירדה אש מן השמים... ואש כזו... זה כבר לא אש אלא אשה!!! זה אז כביכול אש נקבה!! זה אש שהתחילה מאיתנו... אנחנו יזמנו... אנחנו הקדמנו מלמטה... ואז ה' הוריד אש מלמעלה... כשה' יזום אש זה כביכול אש זכר... במעמד הר סיני ה' יזם... ה' ירד על הר סיני באש!!! זו היתה אמנם אש גדולה ונפלאה של השגה... אבל זה היה יזומה שלו יתברך... אבל בהקמת המשכן לא היה אש של ה'... אלא אשה שלנו!!! אנחנו יזמנו הקרבה... אנחנו היינו ראשונים... הקרבנו מנכונות שלנו ללא התעוררות מלמעלה, כאן כשירדה אש זה כבר נקרא אשה!!!

אל דאגה... א"ח' במשך מאות בשנים האש שירדה משמים הקדימה אותנו... עוד יבא היום והחשק יקדים אותך... האש של מתיקות וערבות התורה וגישמאק בתפילה... האש הזו תרד מהשמים עוד לפני שאתה תכנס לבית המדרש... אבל כל זה יהיה בזכות ההתחלה הקשה... בזכות אותם ימים שהסכמת להקריב עולה וחלבים על מזבח קטום, ללא אש!!! שהיה לך את הנכונות להקריב אש ולהביע נכונות של כל ההתחלות קשות, למרות שעדיין לא היה ערב לך... אמנם יום אחד יתקיים בך ההבטחה "מכאן ואילך יערב לכם..." אבל שביל זה צריך את ההצתה הראשונית שמגיע מלמטה!!! את השלב של הקמת המשכן שזה נכונות של אשה... כביכול אש נקיבה... נכונות שמגיע נטו ממני...

ראש חודש ניסן הוא ראשון לירידת האש!!! חודש ניסן זה חודש שכל כולו בין הזמנים... כולו נכונות שלי להניח עולה וחלבים ע"ג המזבח גם אם הבית מדרש ריק... יש כאלו שנורא מפריע להם שאין אורה של לימוד וממילא אין מספיק חשק ללמוד... ההלו... להירגע!!! מותר לנסות להקריב עולה וחלבים על מזבח ריק... תנסה... מותר קצת לזיום **אשה!!!** להתלמד לעסוק בתורה גם כשאין **אש** וכעת נדרש **אשה!!** זה חודש ניסן... חודש של שבט יהודה שכל מהותו כח היחיד... יהודה בכל מהותו הוא אשה... שבט יהודה במסעות הוא השבט שהולך לפני!!! לפני הארון... הוא מקדים את הארון... הוא לא מחכה שתהיה אש וזו הוא הולך... אדרבה... הוא מקדים לפני!! מניח את העולה והחלבים עוד לפני ששובה ה' רבבות אלפי ישראל... היתה יהודה ל- קדשו!!! אגוטע חודש

פרשת תזריע

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת א' ניסן התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:43	19:35	20:21
18:41	19:33	20:18
18:42	19:34	20:20
18:42	19:34	20:20

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

אהבתו של רבי משה לוי זצ"ל לתלמידיו הייתה ללא גבול, ואם כי רוב תלמידיו העדיפו שלא לשתפו בענייניהם הגשמיים שלפעמים היו טרודים בהם, כגון ענייני שידוכים ובעיות אחרות כדי שלא לצערם או לבטלם משקידתו, מ"מ אלו שכן שיתפוהו, היה הוא להם כאב רחום ונפנה מכל עיסוקיו ולא חס על זמנו היקר מזהב כדי לסייע להם בכל יכולתו.

את אהבתו לתלמידיו ראינו לא אחת באופן בו התעניין במצבו של כל אחד ואחד. אירע פעם שאחד הבחורים נעדר כמה ימים, ולא ידעו חבריו סיבת העדרתו. הצטער רבינו ותמה: "איך חבר בשיעור נעדר ואף אחד לא יודע מה מצבו?! תעדנו אותי ותשלחו אותו אלי..."

רבי אלימלך של להחזן של הבעש"ט שיספר לו מגדולת רבו והחזן ענה: מורי ורבי הבעש"ט כאשר ראה איזה כלי, כגון שולחן ספסל ארון אמר כל המחשבות שהיה להאומן בשעה שעשה את ה"כלי".

ישראל נמשלו לאש והגויים למים, מים מכבים את האש והאש מתי שרחוקה מהמים מכלה ומייבש המים לא נישאר דבר ומתיש כוחו.

סיפר אחד מתלמידי ישיבת "פורת יוסף": תלמיד חלש הייתי, פיגרתו מאד אחרי רמת הלימודים בשיעור. חברי לא הסכימו ללמוד איתי וטענו שאני מפריע להתקדמותם. קם ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל ואמר: "אפילו תעזבו כולכם את חדר השיעורים, הוא ישאר פה... הודות לרב נשארתי ללמוד ובסופו של דבר הצלחתי להדביק את חברי ולהשתלב היטב בלימוד."

על ידי כבוד שמכבדים את התורה האדם ניצול משונאי

פשוט הדבר שצריך לשמוח ביסורים, ומי שחיוו שטופים בשקט ושלוה הוא האומלל, שהרי חסרים לו סיבות לשלמות וקירבת אלוקים. ומצינו שדוד המלך אמר "שבתך ומשענתך הנה ינחמוני". שבתך- יסורים. משענתך- תורה. ב' עניינים אלו הם הנוחם והשמירה בהליכה "בגיא צלמות" והם היוצרים את המצב של "כי אתה עמדי".

סיפר תלמיד שהיה בביתו של הרב מרדכי אליהו זצ"ל בשעה מאוחרת מאוד וישבו אצלו כמה רבנים חשובים לדון בענייני הלכה. כשהם יצאו אמרתי לרב כי נשארו לי עוד שלש שעות לינה עד להנף החמה. הרב הסתכל עלי בפליאה ואמר לי: "ומה עם תיקון חצות? מה עם לימוד תורה? מה עם הכנה לתפילה?" אמרתי לרב כי אחרי החשבון הזה לא יישאר לרב כלל זמן לישון הלילה. השיב לי הרב: "מתי יש לי זמן לישון?"

החיים קצרים, אבל השעמום מאריך אותם

לפעמים הדברים שמונעים מאיתנו להיות חופשיים הם יותר פסיכולוגים מאשר אמיתיים.

על ידי גזל או שמביש פני חברו, אין תפילתו נשמעת

בלימוד התורה, המשכיל יודע כי העיקר הוא העיון וע"י הדקות שבו יבין את עומקה של סוגיא, וללא העיון יכול הוא ללמוד דף גמרא כמתחיל שאין לו אלא פשוטם של דברים ועדיין בגדר עם הארץ יקרא, כי הלמדן יורד הוא לתוך עומק משמעות הבנת הדברים, ורק זו היא הנקראת לומדות.

כאשר הגיעו לאזניו של רבי שמשון קרליץ זצ"ל, פסקים שונים שניתנו ללא אחריות, היה מתבטא ואומר: "איך לא מפחדים מהקב"ה? איך לא מפחדים מהשלחן ערוך?" הפחד שלו מפני "דיין אמת", הביא אותו – כאמור – לעיין ולהחזיר ולעיין, גם כאשר נשאלו לפניו שאלות פשוטות. גם באלה היה אומר לשואל: "תמתן, אני אסתכל בפנים!"

נקודה למחשבה

היה היה פעם איש עשיר שחלה ושכב על ערש דווי הוא לא כל כך הצטער להפרד מחיי העולם הזה שכן הוא כבר הספיק לראות ולטעום ולעשות הכל אבל ציער אותו מאוד לחשוב על כך שבלכתו לעולם הבא הונו לא יהיה איתו עוד הוא עבד כל כך קשה בשביל הכסף ומאד לא רצה להפרד ממנו התחיל האיש להתפלל יום ולילה לה' שירשה לו לקחת אתו לעולם הבא את כל האוצרות שצבר בעולם הזה אחרי ימים ארוכים של תפילות ותחינות ה' החליט לבוא לקראתו שלח אליו מלאך שאמר לו כך: "תשמע עם התחינות והבכי שלך בסדר הוא מרשה לך לקחת איתך מזודה אחת מלאה באוצרותיך אל עולם הבא שמח האיש מאוד ומיד החל לממש את כל נכסיו מכר בניינים ומגרשים פדה אגרות חוב מכר מניות ואת הכל המיר למטילי זהב גדולים הוא קנה מזוודה הגדולה ביותר שהצליח למצוא ומילא אותה במטילי הזהב כשהיתה המזוודה מלאה עד להתפקע הניח אותה למרגלות מיטתו וחיכה ליום בו יצטרך להפרד מן העולם הזה

ההמתנה לא ארכה זמן רב כי הוא באמת היה זקן וחולה ובבוקר בהיר אחד פשוט לא התעורר, כשנפרדה נשמתו מגופו דאגה לאחוז חזק במזוודה העמוסה ולשאת אותה לשמיים בשערי גן עדן המתין לו המלאך גבריאל "אה זה אתה שה' נתן לך אישור הריג להכניס אתו מטען?" "חייך אליו אני רואה שעשיתי כאן היסטוריה חשובה האיש מרוצה מעצמו "כן זה אני"

ענה למלאך גבריאל "אוקיי זה בסדר להכניס את המזוודה" אמר לו המלאך" אבל אני חייב לבדוק את תכולתה" פתח האיש את המזוודה והבעת החיך המשועשעת של המלאך הפכה למופתעת עד נדהמת "זה מה שהבאת איתך?!" שאל אותו בפליאה "בשביל זה התפללת לה' כל כך? בשביל להביא איתך מרצפות?" "מרצפות?!" תמה האיש "כן מרצפות... ודאי לא ידעת שאצלנו בגן עדן כל המרצפות עשויות ממטילי זהב ומחומר הגלם הזה יש לנו כאן בשפע חבל שלא הבאת איתך משהו שאין לנו"

במה אנו משקיעים חבל לבזבז את החיים על דברי הבל. אחרי 120 שנה שואלים את האדם מה הבאת! (העורך)

סיפר הרב שלום כהנוביץ (מנהל ישיבה לצעירים "חדר" ברחובות): שני בחורים עשו מעשה "הנוגד את רוח הישיבה". הדבר נודע לבחורים המבוגרים, והם סיפרו על כך למשגיח, גם הביעו את דעתם: הבהור הראשון- הן ידוע מכבר כבחור קל דעת, על כן רצוי **לגרשו מהישיבה**, מה שאין כן לגבי הבהור השני, שהוא רציני יותר. ע"כ מוטב להכות ולראות אולי ישתנה. המשגיח הפתיע אותם לגמרי.

דעתו היתה הפוכה: קלות הדעת של הבהור הראשון היא **מעשה נעורים**. עדיין נשאר בו אלמנט ילדותי. תוך זמן קצר יתבגר א"ה, ילמד תורה ויצליח להתגבר על יצריו ואילו הבהור השני עשה זאת בהכרה, משום **שתוכו רקוב**. העתיד הוכיח עד כמה צדק: הראשון התבגר ונכנס למסלול של בן תורה, ואילו השני התפקר ויצא לתרבות רעה.

דוגמת האהבה, הערך את מידת חשיבותה של כל מילה הטובה בעיניך.

בראדין היה בחור מבוגר כבן שישים, רבי **הרשל מקמניץ** זצ"ל, שלא על הבידוד להינשא מפאת מחלת ריאות בה לקה. פעם, בליל יום הכיפורים, כשכל בני הישיבה עזבו את בית המדרש, נותר הוא לבדו עם הרהורי. לפתע הבחין שהוא לא לבד. רבן של ישראל ה"חפץ חיים" זצ"ל, התיישב לצידו והחל לשוחח עימו. העלה זכרונות מימי נעוריו, כיצד התייתם מאביו בגיל עשר, וכיצד גלה למקום תורה. כמה נסיונות עבר, בגשמיות וברוחניות. הן בנסיון עוני ומחסור והן בהדיפת נסיונות המשכילים להדיחו מעל ה'.

וסיפר שהסכים להנשא **לאחותו החורגת** שהייתה גדולה ממנו בשנים כדי לשמור בין שלום הבית של אימו לבעלה, ואיל וחברו זכה לשידוך מאושר ולנדוניה בסך עשרת אלפים רובל. בסופו של דבר, איבד חברו ספו בעניין רע והפך לסוחר זעיר וקשה יום, ואילו הרבנית של ה"חפץ חיים" עזרה על ידו להקדיש חייו לתורה ולזיכוי הרבים. הנה כי כן, מה שנראה בשעתו כצרה מצמיחה ישועה, ומה מצעדי גבר כוננו – **כך דיבר עמו לילה שלם**, כל ליל יום הכיפורים המקודש! לא הזכיר ענייני חשבון נפש וחרדת הדין, אלא רק דברי ניהומים וחיון!

הרשעים אפילו בשעת מיתתם מקשים עורפם לחממים עם מלאך המות מה שאין כן הצדיקים שנמשלו ליונים שפשטים צוארם לשחיטה

ההתנהגות של הסובבים אותך קשורה דווקא אליך. לפי מה שאתה **מייחס לעצמך**, זה בדיוק היחס אשר **תקבל** מן החברים. אם אתה בעצמך, נוהג כבוד בעצמך, מתנהג במכובדות בכל מקום, נוהר שלא להשתטות, הילוכך מתון, דיבורך עדין, פניך רציניות, הבעותיך שקולות, **חברך יהו את הראי שלך**. הם יחזיקו לך את אותו יחס שאתה מייחס לעצמך.

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

איש אחד נכנס בהיסטריה לבית חולים לחולי נפש בצעקות "אשתי חולת נפש! תאשפזו אותה מידי!" "מה בדיוק הבעיה עם אשתך?" שאל אחד הרופאים. **"הבית מלא שדים והיא לא רואה כלום."**

***

פסיכולוג מוביל את תלמידיו לבית משוגעים כדי לעשות סטג'. הוא מראה להם בחדר אחד גבר כחוש: תראו, האישה הזה איבד את דעתו כי אישה סירבה להתחתן איתו. ועכשיו אנו עוברים לחדר אחר, שבו החולה **הוא זה שהתחתן איתה**..

משולחתן גבוהה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר... (ויקרא יב, ב).

דרשו רבותינו (ויקרא רבה יד, א הובא ברש"י) אמר רבי שמלאי כשם שייצרתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף (פרשת תזריע המדברת על לידת האדם נכתבה לאחר פרשת שמיני העוסקת בהמות והחיות המותרות והאסורות באכילה). וכן אמרו רבותינו (סנהדרין לח ע"א) האדם נולד לאחר כל הבהמות והחיות כדי שאם יקלקל מעשיו ויזווח דעתו עליו יאמרו לו יתוש קדמך.

האדם הוא נזר הבריאה וכל בהמות וחיות העולם נוצרו כדי לשרת ולעזור לו, אולם מתחילת ברייתם מבחינים אנו בשינויים מהותיים ביניהם, בעל החיים מיד כשנולדים מקבלים דעת ותבונה ללכת על רגלם ולהפש מזון להשביע את נפשם. למשל האפריחה, מיד כשבוקע מהביצה מנער עצמו מהלכלוך שעליו ומחפש לעצמו אוכל.

ואילו האדם זמן רב עובר עד שהוא מצליח ללכת על רגליו, אם לאחר שנה הוא צועד כמה עדים כל הסובבים אותו מתמלאים שמחה והתרגשות, זאת בזמן שהחיה הקטנה ביותר מיד בשעת יציאתה לאוויר העולם כבר מבינה ויודעת ללכת על רגליה. אמנם מצד שכלו האדם למעלה מכל הבריאה, ועל אף שגם לבעלי החיים יש חכמה כמו למשל הדבורים שיודעות לכוון את הקן שלהם בעץ גבוה כדי שהחתולים ושאר נפלא, וכן היונים יודעות לבנות את הקן שלהם בעץ גבוה כדי שהחתולים ושאר החיות לא יוכלו להגיע אל האפרוחים ולטרוף אותם, אולם אין זה מתקרב להכמת האדם שיכולה להגיע לרמות גבוהות ונעלות.

ואם כן קשה, כיצד יתכן שהאדם שהוא בעל השכל הגדול ביותר בעולם, כשנולד לא יודע ללכת ולדבר אלא רק בוכה כל היום?

אלא הבורא יתברך הטביע זאת במונה תחילה בבריאה שהאדם יולד כבזו צורה כדי שלא תזווח דעתו עליו, שהרי בכמה דברים אפילו הבהמות יותר טובות ומוצלחות ממנו, וכשיתבונן בדבר זה יתהלך תמיד לפני האלוקים במידת הענווה והיראה ויהיה רציו וטוב לפניו יתברך.

יהי רצון שנוכח לעובדו באמת ובתמים ולביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

יושב חתן ליד חמותו הגוססת ומחכה בסבלנות... החמה אמרה לו: לא ניראה לי שאני אשרוד, פתאום משום מקום הופיע זבוב שהתחיל לחוג מעל החמה.

החמה סובבה את הראש שמאלה, ימינה ובסופו של דבר החלה לעקוב אחרי הזבוב. החתן פונה לחמותו ואומר **"אל תאבדי את הריכוז!"**

מילוי התחייבויות הוא הנאה רוחנית.

משנה למלך - רבי יהודה רוזאנס זצ"ל שימש ברבנות בקושוטא, ונחשב לראש רבני תורכיה. ספריו נערכו סמוך לפטירתו ונדפסו על ידי תלמידו רבי **עקב קולי**. בספרו הוא מחדש חידושים על **"משנה תורה"**. נפטר בשנת 1727.

"ענו והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" כל מתן שחרן של צדיקים לעתיד לבוא, ומראה להם הקב"ה עד שהם בעולם הזה מתן שחרן שהוא עתיד ליתן לה לעתיד לבוא, ונפשם שבעה והם ישנים. **שאין פטירת הצדיקים אלא כשניה**, כמו שדרשו חז"ל את הכתוב "בשכבך (בקבר) תשמור עליך, והקיצות (בתחיית המתים) היא תשיחך" דקאי על לימוד התורה.

לעת זקנותו היה מרן ה"חפץ חיים" זצ"ל נרדם תכופות על ספרו, ובני הבית היו מפצירים בו שיעלה על יצועו. והיה עונה להם: "מען וועט נאך לאיגן", **עוד יגיע זמן בו נשכב** – וננער להמשיך בלימודו...

הקרבת הקרבנות במשכן ובמקדש. בן אדם חטא, הוא פעם במעשיו שלא בזדון ועבר על מצוות ה'. עליו להביא קרבן חטאת. האם יש כאן קסם? הבהמה עולה לקרבן על המזבח, בשרה נאכל במקום קדוש, והאדם החוטא מתכפר ונסלח עוונותיו? מה בדיוק קורה כאן?

איך יכול הקרבן לכפר על החטא? איך אפשר שהקרבן יטהר את לבו של החוטא? אלא שהקרבן הוא הפעמון הגדול הקורא לחוטא לפשפש במעשיו, להרהר במניעים שהביאו אותו להתרחק מה', לסיבות שגרמו לו להתלכלך בחטא, לפשפש ולמשמש במעשים, להפנים ולקחת ללב, ואז לחזור בתשובה ולהיטהר.

לא הקרבן עצמו מטהר, לא הבהמה העולה על המזבח מכפרת. התהליך שהאדם עובר בשעה שהוא עומד במקדש, **מתבונן בנפשו ומכוון את ליבו** מחדש אל אביו שבשמים, מתוודה על חטאיו ומשתדל מאותו יום ואילך להיות לאדם חדש, טוב יותר, ראוי יותר, מתבונן יותר. זה מה שמטרה.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יואל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייה, שלמה בן דונה, **מורן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

השמה בעלונים דינא

ברך השורר

קוראים יקרים

לכל מי שיש לו
בדיחות לכבוד
חג פסח וכדו'
נא לשלוח
למערכת.

כמו כן
ניתן לשלוח
בדיחות על כל
מה שרק יהיה
במייל:

a0503210@gmail.com

ברכהות

קשה להוציא עלון-בדיחות.
אחרי ששומעים על-כל מיני אסונות
שהקב"ה יגיד די לצרותינו

(1) מיקי לוי, עומר בר לב, מתן כהנא, ונפתלי בנט
היו על מטוס... וזהו, את ההמשך אתם רואים
לבד.....

(2) איקאה מחריפה את הסנקציות על רוסיה, היא
תמשיך למכור שם, רק תוציא את הוראות
ההרכבה....

(3) אני עדיין לא מוכנה לפסח...
אפשר אדר ג'.....

(4) זלנסקי בשיחה עם בנט: תושבי באר שבע, ובני
ברק, מוזמנים לקייב עד שירגע המצב.....

התודה והברכה:

לחוברת 'מבחר העלונים שע"י דפוס גרפומט.
מנכ"ל העלונים בארה"ק ר' שלמה אלה הי"ו.
והעומד בראשה הר"ר אליהו צבי חשין הי"ו

המשטר - בריהדות

5) מה זה 'ענה כסיל כאיוולתו' רבה' אחד למד עם תלמידיו מהרש"א והיה כתוב ק"ק הסביר להם הרב שהכוונה 'קצת קשה' שאל אותו התלמיד: "מי אמר שזה קצת קשה אולי זה קשה קצת?" אמר לו הרב: "שוטה שבעולם, אם זה היה קשה קצת הקוף השניה הייתה צריכה להיות לפני הקוף הראשונה....."

6) עכשיו מובן למה המשטרה לקחה את הנשקים, אם אחרי כל היריות עוד צריך לתפוס את המחבל ולהכניס אותו לכלא אז באמת צריך לבדוק את הנשקים.....

7) פעם לבן שאל מטאטא משכן שלו והחזיר לו את זה שבור פנה אליו השכן ואמר לו למה החזרת ת'מטאטא שבור ענה לו לבן קודם כל החזרת ליך אותו שלם, שנית כשלקחתי זה כבר היה שבור, ג' בכלל לא לקחתי ממך מטאטא, וד' מה זה מטאטא...

8) בר לב סובר שאין קלב"מ ממילא גם אחרי מיתת המחבל יש לעוצרו והכניסו לכלא.....

9) שיר יפה מאוד מהבן שלי:

פוטין בא פוטין בא ואיתו שמחה רבה.....

10) ההבדל בין בחור לאברך.

בחור אוכל צ'ולנט בחמישי (ליל שישי) שישי (גונב מהמטבח) ושבת.

והאברך אוכל בשבת ראשון שני (את השאריות).....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

קורא יקר:

אנא תקרא פרק תהילים

להצלחת עם ישראל.

לרפואת כל חולי עם ישראל.

ולע"נ נשמות ישראל הקדושות

שנרצחו על קידוש השם.

שהקדוש ברוך הוא יאמר

'די לצרותנו'

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נבס"ק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183

לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט על הפרשה פנינים יקרים על פרשת מצורע

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו (פי"ד פ"ב)

אמרו רבותינו, מה תקנתו של מספר לשון הרע? אם תלמיד חכם הוא - יעסוק בתורה, שנאמר "מרפא לשון עץ חיים", ועץ חיים זו התורה, שנאמר "עץ חיים היא למחזיקים בה". ובפסוק שלנו "זאת תהיה תורת המצורע" נרמז הדבר, שאין זאת אלא תורה. שנאמר "וזאת התורה אשר שם משה". וכך כוונת הפסוק. זאת - דהיינו התורה. היא תהיה למצורע שדיבר לשון הרע.

ומעשה במלך שעבר ברחוב עם אחד השרים היהודים שלו. והנה יצא איזה גוי מאחת החנויות והחל לקלל את היהודי הנ"ל. כשמוע המלך את הקללות ודברי הגידופין, אמר ליהודי 'אני מצווה עליך לכרות לו את הלשון הרעה הזו'. מה עשה אותו שר יהודי? קנה מתנות יפות לאותו גוי והחל לכבדו. והנה המלך עובר שוב פעם עם אותו יהודי ליד אותו מקום, ויוצא הגוי מהחנות, ומברכו ומשבחו ומרוממו. אמר המלך לשר היהודי 'הרי צויתי אותך לכרות לו את הלשון'. אמר לו השר 'כרתי את הלשון הרעה, ועכשיו יש לו לשון טובה'.

הדבר תורה לעילוי נשמת: ר' משה לוי בן יוכבד זצ"ל, ר' יעקב בן כוכבה זצ"ל, נורית בת טאוס שושנה ע"ה.

עד גמר המלאי

מבצע ענק!

קוראים יקרים שימו לב:

כל הקונה את החוברות חלק 1, חלק 2, וחלק 3. מקבל את החוברת 'לרגל גיליון ה-100 בחינם.

ובכל החוברות כ- 800 בדיחות.

עלות החוברות 30 ₪ בלבד!

מבצע זו עד גמר המלאי!

להזמנות: **0534-135-183**

נותרו חוברות בודדים מחלקים 1, 2.

מילתא דבדיחותא

(1) משוגע אחד נכנס למקלחת וכעבור רבע שעה צעק לאחיו: את יכול להביא לי שמפו? ענה אחיו: "יש במקלחת שמפו" השיב המשוגע: "כן, אבל כתוב עליו שהוא "לשיער יבש" וכבר הרטבתי את השיער.....!"

(2) תליין ונידון למוות הולכים בבוקר התלייה ליער לעמוד התליה. בחוץ משתוללת סופת שלגים עזה. מתלונן הנידון ואומר: "איזה קור כלבים". משיב לו התליין: "אתה מתלונן? אני עוד צריך לחזור...."

(3) אחד מרים ידיים לשמיים וצועק לקב"ה, הוא אלוקים גדול, הרי בשבילך רגע זה מליון שנה ומליון דולר שווה לפרוטה אחת, אז תן לי בבקשה מליון דולר, לפתע הוא שומע קול מלמעלה: בסדר תמתין רגע.....

ניתן מילתא דבדיחותא fe fiif fe האצרכת

מילתא דבדיהותא

4) בעיירה אמריקאית קטנה היו שלושה בתי כנסת - אחד אורתודוקסי, אחד קונסרבטיבי ואחד רפורמי. בשלושתם היתה קיימת בעייה רצינית של סנאים המסתובבים בבניינים. לפיכך, כל קהילה, בדרכה שלה, קיימה ישיבה כדי לדון בבעייה. האורתודוקסים הגיעו למסקנה שזו גזירה משמיים שסנאים יהיו בבית הכנסת, והם פשוט ייאלצו לחיות עם זה. הקונסרבטיבים החליטו שעליהם לטפל בסנאים בסגנון הראוי של אחריות קהילתית ופעילות חברתית. הם לכדו את הסנאים באופן בלתי-מזיק ושחררו אותם בפארק שבקצה העיירה, רק כדי להיווכח שבתוך שלושה ימים הופיעו כולם בחזרה בבית הכנסת. בבית הכנסת הרפורמי נערכו מספר ישיבות ארוכות, ובהן ניתנה לכל החברים זכות להביע את דעתם. לבסוף הם החליטו לקבל את הסנאים כחברים בקהילה. עכשיו הם רואים אותם רק בראש השנה וביום כיפור....."

5) בעל פונה לבוס שלו ומבקש: "אוכל לצאת היום מהעבודה קצת יותר מוקדם? אשתי רוצה שנלך לערוך קניות" הבוס: "מה זה? כל היום לא עשית כלום והסתובבת ועכשיו אתה רוצה לצאת מוקדם? תדע לך שלפני תשע בערב אתה לא מגיע הביתה" הבעל: "תודה רבה אדוני תודה רבה....."

יצא לאור חוברת הבדיחות

לא נפסיק את השמחה חלק 3

ניתן לקנות את החוברת בירושלים ברחוב: רחובות הבוכרים {דוד} 9 הכניסה בצד ימין
מחיר החוברת 10 ש"ח בלבד! ובחוברת 252 בדיחות מצחיקות על 32 עמודים A5.
אפשרות למשלוחים באזורים מסוימים בירושלים. (מרכז העיר והסביבה)

מתנה מושלמת לילדים לחג פסח ולאפיקומן!

כל החוברות שיצאו: חלק 1, חלק 2, וחלק 3. וכל זה רק ב- 30 ש"ח
וכמובן את החוברת 'לרגל גיליון ה- 100' במתנה.

ובכל החוברות כ- 800 בדיחות. מבצע זו עד גמר המלאי!

לא צריך לצאת מהבית בשביל לקנות את החוברות...

משלוחים חינם בירושלים בלבד תוך 72 שעות משעת ההזמנה.

בשכונות: סנהדריה, סנהדריה המורחבת, רמת אשכול, בר-אילן, גוש 80, עזרת תורה, שמואל הנביא, ארזי הבירה, מעלות דפנה, בוכרים, גאולה, מקור ברוך, קרית צאנז, בעלזא, בית ישראל, מאה שערים, נוה צבי, סרוצקין, רוממה, שיכון חב"ד, מנחת יצחק, גני גאולה, מתחם שנלר, זכרון משה, כרם אברהם, קרית משה, גבעת שאול, והסביבה.

להזמנות: 0534-135-183

מילתא דבדיהותא

6) אשת קמצן מגיעה למשטרה ובוכה: "בעלי נעלם, כבר כמה ימים לא מגיע הביתה" המשטרה אירגנה חיפוש נרחב: מסוקים, מתנדבים, מחסומים בכבישים, תמונתו פורסמה ואישתו נתנה ראיון מרגש, למקרה שנחטף. המראיין: "לסיום, את רוצה למסור לו משהו אם והוא צופה בנו עכשיו?" האשה בבכי קורע לב: "בעלי, תחזור הביתה! אימא שלי לא מגיעה בסוף....."

7) קמצן ומשפחתו הגיעו לחו"ל, נכנסו לבית מלון והתעניינו כמה עולה לשכור חדר "מאה דולר ללילה" ענה לו פקיד הקבלה. "יש משהו יותר זול?" שאל הקמצן, פקיד הקבלה: "קומה ראשונה עד חמישית, מאה דולר ללילה. קומה חמישית עד עשירית, חמישים דולר ללילה. מקומה עשירית עד חמש עשרה, רק עשר דולר ללילה". הקמצן הסתובב ועמד לעזוב. פקיד הקבלה שאל: "מה קרה אדוני, המלון שלנו יקר מדי בשבילך?" הקמצן: לא, הוא נמוך מדי..."

מבצע כיבוד הורים 3!

וההגרלה הגדולה! שע"י מערכת: 'לא נפסיק את השמחה'

ואתם הילדים מרוויחים פעמים גם מצוות 'כיבוד הורים' וגם פרסים וחברות בדיחות. כל ילד ששולח למערכת העלון פתק מההורים + חתימה. שעשה מעשה טוב בבית. או שעזר ושמע בקול ההורים. ולאחים ולאחיות בתוך הבית.

נכנס להגרלה:

1. 50 ₪ 2 זוכים.

2. חוברת הבדיחות חלק 3. 25 זוכים.

3. כל שלושת החוברות חלקים 1, 2, 3. 7 זוכים.

4. כל העלונים שיצאו עד עכשיו. 15 זוכים.

ניתן לשלוח לכתובת: רחוב דוד 9 שכונת הבוכרים (הכניסה בצד ימין) ירושלים. בת.ד. ע"ש לא נפסיק את השמחה. ילד שלא ישלח: שם ומשפחה. כתובת. גיל. כיתה/ת"ת. פלאפון. עיר. לא יכנס להגרלה.

ההגרלה בראש חודש אייר.

הפרסים נתרמו לע"נ: ר' יעקב בן כוכבה, ר' משה בן יוכבד זצ"ל.

שימו לב: ככל שיש יותר פתקים כך יש יותר פתקים בהגרלה.

לכל השואלים: ניתן לתרום למבצע זה בפלאפון: 0534-135-183

ניתן לשלוח למערכת כך לדוגמא:

לכבוד מערכת 'לא נפסיק את השמחה'

בנינו הצדיק: *פול גייס פאסי הי"ו*

אם בקול ההורים, וסודי את כל הגדר אב, ואמר על אמונו הקטנה.

בברכה: *אשג פאסי רמות, ירושלים.*

שימו לב: כל עזרה מזכה בפתק להגרלה.

מילתא דבדיהותא

8) פקיד הקבלה במלון פנה לאורח, שבא להחזיר מפתחות ביציאה, ואמר לו: "בטוחני שנהנית בתקופת שהותך אצלנו" אמר לו האורח: "אמנם המיטה הייתה קשה, המחיר גבוה, האוכל הכי גרוע שיש, והשירות איטי, הרעש היה נורא, אבל אני חייב לומר שמאד נהניתי מהמים הקרים במקלחת....."

9) איש גדול מימדים ניכנס למסעדה. המלצר ניגש אליו ושואל אותו מה תאכל? עונה האיש: "ברצוני לאכול סטייק עוף, שיפודי פרגיות, צלעות כבש, מעורב ירושלמי, חזה אווז ולבבות. שואל אותו המלצר: "את כל זה תאכל לבד?" עונה לו האיש: "לא אני אוכל את זה עם לחם?....."

10) לתלוש המשכורת הראשון שקיבל העובד היה מצורף פתק ובו בקשה לשמור את פרטי המשכורת בסוד ולא לשתף בהם את שאר העובדים. "אל דאגה בוס" אמר העובד: "אני מתבייש במשכורת הזאת בדיוק כמוך....."

התודה והברכה

לחוברת מבחר העלונים שע"י דפוס גרפומט

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

הטשולנ'ט הביתי

בכל ליל שישי מתקיימת מכירה של
הטשולנ'ט הביתי בר"ח שלמה
מוסאוף בי-ם מהשעה: 20:00 בערב
מנת טשולנ'ט 22 ש.ח.
0548-437-050

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון רק ב- 10 ש"ח

עוד פרטים:

0534-135-183

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000 עותקים.

הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

ניתן לקבל את הגיליון במייל:

a05832349@gmail.com

אבות "אהל פינחס" ובנים

עלות 1 שקל בלבד

מספר 99

מהפעילות

לא נחיס ארעץ

אבות ובנים

תהלים

מלל ליל שישי

אירגון מתמידים

אם לא היה את החוח הזה בין הקיר לבדו לא היה איפה לשים את הקרש חיתוך

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון

באלפי עותקים

סדר לימוד

שבת

שיעורי רבנים

שיעור

עין יעקב

שיבת בין הזמנים

שיעור

בעלי בתים

פעילויות לילדים

כשהמוכרת התאמצה ולא נעים לכם: " אז עד איזו שעה אתם פתוחים? " *לא חוזרים בחיים*

ברוך השם סיימתי לקום, עכשיו נשאר רק להתעורר.

קה הייך

הרגע הזה באירוע משפחתי שאבא מציג אותנו כמו סט ברגים... זה הקטן זה הבינוני זה הגדול..

א/כ יש למי שיוצר אותו, לא למי שמחפש אותו

מצב רצוי

מצב מצוי

סבתא שלי מקטרת שלא מתקשרים אליה מספיק. שמתי לה מדבקה על הפגוש האחורי- איך אני נוהגת? נגמרנו התלונות

האינסטלטור פה בקשר לנזילה בשירותים, מה לומר לו? שיש נזילה בשירותים. תודה.

השימוש בסנטר: 5% עוזר לך בלעיסה. 95% עוזר לך לקפל סדינים ומגבות.

רק מי שיש לה גן ומי שחלק מצוות בגן תבין אותי. מהרגע שכרמל הגיעה לבקר לא מעניין אותנו, לא שלג ולא רוחות עזות, לא בולענים ולא עצים שקורסים. הדבר היחידי שיש לנו בראש זה זה

יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'
אין חצר	אין חצר	אין חצר	אין חצר	אין חצר

החוקרים הטובים ביותר: 1% שבכ 1% המוסד 98% אבא שלי כשהוא מחפש מאיפה נכנס הקור לבית

אני מרגיש כאילו משהו מונע ממני להתקדם בחיים ולהגיע לאן שאני רוצה.

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה ז"ל שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

כשאתה שולח את הרכב למוסך בשטחים

אחזקת ילד רק 60 ש"ח לחודש

משפחת מאירים

לתרומות: נדרים פלוס "מאירים זורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא': 052-7656075

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

גם אתם מרגישים כך:

אי אפשר לנשום
המכנסים נפלים
אין זרימת דם ליד
משוחרר על היד וסביר להניח שיפול ויעלם מתישהו
אני הולך למות
הרחם תעיק אותו

בד מכותך
מספר 3
בד מכותך
מספר 5

עיריית בני ברק
הדפסה מס' 22
חלוקת קרח לקראת ראש השנה
וגנו סרטיים בה לשיעור כי ביום ראשון פני ראש השנה וביום שני א' וראש השנה יחולק בכל יום שלוש בלוק רחל לשיעור. ביום שני א' וראש השנה חולק הולקס הנחה בשעות 3-7 אחר הצהריים חבל ללכל בערב ר"ה גם את מפני לראש השנה.
ועדת הקרח

אני בדרך כלל לא מתרברב כשאני הולך למקומות יוקרתיים אבל הרגע יצאתי מתחנת דלק

פתאום נכנס בי מן פחד כזה שלא יהיה פה קיץ יותר בחיים!

"יום המעשים הטובים אני את שלי עשיתי מה איתכם!!!!"

הביאו קבוצה של פרופסורים והושיבו אותם במטוס. לאחר מספר דקות הקברניט הודיע ברמקול: "אתם עומדים לטוס במטוס שנבנה ע"י הסטודנטים שלכם". מ"ד החלה בהלה במטוס וכל הפרופסורים רצו לכיוון היציאה מהמטוס.

חוץ מפרופסור אחד שנשאר ישוב במקומו. פנה אליו הדייל ואמר: "כל הכבוד שנשארת לשבת" ענה לו הפרופסור "איך שאני מכיר את הסטודנטים שלי זה בכלל לא יתניע"

אנשים טובים באמצע הדרך

- לאאים מצוות כרימון
- סך הכל נכנסתי לחומוסיה ברעננה לאכול משהו.
- "תיכנס!" מצווה בעלת הבית ופותחת דלת לחדר גדול מאחורה שבו יושבים אברכים ולומדים תורה.
- "אנחנו שותפים" היא מספרת.
- גדהמתי - שחומוסיה
- תחזיק לומדי תורה?
- כולל שכר דירה ומלגות? ברעננה!
- יהודי זה יהודי
- החיצוניות מטעה
- הלב של כולם חם לתורה הקדושה

יש לכם סיפורים על אנשים או מעשים טובים שלחו לנו ונפרסם
367korona@gmail.com

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם.. (ויקרא ט, ז).

דרשו רבותינו (תורת כהנים, הובא ברש"י) אהרון לא קרב אל המזבח אלא עד לאחר שאמר לו משה, לפי שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת. ועוד אמרו רבותינו (יעו"ב ברמב"ן, רבינו בחיי, תרגום יהונתן ועוד) כדמות עגל בעל קרניים נדמה לאהרון על גבי המזבח ונרתע לאחריו מעוון העגל שהיה בידו, ולכן חשב והרגיש שאינו ראוי לעמוד ולשרת לפני ה'.

עד שאמר לו משה אל אהרון "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך", לכך נבחרת- זה מה שהקב"ה חפץ ורוצה, שהאדם לא ירגיש את עצמו שלם ויבוא לידי גאוון, וישמון ישרון ויבקט שְׁמַנְתָּ עֵבֶיֶת פְּשִׁיֶּת (דברים לב, טו), אלא ירגיש את עצמו כחסר ואינו ראוי ויתנהג במידת הענווה, וזה יעשה אותו כרצוני וראוי לעבוד לפניו יתברך, וכדברי הרמב"ן באגרתו "לכן השפיל עצמו וינשאך המקום".

בעניין זה מסופר על אחד מתלמידיו של החפץ חיים זצ"ל שהיה תלמיד חכם מופלג ובקי גדול בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים ובספרי ההלכה, והנה אחת העיירות החשובות הציעו לו לכהן כרבה של העיירה, אך הוא סירב לכך ולא רצה גדולה וכבוד, אולם בשל ההפצרות הרבות שהפצירו בו הלך לרבו הח"ח לשאול את פיו לדעה מה יעשה.

החפץ חיים אמר לו שעליו ללכת ולכהן כרבה של העיר, אך הוא טען כנגד שהוא חושש ומתיירא מלהורות הלכה לרבים. השיב לו החפץ חיים במתק שפתיים ואמר: "תאמר לי אתה, אז את מי אתה רוצה שימנו כרב העיירה, אדם שלא מפחד להורות? רק מי שהוא מיראי ההוראה הוא הראוי והמתאים להורות!"

זה שאמר משה לאהרון, אם אתה מתיירא מפני החטא ואתה מרגיש חסר- אתה הוא הראוי באמת ובן ה' חפץ, קרב אל המזבח!

יהי רצון שנזכה לדבוק במידת הענווה ונרגיש עצמנו חסרים תמיד ונשאך לגדול עוד ועוד בתורה ויראת שמים, ובכך נהיה רצויים וטובים לפניו יתברך, ונזכה בקרוב לגאולת ישראלים ברחמים, אמן.

שבת שלום ולמורק!

ישראל תשפ"א לא הצלחתי למצוא תאור מדויק יותר

כולנו מתאחדים

לומדים משניות
לע"י שר התורה מרן
הרב חיים קנייבסקי זצוק"ל

לבנים כל כיתה תבחר נציג
יש לסיים עד א' אדר תשפ"ג

להרשמה: hamaor.net@gmail.com

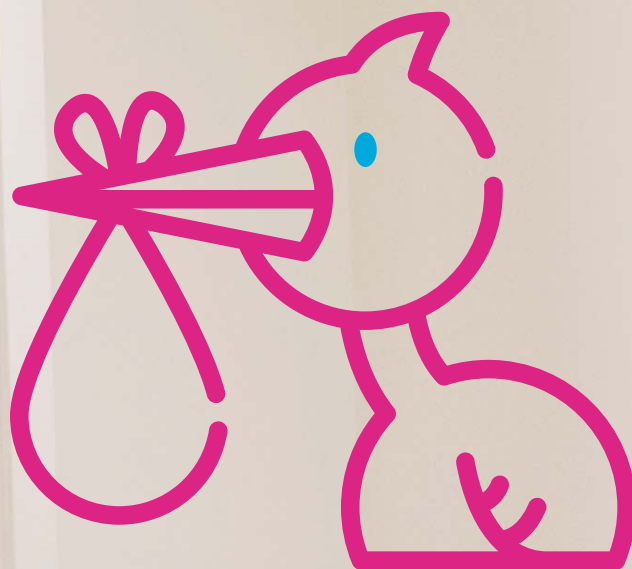
דבר ראשון...אני בסדר.
נשדדתי לפני זמן קצר בתחנת הדלק!!
לאחר שהידיים שלי הפסיקו לרעוד הצלחתי להזעיק את המשטרה, הם מיהרו להגיב והרגיעו אותי.
הכסף שלי נשדד...
השוטרים שאל האם אני יודע מי עשה את זה??
כן ענית'..
זו הייתה משאבה מספר 7

משרד הביטחון: ישראל תתמוך צבאית באוקראינה ותעביר לה אלפי כלי נשק בכמות גדולה

אין כמו הרגע
הזה שהעבודה
המוכנה נוחתת
אצלך בבית
במשלוח ישיר
ומהיר

לקוחות גרפומט

נהנים גם משירות משלוחים מהיר

בנוסף לשירות והיחס האישי
יש לכם אפשרות לקבל את החומרים
במשלוח מהיר עד הבית

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

גרפומט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00